Despre mândrie și smerenie

Păcatele mândriei

Zgârcenia și dărnicia

Dezmățul sufletesc

Despre idolatria în creștinism

Despre curăția sufletului

OGLINDA DUHOVNICEASCĂ

de Protos. Nicodim Măndiță

Binefacerile curăției sufletești

Despre zavistie

VOLUMUL 5

AGAPIS

OGLINDA DUHOVNICEASCĂ

- volumul 5 -

Protos. NICODIM MĂNDIŢĂ

OGLINDA DUHOVNICEASCĂ

- volumul 5 -

Se tipăreşte cu binecuvântarea
Prea Sfinţitului Părinte *CALINIC*
Episcopul Argeşului şi Muscelului

AGAPIS
2008

Consultant de specialitate:
Prea Sfințitul Părinte ***CALINIC,***
Episcopul Argeșului și Muscelului

Redactor șef: *Pr. Nicolae Tănase*

AGAPIS - București

Str. Menţiunii nr. 7 sector 2
Cod poștal 022654
Tel.: 021 2410673

Tipărit la TIPOGRAFIA NEKTARIOS Botoșani
www.nektarios.ro
Tel. 0231 511511

ISBN: 978-973-8440-42-5

CUVÂNT ÎNAINTE

În vremile acestea de lupte și de masacrări înfricoșătoare, în grelele încercări și refugieri, când parcă balaurul apocaliptic s-a încolăcit peste tot pământul și cu otrava lui ucigătoare a mortificat sumedenii de suflete, din care pe multe le-a atras în iad din zborul lui prin văzduh, pe pământ și ape; sprijiniți de milostivul Dumnezeu, am săvârșit și lucrarea de față:volumul V din „Oglinda Duhovnicească"... Rugăm pe Atotțiitorul și proniatorul Dumnezeu, a-i da acestei lucrări, daruri și puteri îmbelșugate de sus, ca să străbată cu putere, rapiditate și pace multă, în lumea aceasta plină de zbucium, în adâncurile ființei cititorilor și ascultătorilor celor scrise într-însa, în mințile, cuvintele, lucrările și activitățile lor, spre mântuirea tuturor de oice rele, spre binele obștesc și slava lui Dumnezeu.

Cel mai mic între Iereii-Monahi
Nicodim Măndiță
Protosinghel

Să ne uităm în oglindă!

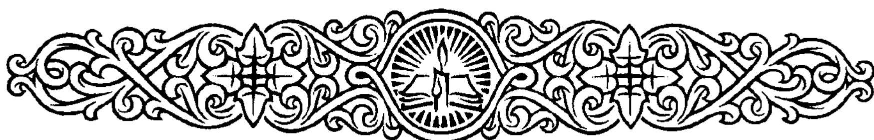
Ce fel de oglindă? În oglinda sufletului nostru, așa cum ne îndeamnă cu stăruință Părintele Nicodim Măndiță, această mare trâmbiță a neamului nostru monahal, în cartea sa numită: OGLINDA DUHOVNICEASCĂ!

A ne cunoaște pe noi înșine, a ne vedea inima și sufletul cu toată grija, este cea dintâi îndatorire a noastră aici pe pământ.

A fi curați, a trăi frumos, a stărui în rugăciune, a ne spovedi păcatele, a înceta de a le mai săvârși, a depune efort și voință tare, a spune NU ispitelelor de toate felurile, iată o bucurie a împlinirii!

A citi cărți bune, a îndemna și pe alții: vecini, prieteni, casnicii noștri, înseamnă o bucurie a comuniunii în Hristos! Sfințenia se câștigă cu durere și osteneală. Ajută-ne Doamne!

† Calinic, episcopul Argeșului

MÂNDRIA

CELE ŞAPTE CAPETE ALE DRACONULUI

Educaţia cea mai bună, statornică şi folositoare, se face numai şi numai prin Cuvântul şi Darul lui Dumnezeu, însoţit de felurite exemple bune, care capacitează cu succes pe toţi oamenii, mari şi mici, care sunt sadul lui Dumnezeu (a). De o astfel de educaţie iluminată şi împuternicitoare avem absolută trebuinţă toţi Creştinii, care avem a duce o luptă foarte grea, pe viaţă şi pe moarte, cu balaurul infernal, şarpele cel vechi, draconul cel cu şapte capete vărsătoare de otravă infernală ucigătoare de suflete.

Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan, pe lângă alte multe descoperiri minunate, în cartea Apocalipsului, ne istoriseşte şi aceasta: *„Semn mare s-a arătat în cer. O femeie îmbrăcată cu soarele, avea luna sub picioarele ei şi o cunună de douăsprezece stele. Şi având în pântece se chinuia muncindu-se să nască"*. Sub chipul acestei femei ni se înfăţişează Sfânta Biserică Creştină Ortodoxă universală, îmbrăcată cu Soarele Dreptăţii, Lumina lumii, Hristos Dumnezeu, prin învăţăturile Sale, cuvintele Evangheliei, Darurile, Sfinţenia şi Dumnezeirea Lui; având sub picioarele ei, argintiile lumini ale Vechiul Testament şi cunună din strălucitoarele activităţi şi preţioasele învăţături luminătoare ale celor 12 Apostoli; care pururea având în pântecele său fii şi fiice, strigă, chemând pe toţi oamenii în sânul ei, propovăduindu-le Cuvântul lui Dumnezeu, chinuindu-se şi muncindu-se astfel pururea, pentru a-i naşte pe cei ce cred, prin baia Botezului şi a pocăinţei, după rânduielile Divine, puse într-însa de Dumnezeu.

Sfântul Andrei şi Metodie, pe această femeie o înţeleg a fi Sfânta Biserică, cu Hristos Soarele îmbrăcată, iar luna sub picioarele ei, socotesc a fi viaţa cea lumească, care se schimbă după asemănarea lunii.

(a) Ioan 14, 1-3

Iar pe capul ei cunună de douăsprezece stele, o tâlcuiesc a fi dogmele şi bunătăţile Sfinţilor Apostoli. Şi a avut în pântece şi a strigat chinuindu-se ca să nască, răspund aceşti Dascăli, că la fiecare, Biserica se chinuie pentru cei ce se nasc prin apă şi prin Duh, până când se închipuie întru dânşii Hristos, după cuvântul lui Pavel, iar cei ce cad de la Biserică, lepădaţi sunt, iar nu fii. Adevărat este cuvântul şi vrednic de toată primirea. Plângea de demult Reveca, pentru că avea în pântecele ei doi fii învrăjbiţi, Iacob şi Isav şi făceau războaie între ei şi sfărâmau pântecele maicii lor, cu cumplită luptare a lor cea frăţească (a).

O, cu cât mai vârtos plânge şi boleşte Maica noastră, Sfânta Biserică, pentru fiii săi cei învrăjbiţi, dintre care unii prin năravul cel răzvrătit urmând lui Isav, urăsc şi batjocoresc pe fratele lor cel din-tr-un pântece şi pântecele maicii sale, al Sfintei Biserici, Locaşul lor cel iubit, cumplit îl rup cu hulele, cu ocările şi cu cuvinte bârfitoare, împletite cu meşteşug şi muşcă ucizând cu otravă nevindecată de aspidă şi de viperă, neaducându-şi aminte de porunca lui Dumnezeu: *„De va zice rău cineva tatălui său sau maicii sale, cu moarte să moară”* (b).

Nişte făcători de gâlceavă ca aceştia, rup haina lui Hristos; scopu-rile cele cumplite muşcă pântecele maicii sale, varsă hule şi ocări gre-le asupra Bisericii lui Hristos şi seamănă pleavă din nepriceperea lor pentru venirea lui Antihrist. Şi necinstesc cu multe ocări turma Dumnezeului Celui viu, măcar că nu se cade a-i auzi nici a le răspun-de împotriva nebuniei lor, pentru că nici Hristos n-a dat răspuns la cuvintele cele nebune ale lui Irod. Şi Duhul Sfânt zice: „Nu răspunde nebunului după răutatea lui, ca să nu fii asemenea lui” (c).

„Alt semn s-a văzut în cer: un mare balaur roşu, având şapte capete şi zece coarne şi pe capetele lui şapte cununi şi cu coada lui trăgea a treia parte din stelele cerului, pe care le-a aruncat pe pământ. Balaurul a stat înaintea femeii ce avea să nască, ca îndată ce va naşte pe Fiul Ei, să-L mănânce” (d). Sub chipul balaurului aces-tuia, ni se înfăţişează aici, Lucifer, Satana, domnul dracilor, diavolul acela trufaş, căpetenia tuturor dracilor, stăpânitorul lumii ce se trage şi zace în întuneric şi al iadului vremelnic şi veşnic, conducătorul general al îngerilor căzuţi din Dar. Cele şapte capete sunt cele şapte păcate de moarte: mândria, avariţia (zgârcenia), necurăţia (desfrâ-

(a) Fac. 25, 22. (b) Lev. 20, 9. (c) „Antihristica”. (d) Apc. 12, 3-4

narea), pizma (zavistia), lăcomia, mânia şi lenea, pe care diavolul le iubeşte şi foloseşte foarte mult în lume. Cele zece coarne ne arată zece hule sau lucrările satanice, cu care el luptă şi îndeamnă lumea pentru a răsturna şi călca cele zece porunci Dumnezeieşti, ale iubirii de Dumnezeu şi aproapele, după Decalog, precum am arătat până aici. Stelele trase cu coada lui din cer şi aruncarea lor pe pământ, sunt îngerii trufaşi, răzvrătiţi contra Dumnezeirii şi a tot binele, care sunt lepădaţi desăvârşit din cer, în văzduh, pe pământ, în ape şi sub pământ în subteranele iadului... Stele trase de balaur cu coada lui din cer şi aruncate pe pământ, sunt şi sumedeniile creştinilor falşi şi creştinelor uşuratece, nestatornici, care nesocotind făgăduinţele date la Sf. Botez şi spovedanie, prin călcarea acestora, se întorc la vechiul lor stăpân, Satana, la slujirea şi paşterea porcilor lui, retrăgându-se astfel din Maica Biserică, care-i cer, pe pământul blestemat al feluritelor patimi şi păcate ucigătoare de suflete, în iadul vremelnic şi veşnic. Toţi creştinii dornici de mântuirea sufletelor lor, să fie foarte atenţi, cu ochii veghetori, păzindu-se pe sineşi pururea, ca să nu fie înghiţiţi de ispitele, capetele balaurului, camuflate sub felurite plăceri şi deşertăciuni lumeşti, care au înşelat şi ucis pe foarte mulţi nepăsători!

Vipera în coşul cu flori. Într-o frumoasă dimineaţă, doamna Boureanu stătea lângă măsuţa ei de lucru, cu şase copii împrejur. Doi băieţi citeau şi scriau, două fete coseau, iar celelalte două mai mici se jucau cu păpuşile lor. Peste puţin timp grădinarul intră în casă, punând jos un coş cu flori. Copiii, plini de bucurie, se îngrămădiră împrejurul lui, ba chiar şi mama lor, sculându-se de la lucru, se duse lângă dânşii. Plăcerea ce-o simţea ea, văzând bucuria întipărită pe feţele copiilor, o făcea să uite frumuseţea florilor.

Deodată însă, florile începură să se mişte şi o viperă scoase capul şuierând deasupra lor. Copiii, înspăimântaţi, fugiră în toate părţile. Grădinarul ucise repede vipera, şarpe veninos şi spuse că venise de cu seară ca să le aducă, dar că, negăsindu-i acasă, le dusese iarăşi în grădină ca să stea la răcoare şi că vipera s-o fi strecurat peste noapte în coş.

Doamna Boureanu adunând pe copii împrejurul ei, le zise:

– Spaima ce v-a cuprins acum poate să vă fie de folos în toată viaţă voastră. Nu uitaţi niciodată această întâmplare. Tot astfel lenea, minciuna, neînfrânarea, beţia şi toate relele, se ascund sub plăcerile

şi bucuriile acestei lumi. Fiţi dar totdeauna cu luare-aminte şi feriţi-vă de orice faptă, care ar putea să tulbure curăţenia inimilor voastre.

Când te dai fără de minte, la plăceri, adeseori,
Cată să-ţi aducii aminte, că sunt vipere-ntre flori (a).

Lanţul păcatului. Într-un port, nişte marinari, care băuseră într-o crâşmă de pe mal, voiră să meargă la vaporul lor, să se culce. Se urcară, aşadar, într-o barcă legată la ţărm. Începură ei să vâslească cu putere, dar toată truda lor era zadarnică, căci nu puteau ajunge cu nici un chip la vapor. În zorii zilei abia, ei băgară de seamă că truda le fusese zadarnică, de vreme ce barca era legată de ţărm şi ei, în beţia de care erau cuprinşi, nu-şi dădură seama, uitând s-o dezlege. Asemenea este şi cu noi. Degeaba vrem să vâslim spre Dumnezeu, spre vasul de mântuire al sufletelor noastre, atâta vreme cât suntem legaţi cu lanţul păcatului. Ci trebuie mai întâi să rupem acest lanţ şi după aceea vom putea să ne îndreptăm cu nădejde spre Dumnezeu. Unii zic că puţin le pasă de păcat şi rău fac, deoarece vine vremea să li se arate toată stricăciunea şi toată otrăvirea pe care păcatul le-o aduce în sufletul lor (b).

Păcatele grele ucid sufletul. Păcat greu este acela pe care îl săvârşeşte omul de bunăvoie, cu intenţie rea şi cu deplină cunoştinţă. Păcatele acestea se numesc păcate grele, de moarte, pentru că precum corpul omenesc moare când se desparte de sufletul său, tot astfel şi sufletul omului care păcătuieşte cu voia, cu ştiinţa şi cu puterea sa, moare la despărţirea lui de Dumnezeu, Care-i Vistieria nemărginită a vieţii şi fericirii lui... Dumnezeu ne-a răscumpărat pe noi prin Unicul Său Fiu Iisus Hristos şi ne-a promis, în desăvârşita ascultare de El, o viaţă vremelnică şi veşnică, fericită, prin urmare, bunul cel mai înalt. Aceasta însă trebuie să o păzim şi s-o păstrăm cu orice osteneală şi sacrificiu pentru a o avea. Oare bine ar face acela care ar da o monedă de aur pe un ban de aramă? O casă bună de zid, pe o colibă de trestie? O moşie mare, pe o grădiniţă mlăştinoasă? Sau aceia care s-ar depărta de bunii lor părinţi şi ar alerga pe căi rele, ruşinoase, întristându-i? Nu! Nu!... Iată aceasta o face omul păcătos; căci el, călcând porunca lui Dumnezeu pentru vreo plăcere oarecare, pierde bunul cel mai înalt şi mai plăcut, se depărtează de Dumnezeu şi se face mort pentru viaţa veşnică. Fiecare din noi Creştinii deci, să ne ferim de tot păcatul, chiar

(a) I.M.Râureanu. (b) Cartea c. pilde, L. Moldoveanu

şi de cele mai uşoare. Nimeni să nu se înşele cu gândul lor că păcatele uşoare sunt nestricăcioase. Ele strică foarte mult, căci îndrăznind a face cineva din acestea, se deprinde a săvârşi şi pe cele mai mari. O prietenie nu e bună, când cineva se laudă, că-i prieten bun şi intim cuiva, însă necontenit îl mâhneşte prin vorbe nesocotite. Copiii sunt buni când ascultă de părinţii lor în tot ceea ce-i învaţă de bine; însă ei devin răi, când îşi permit în faţa lor a grăi şi a face tot ceea ce-i necuviincios şi tulburător... Tot astfel şi noi creştinii, suntem buni cât timp rămânem în ascultarea şi slujba lui Dumnezeu cu trup şi suflet; iar atunci când Îl mâniem prin păcate uşoare şi mai ales prin păcate grele, ne facem nedemni de numele Sfânt ce-l purtăm (a).

Stăpâneşti peste fiare. Fiecare om, parte bărbătească şi femeiască, este zidit de Dumnezeu, în prima şi a doua oară, după „*Chi*pul şi Asemănarea lui Dumnezeu". Fiecare om sau femeie are trup şi suflet. Trupul acestora e mai de cinste decât al tuturor vietăţilor pământului, apelor şi văzduhului, prin structura lui artistică şi maiestuoasă, dar mai ales prin sufletul minunat, care-i pus de Dumnezeu în el, deşi acesta nu se vede de mulţi. Omul inteligent, prin sufletul său mare şi luminat, devine superior tuturor făpturilor, fiindcă prin sufletul său înzestrat cu felurite bogăţii spirituale, poate înţelege, poate iubi şi voi, ceea ce nu pot face celelalte făpturi. Aceste Daruri Divine se cultivă şi se înmulţesc cu adevărat în om prin: bunătate, răbdare, suferirea relelor ce-i vin asupră-i, prin împrăştierea către aproapele, prin miluirea celor lipsiţi şi necăjiţi, prin iubire curată şi sfântă, prin dragoste frăţească şi urârea răului, prin stăpânirea şi biruirea patimilor şi a păcatului.

„*Să stăpânească,* zice Dumnezeu Creatorul, *ei peste fiare*" (b). Aici – zice Marele Vasile – poate vei întreba: „Oare peste care fiare voi stăpâni şi unde-mi sunt acestea de faţă?" Dragul meu! Au nu ştii că milioane de fiare sunt împrejurul tău? Nu pricepi, că mulţime multă de acestea porţi în sineţi, care înăuntru tău petrec totdeauna? Oare mică fiară este mânia aceea care latră în inimă şi mai rău decât tot câinele se sălbăticeşte? Oare vicleşugul acela care este adânc în suflet ca într-o vizuină şi sfătuirile acelea pe ascuns, care felurite rele împletesc şi le lucrează, oare nu sunt fiare mai sălbatice decât vulpea şi mai cu greu de îmblânzit decât ursoaica? Oare cel iute spre ocară nu

(a) Prel. d. I. Ştefanelli. (b) Fac. 1

este chiar scorpie? Oare cel ce pe ascuns face izbândă nu este mai cumplit decât vipera? Care fiară nu o hrănim noi în ascuns înăuntrul nostru, în noi înşine? Iată, cel ce este turbat spre femei, cal este, înnebunindu-se, că zice: *„Cai nebuni spre femei s-au făcut; fiecare asupra femeii vecinului său nechează?"* (a). Aceia s-au mutat şi s-au schimbat pe sineşi în firea celor necuvântătoare pentru patima lângă care s-au lipit şi cu care s-au împrietenit... Deci, multe fiare sunt cu noi, pe care sileşte-te, creştine, să le stăpâneşti. Că dacă pe fiarele cele de afară le stăpâneşti, iar pe cele dinăuntru le laşi neîmpărăţite, adică le vei lăsa nesupuse, socoteşte, cum vei părea celor ce te vor vedea? Că pe leul care este dobitoc necuvântător îl biruieşti şi defaimi răcnetul lui, iar de mânia cea dimprejurul inimii tale eşti biruit şi scrâşneşti din dinţi şi glas nedesluşit şi neînţeles de multe ori slobozi din nebunia care te ţine, poate că şi mâinile ţi le întinzi spre izbânda celui ce stă de faţă, oare nu eşti tu mai ticălos decât tot animalul cel stăpânit şi supus ţie, dar sănătos şi întreg la minte? Din această pricină eşti şi mai de râs, că te stăpâneşte mai vârtos mânia, după ce aceasta a izgonit afară socoteala cea cuvântătoare; şi după ce a luat de la tine puterea cea stăpânitoare a sufletului, te duce mânia, zic, ori unde s-ar fi întâmplat, întocmai ca pe un legat, pe tine, pe care Dumnezeu te-a pus stăpânitor peste toate!!

Cele şapte fete ale diavolului. O veche povestire din popor spune că dracul şi-a adus aminte într-o zi să se însoare şi el, să-şi ia o femeie şi să facă cu ea fete pe care să le mărite şi pe ginerii lui să-i ducă cu el în pustiu. Aşa, se apucă dracul şi îşi luă de femeie pe Nedreptataea, cu care născu şapte fetişcane.

La cea dintâi îi puse numele Trufia şi o mărită după oamenii cei mari.

A doua fu Pizma şi o mărită după oamenii de la sate.

A treia fu înşelăciunea şi o mărită după negustori.

A patra fu Zgârcenia şi o mărită după cei bogătani

A cincea fu Făţăria şi o mărită după feţele bisericeşti.

A şasea fu Înălţarea şi o trimise în femei.

A şaptea fu Desfrânarea şi pe aceasta nu vru s-o mai mărite, ci o ţinu în casă şi îmbie cu ea pe tot omul.(b)

(a) Ier. 5, 8; Iez. 22, 11; 33, 26. (b) Din „Duminica Ortodoxă", şi clişeul de Pr. I. Trifa

Însă tu, creştine, păzeşte vrednicia cea dată ţie. Stăpânitor te-au zidit, stăpâneşte-ţi patimile. Stăpâneşte peste fiare, stăpâneşte peste cele târâtoare, stăpâneşte peste cele zburătoare... Nu te înălţa cu socotelile, nu fii uşor cu mintea şi nestatornic. Te-ai rânduit de Dumnezeu a stăpâni pe cele zburătoare, dar nu te asemăna celor zburătoare. Să nu te îngâmfi aşadar, să nu te înalţi, să nu cugeţi mai înalt decât firea cea omenească şi pământească. Nu sufla înalt când te lauzi, nu te slăvi pe sineţi, nici mări pe ale tale, ca să nu fii socotit împreună cu cele zburătoare, deopotrivă cu acelea înălţându-te şi aici şi acolo cu zburarea învârtindu-te. Stăpâneşte judecăţilele cele ce sunt în tine, ca să te faci stăpânitor peste toate cele ce sunt. Astfel, stăpânirea ceea ce ni s-a dat asupra dobitoacelor, ne sileşte pe toţi spre a ne stăpâni pe noi înşine. Căci necuviincios este, ca cel ce este supus stăpânirii în casa sa, să stăpânească peste neamuri; şi cel ce înăuntru este supus robiei de altă stăpânire, în obşte să fie mai mare stăpânitor şi poruncitor cetăţii. Că se cuvine după ce cineva mai întâi au aşezat şi au pus la bună rânduială pe ale sale şi pe cele dinăuntru cu bună rânduială le-au împodobit, apoi să ia stăpânirea şi purtarea de grijă a celor dinafară şi străine, fiindcă altfel se va întoarce cuvântul de la cei stăpâniţi şi supuşi şi-i va zice: *„Doctore, vindecă-te pe sine-ţi”* (a). Să ne silim dar mai întâi ca să ne vindecăm pe noi înşine; că nimeni n-a fost mustrat vreodată pentru că n-a vânat leu; iar pentru că nu şi-a stăpânit mânia, batjocorit a fost de ori şi cine. Fiindcă cel ce n-a putut să biruiască fiarele sălbatice, nu e vrednic de prihănire, iar cel ce a slăbit de a-şi stăpâni patima care îl supără, sub osândă este cu adevărat. A birui fiarele sălbatice, nimic nu foloseşte celui ce s-a învrednicit stăpânirii celei cuvântătoare; iar aceasta, a-şi stăpâni Creştinul patimile, de nevoie este şi de mare trebuinţă (b).

„Domnul Dumnezeu Cel ce ne-a învrednicit pe noi a vă învăţa cele de folos şi luminare sufletească, să vă facă pe voi pe toţi, iubiţilor cititori şi ascultători, stăpânitori peste feluritele patimi şi desăvârşiţi în tot lucrul bun. Amin”.

(a) Lc. 4, 23. (b) Cuvântul I. al Sfântului Vasile c. Mare, la facerea omului

PĂCATUL MÂNDRIEI

Luminătorul universal şi etern al lumii, prin smerenia ascultării Sale de Tatăl Ceresc până la sacrificiu şi moartea pe Cruce, ne-a dat nouă pildă vrednică de urmat şi putere ca să călcăm peste acest cap drăcesc al mândriei sataniceşti, spre dobândirea vieţii veşnice: *„Veniţi la Mine* – ne strigă El – *toţi cei osteniţi şi însărcinaţi şi Eu vă voi odihni pe voi. Luaţi jugul Meu peste voi şi vă învăţaţi de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi afla odihnă sufletelor voastre. Că jugul Meu este bun şi sarcina Mea uşoară este..."* (a). Deşi Mântuitorul, prin Cuvântul, activitatea, Jertfa şi Proslăvirea Sa, ne-a dat şi ne dă putinţa a ne feri de muşcătura acestui cap diavolesc, înveninător şi ucigător a sumedenii de suflete, noi adeseori lăsându-ne seduşi de: pofta ochilor, pofta trupului şi trufia vieţii, cu diferitele ei dulceţi şi deşertăciuni, am păcătuit de moarte prin acest drăcesc păcat al mândriei.

Mândria este dorinţa nesocotită de a se înălţa omul pe sine fără dreptate, spre a întrece pe alţi semeni ai săi, pe drept sau pe nedrept. Acest păcat a fost cel dintâi, care s-a născut în Lucifer. Din el au izvorât toate celelalte păcate, ca dintr-o fântână otrăvitoare. Despre dânsul zice înţelepciunea: *„Frica, Domnului urăşte nedreptatea, îngâmfarea şi mândria şi căile celor răi"* (b). Şi iarăşi: *„Urâtă este înaintea Domnului şi a oamenilor, mândria"* (c). Acestui păcat îi stă împotrivă fapta bună a smereniei, pe care Domnul nostru Iisus Hristos lăudând-o, ne îndeamnă a o păstra, zicând: *„Învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi afla odihnă sufletelor voastre"* (d). *„Cel ce se va înălţa pe sine, se va smeri; iar cel ce se va smeri pe sine, se va înălţa"* (e).

Acestea ştiindu-le, după ce ne-am cercetat bine trecutul şi am văzut în câte feluri am căzut în păcatul acesta, să răspundem la toate întrebările unde ne vedem vinovaţi:

1. M-am mândrit?

Mândria este o iubire neregulată a propriei noastre excelenţe. Numai Dumnezeu este fără margini de bun, El este excelent, fiindcă este desăvârşit şi cel ce-şi însuşeşte această calitate, păcătuieşte în

---

(a) Mat. 11, 28-30. (b) Pilde Sol. 13, 8. (c) Is. Sir. 10, 7. (d) Mt. 11, 29; Mărt. Ort. p. III. într. 24. (e) Mt. 23, 12; Lc. 14, 11; 18, 14; Iac. 4, 6; 1 Petru 5, 5

contra lui Dumnezeu. Putem foarte bine să iubim în noi tot ce este bun, fie în suflet, fie în trup, dar ca să nu păcătuim, trebuie să recunoaştem, că tot ce este bun în noi, de la Dumnezeu este şi tot ce este rău, numai de la noi este. După Sf. Grigorie cel Mare sunt patru feluri de mândrii.

Întâiul fel de mândrie este a-şi atribui sieşi ceea ce vine numai de la Dumnezeu, precum: talent, succese... Aceasta este o mare injurie faţă de Dumnezeu, fiindcă precum scrie Sf. Ap. Iacob: *„Toată darea cea bună şi tot Darul desăvârşit, de sus este, pogorându-se de la Părintele Luminilor”* (a). Aşa Sf. Pavel îndreptându-se către un corintean plin de mândrie, îi scrie: *„Ce ai, care n-ai luat? iar dacă şi ai luat, ce te lauzi, ca şi cum n-ai fi luat?”* (b).

Al doilea fel de mândrie este când, cu toate că recunoaştem că bunurile şi foloasele noastre ne vin de la Dumnezeu, totuşi, le privim ca pe o răsplată pentru meritele noastre. Marele Apostol scriind către Efeseni ca să se apere de o asemenea gândire, le spune: *„Cu Darul sunteţi mântuiţi prin credinţă: şi aceasta nu de la voi, al lui Dumnezeu este Darul. Nu din fapte, ca să nu se laude cineva”* (c). Şi uneşte învăţătura cu exemple, când scrie despre sine: *„Pe mine, cel ce eram mai înainte hulitor şi gonitor şi ocărâtor, ci am fost miluit”* (d).

Al treilea fel de mândrie este a aceluia, care se laudă grozav de a poseda ceia ce nu are, precum ne învaţă Proorocul Ieremia despre Moab (e). Asemenea Sfântului Evanghelist Ioan, îndreptându-se în Apocalips către Îngerul Bisericii din Laodiceea, scrie: *„Că zici, că bogat sunt... Şi de nimic n-am lipsă; şi nu ştii că tu eşti cel ticălos şi mişel şi sărac şi orb şi gol”* (f).

Al patrulea fel de mândrie este a aceluia care numai el singur şi cu înlăturarea altora, vrea să păstreze foloasele ce le are. Pentru acest păcat, fariseul, care s-a suit în Biserică să se roage, s-a pogorât neîndreptat, fiindcă a mulţumit lui Dumnezeu *„că nu era ca ceilalţi oameni”* (g), numai el era drept, curat, milostiv, religios, după gândul lui. Dar de orice specie ar fi mândria, ea este păcatul cel mai comun dintre toate celelalte, ea se arată la toată vârsta şi la orice treaptă socială. Copil, tânăr, bărbat, bătrân, bogat, sărac, învăţat, neştiutor de carte, stăpân, servitor, fiecare trebuie să se ferească de păcatul acesta, fiindcă el atrage după sine o mulţime de păcate (h).

**a) Iac. 1, 17. (b) 1 Cor. 4, 7. (c) Efs. 2, 8-9. (d) 1 Tim. 1, 13. (e) Ier. 48, 16-18, 29. (f) Apc. 3, 17. (g) Lc. 18, 11. (h) T.M.C. pg. 84-85*

Mândria a ucis pe Irod. Regele iudeilor, Irod Agripa, nepotul lui Irod, care căuta viaţa pruncului Iisus, cu ocazia unei serbări populare din Cesareia a ţinut poporului o cuvântare, fiind îmbrăcat în veşminte strălucitoare. La sfârşitul cuvântării, câţiva linguşitori strigară:

– Nu un om, ci Dumnezeu ne-a vorbit nouă. Regele a primit cu plăcere îndumnezeirea persoanei sale, dar imediat l-a pedepsit Îngerul Domnului, simţind grozave dureri interne şi viermii ce s-au produs în intestinele lui au mistuit în cinci zile de viu pe regele trufaş, ce se asemăna cu Dumnezeu. Mare, cel mai mare păcat este mândria. Sfântul Ambrozie zice: „De orice păcat poate scăpa cel ce cheamă în ajutor pe Creatorul său, dar dacă cineva a căzut prin mândrie, acestuia nimic nu-i mai ajută, deoarece semeţul cu greu îşi recunoaşte păcatul său, chiar dacă le recunoaşte, nu merge la medic, ci singur vrea să se vindece pe sine. Dar nimic nu foloseşte medicina, care însăşi produce mare „boală" (a).

„Începutul oricărui păcat e mândria. Cel cuprins de mândrie va fi cuprins de blestem şi mândria îi va aduce ruina sa" (b).

Despuierea împăratului mândru. Un împărat văzându-se îmbrăcat cu haine împărăteşti strălucitoare şi însoţit de suita sa împărătească, în ale cărui veşminte aurite se răsfrângeau razele strălucitorului soare, a uitat pe Dumnezeu şi a început a se încrede în sine. Odată intrând în Sfânta Biserică pentru a asculta Sf. Slujbă, aşa cam de obicei, cum fac şi mulţi din creştinii noştri, a auzit pe Episcop, citind: *„Bogaţii au sărăcit şi au flămânzit; iar cei ce-L caută pe Domnul, nu se vor lipsi de tot binele"* (c).

Vorbele acestea sfinte i-au răsturnat voia bună a împăratului şi mâniindu-se, zise cu asprime:

– Părinte, i-a să ştergi minciunile care le citeşti acum din cartea aceea, că n-am plăcere să le mai aud. Bietul Episcop se mâhneşte. Cum să şteargă el Cuvântul lui Dumnezeu din Sfintele Scripturi! Dar cum să n-asculte iarăşi porunca dată de împăratul cu asprime! Ce să facă? După săvârşirea Slujbei, Episcopul se aruncă cu faţa la pământ înaintea Dumnezeiescului Jertfelnic şi se rugă cu lacrimi Atotputernicului Dumnezeu, ca să înţelepţească pe împăratul cu judecăţile Sale. Cu nădejdea în iconomia lui Dumnezeu, Episcopul plecă acasă uşurat.

(a) 350 pilde ist. 176. (b) Is. S 10, 13-14. (c) Ps. 33, 10

Dumnezeu primeşte rugăciunea şi iconomiseşte îndreptarea împăratului trufaş astfel: La vreo câteva zile după porunca dată Episcopului, împăratul vru să se ducă pentru a se scălda într-un frumos bazin din grădina sa. Ajungând, se dezbracă şi se scaldă. În acest timp, Dumnezeu trimite un Înger, care luând chipul lui, îi ia hainele împărăteşti, se îmbracă şi se duce în palat. Când împăratul a ieşit din apă, ia hainele de unde nu-s! Slujitorii care au păzit hainele împăratului, s-au dus după Înger, crezând că acela ar fi adevăratul împărat. Ce să facă el! Doi paznici ai grădinii văzându-l, l-au luat la goană, ocărându-l.

– Măi, da ce mă batjocoriţi voi, nu vedeţi că eu sunt împăratul vostru?!

– Ce vorbeşti prostii, împăratul nostru e în palat, fugi de aici, om nebun? Împăratul le-a vorbit în tot chipul pentru a-i convinge, dar degeaba, ei au crezut că-i un om nebun... Sărmanul de el! Ori la cine se jelea, nimeni nu vrea să-l creadă. Oamenii cetăţii au văzut pe Îngerul-împărat ieşind la plimbare cu toată suita împărătească. Asta întărea şi mai mult pe oameni în credinţa că cel despuiat e un om nebun. Cine era să-l creadă? Sărmanul, când s-a văzut aşa gol din toate ale sale şi batjocorit, în loc de a fi slăvit, nici el nu ştia pe ce lume să se mai creadă. Ajunsese ca vai de el. Din împărat rămăsese sărac ticăloşit şi silit să cerşească şi să trăiască din mila altora. Prin cetate se răspândeşte vestea, care ajunge până la urechile împăratului-Înger, că un nebun strigă în gura mare că el e împăratul. Acesta auzind, i s-a făcut milă de el şi a poruncit să-l aducă acolo în palatul împărătesc. Îl aduc. Atunci Îngerul luându-l la o parte, i-a zis:

– Acum crezi în minciunile Sfintei Scripturi? Că bogaţii pot a sărăci şi a flămânzi? Vedeţi, numai minuni de astea pot a vă deschide ochii vouă, care singuri, nu vă osteniţi a le înţelege. Ia seama deci ca pilda asta să-ţi slujească de lecţie şi ţie, ca şi altor trufaşi care uitaţi de Dumnezeu şi vedeţi ca în viitor să nu vă mai împotriviţi cuvintelor Dumnezeieşti, ca să nu o păţiţi şi mai rău.

Acestea zicându-le Îngerul, s-a înălţat la ceruri şi l-a lăsat pe adevăratul împărat la locul lui. A doua zi după reîntoarcerea sa, împăratul mergând la Biserică, însufleţit de o credinţă vie, a zis către Episcop:

– Cum sunt vorbele acelea din Scriptură pe care ți-am poruncit să le ștergi?

Episcopul îi răspunse cam cu teamă:

– Bogații au sărăcit și au flămânzit; iară cei ce-L caută pe Domnul, nu se vor lipsi de tot binele.

Împăratul i-a poruncit, zicându-i:

– De-acum să nu le mai citești, ci să le cânți. Această poruncă dată contra celei dintâi, pe toți boierii i-a pus în mirare. Însă dintre toți, nimeni nu înțelegea mai bine rostul acestor cuvinte scripturistice, fără numai împăratul pățit.

Ca și împăratul de mai sus, creștinii dacă nu vreau de voie a cunoaște pe Dumnezeu și că e păcat a călca Legile Lui, apoi vor cunoaște mai pe urmă și acest „pe urmă" poate fi chiar și azi, dar atunci va fi prea târziu" (a).

„Neamul viclean și preacurvar caută semn și semn nu i se va da lui... Că dacă n-ascultă de Moise și de Prooroci (b) *măcar de ar și învia cineva din morți, nu vor crede".* Mândrii înnebuniți de plăcerile și deșertăciunile lumești, se împotrivesc rânduielilor Sfinte și învățăturilor Dumnezeiești și astfel dezbrăcându-se de Darurile Divine se fac moștenitori cu dracii, muncilor veșnice; iar Creștinii binecredincioși lucrând cu statornicie, după rânduielile Dumnezeiești ale Ortodoxiei Sfinte, devin și rămân fii ai lui Dumnezeu și moștenitori ai fericirilor luminatei Împărății a Cerurilor.

Căderea mândrului rege Croesus. Înțeleptul Solon fu invitat odată la regele Croesus, care îi arătă toate comorile și avuțiile sale, în speranța, că filozoful îl va lăuda și îl va socoti drept cel mai fericit om. Dar Solon îi răspunse:

– O, Croesus, nimeni nu poate fi socotit fericit înainte de moarte, căci în orice zi încă i s-ar putea întâmpla o nefericire.

Pe Croesus îl supărară cuvintele acestea și nu-și putea închipui cum este socotit de înțelept un astfel de om. Dar nu peste mult se convinse de înțelepciunea lui Solon, căci multe nefericiri i-au fost rezervate. Fiul său mai mare fu ucis într-o vânătoare și toate avuțiile sale nu-l putură recompensa pentru pierderea aceasta. Fiul al doilea era surdo-mut. Mai târziu Croesus ajunse prizonier la regele Cyrus; el își pierdu avuțiile și țara și fu condamnat la moarte. Atunci exclamă:

(a) vezi și „Părăsiți calea pierzării". pg. 161-163 de aut. (b) de Preoții Bisericii

– O, Solon! Solon! Cyrus îl întrebă de însemnătatea acestor cuvinte şi Croesus îi istorisi tot; aceasta îi scăpă cel puţin viaţa.

Unde-i mândria ta? Socrate, văzând pe Alcibiade cum se mândreşte cu bogăţiile sale, iar pe alţii nu-i ia în seamă, îi arătă acestuia o hartă cu întreaga suprafaţă a pământului şi îi zise:

– Dragul meu Alcibiade, te rog, caută pe hartă Attica, ţara noastră. Alcibiade i-o arătă.

– Acum caută te rog moşiile tale, pe care le ai.

Alcibiade le căută dar nu le-a aflat. Atunci Socrate i-a zis:

– De ce te mândreşti tu, dar cu ceea ce nu găseşti în nici o parte a pământului?

Prăbuşirea femeii mândră. În anul 1831 bântuia o holeră groaznică în Silezia, îndeosebi între oamenii săraci. Acest fapt îndemnă pe soţia unui comerciant bogat să facă obiecţiunea:

– Această boală e numai pentru populaţia de jos.

Nu dură mult şi muriră şi mulţi bogătaşi, însăşi soţia comerciantului fu apucată de această boală aşa de cumplit, ca nimeni altul. Toată lumea se ferea de ea şi fugea dinaintea ei, căci devenise cu totul neagră. Când muri, cioclii, căci nici aceştia nu voiră să se atingă de stârvul ei, cu furcile o luară din pat şi o puseră în coşciug. Patul şi hainele ei trebuiră arse. La înmormântarea ei lumea fu cuprinsă de groază, în aşa măsură, că nu a participat nimeni. Moartea acesteia era privită de conlocuitori ca o pedeapsă Dumnezeiască pentru atitudinea ei îngâmfată.

Mai bine dormi! Un tată evlavios, citea Biblia, seara înainte de culcare, iar copiii adunaţi în jurul lui îl ascultau cu atenţie. Într-o seară doi dintre copii, obosiţi de alergătura de peste zi, fură biruiţi de somn şi adormiră. Văzând aceasta cel de-al treilea zise:

– Vezi tată, cei de colo dorm, iar eu mă rog. Tatăl însă privindu-l, îi răspunse dojenitor:

– Dragul meu, mai bine să dormi, decât să te mândreşti cu binele pe care îl faci!

Mândrindu-ne cu faptele bune ce le facem, faptele noastre îşi pierd tot meritul înaintea lui Dumnezeu (a).

(a) O.M.P. ist. 521; 523; 524 şi 525

Nu te mândri, ci smerește-te. Să știți – zicea un bătrân – că alt drum către mântuire nu este, fără numai smerenia, după cum scrie Sfânta Evanghelie pentru vameșul. De va fi cineva neatins de păcate spurcate, să nu cumva să se înalțe cu gândul său, socotindu-se pe sine fără de păcate, ci unul ca acela mai vârtos să se smerească și să se păzească, socotindu-se pe sine mai păcătos decât toți oamenii. Iar de se va înălța cu gândul său, socotindu-se pe sine că el este neatins de păcate spurcate, pentru că n-a căzut nici într-un păcat trupesc și lumesc, ci este curat tot și pururea gata și vrednic de împărtășirea Sfintelor Taine; iar pe altul, pe care îl știe el că a căzut cândva în vreun păcat, îl socotește nevrednic de Sfintele Taine, unul ca acela, cu astfel de gând înalt și fără de smerenie, este nevrednic, necurat și urât lui Dumnezeu și în pieire merge și nu-i va folosi curățenia lui, neavând smerenie. Că mult mai plăcut și mai iubit este lui Dumnezeu păcătosul smerit, decât dreptul mândru" (a).

Smerenia biruiește pe draci. Odinioară Sf. Macarie se întorcea, obosit de munca zilei, la chilia sa. Deodată îi apăru Satana înainte cu o seceră mare în ghiare și vru să-l lovească; dar n-a putut. Atunci, constrâns de puterea Divină care umbrea pe Cuviosul, a zis:

– Multă nevoie și supărări rabd eu de la tine, o Macarie! pentru că nu pot să te biruiesc... Iată că tot ceea ce faci tu, aceea fac și eu. Tu postești, dar eu nu mănânc nimic. Tu priveghezi noaptea, eu însă nu dorm de loc. Tu iubind sărăcia de bunăvoie ai renunțat la bogății și la agonisirile avuției, dar eu trăiesc în cea mai neagră mizerie. Dar una ai tu ceea ce eu nu am și cu aceea îmi cauzezi sumedenii de suferințe și mă biruiești pe mine!...

– Și care e una ca aceasta? întrebă Cuviosul Macarie.

– E smerenia ta, strigă Satana și a dispărut rușinat (b).

2. M-am trufit?

Cu acest păcat s-a îngreunat Lucifer cu oștirea lui și din îngeri luminați, au ajuns draci întunecați (c). Adam și Eva prin păcatul trufiei s-au prăbușit din Rai în această vale a plângerii, pe pământul blestemat de Dumnezeu (d). Proorocul David, care a zis: *„Nu mă voi clăti în veac"* (e), s-a prăpăstuit în grozavele păcate: în preacurvie și ucidere (f). Fariseul din Sfânta Evanghelie socotindu-se cu fală că-i

(a) „Pateric", o.c. pg. 339. (b) „Pateric" și V. Sf. 19 Ian. (c) Is. 14, 9-20. (d) Fac. 3. (e) Ps. 29, 6. (f) 2 Împ 12; 13

mai bun decât toţi oamenii şi decât vameşul şi-a pierdut plata ostenelilor sale (a).

Trufie şi trufie. Filosoful Plato poftise la un ospăţ pe prietenii săi. Între alţii a chemat şi pe filosoful Diogen, care era cam închipuit. Acela venind, a văzut cu mirare covoarele care erau aşternute pe jos în odaia unde era ospăţul. Diogen intrând, îndată începu a-şi şterge picioarele prăfuite de covoarele cele scumpe. Plato văzându-l, l-a întrebat de ce se poartă aşa? Diogen i-a răspuns:

– Eu calc cu picioarele trufia lui Plato!

Plato mirându-se, i-a răspuns îndată lui Diogen:

– Tu calci trufia mea, cu a ta trufie!

De aici vedem că trufia era înrădăcinată adânc şi în fiinţa celor mai vestiţi filosofi dinaintea Mântuitorului. Trufia prin care au căzut protopărinţii noştri, care voiau să se ridice prin ei înşişi spre a fi ca Dumnezeu... stăpâneşte inimile tuturor oamenilor, care nu s-au dezbrăcat de omul cel vechi şi nu s-au îmbrăcat în Omul cel Nou.

„Oamenii trufaşi sunt urâciune înaintea lui Dumnezeu şi pedeapsa va fi moştenirea lor” (b).

Pustnicul şi prinţul. Un prinţ, care era foarte încrezut pentru frumuseţea, avuţia şi rangul său, vâna odată într-un ţinut pustiu şi stâncos, printre munţi. Deodată a zărit un Pustnic bătrân, care şezând înaintea colibei sale, privea foarte serios la o căpăţână de mort. Prinţul s-a dus la dânsul şi l-a întrebat cu un zâmbet batjocoritor:

– De ce te uiţi cu atâta încordare la căpăţâna aceasta? Ce înţelepciune vrei să scoţi din ea?

Pustnicul s-a uitat foarte serios la prinţ şi i-a zis:

– Tare aş vrea să ştiu, oare căpăţâna aceasta este de împărat sau de cerşetor? Dar nu pot să aflu nicidecum!

Căpăţâna de mort să ne înveţe, cât de deşarte sunt: rang şi frumuseţe! (c).

Pustnicul şi ispita trufiei. Unui Pustnic i s-a arătat diavolul într-o noapte în chip de înger luminat şi i-a zis:

– Eu sunt arhanghelul Gavriil şi sunt trimis la tine să-ţi aduc cuvânt de laudă pentru râvna şi privegherile tale.

Dar Pustnicul simţind ispita, răspunse:

(a) Lc. 18, 10-14; comp. Mt. 6; Gal. 5, 26. (b) Prov. S. 16, 5; comp. Lc. 16, 15; 18, 9. (c) I.M.C.ist. 96

– Sfinte arhanghele, ia seama că ai greşit adresa, vei fi trimis poate la un altul, căci eu sunt un biet păcătos; eu sunt cel mai păcătos şi mai ticălos om din lume. Diavolul scrâşni din dinţi şi o rupse la fugă.

Diavolul umblă şi lucrează şi azi cu trufie în lume. Biblia ne spune clar acest lucru. „Şi a zis şarpele către Eva: *„Nu veţi muri* – când veţi gusta din pomul cel oprit – *ci se vor deschide ochii voştri şi veţi fi şi voi ca nişte dumnezei, cunoscând binele şi răul”* (a). Cu aceste vorbe a trezit diavolul trufia în Adam şi Eva şi acest păcat i-a scos din Rai. Să luăm aminte că diavolul lucrează şi azi cu trufie în sute şi mii de feluri. Trufia grăieşte din sfătoşii şi isteţii cei mulţi de azi, care nu primesc de la nimeni nici un sfat, nici învăţătură, spunând că ei „ştiu toate acelea”. Trufia grăieşte din cei ce au apucat la bani şi suduie în dreapta şi în stânga şi chefuiesc şi strigă cât îi ţine gura că „ nu le pasă de nimeni”. Şi oare cel ce se îmbată şi înjură de cele Sfinte, nu se ridică cu hulă şi trufie împotriva lui Dumnezeu? Şi oare când femeia ce se sulemeneşte şi pleacă la Sfânta Biserică, nu este şi ea o dovadă că trufia umblă şi la Sf. Locaş? Şi oare zavistiile şi împerecherile, de care sunt pline satele şi oraşele, nu sunt şi ele roade răsărite din sământa trufiei?

Să fugim de trufie, fraţilor şi surorilor. *„Învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima”*, zice Domnul Hristos (b). Smerenia este semnul cel mai bun şi dovada cea mai bună că cineva trăieşte cu adevărat în Duhul Evangheliei Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Doi fraţi primejdioşi. Trufia şi căderea sunt doi fraţi; întocmai cum e somnul şi moartea. De la somn până la moarte este numai un pas mic. Întocmai aşa, de la trufie până la cădere. Cel căzut în trufie, zace într-un somn sufletesc ce-i frate bun cu moartea cea sufletească. Şi vai, ce de oameni dorm în acest somn! Pe cele mai multe suflete, diavolul le pescuieşte şi azi cu ispita trufiei.

Sfântul Cristofor. Între Sfinţii creştinătăţii noastre este şi Cristofor, purtătorul de Dumnezeu. A trăit prin anul 384 după Hristos. Istoria lui pe scurt e aceasta: Cristofor era un păgân uriaş la statură. El îi întrecea pe toţi oamenii în mărime şi putere. Fiind cuprins de păcatul trufiei, îşi zicea:

(a) Fac. 3, 4-6. (b) Mt. 11, 29

– Cine-i mai tare decât mine, s-ascult de el?... Şi de mulţi îşi bătea joc cu puterea lui, ba poate şi moarte de om a făcut. Acest uriaş se aşezase la vadul unui râu, unde nu era pod şi îşi câştiga traiul vieţii ducând pe spatele lui, cel puternic, pe cei ce voiau să treacă vadul.

Pe vreme bună, ca şi pe furtună, când apa era mică şi când era mare – uriaşul trecea vadul, înfruntând cu puterea lui orice primejdie. Într-o dimineaţă soseşte un Copilaş şi îl roagă să-L treacă vadul.

– Un fleac de copil, îşi zise uriaşul în sine şi luându-L pe spate, plecă cu El prin vad. Dar, o minune, din ce mergea, Copilul tot mai greu se făcea. La început uriaşul birui această greutate, dar pe la mijlocul vadului începu a se clătina... nu mai putea merge... simţea că greutatea îl doboară?

– Cine eşti Tu, Copile dragă? strigă uriaşul prăbuşindu-se în apă. Atunci se auzi un glas ceresc:

– Eu sunt Iisus, Fiul lui Dumnezeu.

Când se ridică uriaşul din apă, Copilul dispăruse, iar cel căzut era acum un om nou... aflase în sfârşit pe Cel „mai tare decât el". Păgânul cel trufaş s-a făcut un vestitor al Domnului şi oamenii îl numiră Cristofor, ceea ce pe româneşte înseamnă purtător de Hristos.

O, de ne-am da seama că şi noi suntem – şi trebuie să fim – nişte purtători de Dumnezeu. *„Au nu ştiţi* – zice Ap. Pavel – *că voi sunteţi casa lui Dumnezeu şi Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi"* (a). *„De acum nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine"* (b).

Şi încă un adânc înţeles este istoria acestui Sfânt. O, de-am înţelege din ea că cea dintâi cerinţă a mântuirii noastre este şi azi tot aceasta: să fii biruit de Domnul; să-ţi simţi toată slăbiciunea puterilor tale, căci *„puterea lui Dumnezeu tocmai în această slăbiciune se adevereşte"* (c). Unul din duşmanii mântuirii noastre sufleteşti, este tocmai „puterea" firii noastre celei vechi (trufia, încrederea în noi, etc). Această „putere" trebuie biruită şi înfrântă de Domnul. Din această înfrângere se ridică Creştinii cei biruitori, aşa cum s-a ridicat Saul pe drumul Damascului, când mergea plin de trufie şi „putere" şi din această înfrângere s-a ridicat Pavel Apostolul.

Pilda păunului. Păunul cu penele sale mândre, e pilda obişnuită a trufiei. Şi totuşi nu este tocmai aşa. „Păunul – spune un cunoscător al vieţii păunilor – se uită cu un fel de trufie la penele sale, dar

---

(a) 1 Cor. 3, 16. (b) Gal. 2, 20. (c) 2 Cor. 12, 9

îndată după aceasta caută în jos şi privindu-şi picioarele negre şi urâte, rămâne parcă umilit de ruşine".

Ori câte daruri ai avea, dragă cititorule, de la Domnul de sus – avere, înţelepciune, sănătate, daruri sufleteşti, etc. – uită-te mereu în jos la neputinţele şi slăbiciunile tale şi vei scăpa de ispita trufiei (a).

Fugea de slava deşartă. „Şezând eu la Sinai – zice Avva Iosif – era acolo un frate bun şi nevoitor, dar şi la trup cu chip frumos. Şi venea la Sf. Biserică la slujbă, purtând o haină plină de cârpituri şi un mafarion mic şi vechi. Şi văzându-l odată venind aşa la slujbă, i-am zis:

– Frate, nu vezi pe fraţi că sunt ca îngerii la slujbă, în Biserică? Cum tu totdeauna aşa vii aici, purtând vechituri?

Iar el a zis:

– Iartă-mă, Avvo, că nu am altele! Deci l-am luat în chilia mea şi i-am dat un leviton şi orice îi mai trebuia. Şi se purta de acum ca şi ceilalţi fraţi şi era cu putinţă a-l vedea ca pe un înger. Şi au avut odată nevoie părinţii să trimită zece fraţi la împăratul pentru oarecare trebuinţă şi l-au hotărât şi pe dânsul împreună cu cei ce erau să meargă. Iar după ce a auzit, a făcut metanie la Părinţi, zicând:

– Pentru Domnul, iertaţi-mă, că am fost rob al unuia din cei mari de acolo şi de mă va cunoaşte, ia călugăria de pe mine şi mă duce iarăşi ca să-i robesc lui.

Deci după ce s-au plecat Părinţii şi l-au lăsat, am aflat pe urmă, de la unul care îl ştia bine, că în vremea când era în lume, era eparh al pretorilor şi ca să nu fie cunoscut şi să aibă supărare din partea oamenilor, a pricinuit aceasta. Atâta silinţă aveau Părinţii ca să fugă de slavă şi de odihna lumii acesteia (b).

Smerenia. Se spune că un distins teolog fiind întrebat odată să spună care ar fi virtutea de căpetenie a bunului creştin, el a răspuns: „Smerenia". Şi cu adevărat, dintre toate virtuţile numai ea singură împodobeşte pe adevăratul Creştin. De câte ori văd o femeie mândră purtând cununa de glorie a tinereţii, un om de afaceri sătul de îndestulare privind cu condescenţă în jur, înalţi demnitari aşteptând să li se tămâieze înaintea paşilor lor, îmi apare înainte, din negura vremurilor trecute, chipul lui Canut cel Mare, rege al Danemarcei şi al Engliterei, temut în lupte, măreţ în fapte şi plin de înţelepciune,

(a) Pr. I. Trifa ist. 348. (b) „Pateric", pg. 124, 5

plimbându-se odată cu suita pe malul Mării. Curtenii vorbeau despre măreţele fapte şi domnia înţeleaptă a regelui. Atunci unul dintre ei îşi ridică glasul:

– O, tu stăpân a două împărăţii, ce putere în lume este mai mare ca a ta!

Regele nu răspunse, ceru însă să i se aducă un scaun şi se aşeză pe malul Mării, privind cu nesaţ refluxul. Undele veneau din ce în ce mai aproape şi atunci regele strigă:

– O, Mare, nu este putere în lume mai mare ca a mea, deci opreşte-ţi valurile ca să nu atingă picioarele stăpânului tău.

Dar undă după undă lovea ţărmul şi curând valurile ajunseră la picioarele regelui. Atunci el se sculă şi zise către linguşitori:

– Vedeţi ce slabă este puterea mea în lume? Eu nu pot să fac valurile să mă asculte. Lăsaţi deci lauda şi mărirea pentru Cel de sus. Lui numai şi nu creaturilor Lui, se cuvine slavă, căci El singur e Atotputernic.

Şi din ziua aceea, se spune, că el n-a mai pus coroana pe capul său! (a)

„Cel ce se smereşte, se va înălţa... Fiţi toţi împodobiţi cu smerenie, că Dumnezeu... smeriţilor le dă Dar. Deci, smeriţi-vă sub Mâna cea Puternică a lui Dumnezeu, ca să vă înalţe pe voi în timp cuvenit..." (b).

3. Am iscodit?

Iscodirea este un păcat care a silit pe protopărinţii noştrii Adam şi Eva a călca porunca lui Dumnezeu şi a ceda vicleniei şi minciunăriei diavolului, mascat sub chipul şarpelui. Păcatului acestuia au urmat: groaznica rupere de Dumnezeu a omului, prăbuşirea lui din fericire în nefericire, din frumuseţe în urâciune, din strălucire în schimonosire, din viguroşi în slăbănogiţi, din voioşi în tulburaţi, din paşnici în tulburători, din sănătoşi în bolnăvicioşi, din sortiţi ai vieţii în prăbuşiţi morţii vremelnice. Acestea toate le-au moştenit şi le moştenim şi noi oamenii toţi, de la protopărinţii noştri, împreună cu păcatul lor, supranumit păcatul strămoşesc, original, etc., de care ne curăţim prin dreapta credinţă în Hristos Dumnezeu, botezarea în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh... pecetluirea cu Dumnezeiescul Semn al Sfintei Cruci cu untdelemn sfinţit şi cu Sf. Mir şi prin Împărtăşirea

(a) Discipola, D. Ort. a VI. Nr. 35-36. (b) Lc. 18, 14; 1 Petru 5, 5-6

cu Dumnezeiescul Trup şi Sânge al Mântuitorului nostru Iisus Hristos Dumnezeu...

Iscodirea-i pomul morţii. Dumnezeu făcând Raiul pământesc a sădit în mijlocul lui Pomul vieţii şi pomul morţii. Iată că şi în acel prea înfrumuseţat, bun şi Sfânt loc, s-a aflat pusă, chiar de Dumnezeu, ispitirea sau slobozirea răului, adică putinţa omului de a cădea în păcat şi-n nefericiri. De aici se vede clar, că chiar întru sfinţenie şi-n bunătăţi de s-ar afla omul vieţuind, totuşi, e absolută trebuinţă a priveghea cu multă trezvie, pentru că aproape de el este răutatea, diavolul cu pofta rea şi păcatul, prin care omul se împiedică şi cade. Pentru aceasta Mântuitorul ne învaţă zicând: *„Luaţi aminte de voi înşivă... Privegheaţi şi vă rugaţi, ca să nu cădeţi în ispite..."* (a). Şi Apostolul ne sfătuieşte, zicând: *„Celui ce i se pare că stă, să i-a aminte ca să nu cadă"* (b).

Pomul vieţii este ascultarea de Dumnezeu şi împlinirea voilor Lui în toate cele ce-i sunt plăcute; luarea-aminte de sine pentru câştigarea Împărăţiei lui Dumnezeu şi dobândirea vieţii şi a fericirii veşnice, prin luarea-aminte de sine, credincioşia şi vieţuirea după Dreptarul Ortodoxiei. Pomul cunoştinţei binelui şi al răului, sau pomul morţii, este iubirea de iscodire, prin care unele persoane iscodesc viaţa şi lucrările aproapelui lor cu răutate, după care urmează gândurile rele, ponegrirea şi osândirea; cărora urmează pedeapsa morţii veşnice în iad, fiindcă cel ce judecă şi osândeşte pe fratele său, este Antihrist. Iscoditorii sunt uneltele diavolului (c). Psalmistul David se ruga lui Dumnezeu să-l izbăvească de aceste unelte ale diavolului, adică de iscoditori, zicând: *„Dumnezeule, acopere-mă de adunarea celor ce viclenesc şi de mulţimea celor ce lucrează nedreptate. Care şi-au ascuţit ca o sabie limbile lor, lucru amar, ca să săgeteze întru ascunsuri pe cel nevinovat... Întărit-au loruşi cuvânt viclean. Vorbitu-s-au ca să ascundă cursă. Zis-au: cine îi va vedea pe dânşii? Iscodit-au fărădelegi, stinsu-s-au iscodind iscodiri"* (d).

Diavolul camuflat în chip de babă, iscodeşte pe Sfânta Muceniţă Iustina. Diavolul plecând de la vestitul vrăjitor Ciprian, prefăcându-se pe sineşi în chip de femeie, a intrat la Iustina fecioara şi şezând a început a grăi cu dânsa din cuvintele cele Dumnezeieşti.

(a) Lc. 21, 34-36. (b) 1 Cor. 10, 18. (c) Prov. Sol. 1, 10-19; 16, 27-30; 1 Tim. 2, 14; 2 Tim. 3, 13. (d) Ps. 63, 1-6

Prefăcându-se femeia că ar vrea să urmeze vieții și curăției ei, a întrebat-o:

– Ce fel de plată o să ai pentru această viață sfântă și feciorie a ta? Iustina a zis:

– Mare și negrăită este plata celor ce viețuiesc în curăție și mâhnire mare am în suflet când văd că oamenii nu bagă seamă de o vistierie mare ca aceasta, a curăției îngerești!

Diavolul descoperindu-și nerușinarea sa, cu meșteșug a început a o amăgi, zicându-i:

– Apoi, în ce chip ar fi putut să existe lumea și cum s-ar naște oamenii, dacă ar rămâne toți feciorelnici? De ar fi păzit Eva fecioria, apoi de unde s-ar fi făcut înmulțirea neamului omenesc? Cu adevărat, bună este însoțirea pe care singur Dumnezeu a rânduit-o și Sfânta Scriptură o laudă, zicând: *„Cinstită este nunta întru toate și patul nespurcat..."*. Au nu știi că mulți Sfinți ai lui Dumnezeu au fost în însoțire, pe care a dat-o Dumnezeu spre mângâierea omului, ca privind la copiii săi, să se veselească și să laude pe Dumnezeu...?

Niște cuvinte ca acestea auzindu-le Iustina, a cunoscut îndată pe diavolul cel maestru amăgitor. Ea însă mai bine decât Eva l-a biruit pe el. Deci neintrând mai mult în vorbă cu dânsul a alergat degrabă la limanul Crucii lui Hristos. Altfel însemnându-se cu Semnul cel cinstit al Sf. Cruci pe fața sa și-a ridicat inima spre Dumnezeu Mirele său, rugându-se fierbinte în duh și adevăr și îndată a pierit diavolul, cu mai mare rușine, decât cei dintâi, dinaintea ei. Apoi venind și acel mândru boier drăcesc la Ciprian, tulburat, a cunoscut Ciprian că nici acela n-a sporit nimic. Deci a zis către diavol:

– Cum, nici tu n-ai putut să biruiești pe fecioara aceia, fiind boier puternic și mai iscusit decât alții în acest lucru? Apoi cine oare din voi va putea face ceva acelei nebiruite inimi fecioreşti? Deci spune-mi mie, cu ce fel de arme se împotrivește ea vouă și cum puterea voastră cea tare o face neputincioasă?

Atunci diavolul, de puterea lui Dumnezeu fiind silit, chiar nevrând a mărturisit:

– Ascultă Cipriane, noi nu putem nici să privim spre Semnul Crucii; ci fugim de dânsul, căci ca focul ne arde pe noi și departe ne izgonește... (a).

(a) V. Sf. 2 Oct.

4. Am căutat slavă deşartă?

Dorul neregulat de a fi lăudat de oameni se numeşte: „Slavă deşartă". Dorul regulat de a fi aprobat în binele făcut de noi, nu este vinovat, fiindcă însuşi Mântuitorul ne spune: *„Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă ei lucrurile voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru cel din ceruri"* (a). Dar altceva este de a făptui bine înaintea oamenilor, ca Dumnezeu să fie slăvit prin faptele noastre cele bune şi altceva de a le făptui ca să ne laude lumea. Omul care se dă în patima mândriei, va căuta să fie lăudat, sau pentru frumuseţe, sau pentru bogăţie, sau pentru deşteptăciune, sau pentru măreţia strămoşilor, sau pentru virtuţi, sau chiar şi pentru viciile lui. O! Ce mare nebunie mai e şi aceasta, a căuta laudele oamenilor! Ele nu numai că sunt nesigure şi indiferente; ci chiar când vor fi sincere, sunt trecătoare! Cine nu se va cutremura la schimbarea Ierusalimului, când azi aude strigând despre Iisus Hristos: *„Osana, bine este cuvântat Cel ce vine întru Numele Domnului, Împăratul lui Israel!"* şi *mâine: „Ia-L! Ia-L! Răstigneşte-L pe El!"* (b). De aceea, scrie Sf. Ap. Pavel creştinilor Galateni, îndemnându-i de a nu fi: *„Măreţi în deşert"* (c), urmând astfel învăţătura Mântuitorului: „Vai, vouă, când vă vor zice bine toţi oamenii..."; aşa că foarte bine e scris în Sf. Scriptură: *„De aş plăcea încă oamenilor, n-aş fi slugă lui Hristos"* (d).

Slava deşartă este o mândrie acoperită sub paravanul faptelor bune, prin care omul caută să-şi dea pe faţă vrednicia şi priceperea sa, pentru a culege lauda lumii. Ea se întrevede în gesturi, în cuvinte, în fapte, în tăcere, în post, în rugăciune, în bunătate, ş.a. Dacă omul nu bagă de seamă ca să-şi smerească cugetele inimii, de unde porneşte tot răul, atunci acest duh al slavei deşarte îl aruncă în păcatele exterioare, ca: lăudăroşie, iscodire, făţărnicie, minciună, invidie, dispreţul acoperit şi vădit, hulă, neascultare, erezie, apostazie, ş.a.

Slava deşartă e mamă a mai multor păcate, d.p.: fala, aflarea de lucruri noi păgubitoare mântuirii sufleteşti, lăudăroşie, iscodire, făţărnicia, pizma, minciuna, nepotrivirea, pricirile, neascultarea, dispreţul acoperit ori vădit, hulă, erezie, apostazie, etc.

Slava deşartă a prăbuşit pe Simon vrăjitorul. Cu acest păcat al slavei deşarte s-a îngreunat fostul creştin Simon Vrăjitorul... Şi

(a) Mt. 5, 15. (b) Ioan 12, 13; 19, 15. (c) Gal. 5, 26. (d) Mt. 23, 12-39; Lc. 6, 26; Gal.1, 10

s-a prăbuşit în pierzare. „Şi văzând Simon că prin punerea mâinilor Apostolilor se dă Duhul Sfânt, a adus lor bani, zicând:

– Daţi şi mie această putere, ca ori pe care voi pune mâinile, să ia Duh Sfânt.

Iar Petru a zis către el:

– Argintul tău să fie cu tine întru pierzare, căci ai socotit că Darul lui Dumnezeu cu bani se agoniseşte. Nu este ţie parte, nici soartă întru cuvântul acesta, pentru că inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu. Pocăieşte-te, drept aceea, de răutatea ta aceasta şi te roagă lui Dumnezeu, ca doar s-ar ierta ţie cugetul inimii tale. Pentru că întru amărăciune a fierei şi întru legătură a nedreptăţii te văd că eşti (a).

Regele Persiei la Helespont. În anul 480 înainte de Hr. Xerxes, regele Persiei, a pornit asupra Greciei cu armatele sale, în număr de 1.600.000 de oameni. Ajungând la Helespont, a vrut să-şi treacă trupele în revistă. Pentru a putea îmbrăţişa cu o singură privire toată acea nesfârşită mulţime de oameni, a trebuit să pună să se construiască un turn înalt şi s-a suit în vârful lui. Dar abia văzu acea armată fără număr în strălucirea armelor ei, când începu să plângă pe neaşteptate. Îi fulgerase prin minte gândul că, până într-o sută de ani, nici un singur om nu era să mai fie în viaţă din toată acea mulţime de soldaţi. Acest gând al morţii fusese deajuns ca să umilească astfel pe acel rege puternic, în cea mai mare strălucire a gloriei lui. Deci, dacă oamenii s-ar gândi mai des la moarte şi la mormânt, ei n-ar mai fi mândri. „Mormântul e şcoala unde se învaţă umilinţa" (b).

Sfântul Pahomie şi ispita laudei. Sfântul Pahomie, fiind stareţul unei Mănăstiri, îşi pusese odată călugării să facă coşuri de nuiele. Şi le-a zis lor Sfântul Pahomie:

– Fraţilor, pe ziua de azi, fiecare din voi să împletească un coş de nuiele. Şi s-au dus fraţii într-ale lor fiecare văzându-şi de lucrul său. Iar unul dintre fraţi, dorind să fie lăudat, în loc de un coş, s-a silit şi a împletit trei.

Sosind seara, stăteau fraţii cu coşurile în faţa Sfântului Pahomie, fiecare cu coşul lui. Iar cel ce făcuse 3 coşuri, aştepta să fie lăudat. Dar Sf. Pahomie simţind diavolescul îndemn al laudei, pentru care fratele făcuse cele trei coşuri, stătu în faţa lui şi zise cu glas înalt:

– Vedeţi-l, dragii mei, a lucrat toată ziua pentru dracul...!

(a) F. Ap. 8, 18-23. (b) Sf. Ioan Gură-de-Aur

Ori ce faptă bună făcută din îndemnul de a fi lăudat de oameni, o atrage diavolul de partea lui (a).

Diavolul luptă cu slava deşartă şi pe Sfinţi. Odinioară diavolul a năvălit asupra Sfântului Nifon cu slavă deşartă, zicând:

– De acum vei face semne şi se va mări numele tău în tot pământul, pentru că ai plăcut lui Dumnezeu. Iar fericitul a zis către diavolul acela:

– Aşteaptă că iată îţi voi arăta ţie semn. Şi aflând o piatră înaintea sa, a zis:

– Ţie îţi grăiesc piatră, du-te de aici şi mută-te în alt loc. Iar piatra a stat neclintită. Atunci Sfântul a zis către diavol:

– Iată darul tău, diavole şi l-a scuipat în faţă. Apoi s-a rugat lui Dumnezeu şi îndată a pierit diavolul (b).

În sat te hrăneai din urechile tale. Spuneau Părinţii că era într-un sat unul, care postea mult, încât se chema numele lui: pustnicul. Şi auzind Avva Zinon pentru dânsul, l-a chemat pe el; iar el s-a dus cu bucurie. Şi rugându-se ei, au şezut. Deci a început bătrânul să lucreze tăcând. Iar pustnicul neaflând cu cine să vorbească, a început să se supere de trândăvie. Şi a zis bătrânului:

– Roagă-te pentru mine, Avvo, căci vreau să mă duc.

Zis-a lui bătrânul:

– Pentru ce? Iar el răspunzând, a zis:

– Căci inima mea este ca arzându-se şi nu ştiu ce are. Căci pe când eram la sat, până seara posteam şi niciodată aşa nu mi s-a făcut.

Zis-a lui bătrânul:

– În sat te hrăneai din urechile tale; ci mergi de acum şi mănâncă la ceasul al nouălea. Şi ori ce faci, întru ascuns fă.

Şi cum a început să facă aşa, cu necaz a aşteptat ceasul al nouălea şi ziceau cei ce-l ştiau pe el, că pustnicul s-a îndrăcit şi venind el, a spus bătrânului toate. Iar el i-a zis lui:

– Această cale este după Dumnezeu.

În lume mă hrăneam din lauda oamenilor. Erau doi fraţi mireni în Constantinopole, foarte evlavioşi şi posteau mult. Deci unul venind la Rait, s-a lepădat de toate şi s-a făcut monah. După câtăva vreme a venit şi fratele lui cel mirean, în Rait, ca să-l vadă. Şi zăbovind

(a) Pr. I. Trifa. ist. 528. (b) V. Sf. Dec. pg. 1171-1172

la dânsul, a văzut pe fratele său monahul, mâncând la al nouălea ceas şi smintindu-se, i-a zis lui:

– Când erai mirean în lume, nu mâncai mai înainte de a apune soarele.

Atunci i-a zis lui monahul:

– Cu adevărat, frate, când eram în lume, mă hrăneam din urechile mele, căci slava deşartă şi lauda oamenilor, nu puţin mă hrăneau şi-mi uşurau osteneala nevoinţei mele (a).

5. M-am lăudat?

Acest păcat îl comitem, nu când căutăm lauda oamenilor, ca la slava deşartă; ci când ne lăudăm pe noi înşine. *„Au nu este acesta Babilonul cel mare* – zicea împăratul Nabuhodonosor – *care l-am zidit eu... întru tăria puterii mele, spre cinstea măririi mele?"* (b). Asemenea vorbeşte şi fariseul: *„Mulţumescu-ţi, Doamne, că nu sunt ca ceilalţi oameni: răpitori, nedrepţi... nici ca acest vameş..."* (c). Aşa păcătuiesc mulţi. Am putere, am avere, am bani, am trăsuri, sunt prieten cu cei mai mari, ş.a.m.d. Nefericiţii! Dacă s-ar gândi ei că mâine vor muri, atunci mai bine ar spune cu Iov: *„Moartea... îmi este tată şi putreziciunea... mamă şi soră..."* (d) şi ar spune adevărul! „Este o nebunie şi o nebunie grozavă, cu totul neorânduită, – scrie Sf. Ioan Gură-de-Aur – să se laude pe sine omul, când nu este împins de o nevoie irezistibilă; precum spune şi Sf. Ap. Pavel, când silit de a zădărnici pe calomniatorii lui, arată faptele sale cele mari pentru slava lui Dumnezeu... Şi pe urmă se scuză, zicând: *„Făcutu-m-am fără de minte lăudându-mă, voi m-aţi silit"* (e). „Lauda de sine, nu miroase-a bine" adaugă înţelepciunea străbunilor".

Care-i lauda creştinilor? Iată-o: Să nu se laude cel înţelept întru înţelepciunea sa, sau cel puternic întru puterea sa; ci tot cel ce se laudă, în Domnul laude-se. Iar lauda creştinilor este porunca lui Dumnezeu. Lauda creştinilor sunt învăţăturile Apostolilor şi ale Proorocilor. Lauda creştinilor este smerita cugetare, sărăcia cea duhovnicească şi ascultarea. Lauda creştinilor este cântarea de psalmi cu umilinţă. Lauda creştinilor este pocăinţa cu lacrimi. Lauda creştinilor este blândeţea cea cu linişte, plecarea şi închinarea către toţi. Lauda

(a) „Pat." pg. 75, 8; 472, 2. (b) Dan. 4, 27. (c) Lc. 18, 11. (d) Iov. 17, 13. (e) 2 Cor. 12, 11; T.M.C. pg. 86-87

creştinilor este a spăla picioarele fraţilor. Lauda creştinilor este a zice către prietenul său „Iartă-mă, că am greşit". Lauda creştinilor este primirea de străini şi milostivirea. Lauda creştinilor şi mângâierea este ca totdeauna la masa lui: săraci, sărmani şi străini împreună să mănânce, că din casa aceasta niciodată Domnul Hristos nu va lipsi. Lauda Creştinilor este ca să nu apună soarele în mânia lor, nici să doarmă având ceva asupra cuiva. Lauda creştinilor şi cununa, este a răbda necazuri şi a nu se mânia. Unul ca acesta prieten se află al Celui ce au zis: *„Că necazul vostru întru bucurie se va preface"* (a). Lauda creştinilor este a cerceta pe cei din temniţă, care sunt cei din peşteri şi din munţi şi din găurile pământului, ca un ucenic adevărat al Celui ce a zis: *„În temniţă am fost şi aţi venit la Mine"* (b). Lauda creştinilor este a pomeni de-a pururi pe Dumnezeu şi ziua cea mare a Judecăţii. Şi pentru ce nu zic cele mai mari: Fala creştinilor şi lauda şi mântuirea, este mărturisirea dreptei credinţe şi a nu se uni şi a nu se împrieteni cu cele împotrivnice; ci a păzi porunca şi amanetul neîntinat, neprihănit şi neamestecat de tot eresul, până la arătarea Domnului nostru Iisus Hristos. Că pe acesta văzându-l Domnul, zice: *„Iată, cu adevărat Israelitean, adică creştin, întru care vicleşug nu este"* (c).

Primirea, îngrijirea şi mângâierea săracilor, lipsiţilor şi a necăjiţilor, e o faptă bună, vrednică de laudă creştinilor. Întru acestea suntem datori să ne lăudăm, fraţilor, iar nu în căruţe şi în cai şi în stăpânire şi în bogăţie, Dumnezeului nostru Slavă, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (d).

Ştiinţa şi postul fără fapte bune, n-au valoare. „Şezând eu – zice un bătrân – oarecând aproape de un Pustnic, a venit la dânsul o fecioară, grăind:

– Părinte, am postit doi ani, după a şasea zi mâncând pâine şi am învăţat pe de rost Testamentul cel Vechi şi cel Nou; ce mai lipseşte, ca să fac şi aceasta?

– Şi care este roada acestora la tine? Făcutu-ţi-s-a ţie ocara ca cinstea? i-a răspuns Pustnicul.

– Nu, a zis aceea.

– S-au paguba se socoteşte ţie ca dobândă, sau străinii ca rudele cele după trup, sau lipsa ca îndestularea?

(a) 2 Cor. 4, 17; Ioan 12, 26. (b) Mt. 25, 36. (c) Ioan 1, 47. (d) Prolog 18 N-brie

– Nicidecum, a răspuns ea.

– Nici ai postit dar câte şase zile, nici ai învăţat pe de rost Testamentul Vechi şi cel Nou, ci te înşeli pe tine; ci mergi şi de acum pune început a lucra, că nimica nu ai, i-a răspuns ei Pustnicul.

Tu ai creat lumea? Un frate a mers la un bătrân şi l-a întrebat pe el, zicând:

– Părinte, ce voi face, că mă supără mândria şi înăl-ţarea? Răspuns-a lui bătrânul:

Bine faci, fiule, că doară tu ai făcut cerul şi pământul.

Aceasta auzind fratele, s-a umilit cu inima şi făcând metanie până la pământ bătrânului a zis:

– Iartă-mă, Părinte, că nici una dintru acestea n-am făcut.

Zis-a lui bătrânul:

– Dacă Cel ce a făcut cerul şi pământul, S-a smerit pentru noi, dar noi, care suntem tină şi ţărână, pentru ce să ne înălţăm? Şi aşa s-a smerit fratele de cuvintele acelui bătrân şi cu mult folos a mers la chilia sa, smerindu-se şi umilindu-se în inima lui.

Pentru Domnul ori pentru lauda lumii? Un frate a mers la muntele Feremului, la un oarecare bătrân, mare cu viaţa şi foarte iscusit în fapte bune. Închinându-se după obicei, l-a întrebat, zicând:

– Ce voi face, Părinte, că îmi piere sufletul meu?

Bătrânul i-a răspuns:

– Pentru ce îţi piere sufletul? Fratele i-a răspuns:

– Când eram în lume, în viaţa mirenească, foarte mult posteam, rugăciuni şi privegheri făceam şi multă râvnă sufletească, umilinţă şi lacrimi aveam, iar dacă m-am lepădat de lume şi m-am făcut călugăr, nici unele din acele bunătăţi nu văd în mine. Bătrânul i-a zis:

– Să mă crezi, fiule, că acele bunătăţi ce mi-ai spus că le făceai când erai mirean, toate pentru mândria şi lauda oamenilor le făceai, căci aveai şi îndemnător spre acelea, pe cel ce în taină se lupta cu tine şi acele fapte ale tale nu erau primite lui Dumnezeu, pentru aceea şi diavolul nu te băga în seamă, nici îţi sta împotrivă cu război, ca să ia sporirea ta; iar acum te vede, că ai ieşit, ca la război asupra lui, pentru aceea şi el se înarmează asupra ta. Mai plăcut şi mai primit este lui Dumnezeu un psalm ce vei citi acum cu smerenie, decât o mie de psalmi pe care-i citeai în viaţa mirenească cu mândrie.

Zis-a iarăşi fratele:

– Eu, Părinte, acum, nici a posti nu pot şi toate lucrurile şi faptele bune s-au luat de la mine. Bătrânul i-a zis:

– Frate, îţi ajunge cele ce ai, rabdă cu mulţumire şi te vei folosi.

Iar el ţinea tot una aceasta, zicând:

– Cu adevărat, Părinte, pierit este sufletul meu.

Atunci bătrânul a început a-i zice lui, aşa:

– Crede-mă, frate, că nu aveam să-ţi zic cele ce vreau să-ţi zic, ca să nu-ţi slăbească gândul tău, căci te văd foarte înşelat de vrăjmaşul diavol şi eşti aruncat în trândăvie şi în deznădăjduire; ci ascultă sfatul meu şi lasă acea părere pe care o ai, că vieţuiai şi făceai bine când erai în viaţa mirenească, de vreme ce toate acele fapte ale tale din viaţa mirenească erau pentru mândrie, precum şi a fariseului aceluia, care pentru bunătăţile lui cele cu multă mândrie i se părea că este mai plăcut lui Dumnezeu decât toţi oamenii şi cu acea părere, cu mândrie şi-a pierdut toate ostenelile lui. Iar tu acum smerindu-te înaintea lui Dumnezeu şi părându-ţi-se că nu faci nici o faptă bună înaintea Celui Preaînalt, această smerenie, fiule, îţi ajunge pentru mântuirea sufletului tău, ca şi vameşul, care nici o bunătate nu făcuse şi cu o smerenie ca aceasta s-a îndreptat. Că mai plăcut este lui Dumnezeu omul păcătos şi leneş şi cu inima înfrântă şi smerită, decât cel ce face multe bunătăţi şi se înalţă în gândul său, socotindu-se, că mai plăcut este el înaintea lui Dumnezeu.

Acestea auzind fratele, a luat mare folosinţă şi multă mângâiere sufletului său şi s-a închinat bătrânului până la pământ, zicând:

– Să ştii, Părinte, că astăzi mi-ai mântuit sufletul meu şi aşa s-a dus mulţumind lui Dumnezeu. (a).

Sihastrul osândit şi tâlharul mântuit. Într-o Mănăstire era un Călugăr foarte vorbăreţ, pe care s-a supărat într-o zi egumenul şi i-a zis să tacă şi să nu mai facă de aici înainte vorbărie. Iar el ruşinându-se a tăcut şi dintr-acel ceas n-a mai grăit nici un cuvânt. Şi atâta a sporit în fapta bună a tăcerii, încât s-a învrednicit să ştie şi gândurile ascunse ale fraţilor. Şi Dumnezeu i-a descoperit lui şi alte multe taine. În hotarele acestei Mănăstiri, era oarecare Pustnic cunoscut şi vestit, care îmbolnăvindu-se de moarte, a trimis la Mănăstire ca să vină un Duhovnic să-l cuminece cu Sf. Taine. Deci a pornit egumenul cu fratele acela care nu vorbea şi mergând ei au întâlnit un

(a) Pateric pg. 455, 47; 336, 5; 281, 22

tâlhar, ce mergea şi el la acel Pustnic pentru evlavie, ca să primească de la el blagoslovenie. Când se împărtăşea Pustnicul, era acolo şi tâlharul, cu frică şi cu mult cutremur, judecându-se pe sine nevrednic a sta înaintea unui sfânt ca acesta. Atunci zice cu lacrimi către Avva:

– Sfinte al lui Dumnezeu, ferice de tine! O, de ar fi fost şi sufletul păcătosului de mine în măsurile faptelor tale bune!

Atunci acel nesocotit Pustnic, nu s-a smerit, să zică: „Frate şi eu sunt păcătos ca şi tine", sau altele ca acestea; sau să tacă cu durere de inimă la acea laudă, ci a zis către tâlhar:

– Fiecare, binele pofteşte.

Acestea auzind fratele cel tăcut, a plâns cu amar. Apoi întorcându-se spre Mănăstire, urmă după ei şi tâlharul, cu multa vărsare de lacrimi, încât era minune neaşteptată. Şi plângând din toată inima, cerea să se mărturisească, având hotărâre adevărată şi statornică să nu mai păcătuiască de i s-ar lua şi viaţa, ci să-şi petreacă viaţa ca un sihastru. Şi aşa urmând cu acea pocăinţă şi zdrobire de inimă a murit. Aceasta văzând călugărul cel tăcut a râs şi s-a bucurat mult. Şi după ce a sosit la Mănăstire l-a întrebat egumenul pricina pentru care a plâns când s-a împărtăşit Pustnicul şi a râs când a murit tâlharul? Iar el i-a zis:

– Când se împărtăşea Pustnicul şi tâlharul i-a zis că de ar fi şi el ca dânsul, el s-a mândrit, bizuindu-se în postirea şi nevoinţa lui şi s-a osândit, ticălosul! Căci Domnul urăşte pe cei mândri şi se depărtează de ei. Iar tâlharul venea pe urmă, cu multă zdrobire de inimă să se mărturisească şi avea hotărâre să meargă la pustnicie ca să facă mare pocăinţă şi osteneală până la moarte. Şi săvârşindu-se în această plăcută lui Dumnezeu gândire, s-a mântuit (a).

6. Am obiceiuri rele şi nu le-am părăsit până acum?

„Greşit-au, nu sunt ai Lui fiii cei cu prihană. Rudă în toartă şi răzvrătită, au cu acestea Domnului răsplătiţi" (b). *„Pentru ce mori casa lui Israel? Că nu vreau moartea păcătosului; ci ca să se întoarcă şi să fie viu"* (c). Exemple: Sedechia (d).

Fiii întunericului pe vulcan. În Japonia, ţara vulcanilor şi a cutremurelor, s-a întâmplat că un vulcan, încetul cu încetul s-a stins

(a) „Mântuirea Păcătoşilor" o. c. pg. 63-64. (b) 2 Lege 32, 6-7. (c) Iez. 18, 31-32. (d) 4 Împ. 24, 18-20; 25; 2 Paral. 36, 11-21; Ier. 37; 52; vezi şi „Izvorul Răutăţilor", pg. 91-5 de autor şi Bibl. Ort. Nr. 25, pg. 74-84

de tot. Un om şi-a luat îndrăzneala şi s-a aşezat cu casa tocmai sus, unde fusese gura vulcanului. După el, altul şi altul.

N-a trecut mult şi un sat întreg s-a înfiripat pe locul unde vulcanul mai înainte scuipa foc şi cenuşă. Anii trecând oamenii au uitat pe ce fel de loc stăteau. Ei au devenit nişte oameni vestiţi de răi, beţivi, suduitori, desfrânaţi, etc. Şi îşi băteau joc de chemările mântuirii.

Dar ce s-a întâmplat? Într-o noapte, tocmai când satul avea petrecere şi chef, pământul a început a bubui. Vulcanul şi-a deschis gura şi într-o clipă satul şi oamenii s-au cufundat în adâncul pierzării.

Aşa e şi sfârşitul celor ce trăiesc în răutăţi şi nepăsare de cele sufleteşti. Viaţa lor se termină prin o prăbuşire în focul pieirii veşnice.

O, cum nu se gândesc oamenii că şi noi locuim pe un astfel de „Vulcan". În zilele noastre plouă cenuşă vulcanică (potopuri, arşiţe, cutremure, sfâşieri interne şi războaie universale, care au învăluit pământul, apele şi văzduhul cu guri vărsătoare de foc şi moarte în lume), o arătare că Domnul Dumnezeu într-o clipeală ne poate pierde. Şi totuşi, oamenii nu se înspăimântă şi nici de răutăţi nu se lasă (a).

Ori în ceruri ori în iad! O femeie credincioasă şi bogată, călătorea odată cu trenul. Dânsa se înfricoşă grozav, când trenul începu să coboare pe o pantă prăpăstioasă şi se adresă îndată conductorului, întrebându-l:

– Domnule conductor, fii bun şi spune-mi, ce măsuri s-ar lua în cazul când trenul şi-ar accelera mersul într-un mod primejdios?

– S-ar pune imediat frâna răspunse acesta.

– Foarte bine! Dar dacă s-ar întâmpla ca frâna să se rupă, ce s-ar mai face?

– S-ar pune frâna a doua.

– Dar încotro am mai lua-o, dacă, Doamne fereşte, s-ar rupe şi aceasta?

– Ori în Ceruri, doamnă, ori în iad, fiecare după cum merităm!

„Pentru că noi toţi trebuie să ne arătăm înaintea Divanului lui Hristos, ca să ia fiecare după cum a făcut, cele ce s-au lucrat prin trup, ori bine ori rău" (b).

7. M-am obrăznicit?

Obrăznicia e o falsificare a curentului sectar şi a libertăţii sociale. Obraznicii îşi dau ifose în lume, că fiecare dintr-înşii au drepturi egale

(a) Pr. I. Trifa ist. 400. (b) 2 Cor. 5, 10; d. Pr. M. Ionescu

şi nemărginite. Obrăznicia adeseori se vede înjugată cu îndărătnicia, având urmări foarte rele pentru copii, şcolari şi şcolăriţe, pentru tineret şi societate. Obrăznicia este o faţă a sataniceştii mândrii, nesuferită de oameni şi pedepsită de Dumnezeu. Odinioară Cain, după ce a ucis pe fratele său, la întrebarea lui Dumnezeu: „Unde este Abel, fratele tău?" a răspuns cu obrăznicie astfel: „Nu ştiu. Au doară eu sunt păzitor al fratelui meu?" Pentru această obrăznicie a fost groaznic pedepsit de Dumnezeu (a). Core, Datan şi Aviron, obrăznicindu-se contra lui Moise, a lui Aaron şi a rânduielii lui Dumnezeu, s-au prăbuşit cu ceata lor în adâncul pământului, ce şi-a deschis gura sa şi i-a înghiţit (b). Împ. Senaherim obrăznicindu-se împotriva lui Dumnezeu cu hule, a fost groaznic pedepsit, ucizându-i-se 185.000 de ostaşi; iar el scăpând cu fuga, a fost ucis de fiii săi (c). Împ. Ozia obrăznicindu-se a tămâia la Templu, contra rânduielilor Divine, a fost pedepsit cu lepră (d). Cei şapte feciori ai lui Scheva obrăznicindu-se a lucra cele preoţeşti, au fost bătuţi de spiritele rele (e).

8. M-am înălţat cu gândul?

Înălţarea cu gândul e una din scârboasele feţe ale urâciosului păcat al mândriei, care face pe mulţi a se socoti deasupra tuturor oamenilor, pe când în realitate ei sunt dedesubtul lor. Şi aceasta e o blestemată mândrie, care-i mare urâciune înaintea lui Dumnezeu.

Nu este viciu pe care să fim mai nevoiţi a-l ascunde în faţa lumii, când suntem, atinşi de el, decât viciul mândriei, pentru că nu există altul care să ne facă mai urâţi. Se iartă mai uşor toate celelalte vicii, se trece cu vederea mândria însă e nesuferită...

Un om n-are decât să se arate; îl cunoşti îndată şi mândria lui iese la iveală în tot ce face. Dacă se află într-o adunare, trebuie pus totdeauna în rândurile cele dintâi. El nu mai stă la gânduri şi fără a aştepta ca alţii, după cuvântul Mântuitorului, de a fi poftit mai sus, se crede dezlegat de această lege de bunăcuviinţă şi o apucă înainte, fără a mai lăsa loc pentru această ceremonie. Dacă vorbeşte într-o discuţie, o face sau ca stăpân, care porunceşte cu putere; sau ca judecător care hotărăşte cu autoritate; sau ca filozof, care rosteşte sentinţe şi oracole, sau ca om de carte, care învaţă şi dogmatizează. El ocupă singur toată convorbirea şi închide gura oricui ar vrea să-l întrerupă câteva clipe şi să ceară timpul necesar pentru a se explica. Dacă printr-o dispoziţie

(a) Fac. 4. (b) Num. 16. (c) Is. 36; 37; 4 Împ. 18; 19. (d) 2 Paral. 26. (e) F. Ap. 19, 12-17

cu totul potrivnică lui, tace şi ia hotărârea să asculte, atenţia pe care o dă lasă să se întrevadă cu ce înălţime şi cu ce dispreţ primeşte ce i se spune. Răspunsurile lui cele mai obişnuite, sunt câteva smucituri din cap, câteva aruncături de ochi, câteva surâsuri batjocoritoare, câteva cuvinte întretăiate, câteva expresii acoperite şi misterioase, ca şi cum numai el ar fi la curent cu lucrurile, ca şi cum numai el ar avea cheia afacerilor, ca şi cum numai el ar putea pătrunde taina şi a descurca rosturile, ca şi cum ceea ce aude n-ar fi de nici un temei şi n-ar merita nici o reflexie, ca şi cum n-ar face să pună urechea şi ar asculta numai cu milă. Căci în societatea omenească se întâlnesc destui îngâmfaţi, care n-au măcar grija de a se acoperi şi care se lasă duşi de sentimentele mândriei lor. Mândria grosolană de care roşeşte, în locul lor, orice persoană înţeleaptă şi înzestrată cu raţiune. Ei însă nu roşesc de nimic; atât sunt de înfumuraţi de ei înşişi şi preveniţi în folosul lor. Astfel, fără ca ei să bage de seamă şi prin seducerea cea mai periculoasă, oricât de vizibilă e mândria care-i stăpâneşte, ea scapă din ochii lor, se ascunde de la cunoştinţa lor, în timp ce se arată în ochii publicului şi izbeşte toate spiritele. Dacă i-ai crede, toate prerogativele pe care şi le atribuie, tot ce spun, tot ce fac, nu e mândrie, ci vorbire verde şi sinceră, dreptate şi adevăr. Cel puţin aşa cugetă ei şi sunt prea încredinţaţi că tot aşa trebuie să cugete şi ceilalţi. Greşeală de plâns, dar care produce mai multă indignare decât compătimire. Şi iată cum, tot stimându-se pe ei înşişi şi voind să fie cinstiţi şi stimaţi, pierd orice stimă, pe care astfel ar putea-o avea în lume.

Dacă pământul ar fi un grăunte de muştar. Dacă ne-am închipui pământul de mărimea unui grăunte de muştar, luna ar veni pusă la trei centimetri depărtare şi ar fi ca o sământă imperceptibilă, a cărei diametru ar ajunge abia la un sfert din acela al pământului. Urmând această proporţie, soarele ar fi la zece metri departe de pământ şi ar putea fi înfăţişat ca un măr mare. La depărtări, variind între patru şi trei sute de metri, s-ar mişca planetele, a căror mărime ar merge de la aceea a unei seminţe, aproape invizibilă, până la aceea a unui bob de mazăre. Ce să spunem apoi despre orbitele pe care le străbat? Ele sunt atât de mari, căci cu toată iuţeala lor, tot păstrând aceeaşi scară, ar fi destul de înceată, aproape ca aceea a minutarelor unui ceas; pentru că într-un spaţiu de timp de la trei luni până la 165 de ani, planetele se învârtesc în jurul soarelui, iar pământul nostru,

care face 29 km pe secundă, îşi străbate orbita abia într-un an. Cu toate acestea, sistemul nostru solar, redus la aceste proporţii, ar ocupa un spaţiu pătrat de aproape 600 de metri. În jurul lui, până la o rază foarte mare, nu s-ar mai găsi nimic, afară de cât câte o cometă rătăcitoare, aşa, încât o suprafaţă mare cât cea a Europei, ar rămâne cu totul goală în jurul acestui mic pătrat; şi numai la marginea ei s-ar găsi prima stea mai apropiată de el, având mărimea unui măr. Deci, dacă cineva ar putea să se avânte în spaţiile cereşti, n-ar izbuti cu nici un chip să zărească micul corp, care ar fi pământul nostru; şi oricât l-ar căuta, i-ar fi cu neputinţă să-l găsească, tot aşa după cum unui călător i-ar fi cu neputinţă să găsească un grăunte de muştar, pe care cineva l-ar fi ascuns în vreo parte necunoscută a Europei.

Privind o astfel de mărime a universului, nu putem spune altceva, decât să recunoaştem micimea noastră şi să ne umilim în Faţa lui Dumnezeu Celui Preaînalt (a).

Smereşte-te. Când îţi va aduce diavolul în inima ta gândul mândriei şi al înălţării – a zis un bătrân – şi va începe a-ţi ridica şi a-ţi înălţa inima ta, socotind în inima ta că ai împlinit toate poruncile lui Dumnezeu, atunci opreşte-ţi acel gând. Începe a-ţi lua seama cu amănuntul, ispiteşte-te pe tine şi vezi, oare este aşa, cum îţi zice ţie acel gând, sau nu? Adică ispiteşte-ţi inima ta, oare iubeşti pe vrăjmaşii tăi, oare te bucuri de binele lor, oare îţi pare rău de scârba lor şi de decăderea lor? Oare te socoteşti pe tine întru toate ca un ticălos şi netrebnic şi mai păcătos decât toţi oamenii? Şi măcar de vei şi împlini acestea toate, nici aşa să nu te înalţi cumva în gândul tău, pentru că un gând ca acela strică şi risipeşte faptele cele bune pe care le săvârşeşte omul.

Şi-a biruit omul mândria. Un frate se lupta cu gândul mândriei, zicând:

– Acum, suflete, ai isprăvit faptele bune. Şi vrând fratele să-l biruiască pe el şi-a apropiat mâna sa sub cazanul sub care ardea foc şi a zis către sine:

– Iată te arzi, nu te mai înălţa cu cugetul! Că cei trei Coconi în mijlocul văpăii fiind şi nearzându-se, nu s-au înălţat cu inima, ci cu multă smerenie lăudând pe Dumnezeu în mijlocul cuptorului, ziceau:

(a) Bourdaloue. C. T. M. pg. 437-438; 443

„Cu suflet umilit şi cu duh plecat să fim primiţi înaintea Ta". Iar tu întru odihnă stând, cugeţi înalt.

Şi cu aceasta a biruit pe dracul mândriei.

Nu cu înălţarea, ci cu smerenia se alungă dracii. Odată au mers nişte oameni mireni la un bătrân din Tebaida, luând cu dânşii pe un om îndrăcit, pentru a-i face rugăciuni. Ajungând, au poftit pe bătrân să se roage lui Dumnezeu pentru bietul îndrăcit, ca să-l izbăvească de acea muncă diavolească. Bătrânul a început a se ruga lui Dumnezeu pentru omul îndrăcit. După ce a săvârşit rugăciunea sa, a grăit necuratului duh, care era într-acel om şi a zis lui:

– Ieşi duh necurat, din zidirea lui Dumnezeu. Duhul necurat i-a răspuns din om:

– Voi ieşi, dacă după ce te voi întreba un cuvânt, îmi vei răspunde. Bătrânul a zis:

– Întreabă dar şi zi ce ai de zis.

– Eu – ia zis diavolul – vreau să te întreb şi să-mi spui mie: *„Care sunt caprele şi care sunt oile?"* (a).

Răspuns-a lui bătrânul:

– Caprele eu sunt; iar oile Dumnezeu le ştie.

Acestea auzind diavolul, a strigat cu glas mare şi a zis:

– Iată, pentru smerenia ta, ies.

Şi îndată întru acel ceas a ieşit, iar omul a rămas sănătos şi aşa s-a dus la casa lui, mulţumind şi slăvind pe Dumnezeu.

– ...Mai bine voiesc să fiu biruit şi să am smerenie – a zis un bătrân înţelept – decât să fiu biruit şi să am mândrie.

Mântuitorul arată că înălţarea cu gândul înaintea oamenilor, este urâciune înaintea lui Dumnezeu. *„Voi căutaţi să vă arătaţi neprihăniţi înaintea oamenilor,* – a zis El înfruntând pe farisei – *dar Dumnezeu vă cunoaşte inimile, pentru că ce este înălţat între oameni, este urâciune înaintea lui Dumnezeu"* (b).

Smerenia a scos pe diavol din îndrăcită. O fată din Babilon – zice Avva Daniel – a unuia din cei mai mari, avea drac. Şi tatăl ei avea un călugăr iubit şi acela i-a zis lui:

– Nimeni nu poate să tămăduiască pe fiica ta, fără numai Sihaştrii aceia, pe care îi ştiu eu şi de îi vei ruga pe ei, nu vor voi să facă aceasta, pentru smerenie. Ci aceasta să facem: când vor veni în târg, faceţi-vă

(a) Mt. 25, 31-46. (b) Lc. 16, 15

că voiţi să cumpăraţi vase. Şi când vor veni să ia preţul pe ele, să zicem lor să facă rugăciune şi cred că se va tămădui.

Şi ieşind ei în târg, au aflat pe un ucenic al bătrânilor, şezând ca să vândă vasele lui. Şi l-au luat pe el împreună cu coşniţele, ca şi cum să ia preţul lor. Şi când a venit călugărul în casă, a venit şi îndrăcita şi i-a dat lui o palmă, iar el a întors şi pe cealaltă faţă, după porunca Domnului. Şi muncit fiind dracul, a strigat zicând:

– O, silă! porunca lui Iisus Hristos mă scoate.

Şi îndată s-a curăţit fata. Şi după ce au venit bătrânii, le-a povestit şi lor ceea ce s-a făcut. Şi au proslăvit pe Dumnezeu şi au zis:

– Obicei are mândria diavolului, să cadă prin smerenia poruncii Domnului nostru Iisus Hristos.

A zis iarăşi Avva Daniel, că pe cât trupul creşte, pe atâta sufletul scade şi pe cât trupul scade, pe atâta sufletul creşte (a).

Smerenia Sfântului Grigore. Smerenia era cea mai mare virtute a Sfântului Grigore cel Mare. Se considera ca cel mai din urmă dintre oameni şi se numea cel mai netrebnic păcătos, pe care laşitatea nu-l lăsa să dea înainte. Cea mai fierbinte dorinţă îi era de a fi obiectul tuturor desconsiderărilor, de aceea dorea să fie făcut atent asupra tuturor greşelilor sale.

– Sunt gata, zicea el, a asculta tot ceea ce stă în legătură cu greşelile mele şi îi numesc prieteni ai mei numai pe aceia care îmi pot arăta cum aş putea să scap de întinăciunea ce-o lasă păcatele asupra sufletului meu.

Învăţat mare şi smerit. Sozomen, care în Ancona se supunea la cele mai josnice lucrări, desconsiderând orice slavă, se însufleţea pentru cele cereşti. Vestea sfinţeniei sale se răspândi atât de departe, încât lumea se îmbulzea în jurul lui spre a-l auzi şi vedea. Între aceştia se afla odată şi un ţăran, care se nimerise să ajungă lângă sfânt chiar când curăţea candelabrul din Sf. Biserică. Ştiind cine este, rămase cam dezamăgit, văzându-l mic de statură şi pipernicit. El îşi zise:

– E imposibil ca într-o uscăciune de om ca acesta, să fie ascunse virtuţi atât de mari. Aşteptam să văd o figură de om impunător, acesta însă abia dacă seamănă a fi om.

Sozomen a auzit vorbele ţăranului, întrerupse atunci lucrul şi alergând la ţăran îl îmbrăţişă şi mulţumindu-i îi zise:

(a) „Pateric" pg. 336; 462; 51-52

– Tu singur ai părere adevărată despre mine (a).

Înfumuratul pretins învățat. Credința trece dincolo de hotarele simțurilor noastre. Aceasta este cauza pentru care credința nu poate să îmbătrânească niciodată, ci rămâne totdeauna tânără, proaspătă, vie și lucrătoare. Ce săracă ar fi credința noastră dacă s-ar mărgini numai la ceea ce vedem și înțelegem! Credința noastră este, dimpotrivă, bogată și puternică, fiindcă ea ne leagă de creatorul tuturor văzutelor și nevăzutelor. Credința noastră e puternică fiindcă ne încredințează ca cele ce sunt cu neputință la oameni sunt cu putință la Dumnezeu. Credința noastră este credința bolnavilor lecuiți, a orbilor care văd, a surzilor care aud, a muților ce vorbesc și a morților înviați (b).

Mulți tineri înfumurați, care se pretind a fi oameni de știință, țin morțiș a nu crede decât în ceea ce văd și înțeleg ei...

Într-una din zile intră într-un restaurant un tânăr de soiul acesta, care nu cunoștea decât coaja științei, întrucât nu izbutise să pătrundă până la miezul științei adevărate. Auzind că la o masă vecină se vorbea numai despre credință, azvârli și el o săgeată provocatoare cu următoarele cuvinte:

– Eu nu cred decât ceea ce văd și înțeleg.

Vecinii, în loc să se întărâte împotriva lui, începură să-i pună o serie de întrebări binevoitoare:

– Domnule! noi văzurăm la marginea orașului un cârd de gâște păscând iarbă verde! D-ta crezi lucrul acesta?

– De ce să nu cred, odată ce văd și înțeleg, răspunse tânărul nostru, țanțoș și îngâmfat.

– Noi mai văzurăm și o cireadă de boi păscând, crezi oare și aceasta?

– Cum să nu cred, odată ce văd și înțeleg.

– Să nu te miri dacă ți-om mai spune că văzurăm și un cârd de porci păscând! Ne crezi oare pe cuvânt?

– De ce să mă mir și de ce să nu cred, odată ce văd și înțeleg?

– Ce ai să mai zici oare, dacă ți-om mai spune că ne ieși în drumul nostru o turmă de oi, ospătându-se din iarba câmpului?!

– Ce să zic? am să cred și pace bună, odată ce văd și înțeleg.

(a) O.M.P. ist. 883; 887; 888. (b) Mt. 27, 52-3

– Ei, dar ştii, că d-ta cunoşti multe? Avem să-ţi mai spunem una şi bună: aceeaşi iarbă, păscută de gâşte se preface în pene, păscută de boi se preface în păr, păscută de porci se preface în coamă aspră, păscută de oi, se preface în lână mătăsoasă. D-ta crezi aceasta?

– Sigur că cred.

– E de mirare că poţi crede lucrul acesta fără să-l vezi şi fără să-l înţelegi. Poţi oare să vezi şi să înţelegi cum aceeaşi iarbă suferă atâtea transformări în organismul acestor soiuri de vieţuitoare, ca apoi să poţi crede cu tărie?

Încurcat şi ruşinat, tânărul nostru a tăcut molcom! Cititorule! Nu uita că fericirea cea mai înaltă a sufletului tău, izvorăşte din credinţa ta statornică în lucrurile nevăzute şi în tainele nepătrunse de mintea omenească ale lui Dumnezeu. *„Pentru că ai văzut... ai crezut, fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut”* (a).

Smerenia înalţă. Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne recomandă smerenia spre a înainta pe calea vieţii şi a ne încununa. Însuşi El a dat onoarea cuvenită celor care-I servesc, zicând: *„Acela care dintre voi va voi să fie mai mare, să fie vouă slugă. Şi acela care dintre voi va vrea să fie întâi, să fie vouă slugă... Precum şi Fiul Omului, n-a venit să I se slujească Lui; ci ca să slujească şi să-şi dea sufletul Său răscumpărare pentru mulţi... Cine e mai mare? Cel ce slujeşte ori cel ce stă* (la masă)? *Şi iată, Eu sunt în mijlocul vostru ca cel ce slujeşte!”*. Tot pentru smerenie îşi alege El pe ucenicii Săi din clasa cea de jos, cărora la Cină spălându-le picioarele, le zicea: *„Iată pildă v-am dat vouă, ca precum Eu am făcut vouă şi voi să faceţi...”* (b).

Spicele de grâu. Un ţăran se duse la câmp cu fiul său mititel, Gavriil, ca sa vadă dacă s-a copt grâul îndeajuns.

– Uite tata! zise băiatul neumblat, unele spice cât de sus îşi ţin capetele; acestea cred că sunt de soiul cel mai ales; cele care se pleacă aşa de tare, pe lângă acestea, sunt, de bună seamă, cu mult mai rele şi mai de rând.

Tata rupse câteva spice şi zise:

– Nepriceputule, ia vezi spicul acela, care îşi ridică sus capul, e numai praf şi goliciune; iar ăsta care se pleacă cu atâta sfială, e plin de cele mai frumoase grăunţe.

Capul prea sus înălţat, nu-i cu roade încărcat (c).

(a) Ioan 20, 19; d. Pr. M. Ionescu. (b) Mt. 20, 26; Lc. 22, 27; Ioan 13, 15. (c) I.M.C. 24

Înălţarea cu gândul prăpădeşte toate. Când vreun gând de înaltă cugetare, sau de mândrie, va intra în tine, cercetează-ţi cugetul, de ai păzit toate poruncile, de iubeşti pe vrăjmaşii tăi şi te întristezi de scăderea lor şi de te socoteşti pe tine rob netrebnic şi decât toţi mai păcătos. Şi chiar nici atunci să nu cugeţi cele înalte, ca şi cum toate le-ai fi isprăvit, ştiind că acest gând toate le prăpădeşte.

Pustnicul umilit a fost slăvit. Un bătrân Sihastru s-a închis pe sine în chilie şi era renumit în cetate şi slavă multă avea; şi s-a vestit acestuia, că vrea oarecare din sfinţi să se pristăvească şi deci să vină să-l binecuvinteze mai înainte de a adormi. Şi a socotit întru sine: De voi ieşi ziua, vor alerga oamenii după mine şi mi se face multă slavă şi nu mă odihnesc cu aceasta. Deci, mă voi duce seara prin întuneric şi mă voi tăinui de toţi. Seara, dar, ieşind din chilie, ca unul ce vrea să se tăinuiască, iată, de la Dumnezeu s-au trimis doi Îngeri cu făclii, luminând înaintea lui. Şi de aceea toată cetatea a alergat după dânsul, căutând la slava aceea. Şi pe cât i se păru că a fugit de slavă, mai mult s-a slăvit. La aceştia se împlineşte cuvântul cel scris: „Tot cel ce se smereşte pe sine, se va înălţa" (a).

Înălţarea şi umilirea împăratului Napoleon I. Acest împărat vestit, după ce a cucerit ţară după ţară, a început a-şi bate joc de Legea Creştină şi de Întemeietorul ei: De pildă, când pe la 1798 a cucerit ţara Egiptului, a dat următoarea proclamaţie către poporul de legea mahomedană sau turcească:

– Voi, judecători şi cârmuitori ai poporului, spuneţi că şi eu sunt mahomedan! Voi, preoţilor, spuneţi poporului, că despre mine este scris, că voi veni să nimicesc pe duşmanii voştri şi să umilesc Crucea lui Hristos, vrăjmaşă vouă!

Dar după ce au trecut zilele strălucirii sale şi temutul şi nebiruitul împărat a ajuns să-şi sfârşească cele din urmă zile ale vieţii în robie, pe o insulă părăsită, atunci a început a gândi şi a judeca astfel; şi nu odată se ducea împreună cu straja engleză ca să se roage! Iar în una din scrisorile sale din urmă, iată ce ne spune despre Domnul Hristos şi Legea Sa, de care şi-a bătut joc odinioară:

– Eu cunosc oamenii şi ştiu câte le poate mintea lor, de aceea susţin că Iisus Hristos nu a fost Om obişnuit. Religia Lui e o Taină, singura religie care n-a ieşit dintr-o minte omenească. Alexandru Macedon,

(a) „Pateric" pg. 241, 11; 104, 38; vezi pe larg şi prolog 4 Apr. Şi 8 Mai

Cezar, Carol cel Mare şi cu mine, zice Napoleon, am întemeiat împărăţii mari şi totuşi, pe ce am rezemat aceste împărăţii făurite de agerimea şi isteţimea minţii noastre? Numai pe putere şi asprime! Pe când Iisus Hristos şi-a întemeiat Împărăţia Sa numai pe dragoste, pe acea „Dragoste Creştină" şi milioane de oameni îi sunt supuşi şi-L asculta cu credinţă...!

Alexandru Macedon şi-a dat numele de fiu al lui Jupiter, dar toată Grecia a râs de aceasta. Împăraţii romani şi-au dat numele chiar de dumnezei şi li se aduceau jertfe, iar astăzi râdem noi de dânşii. Dar cum se face, că un Nazarinean, a Cărui Naştere umilită o cunoşteau cu toţii, S-a putut numi pe Sine Dumnezeu şi fără arme, fără sprijin de la oameni învăţaţi, cucereşte nu numai popoare nenumărate, dar şi sufletele lor?...

Viaţa mea odinioară triumfă plină de strălucirea coroanelor şi a biruinţelor. Dar acum, robia cu toate loviturile vieţii omeneşti, s-au prăbuşit asupra mea! Iată soarta marelui Napoleon! Ce deosebire mare între adânca mea nefericire şi nimicnicie şi între strălucirea şi veşnicia Împărăţiei lui Hristos, pe Care oamenii îl propovăduiesc, îl iubesc şi înaintea Căruia se închină toţi împăraţii pământului! (a).

9. Am pregetat a face fapte bune?

„...Astăzi de veţi auzi glasul Lui, nu vă învârtoşaţi inimile voastre" (b). Pregetarea provine din veninul păcatului lenevirii şi al mândriei. Ea aduce pieirea bunurilor şi a vieţii vremelnice şi veşnice.

Prinţul s-a pierdut, pregetând zece minute! Tânărul şi nefericitul prinţ Louis (Ludovic) Napoleon, fiul împăratului Napoleon al III-lea, îşi pierdu viaţa într-o luptă cu duşmanul, din pricina unei întârzieri de câteva minute. Şi iată cum: El se deprinsese de mic copil că ori de câte ori era chemat la masă şi se întâmpla jucându-se... ridica degetele mâinilor în sus, arătând prin aceasta că se roagă să mai fie lăsat zece minute cu copiii la joacă. Astfel a rămas cu deprinderea aceasta prostească, de a mai zăbovi zece minute, după orice chemare care venea de la mai-marii săi.

Ajungând vârstnic, deveni comandantul unui corp de armată. Într-o luptă năprasnică cu vrăjmaşii săi, prinţul fiind obosit, se retrase într-un loc, departe de tabăra vrăjmaşă şi descălecă de pe cal să

(a) W. I. Corlete: Napoleon I pg. 297. (b) Evr. 4, 7

se odihnească o clipă. Ofițerul care-l întovărășea, dându-și seama de primejdia ce-l pândea, îl sfătui să se urce pe cal și să plece, dar prințul îi spuse că mai stă numai zece minute. În vremea aceasta vrăjmașul înaintă și când prințul s-a repezit să se urce pe cal și să fugă, s-a pomenit lovit în piept de un glonț. Acele zece minute de întârziere au fost pieirea lui.

Când maică-sa, împărăteasa Eugenia, află despre această groaznică veste și i se povesti cum s-a întâmplat nefericirea, zise cu multă durere de inimă:

– Iarăși cele zece minute. Și povesti apoi cum din copilăria lui, prințul avea obiceiul să ceară, pentru orice, un răgaz de zece minute. Era trimis să se culce?

– O, mămico, mai lasă-mă zece minute, răspundea el.

Trebuia să se scoale?

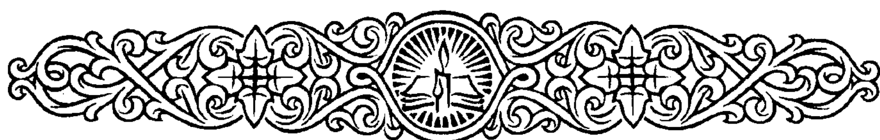
– Peste zece minute, se ruga el, acoperindu-se din nou cu plapuma.

Totdeauna zece minute și aceste zece minute de întârziere îl costară viața.

Iată unde duce amânarea, pregetarea! Tot la fel vor păți și cei ce pregetă, amână vremea de pocăință de azi pe mâine. Încetul cu încetul, tot repetându-se, această amânare se face deprindere rea, apoi obicei rău, nărav rău și, „năravul din fire n-are lecuire". Acest rău nărav aduce apoi pierderea sufletului, cum au adus și prințului Louis Napoleon pierderea vieții cele zece minute amânate.

Iubiților! să nu ne obișnuim a tot zice: „Suntem tineri și pentru pocăință așteptăm bătrânețea, pentru a ne pregăti și a ne face vrednici de Împărăția lui Dumnezeu; ci *„... noi să ne ostenim lucrând cele plăcute lui Dumnezeu, pentru a intra întru acea odihnă, ca să nu cadă cineva întru acea pildă a neascultării"* (a). *„Întoarce-te la Domnul și părăsește păcatele* – azi, nu amâna pe mâine – *roagă-te înaintea Feței Lui și împuținează sminteala ta"* (b).

(a) Evr. 4, 11-16. (b) Is. Sir. 7, 20

PĂCATELE MÂNDRIEI

DUPĂ FELUL POMULUI SUNT ŞI ROADELE

10. Am fost făţarnic, am mărturisit făţărnicii?

„Cuvântul vostru totdeauna să fie cu Har (adevăr Dumnezeiesc), *dres cu sare* (mângâierea duhovnicească), *ca să ştiţi cum se cade vouă a răspunde fiecăruia"* (a).

Exemple de mărturisiri făţarnice: Avesalom (b); Israelitenii (c); Irod (d); Fariseii şi Irodianii (e); Iuda Iscariotul (f); Mai-marele sinagogii (g); Anania şi Safira (h); Simon Magul (i)...

Aluatul fariseilor. Odinioară un Preot a întrebat după predică pe credincioşii săi:

– Pentru ce a asemănat Mântuitorul nostru Iisus Hristos învăţătura fariseilor cu aluatul, zicând ucenicilor Lui: *„Păziţi-vă de aluatul fariseilor şi al saducheilor şi al lui Irod..."* (j).

Unul dintre credincioşii săi cei mai cunoscători ai Cuvântului lui Dumnezeu, i-a răspuns:

– Pentru că prin aluat, pâinea totdeauna creşte, se umflă şi se arată mai mare decât este... Şi învăţătura acelora fiind stricată, învrăjbitoare şi pierzătoare de suflete, trebuia suprimată, iar nu crescută.

Aparenţele amăgesc pe mulţi. În nişte localităţi, se spune că erau oarecând nişte creştini şi creştine (majoritatea de formă goală), notorii după nume, după haine, după aparenţă. Aceia s-au sfătuit, zicând:

– Hai să ne adunăm cu toţii în anumitele locuri, unde să ne putem sfătui şi pregăti cât se poate mai bine, pentru a alerga mai cu succes pe calea vieţii, a ne alege cele mai bune arme duhovniceşti, a păzi posturile rânduite şi a ne împlini datoriile noastre curat creştineşti...

(a) Cols. 4, 6; Iac. 5, 12. (b) 2 Împ. 15, 2-8. (c) Is. 10, 6; 59, 18. (d) Mt. 2, 8. (e) Mt. 22, 16-18; Mc. 12, 13-15. (f) Mt. 26, 49; Ioan 12, 4-6. (g) Lc. 13, 14-15. (h) F. Ap. 5, 1-10. (i) F. Ap. 8, 13-21. (j) Mt. 16, 6; Mc. 8, 15; Lc. 12, 1; comp. 1 Cor. 5, 6-8; Gal. 5, 7-10

După sfătuirea şi hotărârea luată, abia plecară de acolo şi iată că întâlnesc o căruţă încărcată cu nişte mărfuri minunate, trasă de doi cai mari. Stăpânul căruţei îi salută plecându-se până la pământ cu o mare smerenie (aparentă) şi îndemnă pe toată lumea aceea să cumpere mărfurile acelea din căruţa lui, recomandându-le, că sunt nişte admirabile arme de luptat contra feluritelor rele. Lumea aceea, purtătoare strălucitelor nume creştineşti, s-a apropiat de negustor şi privind la marfa din căruţă, au zis unii către alţii:

– Iată, tocmai ceea ce ne trebuia nouă!

Apropiindu-se chiar lângă căruţă, ce văd şi iau în mâinile lor? Ia, nişte ghemuri mari, învelite cu nişte hârtii aşa de frumoase şi minunate, de le fura ochii. Toată lumea aceea (afară de puţini creştini şi creştine care erau pironiţi cu cugetul şi inima lor în dragostea de Dumnezeu, în cunoaşterea şi împlinirea Legii Lui), au cumpărat ghemuri de acelea, pe care erau scrise cu litere mari şi lucitoare: Credinţă, nădejde, dragoste, bărbăţie, înţelepciune, dreptate, tărie, smerenie, dărnicie, curăţie, cumpătare, îndelungă-răbdare, blândeţe, hărnicie, post, înfrânarea poftelor... Toată lumea aceea a cumpărat pe întrecute ghemuri de acelea multe, multe, umplându-şi traistele, buzunarele şi sânurile cu ele.

Mergând spre casele lor, fiecare din ei erau chefoşi şi foarte bucuroşi, cugetând în sineşi: iată, am aflat şi cumpărat tocmai aceea ce ne trebuia nouă. Ajung fiecare la locaşul său. Acolo se apucă şi desfac ghemurile cumpărate. Dar vai şi amar! Ce înşelăciune! Desfăcând ghemurile cumpărate, aflară tocmai ceea ce era contrar numirii scrisă deasupra ghemului.

Astfel, desfăcând ghemul pe care era scris: Credinţă, în fundul său în mijlocul lui, aflară necredinţă, în cel cu nădejde aflară deznădăjduire, în cel cu dragoste urâciuni, vrăjmăşii şi sfârtecări, în cel cu bărbăţia laşitate şi frică, în cel cu înţelepciune prostie în dungi, în cel cu dreptate nedreptate, în cel cu tăria şubrezenie, în cel cu smerenia mândrie, în cel cu dărnicia zgârcenie, în cel cu curăţia spurcăciuni, în cel cu cumpătarea lăcomii, beţii şi scârboşenii, în cel cu îndelunga-răbdare mânie, în cel cu blândeţea zavistie, în cel cu post forme goale, schimbări de bucate şi libertinaj la păcate, în cel cu înfrânarea poftelor aţâţarea şi satisfacerea poftelor trupeşti...

Ei, acum ce era să mai facă lumea aceea? Fiindcă tot le cumpărase ghemele acelea, s-au apucat de întrebuinţat şi la urmă au deschis ochii, după ce au văzut rezultatul. Şi aşa, iată lumea aceea a început cu

cele duhovniceşti şi a sfârşit cu cele trupeşti. Aşa adeseori am văzut în posturile de peste an, Miercurea, Vinerea şi în ajunuri, creştini care susţin că postesc schimbând bucatele, dar umblând tot după omul cel vechi: fumând, îmbătându-se, jucând, hulind, suduind, ponegrind, furând, certându-se, bătându-se, ucigând... în aşa fel au postit că unii s-au dus în spitale, unii în ocne şi alţii în mormânt. Şi, Doamne! Cât de multă lume purtătoare de nume creştinesc mai aleargă şi azi să cumpere ghemele negustorului diavol, prin care a tras şi trage el sumedenii de suflete în iadul vremelnic şi veşnic! Cine are ochi de văzut, să vadă şi cine are urechi de auzit, să audă, să înţeleagă şi să revină la învăţăturile Dumnezeieşti din Tezaurul Ortodoxiei, că numai ascultarea şi împlinirea acestora e izvorul bunătăţilor şi fericirii vremelnice şi veşnice a creştinilor.

Păcatele camuflate în haina virtuţilor. Într-o poveste din străvechimea păgânească ni se spune, că Virtutea, care era cunoscută numai oamenilor de la ţară, s-a pornit să se arate şi domnilor şi cucoanelor de la oraş. Ea s-a împodobit cuviincios şi s-a îmbrăcat într-o preafrumoasă manta de flori. Cum a intrat însă în oraş, a izgonit-o afară păcatele orăşenilor. Ca să-şi mai vină în fire, biata Virtute se aşeză, afară de oraş, sub un palmier şi adormi. În timpul nopţii veniră păcatele populaţiei din oraş şi furară podoaba cea scumpă, mantaua cea frumoasă a Virtuţii. De atunci, zice povestea aceasta, se acoperă păcatele cu mantaua Virtuţii şi cer să fie lăudate şi cinstite. Şi lumea, orbită de haina frumoasă cu care îşi acoperă păcatele şi sluţenia lor, le şi laudă prea adeseori.

Să ne gândim numai la puţine pilde din viaţa de toate zilele şi ne vom încredinţa că e chiar aşa. La ospeţe bogate se întâmplă prea adesea că unul sau altul din meseni, care-i mai guraliv, începe a istorisi de la o vreme felurite snoave şi glume, unele mai boacăne şi mai necuviincioase decât altele. Un asemenea om face o mulţime de păcate cu gura. *„Gâtul lui e un mormânt deschis"* (a) cum spune Psalmistul. Ce zice însă lumea la adresa lui? „El e un om vesel, un om petrecăreţ, un tovarăş la chefuri, cum nu-l poţi afla mai potrivit şi oricând". Astfel laudă lumea şi cinsteşte păcatele, le îmbracă, cum spune povestea din vremea păgânilor, în mantaua, în haina Virtuţii.

Altă pildă. Întotdeauna, dar mai ales în zile de Duminici şi sărbători, vezi crâşmele pline de lume şi între alţii se veselesc şi mulţi

(a) Ps. 5, 9

muncitori dintre care unii întrec orice măsură în băuturi şi mătrăşesc simbria câştigată peste săptămână în sudoarea feţei lor, pe când nevestele şi copilaşii acasă, adesea nu au cele trebuincioase de ale mâncării şi îmbrăcămintei. E foarte drept, iubiţilor creştini, că Legea lui Hristos nu e atât de aspră, încât să nu ne îngăduie nici o desfătare, nici o plăcere. Ea nu cere de la noi să fim veşnic posomorâţi şi scârbiţi, pentru că scârba este uşa bolilor, după cum spune o vorbă din bătrâni; Dar a mătrăşi pe băuturi ce-ai câştigat atât de greu şi a nu griji de familie, e ori şi cum, un mare păcat, ceea ce putem cunoaşte din cuvintele Sf. Apostol Pavel: *„Dacă cineva nu poartă grijă de ai săi şi mai cu seamă de ai casei sale, de credinţă s-a lepădat şi este mai rău decât un necredincios"* (a). Ce spune însă lumea de astfel de oameni? „Ia, bieţii oameni, au muncit şi ei toată săptămâna şi acum caută să mai uite de acele griji". Dar aceşti oameni nici nu-şi dau seama ce primejdii sufleteşti lansează ei prin asemenea vorbe şi prin îngăduiala lor faţă de păcatele altora.

Încă o pildă. Mulţi neguţători cămătarnici înşeală, strâmbătăţesc pe alţii, numai ca să se îmbogăţească repede, uită de Sf. Biserică, de Sf. Duminică şi de sărbători şi umblă numai după câştig. Ne este scârbă când vedem atâta nesaţ, când vedem cum asemenea oameni calcă o mulţime de porunci deodată. Ce zice însă lumea despre aceştia? „Ei sunt oameni harnici, strângători. Ce noroc mai au copiii lor că au nişte astfel de părinţi cuminţi şi economisitori!" şi aşa se îmbracă păcatul în haina Virtuţii şi astfel, multe sunt întoarse în lumea aceasta. Nu în zadar filozoful Diogen, un om ciudat, dar înţelept, fiind pe patul morţii, a rostit următoarele cuvinte către prietenii săi:

– Fraţilor, eu nu voiesc să fiu pus în mormânt, cum îi puneţi pe ceilalţi oameni, cu faţa în sus, cu privirea spre cer, ci pe mine să mă aşezaţi întors cu faţa în jos, cu privirea spre pământ.

Mirându-se toţi de aceste vorbe ciudate, Diogen adăugă:

– Vedeţi, toate în lumea aceasta sunt întoarse. Cei cu frica lui Dumnezeu, cei buni, sunt dispreţuiţi, iar cei păcătoşi sunt cinstiţi şi umblă îmbrăcaţi în porfiră şi vison. Pe tâlharii cei mici lumea îi pedepseşte cu moartea, celor mari însă le dă drumul. Bogatul, oriunde are dreptate, sărmanul nicăieri. Cine spune adevărul e urgisit şi numai linguşitorul mincinos e bine văzut. În scurt, toate sunt întoarse. Drept aceea, voiesc să zac şi eu în pământ întors cu faţa în jos. Cu toate

(a) 1 Tim. 5, 8

acestea, eu nădăjduiesc însă că lumea aceasta se va întoarce iarăşi cândva la locul ei cuvenit şi atunci mă voi întoarce şi eu în mormânt.

Nu-i vorbă, că acest Diogen era om ciudat şi în multe lucruri îşi bătea joc de lume, dar în cuvintele lui acestea sunt multe adevăruri. Da, multe, multe sunt întoarse în lumea aceasta, dar odată, toate se vor schimba iarăşi, căci Însuşi Mântuitorul lumii zice precis: *„Va veni vremea când cei dintâi vor fi pe urmă şi cei de pe urmă vor fi întâi"* (a). Dar până va fi aceasta, noi trebuie să ne ferim de primejdii şi de ispitele lumii, trebuie să ne ferim de haina strălucitoare a păcatului, trebuie să urmăm Sfântului Apostol Pavel, care zice: *„Socotiţi, drept aceea, fraţilor, cum să umblaţi cu pază, nu ca nişte neînţelepţi, ci ca cei înţelepţi"* (b). Aceasta o vom face lesne atunci, când ne vom gândi cu tot dinadinsul la cuvintele preadulcelui nostru Mântuitor, cum că pământul nu este patria noastră: „Voi nu sunteţi din lumea aceasta" (c). N-avem decât să urmăm pilda acelor păsărele, pe care le vede şi le aude ţăranul muncitor atât de des la lucrul câmpului, adică pilda ciocârliilor, care petrec tot în înălţimile văzduhului, dând, prin cântarea lor, laudă lui Dumnezeu şi care se înalţă câteodată atât de sus, ca şi când n-ar mai avea de gând să se întoarcă pe pământ. Numai dacă le sileşte foamea, se slobod iar în jos. Astfel ar trebui să facem şi noi în lumea aceasta, plină de primejdii şi ispite. Cu gândurile şi dorinţele noastre trebuie să năzuim înspre cer, la Dumnezeu şi să nu uităm că pământul nu ne poate da, cu toate strălucirile lui ademenitoare, decât hrana de toate zilele. Numai astfel, iubiţii mei, plăcerile şi desfătările acestei lumi nu ne vor stăpâni, nici ispitele ei nu ne vor birui şi noi nu ne vom mai afunda în ele ca Sf. Apostol Petru în valurile Mării din Galileea. Numai atunci vom împlini porunca Sf. Apostol Pavel, pe care a dat-o filistenilor, tesalonicenilor şi colosenilor şi prin ei nouă tuturor: *„Numai cu vrednicie, după Evanghelia lui Hristos, să petreceţi"* (d).

„Rogu-vă dar pe voi, fraţilor, pentru îndurările lui Dumnezeu, să vă puneţi înainte trupurile voastre jertfă vie, sfântă, bine plăcută lui Dumnezeu, slujba voastră cea cuvântătoare. Şi să nu vă asemănaţi chipului veacului acèstuia; ci vă schimbaţi la faţă întru înnoirea minţii voastre, ca să cunoaşteţi voi care este voia lui Dumnezeu cea bună şi plăcută şi deplin" (e). „Deci, lepădând toată răutatea şi tot

(a) Mt. 19, 30. (b) Efs. 5, 15. (c) Ioan 15, 19. (d) Filip. 1, 27; d. Dr. I. Tarnavschi (e) Rom. 12, 1-2

vicleşugul şi făţărniciile şi pizmele şi toate clevetirile, ca nişte prunci de curând născuţi, să iubiţi laptele cel cuvântător şi fără de vicleşug, ca printr-însul să creşteţi spre mântuire, de vreme ce aţi gustat că este bun Domnul, către Care apropiindu-vă, Cel ce este Piatra cea vie, de oameni cu adevărat nebăgată în seamă, iar la Dumnezeu aleasă şi scumpă. Şi voi înşivă ca nişte pietre vii vă zidiţi casă duhovnicească, preoţie sfântă, ca să aduceţi jertfe duhovniceşti, plăcute lui Dumnezeu prin Iisus Hristos". Pentru că scris este în Sf. Scriptură: *„Iată pun în Sion Piatră în capul unghiului, aleasă, scumpă; şi cel ce va crede întru Dânsa nu se va ruşina. Drept aceea, vouă celor ce credeţi, cinstea; iar celor necredincioşi, Piatra care nu au băgat-o în seamă ziditorii, aceasta S-a făcut în capul unghiului. Şi Piatră de poticnire şi Piatră de sminteală, de Care se poticnesc cei ce nu se pleacă Cuvântului; spre care şi puşi sunt. Iar voi, rod ales, preoţie împărătească, neam sfânt, norod spre câştigare; ca să vestiţi bunătăţile Celui ce v-a chemat pe voi dintru întuneric la minunata Sa Lumină"* (a).

Arată-mi semnele cuielor. O istorioară din ţările răsăritului spune că odată necuratul voind să-l ispitească pe un Pustnic, luă o înfăţişare de om smerit şi sfânt şi bătu pentru intrare la uşa Pustnicului:

– Cine-i? strigă Pustnicul, deschizând uşa.

– Păi, fiule, nu mă cunoşti?... uită-te bine la mine; eu sunt Domnul Iisus Hristos.

Dar Pustnicul nu se lăsă tulburat de această recomandare, ci îl întrebă liniştit:

– Se poate? Dar dacă eşti cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, te rog să-mi arăţi urmele cuielor!... Necuratul când auzi aceste vorbe, o rupse la fugă ruşinat. E uşor să te recomanzi cuiva că eşti cineva. E uşor a te recomanda creştin, dar cu faptele a da dovadă că eşti tot păgân. E uşor a te recomanda un ostaş al Bisericii Domnului; trebuie însă să te recomanzi şi prin faptele tale. Un creştin adevărat, trebuie neapărat să poarte şi urmele cuielor, urmele răstignirii lui împreună cu Domnul Iisus Hristos. Să poarte urmele smereniei Lui, urmele dragostei Lui, urmele răbdării Lui, urmele bunătăţii şi milei Lui. Fraţii mei! Să trăim astfel ca toţi să vadă în viaţa şi faptele noastre urmele cuielor, urmele Evangheliei, urmele Scumpului nostru Mântuitor şi Izbăvitor (b).

(a) 1 Petru 2, 1-9. (b) Pr. I Trifa. ist. 599

11. M-am făţărnicit?

Făţărnicia este şi ea una din urâcioasele feţe ale mândriei, prin care omul se preface în ceea ce nu este. Astfel făţarnicul e un fel de comediant transformat în aparenţă în ceea ce nu este în realitate. Viciul acesta se opune adevărului.

Mântuitorul nesuferind urâciunea făţărniciei, înfieră cu grele mustrări şi blesteme sau vaiuri, pe făţarnicii acelor vremuri, zicând: „Vai vouă cărturarilor şi fariseilor făţarnici, că mâncaţi casele văduvelor făcând rugăciuni lungi, întru făţărie, pentru aceasta mai multă osândă veţi lua. Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că închideţi Împărăţia Cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intraţi, nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsaţi. Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici, că înconjuraţi Marea şi uscatul ca să faceţi un nemernic şi dacă se face, îl faceţi pe el fiu gheenei îndoit decât pe voi. Vai vouă, povăţuitori orbi, care ziceţi: că cel ce se va jura pe Biserică, nimic nu este; iar cel ce se va jura pe aurul Bisericii, vinovat este. Nebuni şi orbi! Că ce este mai mare? Aurul, sau Biserica, care sfinţeşte pe aur? Şi: cel ce se va jura pe altar nimic nu este; iar cel ce se va jura pe Darul ce este deasupra lui, vinovat este. Nebuni şi orbi! Că ce este mai mare? Darul sau Altarul, care sfinţeşte pe Dar?

Deci, cel ce se jură pe Altar, se jură pe el şi pe toate cele ce sunt deasupra lui. Şi cela ce se jură pe Biserică, se jură pe ea şi pe Cel ce locuieşte într-însa. Şi cela ce se jură pe cer, se jură pe Scaunul lui Dumnezeu şi pe Cel ce şade pe el. Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că zeciuiţi, izma şi mărarul şi chimenul şi aţi lăsat cele mai grele ale legii: judecata şi mila şi credinţa; acestea se cădea să le faceţi şi acelea să nu le lăsaţi. Povăţuitori orbi, care strecuraţi ţânţarul şi înghiţiţi cămila. Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că curăţiţi partea cea dinafară a paharului şi a blidului; iar dinăuntru sunt pline de răpire şi de nedreptate. Fariseule orb, curăţeşte întâi partea cea dinăuntru a paharului şi a blidului, ca să fie şi cea dinafară curată. Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că vă asemănaţi mormintelor celor văruite, care dinafară se arată frumoase, iar dinăuntru sunt pline de oasele morţilor şi de toată necurăţia. Aşa şi voi: dinafară vă arătaţi drepţi înaintea oamenilor, iar dinăuntru sunteţi plini de făţărie şi fărădelege. Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că zidiţi mormintele Proorocilor şi împodobiţi gropile drepţilor şi ziceţi: de am fi fost în zilele părinţilor noştri, n-am fi fost părtaşi lor întru

sângele Proorocilor. Drept aceea, înşivă mărturisiţi de voi, că sunteţi fii ai celor ce au omorât pe Prooroci. Şi voi umpleţi măsura părinţilor voştri. Şerpi, pui de năpârci, cum veţi scăpa de judecata gheenei?"... (a).

Cuvintele acestea ale Mântuitorului sunt destul de grăitoare pentru a ne arăta şi nouă ce urâcios păcat e făţărnicia, înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor şi cu ce mare grijă trebuie să ne ferim de ea.

Cu ce se aseamănă făţarnicii? Într-o adunare se vorbea despre făţărnicie şi atunci căutară să aducă fiecare din cei de faţă câte o pildă, care să vădească bine pe făţarnic. Aşa, unul zise:

– Lebăda îşi ascunde pielea neagră sub penele ei cele albe şi strălucitoare. Tot aşa făţarnicul, sub un chip ales, ascunde un suflet negru.

Altul aduse pilda aceasta:

– Struţul este o pasăre, care, cu toate că are aripi, însă nu poate zbura. Asemenea şi făţarnicul: pare că e sfânt, dar nu este.

Un al treilea spuse:

– Un făţarnic se aseamănă cu o grămadă de gunoi acoperită cu zăpadă. Pare albă şi curată şi dedesubt ea nu-i decât murdărie şi miros greu. Şi încă un al patrulea aduse şi el asemănarea:

– Un făţarnic este asemenea unui ban fals, care pare ceea ce nu este şi cu care nu se poate cumpăra nimic" (b).

Nu credea nici ce mânca. Doi cărturari se abătură pe la un han, să cumpere ceva de mâncare. Unul dintre ei era necredincios şi tot mereu îl îmboldea cu necredinţa lui pe celălalt, care era un om credincios. Comandară o papară cu ouă şi discuţia iar începu între ei.

– Eu, zicea necredinciosul, am ieşit din basmele credinţei... eu sunt un intelectual şi nu pot crede decât ceea ce văd şi înţeleg... vremea celor nevăzute s-a dus... lumea de azi crede numai ceea ce vede şi înţelege.

– Foarte bine, îi răspunse credinciosul, dar eu te întreb: ai auzit d-ta de o lege fizică în puterea căreia toate corpurile se topesc la căldură şi se învârtoşează la frig?

– Am auzit, cum nu! căci doar legea aceasta şi pruncii de la şcoală o cunosc.

– Ei bine, atunci te rog să-mi spui cum se face că oul şi untul puse la căldură în cratiţă, nu se ţin de legea aceasta; untul se topeşte la

---

(a) Mt. 23, 13-32. (b) Al L. Moldovanu

căldură, iar oul se întăreşte. Spune-mi te rog, cum se face lucrul acesta pe care eu de mult îl tot văd, dar nu-l înţeleg?... Spune-mi te rog, după care lege a ştiinţei se face papara din cratiţă?

Zăpăcit, necredinciosul încerca un răspuns.

– Ei vezi, zice atunci credinciosul, dumneata cu ştiinţa şi necredinţa ai ajuns să nu mai crezi nici în ceea ce mănânci... ai ajuns să nu mai crezi nici în papară... Hangiul şi tot personalul hanului râseră cu poftă de necredincios şi de lecţia ce primise (a).

A crede fără să vezi. Doi gospodari vecini aveau nevoie de fântâni. Căutătorul de apă le arătă la amândoi locul unde aveau să sape, ca să dea de izvoare. Şi oamenii se apucară de lucru. Au ajuns la 10 metri adâncime, dar nici un semn de umezeală.

– Eu nu mai sap, zise unul din ei. Aici este cu neputinţă să stea roata unei fântâni. Timp, putere şi bani, se vor cheltui degeaba. Voi încerca în altă parte. Şi încetă cu lucrul.

Celălalt sătean nu se lăsă îndoit, ci săpă mai departe. Dând de o stâncă, o sfredeli cu multă greutate şi osteneală. Dar iată, la 40 metri, el dădu de apă, limpede şi bună. Credinţa nu i-a fost înşelată. A dobândit precum a crezut. Se poate zice despre el, cum s-a zis despre omul credinţei, că a nădăjduit împotriva oricărei nădejdi, a crezut şi nu s-a înşelat...

Credinţa nu va fi înşelată niciodată în aşteptările ei. Oricât de lungă şi de grea i-ar fi aşteptarea, până la sfârşit, va dobândi ceea ce a nădăjduit (b).

12. M-am depărtat de poruncile Dumnezeieşti?

Depărtarea de Dumnezeu şi de poruncile Sale atrage asupra celor ce păcătuiesc astfel: mânia Divină (c) şi părăsirea celor din partea Lui (d), ruşinare (e) şi pedepse înfricoşate (f). Cei ce am păcătuit astfel trebuie să recunoaştem şi să ne pocăim (g). Exemple: Israelitenii (h); Saul (i); Solomon (j); Ahab (k); Ammon (l); Roboam (m); Iuda şi Ierusalim (n); Împărăţia lui Israel (o); Omul lui Dumnezeu (p).

(a) Pr. I. Trifa ist. 560. (b) 1 Petru 1, 8-9; Calend F. C. (c) 2 Lege 29, 24-25; 31, 16-17; 32, 15-16; Jud. 2, 20; 4 Împ. 22, 17; 2 Paral 34, 25; Ezdra 8, 22; Is. 1, 14. (d) Jud. 10, 13; 1 Împ. 15, 22-23; 1 Paral 28, 8; 2 Paral 12, 5; 15, 3; 24, 20; Osie 4, 6. (e) Ier. 17, 13. (f) 2 Lege 28, 20; 29, 24-25; 32, 23-25; Lev. 26; 3 Împ. 9, 19; 4 Împ. 22, 16-17; 2 Paral 17, 22; Is. 1, 28; Ps. 65, 11-12; Ier. 1, 16; 2, 19; 5, 7, 9; 15, 6; 19, 3-4; 22, 8-9; Os. 4, 10. (g) Jud. 10, 10; 1 Împ. 12, 16; Ezdra 9, 10; Is. 59, 12-13; Iez. 6, 9; 20, 43. (h) Jud. 2, 13; 10, 6; 1 Împ. 12, 10. (i) 1 Împ. 15, 11. (j) 3 Împ. 11, 4. (k) 3 Împ. 18, 18. (l) 4 Împ. 21, 22. (m) 2 Paral 12, 1-5. (n) 2 Paral 21, 10; 24, 18; 29, 6; Is. 1, 4; Ier. 5, 7; 15, 6; 19, 4. (o) 4 Împ. 17, 7-18; 2 Paral 13, 11. (p) 3 Împ. 13

„Acestea zice Domnul: staţi la drumuri şi vedeţi şi întrebaţi cărările Domnului cele veşnice şi vedeţi care este calea cea bună şi mergeţi pe ea şi veţi afla odihna sufletelor voastre. Şi au zis: nu ne vom duce. Pus-am peste voi străjeri: ascultaţi glasul trâmbiţei. Şi au zis: nu vom asculta. Pentru aceea auzit-au neamurile şi cei ce pasc turmele lor. Ascultă, pământule, iată Eu aduc peste poporul acesta rele, roada răzvrătirii lor, pentru că la cuvintele Mele n-au luat aminte şi, Legea Mea au lepădat-o" (a).

Omul care se depărtează de Dumnezeu şi de poruncile Lui, asemenea îngerului căzut, e o măgăoaie sortită de bunăvoie osândirii vremelnice şi veşnice.

13. Am avut şi mi-am făcut voie prea slobodă la felurite păcate?

„Tot cel ce face păcatul, rob al păcatului este... Cel ce face păcatul (cu premeditare), *din diavolul păcătuieşte"* (b). *„Păcătuind noi de bunăvoie după ce am luat cunoştinţa adevărului, nu mai rămâne jertfă pentru păcate, ci o aşteptare oarecare înfricoşată a Judecăţii şi iuţimea focului, care va să mănânce pe cei potrivnici. Lepădând cineva Legea lui Moise, fără de milă prin doi sau trei martori moare. Cât de mai amară muncă socotiţi că va lua cel ce a călcat pe Fiul lui Dumnezeu şi a socotit a fi de obşte Sângele Legii, cu care s-a sfinţit şi a ocărât Duhul Darului? Că ştim pe Cel ce a zis: A Mea este răsplătirea, Eu voi răsplăti, zice Domnul. Şi iarăşi: Domnul va judeca pe poporul Său. Înfricoşat lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului Celui viu"* (c).

Omul păcătuieşte în cinci feluri. Oamenii păcătuiesc în cinci feluri: prin gând, prin dorinţă, prin vorbe, prin fapte şi prin omiterea faptelor bune.

Păcătuim prin gând. Gândul la un lucru în sine nu este păcat, dar este păcat, dacă lucrul gândit este oprit şi ne bucurăm de dânsul, fiind târâţi spre el cu voinţa noastră. Vorbind despre gânduri, Proorocul Isaia scrie: *„Spălaţi-vă, curăţiţi-vă, ştergeţi răutăţile din sufletele voastre"*, adică gândurile şi poftele cele rele să le lepădaţi (d).

Păcătuim prin vorbe. Se poate păcătui prin vorbe, fiindcă vorbele adesea fac mari stricăciuni. De aceea Sf. Ap. Iacob scrie: *„Limba este*

(a) Ier. 6, 16-19; F. Ap. 7, 51. (b) Ioan 8, 34; 1 Ioan 3, 8. (c) Evr. 10, 26-31; comp. Rom. 1, 28-32. (d) Is. 1, 16

foc, lumea nedreptăţii... plină de otravă aducătoare de moarte... cu dânsa blestemăm pe oameni..." (a). Porunca a II-a şi a VIII-a din Decalog priveşte mai mult păcatele de limbă, injuriile, minciunile, calomniile, etc., a cărora listă ar fi nemărginit de mare.

Păcătuim prin dorinţă. Păcătuieşte prin dorinţă acela, care gândindu-se la un lucru oprit, doreşte să-l facă, dacă l-ar putea. Dorinţa are totdeauna caracterul faptului dorit şi este mai mult sau mai puţin vinovat, după împrejurări. Aşa de pildă, cine doreşte să omoare pe tatăl său, face păcat de paricid, cei ce doresc a-şi însuşi lucrul altuia, face păcat de furtişag, cel ce doreşte a omorî pe vrăjmaşi, face păcat de omucidere şi aşa mai departe.

Păcătuim prin fapte. Păcătuieşte acela care face ceea ce este oprit de lege, spre exemplu: omucidere, furtişag, etc.

Păcătuim prin omitere. Păcătuieşte acela care, fiind dator de a făptui după lege, calcă datoria sa. Aşa de pildă, tatăl, care nu îndreptează pe copiii săi când ei au trebuinţă de mustrare pentru faptele lor rele. Dacă ne întrebăm, cum se împart păcatele, putem răspunde: că ele se împart în două clase: 1) păcatul strămoşesc şi 2) păcatele actuale. Despre păcatul strămoşesc nu vom vorbi, fiindcă toţi ştim cum a făcut Dumnezeu pe protopărinţii noştri Adam şi Eva; şi cum au păcătuit ei, nesupunându-se poruncii lui Dumnezeu.

Păcatele actuale sunt cele pe care le comit oamenii prin faptele lor în contra Legii, după ce au ajuns la vârsta de judecată. Aceste păcate nu sunt toate de-o asemenea răutate, ele sunt mai mari sau mai mici, după felul legii călcate, după împrejurări, după urmările lor. Această învăţătură este aceea a lui Hristos. Iată ce zice Mântuitorul către Pilat: „*Cel ce M-a dat ţie mai mare păcat are*" (b). Sf. Biserică împarte păcatele actuale, în; păcate grele sau de moarte şi păcate uşoare sau lesne iertătoare (c).

14. M-am obişnuit a păcătui?

„Când eram în trup, patimile păcatelor, cele prin lege, lucrau întru mădularele noastre, ca să aducă roada morţii. Pentru că cugetul trupului vrăjmaş este lui Dumnezeu". „...*şi, cei ce sunt în trup (vieţuiesc după poftele trupeşti) lui Dumnezeu a plăcea nu pot. Iar voi nu sunteţi în trup, ci în Duh, că Duhul lui Dumnezeu locuieşte întru voi. Iar de n-are cineva Duhul lui Hristos, acela nu este al Lui*" (d).

(a) Iac. 3, 7-8. (b) Ioan 19, 11. (c) T.M.C. pg. 73-74. (d)Rom. 7, 5; 8, 7-9

Păcătoşii sunt ca viermii din hrean. „Ne-având dragoste între noi – zice Mitr. Antim Ivireanu – şi nepoftindu-ne binele unul altuia, după porunca lui Dumnezeu, n-avem nici credinţă, nici nădejde, nici dragoste, ci suntem mai răi, să mă iertaţi, decât păgânii; că zice Apostolul Pavel: „Limbile n-au lege şi fac ale legii"; iar noi avem lege şi facem tot împotriva legii şi suntem mai păcătoşi decât toate neamurile şi decât toate limbile. Şi puteţi cunoaşte aceasta, că este aşa cum zic, că ce naţie mai înjură ca noi; de lege, de Cruce, de Cuminecătură, de morţi, de comândare, de lumânare, de suflet, de mormânt, de colivă, de prescuri, de spovedanie, de botez, de cununie şi de toate Tainele Sfintei Biserici? Şi aşa, ne ocărâm şi ne batjocorim noi înşine Legea. Cine din păgâni face aceasta? Sau cine-şi măscăreşte legea ca noi? Oare nu înjurăm cu acestea toate pe Dumnezeu? Oare nu ocărâm cu acestea poruncile Lui? Că El singur ne-a arătat şi ne-a învăţat aceste Taine, ca prin mijlocul lor să ne curăţim de păcate şi să-L îmblânzim asupra noastră la scârbe şi la nevoi. Dar noi, dacă auzim pe cineva că înjură, precum am arătat mai sus, în loc de a-l certa şi a-l înfrunta, ca pe un om fără de socoteală, nouă ne pare bine şi râdem. De sunt acestea lucruri creştineşti, zică cine are Dumnezeu.

Încă şi pe lângă toate acestea noi adăugăm cu răutatea, că pe părinţii noştri îi ocărâm şi-i batem, pe bătrâni îi necinstim, pe boieri şi pe domni îi blestemăm, pe arhierei nu-i ţinem întru nimic, pe Călugări îi clevetim, pe Preoţi îi ocărâm, Bisericile le ţinem ca pe nişte grajduri; şi când mergem la dânsele, în loc de a asculta slujbele şi a ne ruga lui Dumnezeu să ne ierte păcatele, noi vorbim şi râdem; şi facem cu ochiul unul altuia, mai rău decât pe la cârciumi. Sărbătorile şi praznicile nu le ţinem la nimic, ci atunci facem cele mai multe rele, de bucurăm pe dracul şi atunci vindem şi cumpărăm şi în scurte vorbe, ne-am abătut cu toţii din calea dreptăţii şi împreună ne-am netrebnicit, după cum zice David: *„Şi nu suntem până la unul a cunoaşte şi a cerceta pe Domnul"*. Căci fiind orbiţi de deşertăciunile cele lumeşti, nu ne bucurăm la altceva, fără numai la lucrurile întunericului veacului acestuia şi suntem porniţi cu toţii spre răutăţi, ca o roată când dă din deal în vale şi nu se mai poate opri; şi suntem toţi cu totul ca nişte dobitoace necurate, tăvălindu-ne în răsfăţăturile cele spurcate şi de nimica. Şi acestea toate nu se trag din alta, fără numai din necredinţa noastră, că ni s-au împietrit inimile întru răutăţi ca a lui Faraon şi

umblăm ca nişte cai sirepi, fără zăbală şi fără de ruşine, până vom cădea în vreo prăpastie şi vom pieri.

Cu aceste fapte ne lăudăm că suntem creştini? O! vai de păcatele noastre şi cu creştinătatea ce-o avem. Poate că vom fi socotind că numai că ne numim creştini, ne vom ispăşi? Ba, ci mai mare osândă vom lua, de nu ne vom pocăi şi de nu ne vom lăsa de răutăţile noastre, că zice Domnul Hristos: *„Nu tot cel ce-Mi zice Mie: Doamne! Doamne! va intra întru Împărăţia Cerurilor, ci, cel ce face voia Tatălui Meu, Care este în ceruri"*. Spuneţi-mi, rogu-vă, că eu poate că-mi voi fi ieşit din fire, care voie a Domnului Hristos facem? Sau care poruncă ţinem? Eu nu pot cunoaşte altceva, fără numai un nume uscat şi semn ce avem, fără de nici o faptă bună şi încă stăm de ne mirăm, căci nu ne face Dumnezeu pe voia noastră, pentru că ne numim creştini; ba încă bine că nu ne prăpădeşte ca pe Sodoma şi Gomora, că vedem depărtarea lui Dumnezeu cu ochii noştri şi cunoaştem că din răutăţile noastre ne vin atâtea nevoi şi feluri de boli şi atâtea feluri de morţi şi alte scârbe şi nicidecum nu ne venim în fire ca să ne părăsim de răutăţile noastre.

Acum vă zic, iubiţilor mei şi vă învăţ cu frica lui Dumnezeu, ca un Părinte sufletesc şi Păstor ce vă sunt, să vă veniţi în fire şi să vă căiţi de lucrurile cele necuvioase, că Dumnezeu este milostiv şi dacă va vedea întoarcerea noastră şi pocăinţa cea bună, ne va ierta că zice prin cuvântul lui Isaia: „Întoarceţi-vă către Mine şi Mă voi întoarce şi Eu către voi".

Vă poruncesc tuturor câţi sunteţi cu meşteşug şi cu neguţătorii, ori de ce breaslă, că de acum înainte, Duminicile şi sărbătorile cele mari, ce se numesc domneşti şi ale Maicii Precistei şi a unora din Sfinţii ce-i numiţi, să vă închideţi prăvăliile şi nici să vindeţi, nici să cumpăraţi, nu numai de la creştini, ci nici de la turci, nici de la alţii, nici să lucraţi şi precum zic, faceţi: că nefăcând, să ştiţi bine că vă voi pedepsi bisericeşte cu pravila şi pe dreptate, nefăcându-vă nici o năpastă; şi încă şi pe care se vor arăta semeţi şi tari de cap şi nu se vor supune dreptăţii şi poruncii bisericeşti, îi vom pedepsi cu domnia.

Şi nimeni din voi să nu socotească şi să zică în inima lui: "Dar ce treabă are Vlădică cu noi, de ce nu-şi caută de vlădicia lui, ce se amestecă într-ale noastre? De n-aţi ştiut până acum şi de n-a fost nimeni să vă înveţe, iată că acum veţi şti că am treabă cu toţi oamenii câţi sunt în Ţara Românească, de la mic până la mare şi până la un

copil de țâță, afară de păgâni și de cei ce nu sunt de o lege cu noi. Căci în seama mea v-a dat Stăpânul Hristos, să vă pasc sufletește, ca pe niște oi cuvântătoare și de gâtul meu spânzură sufletele voastre și de la mine vrea să vă ceară pe toți, iar nu de la alții, până când vă voi fi Păstor..." (a).

Păcatele orbesc pe păcătoși. Păcătoșii trăiesc orbiți în patimile lor până la moarte, însă în iad li se vor deschide ochii ca odinioară Sirienilor. Profetul Elisei trădase (spusese) regelui din Israel toate planurile pe care le avea regele Siriei. Acesta se înfurie și trimise o armată la Dothan, spre a prinde pe Profet. Dar Profetul îi pedepsi cu orbire, încât ei nu-l recunoscură; din contră, se oferi să-i conducă; ei primiră și Elisei îi conduse în orașul Samaria. Când sosiră acolo, Profetul le deschise ochii și ei constatară cu spaimă, că sunt prinși în orașul inamic. Profetul însă îi ospătă și le dădu drumul. Așa este și cu păcătoșii, ei continuă să trăiască în păcate și vor constata odată cu spaimă, că sunt în iad, de unde nu mai este întoarcere.

În timpul iernii, când zilele sunt scurte, trebuie să ne grăbim cu lucrul nostru. Călătorul se silește a merge mai repede, făcând pașii mai mari, spre a atinge scopul călătoriei. Tot astfel și cel ce și-a petrecut în păcate partea cea mai mare din viață și abia la bătrânețe se trezește și se căiește, trebuie să se silească îndoit de a ocoli păcatul, de a păstra Harul Dumnezeiesc, de a exercita virtuțile și de a face fapte bune (b).

Cămila în cortul stăpânului. Un călător – zice o povestire arăbească – mergând prin niște deșerturi într-o vreme friguroasă, se odihnea după amiază în cortul său. Odată, după ce ațipi, fu trezit cu mare spaimă din somn de cămila sa, care-și vârâse botul înăuntru prin crăpăturile pânzei.

– E frig afară – zise cămila – lasă-mă te rog, să-mi încălzesc botul numai o clipă. Călătorul, fiind om cinstit și milos afară din cale, nu răspunse nimic și așa, rămase botul cămilei în încăperea cortului.

– Bate un viscol cumplit – suspină cămila – te rog, îngăduie-mă, de ești așa de bun, stăpâne, să-mi vâr, dacă se poate și grumazul.

I se împlini și cererea aceasta.

– A început, stăpâne dragă, să plouă, de parcă varsă cu găleata și simt cum o să mă ude până la piele: nu mi-ai da voie oare, să-mi

(a) Predici Mitrop. A. Ivireanu. (b) O.M.P. ist. 714 și 715

scutesc şi un umăr sub adăpostirea aceasta de pânză? Călătorul i-a dat voie să-şi bage şi umărul în cort. Tot cerând când una, când alta, cămila intră de-a binelea cu cele patru picioare în cortul stăpânului său preamilostiv. Cortul fiind cam mic şi neîncăpător călătorul se simţi strâmtorat în vecinătatea îndrăzneţului său oaspete. După ce încetă ploaia, o rugă cu toată cinstea, să binevoiască a părăsi locuinţa.

– Dacă nu-ţi vine la îndemână, că suntem la un loc, sub acelaşi acoperiş – zise cămila arătându-şi dinţii – poţi să ieşi, dacă-ţi place mai bine lucrul acesta. Cât mă priveşte pe mine, trebuie să o mărturisesc fără înconjur, că mă simt foarte bine şi nu voi mai ieşi niciodată (a).

Păcatul este o astfel de cămilă, care dacă este lăsat chiar numai o singură dată a-şi vârî nasul în cortul – fiinţa noastră, care-i Biserica Dumnezeului Celui viu (b), pe nesimţite se strecoară înăuntru şi făcându-şi culcuş, nu mai vrea să iasă afară, ci stăruieşte cu încăpăţânare a rămâne înăuntru poftindu-ne cu toată amărăciunea noastră, să ieşim noi – cu sufletul – din trup. Astfel a păţit femeia lui Lot, căreia deşi i se poruncise: „Să nu te uiţi înapoi", totuşi, s-a uitat către Sodoma şi Gomora şi aşa, în poziţia călcării poruncii, cum a prins-o păcatul, în aceeaşi poziţie s-a pietrificat, transformându-se în stâlp de sare (c).

Semiramisda. Vicleana Semiramisda, soţia împăratului Nin al Asirienilor şi-a pus în gând să vadă cât de multă plăcere şi-ar împlini când s-ar vedea deplin stăpână pe scaunul, coroana şi sceptrul puterii împărăţiei Asirienilor. În acest scop ea rugă pe soţul ei ca să o lase şi pe dânsa în locul lui, ca stăpână deplină peste puterea împărătească. Greu i-a fost împăratului Nin a auzi această cerere. Oamenii de obicei, mai degrab îşi dau viaţa în mâinile altora decât stăpânirea. Împăratul nu s-a învoit întâi şi i-a spus că lucrul acesta e cu neputinţă; că e bucuros a-i da orice, dar stăpânirea să o dea în mâinile unei femei... nu poate cu nici un preţ.

– Împărate, fii bun te rog – i-a zis Semiramisda – şi lasă-mă să împărăţesc eu în locul tău măcar o zi. Acestea şi altele zicând vicleana femeie, s-a tot rugat şi a tot plâns – ca şi vicleana Dalila pe lângă Samson, care l-a silit pe acela să-şi spună secretul lui (d) – până ce l-a biruit. I s-a dat toată stăpânirea numai pe o singură zi, ca să facă ce va voi. Vicleana femeie cum s-a văzut cu coroana împărătească pe cap, cu

(a) Dr. I. Broşu „Casa din Ierihon" pg. 67-68(b) 1Cor. 3, 16-17; 6, 15-20; 2, 21-22; Rom. 8, 9-17. (c) Fac. 19, 12-26; Lc. 17, 32. (d) Jud. 16

mantia împărătească pe umeri, a apucat în mână sceptrul, a şezut în scaunul împărătesc şi văzând toată lumea Asirienilor supusă poruncilor ei, îndată a poruncit să prindă şi să lege de mâini şi de picioare pe soţul ei Nin, care-i făcuse bine şi-i împlinise cererea ei cea însoţită de lacrimi.

Cum l-a văzut pe bărbatul ei adus înaintea sa, ferecat cu lanţuri de mâini şi de picioare, s-a uitat la el cu dispreţ – ca o fiară sălbatică la mielul căzut victimă în ghearele ei – şi a strigat:

– Călău! degrab, degrab zboară-i capul de pe umeri acestui om... Şi aşa, a rămas singură stăpânitoare. A cerut lui Nin să-i dea împărăţia numai pe o singură zi şi astfel i-a răpit stăpânirea pentru totdeauna.

Tot astfel lucrează şi păcatul. El cere să împărăţească în fiinţa omului măcar o clipă, un ceas, o zi; dar îndată ce capătă stăpânire pe un scurt timp, acesta se suie cu silnicie şi cu tiranie asupra bietului om, chinuindu-l în vecii vecilor. Astfel, un om oarecare deşi nu-i fumător, beţiv, jucăuş, curvar, ucigaş, eretic, ateu, etc., dar se învaţă de la o ţigară sau de la câteva ţigări să fie fumător pasionat şi apoi intră şi în alte păcate; de la câteva chefuri se face beţiv, pătimaş, ş.a.m.d. (a).

Păcatul este o neputinţă, un somn greu; e lesne înconjurător, atrăgător, puternic ca vârtejul apelor mari; el târăşte pe oameni în iad prin mreaja îndulcirilor, aduce laudă diavolului şi necinste lui Dumnezeu, aduce sfărâmare, pedeapsă şi moarte sufletului. Cel ce face păcatul şi-l părăseşte, cade în pedeapsă dacă nu face şi Pocăinţă adevărată după greutatea păcatului şi fapte bune după puterea lui (b).

Praful şi focul. Inima omului celui lumesc este ca o magazie încărcată cu praf de puşcă. Îndată ce se apropie focul ispitelor de o astfel de magazie, se întâmplă, o „explozie", se face un păcat. Păcătosul nu poate rezista păcatului. Dar omul cel duhovnicesc este ferit de astfel de „explozie". Inima lui e curăţită de materii imflamabile. El se aprinde numai pentru Domnul şi pentru cele sufleteşti şi cereşti.

Libertatea păcătosului. Când peştele ajunge în plasa de pescuit, el se crede tot liber. El umblă încoace şi încolo. El ar simţi cursa numai dacă ar încerca să scape. El însă se zbate să scape numai în clipa când plasa se ridică din apă. Dar atunci e prea târziu.

(a) „Didahiile" lui Ilie Miniat şi Hronograf, pg. 218. (b) Vezi pocăinţa lui Petru, a Mariei Magdalena, a Mariei Egipteanca, a Cuv. Teodora, a Cuv. Pelaghia, a Sf. Moise Arapul... în Vieţile Sfinţilor

Aşa e şi păcătosul. El e prins în plasa păcatului. El trăieşte încă şi e viu... el se crede liber... el ar simţi cursa şi robia păcatului numai dacă ar încerca libertatea cea adevărată a sufletului, a vieţii sufleteşti. Însă el nici habar nu are de această libertate... el se crede liber şi slobod... abia în clipele morţii bagă de seamă că e prins în plasa păcatului... abia atunci începe a se zvârcoli şi el cumplit ca să scape, dar atunci e prea târziu.

Ia seama, dragă cititorule, poate şi tu eşti prins în plasa păcatului şi a morţii sufleteşti. Ieşi îndată din ea. Primeşte-L îndată pe Iisus Hristos Mântuitorul ca să scapi iarăşi în marea vieţii, în oceanul cel nemărginit al Iubirii Sale Dumnezeieşti şi al vieţii veşnice.

Albinele şi fumul. Când stuparul vrea să ia mierea albinelor, sau vrea să le slăbească rezistenţa, le ameţeşte cu fum. Aşa face şi diavolul. Cu fumul ispitelor şi păcatelor îi ameţeşte pe oameni; le slăbeşte rezistenţa sufletească şi pe urmă le fură „mierea", le fură Împărăţia lui Dumnezeu şi mântuirea sufletului.

Pirul şi păcatul. Cinci fire de pir (iarbă câinească) smulse de grădinar şi aruncate peste gard, se duseră pe aici încolo, până au ajuns la o arătură. Se duseră la stăpânul acesteia şi ziseră:

– Suntem nişte sărmane alungate fără vină, îndură-te şi lasă-ne să trăim şi noi la marginea ogorului d-tale, unde şi aşa nu creşte nici un fir de grâu. Omului i se făcu milă de goliciunea lor şi le-a dat un locşor la piatra de hotar lângă răzor şi s-a bucurat c-a putut face şi el un lucru bun. Pirul însă se întinse încetişor, tot mai departe şi mai departe, pe sub pământ, până a străbătut tot ogorul dintr-un cap la celălalt. După câteva luni, când trimise omul secerătorii, n-au găsit decât nişte spice pipernicite. Pirul străin supuse întreg ogorul. Stăpânului îi păru rău că s-a arătat milos faţă de pir. Ca pirul pe locul de arătură, aşa creşte păcatul în inimă, îndată ce-i faci loc în ea.

Ariciul şi iepurele. Un arici rugă pe un iepure să-l găzduiască puţin în cuibul său.

– Fii bun, lasă-mă puţin în cuibul tău – zise ariciul – căci sunt cam bolnav şi îţi voi fi recunoscător. Iepurele se învoi, dar pe urmă ce s-a întâmplat? Ariciul a început să-l împungă pe iepure cu acele lui şi l-a tot împuns şi depărtat, până l-a scos afară cu totul. Aşa se întâmplă şi în lumea noastră cea sufletească. Când lăsăm păcatul să intre în inima şi viaţa noastră, el omoară rând pe rând toate simţurile cele sufleteşti

ale omului, până când, în sfârşit, rămâne el singur stăpân şi tiran. Uitaţi-vă la cei beţivi, szârciţi, desfrânaţi, etc. Şi veţi vedea că aşa este.

Păcatul întreit. Zis-a Avva Daniel: „Ne-a povestit nouă Avva Arsenie ca pentru el, deşi poate chiar el era. Că şezând un bătrân în chilia sa, i-a venit un glas zicând:

– Vino şi îţi voi arăta lucrurile oamenilor. Şi sculându-se, a ieşit şi l-a dus pe el într-un loc şi i-a arătat un arap tăind lemne şi făcând o sarcină mare; şi acela se ispitea să o ridice, dar nu putea. Şi în loc de a mai lua dintr-însa, el mergând mai tăia lemne şi adăuga peste sarcină. Şi aceasta o făcea vreme îndelungată. Mergând puţin mai înainte, iarăşi i-a arătat lui un om stând lângă un lac şi scoţând apă dintr-însul şi o turna într-un jghiab găurit, din care curgea iarăşi în lac. Şi a zis lui iar:

– Vino să-ţi arăt alta şi a văzut o Biserică şi doi oameni călare pe cai, ţinând o prăjină de-a curmezişul, unul împotriva altuia. Şi voiau să intre prin uşă şi nu puteau, pentru că era prăjina de-a curmezişul şi nu s-a smerit nici unul pe sine înapoia celuilalt, ca să întoarcă prăjina de-a dreptul şi pentru aceasta au rămas afară de uşă. Şi bătrânul a zis:

– Aceştia sunt oamenii care poartă cu mândrie cumpăna, ca şi cum ar fi a dreptăţii şi nu s-au smerit ca să se îndrepteze pe sine şi să călătorească pe calea cea smerită a lui Hristos. Pentru aceasta şi rămân afară de Împărăţia lui Dumnezeu. Iar cel ce tăia lemnele, este omul cel ce petrece în multe păcate, care în loc de a se pocăi, adaugă alte fărădelegi peste păcatele sale. Şi cel ce scotea apa, este omul cel ce face lucruri bune, dar pentru că au dânsele amestecare rea, cu aceasta a prăpădit şi lucrurile cele bune ale sale. Deci tot omul trebuie să fie treaz la lucrurile sale, ca să nu se ostenească în deşert (a).

Cea mai mare nefericire. Un rege din Persia a întrebat odată pe trei din cei mai înţelepţi învăţaţi din ţara lui:

– Care-i nefericirea cea mai mare din această lume?

Cel dintâi a zis:

– Bătrâneţea-i cea mai mare nefericire.

– Sărăcia şi boala e cea mai mare nefericire – adăugă al doilea.

Iar al treilea a grăit:

(a) Pateric p. 21

– Cea mai mare nefericire este să ai moartea în faţă şi să ştii că ţi-ai cheltuit viaţa în ticăloşii. Asta-i cea mai mare dintre toate nefericirile.

– Tu ai dreptate, răspunse regele.

Duşmanul cel mai rău. Într-o adunare creştină, un credincios a pus odată întrebarea:

– Cine-i duşmanul nostru cel mai mare?

– Diavolul – răspunseră unii; de la el vine tot răul din lume.

– Moartea – ziseră alţii.

– Nu-i adevărat – răspunse credinciosul – duşmanul nostru cel mai mare este păcatul, pentru că dacă n-ar fi păcatul, nici diavolul, nici moartea n-ar avea nici o putere. Şi diavolul şi moartea au intrat în lume prin păcat.

Fără plată. – Să vii azi să-mi lucrezi!

– Cu cât mă plăteşti?

– Cu nimic!...

Aţi auzit pe cineva înţelegându-se astfel? Desigur că nu. Dacă l-ai chema pe cineva la lucru cu ziua, spunându-i că nu-i plăteşti nimic – s-ar indigna şi uitându-se lung la tine, ar crede că sau glumeşti, sau nu eşti cu mintea la loc.

Ei bine, când însă e vorba de a lucra pentru diavolul, lucrurile se schimbă; diavolului îi slujesc şi îi lucrează oamenii fără nici o plată. Şi încă nu cu ziua, ci cu anul, cu anii. O viaţă întreagă îi slujesc şi îi lucrează unii oameni fără nici o plată. Adică, pardon; are şi diavolul o plată oarecare; iadul şi osânda cea veşnică. Ce lucru dureros! Ce lucru grozav!

Piatră, dobitoc şi diavol. Sărmanul om! Cum îşi pierde el, prin căderea în păcate, demnitatea şi bogăţia Darurilor Divine cu care l-a înzestrat Dumnezeu! Zgârcenia îl face pe om piatră; poftele cele lumeşti şi beţia îl face dobitoc; iar trufia îl face diavol. Vai de cei apucaţi în ghearele acestor patimi rele şi scârboase!

Schimbă-ţi stăpânul. Într-o seară, pe uliţă, am auzit doi servitori înţelegându-se astfel:

– Cum o mai duci!.

– Foarte bine. De-o săptămână mi-am schimbat stăpânul. Am avut un stăpân foarte rău: un tiran mare. Acum am un stăpân nou... mi-am

schimbat stăpânul... am dat de un stăpân foarte bun; să tot trăieşti în slujba lui... schimbă-ţi şi tu stăpânul căci şi al tău e un om rău!...

Auzindu-i astfel înţelegându-se, m-am gândit că aşa e şi lumea noastră cea suflească. Cei mai mulţi creştini slujesc la un stăpân rău şi mare tiran; la diavolul. Ferice de cei ce părăsesc pe acest tiran şi află pe Stăpânul Cel bun şi îndurat: pe Domnul Hristos.

Dragă cititorule! Ia seama. Poate şi tu eşti în slujba stăpânului celui rău. Schimbă-ţi stăpânul! Schimbă-ţi îndată stăpânul rău. Ieşi din slujba diavolului şi intră în slujba cea dulce şi mântuitoare a Domnului nostru Iisus Hristos (a).

15. Am căutat să am ciudăţenie şi singularitate trufaşă?

Păcatul acesta consistă în a face sau a spune lucruri extraordinare, uimitoare, în aşa fel ca lumea să ne dea o deosebită atenţie, desigur nemeritată şi să aibă o mare admiraţie pentru vorbele sau faptele noastre. *„Rogu-vă pe voi, eu legatul întru Domnul, cu vrednicie să umblaţi după chemarea cu care sunteţi chemaţi. Cu toată smerenia şi blândeţea, cu îndelungă-răbdare, îngăduind unul altuia cu dragoste, nevoindu-vă a păzi unirea Duhului întru legătura păcii”* (b).

Bătrânul şi stelele. Despre un bătrân am auzit că la bătrâneţe, slăbindu-i vederea, zicea către cei din jurul său:

– Cum s-a mai schimbat lumea, dragii mei! Când eram eu mai tânăr, cerul era încărcat de stele, dar acum şi stelele de pe cer s-au împuţinat.

În zadar îi spuneau oamenii că stelele sunt tot atâtea, numai vederea lui a slăbit, bătrânul ţinea sus şi tare că stele s-au împuţinat uimitor. În chipul acesta sunt şi cei care îşi închipuie că ei văd şi sunt sănătoşi cu ochii cei sufleteşti. În zadar le spui că ochii lor au slăbit; ei stăruie în păcatele lor. Astfel de orbi sunt mai greu de tămăduit decât cei orbi de tot. Despre Iisus Hristos nu ne spune nici o Evanghelie că ar fi tămăduit pe vreunul dintre fariseii şi cărturarii cei orbi cu sufletul (c).

Răsplata ciudăţeniilor. În comuna (X) era un creştin credincios, care vieţuia după puterea conştiinţei lui fără feluritele patimi cu care erau împletiţi mulţi din consătenii săi. Cu toate acestea însă, avea cusurul acesta de a râde de toate păcatele altora, dând uitării pe ale sale. Fiind el un mare vrăjmaş al beţiei, pe lângă fapta bună a înfrânării de la băuturi beţive, avea şi păcatul acesta de a lua în

(a) Pr. I. Trifa ist. (b) Efs. 4, 1-3. (c) Pr. I. Trifa ist 222

batjocură şi a râde de cei ce se îmbătau şi îi vedea beţi... După câtăva vreme acest credincios creştin s-a prins treptat în mrejile beţiei şi după ce a fost luat în râs până şi de copiii cei mici, într-o noapte, pe când mergea beat către casă, a căzut într-un pârâu, de unde neputându-se scula, s-a întors cu faţa în jos într-o băltoacă şi dimineaţa a fost găsit mort în acea poziţie. Fiecare păcătuim ori mai mult, ori mai puţin, deci să nu ocărâm, nici să judecăm, sau să osândim pe cei căzuţi în prăpastia patimilor, ca să nu cădem în osânda cu care i-am osândit; ci cu dragoaste să ne apropiem de dânşii şi să le dăm ajutor, pentru a se ridica şi a deveni mădulare vii ale Dulcelui nostru Iisus Hristos. *„Celui ce i se pare că stă, să ia aminte să nu cadă"* (a).

16. Sunt: 1) încăpăţânat, 2) nesupus, 3) ambiţios, 4) îngâmfat şi 5) orgolios?

1) Încăpăţânarea sau îndârjirea este viciul prin care omul, care şi-a făcut o opinie falsă despre un lucru oarecare, se împotriveşte oricărei argumentaţii bune, nevoind a admite că a greşit. Încăpăţânarea strică pacea şi armonia în relaţiile vieţii. Acesta e un izvor de nemulţumiri, necazuri, certuri, mânii, pricini rele şi alte mulţimi de nenumărate răutăţi. Încăpăţânarea nu trebuie confundată cu tăria, care ne dă împuternicirea statorniciei în ceea ce credem sigur şi sincer că e pur adevărul. Cu atât mai bine şi lăudabil e a fi statornic în adevăr, cu cât e mai rău, mizerabil şi dezaprobant a te încăpăţâna în greşeală; că pe când statornicia izvorăşte din iubirea de adevăr, încăpăţânarea curge din mândrie. *„Am scris Bisericii; ci Diotrefis, cel ce iubeşte să le fie lor căpetenie, nu ne primeşte pe noi. Pentru aceasta de voi veni, voi pomeni lui faptele care face, ocărându-ne pe noi cu cuvinte rele şi neîndestulat fiind cu acestea, nici însuşi primeşte pe fraţi şi pe cei ce vor îi opreşte şi din Biserică îi scoate"* (b).

Încăpăţânarea e urâtă Domnului. „...Du-te de aici, a zis Domnul lui Moise, tu şi poporul tău, pe care l-ai scos din pământul Egiptului şi vă suiţi în pământul pentru care M-am jurat lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacob, zicând: urmaşilor voştri îl voi da. Eu voi trimite înaintea ta pe Îngerul Meu şi va izgoni pe Canaanei, pe Amorei, pe Hetei, pe Ferezei, pe Gherghesei, pe Hevei şi pe Ievusei şi te va duce în ţara unde curge lapte şi miere. Dar Eu nu voi merge în mijlocul

(a) 1 Cor. 10, 12. (b) 3 Ioan 1, 9-10

vostru, ca să nu vă pierd pe cale, pentru că sunteţi popor îndărătnic". Auzind însă poporul acest cuvânt grozav, a plâns cu jale şi nimeni n-a mai pus pe sine podoabele sale. Căci Domnul zisese lui Moise; „Spune fiilor lui Israel: Voi sunteţi popor îndărătnic. De voi merge Eu în mijlocul vostru, într-o clipeală vă voi pierde. Dezbrăcaţi acum de pe voi hainele voastre cele frumoase şi podoabele voastre şi voi vedea ce voi face cu voi". Atunci fiii lui Israel au dezbrăcat de pe ei podoabele lor şi hainele cele frumoase, când au plecat de la muntele Horeb; iar Moise luându-şi cortul, l-a întins afară de tabără, departe de ea şi-l numi cortul adunării iar tot cel ce-L căuta pe Domnul, venea la cortul adunării care se afla afară din tabără şi când se îndrepta Moise spre cort tot poporul se scula şi sta fiecare la uşa cortului său şi se uita după Moise, până ce intra el în cort; iar după ce intra Moise în cort, se pogora un stâlp de nor şi se oprea la intrarea cortului şi Domnul grăia cu Moise. Şi vedea tot poporul stâlpul cel de nor, care stătea la uşa cortului şi se scula tot poporul şi se închina fiecare din uşa cortului său. Domnul însă grăia cu Moise Faţă către faţă, cum ar grăi cineva cu prietenul său. După aceea Moise se întorcea în tabără; iar tânărul său slujitor Isus, fiul lui Navi, nu părăsea cortul" (a).

2) Nesupunerea este păcatul prin care oamenii dispreţuiesc rânduielile Divine, se împotrivesc voii lui Dumnezeu şi nu se supun superiorilor lor. Dumnezeu a făcut cu o desăvârşită înţelepciune lucrurile, în aşa fel, că: unele sunt superioare şi altele inferioare. Fiecare om, oricărei trepte sociale ar aparţine el, are un superior oarecare: religios, familiar, politic, etc. Astfel, toţi oamenii trebuie să fie în supunere bine cuviincioasă superiorilor lor. Mândria însă îndemnând pe mulţi a se crede mai presus de oricine, îi sileşte a dispreţui pe ceilalţi, chiar dacă au şi autoritate asupră-le. Iată cum se naşte nesupunerea din satanica boală sufletească a mândriei! Sf. Ap. Pavel combate această patimă a nesupunerii, zicând: *„Cine se împotriveşte stăpânirii, lui Dumnezeu se împotriveşte..."* (b). *„Voi cei tari la cerbice şi netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi, pururea împotriva Duhului Sfânt staţi, precum părinţii voştri, aşa şi voi..."* (c).

Nesupunerea. O căprioară zise odată puiului său:

– Odorul mamii, să nu te avânţi singur în pădure, fiindcă nu departe de noi stă un tigru, care cum te vede, te sfâşie şi te mănâncă.

(a) Ieş. 33, 1-11. (b) Rom. 13, 2. (c) F. Ap. 7, 51

– Spune-mi mamă – zise fiul – cum e tigrul, ca să ştiu să mă păzesc de dânsul.

– Tigrul, copilul meu, e dihania cea mai grozavă, ce s-a văzut vreodată. E un ucigaş, din ochii căruia scapără scântei, iar la gură face spumă de sânge.

– Bine mamă, zise puiul de căprioară, acum când îl ştiu, voi putea să mă feresc din drumul lui.

Nu mult după aceasta, puiul de căprioară ieşi să se plimbe în pădure şi nefericirea îl duse tocmai lângă un tigru, care dormea în iarba verde. Puiul de căprioară se uită la tigru, care era cu ochii închişi şi zise:

– Nu, nu, acesta nu poate să fie tigrul, căci din ochi nu-i scapără scântei şi din gură nu-i curge nici o picătură de sânge. Şi nici aşa de groaznic nu este la vedere. Aşadar, hai să mă apropii de el şi să-i dau bună ziua.

Se apropie deci, îi dete bună ziua, dar cu aceasta îl trezi pe tigru, care dormea. Tigrul sări în sus şi fără să-i răspundă măcar, îl sfâşie şi-l mâncă.

Aşa e şi între oameni. Nu e bine să-i judecăm după înfăţişare, căci adeseori oamenii cei mai răi se prefac că ar fi buni şi nevinovaţi, ca nişte îngeri (a).

3) Ambiţia e o violentă dorinţă, de a se înălţa, de a se ridica deasupra altora, chiar de s-ar şi ruina pe sine. Ambiţia este de patru feluri: 1) Ambiţia măririi şi a onoarei; 2) Ambiţia slavei; 3) Ambiţia stăpânirii şi a puterii;

4) Ambiţia bogăţiilor. Ambiţia asta păcătoasă nu trebuie confundată cu concurenţa în progresul spiritual şi material, prin care ţările dobândesc cetăţeni vestiţi şi măreţi, miniştri înţelepţi, generali valoroşi, tari şi viteji, autori renumiţi şi învăţaţi, principi vrednici de laudă şi ostaşi devotaţi patriei lor. Ambiţia se deosebeşte de toate celelalte sentimente inspirate de pasiune, nu numai pentru că le stăpâneşte; ci şi pentru că le păstrează prin stăruinţă statornică. Ambiţia nu se mulţumeşte niciodată, ca celelalte pasiuni, prin folosinţă; ci ea creşte şi nu se stinge niciodată. Pasiunea aceasta face pe om nefericit, fiindcă ambiţiosul nu se bucură de nimic, nici de mărirea lui pe care o găseşte slabă, nici de funcţia lui, căci vrea să înainteze tot mai sus, nici chiar

(a) O.M.P. ist. 648

de progresarea lui, pentru că vrea totdeauna mai mult, tot mai mult. Ambiția nu numai că-l face pe om nefericit, dar încă îl și înjosește uimitor. Câte mârșăvii!... Câte înjosiri și câte lingușiri și tertipuri necinstite întrebuințează el pentru a răzbi! Ambițiosul adeseori se silește a se arăta ceea ce nu este în realitate, se înfrânge pe sine a tămâia ceea ce disprețuiește, trebuie să înghită felurite murdării și urâciuni! Ceva mai mult încă și de cât atâta. Ambiția face pe om nedrept. Ambițioșii nu cunosc decât legile care-i favorizează; iar crimele care-i ridică le numesc vitejii și virtuți nobile. Ambițioșii se înfrățesc cu necredincioșii, care trădează prietenia, dacă trădarea folosește pasiunea sa. Ambițioșii sunt răi cetățeni, căci ei trădează interesele familiei, statului ori ale Bisericii, dacă îi îmboldesc interesele lor personale. Ambiția în majoritatea oamenilor, e tulburată, neliniștită, rușinoasă și nedreaptă (a).

"Doamne! Zi ca acești doi fii ai mei, să stea unul de-a dreapta Ta și altul de-a stânga Ta, întru Împărăția Ta...

Atunci Mântuitorul a răspuns Salomiei și fiilor săi: Iacob și Ioan, zicând: *„Nu știți ce cereți..."* (b). Alte exemple de ambiție păcătoasă: Ziditorii turnului Babel (c); Core, Datan și Aviron (d); Avimeleh (e).

Ambiția te tulbură. Ambițiosul însetează totdeauna după onoare. Cu cât a izbutit să dobândească mai multe onoruri pământești, cu atât sufletul lui se ațâță după alte onoruri mai noi și mai mari. Iată ce i s-a întâmplat lui Alexandru Macedon: Tocmai în momentul când își croise planurile pentru cucerirea Persiei, fu întrebat de către Parmenius:

– Măria ta, ce o să mai faci după ce vei cuceri Persia?

– Ce-o să fac? – răspunse împăratul, o să cuceresc India.

– Foarte bine, zise Parmenius, dar după ce vei cuceri și India, o să mai faci oare altceva?

– Cum să nu, adăugă împăratul, am să cuceresc Sciția.

– Ei! și ce o să mai faci oare după ce, în sfârșit, vei cuceri și Sciția?

– Ei! atunci o să stau și o să mă odihnesc!

– Măria ta! De ce oare nu stai și nu te odihnești acum? zise Parmenius.

– De ce? răspunse zâmbind împăratul, fiindcă Alexandru este robul ambiției (a).

(a) O.M.P. ist. 648. (b) Mt. 20, 21-27. (c) Fac. 11, 4. (d) Num. 16. (e)Jud. 9

4) Îngâmfarea e un păcat urâcios înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor, pe care-l comitem, nu când căutăm lauda oamenilor ca în slava deşartă; ci când ne lăudăm pe noi înşine, umflându-ne de satanicescul duh al mândriei. Îngâmfarea prăpăstuieşte în infernale primejduiri vremelnice şi veşnice pe cei ce o au, o alimentează şi conservă în fiinţa lor.

Căderea trufaşului nepot al Pustnicului. Era un sihastru în pustiu şi aflând că a murit fratele lui, care avea un copil de trei ani, s-a hotărât să-l ia la dânsul. Şi ducându-se bătrânul, a luat pe copil la chilia lui şi l-a crescut cu multă îngrijire, învăţându-l rânduiala vieţii monahiceşti şi vieţuia cu multă asprime şi nevoinţă, atât, încât se mira bătrânul mult, văzându-l că are atâta râvnă fierbinte la cele duhovniceşti: postea, priveghea, făcea metanii şi altele asemenea. Pentru aceea, bătrânul slăvea pe Dumnezeu, socotind că este om Sfânt. Când tânărul a ajuns la vârsta de 18 ani, a murit. Iar bătrânul se ruga lui Dumnezeu în toate zilele, să-i arate în care loc al Raiului a învrednicit pe nepotul său. Aşa, de multe ori rugându-se, i s-a arătat vedenie şi zăreşte pe tânăr într-un loc împuţit şi prea pângărit. Şi a strigat cu mare glas către Domnul, zicând acestea cu lacrimi:

– O, Dumnezeule mult Milostiv! Ce strâmbătate ai făcut de ai băgat pe acest om virtuos, în iad, căci el era feciorelnic şi înfrânat! Pâine n-a mâncat niciodată şi numai cu buruieni şi cu apă se hrănea şi alte multe fapte bune a săvârşit totdeauna. Deci pentru ce să-l osândeşti în iad, nefericitul?

Acestea spunând, a auzit glas zicându-i aşa:

– Nu huli, bătrânule, căci Dreptul Judecător nu face niciodată strâmbătate. Când învăţai deci pe copil rânduielile sihăstriei, pentru ce nu l-ai învăţat şi smerenia? Să ştii dar, că el se socotea în mintea lui că era Sfânt şi pentru aceea pe dreptate a pierit. Căci Domnul, mândrilor le stă împotrivă.

O, ascultătorilor, luaţi pildă şi să nu se mândrească cineva, măcar toate poruncile de le va păzi, ci mai vârtos să se micşoreze pe sine aici, ca acolo să se slăvească în veci (b).

Îngâmfarea bogatului şi împărăţia cerurilor. Se găsesc printre bogaţi, oameni care-şi pierd minţile şi, răpiţi de dorul turbat al înavuţirii, se uită în dreapta, în stânga, în sus, în jos şi tot ceea ce

(a) Pr. M. Ionescu. (b) „Mântuirea păcătoşilor", pg. 65

văd, socotesc că este proprietatea lor. Cu un asemenea bogat ciudat se întâlni într-o zi un biet om sărac şi intrară imediat în vorbă unul cu altul. Foarte îngâmfat bogatul nostru se adresă săracului astfel:

– Măi, golane, vezi tu lanurile acelea de grâu? Ale cui crezi tu că sunt?

– Ştiu dacă-mi vei spun” – zise umilit săracul.

– Sunt ale mele – răspunse grăbit bogatul, temându-se parcă să nu se declare altcineva stăpânul lor.

– Ia uită-te din nou – zise bogatul – vezi pajiştea aceea, pe care de abia o poate cuprinde ochiul? A cui este oare?

– Nu ştiu, răspunse săracul, totuşi, a-şi dori să cunosc şi eu pe acest fericit al soartei.

– Este tot a mea, răspunse bogatul, cu zâmbetul pe buze.

– Ia mai uită-te acum la livada aceea de pomi roditori, ce se întinde pe acele coaste nesfârşite? A cui crezi că este?

– Spune, te rog, tot d-ta, zise săracul, căci eu mă lupt zadarnic şi cu neştiinţa şi cu amărâta mea de sărăcie.

– Ei bine! e tot a mea, răspunse îmbătat de bucurie bogatul nesăbuit şi apoi adăugă:

– Ca să termin: tot ceea ce-ţi vede ochiul în toate părţile, până în sfârşitul zării, este al meu şi numai al meu.

Săracul rămase mut câteva clipe şi apoi imediat îşi descoperi capul, azvârlindu-şi la pământ pălăria, ciuruită de numărul anilor şi-şi ridică ochii în sus şi zise:

– Ce om fericit eşti, domnule! te rog însă să fii bun dumneata, care m-ai îndemnat să mă uit în toate părţile aici pe pământ, unde orice colţişor este numai al d-tale, spune-mi dacă ţi-ai aruncat vreodată în viaţă privirile şi în sus? Vezi oare bolta cerească de deasupra noastră?

– Cum de nu, răspunse plin de veselie bogatul nechibzuit.

– Ei bine, te rog să-mi răspunzi, nu cumva şi cerurile sunt tot ale d-tale?! Cuprins de frică şi îngălbenit de ruşine, plecă imediat bogatul nostru, fără să mai răspundă nimic. Totul este al lui Dumnezeu şi nimic nu e al nostru.

„Al Domnului este pământul şi plinirea lui, lumea şi cele ce sunt într-însa!” (a).

Orbul şi lumânarea. Într-o noapte foarte întunecoasă, un orb mergea pe drum având pe umăr un urcior plin de apă şi ţinând în

(a) Ps. 23, 1; de Pr. M.C.I.

mână o lumânare aprinsă. Un tânăr îngâmfat care-l întâlni, fu mirat văzând pe acest orb ce-şi lumină calea cu o lumânare.

– Nerod ce eşti, îi zise el, la ce îţi foloseşte această lumânare? Noaptea şi ziua, întunericul şi lumina, nu-ţi sunt acelaşi lucru pentru tine?

– Ba da, îi răspunse orbul, dar eu nu duc această lumânare pentru mine, ci pentru un îngâmfat ca tine, pentru ca să nu mă loveşti şi să-mi spargi urciorul (a).

Veştejirea îngâmfării. În prezenţa regelui Alfons de Aragonia se vorbea odată despre un cetăţean cu numele Nicolae Picem, care era mult stimat pentru virtuţile lui mari. Un fiu de nobil, umflat de mândrie, îşi permise să spună:

– Acest Nicolae Picem e fiul unui măcelar.

Regele se supără de aceste vorbe şi spuse:

– Mai degrabă a-şi dori să fiu feciorul virtuos al unui măcelar, decât vlăstarul fără folos al unei viţe nobile. Nu e ruşine a fi muncitor sau fiu de muncitor, pentru că nu lucrul, ci lenea şi viciul necinstesc pe om.

Căderea îngâmfării. Un ministru al împăratului Carol cel gros, voind să-şi bată joc de un om foarte evlavios, după ce aduse aceluia laude linguşitoare, îl întrebă, ce face Dumnezeu? Scurt şi cuprinzător îi răspunse evlaviosul:

– Cu certitudine ştiu ce face; face azi, ca întotdeauna şi va face-o şi cu tine şi anume: pe cei trufaşi îi va înjosi, iar pe cei smeriţi îi va înălţa. Cuvintele acestea ale omului evlavios n-au fost numai un răspuns al lui, ci şi o profeţie care se realiză, căci ministrul voi să se depărteze călare, calul însă îl trânti la pământ, rănindu-l foarte grav.

Din această întâmplare, care era să-i fie fatală, învăţă ministrul să-şi schimbe felul de a fi, devenind şi el un om evlavios.

Moartea îngâmfatului. În satul S. din Ardeal, la moşia unui mare proprietar, se afla odată un administrator isteţ, dar foarte lăudăros şi încrezut. El, care se îmbogăţise pe spinarea altora, auzise din gura mai multor oameni, că Dumnezeu nu lasă pe pomi să crească până în ceruri. Odată zise cu îngâmfare într-o societate:

– Voi ziceţi că Dumnezeu nu lasă pomii să crească până în ceruri şi iată eu totuşi m-am ridicat.

(a) Pr. I. Trifa ist. 229

A doua zi vru să treacă cu trăsura peste un deal. La coborâre caii se speriară, administratorul căzu atât de nefericit încât roţile trăsurii îi trecură peste gură şi îl striviră. Astfel muri cu moarte groaznică.

Lumea aducându-şi aminte de această întâmplare îşi face Cruce, zicând: *„Doamne, nu ne duce pe noi în ispită"* (a).

Cuconiţa îngâmfată. Cuconiţa Margareta locuia într-un castel şi era foarte îngâmfată, ştiindu-se avută şi din neam ales. Într-o zi veni la castel Maria, o fată a unui zidar sărman şi-i zise:

– Tată-meu, care este bolnav de moarte, te roagă să vii până la dânsul, căci are să-ţi spună un lucru foarte însemnat. Cuconiţa-i răspunse în batjocură:

– Trebuie să fie grozav de însemnat acel lucru, ce va fi vrut să-mi spună, un aşa calic! Du-te de aici, eu n-am ce căuta în bordeiul vostru ticălos.

Peste un timp oarecare, Maria se întoarse iarăşi şi strigă gâfâind:

– Cuconiţă dragă, vino degrabă! Mama d-tale, fie iertată, a pus în vremea războiului o grămadă de bani, de aur şi de argint, într-un zid şi a poruncit tatei să nu spună locul acela nimănui, decât d-tale, dacă vei fi ajuns la vârsta de 20 de ani. Dar acum e aproape de moarte şi nu mai poate aştepta.

Cuconiţa Margareta se grăbi acum din toate puterile, dar când ajunse la bordeiul săracului, el murise deja. Era să-şi piardă şi minţile de spaimă şi de ciudă. Porunci să spargă apoi zidurile castelului, când într-o parte, când într-alta, dar de bani nici urmă de găsit. Astfel, îi păru rău în toată viaţa ei, că supărase cu îngâmfarea sa, în ultimile clipe ale vieţii, pe un om aşa de cinstit şi că a pierdut ea însăşi o avuţie mare. Cel cu îngâmfare, de cer parte n-are (b).

5) Orgoliul este mândria arătată şi cultivată în public. El se hrăneşte, ca orice parazit al păcatului:

1) din calităţile sufleteşti şi trupeşti,

2) din posedarea bogăţiilor şi

3) din situaţia înaltă din cercurile sociale şi lauda oamenilor linguşitori.

„Frica de Domnul este şcoala înţelepciunii, iar smerenia merge înaintea slavei". Cel mândru n-are frică de Dumnezeu! De aceea

(a) O.M.P. ist. 418–420. (b) I.M.C. ist. 86

„mândria merge înaintea pierzării, iar trufia păşeşte înaintea căderii" din Harul lui Dumnezeu! (a).

„Când va intra în tine gând de înaltă cugetare sau de mândrie, cercetează-ţi cugetul, de ai păzit toate poruncile, de iubeşti pe vrăjmaşii tăi şi te întristezi de scăderile lor şi te socoteşti pe tine rob netrebnic şi decât toţi mai păcătos. Şi nici atunci să nu cugeţi cele înalte, ca şi cum toate le-ai fi isprăvit, ştiind că acest gând al mândriei toate le prăpădeşte".

Stareţul Sfântului Ioan Scărarul a pus pe un boier, care voia să se facă călugăr, dar care era cuprins de mândrie, să stea la poarta Mănăstirii şi să pună metanie tuturor celor ce ieşeau şi intrau şi să zică:

– Iertaţi-mă, fraţilor şi vă rugaţi lui Dumnezeu pentru mine îndrăcitul. Într-adevăr, mândria este păcat diavolesc, căci Lucifer din cauza orgoliului a căzut din cer (b).

„Orgoliosul se aseamănă cu diavolul care s-a răzvrătit împotriva lui Dumnezeu, căci orgoliul nu este altceva decât tăgăduirea lui Dumnezeu, o născocire diavolească, o josnicie omenească, maica defăimărilor, izvorul mâniei şi rădăcina nesincerităţii".

„Rânduim pentru aceasta ca timp de şase luni să se pocăiască în Sf. Biserică şi să mănânce de post în timp de patru săptămâni la ora a noua, făcând în fiecare zi câte 170 de metanii" (c).

„Călugărul falnic de va zice că e sămânţă bună şi de rudă mare, post 50 de zile şi metanii 300, că cine se tunde (în călugărie) se leapădă de lume" (d).

Cel ce se desfată cu ştiinţă şi voinţă în duhul mândriei fiindcă este un păcat de moarte, nu poate fi împărtăşit până nu se vindecă (e).

Orgoliul a pierdut pe Napoleon. Împăratul Napoleon, în timpul cât a stat la Moscova, a dat ordin să se bată nişte monede, purtând pe o parte chipul său. Pe cealaltă parte era următoarea inscripţie injurioasă împotriva lui Dumnezeu:

– Cerul este al Tău, pământul al meu.

Napoleon trimise câteva din aceste monede guvernatorului din Orenburg. Acesta, drept răspuns, scrise pe o monedă sub capul lui Napoleon următoarele:

– Spatele este al tău, iar biciul al meu.

(a) Prov. S. 15, 33; 16, 18. (b) Is. Sir. 10, 15. (c) Sf. T. Studitul Sc. 12. (d) P.B.G. pg. 128. (e) Vezi un ex. în Pateric cap. XXV pg. 436-439; Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie, pg. 197-198

Ştim din istorie cum a pedepsit Dumnezeu pe Napoleon. Adânc umilit, a murit părăsit de toţi, în singurătatea insulei Sf. Elena (a).

17. Sunt prea îndrăzneţ în a face rău, derâzător, obraznic şi fără de ruşine?

„Râsul şi îndrăzneala despart pe om de Dumnezeu", zice Sf. Efrem Sirul şi alţi Sfinţi Părinţi inspiraţi de Duhul Sfânt.

Îndrăzneala rea pustieşte sufletele. Zis-a Avva Petru, acela a lui Avva Lot, că era odată la chilia lui Avva Agathon şi a venit către acesta un frate, zicând:

– Voiesc să locuiesc cu fraţii; deci spune-mi, cum voi locui cu ei? Zis-a lui bătrânul:

– Ca în ziua dintâi, când intri la dânşii, aşa să păzeşti străinătatea ta în toate zilele vieţii tale, ca să nu ai îndrăzneală cu dânşii.

Zis-a Avva Macarie lui:

– Şi ce face îndrăzneala? Zis-a lui bătrânul:

– Asemenea este îndrăzneala cu arşiţa cea mare, care când se face, toţi fug de la faţa ei şi rodul pomilor îl strică. Zis-a Avva Macarie lui:

– Aşa de cumplită este îndrăzneala? Şi a zis Avva Agathon:

– Nu este altă patimă mai cumplită decât îndrăzneala; căci ea este maică şi născătoare a tuturor patimilor. Şi lucrătorul trebuie să se păzească de îndrăzneală, măcar singur de va fi în chilie. Căci ştiu eu un frate locuind multă vreme în chilie şi având un pătişor, a zis că s-a mutat din chilie, necunoscând pătişorul acesta. Unul ca acesta este lucrător şi luptător (b).

18. Mă încred în sinemi şi în oameni?

Cei ce se încred în persoana lor şi în oameni, în loc de a se încrede cu tărie în Dumnezeu, adeseori se înşeală, după care se tânguiesc cu amar. Aceştia-s asemenea celor ce se reazemă pe umbră şi cad, zdrobindu-se greu. Încrederea aceasta şubredă prăbuşeşte sumedenii de suflete în blestem: *„Acestea zice Domnul: blestemat este omul care are nădejde spre om şi se va rezema de dânsul braţul trupului său şi de la Domnul se va depărta inima lui... Şi binecuvântat este Domnul cel ce nădăjduieşte spre Domnul şi va fi Domnul nădejdea lui... Eu*

(a) O.M.P. ist. 679. (b) Pateric p. 25,1

sunt Domnul Cel ce încerc inimile şi rărunchii, ca să dau fiecăruia după căile lui şi după rodurile (faptele) *izvodirilor lui"* (a).

„Nu vă nădăjduiţi spre boieri, spre fiii oamenilor, întru care nu este mântuire. Ieşi-va duhul lui şi se va întoarce în pământul său. În ziua aceea vor pieri toate gândurile lui. Fericit este căruia Dumnezeul lui Iacob este ajutorul lui, nădejdea lui spre Domnul Dumnezeul lui, spre Cel ce a făcut Cerul şi pământul, Marea şi toate cele ce sunt într-însele. Spre Cel ce păzeşte adevărul în veac, spre Cel ce face judecată celor năpăstuiţi, spre Cel ce dă hrană celor flămânzi. Domnul dezleagă pe cei ferecaţi în obezi, Domnul înţelepţeşte orbii, Domnul ridică pe cei surpaţi, Domnul iubeşte pe cei drepţi, Domnul păzeşte pe cei nemernici. Pe săracul şi pe văduva va primi şi calea păcătoşilor o va pierde. Împărăţi-va Domnul în veac, Dumnezeul tău, Sioane, în neam şi în neam" (b).

„Vai de feciorii răzvrătiţi – zice Domnul – vai de cei ce pun la cale fără de Mine, care fac legăminte ce nu sunt în Duhul Meu, ca să îngrămădească păcate peste păcate. Ei se pogoară în Egipt fără să Mă întrebe, ca să cerşească de la Faraon ajutor şi la umbra Egiptului să se adăpostească. Pentru aceasta sprijinul lui Faraon va fi pentru voi ruşine şi râs adăpostirea la umbra lui... Aceştia sunt un popor de răzvrătiţi, feciori mincinoşi, care nu voiesc s-asculte de Legea Domnului! Care zic Proorocilor: „Voi nu vedeţi!" şi văzătorilor: „Nu ne proorociţi pedepse; ci spuneţi-ne lucruri măgulitoare şi vedeţi pentru noi vedenii plăcute. Daţi-vă la o parte din cale, nu ne împiedicaţi în drum, luaţi din faţa noastră pe Sfântul lui Israel". Pentru aceea aşa zice Sfântul lui Israel: „Fiindcă voi aţi dat la o parte Cuvântul acesta şi v-aţi încrezut în căile voastre mincinoase şi sucite şi aţi nădăjduit numai în ele; iată, păcatul vostru va fi ca o spărtură într-un zid înalt, care dintr-odată, pe neaşteptate, se prăbuşeşte şi ca un vas de lut, care este aşa de spart şi zdrobit fără de milă, încât între cioburile lui nu se află nici unul cu care să mai poţi lua foc din vatră sau apă din fântână... Vai de cei care se pogoară în Egipt după ajutor... în loc de a-şi aţinti privirile către Sfântul lui Israel şi a căutat pe Domnul". „Egipteanul e om nu Dumnezeu, caii lui sunt carne şi nu Duh. Când Domnul îşi va întinde mâna Lui, ocrotitorul se va împiedica şi ocrotitul va cădea. Amândoi împreună vor pieri..." (c).

(a) Ier. 17, 5-10. (c) Ps. 145, 2-10. (b) Is 30, 1-15

Pierzarea fecioarei apostată încoronată împărăteasă. Când sultanul turcesc Mahomed II a luat Constantinopolul la 1453, a înecat într-o baie de sânge nefericitul oraş; iar toţi cei ce au rămas în viaţă au fost făcuţi robi. Între roabe, se găsea şi o nobilă fecioară cu numele Irina, de a cărei frumuseţe atât de mult fu impresionat sultanul, că se făgădui s-o ia în căsătorie şi să o facă părtaşă la domnie, dacă se va declara gata să îmbrăţişeze credinţa islamică (turcească). Orbită de făgăduinţe atât de măgulitoare şi de onoruri aşa de înalte, se învoi să se lepede de credinţă, iar sultanul hotărâse şi ziua în care tânăra trebuia să fie salutată ca sultană. Totuşi, armata se împotrivea la o asemenea căsătorie, ameninţând a se răzvrăti, aşa că la urmă Mahomed trebui să se hotărască de a satisface oastea sa. Puse deci să se ridice pe piaţa principală din Constantinopol o estradă măreaţă şi porunci ca toţi bărbaţii de seamă din împărăţie să se adune într-o anumită zi şi oră în jurul său, împreună cu tot poporul. Porunci apoi ca Irina să fie îmbrăcată în ziua aceea în chipul cel mai strălucit cu putinţă, pentru că voia s-o înfăţişeze el însuşi ca sultană înaintea supuşilor lui. Într-adevăr, acoperită toată de pietre nestemate şi ţinându-se de braţul sultanului, ajunse pe piaţa înţesată de public şi se sui pe estradă. Stând acum acolo, fu întrebată de trei ori dacă vrea să lepede creştinismul şi să se închine lui Mahomed. Ea răspunse cu voce tare:

– Vreau şi sultanul îi puse coroana pe cap.

Atunci, încoronată astfel, ea făcu câţiva paşi înainte pentru a se arăta poporului. Dar în timpul acesta, Mahomed scoase sabia din teacă şi cu o lovitură dată pe dindărăt, taie nefericitei regine lepădată de Dumnezeu, capul, care se rostogoli pe pământ cu coroana pe el. Apoi, împingând încolo trufaş cu piciorul trupul nefericit, cu glas teribil strigă poporului:

– Iată cum sultanul vostru ştie să vă stăpânească, nu numai pe voi, ci şi pe sine însuşi!

Cât de nebuneşte, deci, a lucrat acea nefericită! Ce a câştigat ea, lepădându-se de creştinătate decât o moarte nefericită şi osânda veşnică? Şi aceasta e, de obicei, plata lepădării de credinţă! (a).

Gura lumii şi mântuirea sufletului. Iată ce groaznică prăbuşire şi pierzare poate păţi cel ce se ia după gura lumii! Istorioara

(a) Arhim. I. Scriban „Morala Creştină" pg. 352-353

aceasta, pe care poate aţi auzit-o, ne arată clar în ce groaznic blestem şi pierzare se prăbuşeşte cel ce se ia după gura lumii ce zace în cel rău.

Un tată cu fiul său duceau la târg un asin, să-l vândă. Tatăl şi fiul mergeau pe jos.

– Ce oameni proşti! – grăiră trecătorii... îşi rup încălţămintele şi picioarele ca să cruţe potcoavele măgarului... Atunci tatăl se sui călare pe asin.

– Ce tată fără pic de inimă! – grăiră alţi trecători... uite că n-are milă de copilul lui; îl lasă, sărmanul, să bată drumul pe jos. Tatăl se dete jos şi sui pe asin, pe copilul său.

– Poftim! – grăiră nu peste mult alţi trecători... Şi ăsta se cheamă copil cu creştere? ... bătrânul lui tată să bată drumul pe jos, iar el să stea călare.

– Ce-i de făcut cu oamenii ăştia? – îşi zice în sine tatăl...

Şi se sui şi el pe asin, alături de copil, în nădejdea că astfel va astupa gura lumii. Dar ţi-ai găsit-o. Abia făcură câţiva paşi şi oamenii începură:

– Uite, ce oameni tirani! Două matahale de oameni sănătoşi se suie pe un biet de asin!...

– Ascultă, fiule, zise atunci tatăl, cu oamenii ăştia nu mai este de ieşit la cale... hai să mai încercăm una. Şi se coboară tatăl şi fiul de pe asin... luară o prăjină de lemn şi legându-l pe asin, îl ridicară în spate şi porniră cu el la drum. Atunci trecătorii începură a râde cu hohot ca de nişte nebuni. De supărare, se spune că bătrânul a trântit asinul într-un râu şi s-a întors acasa fără el.

Istorioara această e cu multă învăţătură. Ea ne arată ce păţeşte omul când se ia după gura lumii. Gura lumii este o mare putere. Şi ea stă, de regulă, în slujba răului, în slujba lui Satana. Gura lumii se amestecă şi în mântuirea sufletului. Gura lumii e cea mai dintâi armă pe care o ridică diavolul contra mântuirii unui suflet. Îndată ce te laşi de răutăţi şi apuci în calea Domnului, „gura lumii” nu te mai scoate din „sectar”, „ţicnit”, „smintit”, etc. Ori unde se hotărăşte un suflet pentru Domnul – acolo, hop, aleargă şi gura lumii. Şi te miri de unde scoate răutăţile ei. Şi mai ales te miri de oameni, cum ascultă de aceste răutăţi. Gura lumii, de regulă, e gura diavolului şi oamenii ascultă de „gura” asta, mai altfel ca de Sf. Scriptură. De cuvântul lui Dumnezeu n-ascultă, dar de gura lumii, da.

Îi destul, spre pildă, ca gura lumii să-i mintă omului că Biblia-i o carte sectară, pentru ca omul să fugă de cartea lui Dumnezeu. Îi destul ca gura lumii să spună că o adunare Creştină Ortodoxă e o mişcare „sectară" pentru ca omul să se ferească de ea ca de „lepră".

Dragi Creştini! Vreţi să apucaţi pe calea mântuirii? N-ascultaţi de gura lumii şi apucaţi cât mai degrab. Aţi apucat pe calea mântuirii? N-ascultaţi de gura lumii, ci mergeţi înainte, căci altcum nimeriţi şi voi ca omul din păţania de mai sus. Acela şi-a pierdut asinul, ascultând de gura lumii, voi vă pierdeţi sufletul (a).

Eu slujesc Domnului. Trei oameni se întâlniră la marginea unui mare râu, peste care aveau să treacă cu o luntre. Dar cum luntrea era mică, nu se puteau sui în ea, decât doi oameni şi luntraşul. Luntraşul îi pofti pe doi din ei să se suie în luntre.

– Eu slujesc la un ministru – zise unul din cei trei – şi se sui în luntre.

– Eu slujesc la un general – zise al doilea – şi se sui şi el.

– Eu slujesc Domnului Iisus Hristos – zise al treilea – mi se cuvine şi mie loc.

– Ha! Ha! Ha! răspunseră ceilalţi, râzând şi batjocorind... rămâi tu aici cu Domnul tău.

Luntrea plecă cu cei trei, dar pe la mijlocul apei se porni un vânt şi răsturnându-se în valuri se înecară cu toţii.

Cel ce „slujea Domnului" a scăpat (b).

19. M-am increzut în plăcerile, bunătăţile, averile şi în puterile pământeşti?

Această încredere nechibzuită, a prăbuşit sumedenii de suflete în iadul vremelnic şi veşnic. Deci fiecare să fie cu luare-aminte spre a nu se primejdui.

Nu te încrede în bunurile pământeşti. Nici nu se poate descrie strălucirea şi bogăţia în care se răsfăţa împ. Teofil al Constantinopolului. El voia să întunece şi pe regele Solomon. Astfel, pentru a pomeni numai de un lucru, el dădu ordin să i se facă un pom de aur, pe crengile şi ramurile căruia stăteau tot felul de păsări de aur, care printr-un mecanism intern, puteau cânta ca şi păsările vii în pădure. Mai iute însă decât ar fi crezut, toată măreţia se isprăvi în grabă. Într-un război cu califul de Bagdad, Motazem, el îşi pierdu

(a) Pr. I. Trifa ist. 419 şi 39. (b) Pr. I. Trifa ist. 419 şi 39

întreaga armată. Aceasta îl umplu de atâta supărare, încât căzu la zăcere lungă şi un an după aceea îşi luă singur viaţa. Deci avea tot motivul să glăsuiască şi el cântecul tânguios al lui Solomon asupra deşertăciunii:

– Eu am zis în inima mea: Voi merge şi mă voi îmbăta de plăceri şi mă voi veseli în averi; dar iată, am văzut că şi aceasta era deşertăciune... Am făcut lucrări mari, am zidit pentru mine case şi am sădit vii. Am făcut grădini şi crânguri şi le-am umplut cu pomi de toate felurile. Am săpat pământul pentru a aduna ape de udat pădurea de pomi. Aveam servitori şi servitoare şi o numeroasă familie şi mari turme de boi şi de oi, mai multe decât toate câte erau în Ierusalim înaintea mea. Am adunat aur şi argint şi bogăţiile regilor şi ţărilor. Am avut cântăreţi şi cântăreţe care să mă desfăteze cu cântecul coardelor... Şi tot ce au dorit ochii mei le-am dat şi n-am oprit inima mea de a gusta toate plăcerile. Şi când m-am întors spre lucrul mâinilor mele... am văzut în toate deşertăciune, întristare şi că nimic nu e statornic sub soare (a).

Nu te încrede în sănătate şi viaţă lungă. Cine nu-şi aduce aminte de cel din urmă vlăstar al familiei germane von Hohenstanfen?! Se numea Konradin von Hohenstanfen şi era încă copil după ani, când în anul 1267 trecu Alpii cu prietenul lui, crescut la aceiaşi doică, Frederic de Austria, pentru a lua în stăpânire Neapolul şi Sicilia, care erau privite drept moştenire a coroanei imperiale. Ce cortegiu frumos era, cu flori şi cu muzică, de-a lungul Italiei, până la Neapole, spre eşafod. A fost învins de Carol de Anjon, prins în fugă, condamnat la moarte şi executat la 23 Oct. 1268, în piaţa din Neapol, fiind în vârstă de numai 16 ani. Mai întâi căzu capul lui Frederic, cântând încă Avve Maria. Konradin ridică capul, îl sărută, tânguindu-se cu lacrimi că şi-a târât prietenul la o moarte aşa de timpurie... (b).

Toate-s trecătoare. Omule! ce te mândreşti cu ceea ce ai luat, ca şi cum n-ai fi luat. Ce te făleşti cu cele ce ţi-a dat Dumnezeu, ca şi cum ar fi ale tale proprii, cu cele străine, vremelnice şi trecătoare, ca cum ar fi ale tale veşnic? O, omule, de ai avea mult mai multe decât ai, totuşi trebuie să recunoşti că nu-s ale tale; ci numai îţi sunt date în primire pe un timp ca să le economiseşti cât mai bine şi pentru care vei avea a da seamă de întrebuinţarea lor, înaintea lui Dumnezeu, Care ţi le-a încredinţat, în ziua judecăţii particulare şi generale, după

(a) Eccl. 2, 1-11. (b) Arhim. I. Scriban

care vei fi răsplătit. Omule, oricine ai fi tu! De ai stăpâni toată lumea, mai mult decât Alexandru Macedon, de ai fi înzestrat cu minte luminată şi înţelepciune, mai cu îmbelşugare decât Solomon, de ai avea putere şi vitejie mai mare decât Samson, Iraclie ş. a., de ai fi bogat mai mult decât Solomon, Midan, Priam, Cresus, ş.a., mai frumos decât Iosif, Narcis, ş.a., în scurte cuvinte, de ai avea toate bogăţiile pământeşti şi trupeşti, dar îţi vei neglija ticălosul tău suflet, ce-ţi vor folosi toate acelea, când te vei vedea torturat în muncile iadului, ca bogatul nemilostiv, ca cel fără haină de nuntă, ca sluga vicleană şi leneşă, care a ascuns în pământ argintul Domnului său şi ca alţii mulţi? Oare visezi că vei lua ceva din cele de aici cu tine dincolo de mormânt? Nimic. Nimic nu vei putea lua; ci aşa gol cum ai ieşit din pântecele maicii tale, aşa gol vei ieşi şi din lumea asta. Acolo te vor însoţi numai faptele tale bune ori rele, după care te vei judeca şi răsplăti pe veci.

Toate, toate câte ţi se pare că le ai şi că sunt ale tale, odată cu ieşirea din trup şi din lumea aceasta, vor pieri de dinaintea ta, ca visul celui ce se deşteaptă dimineaţa. Atunci dezamăgindu-te, vei rămâne groaznic ruşinat şi îndurerat, asemenea flămândului care se visează ospătându-se la bogate mese, dar dimineaţa se vede prăpădit de foame şi sete, goilor care se visează îmbrăcaţi cu haine bune, noi şi scumpe, dar la trezire se văd tremurând de frig, prizonierilor sau întemniţaţilor care se visează plimblându-se şi petrecând cu cei dragi ai lor, după care se trezesc ferecaţi cu lanţuri grele de mâini şi picioare în bezna întunecoasă, umedă şi rece a beciului temniţei. Ei bine şi pentru o viaţă vremelnică, ce trece ca visul celui ce se deşteaptă dimineaţa, omule, te supui şoaptelor şarpelui diavol ce te amăgeşte ca pe protopărinţii noştri Adam şi Eva, ca să te trezeşti în iad!?" Dragi creştini, în orice vreme şi în orice loc, să ne reculegem din visurile vieţii acesteia trecătoare, la virtute şi vieţuire după plăcerea dulcelui nostru Mântuitor, care zilnic ne învaţă a pune preţ pe lumea cerească şi a nu ne lăsa amăgiţi de lumea trecătoare, zicând: *„Ce va folosi omul de va dobândi lumea toată şi-şi va pierde sufletul său? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său..."* (a).

Cel mai scump loc. Într-o adunare s-a ridicat odată întrebarea despre care ar fi cel mai scump loc din lumea mare.

(a) Mc. 8, 36-38

– Eu socot, a răspuns un credincios, că cel mai scump loc din lume ar fi acela despre care s-ar putea garanta că acolo nu locuieşte Dumnezeu şi Judecata Lui. Acel loc ar fi asaltat de mulţimea celor ce umblă să scape de sub ochii lui Dumnezeu şi de Judecata Lui şi ar fi plătit din greu cu aur şi argint. Numai că, un astfel de loc nicăieri nu se poate afla şi nici cu toate comorile lumii nu s-ar putea cumpăra.

Bogatu-i fericit? – Dumneata D-le Rotschild trebuie să fii tare fericit! – îl întrebă odată un prieten, pe marele miliardar.

– Eu fericit? – răspunse Rotschild, păi uite, tocmai acum am în mână o scrisoare, prin care unul mă ameninţă cu moartea, de nu-i voi trimite la un loc anumit atâţia şi atâţia bani. Eu fericit? – când locuinţa mea e păzită ziua şi noaptea de 20 poliţai secreţi. Eu fericit? – când nu mă pot duce unde vreau şi nu mă pot mişca cum vreau..., trăiesc ca un rob, păzit ziua şi noaptea de poliţai. Eu fericit? – când 10 secretari aşteaptă mereu ordinele şi instrucţiunile mele, cu privire la mersul întreprinderilor şi nimeni nu mă mai poate înlocui (a).

Destinul. Un curtean se culcă într-una din zile după masă. În vis i se arătă moartea, cu o faţă care exprima mirarea şi întrebarea, voind parcă să zică:

– Cum? aici te aflu? O teamă îl cuprinse pe curtean, căci îşi zise:

– A venit să mă ia.

Deşteptându-se, teama încă tot îl mai stăpânea şi ca să scape, încălecă şi căută să fugă dinaintea morţii. Dând pinteni calului, o apucă spre câmp, într-o alergătură nebună. A alergat atâta până i se sleiră puterile lui şi calului. Calul se răsturnă, el asemenea căzu în şanţul de lângă drum, abia cu o licărire de viaţă în suflet. Deodată apăru moartea, care îl privi cu ochii ei hidoşi, cu faţa care exprima mulţumire şi cu zâmbetul ironic, pe care văzând-o curteanul zise:

– Mă dau învins, căci văd că nu voi putea scăpa de tine, un lucru însă te rog: lămureşte-mă de ce m-ai privit în casa mea cu mirare?

La care moartea îi răspunse:

– M-am mirat că te-am văzut acolo, câtă vreme tu trebuia să fii aici (b).

20. Sunt împotrivitor, neascultător? Sunt împietrit la inimă?

Mintea şi inima oamenilor împotrivitori şi neascultători de Dumnezeu, de poruncile şi trimişii Lui, se răcesc ca ceara, împietrindu-se şi

(a) Pr. I. Trifa ist. 151 şi 106. (b) O m. P. ist. 219

astfel păcătoşindu-se nu lasă a se întipări în ele Divinul Chip al Dumnezeirii. „Inima împietrită – zice Dumnezeiescul Maxim – nu se înmoaie nici cu dragostea, nici cu rugăciunea, nici cu pocăinţa, nici cu pedepsele, nici cu bătăile, nici cu învăţăturile şi nici cu Darurile lui Dumnezeu". Aceasta o arată Sf. Prooroc Isaia, zicând: *„Ai învârtoşat inimile noastre, a nu se teme de Tine..."* (a). Sf. Arhidiacon ştefan: „Voi cei tari la cerbice şi netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi; pururea împotriva Duhului Sfânt staţi. Precum părinţii voştri aşa şi voi". Sf. Ap. Pavel: „O, omule, cel ce judeci pe cei ce fac unele păcate, ca acestea pe care însuţi le faci, socoteşti că vei scăpa de Judecata lui Dumnezeu! Au doară tu defaimi bogăţia bunătăţii, îngăduirii şi a îndelung-răbdării Lui, neştiind că bunătatea lui Dumnezeu te aduce la pocăinţă? Ci după împietrita şi nepocăita ta inimă, îţi învistiereşti ţie o osândă în ziua urgiei şi a descoperirii dreptei Judecăţi a lui Dumnezeu, Care va răsplăti fiecăruia după faptele lui...". *„Toată călcarea de poruncă şi neascultarea au luat dreaptă răsplătire..."* (b).

21. Sunt tare fudul în gătirea cu haine luxoase şi obiecte (bijuterii, zărzămuri idoleşti) preţioase?

Fudulia şi îndrăgirea luxului este o cursă diavolească, în care mulţi prinzându-se au căzut în pieire vremelnică şi veşnică. Exemple: Bogatul nemilostiv (c).

Îmbrăcămintea. Aceasta-i ca şi hrana, una din trebuinţele neapărate ale omului. *„Având hrană şi îmbrăcăminte, cu acestea să fim îndestulaţi..."* (d). Deci, întrebuinţarea şi alegerea îmbrăcămintei şi a hranei, e supusă legilor moralităţii. Îmbrăcămintea trebuie mai întâi a păzi trupul sănătos şi anume, a-l apăra de asprimea timpului. Acesta este scopul fizic al ei. Iar al doilea, trebuie să acopere la om şi femeie părţile trupului, ce buna-cuviinţă şi pudoarea cere a fi acoperite şi să servească spre deosebire sexelor, ce-i aşa de necesară (e). Acesta este scopul moral al ei. Numai faţa se lasă neacoperită, căci ea reprezintă partea spirituală din om. Aşadar, Creştinul va purta o îmbrăcăminte sănătoasă, ce e favorabilă organelor trupului său şi va avea în vedere totdeauna trăinicia şi îndemânarea îmbrăcămintei. De altă parte creştinul va înlătura orice lipsă de bună cuviinţă la îmbră-

---

(a) Is. 63, 17-19. (b) Evr. 2, 2; F. Ap. 7, 51-53; 13, 18; Rom. 2, 1-6; Gal. 3, 19; 1 Tim. 1, 20; 2 Tim. 4, 14. (c) Lc. 16, 19-31. (d) 1 Tim. 6, 8. (e) 2 Lege 22, 5

cămintea sa. Hainele sale trebuie să dovedească modestie, economie şi respect, către sine însuşi şi către aproapele său.

Luxul în îmbrăcăminte este adeseori un păcat greu şi de regulă unit cu multe primejduiri morale: dezmăţ, desfrâu, ruinarea averii, gospodăriei şi a sănătăţii trupeşti şi sufleteşti, nedreptăţirea aproapelui, etc. Dar şi îmbrăcămintea sărăcăcioasă, nu e mai puţin scandaloasă, ca semn al iubirii de argint sau chiar al unei mândrii prefăcute. Luxul izvorăşte din simţul frumosului. Dar numai acel frumos e permis care îşi are fiinţa în natura lucrului însuşi. Tot ceea ce este îndeletnicire care aduce: pierderea de vreme, bani cheltuiţi în zadar şi mai ales destrămare sufletească, nu mai este o cultivare naturală a frumosului, ci o îndeletnicire exagerată şi vrednică de osândă. De multe ori, cu cât exteriorul este mai împodobit, cu atât interiorul este mai sărăcit duhovniceşte. Luxul dă pe faţă neseriozitatea lăuntrică şi spiritul cel rău al mândriei şi noi ştim că: *„Dumnezeu stă împotriva celor mândri, iar celor smeriţi le dă Har”* (a)

Găteala şi păcatele ce curg din ea. Apostolii şi bătrânii, tuturor celor care dintre neamuri au crezut în Domnul nostru Iisus Hristos: Dar vouă şi pace de la Atotţiitorul Dumnezeu, prin Domnul nostru Iisus Hristos, să se înmulţească întru cunoaşterea Lui... Luaţi seama fii ai lui Dumnezeu, ca toate să le faceţi spre ascultare de Dumnezeu şi în toate să vă faceţi plăcuţi Domnului Dumnezeului nostru, căci de urmează cineva fărădelegii şi face cele ce sunt împotriva voinţei lui Dumnezeu, acela va fi socotit ca un nelegiuit. Drept aceea, păziţi-vă de orice lăcomie, nedreptate, răzbunare, lux etc.

Urmează exemplul vieţuirii lui Hristos. „Cei ce s-au luminat prin Botez întru Hristos, au făgăduit petrecerea Lui cea în trup (vor să urmeze după exemplul vieţii Lui). Deci vindecăm părinteşte, cu certare potrivită, pe cei care îşi pregătesc şi-şi împodobesc părul capului, cu diferite feluri de împletiri, spre vătămarea celor ce văd şi spre atragerea către amăgire a sufletelor slabe. Îi povăţuim să vieţuiască cu înţelepciune şi-i învăţăm să-şi schimbe mintea către fericita şi nepieritoare viaţă, lăsând amăgirea şi zădărnicia cea din materie şi să se apropie de Dumnezeu cu frică şi vieţuire curată după dorinţă prin curăţia vieţii. Să împodobească cu fapte bune şi deprinderi neprihănite pe omul cel dinăuntru, mai mult ca pe cel din afară, încât

(a) Iac. 4, 6 M.T.M. o.c. pg. 521-523; Ier. N. Sachelarie

să nu mai rămână în sine nici o urmă din amăgirea celui potrivnic. Iar dacă cineva ar face contrar acestui canon, să se afurisească" (a).

Clericii să nu se împodobească. Orice lux sau împodobire a corpului sunt nepotrivite orânduielii ieraticeşti. Deci, Episcopii sau clericii, care se împodobesc pe sine cu haine scumpe, strălucite şi luminate, trebuie să se îndrepteze. Iar dacă vor stărui în păcat, să se supună certării, de asemeni şi cei ce se ung cu aromate (parfumuri)... *„Urâciune este păcătosului cinstirea de Dumnezeu"* (b). Deci, de se vor afla oarecare bătându-şi joc de cei îmbrăcaţi cu haine proaste şi cucernice, să se îndrepteze prin canonisire. Pentru că din timpuri vechi orice bărbat ieraticesc vieţuia cu îmbrăcăminte cucernică şi măsurată. Căci tot ce se ia, nu din necesitatea (vieţii), ci pentru împodobire, cade sub osânda deşertăciunilor, potrivit celor zise de Marele Vasile: „Să nu se îmbrace, nici cu îmbrăcăminte împestriţată din ţesături, nici să nu adauge la marginile hainelor lor podoabe cu flori; căci şi ei au auzit cuvântul cel Dumnezeiesc, că cei care poartă haine moi sunt în casele împăraţilor" (c).

Nu dispreţui. Cei ce poartă îmbrăcăminte modestă să nu dispreţuiască pe cei ce poartă haine bune şi cuviincioase, căci Sinodul din Gangra c. 12, îl dă anatemei (d).

Creştinilor, suprimaţi luxul. Proorocii, Maica Domnului, Mântuitorul, Sf. Apostoli şi urmaşii lor, au iubit şi propovăduit simplitatea, smerenia, cu cuvântul şi cu fapta. Sf. Apostoli Petru şi Pavel, opresc luxul şi învaţă pe femei a se îmbrăca cu bună-cuviinţă şi modestie şi nu cu felurite împletituri, haine sau obiecte scumpe (luxoase) (e). Motivul pentru care Sf. Apostoli opresc astfel de împodobiri şi împopoţonări, îl arată destul de bine Clement Alex. în Ped. 2, 10, zicând: „Podoabele trupeşti nu trebuie să fie un mijloc de vânare pentru bărbaţi". Din acelaşi motiv, Tertulian, se ridică cu tărie contra obiceiului femeilor de a se împodobi cu pietre scumpe, cu brăţări de aur, cu veşminte prea colorate şi de a se da cu vopseli pe faţă. Împotriva obiceiului de a se împodobi cu păr străin, de asemenea se ridică Clim. Alex. Pedag. 3, 11 şi îndeamnă pe femei să se îmbrace cuviincios, pe ele şi pe bărbaţii lor, cu haine făcute de dânsele

(a) Sin. 6 ec. can. 96. (b) Is. Sir. 1, 25. (c) Sin. 7 ec. can. 16. (d) Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie, pg. 194-195. (e) 1 Petru 2, 1-6; 1 Tim. 2, 9-10

(industria casnică). Sf. Ioan Hrisostom, de asemenea combate cochetăria, la care se aplecau monahiile (a).

Păcatul cochetăriilor. Vrei să te arăţi în lume frumoasă şi împodobită? Mulţumeşte-te mai bine să rămâi cum te-a făcut Dumnezeu. De ce te găteşti cu aur şi cu pietre scumpe, ca şi cum ai avea aerul să corijezi făptura lui Dumnezeu? Ţii numaidecât să te arăţi gătită? Găteşte-te atunci cu caritatea, cu filatropia, cu buna-cuviinţă, cu modestia. Aceste virtuţi sunt mai de preţ decât aurul şi pietrele scumpe şi dau femeii mai multă graţie. Chiar unei femei urâte, ele îi dau frumuseţe atractivă (b) La ce serveşte găteala? „A văzut-o cineva şi a admirat-o, ni se va răspunde. Dar acela a admirat găteala, iar nu pe cea gătită, pe care mai curând a criticat-o, poate, pentru că s-a gătit mai mult decât se cădea stării ei sociale. Dacă cea gătită este frumoasă, găteala strică frumuseţii ei naturale, pentru că n-o lasă să apară cum este, ci-i acoperă o parte din frumuseţe; iar dacă este urâtă şi rău conformată, găteala o face şi mai urâtă. Unde este urâţenia fără găteală, se arată numai aceasta, dar dacă i se adaugă strălucirea pietrelor scumpe sau frumuseţea stofelor, urâţenia creşte. Strălucirea giuvaierelor face ca negreala sau gălbineala pielii să fie mai pronunţată, iar culoarea deschisă şi garniturile rochiilor, împrumută figurii o înfăţişare şi mai urâtă, pentru că ele nu dau privitorului putinţa să vadă şi aprecieze numai urâţenia singură, ci în comparaţie cu frumuseţea gătelii, ceea ce măreşte urâţenia (c).

Vrei să te găteşti? Nu te găti cu perle, ci cu modestie şi cu bună-cuviinţă. Atunci vei plăcea bărbatului tău. Împodobirea cu perle face adesea să se nască gelozie, suspectare, ceartă, duşmănie, etc. E greu, aproape imposibil, ca cine are corp frumos gătit, să aibă şi suflet împodobit, căci cine poartă grijă de unul, neglijează pe celălalt, neputându-le cultiva pe amândouă în acelaşi timp. (d)

De obicei, pun preţ pe găteală cei pentru care cinstea şi pudoarea nu preţuiesc nimic (e). Azi nu se mai pot deosebi fetele cinstite de femeile pierdute, din pricina gătelii. Iată în ce situaţie delicată se pun singure, numai din cauza gătelii. O fată nu trebuie să fie cochetă. Îmbrăcămintea ei trebuie să fie simplă şi cuviincioasă: dar acum se folosesc mijloacele cele mai rafinate pentru cochetărie dusă la extrem.

(a) Omilia. (b) Sf. I. Gură de Aur, Om. X, 4 şi 5 c. Cols. (c) Sf. I. Hrisostom despre feciorie. (d) Om. 18 la 1 Cor. 3. (e) „Sf. Ciprian"

Femeie leapădă-te de această nebunie. Arată sufletului tău această purtare de grijă, precum şi înfrumuseţării lăuntrice, căci podoaba din afară răpeşte frumuseţea celui dinăuntru (a).

Îmbracă-te cuviincios. Un preot predicator vorbi odată despre cuvintele Sfântului Ap. Petru: *„Podoaba femeilor să fie nu împletirea părului şi întreţinerea lucrurilor de aur sau îmbrăcarea veşmintelor; ci omul cel ascuns al inimii, care stă în nestricarea duhului blând şi lin; aceasta este înaintea lui Dumnezeu de mult preţ"* (b). După predică veni la Preot o doamnă şi-l întrebă cum să se îmbrace conform stării sale sociale. Preotul îi răspunse:

– Îmbracă-te astfel, pentru societate ca, după ce ai plecat de undeva, nimeni să nu-şi mai aducă aminte cum ai fost îmbrăcată. Cu un cuvânt, evită tot ce bate la ochi.

Luxul e păcat mai greu decât curvia şi uciderea. Pe timpul Sfântului Ioan Hrisostom, – ca şi azi – femeile umblau atât de sumar îmbrăcate, încât te ruşinai văzându-le. Prin cuvinte grele a căutat Sfântul Părinte să le abată de la acest păcat al lor, arătându-le că sunt cu mult mai păcătoase decât acele femei destrăbălate, care îşi practică meseria imorală, căci acestea păcătuiesc în case, pe câtă vreme celelalte îşi arată imoralitatea în public, deşi poate că acestea nu vorbesc imoralităţi şi nici nu le fac, dar prin îmbrăcămintea lor neruşinată, se aseamănă cu ucigaşii, căci ele ucid bărbaţii trupeşte şi sufleteşte (c).

Veşmântul cel mai frumos. Un neguţător, care făcea neguţătorie cu mătăsuri, veni cu mărfurile sale într-un castel. Cuconiţa Marta se ruga de mamă-sa să o lase să-şi aleagă după plac stofă pentru un veşmânt; dar ea nu putu să se hotărască nici pentru una, nici pentru alta, dintre stofe şi zise în sfârşit:

– Mamă dragă, spune d-ta, care culoare mă prinde mai bine: verdele, galbenul ori vânătul? Mama îi răspunse zâmbind:

– Eu socotesc că: albul, culoarea nevinovăţiei şi roşu, culoarea sfielei fecioreşti. Cu sfială şi nevinovată, aşa îi şade bine la o fată! (d).

Regele luxos întemniţat. Regele Rodrigo al Castiliei iubea luxul şi dispunea de averi imense. Inamicii săi, l-au detronat şi l-au aruncat

(a) Sf. I. Hrisostom, Om. 8, 3 la 1 Tim. (b) 1 Petru 3, 3-6; 1 Tim. 2, 9; Is. 3, 16-26. (c) O.M.P. ist. 397, 398. (d) I.M.C. ist. 71

în temniță, unde nu i s-au lăsat decât lucrurile cele necesare. Nefericitul de el, văzând mizeria sa, zise către un prieten, care îl vizitase:

– Din toate comorile şi avuţiile, din toată mărirea, nu mi-a mai rămas decât această temniţă înspăimântătoare.

Sufletul păcătosului încă aşa va grăi, când la Judecată îşi va da seama, că Darurile lui Dumnezeu le-a risipit zadarnic (a).

Când te murdăreşti, curăţeşte-te. Un domn bine îmbrăcat, după ultima modă, are un pic de murdărie pe haină sau pe gheată. Un altul i-o arată. El nu întârzie a-şi scoate batista sau o bucată de pânză specială din buzunar şi îndată se şterge, se curăţeşte! Nu mai poate face un pas mai departe în aşa stare! şi, ce murdărie mică! De neobservat chiar! Dar, îi e ruşine, nu-i mai vine astâmpăr altuia, până nu găseşte o oglindă, fie la el în buzunar, dacă-i spune altul că mustaţa nu-i e aranjată bine, sau ochiul îi este puţin murdar; sau că trecând pe Calea Victoriei (vorbim de Bucureşti) se uită într-o oglindă, care de altfel se găsesc din loc în loc, având grijă unele magazine mari sau hoteluri, să le aşeze afară. O doamnă sau domnişoară, fără a-i spune cineva, fără a-i atrage luarea-aminte, că e puţin cam deranjată, sau chiar dacă nu e deloc, ea are în geantă tot ce-i trebuie!... Din când în când, din distanţă în distanţă, din magazin în magazin, stă şi se uită în oglindă, se aranjează, se curăţă, se reînroşeşte şi apoi pleacă mai departe.

Ce înseamnă această murdărie mică, un strop de noroi, sau un fir de păr scos de vânt de la locul pus sau un pantalon necălcat la modă, cu dungă, faţă de murdăria, de necurăţenia sufletească, morală în care suntem şi în care stăm fără grijă! Ni se arată într-una, o vedem, o ştim şi nu ne curăţim! Câţi în Sfintele Sărbători ale Paştilor, s-au dus în oglinda sufletului şi în Biserica Domnului, ca să se cureţe! Avem oglinzi pe străzi, în care ne uităm să vedem mica murdărie a corpului, a hainei, dar avem din loc în loc (la oraşe, vorbesc) Locaşuri de curăţire morală – sufletească – Sfintele Biserici!

Trecând pe stradă, frate Creştine, te abaţi şi pe la ele? Ai zis rugăciuni în Sf. Biserică? Te-ai însemnat cu Semnul numelui de Creştin, ce porţi? N-ai făcut-o! Desigur! Ai amânat pentru altă dată? Nu te-ai simţit niciodată murdar, necurat la suflet, cu conştiinţa împovărată,

(a) O.M.P. ist. 705

prea necurat odată şi din când în când? Cum intri într-o lustragerie (local de curăţit ghete şi haine), cum intri la un bărbier, la un local de lustruit unghiile, o! de ce nu intri şi într-un locaş de curăţire morală, de lustruire a sufletului, a gândului, ca să te înalţe o clipă mai sus decât eşti şi să pleci mulţumit sufleteşte? Între alte fapte, ce ai săvârşit în ziua aceea, să fie şi faptul că ai fost la un local de reculegere sufletească, înaintea Domnului, L-ai rugat de iertare şi I-ai şi mulţumit pentru multe. Căci nu uita, că viaţa aceasta nu stă numai în a îngriji şi a alerga tot pentru trup, care este pieritor, vezi prea bine, ci în a îngriji – mai cu seamă – de suflet, ce nu piere şi prin care trăieşti, te mişti şi vei trăi şi în viaţa de veci!

În buzunarul tău, în haina ta, în geanta ta, poţi purta şi o Sfântă Evanghelie, care îţi este oglinda vieţii tale! Din când în când scoate-o, deschide-o, citeşte reţeta bolii tale sufleteşti şi nu mai zice că această Carte a Cărţilor nu e pentru tine! Este pentru tine, pentru mine, pentru orice păcătos, căci iată ce zice în Ea: „Iisus Hristos a venit în lume, ca să mântuiască pe cei păcătoşi". Păcătos! Acesta este numele meu, al tău, deci, Cartea aceasta e pentru noi. Primeşte-o, poartă-o cu tine mai cu drag decât cele ce porţi în geanta ta, în buzunarul tău, citeşte-o şi străduieşte-te s-o înţelegi, ca să poţi trăi bine în viaţă.

Cartea aceasta este minunată! Ea răspunde la cele mai tainice dorinţe ale sufletului nostru, înainte chiar, de a le fi spus cuiva (a).

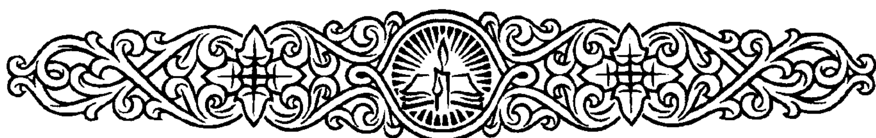
(a) Pr. D. D. Petrescu. D-ca Ort. a, VII. Nr. 41-42

ÎNGERII

Prea slăvitul Dumnezeu
Mai urzi, prin graiul Său,
După lumea cea văzută,
şi o lume nevăzută,
Sfânta oaste îngerească:
Lui menită să slujească.
Îngerii la început
Buni erau, cum i-a făcut
Tatăl lor din ceruri... Dară
Mulţi apoi se ridicară
Împotriva Tatălui,
Şi-au ajuns vrăjmaşi ai Lui.
Vreau, în oarba lor trufie,
Decât El mai mari să fie;
Scaunul mai sus de lună
Şi de stele să şi-l pună,
Ei aveau în fruntea lor
Pe satana-ndrumător.

O ciocnire-atunci, grozavă,
S-a dezlănţuit în slavă!
Îngerii cei buni, armaţi,
Au sărit pe răsculaţi,
Toţi ca unul, să-i înfrunte...
Şi cu Mihail în frunte
După un război cumplit,
I-au învins, i-au prăbuşit
Jos din slava cerului,
În vâltoarea iadului!...
Ei sunt diavolii... acele
Duhuri, ce dau ghes la rele
Şi azi muritorilor,
Vrând a-i trage-n iadul lor.
Îngerii cei buni trăiesc
Lângă Tatăl lor Ceresc,
Şi trăi-vor în vecie
Un trai plin de veselie.

(P. Dulfu).

MÂNDRIA STRICĂ LUMEA

SUFERINȚA ESTE ALIFIA VINDECĂTOARE

22. Mă fălesc cu rudele bogate şi de cinste sau cu avere străină?

Această umflare este o deşertăciune. Dacă unui Creştin nu-i este iertat a se făli cu faptele lui cele bune... cu atât mai mult nu îi este iertat a se făli cu faptele, bogăția şi cinstea rudelor sale.

Pedepsirea împăratului Ezechia pentru arătarea vistieriei. Sf. Prooroc Isaia a tămăduit pe împ. Ezechia, din o boală de care se îmbolnăvise de moarte; şi i-a spus aceluia de la fața Domnului, că pentru rugăciunile şi lacrimile lui, i se mai adaugă încă cincisprezece ani la viață. Şi a fost pentru aceasta, că soarele s-a întors înapoi pe fiecare zi cu zece trepte, adică la zece minute, care se arăta în ceasornicul de pe zid. Deci, ziua aceea a fost mare după asemănare, însă nu după asemănarea acelei zile, în care odată Isus al lui Navi a oprit soarele în loc, când a biruit pe vrăjmaşi. O minune ca aceasta a înspăimântat toată lumea încât Merodah Valadan, fiul lui Valadan, împăratul babilonului, a trimis o scrisoare şi soli cu daruri în Ierusalim, la Ezechia, împăratul iudeii: întâi ca să-l cerceteze pe el, căci auzise că a fost foarte rău bolnav şi se sculase; iar al doilea ca să întrebe de minunea ce se întâmplase, că soarele s-a întors înapoi şi iarăşi s-a îndreptat în calea sa; deoarece făcuse ştire despre aceea împăratului Babilonului, că pentru Ezechia se făcuse acea minune. Ezechia s-a bucurat foarte mult de trimişii împăratului Babilonului şi le-a arătat toate bogățiile casei sale, care lucru n-a fost plăcut Domnului. Deci a venit la el Sf. Prooroc Isaia şi i-a zis:

– Ce au văzut în casa ta bărbații cei ce veniseră din Babilon? Ezechia a răspuns:

– Toate câte sunt în casa mea le-au văzut şi nu a fost în casă nici un lucru din cămările mele, pe care nu le-ar fi văzut. Isaia i-a zis:

– Ascultă cuvântul Domnului Savaot: Vor veni zile, când babilonienii vor lua toate cele din casa ta şi toate câte au adunat părinţii tăi, până în această zi, le vor duce în babilon şi nu vor lăsa nimic; încă vor lua şi din fiii tăi pe care i-ai născut şi îi vor duce în Babilon, unde îi vor face servitori în casa împăratului Babilonului.

Această Proorocie a Sfântului Isaia s-a împlinit mai pe urmă, iar împăratul Ezechia s-a sfârşit în pace şi a fost îngropat împreună cu părinţii săi (a).

23. Mi-am împodobit casa cu obiecte luxoase?

Locuinţa, ca şi îmbrăcămintea, trebuie a sluji omului de acoperire, adăpost împotriva asprimii vremurilor, precum şi a atacurilor din partea oamenilor răi şi a fiarelor. De aceea Creştinul e dator a nu sta în vreo locuinţă umedă şi întunecoasă, ce-i vatămă sănătatea sau i-o primejduieşte, mai ales cum sunt unii, care din iubire de avuţie, închiriază altora locuinţele lor mai sănătoase... sufletul se manifestă în îmbrăcăminte şi locuinţă, ca şi în trup. Ele deci, ca şi aceştia, trebuie a fi de natură bună, ca într-însele să se oglindească un suflet demn, o inimă modestă, curată, înfrânată şi blândă. Demnitatea şi frumuseţea sufletului se va oglindi mai cu seamă în curăţenia îmbrăcămintei şi a locuinţei. Un suflet ce se simte, un suflet curat şi respingător de tot ce este urât şi neigienic, iubeşte curăţenia şi în viaţa sa cu trupul. Aceasta o cere el şi de la alţii. Ar fi Domnul oare, Dumnezeul cel Sfânt, dacă n-ar locui în o locuinţă cu totul curată, dacă n-ar fi slujit de oameni curaţi şi n-ar înlătura dinaintea Sa tot ce îngreţoşează? (b). Din aceste consideraţii, Preoţii în special şi toţi clericii sfinţiţi, sunt datori a-şi purta uniforma lor (fără a se lua după clericii papistaşi, care imitează pe păgânii egipteni în raderea bărbii şi a mustăţilor şi în tunderea părului capului), ei sunt îndatoraţi a purta o îmbrăcăminte curată şi potrivită cu chemarea lor. În privinţa îmbrăcămintei particulare a persoanelor bisericeşti, sunt hotărâri sinodale care trebuie respectate şi urmate (c). Îmbrăcămintea Preoţilor e stabilită prin obicei şi rânduieli. Cum chemarea lor îi deosebeşte de ceilalţi oameni, ca pe

(a) Vezi pe larg Isaia 39 şi V. Sf. luna mai. (b) Ieş. 25-30; 35-40; Lev. 8-15; 21; 22; Ioan 2, 13-22; Mt. 21, 10-17; Mc. 11, 15-18; Lc. 19, 45-48. (c) vezi can. 12 şi 2 Gangra; 27 Sin. VI. ec. 12 Sin VII ec

fiii lui Aaron şi Leviţii, Biserica, spre a le insufla şi mai mult această deosebire, a judecat că e foarte potrivit a-i deosebi şi în afară prin îmbrăcăminte şi purtarea podoabei bărbăteşti (a).

Locuinţa, ca şi îmbrăcămintea, trebuie a fi nu luxoasă şi vătămătoare; ci igienică, durabilă, economică şi modestă, ca să şi atragă asupră-le binecuvântarea Dumnezeiască şi nu blestem. Acestea zice Domnul: „Vai de cei ce îşi clădesc casă lângă casă şi-şi îngrămădesc ţarină lângă ţarină... Jur, că mulţimea acelor case mari şi frumoase vor fi pustii şi nimeni nu va mai locui în ele... Vai de cel ce-şi zideşte casa sa nu cu dreptate şi foişoarele sale nu cu judecată, la el aproapele lui lucrează în dar (este nedreptăţit) şi plată nu-i dă lui. Zidit-ai ţie casă cu măsură, foişoare largi şi cu ferestre osebite şi căptuşite cu cedru şi vopsite cu roşu (împodobite). Au împărăţi-vei pentru că tu te făleşti în cedrii tatălui tău? Nu mâncare, nici băutură, ci mai bine era să faci tu dreptate şi judecată bună. A nu cunoaşte nici a face judecată smeritului, nici dreptate săracului; au nu este aceasta, că tu nu Mă cunoşti pe Mine? zice Domnul. Iată, nu sunt ochii tăi drepţi nici inima ta bună, ci la lăcomia ta şi la sângele cel nevinovat, ca să-l verşi pe el şi la strâmbătăţi şi la ucideri, ca să le faci pe ele. Pentru aceea acestea zice Domnul asupra... bărbatului acestuia: nu-l vor plânge pe el, o, frate! Nici se vor tângui pentru el, vai Doamne! Nu i se va face îngroparea, ci putred se va lepăda afară de poarta Ierusalimului" (b).

Diavolul pârăşte pe luxoşi. – Preadrept Judecătorule! – va zice diavolul, judecă drept, căci după cum zice Proorocul Tău, dreptate şi judecată este gătirea Scaunului Tău. Judecă şi hotărăşte, că, acela care n-a iubit să fie al Tău, al meu este. Şi fiindcă este al meu, cu mine se cuvine să se osândească, pentru că după ce s-a lepădat de mine la Botez şi a zis: m-am lepădat de Satana, iarăşi ca şi cum s-ar fi căit a şi alergat la mine şi s-a supus sub acoperământul şi folosirea mea. Ştii, Judecătorule prea drept, ce au lucrat într-însul neruşinarea, ce desfrânarea, ce lăcomia, ce urgia, ce mândria şi toate celelalte câte sunt cunoştinţe ale mele, de care el mai înainte s-a lepădat şi totuşi mai pe urmă iarăşi le-a luat asupră-şi şi le avea ca pe oarecare lucruri scumpe şi de mult preţ şi afară de acestea n-a lucrat nimica. Eu mărturisesc cum că s-a lepădat de mine şi a alergat la Tine, Făcătorul şi Dumnezeul lui, dar iarăşi s-a căit şi s-a întors înapoi la mine,

(a) Dr. Arh. Atanasie Mironescu. M.T.M. pg. 523-524. (b) Ier. 22, 13-19; comp. Is. 5, 9-10

stăpânul lui cel dintâi şi de bunăvoie s-a supus mie şi ca unui Dumnezeu al lui mi-a slujit. A venit iarăşi în staulul meu, pentru că a iubit mai mult lucrurile acelea pe care eu le am, decât pe ale Tale (pe mine mai mult decât pe Tine, biserica mea, crâşma, mai mult decât Biserica Ta, pe popii mei: crâşmari, scripcari, babele vrăjitoare şi descântătoare... mai mult decât pe Preoţii Tăi, pe care-i batjocorea în loc de a-i asculta, pe dascălii mei cei mincinoşi, care-i gâdila la urechi cu sfaturile mele, mai mult decât pe dascălii care-i învăţa cuvântul Tău şi slujbele mele mai mult decât pe ale Tale). Judecă drept, preadrept Judecătorule, căci acela pe care Tu l-ai slobozit cu însuşi Sângele Tău, acela pe urmă de bunăvoie s-a făcut mie rob şi pentru aceasta dar nu poţi a trece cu vederea cumpăna dreptăţii Tale celei prea mari şi să hotărăşti cea împotrivă. Nu este cu putinţă zic, după dreptate, a nu-mi da pe aceşti călcători de lege ai Tăi, iar slugi ale mele, pentru că întru toate cu bucurie au săvârşit voile mele. Mărturisesc că ai Tăi au fost, fiindcă i-ai închipuit dintru ce n-au fost întru a fi după Chipul Tău şi după Asemănarea Ta, aducându-i dintru nefiinţă în fiinţă şi iarăşi, fiindcă s-au făcut robi mie prin păcatul strămoşului lor, ţi-ai vărsat Sângele tău sus pe Cruce şi i-ai răscumpărat iarăşi; ci ei, de supunerea cu care îţi erau datori ţie, s-au lepădat şi mie întru toate cu bucurie s-au supus. Au lepădat de deaspura lor şi jugul Tău cel uşor şi şi-au plecat grumazul lor în robia mea; poruncile Tale le-au călcat cu mare neruşinare şi nedumnezeire; iar pe ale mele îndemnări şi înşelăciuni cu toată pofta lor şi cu toată sârguinţa le păzeau. Apoi vezi, preadrept Judecătorule, că mai multă stăpânire şi dreptate am eu asupra lor decât Tu! Eu nimica nu le-am făgăduit, nimic nu le-am dăruit lor; iar Tu şi Trupul Tău l-ai dat la moarte pentru dragostea lor şi Sângele Tău l-ai vărsat şi i-ai răscumpărat pe dânşii din păcatul strămoşului lor şi veşnica împărăţie le-ai făgăduit pentru odihna lor; şi cu toate acestea ei nici cea mai mică primejdie n-au vrut să o sufere pentru dragostea Ta. De câte ori ai venit la uşile lor sărac, flămând, cu totul rănit, puţină pâine cerşindu-le; ci aceştia mai mult se îngrijeau a hrăni câinii, a sătura caii, decât să-ţi dea ţie puţină parte din averile lor; mai mult se îngrijeau cum să-şi îmbrace pereţii, cum să aştearnă pardoseala caselor lor cu covoare de mătase şi ţesute cu aur, decât să acopere golătatea Ta cu o haină proastă şi lucrul cel mai de prisos, de multe ori Te şi ocărau şi Te prigoneau cu mare mânie. Deci prea cu dreptate este, ca măcar

acum să le faci lor izbânda cea cuviincioasă, pentru atâta călcare de lege, împotrivire, defăimare şi necinste, pe care au arătat-o către preaslăvita şi preaînalta mărirea Ta, cu atâta nemulţumire (a).

Astfel şi încă mult mai cumplit vor striga duhurile necurate şi viclene cu sălbăticie asupra creştinilor şi creştinelor care şi-au împodobit pereţii şi pardoseala caselor lor cu covoare, lăicere, ştergare, prosoape, aşternuturi alese; asupra acelora care şi-au împopoţonat trupurile cu felurite haine luxoase, cercei, mărgele, inele, brăţări, colane, schimonosirea feţelor: bărbaţii prin raderea podoabei bărbăteşti (barba şi mustăţile); iar femeile cu sluţirea feţei prin sulemeniri, grimări, feştirea buzelor, etc. în timp ce mulţimea săracilor, infirmilor, bolnavilor, văduvelor şi orfanilor fără de ajutor, piereau de foame, golătate şi adăpost.

Buna podoabă a camerei împărăteşti. Cu sute de ani în urmă a trăit, dragii mei, în Franţa, evlaviosul rege Ludovic IX. Multe povestiri frumoase au rămas în amintirea urmaşilor despre faptele binecuvântate, pe care acest Domnitor nobil le-a săvârşit între supuşii săi. Dar mai ales următoarea faptă ne arată cât de înţelept şi vrednic a ştiut să risipească el averea, de care regii atât de cu prisosinţă pot avea parte. Locuitorii oraşului Nancy, ca semn de mulţumire şi recunoştinţă pentru marele sprijin, ce l-au primit în vremuri de grea cumpănă de la bunul lor monarh, i-au ridicat un frumos castel de vară. Toate încăperile acestei clădiri măreţe, afară de una – odaia de primire a regelui – au fost împodobite şi înzestrate cu toate podoabele cele mai preţioase. Regele a dorit ca această odaie să şi-o împodobească singur, după gustul său.

A sosit şi ziua cea mare, când Maiestatea Sa Regele a venit să-şi ia în primire strălucitul dar. Oaspeţii veniţi din toate părţile au rămas încântaţi de frumuseţile, cu care era împodobit castelul. Iar regele adânc mişcat de dragostea nemărginită a credincioşilor săi supuşi, privind cu bucurie la toate, se opri în faţa încăperii neîmpodobite şi zise către consilierul oraşului:

– Mă veţi ierta acum, iubiţilor, ca să-mi pun la rânduială şi eu încăperea, pe care am hotărât să mi-o înzestrez singur. Cu aceste cuvinte Regele s-a retras şi s-a închis în odaia sa de primire. Lumea adunată aştepta cu mare nerăbdare să vadă gustul monarhului. Nu

(a) Fer. Augustin, din cartea „Uşa Pocăinţei" ed. 1812, pg. 128-30

peste mult se deschide uşa şi ce să vezi? Regele, înconjurat de 12 copii orfani, îmbrăcaţi cu toţii în haine noi, cumpărate de dânsul, îi întâmpină pe cei din faţă cu următoarele cuvinte:

– Iată, iubiţilor, podoaba casei mele. Am crezut că este mai bine a întrebuinţa banii pentru împodobirea acestor odrasle nefericite, decât să împodobesc scump, nişte pereţi lipsiţi de viaţă. Şi de câte ori voi avea fericirea să petrec în mijlocul vostru, tot astfel doresc să-mi împodobesc casa ce mi-aţi încredinţat-o. Care a fost simţământul ce i-a cuprins pe cei ce l-au ascultat şi i-au cunoscut pilda milostivului Domnitor, lesne ne putem închipui (a).

O poartă de zid. Cavalerul Gerad de Kempis era foarte bogat şi grozav de orgolios. Puţin timp după ce terminase clădirea marelui său palat, chemă pe toţi prietenii şi vecinii săi la o mare petrecere.

La sfârşitul ospăţului ce-l dădu în cinstea musafirilor, mesenii băură de mai multe ori în cinstea lui şi-l ridicară până în slăvile cerului cu laudele lor. Cum cavalerului îi plăcea mult să fie măgulit, oricine îşi poate închipui plăcerea pe care o simţea, văzându-se socotit de prietenii săi ca cel mai fericit om de pe lume.

Printre musafirii lui, totuşi, un om rămânea tăcut. Când urările se sfârşiră, omul acesta luă cuvântul:

– Domnule cavaler, zise el, pentru ca fericirea dumitale să fie deplină, trebuie să nu treci cu vederea un lucru – un lucru de mare preţ.

– Şi ce anume? întrebă cavalerul.

– Trebuie să pui să se zidească una din porţile palatului dumitale.

La auzul acestor cuvinte, mulţi dintre meseni, începură să râdă şi Gerard însuşi părea să creadă că bietul om înnebunise. Vrând totuşi să dezlege nodul acestor cuvinte stranii, întrebă:

– Despre care poartă vrei dumneata să vorbeşti?

– Despre aceea, prin care va trece într-o zi sicriul dumitale, răspunse celălalt.

Aceste cuvinte mişcară pe gazdă şi pe oaspeţii săi şi cavalerul căzu pe gânduri. Îşi dădu seama atunci de preţul bunurilor pieritoare şi începu să întrebuinţeze cum se cuvine bogăţiile şi viaţa sa (b).

Nu sunt toate de când lumea. Nici nu ne-am putea închipui azi să ne punem la masă fără lingură, furculiţă ori cuţit. N-a fost aşa de când omul e pe pământ. Nici chiar împăraţii din apus, pe vremea

(a) Pred Dr. Vască. (b) Din rev. Le Relivement

lui Alexandru cel Bun, nu cunoşteau furculiţa. Rupeau carnea cu degetele sau cu dinţii şi se ştergeau apoi cu faţa de masă. Iată de când se cunosc instrumentele cele mai zilnic întrebuinţate azi: Săpunul este folosit încă de la anul 800 d. Hs. Ochelarii de la 1313. Lingura abia de pe timpul lui Ştefan cel Mare (1500). Ziarele şi ceasornicul de buzunar cam tot de pe atunci (1505, 1510). Cartoful e adus în Europa la 1584. Cafeaua e cunoscută în Europa abia de la 1624. Zahărul din sfeclă e folosit din 1747. Creionul de scris din 1790, ca şi cuiele de fier. Drumul de fier e folosit din 1825. La noi cea dintâi linie ferată Giurgiu-Bucureşti, e din 1869. Plicurile pentru scrisori s-au introdus din 1830. Chibriturile de pucioasă din 1852. Cuiele de lemn pentru talpă, din 1839. Hârtie din lemne se fabrică de la 1834. Lampa cu gaz se cunoaşte numai de la 1855. Cartea poştală se foloseşte din 1869, când s-a deschis şi Canalul de Suez. Becul electric cu fir e în folosinţă de la 1879. Cinematograful a fost descoperit abia în 1895. Radioul, folosit acum şi la sate, de la 1923.

Din lume. În Japonia, creşte un pom care dă ceară pentru lumânări... În America de Sud, creşte un pom de săpun, cu ale cărui fructe locuitorii se servesc la spălarea rufelor... În China creşte un pom, din ale cărui fructe se scoate un seu gras pentru fabricarea lumânărilor... În Africa de sud creşte nişte pomi care dau lapte şi unt... Un medic englez se trudeşte ca să născocească nişte prafuri, care să aibă puterea de a înlătura hrana şi somnul din viaţa omului... Un grădinar german a căpătat, prin experienţă, o plantă, care – în pământ – produce cartori, iar deasupra pătlăgele roşii... S-a făcut socoteală, că un om care trăieşte 50 de ani, doarme douăzeci şi patru de ani şi mănâncă opt ani... Parlamentul francez a înfiinţat o decoraţie specială pentru familiile numeroase; Medaliile de bronz pentru mamele care au 5 copii, Medalia de argint pentru cele cu 8 copii şi medalia de aur pentru mamele cu 12 copii (a).

Iubirea de frumos şi neascultarea, i-a fost fatală. Zoiţa cea mititică s-a dus într-o dimineaţă frumoasă de primăvară în livada de lângă sat şi-şi culegea flori pentru un buchet. Ea observă lângă nişte spini o mulţime de viorele prea drăgălaşe. Cu mare bucurie şi poftă începu să le culeagă. Atunci îi strigă un ţăran:

– Copilă, nu te duce la spini! Acolo sunt şerpi veninoşi!

(a) Calend. Gospodarilor, a. 1944

Zoiţa se înspăimântă şi stătu câtva timp locului. Dar pofta ei după dragile de flori era prea mare.

– Tot trebuie să mai iau viorica aceea, zise ea, uite, cât de frumoasă e iarba aceea verde!

Dar când era s-o rupă, deodată sări o năpârcă, din iarbă, se prinse în jurul braţului Zoiţii şi o muşcă. Nu trecură câteva ceasuri şi fetiţa cea drăguţă şi veselă, a murit.

Mai lasă din pofte şi fii cumpătat!

Necumpătul pe mulţi în groapă şi-n iad i-a băgat (a).

Lepădaţi din case figurile obscene. Adeseori am observat prin casele unora din creştinii care se cred mai de neam, mai învăţaţi, răsăriţi, bogaţi, etc., că în loc de a le fi împodobiţi pereţii cu Sfinte Icoane, candele, tablouri biblice, morale şi religioase, ei au atârnate pe de-a rândul, ba unii chiar pe peretele de răsărit, tablouri obscene cu felurite figuri de femei goale, în costumul Evei şi de bărbaţi despuiaţi în felurite poziţii. Aceasta e nota păgânătăţii care a cuprins pe mulţi. Idolatrii păgâni ai popoarelor care nu cunoşteau pe Dumnezeu şi se închinau idolilor, aveau felurite tablouri cu idoli şi idoliţe, despuiaţi, sau cu câte un văl subţire, transparent, prin care se vedeau toate goliciunile lor, aşa cum se văd unele din cele de prin mitologiile păgâne.

În capiştile brahmane, adeseori se găsesc columne în forma mădularelor bărbăteşti, consacrate lui Vişnu, zeul naşterilor masculine. Tot acolo se mai văd şi forme în chipul organelor femeieşti, consacrate soţiei lui Vişnu, zeiţa naşterilor feminine. La ziua ei se fac mari serbări, cu felurite desfrânări şi sacrificii sângeroase. Aceia sunt păgâni, de aceea au în capiştile şi prin casele lor tablouri şi chipuri obscene, dar creştinii de unde au luat acest urât obicei?

Pe alocuri am văzut şi la ţară, ilustraţii obscene, puse chiar în faţa Sfintelor Icoane; aşa cum unele persoane ignorante şi negre la suflete pun fleacurile deşertăciunile idoleşti (mărgele, lănţişoare, hurmuzuri, salbe, cercei, inele, brăţări, etc.) cu care idolatrii păgâni îşi împopoţonau idolii lor, pe faţa Sfintelor Icoane ale Maicii Domnului cu Pruncul Iisus Hristos în braţe. Ba în unele Biserici am văzut femei denaturate, punând flori pe capul Chipul Maicii Domnului, asemenea fetelor şi femeilor dezmăţate, cum vor fi fost şi ele când s-or fi dus la

(a) *I.M.C. ist. 10*

crâşme, jocuri şi dragoste mârşavă, desigur, cum sunt şi atunci când fac aceasta; că aceasta se face mai mult din stricăciunea sufletească, ori din prostie infernală...

Păgânii idolatri se ocupau de obscenităţi, că erau închinători idolilor şi dracilor; însă creştinilor nu li-i iertat a urma păgânilor Creştinii care s-au lepădat de diavolul şi de toate lucrurile, slujbele, slugile şi trufia lui şi s-au împreunat cu Hristos pentru totdeauna, să vieţuiască curat creştineşte, arătând în credincioşia, cuvântul, vieţuirea, lucrarea, în casa şi activitatea lor, Chipul Mântuitorului în Care s-au botezat şi îmbrăcat.

Minunile trăsnetului. Mii de ani lumea a crezut că trăsnetul este un foc ceresc, pe care Dumnezeu în mânia Sa îl azvârle peste oamenii păcătoşi. Unii cred că Sfântul Ilie cutreieră norii, aruncând valuri de foc peste biata lume. Ce n-au născocit oamenii ca să-şi tălmăcească taina trăsnetului şi a fulgerului! Astăzi toată lumea ştie că fulgerul este o scânteie electrică; adesea scânteia cade pe pământ, ca o săgeată sau ca o ghiulea de foc: e trăsnetul. Să vedeţi câteva din isprăvile unor asemenea ghiulele de foc: Prin anul 1913, trăsnetul în chip de ghiulea de foc, a intrat în casa unui profesor şi s-a apropiat de un copil, care stătea pe o masă, cu picioarele atârnând spre pământ, ghiuleaua luminoasă se rostogoli prin odaie, se îndreptă spre copil, se ridică pe lângă el şi împrejurul lui, sări apoi spre gura sobei, se ridică prin horn şi ajungând în aer, plesni cu zgomot năprasnic, zguduind puternic toată casa. Un călător împreună cu doi copii se adăpostiră de ploaie în uşa unui staul de vite. Înaintea staulului era o curte, iar aproape de poartă, lângă o baltă, se afla un plop. Deodată un măr de foc se zări în vârful plopului. Apoi se coborî jos pe trunchi, se rostogoli pe pământ foarte încet, părând că-şi caută calea sa printre băltoacele de apă şi ajunse la uşă unde stăteau cei doi copii. Unul din ei avu curajul s-o atingă cu piciorul: îndată o detunătură puternică zgudui zidurile. Cei doi copii fură aruncaţi la pământ, fără a fi răniţi; dar 11 vite din staul fură ucise. Alteori trăsnetul ia lucrurile din mână şi le ascunde, ori le aruncă departe. Un om ţinea în mână un pahar; trăsnetul i-l luă şi-l duse în curte fără să-l spargă. Un bici fu smuls din mâinile unui călăreţ şi dus departe. Două doamne împleteau ciorapi; trăsnetul trecu şi le fură acestora acele. Un băiat avea pe umăr o furcă; trăsnetul îi ia furca, o duce mai departe şi-i îndoaie dinţii.

În timpul unei furtuni, un tânăr fu trăsnit, lanţul de ceasornic fu topit, iar cuiele de la ghete smulse. Altă dată trăsnetul a topit cerceii unei femei; dar ea n-a păţit nimic.

Altă minune. „Duminică noaptea, în timp ce peste oraşul nostru Satu-Mare, s-a abătut o puternică furtună cu deslănţuiri electrice, s-a petrecut un fenomen ciudat. Funcţionarul particular Dreissig din serviciul hotelului „Victoria", s-a dus la cinematograf. La plecare şi-a încuiat uşile camerei, lăsând totul în ordine. Întorcându-se acasă după spectacol, nu mică i-a fost mirarea, găsind uşa descuiată, iar clanţa lipsă. Spectacolul care i s-a prezentat era uluitor. Toate cuiele de care atârnau tablourile pe pereţi erau arse, iar tablourile căzute la pământ, afară de Sf. Icoană reprezentând pe Iisus Hristos, care a rămas intactă. Aparatul de radio era spart şi lămpile arse înşirate pe jos. La fel şi o oglindă din perete, numai ţăndări... O bicicletă ce se găsea în cameră era intactă, însă cârma i-a fost îndreptată de parcă aşa ar fi făcut-o fabrica". „Totul se datorase unui trăsnet. Dar Dreissig n-a putut să înţeleagă, cum de numai Icoana cu Iisus Hristos a rămas intactă, cuiul nesuferind nici o stricăciune? „O pisică încuiată în cameră, a găsit-o vie, fără să i se întâmple ceva". Într-adevăr, iată un semn cu caracter suprafiresc, din care lămurit se poate înţelege, cum Dumnezeu osândeşte deşertăciunile, în care atât de mult s-a adâncit omenirea, dar se proslăveşte în cele Sfinte şi ne arată din orice împrejurare unde este adevărul (a).

Multe case luxoase cu felurite bogăţii au fost în vremea lui Noe cu care se va fi fălit omenirea aceea, ce credea şi vieţuia contra lui Dumnezeu, dar pe toate, împreună cu toată lumea aceea, le-a prăpădit mânia Divină prin potop. Multe case cu felurite bogăţii şi lux demonic, vor fi fost în Sodoma şi Gomora, cu care se vor fi lăudat cu satisfacţie satanică cetăţenii aceia păcătoşiţi completamente, în vremea lui Lot, dar toate şi toţi (afară de Lot cu fiicele sale) au fost distruse de potopul cu ploaia de pucioasă şi foc căzut din cer peste ei. Multe palate, vile şi case împodobite au fost în cursul veacurilor trecute, până în vremurile noastre, cu care s-a folosit lumea, dar pe mulţi şi multe din acelea le-a distrus mânia Divină prin: cutremure, prăpăd, revoluţii, războaie, etc. Să ne mulţumim a trăi mai modest şi sănătos, ca binecredincioşii noştri Sfinţi Părinţi şi străbuni.

(a) Din o carte de citire

24. Din mândrie şi prostie am defăimat uniforma sau portul Preoţilor Bisericii?

Cei care defaimă uniforma sau portul Preoţilor Bisericii, păcătuiesc greu contra dreptei credinţe creştine Ortodoxe, contra Bisericii şi contra lui Dumnezeu, Căruia servesc acei Sfinţiţi Slujitori. Prin această defăimare, acei defăimători sau batjocoritori, îşi dau pe faţă satanica mândrie şi prostie ce-i stăpâneşte, arătând că sunt pustii de Darul lui Dumnezeu. Precum magistraţii în timpul oficiului lor în judecătorii şi tribunale, ofiţerii şi ostaşii în cazarmă, la instrucţie, manevre şi război, etc., îşi au uniforma lor respectivă, tot astfel şi Sfinţiţii Liturghisitori şi călugării îşi au uniforma lor deosebită, pe care înalta lor dregătorie sau treaptă Sfântă îi obligă a o purta, spre deosebire de păstoriţii lor şi spre trezirea poporului la o vieţuire mai curată, mai sfântă şi mai înaltă.

Uniforma clericală. „Nimeni dintre cei ce se numără în cler să nu se îmbrace în haină nepotrivită, nici când stă în oraş, nici în cale mergând, ci să întrebuinţeze îmbrăcămintea care este destinată pentru cei ce se numără în cler. Iar dacă vreunul ar face aşa ceva, să se afurisească pe o săptămână" (a).

2. „Îmbrăcămintele călugărilor sunt asemenea locuitorului din pustiu şi Botezătorului Ioan, că era îmbrăcămintea lui de păr de cămilă şi brâul de curea pe mijlocul lui, care era haină de jale, iar mantia şi întinderea ei, arată şi închipuie aripile îngerilor, că chipul călugărilor se cheamă chip îngeresc; iar cureaua, adică brâul care strânge trupul, închipuie moartea patimilor cu postul şi cu rugăciunea şi zice că stau vitejeşte şi încinşi vârtos împotriva patimilor şi împotriva dracilor, deci brâul acela trebuie să-l aibă călugării de păr, iar unii îl fac de curea" (b).

3. Îmbrăcămintea clericului, în primul rând este spirituală, izvorâtă din zăcământul spiritual al vieţii interioare. După cum haina de lumină cu care S-a îmbrăcat Hristos pe Muntele Taborului, era reflexul slavei lăuntrice, tot aşa şi la cleric, haina exterioară este semnul consacrării interioare şi simbolul suferinţei şi al pocăinţei ascunse în Patimile Mântuitorului Hristos!

(a) Sin. VI. ec. can. 27. (b) P.M.B. gl. 120

4. Uniforma monahală este un fel de prelungire a darurilor botezului. Apa spală de păcatul strămoşesc, iar haina îl opreşte pe om să se apropie iarăşi de păcate. Este păzitoarea nevinovăţiei şi a suferinţei.

5. Clericul care poartă cu nevrednicie uniforma şi numele de cleric, se aseamănă cu smochinul cel neroditor, care îşi aşteaptă groaznica hotărâre: *„Să nu mai fie în tine rod în veac"* (a).

25. Ca femeie mi-am retezat părul capului, după moda veacului acestuia?... L-am aranjat după modă pentru a robi inimile tinerilor?

„Femeia de-şi va tunde părul ei... Şi va îndrăzni afacerea (a face) aceasta, anatema să fie, că n-a învăţat Dumnezeu să-şi tundă femeia părul, (fără) numai când va veni la petrecerea călugărească; iară de va fi îndemnată de niscaiva drăcii să-şi tundă părul ei (după modele desfrânatelor), să fie oprită de Biserică şi de Pricestanie, un an să se pocăiască" (b).

„Dacă vreuna din femei, pentru păruta nevoinţă şi-ar tunde părul, care l-au dat Dumnezeu spre pomenirea supunerii, ca una ce strică porunca supunerii, anatema fie".

Tâlcuire: Pavel Apostolul scriind către corinteni, zice: „Capul femeii este bărbatul; (fiindcă din Adam s-a luat Eva şi pricinuitor al ei s-a făcut) şi mai jos, de nu-şi acopere capul său femeia, tundă-şi părul. Iar de este lucru de ruşine a se tunde sau a se rade femeia, apoi învelească-şi capul. Şi iarăşi: femeia de are plete şi păr mult, aceasta este slava şi cinstea ei. Iar Eustatie şi ucenicii lui, învăţau să-şi tundă femeile capul, ca şi cum cu aceasta făceau lucrul cinstitor de Dumnezeu şi faptă bună; neînţelegând nepricepuţii, că învăţătura lor aceasta şi însăşi firii se împotriveşte, care atât de mult judecă a fi lucru potrivit la femei părul, încât nici pe o femeie nu au făcut-o pleşuvă şi fără păr, precum pe mulţi bărbaţi i-au făcut. Pentru aceasta canonul anatematiseşte pe cele ce ar urma acest lucru (a-şi tăia părul) (c).

Femeie împuşcată din cauza părului retezat. O vestită intelectuală cu părul retezat la modă, în vremea unei năvăliri de oştiri inamice, dormea în pat. Biruitorii intrând în casă şi văzându-o culcată în pat, cu părul scurt, socotind-o că-i vreun ostaş spion deghizat, au

---

(a) Mt. 21, 18-19; vezi Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie pg. 317. (b) Prav. Bis. Govora 66. (c) Can. 17 cu tâlcul lui al Sinod. Gangra, comp. 1Cor. 11, 3, 6, 15

împuşcat-o. Venind stăpânul casei şi plângându-se că i-au împuşcat soţia, biruitorii i-au răspuns:

– De ce-ai lăsat-o să-ţi taie părul, contra rânduielii creştineşti? Dacă n-ai fost în stare a-ţi stăpâni soţia, după învăţătura Bisericii creştine, ce fel de creştin mai eşti? Ba încă şi cu pretenţii de luminător al poporului! Cum n-ai ştiut ori n-ai vrut a-ţi stăpâni şi conduce soţia creştineşte, vrednic eşti să n-ai soţie. Îngropaţi-o, deci, că ea de mai înainte era moartă de vie (a).

26. Am purtat rochie prea lungă, apoi prea scurtă? Am purtat încălţăminte cu tocuri înalte?

Portul acesta nu este potrivit femeilor creştine, ci numai actriţelor de teatru şi femeilor cu moravuri uşoare de prin hoteluri şi stabilimente. Cele ce necinstesc creştinătatea prin astfel de mode sataniceşti, îşi atrag asupră-şi urgia Dumnezeiască în viaţa aceasta vremelnică şi dincolo de mormânt osânda cu diavolii în iad.

„O, creştină – zice fericitul Teofilact – tu vii în Biserica lui Dumnezeu ca să te înfăţişezi înaintea Făcătorului a toate şi ca să te rogi şi apoi cum întrebuinţezi feluri de împletituri de păr pe cap? Şi cum faci felurite împletituri ale părului şi altele, înşirând mărgăritare pe capul şi pe pieptul tău, încă şi pe îmbrăcăminte şi pe papucii tăi? A avea picioarele împodobite cu mărgăritare, este cu adevărat o desăvârşită ocară şi nedreptate. Şi acestea de unde le câştigi? De la bărbat şi din suspinurile săracilor şi ale orfanilor şi ale văduvelor; să dezbraci pe văduvă de cămaşa ei cea cârpită numai ca să calci tu cu picioarele pe mărgăritare. Şi oare nu este o mare îndelungă-răbdare, ce arată Dumnezeu către tine, femeia cea împodobită? Nu este o mare suferire a lui Dumnezeu, căci nu te pedepseşte precum ţi se cade? Cu adevărat, mare este răbdarea lui Dumnezeu către tine. Tu, o, fecioară şi femeie creştină, mergi la Biserică pentru ca să ceri de la Dumnezeu iertarea păcatelor tale şi apoi să te împodobeşti ca şi cum ai merge la jocuri şi la nunţi? Şi cum poţi, o, nefericită femeie, să suspini şi să te umileşti cu inima ta, purtând acest fel de podoabe? Bravo umilinţei tale celei de acest fel! Sau mai bine a zice, vai de aceasta! şi cum te va asculta Dumnezeu, ticăloaso, cum te va auzi pe tine, îmbrăcată fiind cu lucrurile săracilor? Deci nu te amăgi, soro, nu te amăgi; că de porţi haine împodobite, nici umilinţă nu poţi să ai întru rugăciunea ta, nici

(a) Apc. 3, 1; comp. Mt. 8, 22; Lc. 9, 60

Dumnezeu nu te va asculta ca să ierte păcatele tale; ci mai mult te va osândi şi rugăciunea ta se va preface întru păcat, după David (a). Şi vezi, că dacă Pavel opreşte de la femei podoabele acelea, ce sunt semne numai de bogăţia lor, cu cât mai vârtos opreşte de la dânsele împodobirile, care sunt semne de iscodire, adică precum sunt dresurile obrazului şi frecările fălcilor şi rumenelele şi sulimanurile şi grimarea ochilor şi încondeierea sprâncenelor şi gingăşiturile glasului şi mişcările ochilor celor eroticeşti şi celelalte chipuri deznodate, care sunt însuşite nu femeilor creştine, ci celor ale păgânilor şi nu ale fecioarelor şi ale celor întreg-înţelepte, ci ale curvelor şi ale celor stricate?"

Şi Hrisostom încă zice, despre femeile cele ce se împodobesc, acestea: „Ce zici? Vii ca să te rogi lui Dumnezeu şi împrejurată cu haine aurite şi împletituri? Au doară ca să joci ai venit? Ai venit să te rogi şi să ceri iertarea păcatelor şi rugându-te Stăpânului să-L faci pe El milostiv; ce te împodobeşti? Acestea nu sunt forme ale uneia ce se roagă. Cum vei putea să suspini? Cum poţi a lăcrima? Cum a te ruga întins, împrejurată cu un chip ca acesta? Acestea sunt ale actriţelor şi ale jucătoarelor, iar femeii celei cinstite, nici una din acestea nu i se cuvine... Deci nu urma curvelor". Însemnă însă şi aceasta, că dacă Dumnezeiescul Apostol opreşte aici a nu se împodobi femeile cu podoabe şi cu giuvaiere, neam slab fiind ele şi iubitoare de podoabă; cu cât mai vârtos opreşte pe bărbaţi a nu purta podoabe, care sunt neam bărbătesc şi defăimător femeieştilor podoabe, celor de acest fel? Pentru aceasta, întru adevăr, de femeiasca cuviinţă şi deznodat se cuvine a se numi oricare bărbaţi îngâmfaţi şi volnici actori şi scamatori, care se împodobesc cu femeieştile podoabe cele mai sus-zise şi se cocoşesc umblând şi se gingăşesc, mândrindu-se cu acestea, ca nişte păuni cu penele cele împestriţate ale lor, sau mai bine a zice precum se fălea cioara cea mai grozavă din basme, cu penele cele străine ce le purta. Iar de sunt feţe bisericeşti sau monahiceşti, cei ce se împodobesc cu haine strălucite şi de mult preţ, eu nu mai pot să asemăn nici cu o asemănare necuviinţa aceasta, că necuviinţa aceasta se află mai presus de orice chip şi asemănare necuvenită (b).

Dispreţuiţi moda goliciunii. Fruntaşii oraşului Birmingan din Anglia, au primit vestea că o mare dansatoare rusă vine în oraşul lor.

(a) Ps. 108, 6. (b) Vezi subîn. tâlc. fericitul Teofilact la ep. 1Tim. 2, 9; Tom. III, p. 159-161

Ea avea să joace cu picioarele şi pulpele goale, deci aproape descoperită. Gândindu-se la dezordinea şi scandalul ce va aduce spectatorilor – ţinuta asta goală – comitetul de cenzură compus în mare parte din măcelari, brutari şi alţi negustori, au oprit-o să joace. Dansatoarea, ca să se poată arăta pe scenă, a fost nevoită să-şi cumpere sandale, ciorapi şi restul îmbrăcămintei. Frumos gest! La noi când vom vedea aşa ceva? Mai ales că – fără să mă mai gândesc la oraşe – a început şi la sate să se imite moda de îmbrăcăminte a oraşelor, unde vezi femei şi fete aproape descoperite. Treziţi-vă femei şi fete române! Nu mai imitaţi felul de îmbrăcăminte al străinilor, ci hotărâţi-vă să purtaţi frumosul nostru costum naţional şi românesc, pe care nu-l întrece în frumuseţe nici un alt port de pe pământ. *„Desfrânaţilor, au nu ştiţi că prietenia lumii acesteia este vrăjmaşă lui Dumnezeu? Deci, cine se va fi hotărât să fie prieten al lumii, se face vrăjmaş lui Dumnezeu..."* (a). *„Iubiţilor! vă îndemn, fiindcă sunteţi vremelnici şi trecători, să vă feriţi de poftele fireşti, ca unele ce se războiesc împotriva sufletului..."* (b).

27. M-am purtat după moda idolilor şi a idolatrilor, sfidând astfel portul creştinesc?

Portul după moda idolilor şi idolatrilor, arată pe cei ce păcătuiesc astfel, că s-au despuiat de simţul religios al bunilor creştini, că au căzut din Darul Divin şi s-au întors la stăpânul lor cel vechi, la Satana, tatăl minciunii şi idolatriei satanice, de care se lepădaseră la Sfântul Botez. Îngerii luminaţi, îmbunătăţiţi şi îngerii răzvrătiţi, înrăutăţiţi se deosebesc cu desăvârşire în activitatea şi felul lor. Îngerii cei buni rămaşi în ascultarea lui Dumnezeu, sunt luminaţi, frumoşi, veseli, plăcuţi, binefăcători şi călăuzitori oamenilor pe calea vieţii, la Dumnezeu, Izvorul tuturor bunătăţilor şi fericirii vremelnice şi veşnice; iar îngerii răi, dracii, sunt negri, urâţi, fioroşi, răi făcători şi călăuzitori oamenilor în căile pierzării. Sf. Biserică Creştină Ortodoxă, în pictura şi desenele ei, ne înfăţişează pe Îngerii lui Dumnezeu, care sunt în slujba Dumnezeirii şi în Dar, îmbrăcaţi peste tot corpul, de la cap până la picioare, de sus până jos, foarte cuviincios; iar pe draci îi înfăţişează urâţi şi despuiaţi peste tot corpul, de sus până jos, arătând şi prin aceasta despuierea de Darul lui Dumnezeu pentru răzvrătirea şi înrăutăţirea lor.

(a) ac. 4, 4. (b) 1Petru 2, 11; din D-ca Ort. a. VIII, Nr. 27-28

Lumea din cursul vremurilor până azi, rămasă în păgânism şi idolatrizată, îşi are majoritatea idolilor despuiaţi şi alţii semi-despuiaţi, după arătările dracilor cărora li se închinau. Aceasta a fost şi este o taină care grăieşte mult creştinilor, curaţi în credinţa creştinească, adică celor duhovniceşti.

Din străvechile vremuri toţi străbunii şi străbunele noastre statornici în dreapta credinţă Creştină Ortodoxă îşi acopereau întreg corpul cu hainele lor, de la cap până la picioare, cu toată buna-cuviinţă. Aşa am apucat şi văzut şi noi că se îmbrăcau moşii şi părinţii noştri. Bunicile şi mamele noastre le-am văzut acoperite cu cămăşi şi haine lungi peste tot corpul, de la cap până la gleznele picioarelor cu toată buna-cuviinţă, ziua şi noaptea. După războiul mondial (1916-1918), credinţa s-a mai slăbit. Majoritatea creştinilor, parte bărbătească şi femeiască, au tot cioplit chipul şi portul creştinesc, conservat cu multă statornicie de străbunii şi străbunele noastre, după chipul veacului acestuia (a), sau după moda lumii moderne, cum zic ei, schimonosindu-se atât la chip cât şi la port, după chipul idolilor şi idolatrilor (sălbaticilor) antici şi moderni.

În aceste vremuri vitrege Ortodoxiei, am ajuns să vedem cu durere, bărbaţi sluţiţi după chipul idolatrilor egipteni şi al idolilor lor, precum şi femei şi fete aproape despuiate, după moda idolilor şi idolatrilor sălbatici, cu capul, pieptul, mâinile până la umăr şi picioarele până deasupra genunchilor dezgolite, umblând astfel în zile de lucru şi-n sărbători, prin case, prin curte, grădini şi ţarini, pe drumuri, străzi, în adunări, prin lume, localuri publice, ba chiar şi prin Sf. Biserici, unde se amestecă cu obrăznicie printre bărbaţi. Oare nu cumva alergătorii după chipul şi stăpânitorul veacului acestuia, cu foc străin la vârful nasului şi acum după pocniturile gurilor de foc, aleargă să se piardă în focul vremelnic şi veşnic? Iar partea femeiască ce şi-au scurtat rochiile până deasupra genunchilor... (ca idolii şi idolatrii egipteni) aleargă pe calea pierzării, spre a ajunge în măceluri o tarabă de carne? Ceea ce nu cutezau a face străbunele, bunicile şi mamele noastre nici noaptea, adică a umbla astfel dezgolite nici prin casă, vedem cu durere săvârşindu-se azi în public, ba chiar şi în Biserica lui Dumnezeu, de partea femeiască, de la cele mai bătrâne până la cele mai mici. Înainte vreme, trebuia să alergi pe la cine ştie ce muzee, ca să vezi feluriţi idoli

(a) Rom. 12, 2; Efs. 4, 22-32

despuiați, dar astăzi năvălesc idolii aceștia peste noi, chiar și în Sf. Biserică a lui Dumnezeu.

Precum Biserica Creștină ne pune prin pictura ei, două feluri de Îngeri: Îngerii credincioși ai lui Dumnezeu, acoperiți cuviincios peste tot corpul lor și dracii despuiați peste tot; tot astfel trecutul și prezentul ne pun înainte două feluri de creștini și creștine: Unii îmbrăcați cu chipul bunei-cuviințe și alții despuiați de chipul bunei-cuviințe, după chipul veacului acestuia, sau mai bine zis după satanica modă pustietoare a sumedenii de suflete omenești... Și aceasta ne grăiește mult și multe.

Cine este al lui Dumnezeu, să nu se lase târât în prăpastia pierzării de curentul dezmățului, al feluritelor mode satanice și credințe infernale; ci să se întoarcă înapoi la Ortodoxie și la toată buna-cuviință sfântă, știind că: *„Mulți sunt chemați, dar puțini aleși. Cei ce au ochi de văzut să vadă și cei ce au urechi de auzit să audă..."* (a).

Curiozități din lume. În pădurile Africii tropicale, s-au văzut, timp de două luni la rând, trecând miliarde de fluturi albi, fără întrerupere. Părea că ningea. Unui explorator, acești fluturi, i-au ruinat casa lui rustică, i-au rupt geamantanele, hainele și cărțile...

În Asia și Africa, numeroase stoluri de lăcuste, cufundă câmpiile într-un întuneric adânc... În Japonia, soțul merge înainte, iar soția îl urmează la doi pași...

Când doi japonezi se întâlnesc, ei nu dau mâna, ci se îndoiesc respectuos și adânc de la mijloc. Când intri într-o casă japoneză, în loc de pălărie, îți scoți încălțămintea.

Diferite. Vechii păgâni – bărbați și femei – întotdeauna când se prezentau mai-marilor lor, aveau capul acoperit.

Egiptenii, arabii, indienii, perșii, brahmanii, chinezii și romanii, când intrau în templele lor, aveau capul acoperit... Grecii se rugau înaintea zeilor lor cu capul acoperit... Evreii stau în templele lor la rugăciune cu capul acoperit (b).

Moda torturează femeile. „Cel ce nădăjduiește trebuie să sufere", zice, „poporul nostru". E de neînchipuit de multe ori câte suferințe trebuie să îndure cel ce nădăjduiește, până ce nădejdea ajunge să fie lăudată și imitată. Renumitul filosof Diogen, în frigul iernii –

(a) Mt. 20, 16; Mt. 13, 16. (b) Din rev. Duminica Ortodoxă

din cauza modestiei şi a lipsei – umbla desculţ pe gheaţa străzilor, în admiraţia plebei. Plato zise către popor:

– Dacă vreţi să vă arătaţi miloşi către acest om şi să-l liberaţi de chinurile lui, trebuie să faceţi ceva şi anume: să nu vă mai arătaţi înaintea lui. Plato prin aceasta, voia să spună că Diogen nu va mai suporta chinul, dacă lumea admiratoare ar dispare. Ce chinuri mari impune moda, îndeosebi femeilor care se ologesc, numai să fie la modă. Şi nu trebuie să cugetăm la picioarele mici din China, ci la picioarele dezgolite până deasupra genunchilor şi la sprâncenele smulse, ale femeilor şi fetelor noastre, purtătoare de nume creştinesc (a).

Pedeapsa fetelor dezgolite. Cuviosul Părinte Iacob de Nisibe, lăsând pustiul s-a dus în Persia vrând să vadă odrasla cea nouă a sfintei credinţe şi pe cât se putea, să ajute la înmulţirea ei. Şi trecând un pârâu ce se întâmplase în calea lui, a văzut câteva fecioare spălându-şi hainele şi dezvelindu-şi acestea picioarele, aproape de tot, priveau la dânsul, ca la un străin care purta o îmbrăcăminte neobişnuită, măsurându-l cu ochi îndrăzneţi, neruşinându-se nici de cinstea lui, nici de goliciunea lor; ci stăteau cu necuviinţă, fără a-şi acoperi capetele lor. Atunci Sfântul s-a mâniat pentru această neruşinare a lor şi vrând ca să arate puterea lui Dumnezeu, spre învăţătura acelora şi apoi să se izbăvească de închinarea idolească, când vor vedea acea minune, a blestemat izvorul din care curgea pârâul şi îndată s-a uscat izvorul acela, încât nici o picătură de apă nu s-a mai aflat într-însul. Asemenea a mai blestemat şi pe acele fecioare neruşinate, ca să îmbătrânească deodată; şi s-a îndeplinit cuvântul Sfântului, căci părul cel negru al capetelor lor, îndată s-a încărunţit şi s-a făcut ca frunzele cele de toamnă. când cade bruma peste dânsele.

Deci, văzând aceasta fecioarele (căci şi apa se uscase şi ele toate fiind cărunte, priveau una la alta) s-au înspăimântat şi alergând în cetate, au spus către toţi cele întâmplate. Iar cetăţenii, văzând minunea ce se făcuse, a mers la Sfântul Iacob, marele făcător de minuni şi l-au rugat cu dinadinsul, ca să-şi îmblânzească mânia şi să întoarcă iarăşi apa în râu. Iar Sfântul milostivindu-se, degrab a făcut rugăciune către Domnul şi a curs iarăşi izvorul ca şi mai înainte şi pârâul s-a umplut de apă. Apoi oamenii rugau pe Sfântul ca să dea şi

(a) O.M.P. ist. 596

fetelor tinereţea de mai înainte. Sfântul voia să facă aceasta, dar când a întrebat unde sunt, fetele nu s-au mai aflat, nici nu au venit la pocăinţă; pentru aceasta le-a pedepsit ca să rămână astfel, spre neuitată aducere-aminte de puterile cele minunate ale lui Dumnezeu ca astfel şi ceilalţi să se înveţe curăţenia vieţii şi buna rânduială (a).

28. M-am împopoţonat cu deşertăciuni idoleşti?

Ce rost au deşertăciunile idoleşti pe femeile şi fetele creştine? Cercetând de unde vin podoabele idoleşti şi cine le-a purtat şi le poartă, te cuprinde mirarea când auzi, vezi, ori citeşti că sunt femei şi fete, botezate în Hristos, care se împopoţonează, umblă împopoţonate cu podoabe idoleşti şi ţin morţiş la aceste fleacuri de găteală ale sataniceştii trufii femeieşti! Parcă nici nu ne vine a crede ca majoritatea femeilor purtătoare de nume creştinesc să ţină la împopoţonările păgâneşti mai mult decât la ochii lor din cap! şi cu toate acestea vedem această ticăloşie idolească răsfăţându-se pe piepturile şi feţele multora, sfidând sfinţenia şi sfaturile Duhovniceşti.

De unde au luat deci femeile şi fetele purtătoare numelui creştinesc, obiceiul acesta idolatru? De la idolii neamurilor, care-s draci (b) şi de la idolatrii închinători ai lor, vine obiceiul acesta satanicesc de a se împopoţona femeile şi fetele creştine cu podoabe idoleşti, călcând astfel făgăduinţa depusă la Sf. Botez: „Mă lepăd de Satana şi de toate lucrurile, îngerii, slujbele şi trufia lui...” şi „Mă împreunez cu Hristos”. Voievozii infernului însă, s-au muncit timp îndelungat a băga întunericul acestei împopoţonări idoleşti, sataniceşti, în Biserica lui Dumnezeu, spre a o însuşi şi diviniza creştinii eclipsaţi. Şi au reuşit. Aşa de mult a amăgit satana şi voievozii infernului pe creştinii cu numele, încât cei ce ar cuteza să lucreze pentru scoaterea urâciunii acesteia, „adică a podoabelor idoleşti”, afară din locul cel Sfânt, îşi primejduieşte pacea, situaţia, ba chiar şi viaţa. Oricine ar intra în lupta aceasta, e silit a apuca pe drumul martiriului creştinesc.

În timpurile primilor împăraţi creştini, s-au introdus cu duiumul, puţini pregătiţi şi mai mult nepregătiţi, în sânul Bisericii Creştine. Majoritatea acestor păgâni au adus cu dânşii în adunarea creştinilor şi multe din credinţele şi obiceiurile lor idolatre, între care şi împopoţonarea cu mulţimea podoabelor idoleşti. Aceasta a silit pe

(a) V. Sf. 13 ian. (b) Ps. 105, 36-37; 1 Cor. 10, 19-23

mulţi creştini mai fierbinţi în dragoste, să părăsească lumea şi să se retragă în pustietăţi, formând treptat comunităţi întregi şi mari de monahi şi monahii. Dezgustaţi până în adâncul sufletului de păgânismele, patimile şi împodobirile idoleşti cu care se împopoţonau femeile şi fetele aduse din păgâni şi introduse în sânul Bisericii, ei se purtau foarte sărăcăcios şi aspru cu ei înşişi, strălucind în pustnicie, fapte bune, smerenie, osteneli grele şi în facerea feluritelor minuni. Creştinii buni şi creştinele care rămâneau în lume, după sfatul şi exemplul Mântuitorului, al Maicii Domnului, al Apostolilor (a) şi al Păstorilor Bisericii, se îmbrăcau simplu, modest şi îşi împodobeau viaţa cu felurite virtuţi creştineşti, vieţuind după Cuvântul lui Dumnezeu.

Introducerea acestor păgânisme în Biserică, a adus multe piedici creştinilor şi mare necaz Păstorilor zeloşi. Astfel, Sf. Ioan Hrisostom combătând prăznuirile păgâneşti, pe care le făceau şi mulţi creştini cu numele, zicea: „Aceste nebune nelegiuiri care se văd în aceste zile... luminarea cu focuri a pieţelor publice, coroanele pe porţi, ş.a., sunt podoabe diavoleşti; jocurile care se fac în peşteri, amărăsc sufletul meu, căci ele sunt pline de necurăţie" (b).

Fericitul Augustin, combătând acele păgânisme cu care se distrau şi unii creştini, zicea: „În aceste zile de nebunie, schimbă rânduiala îmbrăcămintei şi pun pe ei haine urâcioase şi nepotrivite... Este trist că şi unii dintre creştini urmează aceste fapte dureroase (idoleşti)! Ce om este acela care se preface în cerb sau în alt animal? Unii se prefac în berbec, în capete de animale... se îmbracă ca femeile, ca fecioarele..." (c).

Sinodul 6 ecumenic prin can. 62 luptă contra acestor păgânisme, contra prăznuirii păgâneşti cu jocuri publice, oprindu-le cu afurisenie, dar firul acestor păgânisme nu s-a putut stârpi, ba încă s-a întins, înăbuşind vieţuirea creştinească. Astfel, acele fapte păgâneşti se văd hălăduind printre creştinii de nume până în vremurile noastre. Priviţi la balurile mascate, jocurile de Anul Nou cu capra, brezaia, turca, etc., la moda nudului şi împopoţonarea femeilor şi fetelor creştine cu podoabele idoleşti sau zorzoanele trufiei sataniceşti, cu care vin gătite la jocuri, baluri, serate, nunţi, ba chiar şi la Biserică şi se va încredinţa fiecare despre acest dureros adevăr al decăderii majorităţii persoa-

---

(a) Mt. 11, 29; Lc. 1, 48; 1 Tim. 3, 9-15; 1 Petru 3. (b) Omilia XXIII, la calende. (c) Augustin Serm. 120

nelor cu nume creştinesc. Şi, persoanele acestea care prăznuiesc păgâneşte şi se împopoţonează cu podoabele idoleşti, cu zorzoanele trufiei sataniceşti, pretind totuşi că-s creştine!

Sf. Ioan Hrisostom înfrunta partea femeiască ce umblau împopoţonate chiar şi la Sf. Biserică, zicând: „Ce ai venit aici în Biserică aşa împopoţonată? Ai venit să te rogi lui Dumnezeu? Acestea nu-s forme ale uneia care se roagă! Cum vei putea (aşa împopoţonată) să suspini? Cum vei putea să lăcrimezi? Cum vei putea a te ruga întins (când eşti aşa de împodobită)? Aceste forme (de împopoţonări) sunt ale actriţelor, ale jucătoarelor; iar femeii cinstite nici una din acestea nu i se cuvine... Deci nu urma curvelor" (a).

„Femeia împodobită e casa tuturor dracilor din iad, zice Sf. Ambrozie. Jocurile, balurile şi întâlnirile lumeşti pentru aprinderea la păcate... este teritoriul diavolului" zice Tertulian". Sf. Ioan Hrisostom zice că: „Acolo unde joacă oamenii afemeiaţi şi măscăricii, sare în mijloc diavolul...". În casa în care se fac jocuri (pe la nunţi, patroane, cumetrii, petreceri, etc.), acolo se adună toată ceata dracilor".

Iată pentru cine şi pentru ce se împopoţonează păgânii cu podoabe idoleşti! Iată pentru cine şi pentru ce se împopoţonează şi majoritatea creştinelor uşuratice, cu podoabe idolatre. Dacă ne-am pogorât până la picioarele de lut ale chipului văzut de Nabuhodonosor (b), să nu ne pogorâm şi mai jos punând aceste deşertăciuni idoleşti chiar şi pe Icoana Maicii Domnului, ca să nu ne pogorâm în fundul iadului vremelnic şi veşnic.

29. Am pus podoabe idoleşti şi pe Icoana Maicii Domnului şi a Pruncului Iisus?

Majoritatea Creştinilor buni ştiu că Sf. Icoană a Maicii Domnului a fost de mult ajutor celor ce au cinstit-o creştineşte, aprinzând candela înaintea ei, tămâie sfinţită de Preot şi făcând rugăciuni în Duh şi în adevăr. În cinstea Sfintei Icoane, creştinii şi creştinele, la rugăciuni stau îmbrăcaţi cuviincios. Îmbrăcaţi cuviincios vin ei şi la Sfânta Biserică şi aşa ies şi în lume; iar cei care umblă aproape despuiaţi îşi arată abaterea lor la păgânism şi idolatrie. Partea femeiască, cele mai multe, deviate la idolatria sistematizată, s-au împopoţonat cu deşertăciunile idolatre. Aşa şi-au împopoţonat păpuşile cu: cercei, mărgele, salbe, funde, beteală... aşa şi-au împo-

---

(a) Augustin Serm. 120. (b) Dan. 2

poţonat fetiţele, ba unele şi mai întunecate, au făcut aşa chiar şi cu Sfintele Icoane ale Maicii Domnului.

Parcă nici nu-ţi vine să crezi! Ba nici nu ne putem împăca cu gândul şi ştirea aceasta! şi cu toate acestea, fapta asta infernală o vedem aidoma în unele locuri. suflete întunecate, năimite de voievozii iadului, au adus, au pus şi pun şi azi podoabe idoleşti pe faţa Sfintelor Icoane a Maicii Preasfinte cu Pruncul Iisus în braţe.

Sfânta Biserică Creştină Ortodoxă sfătuieşte pe creştinele de toate vârstele, să meargă pe urmele Maicii Domnului şi să urmeze pilda vieţuirii Ei, strălucită în felurite virtuţi Duhovniceşti. Majoritatea creştinelor însă nevrând nici în ruptul capului a urma pilda vieţuirii Maicii Sfinte, (care prin smerenie, modestie şi întreaga înţelepciune vieţuind şi petrecând pe pământ, s-a învrednicit a deveni Împărăteasa oamenilor şi a Îngerilor luminaţi), s-au apucat să transforme Icoana cu chipul Ei după chipurile împodobirii lor idoleşti. Şi aşa, în vremurile noastre, vitrege Ortodoxiei, vedem cu durere „urâciunea pustiirii", „podoabele idoleşti", „zorzoanele trufiei sataniceşti" stând în faţa Sfinţeniei, deasupra Sfinţeniei, adică în faţa, deasupra Sfintei Icoane a Maicii Domnului cu Pruncul Iisus în braţe. Ce contrast izbitor, care ne face să roşim!

Să lepădăm aceste păgânisme din mijlocul nostru şi mai ales de pe faţa Sfintelor Icoane ale Maicii Domnului, după sfatul Dumnezeieştilor Scripturi, care zic: *„Creştinilor! Nu vă înjugaţi într-un jug cu necredincioşii. Că ce împărtăşire are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împreunare are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu Veliar? Sau ce parte este credinciosului cu cel necredincios? Sau ce însoţire este Bisericii lui Dumnezeu cu idolii?..."* (a).

Fiilor! *„Toată lumea în cel rău zace... Păziţi-vă pe voi de idoli. Amin"* (b). Acestea şi multe alte sfaturi ale Bisericii auzindu-le, să lepădăm din mijlocul nostru feluritele împodobiri idoleşti şi mai ales de pe Sfintele Icoane ale Maicii Domnului, că Maica Domnului în tot timpul vieţuirii Sale pe pământ şi în cer, n-a avut şi n-are nici o împărtăşire cu podoabele idoleşti şi zorzoanele trufiei sataniceşti, cu care s-au împodobit idolii neamurilor şi închinătorii lor.

Cruciuliţe şi cruci cu lănţişoare agăţate pe Icoana Maicii Domnului şi a Pruncului Iisus! De unde e obiceiul acesta?

(a) 2 Cor. 6, 14-16. (b) 1 Ioan 5-19, 21

Porunceşte Biserica aceasta? Hotărăsc Sfintele Sinoade? Învaţă Sf. Părinţi să se pună lănţişoare cu cruci şi cruciuliţe la gâtul Pruncului Iisus şi al Maicii Sfinte? Dacă aceasta ar fi fost hotărât de Sfânta Biserică Ortodoxă, apoi Sf. Ap. şi Ev. Luca, care a pictat primele Sf. Icoane cu chipul Maicii Domnului, Sf. Icoană Lidiancă făcută cu minune fără mână omenească, după care-i pictată şi Sf. Icoană a Maicii Domnului de la Mănăstirea Neamţului, dăruită de împăratul bizantin, Andronic Paleologul, voievodului român, Alexandru cel Bun (1400-1432) şi alte Sf. Icoane zugrăvite cu minune şi cele zugrăvite de pictorii care au lucrat în strânsă legătură cu învăţătura Sf. Biserici Ortodoxe şi sfaturile Sfinţilor Ierarhi, n-ar fi zugrăvit ei oare şi lănţişoare cu Cruci atârnate la gâtul Pruncului Iisus şi al Maicii Sale? Cum au zugrăvit lănţişoare cu cruci la gâtul Sf. Ierarhi, Preoţi şi Călugări, oare n-ar fi pus ei acestea şi la gâtul Pruncului Iisus şi al Maicii Sale? Oare suntem noi mai adânciţi în învăţătura Ortodoxiei decât iscusiţii maeştri pictori, Ierarhii şi Dascălii luminaţi ai Ortodoxiei din vremurile apostolice şi patristice? Eu cred că nouă ne trebuie mult, mult, foarte mult, până să ajungem la măsura acelora!!! Atunci de unde s-a mai iscat şi obiceiul acesta potrivnic rânduielii Ortodoxiei? De unde înnoirea aceasta eronată? Şi aceasta, ca şi multe altele, au ieşit din ignoranţa întunecată a lumii acesteia plină de deşertăciuni, care oscilează înaintea feluritelor vânturi potrivnice Bisericii lui Dumnezeu.

În lume e un obicei vechi, ca pe ziua de 1 martie să se dăruiască mărţişoare, ori să cumpere cineva personal pentru a şi-l pune la gât şi a-l purta, cu felurite credinţe deşarte. Aceste mărţişoare sunt bani, sau alte obiecte în felurite forme: inimioară, ancoră, carte, cruciuliţe, etc., de aur, argint, nichel, aramă ori tinichea, legat cu un fir de mătase, lână ori bumbac roşu împletit cu un fir alb, ori cu felurite lănţişoare. Fetiţele, cumpărându-li-se păpuşi, sau făcându-şi ele din cârpe, le împopoţonează aşa după cum văd pe mamele lor, pe surorile mai mari, rudele ori vecinele lor că se împodobesc – cu mărgele, mărţişoare şi alte zorzoane – ca să fie mai frumoase. Când se fac şi ele mari, întunecându-li-se minţile cu deşertăciunile veacului acestuia, se lipsesc de luminarea Evangheliei Slavei Domnului Hristos, Care-i Chipul lui Dumnezeu (a) şi trec de la împopoţonarea păpuşilor la împopoţonarea... Sf. Icoane a Maicii Domnului, contra rânduielilor Bisericii Ortodoxe.

(a) 2 Cor. 3, 4 comp. Apc. 9

Vai şi amar persoanelor care se obrăznicesc şi se îndărătnicesc a face păpuşării şi cu Icoanele Sfinte.

30. Am pus Cruce la gâtul Pruncului Iisus?

Crucea la gâtul Pruncului Iisus! De unde s-a iscat obiceiul acesta, potrivnic Ortodoxiei? Au nu de la purtarea mărţişoarelor şi de la păpuşării? Au purtat creştinii mărţişoare, au purtat copiii şi fetiţele, au pus şi ei la păpuşi. Şi apoi s-au gândit să pună şi la gâtul Pruncului Iisus de pe Icoană, pentru a fi (frumos, după ignoranţa lor) ca ei şi ca păpuşile lor. Au înfipt în gâtul Pruncului Iisus cu un ac, o cruciuliţă sau i-au agăţat-o cu o aţă s-au lănţişor, că de, zic ele, ei) şi el e Creştin. Astfel, după mentalitatea întunecată, ei socot că şi Pruncul Iisus Hristos, e creştin ca şi ei, ca şi păpuşile lor. O, ce orbire blestemată! O, ce întuneric infernal! Unde va ajunge lumea asta cu ignoranţa ei. Asta, de, s-o facă evrei, păgâni, potrivnicii creştinătăţii! Dar în lumea cu nume creştinesc, e ceva groaznic.

Învăţătura Sf. Biserici Ortodoxe, ne arată clar, că, Domnul nostru Iisus Hristos, ne-a dat şi ne dă nouă, dar nu noi Lui, Dumnezeiescul Semn al Sf. Cruci, armă puternică spre a lupta cu ea împotriva diavolului, zicând: „Doamne, armă asupra diavolului Crucea Ta o ai dat nouă; că se scutură şi se cutremură, nesuferind a căuta spre puterea ei; că morţii i-ai sculat şi moartea ai surpat. Pentru aceasta ne închinăm Sfintei îngropării Tale şi învierii" (a).

Persoanele ignorante care agaţă Semnul Sf. Cruci la gâtul Pruncului Iisus, întorc pe dos Cuvântul Bisericii, după voia diavolului, când fac aceasta, vor să zică contra: „Doamne, armă asupra diavolului (cruciuliţa) Crucea Ta noi ţi-o dăm ţie...".

Aceştia răsturnând învăţătura şi rânduiala Bisericii, se răstoarnă, prin satanica ignoranţă, pe ei din Dar în infernul vremelnic şi veşnic. Domnul Hristos e Dumnezeu, Mântuitorul şi Răscumpărătorul nostru, iar nu noi suntem mântuitorii şi răscumpărătorii Lui. Nu noi ne-am răstignit, jertfit şi am răscumpărat pe Domnul Hristos; ci Domnul Hristos S-a răstignit, jertfit şi ne-a răscupărat pe noi, deci e păcat groaznic a-L pune pe El în rândul oamenilor, ba chiar şi al păpuşilor. Aşa cum s-au pictat şi sfinţit icoanele de prin Sfintele Biserici şi din casele creştinilor de 19 secole şi ni s-au păstrat, aşa să-L avem şi să-L

(a) *Tropar*

păstrăm pe Pruncul Iisus Hristos Dumnezeu pe Sf. Icoane şi în fiinţa noastră.

LÂNGĂ BINE E ŞI UN RĂU

Ascultaţi creştini iubiţi, cuvânt bun şi ziditor,
Unu-i Dumnezeul nostru, al lumii bun Creator,
El în strălucita-I Slavă şi noian plin de iubire,
A creat lumea cerească, Îngeri mulţi, mare mulţime.
Care veşnic să-L slăvească, slujind în plin-ascultare
Dar pentru-a rămâne-n slavă, El i-a pus la încercare,
Aducându-le-n mijloc, pe al său Fiu, Unul-Născut,
Ce urmă să Se întrupeze, Om, Cuvântul Preaslăvit,
Le-a poruncit să se închine, Fiului, toţi îngerii Lui,
Mii de mii şi miliarde, toată oastea cerului.
O parte din acei îngeri, cu-al lor Lucifer în frunte
Socotindu-se deasupra înălţimilor de munte,
N-au vrut s-asculte de Tatăl, Fiului nu s-a-nchinat
Şi îngreunaţi cu mândria, toţi din ceruri s-au surpat.
Celelalte oşti cereşti, de la mari până la mici
Supunându-se ascultării, Il slujesc, slăvesc în veci.
După aceea Dumnezeu: Tatăl, Fiul, Duhul Sfânt
A creat şi lumea asta, ceru înalt şi acest pământ
Soare, lună, mulţimi stele, ce arată vremi şi semne,
Zile, nopţi, luni, anotimpuri, spre-a ne folosi de ele.
A creat vieţuitoare în aer, în ape pe pământ,
Mulţimi mari nenumărate şi apoi pe om l-a făcut.
L-a creat: drept, virtuos, paşnic, luminat, frumos,
Încărcat de bunătăţi, puternic, vesel, voios.
Din pământ i-a zidit trupul, apoi suflându-i în faţă
I-a pus în corp suflet viu, Duh cu puteri de viaţă
Două lumi a pus într-însul, microcosm în macrocosm
După Chip şi Asemănare, cu raţiune, libertate.
Astfel minunat creat, om pământesc şi ceresc,
Vremelnic, nemuritor, văzut şi Duhovnicesc

Având duh cu Har Divin, trup din stihii alcătuit
Pământ, apă, soare, aer şi-n Rai l-a sălăşluit.
În acel Paradis, cu aer: bun, temperat, potrivit
Cu frumuseţi, pomi, flori, miresme, lumină, loc preaslăvit
Erau sădiţi în mijloc: doi pomi falnici, mari, vestiţi:
Primul era Pomul Vieţii, iar lângă el pomul morţii.
Omului – Adam şi Eva – aşezat în Paradis
Dumnezeu atunci cercându-l, privindu-l cu drag, i-a zis:
„Din toţi pomii Raiului, tu poţi oricând să mănânci
Dar de acest „Pom oprit", n-ai voie nici să te atingi
Că-n ziua când vei mânca fructul din acest pom oprit,
Îţi vei pierde fericirea şi vei muri negreşit.
Omul a trăit ferice cât a stat sub ascultare
Dar când a călcat porunca, dând lui Satana crezare
Au căzut din fericire, din Rai au fost scoşi afară,
În pământul blestemat, cu dureri şi grea povară
Să-şi câştige pâinea zilnic, până s-or întoarce în pământ
Fericirea să-şi câştige, prin Sfântul făgăduit.
În larga-i Înţelepciune Preamăritul Creator
Zidind lumea asta mare cu minunatu-i decor
Vrând să arate omului ce înseamnă Rai şi iad
A pus lângă cele înalte, stricăciunile ce cad
Astfel, în Rai pe lângă Îngeri, ce mereu slăveau pe Dumnezeu
A slobozit pe Satana, care-a făcut prea mult rău.
Lângă Pomul Sfânt al vieţii, aducător de nemurire
De atunci încoace vedem, lângă lumină întuneric,
Lângă verdeaţă putregai, pe lângă pace război puternic.
Lângă senin posomorală şi-n veselii vezi pus un vai,
Vara la căpşuni umblând, peste câte un şarpe dai.
Argint, aur, diamant, îl vezi încuiat în zgură
Lângă noroi vezi un crin, pe sub spini o floare bună.
Lângă miere dai de amar, de nemernici lângă Har,
Lângă învăţaţi ignoranţi, printre Sfinţi, căzuţi din Dar.
Lângă credinţă necredinţă, lângă speranţă disperare,
Iubirea e împotmolită de pizmă şi ură mare.

Smerenia-i înăbuşită de bălăriile mândriei
Curăţia-i ştrangulată cu zdrenţele desfrânării.
Dărnicia-i gâtuită de sgârcenii, lăcomie
Cumpătarea e mânjită de îmbuibare şi beţie.
Buna îndelunga răbdare-i răsturnată de mânie
Şi blândeţea mult dorită e înecată-n zavistie.
Hărnicia ce se vede strălucind în univers
Leneşii nesocotind-o, se prăbuşesc în iad jos.
Ăştia sunt oamenii zilei, vremilor de-apoi cumplite
Făloşi în deşertăciuni şi-n lucrări nechibzuite,
Deşi au forma credinţei, puterea-i tăgăduiesc,
Şi adevărul în minciună, tot mereu îl bolmojesc.
Cum Satana printre Îngeri sus la Domnul a venit
Şi pe bunul, virtuosul, dreptul Iov l-a ponegrit,
Aşa şi năimiţii lui pe Creştinii buni hulesc
Trudesc să-i tragă-n păcate, jos în iadul diavolesc,
Tot ei zdrenţuiesc credinţa, pe Preoţii zeloşi bârfesc,
Cele Sfinte, chiar pe Domnul, mereu Îl nesocotesc.
Profanează Semnul Crucii, tot călcându-l în picioare
Fleacurile idoleşti agaţă sus pe Sfintele Icoane.
Idolaşi cu care saltă, satanic în joc la crâşmă
Ţin morţiş să-i vadă aievea când se-nchină la Icoană.
Nărav şod mai e şi ăsta, vrednic de o grea osândă
A pune-n faţa Icoanei, Maicii smerită şi blândă
Idoleştile zorzoanele: panglici, salbe şi mărgele
Lanţuri, cercei, funde, zale, sau hurmuzuri şi inele,
Voal, beteală de mirese, cum ursarii pun la urşi
Păgânii pe ai lor idoli, fetiţele la păpuşi.
Stiliştii susţin morţiş calendarul Iulian,
Adorându-l ca evreii pe idolul Nehuştean.
Ei ca fiara apocalipsei hulesc: Ierarhi, Sfânt Sinod,
Pe Preoţi bălăcăresc, cum sunt inspiraţi din iad.
Păcat groaznic care-i taie de la Biserica-Mamă;
Prăbuşindu-se-n infern, unde veşnic au să geamă.
Dragi creştini, acum e vremea să deschideţi ochii mari

Că-n lumea plină de ispite, virtuţile-s foarte rari.
Cum în Rai printre toţi pomii, se înălţa şi pomul morţii
Tot astfel în larga lume, sunt biserici de Sfinţi pline
Printre creştini şi sfinţenii, Slujbe, har şi-nvăţături
Sunt şi draci ispititori, ce la noi cu moarte vin.
Ei ne-ndeamnă pe Divinul, Semn al Crucii să călcăm
Să râdem, vorbim, smintim, să cinstim păgân zărzăm...
Greşind moartea te cuprinde, sufletul se zbate-n piept
Salvarea ţi-o afli doară, la Duhovnic înţelept.
Sfaturile ce-ţi spun unii, sunt vorbiri fără de preţ
În zadar ceri poame bune de la pomul pădureţ.
Deci, cât vieţuim în lume să fugim de pomul morţii
Şi-ascultând pe Hristos Domnul, să mâncăm din pomul vieţii.

31. Am râs de păcatele fraţilor (aproapelui), i-am osândit pe ei şi de păcatele mele nu m-am îngrijit?

Acest păcat arată întunecarea minţii a acelora care-l săvârşesc. Cei ce râd de păcatele altora, în loc de a se ruga şi a lucra pentru ridicarea lor, vor cădea în aceleaşi prăpăstioase păcate ale acelora de care au râs, ba chiar şi în altele mai grele, căci nimic nu rămâne nerăsplătit, dacă nu în lumea acesta, apoi în cea veşnică.

Sfântul Nifon mustrat pentru că mustrase. Sfântul Nifon s-a îmbolnăvit de la praznicul Învierii Domnului Hristos până la înjumătăţire. În acea boală el nimic nu zicea fără numai:

– Slavă Dumnezeului meu, slavă Ajutătoarei mele, Preacuratei Fecioarei Maria.

Iar luni mai înainte de miercurea înjumătăţirii, s-a rugat, zicând:

– Doamne Dumnezeul meu, învredniceşte-mă a mă împărtăşi cu Sfintele Tale Taine, în ziua înjumătăţirii pentru că foarte mult înseteză sufletul meu a se sătura de Preacurat Trupul Tău.

Apoi a adormit şi i s-a făcut lui vedenia aceasta: Două femei preastrălucite treceau pe lângă patul lui, în asemănarea purtătoarelor de mir, una era îmbrăcată în porfiră şi ţinea o stâlpare de măslin, iar cealaltă, asemenea ei, mergea în urmă, purtând un vas mic plin de sfinţenie; apoi ţinea şi o trestie muiată în untdelemn sfânt şi venind către pat, au stat. Şi a zis cea îmbrăcată în porfiră, către cealaltă:

– Vezi, Anastasio, de ce pătimeşte tânărul acesta? Anastasia a răspuns către dânsa:

– Acesta pătimeşte de focul limbii sale; căci pe când era sănătos, gura lui nu era îngrădită, ci acum se pedepseşte de Domnul, ca să nu se osândească dincolo, fiindcă foarte mult îl iubeşte Dumnezeu şi-l ceartă; iar tu, Doamnă, de vrei, miluieşte-l şi ajută lui.

Cea îmbrăcată în porfiră a răspuns:

– Îl voi milui, numai să-l duci unde mergem şi noi.

Deci luându-l de mână Anastasia, l-a dus în Biserica Sfinţilor Apostoli. Apoi a zis către dânsa cea cu porfiră:

– Ia untdelemn din candela ce arde în Altar şi-l unge de la cap până la picioare.

Iar aceea ungându-l, a zis:

– Vezi, Stăpână, iată am făcut după porunca ta.

Cea cu haina de porfiră a zâmbit şi a zis:

– Acesta este semnul milostivirii, pentru care am venit. Atunci i-a dat lui Nifon sâlparea cea din măslin, pe care o ţinea în mână, zicând:

– Vezi şi cunoaşte, că stâlparea aceasta este din Darul Domnului şi o dau ţie pentru că acum a vărsat preaînduratul Dumnezeu mila Sa asupra ta; iar tu de acum întrarmează-te asupra diavolilor şi vei călca pe dânşii ca pe nişte trestii şi fân.

Iar Nifon i s-a închinat la picioare; şi deşteptându-se, a cunoscut că vedenia aceea a fost binecuvântarea Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, apoi îndată s-a făcut sănătos şi a început a umbla; iar a doua zi, marţi, s-a întărit cu hrană, apoi în ziua Înjumătăţirii venind în Biserică, cu multă bucurie s-a împărtăşit cu Dumnezeieştile Taine (a).

32. M-am socotit a fi deştept şi am grăit deşertăciuni?

„Socotindu-se pe sine a fi înţelepţi, au înnebunit... Scris este: Pierde-voi înţelepciunea înţelepţilor şi ştiinţa celor ştiutori o voi lepăda. Unde este înţeleptul? Unde este cărturarul? Unde este întrebătorul veacului acestuia...?” (b).

Nu te încrede în aparenţe, ci în realităţi. După o ploaie grozavă iată că apăru curcubeul cel drăgălaş pe cer. Micul Ioniţă se uită pe fereastră şi strigă plin de bucurie:

– Culori atât de minunate nici când n-am văzut! Colo pe la salcia cea bătrână de lângă apă ajunge curcubeul din nori până în pământ.

(a) V. Sf. 23 dec. (b) Rom. 1, 22-32; 1 Cor. 1, 12-31

De bună seamă că s-au vopsit toate picăturile de apă de pe frunze de culoarea cea frumoasă. Mă voi duce degrab acolo şi-mi voi umple toate scoicile cu culori din acelea fine, ca să am cu ce zugrăvi.

El alergă cât putu mai iute în spre salcie; dar spre marea sa uimire se trezi plouat de pretutindeni, iar de vopsele ca-n palmă. Ud până la piele se întoarse acasă trist şi-şi spuse necazul tatălui său. Tată-său zâmbi şi zise:

– Culorile acelea nu se pot prinde în scoici, dragă, numai picăturile de ploaie par a fi colorate la lumina soarelui, dar minunăţia aceea de culori nu este adevărată, ea nu e statornică. Şi vezi, dragul meu copilaş, aşa e în lumea asta cu toată strălucirea şi mărirea ei; ni se pare că e ceva, dar nu este nimic. Pentru aceea, copile, de ştii, că ce apare înşeală, vei fi tu scutit de multă amăreală (a).

Încrezutul învăţat şi ţăranul. Se întorsese de prin alte străinătăţi acasă, la ţară, să facă vara cu părinţii. De când învăţa pe departe, uitase a grăi româneşte. Umbla el prin sat, dar când să vorbească cu cineva, nu nimerea cuvintele. Acum de!..., numai că n-aşi zice vorbă de ocară..., nu ştiu dacă uitatul o fi fost pricina, ori, se mai marghiolea şi el aşa..., să semene a naţie... Ţăranii, numai îşi dădeau coate pe din dos.

– Apoi, cuconaşule, limba dumneatale s-a dat după vorba franţuzului..., s-a ascuţit... s-a făcut mai delicată: nu-i ca a noastră; lată şi tăpălăgoasă...

Se duce odată pe câmp. Plimbându-se el pe lanuri, dă peste un creştin, care grebla nişte cositură. Românul, cum îi el: într-o treabă nu se prea amestecă, aşa nepoftit; dar în vorbă, intră şi netras de mânecă.

– Îţi mai porţi urâtul pe cele dealuri, cucoane! Umblă că eşti tânăr şi nu te ţin nevoile în loc. Dacă-i îmbătrâni şi te-or înconjura copiii, apoi ţi-a trece pofta de hoinărit.

Omul îi spuse câte-n lună şi-n soare. O începu de la Adam şi ajunse unde a dus mutul roata; şi surdul iapa. Cuconaşul nostru rămăsese ca de piatră. Îngâna, din când în când, câte un cuvânt pocit şi apoi ducea degetul la frunte şi asuda până să nimerească altă vorbă. Românul stătea cu bărbia rezemată-n coada greblei şi se uita minunat, la tânăr.

– Şi vine departe târgul acela, unde eşti cu învăţătura?

– Departe.

(a) I.M.C. ist. 7

– Să fie ca la o mie de poşte?

– Mai mult!

– Elei!

– De acolea-ncolo, nu mai este pământ; ci tot apă!

– Auzi tu, minunăţie!... Şi ce-ai gândit, de te-ai înstrăinat aşa? N-ai aici de toate?... că poţi să mănânci banii cu lingura şi tot îţi mai şi rămâne...

– Învăţ carte!

– Pe drept! Omul, de ce ştie, de ce-ar vrea să mai afle! Numai mă gândesc, ce trebuie să fie în capul dumneatale: învăţăturile de pe lume..., ai...?

– Aşa-i!

– În ţara aceea trebuie să se fiarbă piatra cea scumpă: sâmburele înţelepciunii şi cumpăneala gândului...?!

– Precum zici, acolo-i marginea pământului?

– Acolo!

Omul rămâne abătut.

– Ce-am văzut... Şi ce cunoaştem noi?! Am văzut câmpul şi pădurea; şi ne pricepem să luăm o sapă de coadă. Dar, lasă! Umblaţi, măcar dumneavoastră. Noi..., om munci aici; că nu tuturor le este dat să ştie!...

– Şi ce faci, pe câmp?

– Adun fân!

– Cum îi zice acesteia cu care învăluieşti brazdele?

– Şi, zău; chiar i-ai uitat numele?

– Nu-mi mai aduc aminte!

În timpul vorbei, cu vârful încălţării, tot apăsa în piptenele greblei, de mai, mai, îi îngroşase dinţii. Când apăsa mai tărişor, coada sta gata să scape de sub bărbia omului.

– Ia mai gândeşte-te; că, oricât ar învăţa omul, tot îi mai rămâne în cap un locşor pentru vorbele cu care a crescut...

Românul îl măsura din ochi şi vedea bine că se fasoleşte, ca să pară a limbă străină. Îşi puse în minte să prindă pe boier cu ocaua mică. Când simţi el, că boierul apăsa mai vârtos în greblă, îşi ridică capul şi dădu drumul cozii, de se opri tocmai în nasul boierului.

– Tii! afurisită greblă!

– Aşa-i zice cucoane! I-ai dat peste nume!... (a).

(a) Băjenaru

33. M-am socotit a fi deasupra celorlalţi oameni cu frumuseţea, cu învăţătura, cu cuvântul, cu glasul, cu cântările, cu bogăţia, cu sărăcia, cu îmbrăcămintea de lux ori cu cea modestă, cu mâncărurile, cu băuturile, cu îmbuibările, cu postul, cu îngrăşarea corpului ori cu slăbirea lui, ş.a.?

„Tinerilor, plecaţi-vă celor bătrâni. Şi toţi, unul altuia plecându-vă, smerita cugetare să agonisiţi; de vreme ce, Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă; iar celor smeriţi le dă Har. Drept aceea, smeriţi-vă sub mâna cea tare a lui Dumnezeu, ca să vă înalţe pe voi la vreme" (a).

Smereşte-te şi creşti. – Să nu cumva să gândeşti vreodată în gândul tău, – a zis un bătrân – cum că tu eşti mai silitor şi mai nevoitor spre faptele cele sufleteşti decât ceilalţi fraţi şi că mai mult posteşti şi că te osteneşti, ci te smereşte pe tine cu Darul lui Hristos şi cu dragostea nefăţarnică către toţi fraţii, ca să nu cazi în duhul mândriei şi atunci îţi vei pierde osteneala ta. „Că scris este: Celui ce i se pare că stă, să se păzească ca să nu cadă" (b). „Ci cu dragostea să fii, ca îndulcit cu sare pururea către fratele tău.

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând:

– Spune-mi mie, Părinte, oare, ce ar face cineva vrând să-şi poată câştiga lui smerenia? Răspuns-a lui bătrânul, zicând:

– Smerenia, fiule, este cununa de pietre scumpe a călugărului. Şi, cel ce va vrea să câştige smerenia, acela pururea să se silească ca să-şi deprindă firea sa, a-şi vedea numai ale sale răutăţi şi păcate şi a le cunoaşte, a se mâhni, a se defăima şi a se îngriji pentru dânsele. Iar pentru păcatele altora să nu ispitească, nici să osândească pe nimeni din fraţi.

În toate supărările şi scârbele ce ţi se vor întâmpla ţie, te defaimă şi te ticăloşeşte pe tine, zicând: „Pentru păcatele mele mi s-a întâmplat mie această scârbă şi deci, mulţumesc Dumnezeului meu".

„Cel ce este mult cinstit şi slăvit de oameni în lumea aceasta, acela în lumea cea viitoare va fi lipsit de slavă şi de cinste. Pentru că cinstea şi slava sa şi-a luat-o de la oameni în lumea aceasta. Iar cel ce nu este slăvit, nici cinstit de oameni în lumea aceasta, acela va fi cinstit în lumea cea viitoare.

(a) 1 Petru 5, 5-6; Iac. 4, 6-8. (b) 1 Cor. 10, 12

De vei porunci ceva fratelui tău cu smerenie şi cu frica lui Dumnezeu, ca să facă vreo treabă oarecare, el se va supune cuvântului tău, celui cu smerenie şi va face aceea ce îi vei zice lui. Iar de vei porunci lui cu stăpânire, ca şi cum l-ai stăpâni pe el, iar nu cu smerenie şi cu frica lui Dumnezeu, atunci Dumnezeu Care vede şi cunoaşte tainele inimilor, nu-i dă lui îndemnare întru inima lui ca să te asculte pe tine şi să facă cele ce îi porunceşti lui cu stăpânire. De vreme ce arătat este lucrul care se face pentru Dumnezeu, aşijderea şi lucrul care se face cu poruncă stăpânitoare. Că lucrul care este al lui Dumnezeu, este cu smerenie, cu rugăminte şi cu blândeţe. Iar poruncirea cu stăpânire, este plină de mânie, de mâhnire şi de tulburare, care lucru este de la vicleanul (a).

Străinii deasupra localnicilor. Acum câţiva ani în urmă, unuia dintre călugării greci, după săvârşirea obişnuitei rugăciuni de seară, i s-a arătat în somn o descoperire de către Icoana cu trei mâini a Maicii Domnului din Sfântul Munte, foarte de mirare. Cum că în întinsa şi nepătrunsa de vedere înălţime a atmosferei sau a văzduhului, erau cete îngereşti, prin fumegarea norilor şi văzându-se ca şi cum ar fi fost toţi Sfinţii Atonului şi care se păreau că merg către fericita viaţă a Raiului. Însă în însăşi coloanele cele înainte mergătoare şi chiar în fruntea tuturor, erau călugării ruşi, apoi bulgari, sârbi şi celelalte naţii slave; iar după dânşii, sau să zicem, mai jos decât toţi, erau grecii. Dar în însăşi fruntea acestor cete, mergea, întru neobişnuită strălucire a Dumnezeieştii Slave, Maica lui Dumnezeu, ţinând în mâini Sceptrul Împărătesc şi având îmbrăcămintea mohorâtă. Pe când însă se uita asupra acestor cete de Sfinţi, iar mai cu deosebire asupra Cereştii Împărătese, stareţul grec şi-a fost ieşit din fire de bucuria ce-l cuprinsese, dar aruncându-şi băgarea de seamă la gloata Sfinţilor ruşi care era în fruntea tuturor şi văzând în treapta slavei de sub dânşii pe greci, a rămas uimit de mirare şi nu înţelegea pentru ce sunt astfel.

Locul acesta al Sfântului Munte, gândea el în sine, este a noastră moştenire, iar aceştia veniţi sau venetici... Pe când gândea el acestea, deodată aude un glas:

– Cu adevărat că acesta este locul vostru de moştenire însă numai şi numai pentru aceasta se pierde preţul nevoinţelor voastre, pentru

(a) „Pateric" pg. 335-337; cap. X, 1, 2, 3, 7, 9, 8, 4

că voi vă socotiţi ca ai casei şi sunteţi în paşnică odihnă; iar ruşii prin urmare, ca nişte veniţi, rabdă mult, poate toate relele şi nemulţumirile a feluri de chinuri, aici între voi şi pretutindeni, pentru care îi şi proslăveşte pe ei Dumnezeu, mai cu deosebire în ochii Cereştii Slave, iar pe voi, după cum ai văzut.

Adevărul acestora îl mărturisesc încă şi prin aceasta, că acest călugăr, deşi nenumit, dar totuşi este între Sfinţii Atonului... (a).

34. Am ascultat la ferestrele şi uşile altora?

„Semn de om prost este a asculta la uşă; iar cel înţelept se va îngreuia de astfel de necinste" (b). Ascultătorul (la uşă, la ferestre), se canoniseşte un an şi 15 metanii pe zi (c).

Antropofagul. Doi copii din oraş s-au pierdut într-o pădure groaznică şi au petrecut noaptea într-o crâşmă singuratică. Pe la miezul nopţii au auzit vorbe din camera învecinată. Amândoi s-au pus cu urechea la peretele de bârne şi au ascultat. Ei au înţeles clar, cuvintele acestea:

– Nevastă, pune mâine de dimineaţă ceaunul în rânduială, vreau să jupoi pe flăcăiaşii cei doi de la oraş.

O spaimă de moarte a cuprins pe bieţii copii.

– Doamne, crâşmarul acesta este un antropofag (mâncător de oameni)! au zis ei încet şi au sărit afară pe o fereastră, pentru ca să scape. Însă în urma săriturii s-au lovit la picioare, astfel, încât abia se mai puteau mişca din loc şi afară de asta mai era şi poarta încuiată. Ei sau vârât deci în cocina porcilor; şi au petrecut noaptea în cea mai mare groază.

Dimineaţa venind crâşmarul, a deschis uşiţa de la cocină şi cu cuţitul în mână a zis:

– V-a sosit ceasul din urmă flăcăiaşilor mei, ieşiţi!

Copiii au început să ţipe şi să plângă, rugând pe crâşmar îngenuchiaţi, ca să nu-i taie. Crâşmarul s-a minunat când i-a văzut în cocină şi i-a întrebat, că de ce se tem de el ca de unul care mănâncă oameni? Copiii au răspuns plângând:

– D-ta ai zis astă noapte, că o să ne jupoi de dimineaţă pe amândoi.

Iar crâşmarul a zis:

(a) Vezi „Proschinitar" pg. 150. (b) Is. Sir. 21, 26. (c) Prav. Bis. Govora gl. 88

– Tândalelor! n-am vorbit despre voi. Eu am cumpărat doi purcei de la oraş şi i-am numit în glumă flăcăiaşii mei. Dar vedeţi, aşa o păţesc cei ce ascultă pe la pereţi.

Nu fii curios şi pânditor, căci poţi s-o păţeşti de multe ori! (a)

35. Am dat milostenie pentru a fi lăudat de oameni?

„Luaţi aminte, milostenia voastră să nu o faceţi înaintea oamenilor, spre a fi văzuţi de dânşii; iar de nu, plată nu veţi avea de la Tatăl vostru, Care este în ceruri. Deci, când faci milostenie, să nu trâmbiţezi înaintea ta, precum fac făţarnicii în adunări şi în uliţe, ca să se slăvească de oameni. Amin zic vouă, că îşi iau plata lor. Iar tu, făcând milostenie, să nu ştie stânga ta, ce face dreapta ta, ca să fie milostenia ta întru ascuns şi Tatăl tău, Cel ce vede întru ascuns, Acesta va răsplăti ţie întru arătare” (b).

Acoperă-ţi faptele bune. Cel ce îşi descoperă şi îşi arată faptele sale cele bune pentru fericirea, lauda şi slava oamenilor, acela este asemenea cu omul care seamănă sămânţa sa pe deasupra pământului şi nu umblă cu grapa peste dânsa ca s-o acopere pe ea; şi venind păsările cerului, mănâncă toată sămânţa aceea şi rămâne în zadar toată asteneala lui. Iar cel ce îşi tăinuieşte şi îşi ascunde faptele sale cele bune, acela este asemenea omului care, semănându-şi sămânţa sa, îndată o acoperă cu ţărână şi aceea rămâne şi răsare şi creşte şi rodeşte. Plăcerea omenească (pentru dobândirea deşartei slave lumeşti) toată măduva omului o pierde şi îl lasă pe el sec. Părinţii de la Schit aveau obiceiul, când se descoperea cuiva vreo faptă bună, pe care o avea el în taina sa, acela de aici înainte nu o mai socotea bună acea faptă, măcar de ar fi fost cât de folositoare, ci o socotea păcat şi lucru răsuflat şi urâciune lui Dumnezeu. Aşa îşi acopereau şi îşi ascundeau lucrurile lor cele bune, despre slava omenească.

N-ai parte cu mine. Un chinoviarh avea mare slavă de la oameni şi era părinte peste două sute de Călugări. La chinovia acestuia a venit Hristos în chipul unui bătrân sărac, cunoscut lui mai înainte şi rugă pe portar să spună părintelui, că cutare frate este; iar portarul abia înduplecându-se, a intrat să-i vestească pentru el, dar a aflat pe părintele vorbind cu oarecare străini şi aşteptând puţin, i-a spus pentru acel bătrân sărac. Iar el i-a răspuns cu mânie, zicând:

(a) I.M.C. ist. 90. (b) Mt. 6, 1-4

– Nu mă vezi că vorbesc cu oamenii? Lasă acum. Şi sfiindu-se portarul, s-a dat înlături şi întorcându-se, a spus celui ce se părea că este bătrân sărac, răspunsul proiestosului. Iar Domnul cel îndelung-răbdător a petrecut şezând la poartă. Şi pe la al cincilea ceas a venit la chinovie un bogat, pe care degrab ascultându-l portarul, i-a deschis şi a vestit chinoviarhului pentru dânsul. Iar el ieşind, cu osârdie l-a întâmpinat la uşă. Şi văzându-l pe el cel bogat întru milă, Dumnezeu, Care venise în chip de bătrân sărac, îl ruga zicând:

– Vreau să vorbesc cu tine, părinte. Iar el nici de răspuns învrednicidu-L, a intrat împreună cu bogatul, sârguindu-se să-i gătească lui masă. Deci, după ce a prânzit bogatul, l-a petrecut pe el părintele până la uşă şi s-a întors înapoi, fiind robit de multele griji şi a uitat rugăciunea bătrânului sărac, Cel fără de răutate. Iar făcându-se seară, după ce nimeni nu l-a chemat pe acel blagoslovit sărac, apropiindu-se iarăşi la portar i-a poruncit să spună acestea proiestosului:

– De vreme ce vrei slava oamenilor, Eu, pentru osteneala ta cea de mai înainte şi multe nevoinţe ale tale, voi trimite să vină la tine din cele patru părţi ale lumii; iar din bunătăţile împărăţiei Mele nu vei gusta. Şi dintru aceste cuvinte S-a cunoscut săracul Cel Atotţiitor (a).

36. M-am rugat cu glas înalt (când eram singur în casă) ca să mă audă oamenii, spre a fi lăudat şi slăvit de ei?

„Când te rogi, nu fii ca făţarnicii, că iubesc în adunări şi în unghiurile uliţelor stând să se roage, ca să se arate oamenilor. Amin zic vouă, că îşi iau plata lor. Iar tu când te rogi, intră în cămara ta şi încuind uşa ta, roagă-te Tatălui tău Celui întru ascuns şi Tatăl tău cel ce vede întru ascuns, va răsplăti ţie la arătare” (b).

Unele rugăciuni veselesc pe draci. Un bătrân duhovnicesc oarecare, ce era într-o Mănăstire, a văzut odată la fereastra chiliei unui frate doi draci, care stăteau şi ascultau la fereastra fratelui şi ascultând puţin, începeau a sălta (a juca); şi iar stând ascultau şi iar începeau a sălta şi aşa făceau câtva timp. Iar bătrânul văzând, s-a sculat de unde stătea şi privea acestea şi a mers la chilia acelui frate, ca să vadă care este pricina de atâta bucurie şi săltare a acelor spurcaţi diavoli. Şi apropiindu-se bătrânul acolo de chilia fratelui, iar dracii văzându-l pe el venind asupra lor, ruşinându-se, s-au dat în lături ca nişte câini,

(a) „Pateric” pg. 372, 1, 8, 7 şi 11. (b) Mt. 6, 5-6

unul într-o parte, altul într-alta şi aşa depărtându-se au fugit. Iar bătrânul apropiindu-se de fereastra chiliei fratelui, unde stăteau săltând acei draci, a auzit pe acel frate în chilie citindu-şi pravila cu glas mare la fereastră. Şi îndată a priceput şi a cunoscut bătrânul, că aceea este pricina bucuriei şi săltării spurcaţilor draci, adică citirea fratelui cu glas mare şi intrând la dânsul în chilie, l-a găsit pe el stând la fereastră şi citind, iar fratele îndată lăsându-şi citirea, s-a închinat după obicei cu smerenie. Iar bătrânul a zis lui:

– Fiule, mai de folos ţi-ar fi ţie de te-ai culca în chilia ta şi să dormi toată ziua, decât să citeşti aşa cu sunet de glas, precum citeşti, care citire nu-ţi este de nici un folos, ci este bucurie, veselie şi săltare dracilor, precum şi acum iată eu am gonit pe doi draci de la fereastra ta, care se bucurau şi săltau ascultând şi auzind glasul citirii tale şi pe care i-am văzut de la chilia mea ascultând şi săltând la fereastra ta. Pentru care pricină înadins am venit la tine, fiule, ca să-ţi spun acestea şi să te sfătuiesc părinteşte, ca să-ţi părăseşti acest sunet de glas în rugăciunea şi citirea ta şi să-ţi citeşti pravila şi rugăciunea ta călugăreşte, în taină, după cum ne-au poruncit nouă Domnul Hristos şi Sfinţii Părinţi, iar nu cu sunet de glas, spre auzirea oamenilor şi a dracilor.

Zis-a fratele:

– Dar ce voi să fac, Părinte, că eu aşa m-am obişnuit şi m-am deprins a citi şi într-alt chip nu pot să citesc? Că de voi citi în taină, îmi pare că nu înţeleg, nici ştiu ce citesc şi de citirea în taină eu nu mă îndulcesc, nici simt umilinţă, sau ceva folos în inima mea.

Zis-a lui bătrânul:

– Dacă nu simţi tu, fiule, umilinţă întru inima ta şi zici că nu te foloseşti de rugăciunea şi citirea ta când te rogi şi citeşti în taină, apoi cum te vei umili şi te vei folosi de rugăciunea şi citirea ta pe care o faci cu sunet şi cu glas întru auzirea oamenilor şi a dracilor, întru lauda, fericirea şi slăvirea oamenilor şi întru bucuria, mângâierea şi săltarea dracilor? Pe care citire Dumnezeu nu o iubeşte şi Sf. Părinţi nu o primesc, iar cum şi în ce chip trebuie să ne citim rugăciunea şi pravila noastră, însuşi Domnul Dumnezeu şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, ca Cel ce este pururea purtător de grijă pentru binele, folosul şi mântuirea noastră, cu însăşi gura Sa ne-a învăţat pe noi şi pururea ne învaţă la Sf. Sa Evanghelie, zicând: „Când vei vrea să te rogi şi să-ţi citeşti pravila, intră în cămara ta şi încuie uşa ta; şi aşa citeşte şi te

roagă în Taină Părintelui tău. Şi Părintele tău care vede şi aude tainele acela, îţi va da ţie la arătare mila şi darurile Sale. Şi iarăşi mai jos zice: „Şi când vă rugaţi, nu grăiţi multe vorbe întru rugăciunea voastră", ci întru scurtă vorbă şi adeseori să fie rugăciunea şi citirea voastră. Deci, din citirea şi rugăciunea săvârşită într-acest chip se naşte umilinţa şi folosul sufletului spre mântuire. Într-acest chip toţi Sf. Părinţi îşi citeau pravila şi rugăciunea lor. Şi pentru aceasta toţi părinţii, fiecare când îşi făcea chilia sa, îşi făcea şi cămară deosebită, să fie lui pentru rugăciunea şi pravila sa. Deci şi tu, fiule, de vrei să te foloseşti şi să-ţi fie primită rugăciunea, citirea şi pravila ta, aşa urmează şi te vei mântui. Iar de nu vei vrea să urmezi şi să faci aşa, să ştii că în zadar îţi va fi toată zăbava citirii, a pravilei şi a rugăciunii tale (a).

Cântăreţul Bisericii este dator a cânta cu adâncă evlavie în Sf. Biserică; iar nu a zbiera şi a cânta lumeşte.

CÂNTĂREŢUL ŞI BABA

Oarecând un cântăreţ
Atât era de măreţ,
Cât gândea în sine el
Că întrece pe Cucuzel.

În Biserici când cânta,
La toţi pe rând se uita,
Să vadă care obraz
Mai mult îi va face haz.

Astfel cum şi el cântând
Şi gura la toţi căscând,
Zări pe-o babă plângând
Şi-adesea ochii ştergând.

Şi fiind capricios,
Gândi, căci cântă frumos;
Inima babii rănea
Şi spre jale o pornea.

De-acest gând se-nfumura
Şi încă mai tare zbiera,
Cât celor ce-l auzeau,
Urechile le-asurzeau.

Şi vrând a-şi încredinţa,
Părerea ce-l înălţa

„Mamă te jur pe Cel Sfânt
Să-mi spui, de ce eu când cânt
Tu începi să lăcrimezi
Şi de plâns nu încetezi?"

Înadins el într-o zi
Mătuşii vremea păzi,
La un loc mai singurel
Şi-o-ntrebă în acest fel.

Baba nimic n-a ascuns;
Ci oftând i-a dat răspuns:
„Of! Of! dragul maicii pui
Fiindcă mă-ntrebi o să-ţi spui:

(a) *„Pateric" pg. 374-376*

„Am avut un măgărel
De mă hrăneam biet cu el;
Şi de când s-a întâmplat
De lupii mi l-au mâncat,

Oricând te aud cântând
Plâng cu jale ascultând
Căci parcă-l aud pe el
Cu glasul cel frumuşel." (a)

37. Am intrat ca mirean în Dumnezeiescul Altar?

Dumnezeiescul Altar este „Sfânta Sfintelor" partea cea mai aleasă a Bisericii. În centrul lui se află Dumnezeiescul Jertfelnic sau Sfânta Masă, care închipuie:

1) Dumnezeieştile Jertfelnice ale Vechiului Testament.

2) Masa din foişorul Ierusalimului, pe care Domnul nostru Iisus Hristos a făcut Cina de Taină cu ucenicii Săi.

3) Dumnezeiescul Jertfelnic al Sf. Cruci, pe care S-a crucificat şi Jertfit Mântuitorul pentru mântuirea noastră.

4) Sfântul Mormânt în care a fost pus Trupul Mântuitorului. În acelaşi timp când Trupul Său era închis şi sigilat acolo, El era în iad cu sufletul ca un Dumnezeu, în Rai cu tâlharul şi pe Scaunul Dumnezeirii a fost cu Tatăl şi cu Duhul, toate umplându-le, Cel ce este necuprins.

5) Tronul Dumnezeirii sau Prestolul Celui Preaînalt, de pe care Arhipăstorul Universal şi etern, Hristos Dumnezeu, hrăneşte adunarea tuturor binecredincioşilor Creştini din cele patru laturi ale pământului.

6) Înaltul Tron, deasupra căruia Se odihneşte Atotputernicul Dumnezeu Cel nemărginit, unde stă Mântuitorul cu Trupul Său cu care S-a înălţat la ceruri şi stă de-a dreapta Tatălui.

7) Scaunul Dumnezeirii cel mai presus de ceruri, de unde Atotputernicul Dumnezeu ocârmuieşte lumea.

8) Piatra cea din capul unghiului, Iisus Hristos Dumnezeu (b) ş.a.m.d. Pe Sf. Masă stă însuşi Mântuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu, în Dumnezeiasca Euharistie (c).

În Dumnezeiescul Altar nu este iertat laicilor a intra şi cu atât mai mult femeilor (d).

Călugărul, călugăriţa (eclesiarhii) şi paraclisierul, rânduiţi spre slujbă în Altar, fiind curaţi, intră în Sf. Altar, fac trei metanii spre

(a) Rev. D-ca Ort. a X. Nr. 25-26. (b) Vezi pe larg în „Poarta Raiului" pg. 326-329 de autor. (c) Sf. Împărtăşanie. (d) Can. 69 Sin. 6 ec. Şi 44 Laodiceea

Sfânta Masă, fără a săruta şi apoi slujesc acolo pe Sfinţiţii Liturghisitori, bucurându-se cu cutremur (a).

Intrarea mirenilor în Sf. Altar, e oprită după hotărârea Sfântului Sinod ecum. (b). Nu este îngăduit nici unuia din laici să intre în Sf. Altar, afară de împăratul când aduce daruri Creatorului, după o tradiţie foarte veche...

Din canonul acesta 69 al Sinodului VI ecumenic, Trulan, se vede clar că este oprită intrarea mirenilor în Altar.

Într-adevăr, din motivul înalt că, în Sfântul Altar se săvârşeşte jertfa cea fără de sânge, pe Sf. Masă, la fiecare Sf. Liturghie, era şi neapărată nevoie ca, Sfinţii Părinţi care au alcătuit canoanele bisericeşti, să oprească intrarea mirenilor, adică a persoanelor nesfinţite, în Sf. Altar.

Dar, după o tradiţie foarte veche, se îngăduie intrarea în Altar, împăraţilor ortodocşi. Aceasta, însă li se îngăduie, nu ca unor laici, mireni, ci ca fiind unşi ai lui Dumnezeu, prin ungerea împărătească. Şi nu numai atât, dar, după unii comentatori ai canonului, aveau voie numai când aduceau daruri la Altar şi când se împărtăşeau şi după aceea se retrăgeau.

Iată, de pildă, ce spune în această privinţă, împăratul bizantin Teodosie cel Tânăr, cuvinte pe care le găsim în actele Sinodului al IV-lea ecumenic: „Noi, care totdeauna suntem înconjuraţi de armele legale ale Statului şi cărora nu ni se cuvine să fim fără arme, atunci când avem să intrăm în Biserica lui Dumnezeu, lăsăm armele afară din Biserică şi depunem chiar şi diadema maiestăţii imperiale şi, când vrem să aducem daruri, intrăm în Sf. Altar şi după aducere ieşim ca să ocupăm iarăşi ceea ce ni ne cuvine nouă” (c).

Tot în legătură cu chestiunea aceasta, Episcopul Teodorit al Cirului vorbeşte, în Istoria Bisericească a lui, despre intrarea în Altar a împăratului Teodosie cel Mare. Acest împărat, după ce săvârşise vărsare de sânge, a fost dezlegat de acest păcat de către Sf. Ambrozie Episcopul şi a trebuit să îndeplinească, în public, penitenţa dată de Sf. Episcop.

Cu toate acestea, când a adus daruri lui Dumnezeu, la Sf. Altar şi acolo aştepta să se împărtăşească, n-a fost lăsat de Sf. Ambrozie, care i-a zis:

(a) Sf. Nicolae 1; S. Nichifor 15; Ps. 2, 11; Comp. Evr. 12, 28; Filip. 2, 12. (b) Trulan 691-692. (c) Van Espen. Comment, în canones, pag. 425

– Cele dinăuntru, o, împărate, sunt umblate numai de Preoţi. Şi i s-a poruncit să stea afară de Altar.

Şi de atunci, împăratul chiar în Constantinopol venind, îşi aducea darurile lui Dumnezeu înăuntru, în Altar şi ieşea îndată, fără să se împărtăşească în Altar, cum era obiceiul. Prin aceasta prea credinciosul Împărat arăta, cu pilda sa, că nu se cuvine să se împărtăşească în Altar, împăraţii care au făcut vărsare de sânge (a).

Cu privire la acest canon citim şi în Pidalion următoarele: „De aici îndemne-se Preoţii şi Duhovnicii să taie obiceiul cel nelegiuit, care prin multe locuri urmează, de a intra lumenii în Sfântul Altar şi-i face să cadă sub pedeapsa împăratului Ahaz, care fiind lumean, s-a apucat să lucreze cele ale Preoţilor; căci, într-un oarecare chip şi aceştia îşi însuşesc cele ale Preoţilor, intrând în locul cel orânduit pentru Preoţi.

Şi dacă este lucru nelegiuit numai a intra mirenii în Altar, oare cu cât mai nelegiuit este ceea ce fac unii Preoţi neştiutori, de pun mireni sau citeţi, în joia cea Mare, să potrivească Sfintele, la Sf. Proscomidie, în Altar" (b). Sf. Simeon al Tesalonicului spune că, împăratul se împărtăşeşte în altar numai în vremea când este uns împărat şi după Diaconi şi nu la Sf. Masă, ci alături, pe o măsuţă pe care se aşează Antimisul (c).

În veacul al XII-lea s-a pus întrebarea, dacă le este îngăduit monahilor, care nu sunt încă în nici o treaptă preoţească, adică celor ce sunt numai monahi, să intre în Altar. La această întrebare, Patriarhul Constantinopolului, Nicolae, în primul său răspuns canonic, îşi dă părerea ca, să nu se oprească intrarea monahilor în Altar, pentru cinstea ce se cuvine cinului călugăresc (dia tin tou monahicoii shimatos semnotita). Dar, aceasta să li se îngăduie numai atunci, când trebuie să aprindă lumânări sau candele (d).

* * *

Chestiunea pusă de acest canon bisericesc este de foarte mare actualitate şi astăzi, când aproape în oricare Biserică sunt lăsaţi să intre în Sf. Altar mirenii care vor, fie că au să vorbească ceva cu Preotul, fie că vor să stea aici, din cauza aglomeraţiei, mai ales la sărbători mari. O singură dată, pe când eram în seminar, am fost oprit să intru în Sf. Altar, la Sf. Mănăstire Secu, din jud. Neamţ şi de atunci

(a) Vezi: Teodorit, Hist, eccl. cartea V, cap. 17 şi Sozomen, Hist. eccl. cartea VII, cap. 25. (b) Vezi: Pidalionul, fila 190; Nota 1. (c) Cap. 143. (d) vezi „Sintagma Dumnezeieştilor Canoane" vol. IV pag. 417

am simţit puterea binefăcătoare pe care o poate avea această oprelişte canonică, care până atunci n-o întâmpinasem.

Două gânduri îmi vin cu privire la aplicarea acestui canon, pe care-l cred foarte însemnat. Şi aceste două gânduri se îndreaptă mai ales, către autoritatea bisericească:

1. În legătură cu acest canon, cred că este şi chestiunea cântăreţilor şi a paraclisierilor care sunt socotiţi între clerici, formând aşa zisul cler inferior. Aceste persoane şi mai ales paraclisierii, trebuie neapărat să intre în Sf. Altar, pentru aprinderea lumânărilor, candelelor sau pentru alte lucrări absolut trebuitoare.

În vechime, aceste persoane erau hirotesite; hirotesia se face prin citirea unei rugăciuni, de către Arhiereu.

Pentru sfinţenia Dumnzeiescului Altar şi pentru demnitatea în care se găseşte persoana care intră în Altar, cred că n-ar fi rău, dacă s-ar lua în discuţie, de organele în drept, hirotesia cântăreţilor şi paraclisierilor şi, în legătură cu aceasta, desigur, să se facă o alegere, plină de toată greutatea, serioasă, ca să ştie cine intră în acest cler inferior, că este deosebit măcar cu ceva, decât ceilalţi mireni.

Anul trecut, în Arhiepiscopia Bucureştilor, s-a dat un ordin, prin care se cere acestor persoane din clerul inferior să depună un legământ. Poate că este un început de revenire la organizarea Bisericii Ortodoxe, din starea ei de mai înainte.

2. Cred că mult bine s-ar aduce în Biserica Ortodoxă, dacă, pe lângă atâtea şi atâtea ordine, mai mult materiale, adică mai mult de administraţie pământească, ni s-ar trimite şi ordine care să fie extrase din Sfintele Canoane, ordine care să ne arate că se mai răscolesc aceste canoane, care au înălţat Biserica la înflorirea Ei şi care ar înălţa-o şi azi, din atmosfera pământească, în care parcă ne coborâm din zi în zi!

Prin aceasta s-ar şti că „Preotul" nu este un „simplu om", pe care-l poate batjocori cum vrea orişicine, fie el şi un ministru, ci Preotul este cu puteri spirituale mai mari decât împăratul, cum au spus Sf. Părinţi. Aţi văzut răspunsul Sf. Episcop Ambrozie, către împăratul Teodosie cel Mare: „Cele dinăuntru, o, împărate, sunt umblate numai de Preoţi!". Aşadar, iată: demnitatea **Preoţiei, a slujirii lui Dumnezeu şi a Sfântului Altar!**

* * *

Către iubiţii cititori Preoţi, se îndeaptă îndemnul de a lumina pe popor, ca să se aplice acest canon, care le va fi numai spre binele lor.

Iar către iubiţii cititori mireni, îndrept îndemnul de a păzi acest canon, pentru sfinţenia Altarului şi pentru folosul lor sufletesc şi trupesc.

Prin respectarea acestui canon, ascultăm pe Sfinţii Părinţi, care au ştiut ce-au hotărât, sfinţim Altarul pe care se jertfeşte Mântuitorul nostru Iisus Hristos, facem ceva bineplăcut lui Dumnezeu şi ne respectăm pe noi înşine.

Prin aceasta nu ne micşorăm, ci, ne înălţăm...! (a).

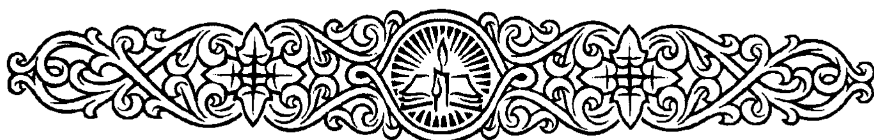
La Slujbă fiecare Sfinţit Liturghisitor, trebuie să stea în locul său, cuvenit, cu tăcere şi bună cuviinţă Sfântă (b).

La Altar nu se primesc decât: veşmintele şi vasele de slujbă, tămâie, lumânări, prescuri, vin şi apă pentru Sf. Proscomidie şi untdelemn pentru candele (c).

Fiecare cleric şi femei, să stea la locul lor şi să nu cuteze a păşi mai sus de locul său, hotărât de rânduiala Sf. Biserici, pentru a nu li se întoarce rugăciunea în păcat.

Te îndeşi înainte? Într-un sat din Moldova, nişte gropari săpaseră groapa mortului Costin Ştefănache tocmai lângă peretele Bisericii. Răposatul fusese un rău creştin, din care pricină mai mulţi săteni mustrară pe gropaşi, că sapă groapa lui la loc de cinste. Preotul satului auzind şi văzând pe sătenii nemulţumiţi, îi lămuri că numai oamenii lipsiţi de fapte creştineşti se îndeasă până şi după moarte să fie înaintea altora. Numai acele rude cer ca răposatul să fie plimbat pe străzile principale şi caută loc de frunte în cimitir, care uită că numai faptele ne apropie de Dumnezeu. Deci să nu fim nemulţumiţi că cineva este îngropat cu pompă şi la loc de frunte, înaintea altor oameni, căci în faţa lui Dumnezeu, poate este mai în urmă (d).

(a) Diac. Gh. Soare, D-ca Ort. (b) Can. 18 Sin. 1 ec.; 7 Sin. 6 ec. 20 Laodiceea. (c) Can. 3, 4 Apost; 28, 32, 27, 94; Tipicul Mare pg. 577. (d) Pr. Gh. Şuşnea

MÂNDRIA ŞI SMERENIA

SMERENIA ÎNALŢĂ, IAR MÂNDRIA SMEREŞTE

38. Am căutat să fiu după moda lumii?

„De unde sunt războaie şi sfezi între voi? Au nu de aici, din dezmierdările voastre care se oştesc întru mădularele voastre? Poftiţi şi nu aveţi; ucideţi şi pizmuiţi şi nu puteţi dobândi. Vă sfădiţi şi faceţi războaie şi nu aveţi, pentru că nu cereţi. Cereţi şi nu luaţi, pentru că rău cereţi, ca întru dezmierdările voastre să cheltuiţi. Preacurvarilor şi preacurvelor, au nu ştiţi că dragostea lumii acesteia vrajbă este către Dumnezeu? Deci, oricare va vrea să fie prieten lumii, vrăjmaş lui Dumnezeu se face. Au vi se pare că în deşert Sf. Scriptura grăieşte; spre zavistie pofteşte Duhul care locuieşte întru noi? Ci mai mare Dar dă. Pentru aceea zice: Domnul celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriţi le dă Har.

Supuneţi-vă, drept aceea, lui Dumnezeu. Staţi împotriva diavolului şi va fugi de voi. Apropiaţi-vă de Dumnezeu şi Se va apropia de voi. Curăţiţi-vă mâinile, păcătoşilor şi vă curăţiţi inimile voastre, cei îndoiţi la suflet. Pătimiţi şi lăcrimaţi şi plângeţi, râsul vostru spre plâns să se întoarcă şi bucuria întru tânguire. Smeriţi-vă înaintea lui Dumnezeu şi vă va înălţa pe voi..." (a).

„Fiilor! Nu iubiţi lumea, nici cele din lume. De iubeşte cineva lumea, nu este dragostea Tatălui întru dânsul. Pentru că tot ce este în lume, adică: pofta trupului, pofta ochilor şi trufia vieţii, nu e de la Tatăl; ci din lume este. Şi lumea trece cu poftele ei; iar cel ce face voia lui Dumnezeu, petrece în veac" (b).

(a) Iac. 4, 1-10. (b) 1 Ioan 2, 15-17

Moda ruşinează. Vorbind adesea de civilizaţie şi progres, ne lăudăm cu superioritatea culturii noastre. Şi cât de înapoiaţi suntem în privinţa bunelor moravuri! Nici nu ne putem da seama câtă deşertăciune, câtă înjosire, cât ridicol ne impune câteodată moda, acest tiran al lumii civilizate. Să auzim părerea unui înţelept din zilele noastre: Un cunoscut misionar englez, întors în patrie după mulţi ani de creştinească muncă printre cele mai depărtate triburi de negri africani, fu primit cu multă dragoste de către prieteni şi admiratori. O distinsă doamnă din înalta societate, dădu o serbare în cinstea venerabilului oaspete, rugându-l cu această ocazie, să ţină şi o conferinţă despre popoarele sălbatice, printre care trăise, propovăduind Sfânta Evanghelie. Seara, o aleasă adunare aştepta pe misionar în frumoasele saloane ale doamnei. Şi, o, vanitate femeiască! Doamnele, care mai de care, în toalete ca de bal. Gazda întâmpinând pe venerabilul bătrân se simţi oarecum încurcată de înfăţişarea ce avea îmbrăcămintea doamnelor şi cerându-şi scuză faţă de misionar, zise:

– Vei scuza, Părinte, toaleta decoltată a doamnelor, dar aşa este acum moda în Europa.

Acesta răspunse cu un zâmbet plin de indulgenţă:

– Nu face nimic, sunt deprins cu portul acesta, vin doară de printre negrii sălbatici, care, ca şi doamnele lumii civilizate, umblă aproape goi! (a).

Plăcerea modelor lumii i-a prăbuşit în ispită. Sunt trei ani de atunci, Preotul satului Sfătoşeni din Transilvania, trăia în linişte şi mulţumire cu soţia lui. Avea în jurul casei parohiale, vreo 14-16 hectare de pământ roditor, curtea lui era plină de păsări, porcul gras nu lipsea la Crăciun şi o trăsurică uşoară, cu un cal bun, îi ducea, de câte ori era nevoie şi la oraşul care nu era departe. Preoteasa se îndeletnicea cu ţesutul de pânzeturi, pentru casă, pentru masa Sfântului Altar şi învăţa femeile cum să se poarte curate şi cum să-şi îngrijească gospodăria. Preotul la rândul lui se ocupa de soarta credincioşilor şi se silea pe la autorităţi, ca poporul român din satul lui să fie aşezat în toate drepturile, care până aici erau în mâinile saşilor. Într-o seară se furişează satana în casa lor şi, la sfatul satanei, se hotărăsc să plece la oraş, unde se găseau acum slujbe bune. Unde mai

(a) Discipola D-ca Ort. a. VII. Nr. 7-8

pui asfaltul, lumina electrică, teatrul şi alte distracţii, care în Sfătoşeni lipseau cu desăvârşire. Mai lipsea protecţia vreunui om de influenţă şi postul de administrator era câştigat. Zis şi făcut. Prefăcu în bani: trăsura, calul, vaca, porcii, găinile, bucatele şi alte mărunţişuri şi plecă la slujba cea nouă.

La început, Preotul mai dădea şi pe la Biserica oraşului, mai făcea şi câte o slujbă, dar încetul cu încetul a început a-i puţi fumul de tămâie. Preoteasa s-a ţinut de teatre, de mode, de manichiură pentru unghii, de coafură pentru pieptănatul părului, ca să arate, să placă la lume, că aşa fac şi altele, îşi mai roşesc şi buzele şi de ce să nu facă şi ea, că-i dă mâna acum. Salariul e bun, casă, lumină, lemne, întreţinerea este pe degeaba şi apoi la administraţie banii se cam învârt. Aşa azi, aşa mâine, aşa poimâine. Preotul, la rândul lui, începe şi el, seara, a mai ieşi la câte un chef, la un pahar două de vin. Muzicanţii sporesc dispoziţia cu cântece vesele. Când se închid hotelurile în oraş, pleacă cu trăsura în satul vecin. Acolo se poate chefui până către ziuă. Trăsura, un bagatel de 200-300 lei, n-are a face.

Într-o bună dimineaţă, preoteasă plecă în compania unui băieţandru fără căpătâi! Aşa e la oraş. Ce să stea pe loc, când lumea se mişcă şi înaintează. Cel puţin e un drăculeţ tânăr şi-i sorbi vorba de pe buze. Preotul se vede deodată singur pustiu. Cheltuiala de drum a fostei soţii, n-are a face, nu poate fi omul mojic mai ales la despărţire. Şi după aceea îşi caută alinare şi mângâiere în altă parte. Şi cum să nu afle? Vorbă să fie. Mai ales dacă sunt parale pentru daruri, care ţin prieteniile şi le încheagă. Pe povârniş, piatra rostogolită merge repede. Omul cu scăderi nu mai poate rămânea în slujbă. E înlocuit şi pace. Când la predare, se descoperă lipsa de parale. O nimica toată de 100.000 lei. Judecătorii nu prea glumesc. În anumite cazuri, sunt foarte severi şi serioşi, mai ales când e vorba de bani publici.

În ziua de ajunul Bobotezei, când altădată umbla vesel cu Crucea şi când înconjurat de dragostea unui popor întreg mergea din casă în casă, petrecut cu lumânări aprinse de bătrâni şi copii, pe bietul preot din Sfătoşeni, îl petrec spre uşa temniţelor doi poliţişti, punându-l la răcoare. Şi acum, când se uită în jurul lui, vede ziduri umede şi întunecate şi se loveşte cu mâna peste frunte, strigând ca un nebun:

– Constantine, cap de câine.

Dar este prea târziu. Va mai reveni omul la minte, după ce şi-a pierdut slujba şi cinstea? Cine l-a pus să plece din curăţenia satelor în

mocirla oraşelor, nepregătit de a birui ispitele? Trist, dar adevărat. Aviz, celor ce se frământă cu gândul de a părăsi Altarele (a).

Mierea din Heraclea. În ţinutul Heraclea, din Grecia, este o miere specială, cunoscută sub numele de mierea din Heraclea. Mierea aceasta, la gustare este cu mult mai dulce decât mierea de la noi, dar în schimb, după gustare ea produce mai întâi un fel de ameţeală, apoi tulbură vederea şi pe urmă lasă în gură o mare amărăciune. Oare nu este tocmai aşa şi mierea plăcerilor şi poftelor lumeşti? Ea ameţeşte mai întâi simţurile omului, apoi îi întunecă mintea şi judecata şi pe urmă lasă o scârbă şi mare amărăciune în fiinţa lui (b).

39. Am lăudat păcatele altora?

Cei ce laudă păcatele altora cad în pedeapsa lui Dumnezeu ca şi aceia ce au păcătuit. *„Aceştia dreptatea lui Dumnezeu ştiind cum că cei ce fac unele ca acestea, vrednici de moarte sunt, nu numai fac acestea, ci încă şi binevoiesc cu cei ce le fac”* (c).

Exemple: Ham a lăudat pe fiul său Hanaan pentru că a râs de slăbiciunea moşului său Noe, agonisindu-şi amândoi blestemul (d). Ahitofel a învăţat şi lăudat pe Avesalom ca să se răzvrătească asupra tatălui său David şi să-i necinstească ţiitoarele lui, pentru care păcat au fost amândoi pedepsiţi de Dumnezeu, murind spânzuraţi (e).

40. Am judecat pe aproapele meu?

„Nu judecaţi ca să nu fiţi judecaţi. Cu ce judecată veţi judeca, veţi fi judecaţi şi cu ce măsură veţi măsura, se va măsura vouă. Şi ce vezi aşchia ce este în ochiul fratelui tău, iar bârna care este în ochiul tău nu o simţi? Sau, cum zici fratelui tău: lasă să scot aşchia din ochiul tău şi iată, bârna este în ochiul tău. Făţarnice, scoate întâi bârna din ochiul tău şi atunci vei vedea să scoţi aşchia din ochiul fratelui tău” (f).

41. Am fost nerecunoscător faţă de binefăcătorii mei?

Nerecunoştinţa faţă de binefacerile primite, e un păcat greu şi foarte urâcios înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor. Nerecunoştinţa o aseamănă Dumnezeiasca Scriptură cu o vie lucrată care nu dă

(a) D-ca Ort. a. VII, Nr. 41-42. (b) Pr. I. Trifa. (c) Rom. 1, 29-32. (d) Fac. 9, 21-25; vezi şi „Izvorul răutăţilor” de autor. (e) 2 Împ. 16-18. (f) Mt. 7, 1-5; Lc. 6, 37-45; Rom. 2; 1 Cor. 4, 5

roade (a), cu o femeie destrăbălată (b), cu un pământ neroditor ce se sorteşte arderii cu foc (c).

„Vai, cum a ajuns ca o desfrânată cetatea cea credincioasă şi plină de dreptate? Dreptatea locuia într-însa, iar acum este plină de ucigaşi. Argintul tău s-a prefăcut în zgură şi vinul tău este amestecat cu apă; mai-marii tăi sunt călcători de lege şi concetăţenii hoţi, toţi iubesc darurile şi umblă după răsplată. Ei nu judecă orfanul, iar pricina văduvei nu ajunge până la dânşii. Pentru aceasta zice Domnul Dumnezeu Savaot, Puternicul lui Israel: *„Răzbuna-Mă-voi împotriva asupritorilor Mei şi Mă voi întărâta cu răzbunare asupra vrăjmaşilor Mei! Voi întoarce mâna Mea asupra ta şi voi da la o parte tot plumbul tău..."* (d).

Exemple scripturistice de nerecunoştinţă: Îngerii cei răi (e); Adam şi Eva (f); israelitenii (g) Saul (h); Iehu (i); David (j); Iezechia (k); Nabuhodonosor (l); cei nouă leproşi (m); Poporul evreiesc faţă de Mântuitorul şi trimişii Săi... (n).

Nerecunoscătorul e ca şarpele încălzit în sân. Un filozof păgân din vechime spunea că cea dintâi treaptă a nerecunoştinţei este de a nu răsplăti fapta bună, a doua de a o uita, iar a treia de a răsplăti binele cu rău. Cunoaştem fabula despre omul care a încălzit la sânul său un şarpe amorţit, dar acesta drept recunoştinţă l-a omorât cu muşcătura-i veninoasă. Istoria aceasta a şarpelui se repetă mereu în lume şi se potriveşte, mai ales atunci, când oamenii nerecunoscători abuzează de Darul lui Dumnezeu şi jignesc pe Cel mai Mare binefăcător, pe Dumnezeu.

Lovit cu rău pentru bine. Un copac dintr-o pădure, tăiat şi trântit la pământ, plângea cu amar. Un tăietor de lemne trecu pe acolo şi-l întrebă de ce plânge? Arborele răspunse:

– Nimic nu mă doare ca nerecunoştinţa. Acum câteva zile a venit un om la mine, rugându-mă să-i dau o creangă ca să-şi facă o coadă la topor. Eu i-am dăruit-o, dar ce să vezi, abia a potrivit coada la topor şi m-a şi doborât la pământ cu câteva lovituri (o).

(a) Is. 5, 1-7. 9. (b) Iez. 16, 1-20. (c) Evr. 6, 1-8. (d) Is. 1, 21-25. (e) Is. 14, 11-20. (f) Fac. 2; 3. (g) Num. 14; 16; 2 Lege 32, 6-18; Jud. 8, 34; Neem. 9, 20-26. (h) 1 Împ. 15, 17-19. (i) 3 Împ. 16, 2. (j) 2 Împ. 12, 7-9. (k) 2 Paral 32, 25. (l) Dan. 5, 18-21. (m) Lc. 17, 15-18. (n) Mt. 21, 33-46; 22-28; ş.a. F. Ap. 4... (o) O.M.P. ist. 643, 642

Rotschild și medicul. Despre marele miliardar Rotschild, am citit un lucru interesant. Medicul lui de casă îl cerceta în fiecare zi. Iar Rotschild i-a făcut un fel de plată interesantă. În fiecare zi medicul își afla plata de zi pe masa lui Rotschild. Dar aceasta numai până când Rotschild era sănătos și n-avea lipsă de el. Îndată însă ce Rotschild, se îmbolnăvea, medicul nu mai primea nici un fel de plată până nu se făcea iar sănătos. Adică, Rotschild își plătea medicul pentru sănătate și nu pentru boală.

Noi însă facem, cu doctorul nostru Cel sufletesc tocmai contra. Îl „plătim" cu rugăciuni și îndreptarea purtărilor numai pe vreme de boală și necaz, dar câtă vreme ne simțim bine, habar n-avem „să-i plătim" pentru Darurile de care ne învrednicește. „Plătim" boala, dar nu „plătim" sănătatea. Și nu e bine așa!

Mama tâmpitului. Am cunoscut o mamă ce avea un copil tâmpit. Ajunsese copilul la 40 de ani și nu cunoștea pe mamă-sa. Sărmana mamă îl grijea așa cum își grijește o mamă odorul ei. Într-o zi am aflat-o plângând cu amar. „Părinte dragă – îmi zise femeia – mi se rupe inima de durere, când mă gândesc că 40 de ani am îngrijit cu dragoste pruncul acesta și el nici măcar odată nu mi-a zis „mamă".

Așa sunt și cei păcătoși față de dragostea Tatălui Ceresc. Tatăl Ceresc îi îngrijește cu dragostea și iubirea unui Părinte, dar păcătoșii – tâmpiți fiind de patimi și păcate – nu cunosc iubirea Lui. O viață întreagă sunt împresurați de dragostea Lui și ei nu strigă niciodată „Avva Părinte" (a).

Educația morală. Într-o poiană largă cât o grădină, trăia singuratic un stejar bătrân. Jur-împrejur, se pierdea până departe în zări pădurea întunecoasă. Stejarul purta povara multor veacuri în coroana sa puternică, rotundă și vastă. Trunchiul său uriaș era îmbrăcat în coaja aspră, crăpată, țesută de pârâiașe adânci, încurcate. Rădăcinile sale cuprinseseră, în cursul vremurilor, în raza lor, întreaga poiană. De unele, lemnoase și sure, ieșite la suprafața pământului pe alocurea, te împiedicai plimbându-te prin iarba aspră a poienii, prin florile sălbatice și buruienile cu corolă mică dar cu miros tare de loc sălbatic; însă cele mai multe dintre rădăcini se coboară adânc în pământ, împletindu-se în rețele și noduri de humă neagră. Dacă vreo vijelie ar fi reușit să smulgă pe secularul copac, el ar fi dus cu sine în zbor tot

(a) Pr. I Trifa ist. 349 și 3

pământul poienii, până la mari adâncimi, atât de straşnic i se întâmplaseră şi se ţesuseră rădăcinile în pământ. Dar stejarul rămase veacuri întregi neclintit din locul lui, deşi furtuni cumplite s-au năpustit adeseori asupra lui, să-l smulgă. Ghinda, sământa din care a răsărit, a fost plină de sevă, de putere şi de sănătate. Popoare întregi de păsări s-au odihnit pe crengile lui şi multe cuiburi a purtat pe ramurile sale.

Adăpostul ce l-a dat cu atâta dărnicie popoarelor pe păsări, i-a adus însă şi sământa pierzării. Pe multe ramuri, dintre cele mai înalte, dintre cele ce se scăldau mai mult în lumina soarelui, se încuibaseră tufele vâscului parazit. Multă vreme stejarul nu lua în seamă pe oaspetele nepoftit, care trăia din seva sa, se scălda în lumină şi căldură, poleindu-şi cu atâta semeţie frunzele pieloase, de un verde închis, ca solzii de reptilă. Vâscul răsări din sământa ce-o lepădau păsările adăpostite în copac, crescut tot mai mare, tot mai viguros şi ici şi colo, în tufe rotunde ca nişte buchete. Din seva stejarului sugeau tot mai multă hrană, astfel că unele ramuri începură să se usuce. Unele tufe de vâsc se uscară odată ca ramul din care trăiau, dar altele noi se năşteau într-un chip tot atât de nelegiuit ca şi cele uscate. Călătorii care treceau prin pădure, se abăteau şi prin poiană să vadă stejarul secular. Îl admirau şi mulţi i se închinau, căci pe vremea aceea erau oameni care se închinau şi la arbori. Erau părinţii care se închinau şi îşi aduceau şi ei copiii, să le arate copacul şi din pilda lui să-i înveţe cum poate cineva trăi mult şi că viaţa noastră nu trebuie s-o preţuim prea fără margini, căci iată şi un copac trăieşte mai mult decât un om. Copiii fură aceia care observară mai întâi şi tufele de vâsc şi crengile uscate. Ei se mirară de frunzele acelea pieloase, de ramurile fără ţesătură, lemnoase şi-i întrebară pe părinţi:

– Sunt acelea florile stejarului?

– Nu, sunt paraziţii stejarului, boala lui, răspunseră bătrânii.

– Pentru aceea se usucă ramura pe care se ivesc? ziseră copiii.

– Da, sug hrana copacului, răspunseră bătrânii.

Vâscul însă trăia de atâta vreme pe stejar, încât nu mai aveau cunoştinţă că el e un parazit. Vâscul se credea stejar, ba încă partea cea mai bună a lui, căci trăia numai în înălţimi, în lumină şi căldură. De mult credea, că într-adevăr, el e floarea şi rodul cel mai ales al stejarului. Şi de aceea, când auzi el mai întâi această convorbire dintre copii şi bătrâni lângă tulpina stejarului, vâscul se supără, se simţi adânc ofensat şi zise:

– Dreptatea e de partea copiilor, nu de a bătrânilor. Eu sunt floarea şi rodul stejarului. Şi fiindcă sunt partea cea mai aleasă din el, mintea şi inima lui, daţi-mi voie să vorbesc eu în numele lui. Mie mi se cuvine.

– Dacă este aşa, spune, pentru ce se usucă crengile copacului? întrebară bătrânii.

– Pentru că seamănă cu voi, e prea bătrân şi voi ştiţi că nimic nu poate trăi veşnic în lume.

– Dar, atunci, pentru ce se usucă chiar numai ramurile pe care creşte vâscul? Pe care creşte floarea şi fructul?

– Orice tendinţă spre desăvârşire, se plăteşte scump în viaţă. Ca să ne producă pe noi, stejarul a trebuit să-şi epuizeze aceste ramuri. Voi sunteţi rămaşi în urmă şi se pare că nu ştiţi că orice pas nou al civilizaţiei, nu se poate face, decât printr-o sleire de forţe. Noi suntem semnul de viaţă şi de desăvârşire al copacului, noi îi vestim lumii valoarea lui, puterea lui de viaţă şi pentru slujba ce i-o facem, el e prea mulţumit cu noi. Nu vedeţi că-i împodobim cele mai multe din ramuri şi că el e mândru de aceasta?

– Dar din ce trăieşti tu, tufă de vâsc, de-ai căpătat o atât de înaltă deşteptăciune? Nu vedem să ai rădăcini care să atingă pământul.

– Nu-i nevoie de rădăcini în pământ, pentru ca să trăieşti. Din pământ îşi trage hrana numai partea cea mai josnică, atât din om cât şi din copac: trupul sau trunchiul. Eu mă hrănesc din căldură şi lumină. De aceea mi-e şi scârbă să ating pământul.

Copiii se uitau miraţi, fericiţi, la bătrâni. Lor le părea foarte frumoasă şi atrăgătoare teoria vâscului. Părinţii văzură şi clătinară trişti din cap. Unul din bătrâni se urcă în copac, deslipi de pe-o creangă o tufă de vâsc, o aruncă şi ea căzu moale la pământ, cu ramurile acelea fără tărie, fără inimă, care se îndoiau în toate părţile, cu frunzele pieloase ca nişte solzi. O agăţară într-o prăjină lungă şi prăjina o înfipseră în pământ.

– Acum să te vedem dacă poţi tu trăi numai din căldură şi lumină.

Puseră pe copii să se urce pe rând şi să vadă rana din care desprinseră vâscul. Plecară acasă şi după câteva zile reveniră. Vâscul se uscase.

– Copii, să primiţi învăţătura: fără rădăcină în pământ, nici om nici copac nu poate trăi. Care trăiesc astfel sunt paraziţi, boală. Aşa spuseră bătrânii. Copiii hotărâră să cureţe de vâsc întreg stejarul. Dar multe tufe, cele mai puternice, nu le ajunseră.

– Pentru ce nu se scutură copacul de tufele acestea? întrebară copiii.

– Nu poate!

Multă vreme n-au mai venit copiii cu părinţii lor prin poiană. Multe crengi se uscaseră, supte de vâsc şi tufe noi presărau ramurile. Copacul era atât de trist acum, cu multe crengi uscate, care nu căzuseră încă, cu tufele acelea, soioase pe ele. Era trist şi nu mai cânta în nici o noapte, ci părea că în tăcere săpa tot mai adânc rădăcinile. Îl durea inima, îl durea trupul, îl dureau braţele: simţea că prea multă sevă i-au supt tufele de vâsc.

Într-o seară, cerul se întunecă spre asfinţit, norii se grămădeau pe sus, ca nişte balauri ce se svârcoleau, o vijelie cumplită se stârni. Jur-împrejur, vuia pădurea bătrână, pregătindu-se de luptă, numai stejarul din poiană stătea neclintit. Respira numai, rar şi se înţepenea parcă mai tare în pământ. Când spaima furtunii îi zburli coama de frunze, stejarul şopti:

– Grozavă eşti, mare ţi-e puterea, dar de mult te aşteptam.

Lupta ţinu cu o furie nepotolită până la răsăritul soarelui. Crengile uscate trosneau, erau împrăştiate cu zgomot până departe; tufele de vâsc se deslipeau una după alta, duse de aripile vântului. Acum vâscul recunoscu fiinţa lui de parazit şi se ruga ca un laş:

– Ţine-mă pe mine, că eu nu te-am rupt ca tufele dinspre apus, gemea cu deznădejde vreo tufă de pe ramurile de la răsărit ale stejarului.

– Păstrează-mă pe mine, că eu n-am fost lacomă, ca tufele dinspre răsărit, plângea cu josnicie vreo tufă dinspre apus, gata să se dezlipeasă de pe ramura din care trăia.

– Din aceiaş sământă aţi răsărit, vă ştiu prea bine. Mi-e scârbă de voi, gemea stejarul. Gemea, pentru că în luptă îşi frânsese multe crengi sănătoase. Dar când îl sărută soarele, el nu mai avea pe trup nici tufe de vâsc, nici crengi uscate, nimic străin.

– De acum începe viaţă nouă stejarul, spuseră bătrânii copiilor, când veniră iar în poiană, peste câteva zile.

– Nu plângeţi pentru ramurile verzi, rupte, îi vor creşte altele mai puternice (a).

Mândria şi nerecunoştinţa celor ce trăiesc pe spinarea altora, este o mare urâciune înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor cinstiţi şi cuminţi.

(a) I. Agârbiceanu, E.M.L. pg. 155-160

Câinele recunoscător. Un medic veterinar din Paris vindecase pe un câine care își rupsese un picior. În semn de mulțumită, câinele venea din când în când pe la medicul care-l scăpase de necaz. Mare fu mirarea medicului când într-o zi câinele vindecat veni la el cu un alt câine, acesta cu un picior rupt. Medicul veterinar i-a legat și acestuia piciorul și l-a îngrijit. Bătând din coadă, câinele sănătos se uita parcă cu milă la tovarășul lui bolnav, cum îl spală și îl leagă medicul-veterinar. Câinele a dovedit o minte aproape ca a unui om.

Un câine mai mergea din când în când pe la binefăcătorul său, dar mulți oameni uită de cei care le fac binele.

Leul recunoscător. Un sclav, anume Androcles, care fugise de la stăpânul său, fiind prins iarăși, fu judecat la moarte. Zbirii îl aduseră într-un loc mare, îngrădit cu zid de piatră și apoi dădură drumul unui leu flămând și înfricoșat, ca să sfâșie pe omul nefericit. De afară priveau o mulțime de oameni la cruzimea asta. Leul se repezi cu turbare la sclav, dar deodată se opri, dădu vesel din coadă și sări de bucurie în preajma omului, lingându-i mâinile cu drag. Oamenii rămaseră uimiți și întrebând pe sclav, să le spună cauza acestei minuni, scavul le istorisi întâmplarea:

– Când fugisem de la stăpânul meu, m-am ascuns într-o peșteră a deșertului. Atunci veni leul acesta la mine scheunâdu-se și îmi arătă laba, în care-i intrase un ghimpe. Eu îi scosei ghimpele, iar leul de atunci îmi aducea vânat proaspăt și noi trăiam pașnic împreună în peșteră. La vânătoarea din urmă ne-am despărțit unul de altul și ne prinseră gonacii pe amândoi și acum îi pare bine sărmanului dobitoc, că mă găsește iarăși. Poporul întreg rămase uimit de recunoștința leului și strigă:

– Să i se dea viață acestui om binefăcător! Sclavul fi liberat și primi niște daruri prețioase de la domnitorul țării. Iar leul îl petrecu de la judecată ca un cățeluș îmblânzit și rămase tot cu el, fără de-ai face cuiva vreo stricăciune. Și grozavii lei sunt recunoscători, cum putem fi noi deci nemulțumitori (a).

Binefacerea și recunoștința. Scriitorul rus Turgheniew are o legendă minunată: Dumnezeu a chemat într-o zi la masă pe toate vietățile. Doua dintre ele: care nu s-au întâlnit niciodată, în viața

(a) I.M.C. ist. 50

pământească, au ajuns una lângă alta şi Tatăl Ceresc le prezentă, Binefacerea şi Recunoştinţa.

Când japonezii auziră din gura unui misionar pentru prima dată ce a făcut Dumnezeu pentru om şi cum Mântuitorul S-a întrupat, a suferit şi a murit pentru noi oamenii, exclamară:

– O, cât este El de mare, cât de bun, cât de puternic şi ce demn de iubire este Dumnezeul creştinilor. Şi când apoi auziră, că sunt creştini, care nu-şi iubesc pe Dumnezeul lor, ci îşi bat joc de El, strigară indignaţi:

– O, oameni răi, o, inimi nerecunoscătoare! E posibil ca să fie pe pământul acesta astfel de oameni? Aşa judecau păgânii despre creştini!

Un plugar dintr-un sat se bucura foarte mult că recolta i-a fost bogată. Unul din copiii săi a auzit pe tatăl său că mulţumeşte vecinului pentru că i-a ajutat la căratul bucatelor. Deodată zise tatălui său:

– Tată, dar lui Dumnezeu când îi mulţumeşti pentru că ţi-a dat bucate multe? Atunci tata rămase ruşinat, căci niciodată nu mulţumise lui Dumnezeu pentru binefacerile primite! Creştine! nu cumva eşti în ceata celor nerecunoscători?

Recunoscători buni. Într-o localitate se zidise o Biserică, dar pentru terminarea turnului mai lipseau 10.000 de lei. Cei doi epitropi ai Bisericii stăteau într-o zi sub turn şi se sfătuiau de unde să iau banii necesari. Deodată căzu între ei o grindă, care îi scăpă de sus unui dulgher, dar nu a vătămat pe nimeni. Atunci unul dintre ei zise:

– Eu dau 5.000 lei,

– Şi eu alte 5000, zise celălalt.

Când Alexandru, Episcopul Antiohiei, în urma persecuţiilor creştinilor, fu închis în temniţă, o femeie evlavioasă făcu tot posibilul, ca să-i poată duce mâncare. A putut să intre însă numai promiţând o sumă mare temnicerului. Episcopul primi darul acesta plin de recunoştinţă şi zise:

– Domnul Dumnezeu să-ţi răspândească nobila ta faptă. Dar nu se mulţumi numai cu aceasta şi când femeia veni şi a doua oară cu copilul său orb, Sfântul căzu la pământ şi se rugă cu atâta ardoare, încât Dumnezeu se îndură şi i-a redat vederea nefericitului ei copil (a).

Răutatea şi recunoştinţa păgânilor. Vrednică de amintire e condamnarea şi scăparea de la moarte a vestitului general roman

(a) O.M.P. ist. 800, 803, 804, 801, 802 şi 805

Manlius. Vrăjmaşii lui îl acuzaseră cu multă răutate şi pe nedreptate îl condamnaseră la moarte ca trădător de neam. Zadarnic s-a ostenit bietul om să-şi dovedească nevinovăţia sa şi să-i facă pe uneltitori să se ruşineze de sălbăticia şi de răutatea lor... Aşa a făcut lumea cu cei mai mari binefăcători ai ei: cu conducătorii cei mai binecredincioşi, cu Proorocii, cu Mântuitorul, cu Sfinţii Apostoli şi cu urmaşii lor, care s-au ostenit şi se ostenesc până la sacrificiu, pentru a le pune lumina în sfeşnic, a-i educa, lumina şi păzi de prăbuşirea în iadul vremelnic şi veşnic... În ziua şi ceasul când a fost adus pe locul, unde trebuia să i se zboare capul cu sabia, deodată generalul se dezbrăcă de toate hainele sale în ochii mulţimii, care aştepta nerăbdătoare să vadă cât mai grabnic vărsându-se sânge de om nevinovat şi strigă plin de disperare:

– Toată lumea să privească cu atenţie aici! Vedeţi mâinile şi picioarele mele ciuruite de săgeţi? Vedeţi corpul meu rănit de duşmanii neamului nostru, ca să vă apăr pe voi, casele şi averile voastre de a nu fi lovite, prădate şi pustiite? O! popor orb în dragoste şi nemăsurat în răzbunări idolatre! Deschide ochii şi vezi cicatricele mele şi ia seama cât poţi mai bine şi vezi, cu cât mai multă chibzuială, ce trebuie să stea în locul acesta? Capul unui trădător, ori statuia unui erou?

Întreaga mulţime a poporului s-a cutremurat de spaimă când a văzut rănile încă deschise ale viteazului oştean roman şi mai ales când a auzit strigătul adevărului sugrumat! Judecătorii înrăutăţitei răzbunări s-au făcut nevăzuţi... Mulţimea revenindu-şi în fire din agitaţia nesocotită, înflăcărându-se de focul recunoştinţei ce-i datora, au ridicat şi purtat pe braţe două zile încheiate, pe viteazul şi înţeleptul general, care ştiuse să-şi facă datoria către patrie şi să deschidă ochii unui popor nosocotit şi înfuriat. Suferinţa şi rana este medalia şi meritul cel mai strălucit al unui luptător pentru patrie şi mai ales pentru apărarea Dreptei Credinţe străbune; iar cei ce-l nedreptăţesc, săvârşesc un groaznic păcat strigător la cer, care se răzbună amarnic, vremelnic şi veşnic.

Nerecunoştinţa şi recunoştinţa păgânilor. Mântuitorul nostru Iisus Hristos a suferi mult, s-a jertfit şi a murit pironit pe Crucea înaltă înfiptă deasupra creştetului pleşuv al Golgotei... Oare sunt măcar creştinii recunoscători Acestui Părinte preabun, Care s-a jertfit pentru a le da lor viaţă veşnică? Afară de cei foarte puţini, majoritatea creştinilor de nume se oştesc contra Lui şi a rânduielilor Sale

Divine puse în Biserica Sa. Aceştia luptă după şoapta balaurului – Satana, pentru a răstigni a doua oară loruşi pe Fiul lui Dumnezeu, Părintele lor, al Căruia nume zadarnic îl mai poartă! Această nerecunoştinţă şi pornire infernală îl face pe Dulcele nostru Mântuitor să Se tânguiască şi azi pentru pierderea multor purtători de nume creştinesc, zicând cu suspine ca şi odinioară în grădina Ghetsimani:

– Întristat este sufletul Meu până la moarte! Ah! Pentru aceasta, este întristat sufletul Meu până la moarte!

O astfel de nerecunoştinţă a creştinilor n-are nici o asemănare!...

Să fim recunoscători Mântuitorului. Aşa-i omeneşte şi mai ales creştineşte. Recunoştinţa aceasta se arată mai întâi prin îndreptarea vieţii după plăcerea lui Dumnezeu şi călăuzirea după Dreptarul Ortodoxiei Creştine; iar nu prin îndărătnicii, neascultări şi blestemăţii... Odinioară s-a făcut neascultător poporul Antiohiei şi Selefcos împăratul, abia a scăpat din mâinile celor nesupuşi, care vreau să-i ia şi viaţa, după ce i-au luat împărăţia. Fuge singur pe ascuns de la curţile împărăteşti, iese necunoscut din oraş şi umblă toată noaptea; despre ziuă soseşte la nişte ţărmuri de mare şi acolo stă să se răsufle puţin, fiind ostenit la tot trupul de trudă, întristat foarte la suflet pentru surparea împărăţiei, cu multe oftări stă şi gândeşte primejdia lui. Dar cei nesupuşi vrăjmaşi care îl voia să moară, i-au luat urma, sosesc la locul acela, îl văd de departe, îl cunosc, aleargă atunci cu toată mânia în faţă, cu săbiile în mâini şi se pornesc asupra lui pentru ca să-i bea sângele. Se apropie şi aici văzând pe un împărat, pe însuşi împăratul lor, singur, fără de nici o tovărăşie, plin de întristare, fără de nici o mângâiere, gol de toată podoaba împărătească, zăcând pe pământ, udând faţa lui de lacrimi, opresc întâi mânia şi mâinile lor, li se face milă de el, se căiesc de neascultarea lor îl mângâie cu cuvinte înduioşate, îl ridică de pe pământ, se închină lui iarăşi ca unui împărat, îşi cer iertăciune pentru cele trecute, merg împreună cu dânsul până la cetate, îl suie pe scaunul împărătesc şi se jură pentru vremea viitoare, că vor fi cu credinţă şi cu ascultare. Atâta tărie a avut în inimile barbarilor şi nesupuşilor, faţa unui ticălos împărat.

Ei, creştine! Acela pe Care în Vinerea cea Mare îl vedem pironit pe o Cruce, încununat cu spini, fără chip, bătut de palme, peste tot încruntat cu răni, este Împăratul Măririi, este Împăratul nostru, întru al Cărui Nume ne-am botezat, a Cărui Evanghelie credem, a Cărui Împărăţie nădăjduim, păcatele noastre L-au adus la o stare atâta de

jalnică şi în ceasul în care îl vedem, sunt atât de împietrite inimile noastre şi nu se zdrobesc de durere? Atunci se cădea să zicem, dar să o zicem din inimă şi cu toată zbrobirea:

– Iisuse, Mântuitorul meu! Este oare cu dreptate să fii Tu pironit pe o Cruce şi eu încă să fiu culcat în pat împreună cu desfrânata? Tu să porţi cununa cea de spini şi eu să am atâtea gânduri rele în capul meu? Tu să ai rana deschisă în coastă şi eu să ţin în inima mea vrăjmăşie veşnică, împotriva vecinului? Tu să ai mâinile Tale şi picioarele pironite şi mâinile mele să fie pline de nedreptăţiri, iar picioarele să-mi alerge pe căile pierzării? Tu să ai Trupul Tău cel curat sfărâmat de bătăi şi eu să am trupul meu pângărit de atâtea necurăţii? Mie mi se cădea să ţin o Cruce ca aceasta, eu să primesc atâtea patimi, eu să sufăr o moarte ca aceasta. Dar de nu pot să mor pentru tine, cel puţin să mă pocăiesc; de nu pot vărsa sângele meu, cel puţin să vărs lacrimile mele, de nu pot da viaţa mea pentru viaţa Ta, cel puţin să dau dragostea mea pentru dragostea Ta. Tu Dumnezeul Cel drept, ai făcut atâtea pentru mine, omul cel păcătos şi eu ce alt lucru puţin mai pot face pentru Tine, fără numai să Te iubesc şi să nu mai greşesc. Deci, mă pocăiesc, mă părăsesc de greşelile mele cele trecute şi mă făgăduiesc ca de acum înainte să am către Numele Tău dragoste veşnică şi ascultare de Legea Ta... (a).

MÂNDRIA SURPĂ SUMEDENII DE SUFLETE

Dumnezeiasca Scriptură ne arată în multe locuri ale ei cum mândria a surpat şi surpă sumedenii de suflete omeneşti, în iadul vremelnic şi veşnic. *„Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă – zice ea – şi celor smeriţi le dă Dar..."* (b). Mândria cu fiicele ei, face pe om un împietrit nerecunoscător; iar smerenia Sfântă îl îmblânzeşte şi înflăcărează cu dragoste fiească până la adâncă recunoştinţă. Mândria e mama multor păcate grele. Mândrii se înalţă pe sineşi deasupra altora, n-ascultă şi nu se supun lui Dumnezeu şi trimişilor Lui Mândria e o exagerată închipuire de sine şi o nesocotire dispreţuitoare a semenilor săi. Mândria te îmbracă cu greu blestem (c). Mândria e izvo-

(a) Vezi pe larg „Didahiile" lui Ilie Miniat, pg. 159-160. (b) 1 Petru 5, 5; comp. Iac. 4, 5; Is. 3; 57, 15; 66, 2. (c) Is. Sir. 10, 15; Ps. 68, 6-32; 108

rul tuturor păcatelor. Din mândrie se nasc foarte multe şi felurite păcate. Orice persoană (parte bărbătească şi mai ales parte femeiască) care se îmbracă cu satanica mândrie, se umple cu multe deşertăciuni şi se ocupă numai cu persoana sa, caută a plăcea lumii: prin cuvinte, îmbrăcăminte, lux, mode şuchiate şi felurite schimonosiri idolatre, satanice, prin purtări nesocotite şi scandalizatoare sufletelor. Persoanele îmbâcsite de mândrie, nu se supun nimănui şi-s dornice a li se supune toţi. Cu inferiorii şi supuşii lor se poartă ca nişte tirani, cu multă cruzime, fără milă şi cruţare. Acestea-s pline de vanităţi şi ambiţii, vânează ranguri, domnii şi onoruri şi comit crime. Când întâmpină obstacole provoacă: certuri, lupte, blestemuri, neorânduieli şi nefericiri. Închipuirea acestora e împotmolită de zavistii sau de pizmuiri, de suspiciune şi răzbunări. Mândrii susţin să fie ascultaţi de toţi, dar ei să n-asculte de nimeni. Mândria a prăbuşit şi prăbuşeşte sumedenii de suflete, din Darul lui Dumnezeu şi din Împărăţia Lui, în prăpăstiile iadului vremelnic şi veşnic. Toţi cei care vrem a scăpa de păcatul acestora groaznic, care a prăbuşit din lumină Divină şi fericire, sumedenii de îngeri şi suflete omeneşti, să se lupte pururea cu ei înşişi, pentru a nu se socoti mai presus de ceea ce este; şi să se ostenească a-şi forma un cuget smerit, socotindu-se cu toate mai prejos decât toţi oamenii. Astfel, orice virtute şi binele făcut în viaţa sa, să-l atribuie numai lui Dumnezeu, fără de Care nu putem face nimica bun (a). *„Când veţi face toate câte v-am poruncit* – ne învaţă Mântuitorul – *să ziceţi: „Slugi netrebnice suntem, că n-am făcut decât ceea ce eram datori a face!”* (b).

Mândrii se robesc diavolilor. Era un Monah în Tebaida, care avea mare nevoinţă şi petrecere. Şi acesta se îndeletnicea neîncetat la privegheri şi rugăciuni şi arăta neagoniseală în chip desăvârşit şi lua aminte la post atâta, încât, odată într-o săptămână, duminica spre seară, se hrănea, mângâindu-şi neputinţa firii cu legumele cele ce se întâmplau, sau cu verdeţuri sălbatice. Deci, multă vreme a petrecut, aşa vieţuind. Dar aflătorul răutăţilor, diavolul, zavistuindu-l pentru fapta lui cea bună, s-a silit să-l surpe cu căderea mândriei, în care şi el a căzut. Deci, i-a pus lui în minte gânduri ale puterii, zicându-i că face nevoinţă prea desăvârşită, pe care nimeni altul nu poate să o facă. Trebuie dar să arăţi şi minuni – a zis diavolul – ca şi tu către nevoinţă

(a) Ioan 15. (b) Lc. 17, 10

mai osârduitor să te faci şi pe oameni să-i zideşti, văzând ei minunea lui Dumnezeu şi slăvind pe Tatăl nostru cel din ceruri. Să cerem dar lucrarea minunilor, căci însuşi Mântuitorul a zis: „Cereţi şi vi se va da vouă”. Deci pe această rugăciune cu neîncetată cerere trebuie a o duce lui Dumnezeu. Iar iubitorul de oameni, Dumnezeu, Care vrea ca toţi oamenii să se mântuiască, văzând înşelăciunea lui şi aducându-şi aminte de osteneala şi nevoinţa lui, nu l-a lăsat pe el să se biruiască de vrăjmaşul. Deci, i-a venit lui în minte şi a socotit, că zice Apostolul:

– Nu suntem, din destul a socoti ceva de la sine. Dacă unul ca acesta a zis: „Nu sunt din destul”, cu cât mai vârtos eu am trebuinţă de învăţătură! Mă voi duce dar la cutare sihastru şi ceea ce îmi va zice şi mă va sfătui, ca de la Dumnezeu voi primi povăţuire spre mântuire.

Şi era Părintele, către care vru să meargă, mare şi vestit, sporit întru privirea minţii şi puternic a folosi pe cei ce mergeau la dânsul. Deci, ieşind din chilie a venit la el. Şi intrând fratele înăuntru a văzut bătrânul două maimuţe stând pe umerii lui, de amândouă părţile şi cu lanţ de fier legându-i gâtul lui şi la sine fiecare trăgându-l. Şi văzând bătrânul, a cunoscut că aceştia sunt draci, unul al slavei deşarte şi altul al mândriei, că era bătrânul de Dumnezeu învăţat. Deci, suspinând, a lăcrimat întru ascuns. Şi după rugăciune şi după sărutarea cea obişnuită, au stat tăcând ca un ceas, că acest obicei era la părinţii cei de acolo. Apoi a zis călugărul cel ce mersese:

– Părinte, foloseşte-mă şi îmi dă sfaturi ale căii celei de mântuire.

Răspuns-a bătrânul:

– Nu sunt din destul, fiule, la aceasta, că şi eu am trebuinţă de îndreptare. Iar el a zis:

– Nu te lepăda, domule Avvo, de a mă folosi, că am încrede în tine şi mi-am dat gândul meu să primesc sfatul tău.

Iar el iarăşi nu se pleca, zicând:

– Nu mă vei asculta, pentru aceasta mă lepăd.

Iar el sta şi îl încredinţa, zicând:

– Orice îmi vei zice mie, te voi asculta ca pe Îngerul Domnului.

Atunci i-a zis lui bătrânul:

– Ia banul acesta şi mergi în cetate şi cumpără zece pâini şi zece măsuri de vin şi zece oca de carne şi adu-le aici. Iar el auzind, s-a întristat, însă primind, s-a dus. Iar pe cale multe gânduri îi veneau şi nedumerindu-se, zicea întru sine:

– Ce a socotit bătrânul cu acestea? Şi cum voi cumpăra aceasta? Că se vor sminti mirenii, când eu voi lua acestea".

Plângând şi ruşinându-se, s-a dus în cetate şi prin altul a cumpărat pâinea, iar prin altul vinul, iar pentru carne nu se dumerea, zicând:

– Vai mie, ticălosul, cum voi cumpăra carnea; eu însumi, sau prin altul? Însă găsind un mirean, cu ruşine i-a dat lui un ban şi cumpărând mireanul, a adus carnea la călugăr. Iar acela luând carnea şi celelalte, le-a dus la bătrânul. Deci, i-a zis lui bătrânul:

– Ştii că mi-ai dat cuvânt, că ori ce îţi voi zice, să asculţi. Ia, dar, acestea şi rugându-te, mănâncă o pâine şi câte o oca de carne şi bea câte o măsură de vin în fiecare zi; şi, după zece zile, iarăşi vino la mine. Iar el auzind şi neîndrăznind a grăi împotrivă, luându-le, s-a dus plângând şi zicând în sine:

– Vai mie, din ce fel de post, la ce am ajuns! Oare voi face, sau nu? Şi de nu voi face, voi fi călcător de făgăduinţă către Dumnezeu. Că am dat cuvânt, că orice îmi va zice bătrânul, aceasta să fac, primind ca de la Dumnezeu şi acum, Doamne, caută spre ticăloşia mea şi mă miluieşte, iertându-mi păcatele mele. Că iată, sunt silit să fac afară de voia şi socoteala pe care am avut-o pentru înfrânarea mea. Şi aşa plângând, a venit la chilia sa. Şi precum i-a poruncit bătrânul, aşa a făcut. Şi când vrea să mănânce, uda bucatele cu lacrimi, zicând către Dumnezeu:

– Pentru ce m-ai părăsit?

Şi a petrecut aşa cele zece zile, plângând, tânguindu-se şi pe sine socotindu-se nevrednic şi de cin. Iar Dumnezeu luând aminte la smerenia acestuia, i-a dat mângâiere în inima lui şi a cunoscut pentru ce i s-a întâmplat a fi nebăgat în seamă, precum se socotea. Şi mulţumind Iubitorului de oameni, Dumnezeu, a zis întru sine:

– Cu adevărat, toată dreptatea omului, este ca o cârpă lepădată. Şi iarăşi: *„De nu va zidi Domnul casa şi de nu va păzi cetatea, în zadar v-a priveghea cel ce o păzeşte, sau cel ce o zideşte"*.

Deci s-a întors la bătrânul, trudit cu trupul, mai mult decât atunci când petrecea nemâncând în celelalte săptămâni. Şi văzându-l bătrânul pe el aşa smerit şi pe maimuţe făcute nevăzute, s-a veselit foarte şi bucurându-se, l-a primit pe el. Şi făcând el rugăciune, au stat tăcând. Apoi a zis bătrânul:

– Fiule, Iubitorul de oameni, Dumnezeu, te-a certat pe tine şi nu a lăsat pe vrăjmaşul să te stăpânească. Că obişnuieşte vicleanul, ca pe cei ce se nevoiesc, când nu îi va putea să-i împiedice de la nevoinţă,

să-i îndemne la cele peste măsură, ca prin aceasta să-i cufunde în groapa mândriei şi nu este vreun lucru mai urât la Dumnezeu, decât patima aceasta. Deci, tu călătoreşte, precum zice Sf. Scriptură, pe calea împărătească şi nu te abate în dreapta sau în stânga, ci măsura cea din mijloc întrebuinţând-o la mâncare, cu măsură mănâncă în fiecare seară. Iar de-ţi va cere ţie nevoia, sau pentru vreo pătimire, sau pentru altă pricină, să calci timpul cel orânduit, sau iarăşi peste o zi să mănânci, să nu te îndoieşti. Că nu suntem sub lege, ci sub Dar. Însă când mănânci, să nu vrei să te saturi, ci te ţine pe tine întru înfrânare, mai vârtos pentru bucatele cele poftitoare şi îndemnătoare spre lăcomie. Cele proaste iubeşte-le totdeauna şi inima ta o păzeşte, în tot chipul nevoindu-te la smerenie. Că „Jertfa lui Dumnezeu, precum zice Proorocul, duhul umilit, inima înfrântă şi smerită, Dumnezeu nu o va urgisi". Şi iarăşi aceasta: „Smeritu-m-am şi m-a mântuit Domnul". Deci, toată nădejdea ta, fiule, aruncând spre Dumnezeu, mergi cu pacea pe calea ta. Şi va face şi El va scoate ca o lumină dreptatea ta şi judecata ta ca amiază-zi.

Deci, aşa folosind pe fratele şi întărindu-l şi cu cele ce s-au aflat ospătându-se ei împreună, l-a slobozit pe el. Şi fratele se bucura, mulţumea Domnului şi zicea:

– Să mă întoarcă pe mine cei ce se tem de tine şi cei ce ştiu mărturiile Tale, Doamne. Şi: „Certându-mă, m-a certat Domnul şi morţii nu m-a dat". Şi: „Certa-mă-va dreptul cu milă şi mă va mustra...". Şi către sine: „Întoarce-te, suflete al meu, la odihna ta, că Domnul ţi-a făcut bine ţie" şi celelalte. Şi aşa intrând în chilia sa, a vieţuit după sfaturile bătrânului. Şi s-a făcut monah prea iscusit (a).

Ce-ţi foloseşte inelul cu pietre? Un om din societatea înaltă cercetă odată pe prietenul său, un morar sârguincios şi îi arătă acestuia un inel cu două pietre preţioase.

– Ce folos ai din aceste pietre? întrebă morarul pe vizitatorul său.

– Nimic, fu răspunsul.

– Atunci îţi voi arăta eu ţie două pietre mai preţioase, zise morarul şi îi arătă cele două pietre de moară (b).

Fiecare creştin trebuie a se feri din răsputeri de păcatul mândriei, care-i o mare urâciune înaintea lui Dumnezeu, pentru a se izbăvi de Dumnezeiasca mustrare: „Voi sunteţi care vă faceţi pe voi drepţi

(a) „Pateric", cap. XXV, pg. 458, 58. (b) O.M.P. ist. 584

înaintea oamenilor; dar Dumnezeu ştie inimile voastre, că ce este înălţat între oameni, urâciune este înaintea lui Dumnezeu" şi *„Cel ce se înalţă pe sine se va smeri"* (a). Dumnezeu adeseori a pedepsit pe cei trufaşi, chiar şi aici pe pământ. Exemple avem, în: căderea protopărinţilor noştri Adam şi Eva din Rai (b); Împ. Roboam (c); Nabuhodonosor (d); Olofern (e); Izabela (f); Aman (g); Goliat (h); Irod (i) şi alţii mulţi în Testamentul Nou.

Fiecare Creştin, care vrea să biruiască mândria, ce se cuibăreşte adeseori în fiinţa lui, trebuie să strige către bunul Dumnezeu rugându-I-se în Duh şi în adevăr, fierbinte, a îndepărta mândria din: gândurile, privirile, cuvintele şi faptele lui. Această rugăciune îi va fi lesnicioasă la făcut, dacă îşi va aminti de cele ce am grăit aici despre groaznicile pustiiri ale acestei gadini infernale, în cer, în Rai, pe pământ, în lume, în adunarea creştinilor uşuratici şi în sufletul omenesc, care se lasă robit de boala aceasta a mândriei şi se poate vindeca prin practicarea virtuţii smereniei.

SMERENIA ÎNALŢĂ SUFLETELE

Umilinţa sau smerenia e o strălucită virtute Divină care veştejeşte şi stârpeşte viciul mândriei. Smerenia nu cere omului a-şi tăgădui vrednicia sa; ci a o atribui în întregime cu mulţumită lui Dumnezeu, Care-i adevărata ei obârşie. Smerenia e o condiţie absolut necesară mântuirii omului. Fără smerenie nu pot urma dezvoltat nici lucrările Harului Divin, nici desăvârşirea credinţei sau tăria nădejdii şi înflăcărarea dragostei, nici rugăciunea cuviincioasă şi fierbinte în Duh şi în adevăr, nici pocăinţa adevărată şi folositoare, nici priveghierea, nici cugetarea zilnică în Legea Domnului, nici ascultarea şi păzirea Cuvântului lui Dumnezeu, care aduc multă fericire vremelnică şi veşnică sufletelor pioase (j), nici statornicie în virtute. Smerenia, cu drept cuvânt, se mai numeşte şi temelia tuturor virtuţilor. Smerenia e calea fruntaşă, ce duce pe calea vieţii, la adevărul Divin, la Dumnezeu Creatorul şi Atotţiitorul, Vistieria tuturor bunătăţilor şi fericirilor statornice, eterne, calea bătută de Mântuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu, Care ne cheamă pe toţi

(a) Lc. 16, 15; 18, 14. (b) Fac. 3. (c) 3 Împ. 12, 10-11. (d) Dan. 4, 4. (e) Iudita 6, 13. (f) 3 Împ. 19, 1-2; 21; 4 Împ. 9, 30-37. (g) Estera 3-7. (h) 1 Împ. 17. (i) Mt. 2, 3-20. (j) Ps. 1, 1-3; Lc. 11, 28

la Sine, zicând: *„Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi însărcinaţi şi Eu vă voi odihni pe voi. Luaţi jugul Meu peste voi şi vă învăţaţi de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi afla odihnă sufletelor voastre. Că jugul Meu este bun şi sarcina Mea uşoară..."* (a).

Sf. Ap. Pavel mergând cu smerenie pe urmele Mântuitorului cu Crucea Apostoliei sale, în greutăţile şi suferinţele ce îndura, între altele propovăduia zicând: *„Toate le pot în Hristos Cel ce mă întăreşte..."* (b); iar atunci când Satana îl bătea cu palma peste obraz (prin prigonirea de către vrăjmaşii creştinismului, prin suferinţele trupeşti şi tulburările sufleteşti) la întreita sa rugăciune, Mântuitorul îi răspunde: „Destul îţi este ţie Darul Meu, că puterea Mea întru neputinţă se desăvârşeşte...". *„Deci* – zice el – *cu dulceaţă mă voi lăuda întru neputinţele mele, ca să locuiască întru mine puterea lui Hristos. Pentru aceasta binevoiesc întru neputinţe, întru defăimări, în nevoi, în goane, în strâmtorări pentru Hristos, căci când slăbesc, atunci sunt mai tare..."* (c). Smerenia a fortificat şi înălţat pe toţi aleşii lui Dumnezeu.

„Smerenia – zice Avva Ioan – este Poarta Cerului. Părinţii noştri prin multe ocări bucurându-se, au intrat în Cetatea lui Dumnezeu".

Smerenia slăveşte pe oameni. Sit şi Moise smerindu-se înaintea lui Dumnezeu cu ascultare desăvârşită, au dobândit aşa de îmbelşugat Dar Divin, încât feţele lor străluceau de o plină lumină minunată... (d). Printre vieţuitorii sihaştri ai pustiei, a fost oarecine care se numea Avva Pamvo şi pentru aceasta se povesteşte, că trei ani a petrecut rugându-se lui Dumnezeu şi zicând:

– Să nu mă slăveşti pe pământ! Şi atât l-a slăvit pe el Dumnezeu, încât nu putea cineva să se uite în faţa lui, de slava care avea faţa lui.

Se spunea pentru Avva Pamvo, că precum a luat Moise icoana slavei lui Adam, când s-a slăvit faţa lui, aşa şi faţa lui Avva Pamvo, ca fulgerul strălucea şi era ca un împărat stând pe tronul său. De aceeaşi lucrare era şi Avva Siluan şi Avva Sisoe" (e).

„Calea smereniei – zice Avva Tithoe – este: înfrânarea, rugăciunea şi a se avea pe sine dedesubtul a toată zidirea".

Smerenia. Smerenia este începutul mântuirii. „Smerenia – zice fericitul Augustin – este scara ce ne înalţă la cele cereşti". „Smerenia

---

(a) Mt. 11, 28-30. (b) Filip. 4, 13. (c) 2 Cor. 12, 1-10. (d) „Hronograf", pg. 86-87; Ieş. 34, 29-35. (e) „Pateric" pg. 193, 1, 2

– zice Sf. Ioan Gură de Aur – este căruţa ce ne ridică la cer". „Celor smeriţi, Dumnezeu le dă Dar" (a).

Odată fericitul Augustin a fost întrebat:

– Care este virtutea cea dintâi şi cea mai mare?

– **Smerenia** – a răspuns fericitul Augustin.

– Iar după smerenie, care vine în rândul al doilea?

– **Smerenia**, a răspuns iarăşi fericitul Augustin.

– Iar în rândul al treilea? întrebă omul mirat.

– **Smerenia**, răspunse şi a treia oară fericitul Augustin.

Smerenia este cea mai aleasă dintre toate virtuţile. Vom spune însă îndată că această virtute se poate învăţa numai în şcoala Mântuitorului, în şcoala Golgotei, în şcoala Celui ce a zis: *„Învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima"* (b).

Şi să nu credeţi că este o lecţie uşoară aceasta. E lecţia cea mai grea. Citiţi cu luare-aminte prin Noul Testament şi veţi afla cu câtă greutate i-a scos Domnul Hristos chiar şi pe Apostolii Săi de sub ispita trufiei, când discutau care din ei să fie „mai mare" (c).

Smerenia bătrânilor izbăvea pe îndrăciţi. Un bătrân oarecare a mers la un târg, ca să-şi vândă lucrul mâinilor lui. Şi mergând el pe drum a întâmpinat pe un om îndrăcit, muncindu-se şi apropiindu-se îndrăcitul a lovit pe bătrân cu palma peste obraz, iar bătrânul a întors lui şi cealaltă parte a obrazului ca să-l mai lovească pe el. Iar dracul văzând smerenia bătrânului, n-a putut răbda, ci îndată a ieşit din om şi a fugit. Iar omul a rămas sănătos şi a căzut la picioarele bătrânului, mulţumindu-i că l-a izbăvit pe el, cu rugăciunea lui, de muncirea cumplitului diavol.

Odată au mers nişte oameni mireni în Tebaida la un bătrân, luând cu dânşii pe un om îndrăcit, ca să poftească pe acel bătrân să se roage lui Dumnezeu pentru dânsul şi să-l izbăvească de acea muncă diavolească. Iar bătrânul fiind poftit de dânşii, a început a se ruga cu osârdie lui Dumnezeu pentru dânsul şi după ce a săvârşit rugăciunea sa, a grăit necuratului duh, care era în acel om şi a zis lui:

– Ieşi, duh necurat, din zidirea lui Dumnezeu.

Zis-a lui duhul cel necurat din om:

– Voi ieşi dacă te voi întreba un cuvânt şi îmi vei răspunde.

Zis-a lui bătrânul:

(a) Prov. Sol. 5; 3, 44. (b) Mt. 11, 29. (c) Pr. I. Trifa

– Întreabă dar şi zi ce ai de zis. Şi a zis diavolul:

– Eu aceasta vreau să te întreb şi să-mi spui mie. Ce sunt caprele şi ce sunt oile? Răspuns-a lui bătrânul:

– Caprele eu sunt, iar oile Dumnezeu le ştie.

Acestea auzind diavolul, a strigat cu glas mare şi a zis:

– Iată, pentru smerenia ta, ies.

Şi îndată întru acel ceas a ieşit, iar omul a rămas sănătos şi aşa s-a dus la casa lui, mulţumind şi slăvind pe Dumnezeu (a).

Smerenia puternicului înţelept. Ce frumoasă virtute e smerenia şi totuşi, puţini oameni se găsesc în lume, care să-şi înfrumuseţeze sufletul lor cu o asemenea podoabă nepreţuită. Mândria, sub feluritele ei chipuri, se răsfaţă în lumea de azi şi stă în scaun nesupărată. Ce prăpastie este între smerenie şi mândrie! Apă sau foc, zi sau noapte, alb sau negru; iată atâtea expresii care ne arată lămurit ce nepotrivire şi ce distanţă necuprinsă de mintea omenească se întinde între smerenie şi mândrie. Şi totuşi, locul unde pot să se întâlnească şi chiar să se împrietenească pe veci, e sufletul omenesc. Mai mult: mândria poate să îmbrace haina smereniei şi smerenia la rândul ei maschează de multe ori cea mai diabolică mândrie. La grecii vechi, trăia un învăţat anume Atistene, care lupta din răsputeri împotriva luxului. Voia cu orice chip să obişnuiască neamul său cu un costum modest şi curat. Zadarnice i-au fost însă toate încercările! De necaz a început să cutreiere ţara în lung şi în lat, îmbrăcat cu o haină zdrenţuită şi ciuruită de găuri, parcă ar fi fost luată din ploaia de săgeţi, vrând să-şi bată joc în semn de răzbunare împotriva unui popor încăpăţânat, măreţ şi îngâmfat.

Într-una din zile, înţeleptul nostru fu întâlnit de cel mai mare înţelept din acele vremuri, Socrate. Acesta îl opri şi-l chemă să stea amândoi puţin de vorbă.

– De ce umbli cu această haină veche şi sfâşiată? îl întrebă mirat Socrate.

– Vreau să dau poporului pildă de smerenie şi modestie, învăţătorule – zise încântat de sine Atistene.

– Foarte bine faci, zise Socrate, numai ia bine seama, că din găurile hainei tale, ţâşneşte duhul mândriei satanice!

(a) *„Pateric", pg. 336-338*

Ruşinat de aceasta, Atistene plecă îndată şi se hotărî să renunţe la răzbunarea ce-o plănuise în clipe de supărare.

Cititorule! Eşti gata să recunoşti că şi ţie se întâmplă să cazi în mândrie chiar atunci, când eşti mai smerit ca totdeauna?! Adevărata smerenie poţi s-o ai numai călăuzindu-te de ochii lui Dumnezeu, iar nicidecum de ochii oamenilor. Nu te uita şi nu te asemăna cu semenii tăi şi nici nu te întreba niciodată, dacă ochii lor te văd sau nu şi dacă limba lor le laudă sau te acoperă de hule! Întreabă-te totdeauna, dacă te văd ochii lui Dumnezeu şi ce zice Cuvântul Domnului despre purtarea şi faptele tale.

Când te laudă lumea, ia bine seama că trebuie să mai ai ceva neplăcut în Faţa lui Dumnezeu; iar când lumea te huleşte, nu te descuraja; ci mângâie-te, că Domnul este cu tine! (a). *„Vai vouă când vă vor zice toţi oamenii bine”* (b).

Învăţat smerit. Duval, celebrul bibliotecar al lui Francisc, răspundea adesea întrebărilor ce i se puneau cu privire la ştiinţă:

– Nu ştiu. Un curtean îi zise într-o zi:

– Ar trebui să ştii, căci regele vă plăteşte pentru aceasta.

– Îmi plăteşte pentru ceea ce ştiu, zise savantul smerit, că dacă ar trebui să mă plătească pentru ceea ce nu ştiu, n-ar ajunge toate comorile ţării şi ale regelui (c).

Smerenia unui domnitor. După ce Nicolae Vodă Mavrocordat a ajuns din nou domn, a primit scrisori de laudă din mai multe părţi. Aşa, i-a scris şi un muftiu turcesc (un fel de protopop turcesc), Ebezadea Effendi o scrisoare de laudă, ceea ce era ceva neobişnuit la turci, căci muftiul nu scrie carte niciodată de la sine la vreun creştin, fie domn cât de mare. Se miră şi Nicolae Vodă de atâta cinste ce-i venea din toate părţile, dar nu se înălţă cu firea pentru acestea şi smerit zicea: „Acestea sunt vânt sau fum; Dumnezeul meu, la Tine îmi este toată nădejdea!” De multe ori când îl lăuda vreun boier pentru vreo treabă, chivernisită bine – zicându-i:

– Aceasta cu înţelepciunea măriei tale s-a făcut, – Nicolae Vodă răspundea cu Proorocul David:

– Eu sunt vierme şi nu om; mila lui Dumnezeu le isprăveşte pe toate cele bune (d).

(a) Pr. M. Ionescu. (b) Lc. 6, 28. (c) Ep. Ghe. Comşa, ist. [illegible]. (d) După Axente Uricariul

Smerenia se opune mândriei. Smerenia este virtutea care prin cunoaşterea ce ne dă ceea ce suntem într-adevăr, face ca să ne dispreţuim pe noi înşine. Vorbind despre cele două iubiri care se pot găsi în sufletul omului, Cuviosul Episcop de Ipona, Augustin, scrie că, mândria este iubirea de sine până la dispreţuirea lui Dumnezeu, pe când virtutea contrară ei, adică smerenia, este iubirea de Dumnezeu până la dispreţuirea de sine (a). Smerenia nu consistă în vorbe sau în fapte, precum cred mulţi. Cineva poate să respingă laudele, să se numească păcătos, să caute locul cel mai din urmă, fără a fi smerit. Acestea sunt numai nişte semne exterioare, dar smerenia consistă în dispreţuirea pentru noi înşine, provocată în noi de adevărata cunoaştere a propriei noastre fiinţe, aşa că cine nu se cunoaşte pe sine nu poate fi smerit. De aceea putem afirma, fără teamă de a ne înşela, că omul mândru nu se cunoaşte pe sine însuşi. Dar cunoaşterea noastră proprie nu totdeauna este dreaptă, potrivită.

Pentru a se cunoaşte bine omul pe sine, trebuie să înveţe a cunoaşte mai întâi pe Dumnezeu şi, cu cât cineva cunoaşte mai mult pe Dumnezeu, cu atâta mai mult se va cunoaşte pe sine însuşi, aşa că asemănând fiinţa Dumnezeiască cu nemernicia omenească, imensitatea Lui cu micimea noastră, curăţenia Lui cu prihănirile noastre, perfecţiunile Lui cu viciile noastre, vedem mai bine ce însemnaţi suntem, ce puţin valorăm şi astfel crescând în admiraţie faţă de Dumnezeu, creştem în dispreţ faţă de noi. Astfel, a fi smerit, înseamnă a se dispreţui. Pentru ca să ne dispreţuim trebuie să ne cunoaştem; pentru a ne cunoaşte bine, trebuie să cunoaştem pe Dumnezeu spre a căpăta smerenie din această cunoştinţă.

Natura şi efectele smereniei. Am spus că smerenia se opune mândriei, ceea ce dovedeşte considerând atât natura, cât şi efectele smereniei pe de o parte, a mândriei pe de altă parte.

1) Considerând natura smereniei vom zice: mândria este iubirea de sine până la dispreţuirea lui Dumnezeu; iar smerenia este iubirea de Dumnezeu până la dispreţuirea de sine. Prin această simplă dar radicală opoziţie putem înţelege bine, că arma cea mai folositoare contra mândriei este smerenia. Prin natura ei această virtute este pentru mândrie, ceea ce uscatul este pentru umezeală, ceea ce căldura este pentru frig, ceea ce lumina este pentru întuneric şi viaţa pentru

(a) De civ. Dei lib. 14 cap. 13 Nr. 1

moarte. Aşadar, cine vrea a izgoni mândria din ființa sa, să-şi împodobească sufletul cu virtutea smereniei.

2) Să ne întrebăm: care sunt efectele mândriei şi ale smereniei? Prin mândrie dorim laude, prin smerenie ne ferim de ele; prin mândrie lăudăm prea mult ceea ce avem şi chiar ceea ce nu avem deloc; prin smerenie ascundem ceea ce ar putea da altora o părere bună despre noi; mândria caută inovații, smerenia observă tradițiile; prin mândrie îmbrăcăm chiar viețile noastre cu haina virtuții; prin smerenie mărturisim uşor defectele noastre; prin mândrie pizmuim averile, talentele, renumele şi slava altora; prin smerenie ne bucurăm că alții ne sunt superiori; prin mândrie suntem nesupuşi, prin smerenie găsim fericire în supunere şi aşa mai departe. Prin paralela aceasta vom vedea numai-decât, că smerenia atât prin efectele cât şi prin natura sa, combate mândria.

De aceea scrie Cuviosul Augustin: „O! Sfântă Smerenie, ce deosebită eşti tu de mândrie! Mândria a răsturnat pe Lucifer din cer la iad şi smerenia a înălțat pe oameni de la pământ la Rai; mândria a gonit pe Adam din Paradis şi smerenia a întors în paradis pe tâlharii din Calvaria; mândria a ruşinat limbile giganților şi smerenia a adunat pe cei ce prin limbile lor erau deosebiți; mândria a pierdut pe Faraon cu oastea lui, smerenia a mântuit pe Moise cu poporul său; mândria a înjosit pe împăratul Nabuhodonosor, smerenia a înălțat la împărăție pe Iosif" (a).

Prin urmare, fără a ne teme de greşeală, putem afirma că cel mai bun şi cel mai puternic leac contra mândriei, este smerenia. Dar şi mai mult se poate afirma despre ea, fiindcă negreşit, smerenia este mama şi viața tuturor virtuților, precum şi mândria este moartea lor şi mama tuturor viciilor; smerenia este sorgintea Darurilor Dumnezeieşti, pe care a impus-o Iisus Hristos pentru a putea dobândi mântuirea.

Smerenia este mama şi viața tuturor virtuților. În fruntea cărora este credința. Cu toate că după învățătura Sf. Apostol Pavel: *„Credința este din auz"* (b), adică adevărurile credinței ajung la mintea noastră din auz prin mijlocirea predicării; totuşi, adevărurile acelea izbind judecata plină de mândrie, omul n-ar consimți niciodată a le crede, dacă n-ar interveni smerenia, care arătând judecății slăbiciunea

(a) Serm. 12 ad. Ev.. (b) Rom. 10, 17

şi întunericul ei, convinge pe om să se plece şi să creadă. Iată cum smerenia este mama credinţei.

După credinţă vine nădejdea. Dacă ne lipseşte smerenia, ne vom gândi că în noi înşine avem putere destulă şi aşa, nu vom mai nădăjdui nimic de la Dumnezeu. Dar din contră, dacă avem smerenie, vom fi convinşi de slăbiciunea noastră şi cu cât această convingere va fi mai mare, cu atât mai mult ne vom îndrepta spre Dumnezeu şi vom pune în puterea ajutorului Său, toată nădejdea noastră.

În ce priveşte dragostea, dacă nu avem smerenie, ne vom gândi în mândria noastră că suntem vrednici de iubire către noi şi, la Dumnezeu nici nu ne vom gândi. Din contră, prin smerenie vom vedea urâciune, răutatea, putrejunea noastră şi mintea noastră numai decât lepădându-se de obiectele nevrednice de ardoarea ei, zboară repede înspre Dumnezeu, în Care se odihneşte întru fericire.

Cât priveşte virtutea religiei, dacă nu avem smerenie, vom avea cel mult o religie de paradă. Socotind că avem în noi destule puteri şi că nu ne mai trebuie ajutor, nu ne vom mai ruga lui Dumnezeu şi vom fi ca fariseul care se suie în Templu plin de mândrie, lăudându-se că nu este asemenea celorlaţi oameni. Din contră, prin smerenie vom recunoaşte nemernicia, slăbiciunea şi păcatele noastre şi atunci îndreptându-ne către milostivul Dumnezeu, îi vom cere, prin rugăciuni fierbinţi şi chiar cu lacrimi, iertare şi ajutor. Tot aşa s-ar putea vorbi şi despre supunere, pocăinţă, tărie, milă, în sfârşit, despre toate virtuţile care în smerenie îşi găsesc o doică, un dascăl. Pentru aceasta scrie Casian către Dioscor: *„Smerenia este maestra tuturor virtuţilor şi temelia cea mai puternică a clădirii Duhovniceşti”* (a) şi nu numai maestra, ci chiar mama viaţa şi îngrijitoarea ei.

Smerenia e izvorul tuturor darurilor. Astfel ne învaţă Sf. Apostol Iacob când scrie: *„Domnul celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriţi le dă Dar”* (b). Chiar judecata noastră ne dă o asemenea învăţătură, fiindcă dacă prin mândrie omul se crede destul de tare pentru a urmări calea cea grea a dreptăţii, destul de vigilent pentru a zădărnici vicleşugurile inamicilor săi, aşa că-şi atribuie lui însuşi succesele sale, va fi drept ca Dumnezeu să-l părăsească, ca astfel prin greşelile şi căderile lui să-şi recunoască slăbiciunea, din contră, văzând pe om smerit, că nu se încrede în sine însuşi, că se judecă

(a) Cols. 15 cap. 17. (b) Iac. 6, 6

nevrednic de orice, că raportă la Dumnezeu tot binele ce-a făcut; Dumnezeu este silit – să mi se dea voie a spune cuvântul acesta – a ajuta pe un astfel de om, fiindcă ajutându-l îşi procură propria Sa slavă. Iată cum smerenia este sorgintea tuturor Darurilor Dumnezeieşti şi cu cât ea va fi mai profundă, cu atâta darurile atrase de ea vor fi mai multe şi mai mărețe.

De aceea Sf. Fecioară Maria Născătoare de Dumnezeu, fiind cea mai smerită între fiinţele omeneşti, după cum spune Ea însăşi în frumosul cântec pe care ni l-a păstrat Sf. Evanghelist Luca: *„Măreşte suflete al meu pe Domnul şi s-a bucurat Duhul meu de Dumnezeu Mântuitorul meu, că a căutat spre smerenia roabei Sale... că mi-a făcut mie mărire Cel Puternic..."* (a), de aceea, zice, Sf. Fecioară a fost *„blagoslovită între femei"* (b) şi fericită *„de toate neamurile"* (c). Şi Sf. Părinţi ai Bisericii au scris că prin feciorie Maria a plăcut lui Dumnezeu, dar prin smerenie a zămislit pe Mântuitorul.

Smerenia ni-i poruncită de Domnul. Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu Cuvântul, vorbind ucenicilor şi ascultătorilor săi, le recomandă blândețea şi smerenia, zicând: „Învăţaţi-vă de la Mine că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi afla odihnă sufletelor voastre...". Iisus Hristos vorbind cu Nicodim despre trebuinţa Botezului, spune: *„De nu se va naşte cineva din apă şi din Duh , nu va putea să intre întru împărăţia lui Dumnezeu"* (d) şi cu altă ocazie vorbind despre intrarea întru Împărăţia lui Dumnezeu, zice despre smerenie: *„De nu vă veţi întoarce şi să vă faceţi ca pruncii, nu veţi intra întru Împărăţia Cerurilor. Că cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare întru Împărăţia Cerurilor"* (e). Aşa că după învăţătura lui Iisus Hristos smerenia este tot aşa de trebuincioasă pentru dobândirea mântuirii, precum este Botezul. Acum se poate pricepe pentru ce, suindu-Se în munte şi predicând poporului despre fericire, Mântuitorul pune cea dintâi fericire întru smerenie, adică: *„Fericiţi cei săraci cu duhul, că acelora este Împărăţia Cerurilor"* (f) şi în sărăcia duhului este smerenia, care ne îndreptează la tot ce ar putea să ne înalţe şi să ne câştige lauda. Dar nu se mulţumeşte numai cu învăţătura, ci ne dă şi exemplu: *„Învăţaţi-vă de la Mine că sunt blând şi smerit, cu inima şi veţi afla odihnă sufletelor voastre"* (g). În privinţa aceasta Fericitul Augustin observă

(a) Lc. 1, 47-9. (b) Lc. 1, 42. (c) Lc. 1, 48. (d) Ioan 3, 5. (e) Mt. 18, 3-4. (f) Mt. 5, 3. (g) Mt. 11, 29

că Domnul nostru nu zice: învăţaţi de la mine ca să faceţi un pământ nou, ca să faceţi fiinţe văzute şi nevăzute, ca să înviaţi pe cei morţi; nu spune învăţaţi de la mine că sunt milostiv, drept, sfânt, înţelept şi celelalte, ci reducând toate virtuţile la sorgintea lor, zice: „Că sunt blând şi smerit cu inima".

Rezumând în câteva cuvinte cele spuse, vom zice că întâiul viciu sau păcat capital este mândria, în urma căreia defilează fel de fel de rivalităţi, uri, neuniri, procese, războaie, răsturnări, revoluţii şi chiar erezii. Cine trăieşte în mândrie, nu se va mântui, de aceea omul trebuie să se silească a se depărta de viciul acesta. Dar mijlocul cel mai bun spre a ajunge la scopul acesta este practicarea smereniei, care este sorgintea darurilor, mama şi viaţa tuturor virtuţilor (a).

Exemple de smerenie împotriva mândriei ne dă mai înainte şi mai presus de toţi, Mântuitorul nostru Iisus Hristos, „Care în chipul lui Dumnezeu fiind, nu răpire a socotit a fi el întocmai cu Dumnezeu; ci S-a deşertat pe Sine, chip de rob luând, întru asemănarea oamenilor făcându-Se şi cu închipuirea aflându-Se ca omul, S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, iar moarte de Cruce. Pentru aceasta şi Dumnezeu pe Dânsul L-a prea înălţat şi I-a dăruit Lui Nume, care este peste tot numele. Ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor dedesubt. Şi să mărturisească toată limba că Domn este Iisus Hristos, întru Slava lui Dumnezeu Tatăl" (b).

După Mântuitorul avea felurite exemple de smerenie în: Avraam (c); Iacob (d); Iosif (e); Moise (f); Isus Navi (g); Ghedeon (h); David (i); Solomon (j); Ilie (k); Iosia (l); Ezechia (m); Căpeteniile iudeilor (n); Manase (o); Iov (p); Isaia (r); Ieremia (s); Daniel (ş); Ioan Botezătorul (t); Sutaşul (ţ); Hananianca (u); Elisabeta (v); Sfânta Fecioara Maria (x); Ap. Petru (y); Vameşul (z); Varnava (a'); Ap. Pavel (b').

Dumnezeu ne trage la smerenie. Dumnezeiasca providenţă adeseori sloboade asupra celor ce nu sunt stăpâniţi continuu de duhul umilinţei, diferite feluri de ispite. Dacă ei sunt sinceri în cuget şi cred

(a) T.M.C. pg. 91-6. (b) Filip. 2, 5-11. (c) Fac. 18, 27. (d) Fac. 32, 10. (e) Fac. 41, 16. (f) Ieş. 3, 11; 4, 10. (g) Is. Navi 7, 6. (h) Jud. 6, 15. (i) 1 Împ. 18, 23; 1 Paral. 29, 15; Ps. 72, 22; 130, 1. (j) 3 Împ. 3, 7. (k) 3 Împ. 19, 4. (l) 4 Împ. 22, 19; 2 Paral 34, 27. (m) 2 Paral 32, 26. (n) 2 Paral 12, 6. (o) 2 Paral 33, 12. (p) Iov 39, 34; 42, 3. (r) Is. 6, 5. (s) Ier. 1, 6. (ş) Dan. 2, 30. (t) Mt. 3, 11; Mc. 1, 7; Lc. 3, 16; Ioan 1, 27. (ţ) Mt. 8, 8; Lc. 7, 6-7. (u) Mt. 15, 27; Mc. 7, 28. (v) Lc. 1, 43. (x) Lc. 1, 47-50. (y) Lc. 5, 8. (z) Lc. 18, 13. (a') F. Ap. 14, 15. (b') F. Ap. 20, 19; 1 Cor. 15, 9; Efs. 3, 8; 1 Tim. 1, 15

în Dumnezeiasca purtare de grijă a lui Dumnezeu, se vindecă de acest păcat şi strigă cu psalmistul: *„Bine este mie că m-ai smerit, ca să mă învăţ poruncile Tale”* (a).

Înţelepciunea bătrânilor ne adevereşte că „spicul grâului cu cât e mai plin, cu atât se pleacă mai mult”; iar Sf. Scriptură zice: *„Cu cât eşti mai mare, cu atât mai mult să te umileşti”* (b). Cei mai mari filozofi, cu toate că erau păgâni, totuşi, se smereau. Filozoful Socrate smerindu-se zicea, că el una ştie şi anume „că nu ştie nimica”. Copernic a fost atât de modest, că invenţia lui s-a făcut cunoscută abia în anul morţii sale. Newton celebrul învăţat, a strălucit prin modestie şi pietate, pentru că ştia că toţi suntem praf şi cenuşă, că bunurile lumeşti sunt nişte deşertăciuni trecătoare şi că toată înţelepciunea omenească e înaintea lui Dumnezeu ca o cârpă lepădată (c).

Iată smerenia. Un frate a întrebat pe Avva Matei, zicând:

– Spune-mi un cuvânt. Iar el i-a zis lui:

– Du-te, rogu-te lui Dumnezeu ca să-ţi dea plângere în inima ta şi smerenie şi ia aminte totdeauna la păcatele tale şi nu judeca pe alţii, ci te fă dedesubtul tuturor. Nu avea prieteşug cu copil, nici cunoştinţă cu femeie, nici prieten eretic şi taie îndrăzneala de la tine şi înfrânează-ţi limba şi pântecele şi puţin despre vin. Şi de va grăi cineva pentru orice fel de lucru, nu te prici cu dânsul, ci de va grăi bine, zi: Aşa, cu adevărat; iar de va grăi rău, zi: Tu ştii cum vorbeşti. Şi nu te prigoni cu dânsul pentru cele ce a grăit şi aceasta este smerenia (d).

MÂNDRIA ŞI SMERENIA

Hristos Dumnezeu, Mântuitorul şi Răscumpărătorul tuturor credincioşilor creştini, îndemnându-ne pe toţi a îmbrăţişa smerenia şi de a lepăda desăvârşit mândria, ne arată bogăţiile uneia şi pustiirile alteia, zicând: *„Cel ce se smereşte pe sine se va înălţa şi cel ce se înalţă pe sine se va smeri”*... (e).

„Pentru ca să cunoaşteţi – zice Sf. Ioan Hrisostom – cât de mare este păcatul mândriei, închipuiţi-vă două căruţe, care se întrec una pe alta. Una din ele e trasă de doi cai: dreptatea şi mândria; iar cealaltă

(a) Ps. 118, 71; 2 Cor. 12, 9; Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie 295. (b) Is. Sir. 3, 20. (c) Fac. 3, 19; 18, 27; 1 Tim. 6, 17; 1 Cor. 13, 9. (d) „Pateric” pg. 149, 11. (e) Lc. 18, 14; Mt. 23, 12

de alţi doi: păcatul şi smerenia. Ce credeţi? Care va întrece şi va trece înainte? Cea a păcatului întrece şi biruieşte pe cea a dreptăţii, nu că doară carul păcatului ar fi având o aşa de mare putere, ci pentru că îl ajută smerenia de lângă el. Trăsura dreptăţii rămâne bătută în urmă, nu pentru că dreptatea ar fi slăbit; ci pentru povara şi greutatea mândriei. Toată nevoinţa noastră, toate ostenelile, toată truda, toate faptele noastre, oricât de bune ar fi ele, dacă le punem în căruţa mândriei, se răstoarnă şi nimic nu se alege de ele.... Temelia cea de piatră a Evangheliei este smerenia. Tot cel ce nu zideşte pe această temelie, zideşte pe nisip şi zidirea lui o răstoarnă apele şi vânturile... Precum mândria este izvorul tuturor răutăţilor, aşa smerenia este începutul tuturor faptelor bune...". Aceasta ne-o adevereşte clar şi Mântuitorul prin pilda cu fariseul şi vameşul, rugându-se amândoi în Biserică" (a).

Prin viclenie şi minciună diavolul camuflat prin şarpe a vărsat ucigătorul venin al păcatului mândriei în Eva, apoi prin Eva în Adam şi printr-înşii în toţi urmaşii lor. Diavolul a lucrat pururea şi lucrează mereu prin veninul mândriei trufaşe în sute şi mii de feluri. Mândria grăieşte potrivnic din sumedeniile de oameni care nu primesc sfat bun nici de la Dumnezeu, nici de la trimişii Lui, lăudându-se că ştiu toate. Mândria chiuie din cei ce-au adunat ceva şi cheltuiesc nebuneşte, în chefuri, felurite ospeţe şi petreceri anticreştineşti, unde joacă, cântă cântece curveşti, vorbesc deşertăciuni şi măscăriciuni, suduie şi vociferează în toate părţile, că: „Nu le pasă de nimeni". Cei care se îmbată, drăcuiesc, înjură cele Sfinte, hulind cu spurcatele lor guri, chiar şi Numele lui Dumnezeu, Cortul (Biserica) şi pe Sfinţii Lui care locuiesc în cer, sunt asemenea drăceştii fiare apocaliptice a mândriei, care şi-a deschis gura sa asupra înălţimii Divine (b). Cei care aleargă şi joacă pe la nunţi cu lăutari, pe la cârciumi, şcoli, case de sfat, baluri, serate, cumetrii, patroane, etc., căzând sub afurisenie (c), se stăpânesc de spiritul infernalei mândrii demonice. Partea bărbătească ce-şi leapădă podoaba chipului bărbătesc şi partea femeiască care-şi smulg sprâncenele naturale înlocuindu-le cu încondeieturi, care-şi sulemenesc faţa, grimează ochii, vopsesc părul, boiesc buzele şi unghiile, poartă lux şi mode şuchiate asemenea idolilor şi idolatrilor păgâni,

(a) Lc. 18, 9-14; Pr. I. Trifa. (b) Apc. 12, 13-17; 13, 8. (c) Vezi can. 62 sin. 6 ec. 53; 54 Laod. „Creştini ori păgâni"; „Lupta împotriva lui Satana"; „Părăsiţi calea pierzării"; „Izvorul Răutăţilor" ş.a. de autor

podoabe idoleşti, care apar în public, ba chiar şi în Sf. Biserici, aproape despuiate, cu: capul, pieptul, mâinile, spatele, picioarele dezgolite, asemenea idolilor egipteni, brahmani, etc., arată clar lăfăirea satanicei mândrii, prin adunările creştinilor, ba chiar şi în Casa lui Dumnezeu. În neînţelegerile casnice şi publice în împerecheri, învrăjbiri, zavistii, mânii nesăbuite, sfâşieri, rebeliuni, ucideri interne şi externe, vremelnice şi veşnice, se văd infernalele semne ale sataniceştii mândrii. Sunt mulţi oameni şi femei plini de viclenie, care-şi camuflează mândria şi răutatea lor infernală în zdrenţele unei ipocrite smerenii. Aceasta o adevereşte şi Isus Sirah, zicând: *„Este un soi de isteţime în treburi, care este nedreaptă şi este câte unul care întoarce judecata ca să scoată hotărârea plăcută lui. Este câte unul care face rău şi umblă smerit şi cele dinăuntru ale lui sunt pline de vicleşug. Care-şi pleacă faţa sa şi se face surd, dar când nu-i prinzi de veste el va apuca să-ţi strice. Şi măcar că pentru slăbiciunea puterii nu poate păcătui, de va afla vreme va face rău"* (a).

Pe cât e mândria de urâcioasă, groaznică şi pustietoare, pe atât e smerenia de frumoasă, plăcută şi rodnică a oricărui bine. Icoana patimilor Mântuitorului ne înfăţişează exemplul cel mai izbitor de mândrie şi de smerenie. De o parte chipul ostaşilor şi al evreilor ce-şi băteau joc de Sfântul lui Dumnezeu. Ei n-au ochi să vadă cât este de vrednic de cinste Acela! Şi dacă vreo rază din înălţimea acelei figuri a patimii îi nimereşte, ei se aţâţa mai mult spre a-şi arăta răutatea şi ura lor. Este o adevărată plăcere pentru omul de rând (ordinar) a putea odată, scuipa şi călca în picioare, cu voia stăpânirii, pe cel nevinovat şi sfânt. Iată de altă parte smerenia în chipul femeilor ce stau lângă Cruce. Ele mărturisesc prin durerea lor, neclătita statornicie în Cel lepădat de oameni. Inima lor nu rătăceşte prin cinstirea Lui. Nimic nu e atât de tare în lume, ca inima unei femei smerită şi hotărâtă. Mai mare laudă nu se află pentru femei, decât cea pe care au aflat-o lângă piciorul Crucii (b).

Trufaşele şi umilinţa. În Tavenia este o Mănăstire de femei ca de patru sute, de ceea parte de a bărbaţilor, întru care era o fecioară, care pentru Hristos se prefăcea că este nebună, anume Isidora, smerindu-se pe sine şi defăimându-se. De aceasta până întru atâta se îngreţoşau toate surorile, încât nici măcar nu mâncau cu dânsa. Şi

(a) Is. Sir. 19, 22-25. (b) Paulsen, Etthik Berlin 1889 s. 454 s. 9 după M.T.M. Dr. Arh. Athanasie Mironescu pg. 491

acest lucru cu bucurie l-a primit aceea. Că era fapta cea bună a ei în Mănăstire foarte folositoare, căci toată slujba o făcea; tuturor ca o roabă, supunându-se la toată trebuinţa lor şi cu toate blândeţele robindu-le lor. Şi era aceasta ca un burete al soborului, precum Dumnezeu a zis: *„Cel ce vrea să fie mai mare, să fie tuturor slugă"* (a). Şi: *„Ori cui i se pare că este înţelept, nebun să se facă"* (b). Chipul călugăresc ale celorlalte al tuturora era tunderea, fiindcă aveau cuculionul pe cap; iar aceasta cu o cârpă legându-şi capul, aşa făcea toată slujba. Şi nici una din cele patru sute n-a văzut-o pe dânsa mâncând vreodată, nici bucăţică de pâine luând, ci fărâmiturile meselor cu buretele adunându-le şi oalele spălându-le, cu acestea se îndestula, niciodată încălţându-se. N-a ocărât niciodată pe nimeni, n-a cârtit, n-a grăit grai mic sau mare, măcar că era ocărâtă şi împoldită şi blesteme primea şi multora le era urâtă. Pentru această preacuvioasă a venit un înger la Sf. Pitirun, bărbat preaiscusit şi pustnic îmbunătăţit şi i-a zis lui:

– De ce cugeţi înalt pentru isprăvile tale, ca un cucernic şi care stai într-acest fel de loc? Vrei să vezi femei mai cucernice decât tine? Du-te la Mănăstirea cea femeiască a tavenisioţilor şi vei afla acolo pe una, care are diademă pe cap. Aceea este mai bună decât tine. Căci cu atâta gloată luptându-se şi cu feluri de chinuri tuturor robind, niciodată nu şi-a lăsat mintea sa să se depărteze de la Dumnezeu, măcar că toate se îngreţoşează de dânsa. Iar tu stând aici, cetăţile cu mintea le năluceşti, cel ce niciodată n-ai văzut lumea.

Deci sculându-se marele Pitirun, a venit la Tavene şi se ruga părinţilor să treacă la Mănăstirea femeilor. Deci ca pe unul ce era părinte cinstit şi în nevoinţă îmbătrânit, cu îndrăzneală l-au băgat înăuntru, după ce a trecut râul. Şi după ce s-au rugat ei lui Dumnezeu, a cerut marele Pitirun să vadă în faţă pe toate fecioarele. Deci toate venind la mijloc, aceea nu se arăta. Şi le-a zis lor Pitirun:

– Aduceţi-mi-le pe toate. Iar ele zicând că au venit toate, le-a zis lor:

– Lipseşte una pe care mi-a arătat-o îngerul. I-au zis lui:

– Pe una o avem la bucătărie şi este nebună. Zis-a marele Pitirun:

– Aduceţi-o şi pe aceea şi lăsaţi să o văd pe dânsa.

Iar ea nu s-a supus, simţind pricina (că poate s-a descoperit şi ei). Deci o târau cu de-a sila, ducând-o şi zicând:

(a) Mt. 20, 27; Mc. 10, 44. (b) 1 Cor. 3, 18

– Sfântul Pitirun vrea să te vadă, (că era renumit acesta).

Deci după ce au adus-o, a văzut marele Pitirun faţa ei şi cârpa care era la capul ei şi pe frunte. Şi căzând la picioarele ei, i-a zis:

– Blagosloveşte-mă, Maică.

Căzând încă şi ea la picioarele lui, zicea:

– Tu mă blagosloveşte, domnul meu Părinte.

Şi văzând ele acestea, toate s-au spăimântat. Şi i-au zis lui:

– Avvo, nu te face de ocară, că este nebună.

Le-a zis lor tuturor Sfântul:

– Voi sunteţi nebune; iar aceasta este mai bună şi decât voi şi decât mine. Este Amma, adică Maică duhovnicească şi mă rog lui Dumnezeu, să mă aflu vrednic ca dânsa în ziua judecăţii.

Acestea auzind, au căzut la dânsul toate plângând şi mărturindu-se, pe Sfânta aceasta cum că cu feluri de chinuri o mâhneau. Şi una zicea:

– Eu pe dânsa de-a pururi o ocăram. Una:

– Eu de chipul ei cel smerit râdeam. Şi alta:

– Eu lăturile străchinilor de multe ori deasupra ei le vărsam. Alta iarăşi:

– Eu am bătut-o. Şi alta:

– Eu i-am dat pumni. Alta:

– Eu muştar de multe ori în nas i-am pus.

Şi în scurt, toate felurile de ocări au vestit că au făcut asupra ei.

Deci, primind mărturisirea lor Sfântul Pitirun şi rugându-se pentru dânsele împreună cu ea şi mult rugând pe cinstita lui Hristos roabă, ca să se roage pentru dânsul, aşa a ieşit. Iar acea cinstită la Dumnezeu şi cuvioasă, de toate fiind foarte cinstită şi slăvită, nesuferind slava şi cinstea cea de la toată frăţimea şi îndreptările fiecăreia, peste puţine zile a ieşit din Mănăstire. Şi unde s-a dus, sau unde s-a vârât, sau unde s-a săvârşit, nici nu a cunoscut.

Mândria pogoară şi smerenia înalţă. „Fiilor, să ştiţi, că smerenia pe mulţi fără nici o osteneală i-a mântuit şi mărturisesc aceasta vameşul şi fiul cel curvar, care puţine cuvinte au grăit către Dumnezeu şi s-au mântuit; iar ostenelile şi faptele cele bune ale omului îl pierd, dacă nu va avea smerenie, căci osteneala şi faptele cele bune pe mulţi i-a tras la mândrie şi au pierit, precum şi fariseul acela, care se lăuda cu faptele lui cele bune şi se mândrea”.

Cea mai mare faptă bună şi cea mai mare faptă rea. Întrebat-a oarecine pe un bătrân pustnic iscusit şi i-a zis: mare

– Care faptă bună este mai mare decât toate celelalte? Şi a zis:

– Socotesc că precum mândria este mai mare decât toate patimile, încât a surpat pe unii şi din cer, aşa şi smerita cugetare este mai mare decât toate faptele bune, pentru că poate să scoată pe om din adâncuri, măcar de ar fi păcătos ca un drac. Pentru aceea şi Domnul mai înainte de toţi, fericeşte pe cei săraci cu duhul (a).

Mândria caporalului şi smerenia generalului. Ţara dolarilor e ţara multor fapte interesante. Nu de mult, un detaşament de soldaţi, sub conducerea unui caporal, a fost trimis să lucreze la un edificiu militar. Tocmai trebuia să se transporte o grindă grea, dar soldaţii nu o puteau ridica. Caporalul striga, dar nu ajuta. Un domn civil trecând pe acolo a zis:

– Caporal, D-ta de ce nu ajuţi?

– Eu sunt coporal, eu numai supraveghez, zise caporalul. Atunci domnul acesta şi-a pus şi el umărul şi grinda a fost pusă la locul necesar. Domnul acela a zis apoi către caporal:

– Să mai mă chemi şi altădată, dacă mai aveţi grinzi grele de ridicat.

– Dar cine şti d-ta? întrebă caporalul.

– Generalul Washington. Cititorule, imaginează-ţi ce tablou urât a făcut caporalul! (b).

Exemple de mândrie urâcioasă lui Dumnezeu şi oamenilor dornici binelui obştesc: Constructorii Babilonului şi turnului Babel (c); israelitenii (d); Senaherib (e); Amasia (f); Uzia (g); Ezechia (h); Faraon (i); Aman (j); Efraim (k); Regele asirian (l); Babilonul (m); Moabul (n); Iuda şi Ierusalimul (o); Domnul Tirului (p); Nabuhodonosor (r); Baltazar (s); Edomul (ş); Femeia lui Zevedeu (t); Cărturarii şi Fariseii (ţ); Ap. Petru (u); Ucenicii (v); Iacob şi Ioan (x); Irod (y); Diotrefis... (z).

Umilinţa filozofului. Marele filozof german Schopenhauer mergea odată pe stradă îngândurat şi cum la un moment dat era

(a)„Pateric" pg. 233, 2; 279, 15; 129, 3. (b) O.M.P. ist. 731. (c) Fac. 11, 4. (d) 2 Lege 1, 43-44. (e) 4 Împ. 18, 35; 19, 22-28; 2 Paral. 32, 13-14, 21. (f) 2 Paral. 25, 19. (g) 2 Paral. 26, 16-20. (h) 2 Paral 32, 25. (i) Neem. 9, 10. (j) Est. 5, 11-13. (k) Is. 9, 8-9; Os. 5, 5. (l) Is. 10, 12-13, 16; Zah. 10, 11. (m) Is. 13, 11, 19; 47, 8, 10; Ier. 50, 29, 32; Apc. 18, 2, 7. (n) Is. 16, 6; Ier. 48, 29; Sof. 2, 9-11. (o) Ier. 3, 9. (p) Ez. 28, 2-10. (r) Dan. 4, 30-33; 5, 20. (s) Dan. 5, 22-23 (ş) Avd. 3 (t) Mt. 20, 20-21. (ţ) Mt. 23, 5-7; Mc. 12, 38-39; Lc. 20, 46. (u) Mt. 26, 33-35; Mc. 8, 32; Mt. 16, 22. (v) Mc. 9, 34; Lc. 9, 46; 22, 24. (x) Mc. 10, 35-37. (y) F. Ap. 12, 21-23. (z) 3 Ioan 1, 9

transportat cu totul în lumea ideilor, loveşte în piept aşa de tare pe un trecător, încât acesta se opreşte foarte indignat şi într-un mod zgomotos îi cere socoteală, cine este el de-şi permite o aşa lipsă de atenţie, când merge pe stradă. Filosoful însă nu-şi pierdu cumpătul şi ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic, îi zise:

– Ce n-aş da să ştiu cine sunt! Ani de-a rândul am meditat asupra acestui lucru, dar fără nici un rezultat. Dacă dumneavoastră mi-aţi putea spune cine sunt eu, v-aş da jumătate din averea mea. Şi trebuie să amintim că Schopenhauer n-a fost om sărac!

Ce nimerit răspuns! Omul care a cercetat totul şi care a încercat să pătrundă cele mai ascunse secrete ale fiinţei umane, nu se cunoştea pe sine însuşi şi nu putea să răspundă la întrebarea foarte simplă: „Ce este omul?"

Iisus Hristos însuşi a dat onoarea cuvenită celor care servesc, zicând: *„Care dintre voi va vrea să fie mai mare, să fie vouă slugă. Şi care dintre voi, va vrea să fie întâi, să fie vouă slugă. Precum şi Fiul Omului n-a venit să-i slujească Lui, ci să slujească şi să-şi dea sufletul său răscumpărare pentru mulţi"* (a). *„Eu sunt în mijlocul vostru ca cel ce slujeşte"* (b). Pentru aceea şi-a ales el pe ucenicii Săi din clasa cea mai de jos. Acestora le zice: *„Că pildă am dat vouă, ca precum Eu am făcut vouă şi voi să faceţi"* (c) şi apoi le-a spălat picioarele (d).

Boierul mândru şi necredincios şi-a pierdut amândouă Raiurile. Multă lume se îneacă în curgătoarele mode şi înfrumuseţări amăgitoare, încât trec zilnic cu vederea cerinţele sufletului, ale mântuirii şi agonisirii moştenirii cereşti. Ca şi viermele din rădăcina hreanului, ei stăruiesc în felurite patimi şi răsfăţături deşarte, prin care pierd sufletul şi locul de odihnă şi fericire veşnică în Rai.

Un boier de bun neam, bogat, avea o grădină afară din cetatea în care locuia. Grădina împodobită cu feluriţi pomi roditori, ronduri de flori, straturi cu legume, era vrednică de privit şi foarte vestită, plăcută şi minunată. Bogăţia rodirii şi mireasma florilor, oprea în loc pe trecători, care cu drept cuvânt o numeau rai pământesc. Adeseori boierul obişnuia a veni şi a sta în acea grădină, mai ales când era supărat de multele griji ale cetăţii sau tulburat pentru felurite pricini. Mergând aproape zilnic în grădina aceea, liniştindu-se, i se părea ieşit

(a) Mt. 20, 26. (b) Lc. 22, 27. (c) Ioan 13, 15. (d) O.M.P. ist. 885 şi 889

la un liman, scăpat de valuri furioase şi furtuni vijelioase, salvat din primejdii groaznice.

Boierul acesta a luat într-una din zile împreună cu sine pe un Preot Duhovnic, foarte cucernic, înţelept şi luminat şi s-a dus la acea grădină ca să se plimbe. Mergând ei liniştiţi pe alei şi cărări, printre rondurile de flori frumoase şi mirositoare, printre straturile bine îngrijite cu felurite soiuri de legume şi pomi încărcaţi cu roade, boierul a început a se lăuda cu starea sa, situaţia strălucită în societate, cu rânduiala cetăţii şi cu frumuseţea bogată a grădinii. Duhovnicescul Părinte ascultându-l cu deamănuntul, a luat cuvântul de la frumuseţea, rodnicia, mireasma şi bogăţia grădinii aceleia pământeşti şi a început a-i vorbi minunat despre frumuseţile, desfătarea şi podoabele strălucite, minunate şi eterne, care pururea înfloresc, dezvoltându-se pururea în Raiul drepţilor în ceruri. Din cuvânt în cuvânt, duhovnicul îl încredinţa pe boierul satisfăcut de plăcerile pământeşti, că Raiul Ceresc este cu neasemănare, mai desfătat, mai frumos la vedere, mai veselitor pentru suflet, aşa de mult şi minunat, încât un minut de privire al aceluia, covârşeşte mii de veacuri de zăbovire, umblare, privire, mirosire şi plăcere în grădina aceasta.

Boierul auzind cele povestite, îl privi neîncrezător şi îi zise Duhovnicului:

– Părinte! spune-mi adevărat, oare d-ata primeşti în suflet unele ca acestea? Şi crezi, aşa cum spui, pentru raiul d-tale din ceruri? Vai! ce greşite sunt socotelile d-tale!? Crede-mă, că atunci când vorbeşti despre Raiul din ceruri şi lucrurile acelea cereşti, frumoase, plăcute, minunate, aşa cum îţi place să le descrii, faci întocmai ca un orb care filozofeşte despre culorile florilor şi ca un surd ce filozofeşte despre armonioasele cântări pe care nu le aude. După socoteala mea, eu, cinstite Părinte, dacă Dumnezeu drept plată pentru bunătăţile făcute în viaţa mea şi pe care le voi mai face, m-ar lăsa în toate veacurile să mă bucur şi să mă îndulcesc aici în grădina aceasta, eu cu adevărat, drept îţi spun, aşi lăsa cerul cu toate dulceţile, frumuseţile şi plăcerile lui minunate, ca să se îndulcească de ele Îngerii şi Sfinţii Lui.

Aceste cuvinte hulitoare ieşite din gura mândrului şi necredinciosului boier, auzindu-le Duhovnicescul Părinte, a început a-l dojeni cu cuvinte înţelepte, arătându-i că a vorbit păgâneşte şi nu creştineşte. Acela neţinând seamă de cuvintele înţelepte ale Duhovnicului, a încălecat pe cal şi a plecat în galop, de lângă el, spre cetate. Dar,

Dumnezeiasca Judecată n-a întârziat; ci l-a lămurit, l-a ajuns, lovit şi prăbuşit în pierzare vremelnică şi veşnică. Întorcându-se călare pe calul său ce alerga în galop, la palatul său luminat şi frumos, trecând pe un pod, calul s-a poticnit; iar boierul s-a prăbuşit de pe el şi a căzut cu capul în jos în apa spumegândă a râului, unde s-a înecat. Acolo, aşa ticăloşeşte şi-a dat sufletul său nepocăit şi neîngrijit în ghearele spiritelor rele ale infernului, care l-au tras în muncile veşnice. În acest chip groaznic, boierul întreit ticălos şi-a pierdut grădina, situaţia strălucită cu care se tot lăuda îngâmfându-se şi s-a lipsit de Rai, de cer şi de bunătăţile şi fericirea veşnică.

„Ce va folosi omul de ar dobândi lumea toată şi-şi va pierde sufletul său? sau ce va da omul schimb pentru (a-şi scoate din iad) sufletul *său? Cei ce au urechi de auzit să audă"* (a).

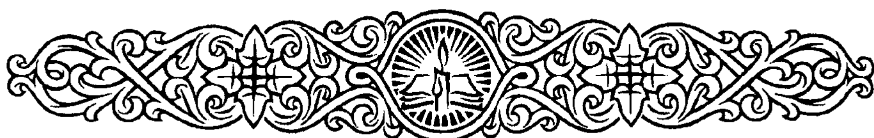
CUGETĂRI

Adevărata mărire este contemplarea ei şi nevorbirea despre altceva decât despre Mărirea Divină şi a se preda Creştinul lui Dumnezeu întru toate, adică şi cu vorbele şi cu faptele.

Mărirea (deşartă) este fiara cea sălbatică, demonul cel cumplit, nefericirea lumii, vipera cea înveninată.

Cel ce se laudă cu avuţia pământească (sau se preamăreşte prin avuţia pământească) şi cel ce se bucură de cinstea cea temporală şi cel ce se încrede în calităţile trupeşti, are pentru sine mărirea, nu aceea ce se înalţă la cer; ci aceea ce rămâne pe pământ. (b).

(a) Mc. 8, 37; Mt. 16, 26; Lc. 9, 75; Mt. 11, 15; 13, 9, 43; Lc. 8, 8; Apc. 2, 7, 11-17, 29; 3, 6, 13, 22; Mc. 4, 9. (b) Sf. Vasile cel Mare

ZGÂRCENIA

VREI SĂ FII BOGAT? ÎMPARTE PÂNĂ LA MOARTE!

Oamenii care se apropie de Dumnezeu şi se unesc cu El, îşi adună loruşi comoară în cer; iar cei care se robesc pe sine stăpânitorului veacului acestuia şi Mamonei, pururea se lasă şi sunt pironiţi de bunătăţile şi deşertăciunile pământeşti, lăcomiei de avere, avariţie, răpire şi zgârcenie. Păcatul acesta e o dorinţă dezechilibrată de a câştiga cât va putea mai mult pentru sine. Acesta e un păcat de moarte, fiindcă dă naştere la toate tulburările şi nelegiuirile vieţii sociale, care culminează în răzbunări, sfâşieri şi ucideri precum şi mândria dă naştere la toate relele sufleteşti care culminează în pustiiri sufleteşti, necredinţă şi prăbuşiri în iadul vremelnic şi veşnic. Precum o mână spală pe alta şi amândouă obrazul; tot astfel lăcomia se ajută cu mândria pentru a slugări pe diavolul spre a îmbrânci sufletele în pierzare. Tot sufletul care vrea viaţă, să se păzească de a se robi acestui păcat. Aceasta ne sfătuieşte şi Dumnezeiasca Scriptură, zicând: *„Cel ce urăşte câştigul* (nedrept, lăcomia, zgârcenia) *va trăi multă vreme..."* (a).

Sf. Apostoli înfierează această patimă ucigătoare de suflet, zicând: *„...Ştie Domnul pe cei nedrepţi a-i păzi în ziua judecăţii ca să se muncească... Aceştia ca nişte dobitoace necuvântătoare fireşti, născute spre vânare şi stricăciune, în cele ce nu înţeleg hulind, în stricăciunea lor vor pieri; luând plata nedreptăţii, dulceaţă socotind pe desfătarea cea de toate zilele. Spurcaţii şi necuraţii, care se hrănesc cu înşelăciunile lor, mâncând cu voi... inimi deprinse în lăcomie, fiii blestemului...". „Cei ce vor să se îmbogăţească, cad în ispite, în curse şi în multe pofte fără de socoteală şi vătămătoare, care*

(a) Prov. Sol. 28, 16

cufundă pe oameni în pieire şi în pierzare. Iubirea de argint (lăcomia după strâns averi, mai ales prin răpiri şi nedreptăţiri) *este rădăcina tuturor răutăţilor, pe care unii poftind-o au rătăcit de la credinţă şi s-au pătruns cu dureri multe... Câştig mare este buna-credinţă cu îndestulare. Că nimic n-am adus în lume, arătat este că nu putem nici a scoate ceva afară din ea. Deci având hrană şi îmbrăcăminte, cu acestea să fim îndestulaţi..."* (a).

Din iubirea de argint (precum am mai zis) se nasc felurite păcate: răpirea, uciderea, înşelătoria, minciuna, răzvrătirea, silnicia şi cruzimea, neîndurarea, neomenia, învârtoşarea inimii, pizma, necredincioşia, împilarea săracilor şi a altor oameni, scumpetea peste măsură, furtişagul şi altele asemenea. Deci, cine voieşte să scape de păcatul acesta, trebuie să aibă în cugetul lui sărăcia cea de bunăvoie a Domnului nostru Iisus Hristos, după cum El Însuşi zise despre sine: *„Vulpile au vizuini şi păsările cerului cuiburi, iar Fiul Omului nu are unde să-şi plece capul"* (b). Apoi trebuie să gândească şi aceea, că el este un iconom al avuţiei, iar nu stăpân şi are a da seamă pentru economia lui înaintea lui Dumnezeu la ziua judecăţii (c).

Văzând că păcatul acesta de moarte a provocat multe lovituri şi răni mortale sufletului nostru, să ni le arătăm pe toate aceste răni, una după alta, duhovnicului iscusit, aşa precum le-am făcut după cum urmează:

1. Am fost lacom după avuţii?

Lăcomia după avuţii este rădăcina tuturor relelor şi, cei ce au umblat după ele s-au rătăcit de la credinţă şi şi-au agonisit o mulţime de suferinţă (1 Tim. 6, 10). Ea se naşte din:

1) lăcomia pântecelui;
2) din lux şi destrăbălare;
3) orgoliul vieţii sociale şi
4) din plăcerea de a aduna multe, care duce la necredinţa lui Iuda.

Ea odrăsleşte: nemilostivirea şi urâciunea, minciuna, călcarea jurământului şi trădarea credinţei şi a aproapelui (d).

„Vai de cel ce strânge câştiguri nelegiuite pentru casa lui, ca să se aşeze apoi cu locuinţa într-o poziţie înaltă şi să scape de osteneli" (e).

(a) 2 Petru 2; 1 Tim. 6, 9-10, 6-8; comp. Mt. 6, 24; 1 Cor. 6, 10; Ieş. 23, 8-12; 2 Lege 16, 19-21; Is. Sir. 20, 8-32. (b) Mărt. ort. p. III, într. 27. (d) Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie pg. 178-179. (e) Avac. 2, 9

Setea şi sănătatea. Sănătatea trupului o poţi cunoaşte şi după sete. Când eşti sănătos bei apa la termenele ei şi nu pofteşti mai mult decât ţi-e lipsa. Dar când eşti bolnav, nu te mai saturi de apă. Din ce bei, tot mai mult ai bea. Tot aşa poţi cunoaşte şi sufletul tău, de s-a încuibat în el boala lăcomiei sau ba. Dacă eşti mulţumit cu cât îţi dă Dumnezeu şi lucrul mâinilor tale, sufletul tău este sănătos şi ferit de boala lăcomiei. Dar dacă niciodată nu mai eşti îndestulat cu cât ai, ci tot mai mult şi mai mult pofteşti, atunci sufletul tău este bolnav de boala şi setea lăcomiei.

Câinii şi iepurele. Câinele aleargă după iepure. Îi simte mirosul. Aleargă cu gândul la carnea lui. Asudă în nădejdea că pe urmă se va ospăta cu carnea acestuia. Dar în momentul ce prinde iepurele – hop, intervine vânătorul cu aspra poruncă:

– Nu te atinge!... iepurele este al meu, numai alergatul a fost al tău.

Şi bietul câine se linge pe buze. A alergat în zadar.

Aşa e şi cu lumea şi desfătările ei. Aleargă omul, asudă, strânge mereu avuţii, cu gândul că pe urmă va putea zice: „Suflete, ai de toate; bea, mănâncă şi te veseleşte". Dar pe când e gata de mâncare, soseşte diavolul cu moartea şi îi strigă:

– Stai pe loc... „iepurele" este al nostru... al tău a fost numai alergatul. Şi omul, nebunul, vede numai atunci că a alergat în zadar. Dar atunci e prea târziu, e prea târziu.

Dragă cititorule, diavolul scoate în calea noastră „iepurele" lăcomiei după averi şi plăceri. Să nu ne lăsăm înşelaţi a alerga după acest „iepure". Ci noi să alergăm ţintă spre a dobândi cununa (a). „Alergaţi dar ca să căpătaţi premiul".

Moarta cu 40 de chei. Mai săptămânile trecute, o doamnă din Bucureşti, din „cea mai bună familie" şi-a pus capăt vieţii".

În „cea mai bună familie" era neînţelegere şi nefericire. Raportul poliţiei spunea că lângă moartă s-a aflat revolverul cu care îşi trăsese un glonţ în cap şi 40 de chei; cheile de la toate încăperile caselor.

Lipsea însă o cheie, pe care dacă ar fi avut-o sinucigaşa, n-ar fi apucat calea lui Iuda; lipsea cheia credinţei în Dumnezeu. Dacă ar fi citit în Biblie, ar fi aflat această cheie, pentru că Biblia este o carte plină de chei sufleteşti, care se potrivesc la orice împrejurări grele din viaţă. Nu este nici o stare sufletească pentru care să nu găseşti în

---

(a) 1 Cor. 9, 25

Biblie o cheie potrivită, care îţi aduce mângâiere, întărire şi scăpare. De ar fi avut cheia aceasta, n-ar fi apucat calea pierzării; şi desigur că nu devenea un „iad" nici casa în care n-a mai putut sta.

Ce folos de chei şi averi dacă nu-i credinţă (însoţită de fapte bune) în Dumnezeu! (a).

Din patru palate unul pentru bogat. Un bogat lacom – asemenea celui din Sfânta Evanghelie – în toată viaţa lui grijise şi lucrase numai pentru ca să-şi înmulţească averea; iar de suflet nu se îngrijea aşa, încât adesea uita cu desăvârşire că mai are suflet în trupul său.

Acest bogat avea trei copii. Din averea ce o moştenise de la părinţii săi şi cu ceea ce mai agonisise cu soţia sa, el îşi zidise patru palate; un palat la munte, unul la moşie, altul la mare şi al patrulea în capitala ţării sale. Pe când el visa şi tot plănuia cum să-şi mai înmulţească avuţia, a căzut greu bolnav. Văzând că nu mai are nici o nădejde de scăpare, a trimis să cheme pe un avocat, care să-i facă testamentul. La îndemnul altor credincioşi care erau acolo, a trimis mai apoi să cheme şi pe un Preot, ca să-l spovedească şi să-l împărtăşească.

Avocatul a sosit, le-a dat bineţe – i-a salutat – şi-a scos hârtie, toc şi cerneală şi s-a aşezat la masă ca să scrie. Bogatul a început a-i dicta:

"1. Palatul de la munte cu tot locul lui, îl las moştenire feciorului meu celui mare. 2. Palatul de la moşie şi cu moşia întreagă, îl las feciorului meu celui mijlociu. 3. Palatul din capitală, cu mobila şi banii din casă, îl las soţiei mele. 4. Iar palatul de la mare, cu tot terenul şi plantaţiile din jurul lui, îl las feciorului meu cel mic".

Copilul cel mic avea abia vreo cinci anişori. Copilaşul, nedându-şi seama de groaza morţii, a întrebat cu obişnuita linişte copilărească pe tatăl său, care se chinuia în junghiurile durerilor şi intra în agonia morţii:

– Dragă tăticule, vedem că fiecăruia din noi ne-ai lăsat aici câte un palat cu mult loc împrejurul lui; dar spune-ne, acolo unde mergi mata ai vreun palat ori măcar vreo colibă micuţă, aşa cum are moş Nae porcarul, care păzeşte porcii noştri?

Întrebarea nevinovatului copilaş a trecut prin inima tatălui său, neîngrijit sufleteşte, ca un fier înroşit în foc. Abia atunci la adevărul

(a) Pr. I. Trifa ist. 311; 538 şi 158

acesta crud, ieşit din gura nevinovatului său copilaş, s-au deschis ochii minţii lui şi şi-a cunoscut, ticălosul, sărăcia sufletului său părăsit, rănit şi înfăşurat în murdarele zdrenţe ale împătimirilor şi ale josnicelor păcate omeneşti, dar ce folos? Era prea târziu, prea târziu. Moartea fioroasă l-a învăluit în mantia ei.

Când a sosit şi preotul – Ministrul lui Dumnezeu – l-a găsit în agonie, dându-şi sufletul, aşa că nu i-a putut da nici un ajutor. Bogatul a murit, luându-şi cu sine greutatea păcatului lăcomiei şi a altor păcate. Iată, dragi creştini, aşa păţim oricare din noi, care, de dragul grijilor lumeşti şi a dulceţilor trupeşti amânăm pocăinţa de azi pe mâine: la anul, la bătrâneţe. Aşa vom pătimi oricare din noi, care, slujind cu trup şi suflet celor pământeşti, dăm uitării pe cele cereşti.

2. Am fost zgârcit şi nesimţitor, nepăsându-mi de lipsurile şi durerile aproapelui meu?

Zgârciţii displac mult lui Dumnezeu şi oamenilor prin nemilostivirea lor. S-a observat că, dacă aruncăm la vrăbii grăunţe sau sfărâmituri, cea care vede întâi, cheamă prin ciripitul ei şi pe celelalte surioare pentru a se împărtăşi şi ele din cele găsite de ea. De asemenea şi gâştele se cheamă la mâncare unele pe altele. Ele nu fac ca zgârciţii: „Numai noi s-avem!" Avuţii e bine să ia pildă şi de la păsări, deci să asculte Cuvântul lui Dumnezeu care-i îndeamnă a da milostenie din prisosul lor.

„Fiţi milostivi precum şi Tatăl vostru cel ceresc este milostiv" (a). „Frânge celui flămând pâinea ta şi pe săracii cei fără de casă, adu-i în casa ta; de vezi pe cel gol, îmbracă-l şi nu trece cu vederea pe cei ce sunt din sămânţa neamului tău. Atunci va ieşi de dimineaţă lumina ta şi sănătatea ta curând va răsări şi va merge înaintea ta dreptatea ta şi slava lui Dumnezeu te va înconjura. Atunci vei striga şi Dumnezeu te va auzi şi încă grăind tu, va zice: „Aici sunt"; şi vei lepăda de la tine legătura şi întinderea mâinii şi cuvântul cel de cârtire. Şi de vei da flămândului pâine din sufletul tău şi de vei sătura sufletul cel necăjit, atunci va străluci în întuneric lumina ta şi întunericul tău ca amiazăzi. Şi va fi Dumnezeul tău cu tine pururea şi te vei sătura, în ce chip pofteşte sufletul tău şi oasele tale se vor îngrăşa şi vor fi ca o grădină adăpată şi ca un izvor căruia nu-i scade apa şi oasele tale ca iarba vor răsări şi se vor îngrăşa şi vor moşteni neamurile neamurilor. Şi se vor

(a) Lc. 6, 36

zidi dărâmăturile tale cele vechi şi vor fi temeliile tale veşnice în neamurile neamurilor şi te vei chema tocmitor de cele stricate şi cărările tale cele din prin mijloc le vei face umblate" (a).

Exemple de pedepsirea păcătoşilor zgârciţi: bogatul nemilostiv, bogatul lacom (b).

Suflet robit Mamonei. Locuitorii oraşului Posen trebuind odată să capituleze în faţa duşmanului, fură impuşi cu o despăgubire de război atât de mare, încât aceştia nu ştiau cum să facă rost de bani. În oraş locuia o doamnă foarte zgârcită, care avea adunate atâtea bogăţii, încât ar fi putut să plătească ea singură contribuţia. Când sărmanii oameni se adresară acestei doamne ca să-i ajute în nefericirea lor, ea le respinse rugămintea. Dar pentru că duşmanii cereau despăgubirea, rugămintea tuturor către doamnă fu repetată. Însă şi de această dată fără rezultat. Iar pentru ca locuitorii să nu o mai molesteze cu cereri de ale lor, îşi zăvorî toate uşile şi porţile aşa că nu mai convenea cu nimeni, ci trăia numai şi numai pentru aurul său. Lumea o uitase. Când după mulţi ani poporul curios şi intrigat de liniştea ce înconjura casa acesteia, sparseră uşile şi intrând înăuntru, o aflară moartă în pivniţă, plecată asupra unei lăzi pline cu aur.

Păţania zgârcitului. Un zgârcit fără pereche îşi îngropase banii în grădină. Într-o zi banii dispărură din ascunzătoare fiind înlocuiţi cu o piatră mare.

– Nefericitul de mine – începu el să plângă înaintea vecinului său – ce mă voi face acum? Vecinul însă îi răspunse:

– Tu nu aveai de gând să te foloseşti vreodată de comoara ta. De aceea, închipuie-ţi că piatra e o comoară, aşa că nu eşti mai sărac decât mai-nainte!

– Chiar să nu fiu mai sărac de cum am fost, zise zgârcitul, totuşi, acum hoţul care mi-a furat comoara, va fi cu atât mai bogat decât mine! Gândul că un altul a devenit mai bogat cu suma furată, mă face să turbez de mânie.

Omul zgârcit are şi multe alte păcate, tot atât de grele ca zgârcenia.

Relicvele zgârceniei. O muribundă strângea ceva cu putere între mâinile-i împreunate. Nu se vedea decât capătul unui şiret.

(a) Is. 58, 7-12; comp. Iez. 18, 14-17; Mt. 25, 31-46. (b) Lc. 16, 19-31; 12, 16-21

Preotul, care era de faţă, voia să-l tragă afară şi să-i aşeze în mâini o Cruce, dar muribunda strângea obiectul în mod convulsiv.

După ce a murit, i-au deschis mâna şi ce au găsit într-însa? O cheiţă de la caseta în care moarta îşi ţinea banii, hârtiile de valoare, poliţe şi alte lucruri de felul acesta. Acestea au fost aşadar relicvele ei cele mai preţioase, de care nu se putea despărţi nici la moarte (a).

Doctoria zgârceniei. Un binecredincios creştin ne istoriseşte: „Înainte de a-L cunoaşte pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, eram foarte zgârcit. Nici nu voiam să aud de milostenie faţă de cei săraci. După câtva timp, luminându-mă din învăţăturile Sf. Biserici (din Sfânta Evanghelie, apostol, cazanii, predici, etc.) şi hotărându-mă pentru o vieţuire şi credincioşie cât mai vie şi curat creştinească, veni pe la mine un cerşetor. Am intrat în cămară să-i tai o bucată de slănină, dar, hop, sosi şi satana cu ispita.

– Taie pe aici – îmi şopti el – că-i vremea scumpă... ba stai, mută cuţitul mai pe dinafară că-i lipsă de porumb... ba mai bine ar fi să-i dai omului altceva, că porcu-i prea scump.

– Cară-te de aici – am strigat eu – că de mă înciud, să ştii, diavole, că m-apuc şi tai ştreangul de la slănină şi o împart toată la săraci. Diavolul a fugit şi de atunci nu am mai simţit ispita lui (b).

Fiecare creştin e dator a da milostenie din toate cele ce i-a dăruit bunul Dumnezeu, ştiind că cine dă celor lipsiţi, se miluieşte pe sine.

Cine dă lui îşi dă. Sf. Ioan cel Milostiv mergând odinioară la Biserică, s-a apropiat de dânsul un bărbat cinstit şi de bun neam, căruia îi furaseră tâlharii toată averea şi era într-o mare sărăcie. Deci patriarhul milostivindu-se spre acel om cinstit şi slăvit, care deodată a ajuns sărac, dintr-atâta bogăţie a spus în taină slugii ca să zică iconomilor Bisericii să dea omului aceluia cincisprezece litre de aur. Văzând iconomii că este aur puţin în vistieria Bisericii, n-au ascultat porunca patriarhului şi au dat omului aceluia numai cinci litre, iar cele zece le-au oprit. Şi întorcându-se Patriarhul de la Sfânta Biserică la casa sa, s-a apropiat de dânsul o doamnă foarte bogată şi slăvită şi a dat în mâna lui o hârtie în care scria că dăruieşte Sfintei Biserici cinci sute de litre de aur. Luând Patriarhul hârtia şi citind-o, a cunoscut prin darul Duhului Sfânt, care era într-însul, cum că femeia aceea n-a dat tot, cât pusese în mintea sa ca să dea, – căci aşa a vrut

(a) O.M.P. ist. 27; 874 şi 873. (b) Pr. I. Trifa ist. 121, prel. de aut.

Dumnezeu, fiindcă nici iconomii n-au dat omului celui sărac, cât poruncise el să-i dea, adică cincisprezece litre.

Deci venind Sfântul acasă, a chemat pe iconomi şi i-a întrebat:

– Cât aţi dat omului celui prădat de tâlhari? Iar ei au minţit zicând:

– Cincisprezece litre de aur, precum ai poruncit, Stăpâne. Însă Sfântul dând pe faţă minciuna, scumpetea şi neascultarea lor, a zis către dânşii:

– De la voi să ceară Dumnezeu o mie de litre de aur; pentru că această doamnă bine-credincioasă a vrut să ne dea o mie şi cinci sute de litre de aur. Căci de vreme ce voi, neascultându-mă pe mine, aţi oprit zece litre, pentru aceea a sfătuit Dumnezeu pe această femeie, ca să oprească o mie. Iar dacă nu mă credeţi pe mine, singuri veţi cunaşte cu dinadinsul. Apoi îndată a chemat pe acea cinstită doamnă şi a întrebat-o înaintea iconomilor, zicând:

– Spune nouă, doamnă, cât aur ai gândit să aduci din dragostea ta cea către Dumnezeu? Iar ea văzând că hotărârea ei nu s-a tăinuit de către Sfântul, a zis:

– Cu adevărat, Stăpâne, mai-nainte cu câteva zile am scris pe hârtie ca să dau în sfintele tale mâini, o mie cinci sute de litre de aur; iar a doua zi am desfăcut hârtia şi am aflat, nu ştiu cum, că era ştearsă mia şi numai cinci sute rămăsese; deci am gândit în mine, că Domnul nu binevoieşte ca să dau mai mult aur în mâinile sfinţiei tale, decât numai cinci sute de litre; şi aşa am făcut. Acestea auzind iconomii, s-au temut foarte şi s-au ruşinat; apoi căzând la picioarele Sfântului şi-au cerut iertăciune (a).

Mâncarea lui Dumnezeu. Erau odată două surori: una nu avea nici un copil şi era foarte bogată, însă cealaltă soră avea cinci copii, era văduvă şi era aşa de săracă, încât nu avea pâine ca să se îndestuleze ea şi copiii săi. Fiind în mare lipsă, s-a dus într-o zi la sora ei şi i-a zis:

– Eu sufăr împreună cu copiii mei cea mai cumplită foame. Tu eşti bogată. Dă-mi şi mie o bucată de pâine.

Femeia bogată, care avea o inimă tare ca piatra, i-a răspuns:

– Nu am nici eu. Şi sărmana femeie a plecat jignită de cuvintele răutăcioase ale surorii sale. După câtva timp, a venit acasă bărbatul celei bogate. Fiindu-i foame a voit să-şi taie o bucată de pâine, însă

(a) V. Sf. 12 noiembrie

îndată ce a făcut întâia tăietură în pâine, a început să curgă sânge roşu. Când femeia a văzut, s-a speriat şi i-a povestit bărbatului ceea ce s-a întâmplat. Atunci el a alergat imediat la sărmana femeie văduvă ca s-o ajute. Intrând în cameră, a găsit-o pe ea şi pe cei doi copilaşi pe care-i mai avea, rugându-se. Ceilalţi copiii mai mari zăceau jos: muriseră. El le oferi mâncare, însă sărmana femeie văduvă, i-a răspuns:

– Noi nu mai avem nevoie de hrana pământească. Dumnezeu a săturat deja trei; rugămintea noastră a fost împlinită. Abia a rostit acestea şi cei doi copilaşi şi-au dat cea din urmă suflare. Curând după aceea sărmana femeie, cu inima sfâşiată de durere şi-a dat şi ea sufletul.

Îmbogăţirea strică multe suflete. O creştină săracă, dar foarte credincioasă, venea adeseori la Sf. Biserică şi-şi dădea ultimul ei bănuţ pentru ajutorarea bolnavilor şi nevoiaşilor ce-i întâlnea în calea sa. Împrejurările au făcut ca femeia să-şi înmulţească puţinul ei avut şi ca prin minune a devenit chiar bogată. Ce nefericire! Cu cât avuţiile îi sporeau mai mult, cu atât ea venea mai rar la Sfânta Biserică, iar către cei bolnavi şi săraci îşi întorcea privirile tot mai amânat! O bună prietenă a ei şi-a luat inima în dinţi şi i-a zis:

– Draga mea! Nu te supăra, căci vreau să-ţi spun ceva trist. Tu treci printr-o grea primejdie!

– Nici nu te gândi, răspunse femeia. Dimpotrivă: treburile îmi merg foarte bine! Eu una nu ştiu de nici o primejdie!

– Tocmai fiindcă nu ştii, de aceea am venit eu să-ţi spun. Ai început să mergi spre îmbogăţire. Nu uita că satana tocmai pe acest drum fură minţile şi inimile multora dintre muritori şi pierde sufletele omeneşti!

– Ah! Da! aşa este, răspunse credincioasa noastră. Înainte vreme, aveam o pungă de crăiţari şi o inimă darnică de principesă; astăzi însă am pungă de principesă şi inimă de crăiţari. Punga mi s-a umplut; dar inima mi s-a golit. Punga mi s-a lărgit şi inima mi s-a zgârcit!

Cititorule! Ia bine seama! Dragostea banilor îţi primejduieşte întreaga ta fiinţă. Ori de câte ori refuzi să ajuţi pe sărac din prisosul pungii tale, nu uita, că pui ceva deoparte pentru satana (a). *„Cine iubeşte argintul nu se satură de argint şi cine iubeşte bogăţia multă, n-are nici un folos"* (b).

(a) D-ca Ort. a VII Nr. 9-10; 15-16; Pr. M. Ionescu. (b) Eccl. 5, 9

Bogatul și pădurea. O întâmplare adevărată. O delegație de oameni săraci dintr-o parohie săracă se prezentară la un bogat care avea și păduri, să-i ceară ceva lemn gratuit pentru a-și clădi și ei o Bisericuță. Proprietarul fiind tocmai la pădure, îl cercetează acolo.

– Domnule, uite am venit la dumneata pentru asta și asta... vrem să ne facem și noi o Bisericuță și dacă bunul Dumnezeu te-a dăruit cu o pădure așa de frumoasă, te rugăm și pe dumneata să ne ajuți cu ceva lemn... Noi suntem trimișii oamenilor din satul nostru să te rugăm pentru asta...

– Nu vă dau nimic – răspunse aspru bogatul – pădurea se ține cu cheltuieli mari... nu-i vreme acum de pomeni. La acest răspuns se desprinde dintre oameni un om cărunt. Cu glas blajin el zice:

– Dragă domnule, dacă nu vrei să ne dai nimic, noi ne vom duce. bunul Dumnezeu poate ne va da dintr-alt loc. Dar înainte de a pleca, eu vreau să te întreb o vorbă: care-i bradul dumitale din pădurea aceasta?

– Ce brad – răspunse bogatul... toată pădurea-i a mea.

– Va fi, dar când vei pleca din lumea aceasta, vei lua cu dumneata de aici numai un brad; ba încă nici acela întreg, ci numai patru scânduri, cât îți va trebui pentru sicriu... ...Și cu aceste vorbe plecară sătenii. Era către seară. Ce s-a întâmplat în noaptea aceea nu se știe. Dar dimineața, oamenii din satul cu rugarea primiră înștiințare din partea bogatului că pot veni să-și ia gratuit din pădure tot lemnul ce le trebuie pentru bisericuța lor (a).

3. Sunt nesățios, nedrept, trădător?

„Vedeți de vă feriți de lăcomie, că nu întru a prisosi cuiva din avuțiile sale este viața lui” (b). *„Cel ce face nedreptate, urăște sufletul său”* (c). *„Iudo, cu sărutare pe Fiul Omului vinzi?”* (d). Ahitofel (e).

Setea de îmbogățire. Faptul pe care vi-l povestesc s-a întâmplat, nu de mult timp în satul Teodorovca de lângă Soroca. El dovedește istețimea unor țigani și ușoara încredere a unor gospodari setoși de procopseală rapidă. Dar să istorisesc întâmplarea: Într-una din zile răsări în marginea satului Teodorovca o șatră de zlătari. Zilele

---

(a) Pr. I. Trifa ist. 246. (b) Lc. 12, 15. (c) Ps. 10, 5; Is. 5, 22-23; 10, 1-2; 33, 1; Ier. 22, 18-19; 2Lege 27, 17-19; Lc. 16, 10-15. (d) Lc. 22, 48; Ioan 6, 70-71; 12, 4-6; Mt. 26, 14; Mc. 14, 10; Lc. 22, 4; Mt. 26, 16; 26, 25; Mc. 14, 29; Ioan 13, 21-30; Mt. 26, 47; Mc. 14, 43; Lc. 22, 47; Ioan 18, 3; Mt. 23, 3; 26, 14-15; 27, 15; F. Ap. 1, 16-20. (e) 2 Împ. 17

următoare, câţiva ţigani isteţi începură a cutreiera satul să afle vreo gâscă de jumulit. Ei se lăudau că se pricep, prin mijloace vrăjitoreşti, să facă dintr-un leu doi. Sătenii Vasile Necula şi Petre Stoia n-au vrut să le-o ia alţii înainte şi au intrat în vorbă cu ţiganii.

– Barosanilor, v-a văzut Dumnezeu, dacă vă încredeţi în noi! zise cel mai isteţ dintre ţigani, Leonte Moşenco.

– Trebuie însă, să faceţi rost de bani de argint şi încă mulţi, ca să puteţi înţelege ceva de meşteşugul nostru, fiindcă pentru nimica toată nici duhurile drăceşti, cu care lucrăm, nu-şi lasă odihna. Nouă, pentru osteneală, ne-aţi da o pereche de cai, ca să ne putem târî căruţele pe unde ne-o lumina Dumnezeu! Orbiţi de setea unei grabnice îmbogăţiri, sătenii primiră târgul. S-apucară de-şi vândură tot avutul, pe care luară vreo 30.000 de lei. După ce-i prefăcură în bani de argint se înfăţişară ţiganilor cu care puseră la cale ceea ce aveau de făcut. Hotărâră ca minunea să aibă loc chiar în noaptea aceea. În puterea nopţii, sătenii se înţeleseră cu ţiganii să se întâlnească în marginea satului, într-un anumit loc. Cum se adunară cu toţii, ţiganii săpară o groapă, făcură focul într-însa, iar deasupra aşezară o căldare. După aceea începură să toarne în căldare nişte apă vrăjită, ziceau ei, din nişte sticle aduse cu dânşii. Când începu să fiarbă apa, ţiganii aruncară în căldare o bucată de aramă, după care acoperiră vasul cu un postav negru. Ţiganul Moşenco porni să descânte în ţigăneşte, chemând duhurile atotputernice să facă minunea; iar ceilalţi tovarăşi ai lui, începură să joace în jurul căldării, bălăbănind din mâini şi din cap în fel şi fel de chipuri. Din când în când îşi smulgeau fire din barbă, pe care le aruncau deasupra căldării. După îndemnul lui Moşenco, sătenii vârau din clipă în clipă câte un leu pe o gaură a postavului cu care era acoperită căldarea. Timp de trei ceasuri au durat aceste maimuţării.

În căldare fierbeau de zor 600 de lei de argint. Deodată, Moşenco îşi lepădă zăbunul, pe care-l aruncă deasupra căldării, luând-o de pe foc şi bombănind într-una vorbe fără rost. Apoi porunci sătenilor să se trântească la pământ cu faţa în jos, că s-a apropiat Sarsailă cu ceata lui de draci să facă minunea. După vreo jumătate de ceas, ţiganii se apucară să sape pământul sub locul unde arsese focul. La adâncime ca de vreo două palme aflară şase sute monede de câte doi lei, îngropaţi de cu vreme de meşterii vrăjitori. Luând banii, Moşenco îi înmână celor doi fericiţi, care priveau minunaţi la isprava ţiganilor. Stăruind

să urmeze mai departe cu farmecele lor, ţiganii le spuseră că au cântat cocoşii şi dracii sunt osteniţi; dar dacă au încredere, să le lase lor restul de bani ce mai aveau şi în noaptea următoare vor începe cu vrăjitul mai de timpuriu ca să aibă vreme mai multă de descântat. Sătenii primiră bucuroşi îndemnul ţiganilor şi încredinţându-le şi ceilalţi bani, porniră voioşi spre casă, cugetând la fericirea ce-i aşteaptă.

A doua zi, cei doi pricopsiţi porniră spre şatra ţigănească, să dea bună-dimineaţa tovarăşilor lor; dar ia-i de unde nu-s! ţiganii spălaseră putina cu bănişorii lui Necula şi ai lui Stoia. Buimaci de inimă rea, abia putură merge până la postul de jandarmi unde-şi spuseră păsul, apoi se târâră cum putură acasă, unde căzură pe pat, zăcând aproape o lună de zile. Urmăriţi de aproape, ţiganii fură prinşi şi siliţi să întoarcă banii furaţi. Nu ştiu dacă petrecerea de la postul de jandarmi a lecuit pe ţigani de dorul de a procopsi pe alţii; dar ştiu că Necula şi Stoia s-au lecuit de visul de a se procopsi prin mijloace vrăjitoreşti (a).

Adevărata bogăţie. – M-am săturat de viaţă şi de lume, bunicule! zise într-o zi un flăcău bunicului său.

– De ce, fătul meu? îl întrebă unchiaşul.

– Apoi trai e ăsta? Tu munceşti de te speteşti, iar alţii le iau toate de-a gata. Tu abia ai cu ce trăi de azi pe mâine, pe când alţii se răsfaţă în bogăţii!

– Vai de mine, nepoate, cum poţi cârti tu împotriva bunului Dumnezeu?... Oare sănătatea şi tinereţea pe care ţi le-a dăruit Cel de sus, nu sunt cele mai de seamă avuţii ale omului?

– O fi, dar la ce-mi folosesc, dacă sunt nevoit să muncesc într-una!

– Tu mânii pe Dumnezeu, fătul meu. Eşti încă tânăr şi nu-ţi dai seama ce grăieşti. Oare ai primi să ţi se taie mâna dreaptă pentru o mie de galbeni?

– Vai de mine!... ce sunt nebun?

– Atunci mâna stângă?

– Ce tot vorbeşti, bunicule?

– Ai vrea tu să rămâi orb pe toată viaţa, dacă ţi s-ar da în schimbul vederii zece mii de galbeni?

– Nici pentru comorile lui Iov nu mi-aş da lumina ochilor!

(a) Din cartea „Om matur”

– Poate ai fi mulțumit să ai averi nenumărate, în schimb însă toată viața să bolești și să nu te poți da jos din pat! Te prinzi? Ce zici...

– Ce să zic?... Acum înțeleg că mulțumirea omului nu stă în avuție fără seamăn, ci în sănătatea trupească și sufletească! Mulțumesc frumos, bunicule, că m-ai făcut să ies dintr-o rătăcire, care-mi rodea sufletul de multă vreme (a).

„Câștig mare este buna credință cu îndestulare, că nimic n-am adus în lume, arătat este că nici a scoate ceva nu putem. Ci având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea îndestulați să fim; iar cei ce vor să se îmbogățească, cad în ispite și în curse și în pofte multe fără de socoteală și vătămătoare, care cufundă pe oameni în pieire și în pierzare. Că rădăcina tuturor răutăților este iubirea de argint; pe care unii poftind-o au rătăcit din credință și s-au pătruns cu dureri multe" (b).

Pedeapsa trădătorului. De zeci de ani țineau luptele nesfârșite între cetățenii genovezi și cei ai orașului Florența. O biruință desăvârșită nu o puteau dobândi nici unii, nici alții. Dar s-a ivit într-o bună zi nemernicul și nelegiuitul numit Parani, care pentru o sumă însemnată de bani s-a înțeles cu dușmanii să-i conducă noaptea între zidurile Genovei. Florentinii au intrat în cetate și sute și mii de vieți de oameni au fost nimicite prin foc și sabie. S-a înfățișat apoi trădătorul în fața stăpânului vrăjmaș, ca să-și primească răsplata. Acesta fără întârziere a dat poruncă vistiernicului să plătească lui Parani suma făgăduită. Dar iată că odată cu vistiernicul cu banii, apare și călăul.

– Prietene, te-ai îngrijit să-ți dobândești starea și averea, zise acesta cu glas înfricoșător și ți le-ai dobândit, dar ai uitat să-ți asiguri și viața și trădătorul cu bani și cu avere și-a ispășit cu capul vina și cugetul său păcătos, sub barda ascuțită a călăului. Astfel, iubiților, sunt și aceia, care jertfesc o viață întreagă numai pentru avere și alte afaceri mărunte, iar când e vorba să se îngrijească puțin și de viața ce va veni, ei sunt nepăsători sau uită cu desăvârșire de ea. Vor dobândi averea, dar își vor pierde, asemenea trădătorului din povestire, ceea ce-i mai scump, viața veșnică (c).

4. Am fost fraudulos (de rea credință), luând bani străini prin înșelăciuni?

(a) Băjenaru. (b) 1 Tim. 6, 6-10. (c) Predici Dr. I. Vască

„Vai celor ce rostesc porunci nedrepte şi celor ce scriu hotărâri viclene, abătând judecata mişeilor şi răpind dreptatea săracilor poporului Meu; ca să le fie lor văduva de jaf şi săracul de pradă. Şi ce vor face în ziua cercetării? Că necaz vouă de departe va veni şi către cine veţi fugi să vă ajute? Şi unde veţi lăsa mărirea voastră, ca să nu cădeţi în robie? Şi sub cei ucişi vor cădea. Şi în toate acestea nu s-a întors mânia lui, ci încă mâna este înaltă" (a). Cei ce fac astfel, trebuie să dea înapoi tot ce au luat pe nedrept.

Dreptatea lui Ţepeş. Se povesteşte din bătrâni că pe vremea lui Vodă Ţepeş, un negustor pierduse o pungă cu o mie de galbeni. El dete sfoară în ţară, că va dărui o sută de galbeni celui ce-i va aduce punga. După puţină vreme se înfăţişă negustorului omul care găsise punga, venind să i-o aducă.

– Jupâne, zise omul nostru, mai acum câteva zile am dat în cale peste această pungă cu bani. Am aflat de la lume că dumneata ai fi păgubaşul şi am venit să ţi-o încredinţez nu pentru răsplata ce-ai făgăduit-o, ci ca să mă ştiu cu sufletul liniştit, că nu m-am bucurat de avutul altuia. Poftim, ţine-ţi punga şi numără galbenii dintr-însa. Negustorul luă punga şi începu să-şi socotească avutul pierdut. Pe când număra se tot frământa cum să facă să nu dea omului răsplata făgăduită. Sarsailă nu-l lăsă să-şi ostenească prea mult timp creerul, căci îi şi arătă ce avea de făcut.

– Omule – zise negustorul – îţi mulţumesc pentru binele ce mi-ai făcut. Numărând galbenii văd că sunt numai nouă sutei ceea ce înseamnă că ţi-ai oprit dreptul dumitale. Şi acum umblă sănătos!

– Jupâne – grăi omul – ţi-am spus că nu dorul de răsplată m-a făcut să-ţi întorc punga pierdută; ci cinstea mea la care ţin mai mult ca la orice avuţie. Eu n-am luat nici o leţcaie din banii dumitale. Vorbele pe care mi le spui sunt pentru mine o înfruntare, o batjocură, pe care n-o pot îngădui. Numără-ţi încă o dată banii! Vreau să ştiu că sunt atâţia câţi ai pierdut şi n-am nevoie de răsplata dumitale!

– Am numărat odată, omule şi ţi-am spus că am găsit nouă sute de galbeni. Prin urmare ţi-ai oprit răsplata. Acum ce mai vrei de la mine?!

– Vreau să nu mă faci necinstit! Eu ţi-am spus că n-am luat nici un ban din pungă. Bănuiala dumitale e o ocară pentru mine!

(a) Is. 10, 1-4

– Dacă găseşti purtarea mea neomenoasă, n-ai decât să te plângi lui Vodă, să-ţi facă el dreptate! zise negustorul întorcând spatele omului cinstit.

Cu sufletul plin de scârbă, bietul român se duse drept la Vodă şi se plânse de neomenia negustorului. Ţepeş porunci să-i fie adus îndată cel cu pricina. După ce ascultă cu băgare de seamă spusele şi ale unuia şi ale altuia, încruntându-se la faţă de mânie, grăi cu asprime către negustor, al cărui şiretlic îl pricepuse:

– Jupâne, dă numai decât îndărăt acestui creştin punga pe care ţi-a adus-o. Dumneata ai pierdut una cu o mie de galbeni şi asta n-are decât nouă sute într-însa, deci, ea nu este a dumitale. Şi acum du-te acasă şi aşteaptă până ţi-o aduce punga cea cu o mie de galbeni! Iar tu, creştine, ia-ţi punga şi ţine-o în păstrare vreme de o lună de zile. Dacă în acest timp n-ai afla păgubaşul, poţi folosi banii ca şi cum ar fi ai tăi! Duceţi-vă acum în plata Domnului! şi aşa păţi negustorul cel lipsit de omenie (a).

5. Am înşelat pe alţii?

„Să nu vă lăcomiţi a lucra pentru a înşela pe fraţi, de vreme ce răsplătitor este Domnul pentru toate acestea, precum şi mai înainte am zis vouă şi am mărturisit" (b). *„...Nimeni să nu înşele pe aproapele"* (c).

Podgorean deştept. Un podgorean trăsese într-un butoi nişte vin tămâios, pe care-l păstra pentru casa lui. Până să vină vremea să-l înceapă, ca să nu poată umbla nimeni la vin, bătu dopul vranei bine şi-i mai turnă şi o pecete cu ceară roşie. Slugile, mai şirete, dădură cep pe dedesubt şi-n scurt timp butoiul rămase pe jumătate. Când veni vremea să-l înceapă, podgoreanul nostru văzu cu mirare, că vinul scăzuse.

– Ce lucru afurisit, zise el către vecin, butoiul a fost pecetluit şi acum l-am aflat pe jumătate gol.

– O fi având cep pe dedesubt! grăi vecinul.

– Păi doar nu lipseşte vinul cel de dedesubt, frate, ci de deasupra! (d).

Ce-i necinstit nu-i priincios. Istoria ne spune că în cetatea Atenei au ţinut odată un sfat bărbaţii cei mai luminaţi, cum ar putea

(a) C. M. Om. Matur. (b) 1 Tes. 4, 6. (c) Lev. 19, 11; Efs. 4, 25; Cols. 3, 9. (d) Cartea omului Matur pg. 52

ajuta mai bine ţara lor, care era ameninţată de duşmani. Fruntaşul Temistocle se scoală şi zice că el cunoaşte un mijloc foarte priincios, dar însă nu-l poate descoperi în faţa tuturor. El îi roagă deci, pe ceilalţi sfetnici, ca să-l împuternicească numai pe unul din sfatul întreg, în care au o deosebită încredere şi aceluia îi va descoperi lucrul. Sfetnicii îl aleseră pe Aristide. Temistocle îi descoperi deci acestuia planul său, prin care credea el că-şi va scoate mai uşor ţara din încurcături. El îi spuse deci lui Aristide că a descoperit un mijloc, prin care ar putea da foc deodată tuturor corăbiilor duşmane, fără să ţină seama de legătura ce-o avea ţara cu acei duşmani. Aristide îl ascultă cu mare luare-aminte, se întoarse apoi la ceilalţi sfetnici şi le zise:

– Iată, vă aduc planul lui Temistocle, ce-i drept, un plan priincios pentru noi, însă necinstit. El voia să le vorbească mai departe. Sfetnicii însă nici nu voiră să-l mai asculte, ci strigară într-un glas:

– Un lucru care nu e cinstit, nu poate să fie priincios.

Dacă chiar păgânii au cunoscut acest lucru, cu cât mai mult ar trebui să se ferească creştinii în acţiunile lor de mijloace neiertate, necinstite, de înşelăciuni şi nedreptăţiri. Ceea ce câştigă omul prin mijloace necinstite, nu-i aduce folos nici lui, nici copiilor săi binecuvântare, ba câştigul tras în chip necinstit îţi aduce varga, îţi aduce sabia lui Dumnezeu în casă. Iată ce spune în privinţa aceasta marele Prooroc Isaia: *„Învăţaţi a face bine, stăruiţi în lucrul care este cinstit, căci dacă vă împotriviţi şi mă aţâţaţi la mânie, atunci sabia Mea vă va nimici"* (a).

Drept aceea, vedem adeseori în viaţa de toate zilele că, atunci când nu-şi începe creştinul un lucru cu Dumnezeu şi nu-i este aminte să-l facă în slujba lui Dumnezeu, prea uşor rătăceşte, prea lesne se lăcomeşte la câştig mai uşor şi mai mare, prea lesne se înstrăinează de Dumnezeu, călcând când una, când alta din Sfintele Porunci. Un asemenea om nu mai are parte de mulţumirea sufletească, pe care o simte creştinul care a isprăvit un lucru bun şi bineplăcut lui Dumnezeu. Iar câştigul tras dintr-un lucru necinstit, nu-i poate face bucurie deplină, lipsit fiind de binecuvântarea Domnului. Acest adevăr creştinesc îl cunoaşte prea bine şi poporul nostru care din străvechime are o frumoasă zicală: „Mai bine sărac şi curat, decât bogat şi pătat" (b).

(a) Is. 1, 17-20. (b) pred. Dr. Tarnavschi, Vol. VI pg. 53-54

6. Am jurat strâmb pentru a aduna avere?

Cei care îşi agonisesc avere cu furt şi jurăminte strâmbe, îşi atrag urgia Dumnezeiască în casele lor, care nu va ieşi până nu va risipi toate lemnele şi pietrele (casnicii şi averile lor) pustiindu-le (a). Aşa a fost pedepsit împăratul israeliţilor Ahab şi Izabela cu toată casa lor, după ce au răpit cu mărturii mincinoase şi ucidere via lui Nabot (b).

7. Am silnicit şi sărăcit pe alţii prin minciuni şi vicleşug?

Păcatul acesta se dezleagă prin despăgubirea celor silnici şi rătăciţi şi prin îndreptare după Legile Divine, care ne sfătuiesc a fi cu milă faţă de aproapele nostru. „Vezi să n-ai un ochi fără milă pentru fratele tău cel lipsit şi să nu-i dai. Căci atunci el ar striga către Domnul împotriva ta şi te-ai face vinovat de un păcat; ci să-i dai şi să nu dai cu părere de rău în inimă, căci pentru aceasta te va binecuvânta Domnul Dumnezeul tău în toate lucrările de care te vei apuca. Totdeauna vor fi săraci în ţară, de aceea îţi dau porunca aceasta: *„Să-ţi deschizi mâna faţă de fratele tău, faţă de sărac şi faţă de cel lipsit din ţara ta"* (c).

Fă binele ce-l poţi face. „Îmi aduc aminte – sunt atâţia ani de atunci – cum John Bost, întemeietorul azilului din Laforce (Franţa) povestea despre o biată femeie fără minte (idioată) care, neputând să facă nimic mai cu seamă, trebuia să ferească de muşte o tânără femeie bolnavă de dambla (paralizie). Ea nu ştia şi nu putea să facă altceva, decât să alunge muştele care se puneau pe obrazul acestei bolnave. Şi John Bost zicea:

– Această biată femeie a murit acum. Şi-mi închipui că, ajungând în cer, va fi zis Domnului Hristos: „Doamne, am făcut ce-am putut. Alungam muşte. Am fost credincioasă îndatoririi mele, atât cât îmi sta în putinţă mijloacelor mele.

Gândul mă poartă la celălalt capăt al scării minţii omeneşti. Mă gândesc la unul din cei mai mari învăţaţi, din câţi au trăit pe pământ, la L. Pasteur. Şi-mi amintesc de cuvintele lui, rostite puţine zile înainte de a muri. El zicea prietenilor săi:

– Bine înzestrat de Dumnezeu, sau mai puţin înzestrat, fiecare să facă aşa, ca atunci când se apropie de capătul vieţii, să poată zice cu toată tăria: „Am făcut tot ce-am putut". Biata femeie fără minte

(a) Zah. 5. (b) 3 Împ. 21. (c) 2 Lege 15, 9-11

(idioată) a făcut ce-a putut şi L. Pasteur a fost unul din cei mai mari binefăcători ai omenirii, pentru că a făcut tot ceea ce a putut.

Tu, iubitule cititor, faci tot ceea ce poţi face?

Lampa văduviei. Acum o sută de ani trăia în Scoţia (Anglia) o văduvă, care avea o căsuţă zidită pe-o stâncă înaltă, chiar în marginea mării, de unde se putea vedea până departe. Cu toată sărăcia ei, dorea să facă şi ea ceva pentru Domnul şi pentru aproapele său. Şi se gândi s-aprindă în fiecare seară o lampă, pe care o aşeza la fereastră şi a cărei lumină, deşi slabă, urma să îndrume corăbiile în această parte primejdioasă a coastei. Mai bine de 10 ani, lampa văduvei a luminat în fiecare noapte şi a scăpat de la pierzare multe corăbii.

Într-o vreme, mai mulţi marinari au dorit să cunoască, cine era binefăcătoarea lor necunoscută. Care nu mică le-a fost mirarea, când au aflat, că era o biată văduvă, care-şi rupsese din pâinea ei de toate zilele, ca să poată plăti uleiul, pe care-l punea în lampă în fiecare seară. În zadar au încercat ei s-o ajute cu câte ceva. Nu a primit nimic.

Au trecut încă 10 ani de atunci şi lampa lumina în toate nopţile la fereastra căsuţei sale. Când, într-o seară, nu s-a mai văzut lumină. Viaţa bunei femei se stinsese şi cu ea şi lumina. Lucrul său şi-l încheiase. Ah! cât de binecuvântată şi folositoare este fapta bună, chiar a celor slabi şi mici.

Cine mângâie, se mângâie. Binele pe care-l facem aproapelui nostru, ne foloseşte nouă înşine. Adesea tragem din el un folos mai mare chiar decât cei cărora li-l facem. O doamnă bate într-o zi la uşa unei biete spălătorese. O găseşte la lucru, în picioare, plecată spre masa unde călca rufe, cu sângele urcat la cap, obosită, sleită de puteri. Soba care încălzea maşina de călcat, făcea în odaie o căldură de nesuferit.

– Dumneata cântai, când am bătut la uşă? întrebă ea.

– Da, doamnă, răspunse harnica lucrătoare; cânt totdeauna când calc.

– Cum poţi să cânţi în aerul acesta înăbuşitor, aşa obosită cum eşti? Trebuie să ai voie bună.

– Ei bine, doamnă, adevărul este că rar mă trage inima să cânt. Dar e acolo sus, deasupra mea, o copiliţă cocoşată şi bolnavă de spate. Rămâne singură toată ziulica. Maică-sa pleacă să spele pe unde găseşte. Biata copilă! Îi place să m-asculte cântând. Pentru ea cânt.

Cântul meu îi ține de urât. Dacă găsesc câte-un chip în ziarele, în care sunt înfășurate rufele ce mi se-aduc, i-l dau ei. Când îi e sete, lovește cu bățul în podea și-i duc un pahar cu apă. Făcându-i plăcere, vezi dumneata, asta îmi dă curaj la lucru. Dacă ea n-ar fi acolo, dacă n-aș avea să fac ceva pentru ea, toată vremea aș fi îngândurată și mâhnită. E bine să ai pe cineva pe care să-l iubești (a).

Fă binele când poți. Era o zi frumoasă de vară și plină de lumină; iar soarele, paznicul lumii cerești, împrăștia o căldură mare cu razele sale binefăcătoare. Era așa de bine și de cald, încât fiecare viețuitoare ar fi vrut să stea numai și numai la umbra cea dulce a copacilor. În timpul acelei arșițe înăbușitoare, o biată furnică, fiind foarte însetată, a venit la un izvor de apă, ca să-și potolească setea sa cea mare. Ea, apropiindu-se de apa cea rece a izvorului, a voit să bea; dar vai ce întâmplare rea! Apa aceea a luat-o la vale și era cât pe-aci să o înece.

O porumbiță sta, în acest timp, pe creanga unui dud în apropierea izvorului de apă. Ea văzând că sărmana furnică e în primejdie de moarte, a rupt repede o frunză mare de dud și a aruncat-o în cursul acelei ape.

Furnica, fiind împinsă de apă până la frunza de dud, s-a suit pe ea. Pe urmă, frunza aceea s-a oprit pe o piatră din marginea izvorului și astfel furnica a putut foarte ușor să ajungă pe uscat. În chipul acesta fericit, ea a scăpat de la înec. De atunci, între porumbiță și furnică s-a născut o caldă și strânsă prietenie și dragoste.

Altă dată, un vânător de frunte venind la izvorul acela să bea apă, a văzut în dud o porumbiță. Cum a văzut-o a și îngenuncheat pe covorul frumos de iarbă a întins pușca și era gata s-o sloboadă. N-a apucat să ochească de-a binelea, căci îndată a sărit în sus, ca mușcat de un șarpe înveninat. Ce se întâmplase? Furnica, cea scăpată de la moarte, aflându-se acolo și văzând ce are de gând vânătorul, l-a pișcat așa de tare de genunchi, încât el n-a putut să împuște porumbița de pe creanga dudului.

La auzul detunării puștii, ea și-a luat zborul său, fugind departe de acolo. Astfel a scăpat de la moarte numai datorită furnicii, care îi venise la timp în ajutor. Dacă ea n-ar fi mușcat de genunchi pe vânător, desigur că porumbița ar fi fost împușcată.

(a) Ier. N. Criveanu, P.U.C. ist. 23, 27 și 28

Din această povestire minunată se vede lămurit, cât de mult preţuieşte un ajutor, care e dat la timp. Ce bine şi frumos este când oamenii se ajută la nevoi şi la durere! Mare adevăr şi înţelepciune se găseşte în cuvintele acestea: Prietenul bun numai la nevoie se cunoaşte şi, cu ce măsură vei măsura, cu aceea ţi se va măsura, întocmai. Mântuitorul Hristos, a spus odinioară: *„Ce voiţi să vă facă vouă oamenii, faceţi-le şi voi lor"*.

Cititorule, când poţi face binele, nu întârzia de loc, ci fă-l numaidecât la timp; căci – mai ştii – poate şi tu vei avea nevoie vreodată de binele sau ajutorul altuia. Să ştii însă că cine dă o singură dată la timp bun şi potrivit, dă de patru ori mai mult (a).

Nelegiuirea creştinului fără suflet. În anul 1187 când viteazul Saladin, sultanul Egiptului, a ocupat Ierusalimul, fiind condus de bunătate – lucru rar de altcum la învingători, a permis tuturor creştinilor să părăsească cetatea sfântă şi să-şi ducă cu ei şi întreaga lor avuţie. Ba se spune că pe cei sărmani, însuşi Saladin i-a dăruit cu fel de fel de daruri. Creştinii s-au retras în Tripolis, unde stăpânea un domnitor creştin, însă foarte zgârcit. Acesta nu numai că nu i-a primit în ţara lui pe creştinii expatriaţi, ci i-a jefuit şi de tot avutul lor. Pe o femeie sărmană, care nu avea nimic asupra ei – acest stăpân crud şi zgârcit – a apucat-o şi a aruncat-o în mare (b).

8. Sunt nemilostiv şi scump? Am strâmtorat pe cei slabi?

„Ţie s-a lăsat săracul, sărmanului tu să-i fii ajutător" (c). *„Bogăţia de ar curge, nu vă lipiţi inima de ea"* (d). *„Dacă întru cel nedrept, Mamona* (avuţia peste care sunteţi numai iconomi) *nu sunteţi credincioşi* (nu o întrebuinţaţi după voia lui Dumnezeu), *pe cel adevărat* (cerul cu bunătăţile lui veşnice) *cine îl va da vouă? Şi dacă întru cel străin* (ceea ce v-a încredinţat Dumnezeu) *nu sunteţi credincioşi, pe cel ce este al vostru* (moştenirea făgăduită şi pregătită) *cine îl va da vouă?"* (e).

Zgârcitul şi măgarul. Zgârcitul – zicea un om cuminte – s-ar putea asemăna foarte bine cu un măgar, care o viaţă întreagă trăieşte în mizerie: rabdă, mănâncă ce poate şi poartă toate greutăţile, iar când piere, oamenii îi trag pielea şi fac din ea tobe şi cimpoaie, în sunetul

(a) D-ca Ort. a XIV, Nr. 25-26. (b) O.M.P. ist. 30. (c) Ps. 9, 34. (d) Ps. 61, 10. (e) Lc. 16, 11-12

cărora, lumea petrece şi chefuieşte. Aşa e şi zgârcitul. O viaţă întreagă trăieşte în mizerie; mănâncă ce poate, se îmbracă cum poate, rabdă, cruţă şi strânge, iar după ce moare, moştenitorii lui topesc averea în dansuri şi desfătări. E o regulă aproape generală că toate averile zgârciţilor se irosesc în chefuri şi petreceri (a).

Prinde-prinde, lasă-lasă. Un vânător îşi asmuţea copoiul său, după un iepure ce fugea de-i scăpărau picioarele.

– Na! Na!... Prinde-l, prinde-l! strigă vânătorul. Copoiul se azvârlea în copci mari alergând din toate puterile. Fugări iepurele foarte mult şi în sfârşit l-a prins apucându-l cu dinţii şi ţinându-l tare. Atunci sosi şi vânătorul, apucă iepurele de urechi şi i-a poruncit câinelui:

– Lasă-l! Lasă-l! dă-i drumul din gură, nu te mai atinge de el!... De acum iepurele e al meu şi alergatul e al tău. Bietul câine, mârâind de ciudă, i-a dat drumul iepurelui, lingându-se zadarnic pe buze. A alergat în zadar! Câţiva oameni din sat văzând cele petrecute, compătimeau pe bietul câine. Un bătrân mai înţelept dintre dânşii, a zis atunci:

– Iată, dragii mei, aşa e şi cu lăcomia după averi, lumea asta plină de deşertăciuni amăgitoare, de petrecerile şi desfătările ei anticreştineşti! Câinele acesta e asemenea oamenilor lacomi, cărora zgârcenia le strigă: „Prinde! Prinde!” şi oamenii orbiţi fără prevedere, ascultă şi aleargă din răsputeri după agonisirea bunătăţilor şi deşertăciunilor vremelnice. Aleargă bieţii oameni cu lăcomie după avere, asudă, strâng avuţii care cum pot, gândind în sineşi că mai pe urmă vor putea zice şi ei ca bogatul lacom din Sfânta Evanghelie: „Suflete! Iată am adunat de toate! De acum ai multe bunătăţi: mănâncă, bea, veseleşte-te”. Dar tocmai pe când sunt toate gata de mâncare, vine diavolul care i-a mânat mereu să le prindă (b), cu moartea după el, alergând la om şi strigându-i: „Stai pe loc! Lasă, lasă!... Iepurele e al nostru... Al vostru e numai alergatul...”. Tocmai atunci nepricepuţii oameni au băgat de seamă că au alergat în zadar... Dar e târziu! E prea târziu! Câtă lume avută din oraşe şi sate care şi-au făcut un idol din averi, case mari, palate, vile, blocuri şi lux după moda veacului acestuia, n-a păţit ca şi câinele din povestirea noastră cu iepurele prins pentru altcineva? Câţi nu vor fi zis oftând pe mormanele de ruine ale idolilor lor moderni, ca şi Solomon odinioară: *„Deşertăciunea deşertă-*

Mt. 4, 8-10(a) Pr. I. Tr. ist. 513. (b) Mt. 4, 8-10

ciunilor, toate sunt deşertăciune!" Câtă lume despuiată de averi, giuvaiere, obiecte preţioase, haine de lux, vite, etc., la care ţineau mai mult decât la Dumnezeu, văzându-se fără ele, nu se vor fi aruncat cu feţele în pulberea pământului jelindu-se ca Iov: *„Gol am ieşit din pântecele maicii mele, gol mă voi întoarce în pământ"*. Iată de ce au făcut foarte bine Sfinţii şi creştinii milostivi, care şi-au pus toată averea lor în slujba Domnului, agonisindu-şi comoară în cer şi urmând Domnului Hristos.

Din aur, idoli şi Biserică. Dumnezeiasca Scriptură ne arată că israeliţii au făcut din averile lor şi idoli şi Biserică. De două ori şi-au strâns şi topit aurul. Prima dată pentru diavolul şi apoi pentru Dumnezeu. Prima dată bărbaţii au adunat de la femeile şi fiicele lor cerceii de aur, pe care topindu-i i-au adus la Aaron, care a făcut din acele giuvaiere idoleşti sau podoabe ale satanicei trufii femeieşti, un viţel de aur, „idol" la care s-au închinat: mâncând, bând, chiotind şi jucând în jurul lui, pe când Moise vorbea cu Dumnezeu sus, deasupra Muntelui Sinai (a). Mai pe urmă, după ce s-au curăţit „de idoli" şi de idolatrii aceia şi le-a hotărât a nu se mai împopoţona cu podoabele acelea idoleşti, ca să nu-i piardă (b), proorocul Moise din porunca lui Dumnezeu, a adunat de la israeliţi şi israelite toate podoabele idoleşti; belciuge de nas, inele, cercei, brăţări, salbe (pe care le luaseră de la idolatrii egipteni şi care li se poruncise a nu le mai purta) şi tot felul de vase şi lucruri din aur, de argint şi aramă; fiecare au adus prinosul lor pe care-l închinaseră Domnului. Toate uneltele şi vasele acelea de aur, argint şi aramă au fost topite şi au făcut din ele chivotul sfânt cu Heruvimii slavei, năstrapa de aur, sfeşnicul, cădelniţa de aur şi alte multe obiecte sfinte şi podoabe în Cortul Sfânt (c). De aici vedem că israeliţii au strâns aurul odată pentru slujba idolilor, adică a dracilor (d) şi altădată şi-au adunat şi pus aurul lor în slujba şi slava Domnului, la facerea Locaşului Sfânt şi a obiectelor lui Sfinte. Şi creştinii vremurilor noastre îşi pun aurul, averea lor: unii (cei mai puţini) în slujba Domnului şi alţii (majoritatea) în slujba idolilor, idolatrizării lor şi a dracilor. Banii cu care se luminează sufletele, se fac şi cumpără cărţi bune şi folositoare de suflete, se fac Biserici, se satură flămânzii, se îmbracă goii, se ajută sărmanii, lipsiţii, văduvele, orfanii, infirmii, sunt bani puşi în slujba Domnului. Dimpotrivă, banii cu care se fac

---

(a) Ieş. 32 comp; 1 Cor. 10, 7-8. (b) Ieş. 32, 1-6. (c) Ieş. 35-40. (d) 1 Cor. 10, 19-22

petreceri idolatre, lumeşti: chefuri, jocuri, baluri, serate, cântări curveşti, beții, păcate, destrăbălări şi felurite prăznuiri anticreştineşti, prin care se întunecă şi se pierd sumedenii de suflete, sunt bani răi, bani puşi la conlucrarea idolatrizării lumii, bani puşi în slujba dracilor.

Averea agonisită şi banii, sunt bune şi folositoare numai atâta vreme cât ele sunt slugile noastre, când ne slujesc făcând ceea ce le poruncim şi ascultă de noi. Altfel, când averea şi banii se fac stăpâni asupra noastră, când noi facem ce ne poruncesc ele, nu mai sunt bune; ci primejdioase. A intrat satana în ele şi s-au făcut uneltele diavolului. Deci, fiecare din noi creştinii, să avem grijă ca averea sau comoara noastră, mare ori mică, să nu se facă idol, nici unealta diavolului. Averea, agonisita, comoara noastră, să o punem în slujba Domnului, ca să ne folosim de ele în veşnicie. Să nu lăsăm a ni se răpi inima aici, de cine ştie ce ispite rele, ori de moarte, ca să nu ne păgubim vremelnic şi veşnic. Numai banii şi averea puse în slujba Domnului şi a binelui obştesc ne ajută mult pe noi; iar acelea cărora noi ne robim, ne păgubesc şi ne pierd sufletele noastre. *„Pentru poruncă ajută pe sărac şi în lipsa lui să nu-l întorci deşert. Pierde banii pentru frate şi pentru prieten, ca să nu ruginească sub piatră spre pierzare. Puneți comoara ta în poruncile Celui Preaînalt şi mai mult va folosi ție decât aurul. Închide milostenia ta în cămările tale şi aceasta te va scoate din tot răul”* (a). *„Cel ce iubeşte aurul nu se va îndrepta şi cel ce aleargă după stricăciune, sătura-se-va de ea. Mulți au căzut pentru aur şi înaintea lor le-a fost pieirea lor”* (b).

Nu te robi de Mamona. Într-o zi pe când multe noroade ascultau cu nesaț Cuvintele Mântuitorului ce vorbea, un tânăr iese din mulțime şi se apropie de El. Tânărul, după port şi înfățişare, se cunoştea că-i de neam ales şi bogat. Copleşit de gânduri, tânărul bogat vine la Mântuitorul şi-L întreabă:

– Învățătorule bune! Ce (bine) voi face, ca să moştenesc viața veşnică? El cugeta în sine: acum sunt tânăr şi avut. Pot să petrec! Pot să mă desfătez! Pot să-mi satisfac poftele mele. Întristarea am să o alung şi să o duc într-o veselie plăcută... Şi pe urmă? Ce va mai fi? Toate acestea au un sfârşit! Tânărul ce venise la Mântuitorul să-i ceară sfatul ştia aceasta. El trecea cu mintea peste zburdăciunile, jocul şi

(a) Is. Sir. 29, 12-15. (b) Is. Sir. 31, 5-6

plăcerile tinereţii. Se vedea apoi bărbat aşezat, cu soţie, copii, împresurat de treburi şi de griji... Cugetul lui zbura mai departe. Se gândea că şi acestea trec, au un sfârşit. Şi pe urmă ce va mai fi? „Acest pe urmă îl tortura groaznic pe bietul tânăr. Ce o să fie când şi acestea se vor sfârşi! Se vedea bătrân, slăbit, împovărat de ani, rece, gârbovit! Se vedea în locul fierbinţelii focului tinereţilor, copleşit de o greutate şi un dezgust de toate! Şi pe urmă, ce va mai fi cu el? Acest „pe urmă" după bătrâneţe, era mult mai cumplit, mult mai torturător!... Iată ce l-a adus pe tânărul bogat înaintea Domnului.

Mântuitorul ascultându-l, i-a zis:

– Ce-Mi zici bun? Nimeni nu este bun fără numai Dumnezeu. Dar, de voieşti să intri în viaţă, păzeşte poruncile. Tânărul a întrebat:

– Care? Iisus i-a zis:

– Poruncile care din lege le ştii: „Să nu ucizi, să nu preacurveşti, să nu furi, să nu fii mărturie mincinoasă, cinsteşte pa tatăl tău şi pe mama ta şi să iubeşti pe aproapele tău ca însuţi pe tine".

Iată în scurte cuvinte cuprinsul legii pentru împăciuirea oamenilor pe pământ. Iată poruncile pe care trebuie a le împlini un creştin bun... un astfel de om bun se vede ori se pare că era şi tânărul nostru. Tânărul a răspuns:

– Toate acestea le-am păzit din tinereţile mele. Ce-mi mai lipseşte încă? Mântuitorul privindu-l cu bunătate l-a iubit pe el şi i-a zis:

– De voieşti să fii desăvârşit, mergi, vinde-ţi toate averile câte ai şi le dă săracilor şi vei avea comoară în cer, apoi vino şi-Mi urmează Mie. Tânărul auzind cuvântul, s-a dus întristat (dinaintea Domnului) pentru că avea multe avuţii. După depărtarea tânărului, Mântuitorul a grăit Apostolilor:

– Amin, grăiesc vouă, cu anevoie vor intra bogaţii în Împărăţia Cerurilor. Ucenicii auzind cuvintele acestea s-au înspăimântat. Iisus le-a zis iarăşi:

– Fiilor! Cât de greu vor intra în împărăţia lui Dumnezeu cei ce se cred în avuţii! Mai lesne este a trece cămila prin urechile acului, decât bogatul a intra în împărăţia lui Dumnezeu. Ucenicii auzind acestea s-au îngrozit mai mult şi ziceau:

– Dar, cine mai poate să se mântuiască? Mântuitorul căutând spre ei, a zis:

– La oameni aceasta este cu neputinţă; iar la Dumnezeu, toate sunt cu putinţă.

Mulţi dintre noi auzind acestea se vor îngrozi şi ei ca Apostolii şi vor zice:

– Doamne! Evanghelia aceasta cere de la noi ca să ne vindem averile şi să le dăm săracilor, ca să ne putem mântui!

Da, iubiţilor, aceasta este o bună desăvârşire, dar nu e dat a o împlini fiecare om. E drept, că Sfinţii lui Dumnezeu au împlinit-o. Prin împlinirea acestei porunci Sfinţii au ajuns la cea mai înaltă desăvârşire aici pe pământ, iar dincolo în veşnicie, ei au fost încununaţi cu strălucita cunună a slavei cereşti, pentru că s-au dezlipit de averile pământeşti dându-le milostenie săracilor şi mergând au urmat Mântuitorului. Cei ce pot cuprinde aur, cuprindă; iar cei ce nu pot, să rămână la argint, ori la aramă, că şi aşa vor dobândi Împărăţia lui Dumnezeu de vor vieţui creştineşte.

Nu averea şi strângerea ei în mod cinstit, ne împiedică intrarea în Împărăţia lui Dumnezeu; ci beteşugurile sufleteşti, pe care ea ni le provoacă. Aşa de pildă Evanghelia cu bogatul nemilostiv ne arată omul pe care avuţia îl aruncase în braţele luxului, modelor, ospeţelor, mâncărurilor, băuturilor şi desfătărilor păcătoase. Evanghelia cu bogatul lacom ne arată pe omul care îşi făcuse din bogăţie un „idol" pe care îl avea mai presus de mântuirea sufletului său. Avuţia nu-i rea în sine, însă întrebuinţarea ei rea şi lipirea de dânsa ne prăbuşeşte în osândă. „Bogăţia de ar curge, nu vă lipiţi inima de ea" zice psalmistul. Lipirea oamenilor cu inima de avere, de bogăţiile pământeşti mai mult decât de Mântuitorul şi de bunătăţile sufleteşti, idolatrizează pe mulţi creştini. Cui slujeşte omul mai mult, al aceluia este rob; ori lui Dumnezeu spre mântuire, ori Mamonei spre osândire.

Zgârciţii şi milostiva. Scrie învăţatul Simon, că în părţile Italiei, aproape de Spalato, se află un iaz foarte adânc, care se numeşte „al ţăranului". Se zice, că în anii trecuţi, petrecea în locul acela un ţăran foarte bogat cu averi trecătoare, însă era avar şi nu avea milă de săracii şi nefericiţii ce se rugau, încât nu putea să vadă sărac la uşa lui, de trei ori ticălosul şi-i înjura şi-i izgonea. El avea soţie, feciori şi nepoţi. Într-o zi când acest nemilostiv era cu lucrătorii săi la ţarini şi lucrau şi nu era acasă decât o noră a lui, bună la suflet, cu doi fii ai săi, a mers un sărac frumos la faţă şi minunat, care a cerut femeii milostenie. Şi ea i-a dat ce-a putut, apoi l-a sfătuit cu dragoste şi cu îndurare să plece mai înainte de a veni socrul ei, sau altul dintre

rudeniile ei nemilostive, ca să nu-i facă vreo supărare. Iar săracul a zis către ea:

– În seara aceasta, bagă de seamă cu luare-aminte, când vei vedea că va ţâşni un izvor în mijlocul casei tale, ia un copil al tău şi fugi în muntele acela, ca să scapi fără vătămare. Căci Domnul a urât nemilostivirea casei acesteia şi vrea să o piardă.

Acestea zicând s-a făcut nevăzut. Şi la trei ceasuri din noapte, ţăranul şezând la cină, cu rudeniile şi prietenii lui, a început a izvorî apa în mijlocul casei, precum a spus mai înainte Îngerul. Atunci acea milostivă femeie, s-a sculat îndată de la masă şi luându-şi amândoi copilaşii ei, alergă grabnic către munte, după poruncă. Şi într-acel ceas, s-a scufundat acel nemilostiv bogat, împreună cu casa sa şi cu rudeniile şi cu toate lucrurile lui. Şi nu numai atâta, dar şi un râu de apă a ieşit din acel loc şi curgea grabnic după nora sa, drept pedeapsă, că nu a luat numai un copil după cum i-a zis Îngerul. Ea înţelegând pricina, s-a spăimântat şi a lăsat un copil şi a alergat cu sârguinţă sus în munte. Dimineaţa s-a aflat acolo o baltă, unde era casa ţăranului, atât de adâncă, încât nu i se da de fund, oricâţi stânjeni de funie s-ar fi lăsat în apă. Dincolo de baltă, ca la o aruncătură de piatră, este alt iaz mai mic, unde a ajuns apa pe copil şi l-a înecat Dumnezeiasca Judecată.

Se găsesc în această mare baltă, peşti mari, dar sunt fără nici un gust, cum i-am văzut cu ochii mei (zice dascălul de mai sus) unde m-am dus, îndată ce am auzit o minune ca aceasta, ca să mă încredinţez de adevăr. Şi am întâlnit pe nora ţăranului şi am întrebat-o duhovniceşte să-mi spună de a avut vreo faptă bună, pentru care a miluit-o Domnul. Iar ea a răspuns, că de câte ori avea prilej, dădea multă milostenie; şi când scotea vin şi nu era vreun sărac să-l miluiască, vărsa pe pământ puţin vin, zicând acestea:

– Primeşte, o pământule, maica noastră, această puţină milostenie, pentru dragostea Stăpânului nostru, de vreme ce nu am cui să o dau!

Deci, am cunoscut că pentru această faptă bună a ei, i-a dăruit preabunul Dumnezeu unul din copii; iar pe celălalt l-a înecat pentru necredinţa tatălui lui. Să nu fie necredincios cineva de această minune înfricoşată, căci martor îmi este Domnul, că aşa este cu adevărat. Până astăzi se văd acolo bălţile, după cum s-a zis mai sus. Până şi copiii cei mici le numesc „Bălţile ţăranului" şi le-au zidit împrejur, ca să nu cadă vreun dobitoc şi să se înece.

Vedeţi, fraţii mei, cât de mare răutate este nemilostivirea? Deci, de vreme ce şi singură nemilostivirea este fărădelege, dar încă să mai iei dobândă şi să bei sângele săracilor, câtă nelegiuire ţi se pare că este? O, neîndurarea unora, cărora, mai bine este a le zice necreştini decât creştini! Cum au nelegiuiţii, o inimă atât de neomenoasă şi suflet nemilostiv şi rău, să ia nesocotiţii, la o sută, cincizeci camătă; şi de multe ori îndoiesc banii, nesăţioşii! Pentru că iau de la sărac dijmă cât voiesc, le iau vinul, untdelemnul şi grâul pe preţ mai mic, decât se vinde atunci; pentru că i-au împrumutat cu bani mai înainte şi le vine camătă îndoită!

O, nesăţioasă iubire de bani! O, neomenoasă nemilostivire! Şi nu vă gândiţi, nepricepuţilor, de muncile jalnice ale iadului, ci alegeţi mai bine să aveţi aici un ceas câştig şi acolo să vă ardeţi în veci cu acel nemilostiv bogat? Încetaţi, fraţilor, cu această nelegiuire! Temeţi-vă de Domnul şi vă siliţi inima spre milă, ca să scăpaţi de acea înfricoşată osândă, căci acolo nu folosesc lacrimile! Dar nu numai după moarte pedepseşte milostivul Dumnezeu pe cei nemilostivi, ci şi într-această vremelnică viaţă, căci a arătat ca un drept Judecător, prin multe semne înfricoşate şi pilde, cât urăşte El pe această fărădelege.

Osânda iubitorului de bani. Un oarecare iubitor de bani a murit nepocăit şi nu voia Preotul paroh să-l îngroape în Biserica lui, fiindcă nu s-a mărturisit, nici s-a împărtăşit la moartea sa. Iar rudeniile mortului îl înfricoşau pe Preot, că dacă nu-l va îngropa au să-i facă multă pagubă. Iar el le-a zis să pună mortul deasupra unui cal şi să-l lase de bunăvoia lui să meargă unde va voi; şi unde va sta calul, la acel loc să-l îngroape. Deci au primit rudeniile mortului, având în mintea lor să facă calul să meargă la Biserică; însă îndată ce au pus pe cal acest pângărit trup, calul a alergat repede şi a stat (o, minune) dedesubtul unei furci, unde spânzurau pe tâlhari. Şi deşi l-au bătut cu multe beţe, însă n-a vrut să se mişte nicidecum din locul acela. Atunci cunoscând acea dreaptă Judecată a lui Dumnezeu, n-au mai zis rudeniile lui de aici înainte nimic, ci l-au lăsat şi făcând o groapă în acel loc, l-au îngropat ca pe un fur. Şi cu adevărat, fără îndoială, furi, precum şi tâlhari şi răpitori, sunt toţi iubitorii de argint, care fac strâmbătate săracilor şi beau ca lipitorile sângele lor şi ei se îngraşă şi se satură, iar săracii mor de foame şi de goliciune. Ci vai lor! Căci aici îşi fac ei voile lor şi petrec fericire trecătoare, cu durerea şi osteneala văduvelor şi a sărmanilor; iar acolo vor afla atâta primejdie, încât nu

vor avea nici odihnă, ci pururea se vor arde în focul cel veşnic cu diavolii cei neîndurători şi nemilostivi, de care să ne izbăvească Domnul cu Darul Său, Amin" (a).

9. Am strâns comori şi le-am îngropat în pământ?

Cei ce păcătuiesc astfel să-şi aducă aminte de păţania şi pedeapsa groaznică a slugii care şi-a ascuns talantul în pământ, în loc de a lucra cu el pentru slava lui Dumnezeu, binele obştesc şi folosul său duhovnicesc. Sluga care luase un talant, ducându-se a săpat în pământ şi a ascuns argintul Domnului său... Când a venit stăpânul său şi i-a cerut socoteală pentru întrebuinţarea argintului, el i-a răspuns: „Doamne, te-am ştiut că eşti om aspru, seceri unde n-ai semănat şi aduni de unde n-ai risipit. Şi temându-mă m-am dus de am ascuns talantul tău în pământ; iată, ai al tău. Şi răspunzând Domnul său i-a zis: *„Slugă vicleană şi leneşă, ai ştiut că secer unde n-am semănat şi adun de unde n-am risipit? Pentru aceasta dar se cuvenea să fi dat argintul meu schimbătorilor şi venind eu aş fi luat al meu cu dobândă. Luaţi, dar, de la el talantul şi-l daţi celui ce are zece talanţi; că tot celui ce are i se va da lui şi-i va prisosi, iar de la cel ce n-are şi ceea ce i se pare că are, i se va lua de la dânsul; şi pe sluga cea netrebnică, aruncaţi-o în întunericul cel mai dinafară; acolo va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor"* (b).

Avuţia ne este dată de Dumnezeu ca o moşie în arendă. După cum arendaşul trebuie să lucreze moşia în aşa fel ca din rodul ei să iasă un folos oarecare pentru proprietarul moşiei şi, pe lângă folosul lui şi un altul pentru ţăranii ce o lucrează, tot aşa omul bogat trebuie să ştie că avuţia i s-a încredinţat numai pentru puţină vreme, spre a lucra cu ea pentru iubirea de Dumnezeu, de aproapele şi de sine însuşi. Acel ce nu voieşte, nici să lucreze astfel cu ea, nici să o împartă săracilor, fraţii Domnului (c) şi nici să ajute cu ea Sfintele Biserici şi lucrul lui Dumnezeu (d), este un arendaş leneş, viclean şi nevrednic şi va fi aruncat în chinurile iadului.

Dreptatea maimuţei. O maimuţă trecând prin fereastra deschisă, ajunse în odaia unui zgârcit bogat, care nu dădea nici un bănişor de pomană la săraci. Bogatul cu inima împietrită tocmai era dus de

(a) „Mânt. păc." pg. 72-75 şi 78. (b) Mt. 25, 18-24-30; vezi şi tâlcuirea acestui loc în Tâlc. Sf. Evanghelii de feric. Teofilact. (c) Mt. 25, 31-46; 19, 21. (d) Lc. 8, 1-3; 10, 7, 38-42; Mc. 9, 41; Lc. 21, 1-4

acasă şi maimuţa dădu de lada lui cu bani şi începu să arunce pe stradă, aurul şi argintul, cu labele pline. Oamenii văzând aceasta, alergară gloată la uliţă şi culegeau aurul cu lăcomie. După ce se golise lada, iată că vine şi zgârcitul acasă şi vede cu groază ce se petrece pe dinaintea casei sale. El ameninţă maimuţa cu pumnul încă de departe şi înjura cuprins de-o amărăciune nemângâiată, dar unul dintre vecini îi zise:

– E cam prost, ce-i drept, să se arunce banii pe fereastră, cum face maimuţa; dar să-i ţii închişi în ladă numai, asta e şi mai prost! Averea nu ţi se sporeşte decât lucrând înţelepţeşte! (a).

Lăcomia după avuţii împiedică ruga. Povestit-a unul din Părinţi, că a fost un bătrân care se învrednicise de mari daruri de la Dumnezeu şi era vestit pentru viaţa lui cea cu fapte bune. Şi a ajuns numele lui până şi la împăratul de l-au chemat ca să se învrednicească de rugăciunile lui. Deci vorbind cu el şi foarte folosindu-se, i-a adus aur; iar el l-a primit şi întorcându-se la ale sale, a început a agonisi ţarină şi altă avere. Iar după obicei i-au adus lui un îndrăcit şi a zis dracului, bătrânul:

– Ieşi din zidirea lui Dumnezeu.

Iar dracul a zis:

– Nu te ascult pe tine, a zis bătrânul.

– Pentru ce? a răspuns dracul.

– Pentru că te-ai făcut ca unul din noi, lăsând grija cea către Dumnezeu şi îndeletnicindu-te cu grija pământească.

Grădinarul lacom, pedepsit. Povestit-a un Părinte despre un grădinar, căci lucra şi toată osteneala lui o dădea milostenie, ţinând numai pentru cheltuiala sa. Iar mai pe urmă i-a pus în minte Satana, zicând:

– Strânge-ţi ţie puţini bani, nu cumva vei îmbătrâni şi te vei îmbolnăvi şi vei avea trebuinţă de cheltuială. Şi a adunat şi a umplut un borcan cu bani şi după aceea s-a întâmplat de s-a îmbolnăvit el şi i-a putrezit un picior şi a cheltuit bani mulţi la doctori şi nimic nu s-a folosit. Mai pe urmă a venit un doctor iscusit şi i-a zis lui:

– De nu ţi se va tăia piciorul, tot trupul tău o să putrezească.

Şi s-a hotărât ca să se taie cu fierăstrăul piciorul lui a doua zi. Iar în noaptea aceea venindu-şi grădinarul în sine şi căindu-se pentru

---

(a) I.M.C. ist. 47

ceea ce a făcut, de a adunat bani şi a nădăjduit mai mult spre dânşii, decât spre Dumnezeu Care ocârmuieşte toate şi le hrăneşte şi suspinând a zis:

– Adu-ţi aminte, Doamne, de lucrurile mele cele proaste de mai înainte pe care le făceam, lucrând şi dând fraţilor mei, iar mai vârtos mai înainte de acestea, adu-ţi aminte de bunătatea ta şi de îndurările Tale cele nenumărate şi mă miluieşte după mare şi bogată mila ta.

Şi acestea zicând el, a stat înaintea lui Îngerul Domnului şi i-a zis:

– Unde sunt banii, pe care i-ai strâns? Şi unde este sfatul pe care l-ai primit? Iar el umilindu-se foarte şi lăcrimând, a zis:

– Greşit-am, Doamne, iartă-mă şi de acum nu voi mai face aceasta.

Atunci s-a atins îngerul de piciorul lui şi îndată s-a vindecat; şi sculându-se dimineaţa, s-a dus să lucreze. Iar după puţin timp a venit doctorul, ca să-i taie piciorul, după hotărâre şi neaflându-l pe el, întreba de dânsul. Şi i-au spus lui:

– De azi dimineaţă s-a dus să lucreze la ţarină.

Iar doctorul s-a dus la ţarina aceea în care lucra, vrând să-l vadă pe el. Şi văzându-l săpând pământul, a proslăvit pe Dumnezeu, cel ce l-a vindecat pe el cu proslăvire (a).

Prăbuşirea avarului. În Paris trăia odată un medic cu numele Silvius, care pentru ştiinţa sa, îşi câştigase repede un renume. Acest Silvius era însă aşa de zgârcit, încât toată iarna nu-şi încălzea camera. Pentru ca să se încălzească păstra în pivniţa casei sale un butuc greu. Când îi era frig, cobora în pivniţă, lua butucul şi-l ducea pe spate până în pod, aceasta o făcea până se încălzea. Setea şi-o putea astâmpăra cu apă, care nu-l costa parale. Iar în ce priveşte mâncarea, se mulţumea cu ce era mai simplu şi ieftin. De multe ori se abţinea şi de la mâncare şi se culca flămând. Tot ceea ce făcea Silvius cuiva, o făcea pentru bani. Tocmai de aceea, când au murit, urmaşii au lăsat să i se scrie pe mormânt următorul epitaf: „Aici zace Silvius, care nu a făcut gratuit nici un bine şi care şi în groapă s-ar întoarce, dacă ar şti că tu, cititorule, citeşti gratuit acest epitaf". Silvius a murit lăsând o avere foarte frumoasă, care însă nimănui nu a folosit, căci a ştiut să o ascundă aşa de bine, încât nici până azi nu s-a aflat.

Spânzurătoarea zgârcitului. Un zgârcit ascunse banii săi într-o mică peşteră, a cărei intrare o acoperi ca să nu se vadă. Un tată

(a) „Pateric" pg. 394-5, 24 şi 392, 17

disperat din cauza mizeriei, se hotărî să se sinucidă chiar în această peşteră, aducând cu sine şi o funie. Intrând în peşteră simţi că pământul se cufundă sub piciorul său, se plecă, începu să sape şi găsi aurul zgârcitului. Scăpat de grija zilelor pe viitor, a lăsat funia şi s-a întoars vesel acasă. La câtăva vreme zgârcitul apucat de dorul aurului s-a dus să vadă ce mai e cu el. Când s-a convins, că acela a fost ridicat de altul, de supărare a ridicat funia lăsată acolo de omul sărac, s-a dus acasă şi s-a spânzurat (a).

10. Am luat şi răpit banii sau averea aproapelui meu, cu vicleşug şiretenie, cerşetorie, etc.

Acesta-i păcat greu, frate cu furtul. Dumnezeiasca Scriptură opreşte a pofti, a râvni sau a-şi însuşi careva dintre creştini sau creştine din averea aproapelui său prin vicleşug şiretenii, ba chiar nici prin cerşetorie, când are ce mânca şi ce îmbrăca. Pentru aceasta dator e fiecare să muncească cu bună chibzuială şi să nu cheltuiască peste cât câştigă, luându-se după bogaţi şi risipitori. *„Nu te asemăna cu cel bogat fiind sărac; ci te strânge pe tine cu gândul tău..."* (b). *„Însă* – zice Apostolul – *câştig mare e buna credinţă cu îndestulare* (din sudoarea feţei tale). *Că nimic n-am adus în lume, arătat este că nici a scoate ceva nu putem. Deci, având hrană şi îmbrăcăminte, cu acestea să fim îndestulaţi..."* (c). „Argintul sau aurul sau haina, nici a unuia n-am poftit. Singuri voi ştiţi că trebuinţelor mele şi a celor ce sunt cu mine, au slujit mâinile acestea. Toate am arătat vouă, ca aşa ostenindu-vă, se cade să ajutaţi celor slabi, aducându-vă aminte de Cuvântul Domnului Iisus. Că El a zis: „Mai fericit este a da, decât a lua...". Vă aduceţi aminte, fraţilor, de ostenelile noastre şi de nevoinţe; că ziua şi noaptea lucrând ca să nu îngreunăm pe cineva dintre voi, am propovăduit vouă Evanghelia lui Dumnezeu... Şi poruncim vouă, fraţilor, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să vă feriţi voi de tot fratele ce umblă fără de rânduială şi nu după predania ce a luat de la noi. Căci înşivă ştiţi cum se cade vouă ca să urmaţi nouă; că noi n-am umblat fără de rânduială între voi, nici în dar am mâncat pâine de la cineva; ci în osteneală şi nevoinţă am petrecut, noaptea şi ziua lucrând, ca să nu îngreunăm pe cineva dintre voi. Nu că doar n-avem putere, ci ca pe noi pildă să ne dăm vouă, ca să ne urmaţi nouă. Căci

(a) O.M.P. ist. 26 şi 34. (b) Prov. Sol. 23, 4, 3, 5-8. (c) 1 Tim. 6, 6-10; F. Ap. 20, 33-5; 1 Tes. 2, 9; comp. 2 Cor. 12, 13

şi când eram la voi, aceasta porunceam vouă, că dacă nu voieşte cineva să lucreze, nici să nu mănânce. Că auzim că oarecare umblă la voi fără de rânduială, nimic lucrând, ci iscodind. Şi unora ca acestora poruncim şi îi rugăm întru Domnul nostru Iisus Hristos, cu linişte lucrând, să-şi mănânce pâinea lor. Iar voi, fraţilor, nu slăbiţi a face bine. Iar de nu ascultă cineva de cuvântul nostru, pe acela prin epistolii să-l însemnaţi şi să nu vă însoţiţi cu el, ca să se ruşineze. Şi să nu-l socotiţi ca pe un vrăjmaş, ci să-l învăţaţi ca pe un frate" (a).

„Munca – zice Sf. Vasile cel Mare – este un mare lucru al servirii de Dumnezeu şi duce pe om la Împărăţia Cerurilor". De asemenea şi fericitul Augustin grăind despre hărnicia călugărilor din Orient, zice: „Acolo nimeni nu posedă nimic personal şi nimeni nu cade în sarcina cuiva. Monahii se supun la o muncă ce le asigură hrana şi nu le abate gândul de la Dumnezeu. Însăşi studiul nu-i stingthereşte de la muncă. Ei lucrează lână, îşi fac haine şi dau îmbrăcăminte fraţilor care le dau hrană" (b). Aceasta o arată şi Sf. Ioan Hrisostom, zicând: „Numeroşii monahi care s-au adunat pe lângă Sf. Serapion, lucrau cu sârguinţă pământul şi trimeteau corăbii încărcate spre hrana celor săraci" (c).

Dar precum nu se poate zice că: bogaţii, funcţionarii, dregătorii care nu sapă, nu cosesc, nu seceră, nu taie lemne, nu zidesc... nu muncesc împlinindu-şi slujba lor; tot astfel şi de monahii care trăiesc în sărăcie de bunăvoie îndeletnicindu-se cu lucrările spirituale în folosul omenirii, cu jertfirea de sine, cu rugăciuni, cu post, etc., nu se poate zice că ar înfrânge datoria de a munci. Aceştia îşi împlinesc astfel datoria aceasta, aşa cum o împlinesc şi agricultorii, dascălii, judecătorii, ostaşii, doctorii, etc. Deci, cei osârdnici să nu fie judecaţi rău, ca să nu se încarce acei judecători ai lor nesocotiţi, cu păcate nevindecabile.

Seceră spinii celui ce te-a miluit. Oarecare monah închis, era slăvit într-o Mănăstire, având cinstită viaţă din tinereţile sale. Acesta lepădându-se de toate dulceţile lumeşti, într-o chilie strâmtă s-a încuiat pe sine şi slujea numai lui Dumnezeu, omorându-şi trupul său cu postul şi cu starea cea de toată noaptea. Acolo aducea, cu multe lacrimi, rugăciuni Stăpânului a toate, pentru sine şi pentru toată lumea. Toată mintea sa şi-o îndeletnicea în cugetare la Dumnezeu şi în Legea Lui. El primea din mâinile chelarului puţină hrană, la vremea cea obişnuită. Deci, cele ce trimetea Dumnezeu prin creştini, fraţilor

(a) 2 Tes. 3, 6-15. (b) Aug. de Morib. Eccl. 1, 31. (c) Om X la Matei

la Mănăstire: aur şi argint, hrană şi vin, din acelea nimic niciodată nu primea. Acesta a avut o vedenie pentru cei ce iau milostenie. Într-una din zile mai-marele cetăţii a intrat în mănăstirea aceea ca să facă milostenie. Boierul a dat tuturor câte un ban de argint. Mergând apoi şi la acel închis, i-a dat un galben, rugând pe acel bătrân ca să-l primească. Bătrânul ruşinându-se de acel cinstit bărbat, a luat galbenul şi l-a pus pe el în buzunarul său. După aceea săvârşindu-şi rânduiala sa cea obişnuită, noaptea s-a culcat pe-o rogojină vrând să doarmă puţin. Atunci s-a făcut în răpire şi se vedea pe sine stând împreună cu ceilalţi fraţi ai mănăstirii aceleia într-un câmp larg plin de spini. Acolo a venit la dânşii un oarecare înfricoşat (îngerul Domnului) şi silea pe toţi Monahii Mănăstirii aceleia, zicându-le:

– Seceraţi aceşti spini. Apoi a mers şi la bătrânul schimnic, zicându-i:

– Încinge-te şi seceră la spini. Închisul bătrân nevrând, i-a zis Îngerul:

– Nu ai nici un răspuns, că te-ai năimit ieri împreună cu Monahii ceilalţi care au luat de la acel iubitor de Hristos câte un ban de argint, iar tu un galben ai luat şi mai mult eşti dator să te osteneşti, secerând spini mai mulţi decât alţii, ca cel ce ai luat mai multă plată... Spinii aceştia pe care îi vezi, sunt faptele (păcatele) omului aceluia, de la care aţi luat ieri milostenie! Pregăteşte-te, apropie-te deci şi seceră împreună cu ceilalţi.

Deşteptându-se din somn bătrânul pustnic, a cugetat la vedenia aceea şi tot socotindu-se s-a mâhnit mult şi trimiţând a chemat pe cel ce îi dăduse lui acea milostenie şi-l rugă mult ca să-şi ia galbenul său înapoi. Iubitorul de Hristos nevrând să-l ia, a zis pustnicului:

– Ţine galbenul la tine, Părinte, sau dă-l unde vei voi. Atunci a zis stareţul:

– Nu voiesc să secer spinii păcatelor celor străini, eu cel ce nu pot a dezrădăcina pe a mea mulţime de spini, ai păcatelor mele. Apoi aruncând galbenul acela afară din chilia sa, a închis fereastra. Bărbatul acela înştiinţându-se din ce cauză a lepădat stareţul milostenia, a început a-şi îndrepta viaţa şi a face mai multă milostenie la săraci şi lipsiţi, aducându-şi aminte de Scriptura aceea, cum că prin milostenie şi credinţă se curăţesc păcatele. Cei ce primesc milostenie se fac părtaşi la păcatele celor ce le-au dat milostenia (a).

(a) *Prol. 7 Martie*

Dă altora, că nu putem secera spini străini. A venit un om străin, aducând cu sine mult aur la Schit şi ruga pe Preot, ca să-l dea fraţilor. Iar Preotul a zis:

– Nu au fraţii trebuinţă. Şi mult fiind silit, a pus aurul într-o coşniţă aşezându-l la uşa Sfintei Biserici. Deci venind fraţii, a zis lor Preotul:

– Cel ce are trebuinţă să ia; şi nimeni nu s-a atins. Iar unii nici n-au căutat la aur. Şi zicea preotul către cel ce a adus aurul:

– Dumnezeu a primit dragostea ta. Ia-l pe el şi mergi de-l dă săracilor. Şi folosindu-se omul s-a dus.

Să ne îndestulăm cu ce agonisim. Au venit unii din elini la Ostrachin, să dea milostenie şi au luat cu dânşii pe iconomi ca să le arate lor pe cei ce au trebuinţă şi i-au adus pe ei la un bubos şi i-au dat lui. Iar el nu a luat, zicând:

– Iată, ostenindu-mă împletesc aceste puţine smicele de finic şi mănânc pâinea mea, agonisind-o dintr-însele şi de mai mult nu am trebuinţă. Şi iarăşi s-au dus la chilia unei văduve, care avea o fată şi bătând la uşă, a auzit fata, care era înăuntru şi care purta o haină ruptă ce abia îi acoperea părţile cele de nevoie ale trupului. Deci, văzând-o pe ea ieşind afară, i-au dat haine şi bani. Iar ea nu a voit să ia, zicând:

– Mi-a spus maica astăzi, că a găsit un lucru şi voind Dumnezeu, avem hrana noastră. Şi era mama ei spălătoreasă şi s-a dus să lucreze. Venind ea de la lucru a rugat-o să ia şi ea nu a voit, zicând:

– Eu purtător de grijă al meu am pe Dumnezeu şi voiţi să-L luaţi de la mine? şi auzind ei acestea, au proslăvit pe Dumnezeu (a).

11. Am adunat bani, pe care i-am dat cu camătă la particulari şi în bănci; iar de cei lipsiţi n-am purtat nici o grijă?

Camăta sau dobânda înainte vreme când legile civile nu reglementase valoarea muncii şi a bunurilor materiale, cei bogaţi căutau să speculeze pe cei săraci. Îi ridicau dobânda sută la sută pe an, ba chiar în câteva luni. Biserica având în vedere acest abuz jefuitor, a căutat să oprească această nelegiuire. Dobânda, după calculele minţii sănătoase, până la 8% pe an poate fi îngăduită.

1. „Episcopul, Presbiterul (Preotul) sau Diaconul, cerând camătă de la cei ce se împrumută de la el, ori să înceteze ori să se caterisească” (b).

(a) „Pateric” pg. 389. (b) Sin. Apost. 44

2. *„Deoarece mulți dintre clerici umblând după averi și câștig urât, au uitat de Dumnezeieștile cuvinte care zic: „...Argintul său nu l-a dat cu camătă"* (a) și împrumutând cer dobândă, Sfântul și Marele Sinod a judecat cu dreptate că de se va afla cineva, după hotărârea aceasta, luând camătă de pe împrumut, s-au într-alt chip practică aceste lucruri, sau cer înapoi odată și jumătate, sau născocind altceva pentru câștig urât, se va caterisi din cler și va fi afară din rânduiala bisericească" (b).

3. „Cel ce ia camătă, de va vrea să cheltuiască la săraci, promițând că părăsește iubirea de bani, poate fi primit la Preoție" (c).

Icoana cămătarilor. „Cămătarul – zice Sf. Vasile cel Mare – nu ține seamă de împrejurări, el nu aude rugăciunile fierbinți ale împrumutătorului, ci rămâne neînduplecat, nemișcat, surd la rugăminți, fără simțire la lacrimi, jurând cu îndrăzneală că nici el nu are bani... îndată ce împrumutătorul îi făgăduiește camăta mare, atunci i se veselește fruntea și caută să prindă în undiță pe săracul ce-i stă înainte... Argintul fiind primit de împrumutător, nefericirea a intrat în coliba lui. Noaptea în vis vede pe cămătar, că se repede ca un câine spre dânsul... Sărăcia nu e o rușine. Mai bine să o purtăm cu răbdare, decât să ne împrumutăm. Femeia cere haine moi, servitori sclivisiți, mâncăruri alese și-ți spune să te împrumuți. Cel ce ascultă astfel de pofte femeiești se face prada cămătarilor...". Viața cămătarului – zice Sf. Grigore de Nisa – este trândavă și lacomă. El nu cunoaște nici munca câmpului nici grija negoțului... Plugul lui e pana, câmpul lui e hârtia și sămânța e camăta spurcată a banilor săi. El dorește oamenilor sărăcie, nefericiri, lipsă, ca să vină la el să se împrumute...". Lupi de aceștia, ba și mai răi, sunt și azi în popor.

„Aurul vostru și argintul au ruginit și rugina lor va fi mărturie asupra voastră și va mânca trupurile voastre ca focul. Ați strâns comoară la zilele cele de apoi" (d).

„De va sărăci fratele tău și nu va putea munci la tine, ajută-l pe el ca pe un nemernic și trecător, ca să trăiască fratele tău pe lângă tine. Să nu iei de la el camătă, nici mai mult decât ai dat ci să te temi de Dumnezeul tău; Eu sunt Domnul, ca să trăiască fratele tău cu tine.

(a) Ps. 14, 5. (b) Sin. 1 ec. can. 17. (c) Sf. Vasile 14; Laod. 4; Cartagen. 5, 20; Sf. Gr. Nisis 6; Sin. 6 ec. can. 10; Prav. Bis. Ier. N. Sachel. pg. 135-136. (d) Iac. 5, 3

Argintul tău să nu-l dai lui în camătă şi pentru câştig să nu dai lui bucatele tale" (a). *„Pentru camătă mulţi au păcătuit"* (b).

Din acestea şi alte locuri scripturistice, reiese destul de clar că Legile Dumnezeieşti opresc cu desăvârşire a lua camătă. Tot astfel conglăsuesc soboarele Sfinţilor Apostoli şi ale Sfinţilor Părinţi (c).

Cămătarul dus la iad cu trupul. În anii de la Hristos 1646, era în Florenţa un egumen la mănăstirea Sf. Marcu, Antonie cu numele, om plin de bunătăţi şi învăţat. Acesta făcând rugăciuni într-o noapte, mai înainte de vremea Utreniei, a auzit tulburare multă afară pe cale şi gloată fără de număr. Şi ieşind afară din mănăstire, a văzut mulţime multă, nenumăraţi, ca şi cum ar fi oameni şezând pe cai negri, pe care i-a întrebat ce oameni ar putea fi? Şi nu i-au răspuns nimic. Atunci Antonie, pricepu că este o vedenie şi rugându-se puţin cu frică multă, i-a jurat cu Numele Lui Hristos, să-i spună ce oameni sunt şi unde merg? Atunci i-a zis unul dintr-înşii:

– Draci suntem şi mergem la cetate să luăm un iubitor de bani, cămătar şi foarte bogat întru fărădelegi, să-l băgăm cu tot trupul în muncă, după cum ne-a dat voie Domnul, spre pilduirea altora. Zisu-lea Cuviosul, jurându-i cu Dumnezeu:

– Să treceţi iar pe aici, după ce-l veţi lua. Şi intrând iarăşi în chilie, îşi făcea rugăciunea sa. Şi peste puţin timp auzind gâlceavă, a ieşit iarăşi; şi a văzut pe acel blestemat iubitor de bani, că-l puseseră îndoit, ca un sac cu paie, pe un cal fără de şa şi strigau toţi:

– Iată cămătarul care a băut sângele săracilor şi al văduvelor. Atunci Antonie a rămas plin de frică la vederea aceasta. Iar după ce s-a făcut ziuă, s-au dus doi boieri, ce erau fii ai acestui cămătar de mai sus şi iubitor de bani, rugând pe Antonie Egumenul, să meargă la trupul tatălui lor şi să-i facă lui cuvânt de înmormântare (că voiau ei să-l cinstească pe tatăl lor cu mari cheltuieli). Şi el mergând la casa lor le-a zis ca să arate trupul lui, iar ei aveau un sicriu bătut cu cuie, plin cu multe lucruri, ca să fie greu, ca şi când ar fi tatăl lor într-însul şi ziceau că nu se poate să-l deschidă, multe pricini punând. Iar Egumenul Antonie le-a zis:

– Pe mine voiţi să mă amăgiţi, ticăloşilor? Eu astăzi am văzut pe tatăl vostru cu câtă ruşine şi chin îl duceau dracii în muncă, în care veţi intra şi voi de nu veţi întoarce săracilor câte rele şi pe nedrept a

(a)Lev. 25, 35-7; Ieş. 22, 25; comp. 2 Lege 23, 20; Ps. 14, 5; Mt. 5, 42; Lc. 6, 34; Iez. 22, 12, 18, 13. (b) Is. Sir. 27, 1. (c) Can 44 Apost; 17 Sin. I ec. 10 Trulan; 4 Laod; 6 Cart; 6 Grig Nisis

luat de la ei, tatăl vostru cel de trei ori blestemat; şi nu vă mai sârguiţi să-i gătiţi sicriu plin cu paie, nici să-i faceţi petrecere şi cheltuieli, căci dracii i-au făcut-o după cum şi se cădea şi l-au dus în matca focului cu multă ruşine, ca să ardă cu celălalt bogat pururea.

Acestea auzind ei, au rămas cu multă ocară şi ruşine, văzând arătat lucrul acela, care-l socoteau ei ca să-l ascundă şi lăsară cheltuiala nesăvârşită (a).

12. Am mărit magaziile pentru a strânge prisosul rodurilor, ce se cădea dat săracilor care piereau sufleteşte şi trupeşte, de foame, sete şi golătate?

„...Unui om bogat i-a rodit ţarina şi cugeta în sine, zicând: ce voi face, că nu am unde aduna rodurile mele? Şi a zis: aceasta voi face; strica-voi jitniţele mele şi mai mari le voi zidi şi voi strânge acolo toate rodurile mele şi bunătăţile mele. Şi voi zice sufletului meu: suflete, ai multe bunătăţi strânse spre mulţi ani, odihneşte-te, mănâncă, bea, veseleşte-te. Iar Dumnezeu i-a zis lui: nebune, în această noapte sufletul tău au să-l ceară de la tine; dar cele ce ai gătit, cui vor fi? Aşa este cel ce-şi strânge luiş comoară, iar nu în Dumnezeu se îmbogăţeşte" (b).

Plata lăcomiei. Într-un sat trăia un meşter fierar; om foarte priceput, harnic şi cinstit. Avea lucru destul şi era mulţumit cu viaţa lui. Dar într-o zi, iată intră în atelierul său un străin, ce se vedea cât de colo că-i om bogat, boier mare.

– Ascultă maestre – grăi boierul – am venit să-mi faci un lanţ special, lung de câţiva zeci de metri. Şi să mi-l isprăveşti în termen de două săptămâni, căci am lipsă grabnică de el.

– Cu toată plăcerea conaşule – răspunse fierarul – dar nu mă pot lega, pentru că, vezi măria ta, îmi am şi eu oamenii mei care lucrează la mine şi trebuie să le fac lucrul la timp.

– Va fi, dar uite, eu te plătesc de trei ori mai bine decât ceilalţi oameni, numai să laşi tot lucrul şi să faci lanţul meu. Lăcomia de a câştiga mai mult, îl cuprinse pe maestru; făcu târgul şi se apucă de lucru. Ca să isprăvească lucrul la timp, lucra mereu cu zi cu noapte, iar pe vechii lui cunoscuţi nu-i mai putut servi, din care pricină toţi se supărară pe el şi-l părăsiră.

(a) Din „Mântuirea păcătoşilor", pg. 74. (b) Lc. 12, 16-21

La două săptămâni veni boierul, văzu lanţul, dar i se păru prea scurt pentru scopurile lui şi mai comandă câţiva metri, spunând că-i va plăti bine la sfârşit. Peste o săptămână iar mai veni şi mai lungi lanţul. Şi a treia oară tot aşa:

– Te rog maestre, să mai lungeşti lanţul cu câţiva metri, c-apoi la sfârşit te-oi plăti cum se cuvine.

– Ba mulţumim de toate – răspunse fierarul necăjit – de săptămâni de zile, lucrez la acest lanţ nesfârşit... mi-am pierdut oamenii care lucrau la mine; mi-am pierdut puterea şi sănătatea... dă-mi plata ce mi se cuvine, măria ta, boierule, pentru cât am lucrat.

Atunci, străinul, care nu era altul decât diavolul ce-l înşelase cu ispita lăcomiei, îl apucă cu putere de mijloc, îl ridică sus şi îl aruncă în foc, strigându-i:

– Iată, asta-i plata ta.

Şi asta e şi azi plata lăcomiei; focul iadului. Oriunde vede diavolul un om harnic şi mulţumit, încearcă să-l piardă cu ispita lăcomiei.

Cel mai bogat om. O întâmplare din Germania de la anul 1872. Boierul unui sat trecea călare pe lângă spărgătorul de piatră din marginea drumului.

– Bună ziua, nene moşule!... Ei ce mai faci? Tot cu piatra asta te războieşti?

– Lăudat să fie Domnul Hristos pentru toate, răspunse spărgătorul, care era un om credincios şi trăia cu adevărat după Sfânta Evanghelie.

– Dar cu sărăcia cum o mai duci?

– Slavă lui Dumnezeu! De sărăcie am scăpat. E, adevărat că sunt sărac de avere, dar am aflat o bogăţie care întrece toate averile şi bogăţiile din lumea aceasta.

– Glumeşti, moş Ion?

– O, nu cucoane boierule! Bogăţia pe care o am eu, n-o dau pe toate averile dumitale.

– Şi de câţi ani eşti, moş Ion?

– De 75 ani, dintre care peste 30 i-am petrecut spărgând piatră la marginea drumurilor.

– Ei şi asta se cheamă viaţă? O viaţă întreagă să spargi la piatră pe marginea drumurilor!

– Desigur, boierule, asta mi-e viaţa şi mulţumesc lui Dumnezeu că mi-a ajutat să aflu viaţa cea adevărată.

Boierul - care era un mare necredincios - plecă zâmbind şi zicându-şi în sine: „A slăbit de minte moşul acesta". Dar peste noapte, boierul avu un vis fioros. Se făcea că murise cel mai bogat om din sat. Dimineaţa se trezi tremurând sub fiorul acestui vis; el era cel mai bogat om din sat. În timpul acela intră logofătul lui. Îi aduce veşti şi aşteaptă porunci.

– Cucoane! O noutate! Astă-noapte a murit bătrânul spărgător de piatră. L-am văzut şi eu... par-că doarme liniştit... a murit cu Biblia lui în mână. Boierul se cutremură din nou. Acum înţelege totul. Bătrânul de ieri şi visul de astă noapte îi spusese un mare adevăr.

– Să ştii, logofete, că astă noapte a murit cel mai bogat om din satul nostru.

Logofătul deschise ochii mari... nu înţelege nimic...

– Da! Da! Să ştii că acesta a fost cel mai bogat om din sat, pentru că avea o bogăţie care acum merge împreună cu el. Şi din acel ceas, boierul deveni un credincios şi începu şi el a „se îmbogăţi în Domnul" (a).

13. Am fost grabnic în a lua şi zăbavnic a da altora milostenie?

Pentru a nu ne periclita mântuirea, fiecare din noi e bine să nu fim grabnici în a lua ce ni se dă (ca milostenie) de aproapele nostru, ştiind că odată cu ceea ce ni se dă pe nemuncite, ni se dau şi păcate să ispăşim, deci, mai bine să fim grabnici a da din cele agonisite de noi prin muncă cinstită. *„...Se cade* – zice Apostolul – *să ajutăm pe cei slabi, aducându-ne aminte de Cuvântul Domnului Iisus, că El a zis: mai fericit este a da decât a lua"* (b).

A venit odinioară la Rait un om bogat, străin şi a dat fraţilor milostenie câte un ban; asemenea a trimis şi unui Sihastru, care stătea acolo într-o chilie. Şi în noaptea aceea a văzut bătrânul o ţarină plină de mărăcini şi pe unul ce-i zicea lui:

– Ieşi, pliveşte în ţarina celui ce ţi-a dat milostenie. Dimineaţa a trimis Sihastrul de a chemat pe iubitorul de Hristos, cel ce i-a trimis lui banul şi i l-a dat înapoi, zicând:

– Primeşte-ţi, frate, banul tău, că nu pot să plivesc mărăcini străini. O, de aş fi putut să smulg pe ai mei! (c).

De aici se vede lămurit cum că cel ce ajută pe alţii îi îndatorește astfel să se roage pentru iertarea păcatelor lui, iar dacă dânşii nu se

(a) Lc. 13, 21; Pr. I Trifa ist. 426. (b) F. Ap. 20, 23-35. (c) „Pateric", pg.388-389

vor ruga, vor lua şi ei pedeapsă pentru ele, împreună cu dânsul. Deci să fim totdeauna gata a face milostenie, căci aceasta se suie înaintea lui Dumnezeu, cerând iertarea păcatelor noastre (a).

Bătrânul bubos n-a primit milostenia. A adus oarecine la un bătrân bani, zicând:

– I-ai pe aceştia spre cheltuiala ta, căci ai îmbătrânit şi eşti bolnav"; că era bubos. Răspuns-a lui bătrânul:

– Şaizeci de ani am în boala aceasta şi de nimic nu am fost lipsit, fiindcă Dumnezeu îmi dă şi mă hrăneşte fără de lipsă; şi tu acum ai venit să ridici pe Hrănitorul meu? Şi nu a voit să ia.

Alt bătrân refuză banii. Unul a adus bani unui bătrân şi-l ruga să-i ia, ca să-i aibă spre a sa trebuinţă. Iar bătrânul nu primea, zicând că se îndestulează cu lucrul mâinilor sale. Iar acesta, rugându-l ca să-i primească măcar pentru trebuinţa săracilor, i-a răspuns bătrânul:

– Acest lucru este o îndoită ruşine, frate, că şi cele ce nu-mi trebuiesc iau şi cele străine dând, mă mândresc în deşert.

Sfat monahilor şi monahiilor. Nevoitorii cei desăvârşiţi – zice un bătrân Părinte Duhovnicesc – nu primesc degrab lucrul (milostenia) de la cineva, iar cei de mijloc nu zic cuiva să le dea lor ceva; iar dacă cineva singur de sine le va da, primesc pe cele trimise, ca de la Dânsul. Iar dacă vreunul este foarte bolnav, să ceară spre trebuinţă cu multă smerenie, prihănindu-se pe sine totdeauna (b).

Răsplata cinstitului şi a lacomului. Un biet muncitor îşi cultivase în grădină un nap neobişnuit de mare, încât toţi oamenii se minunau de el.

– O să-l cinstesc măriei sale stăpânului meu, zise muncitorul, căci el se bucură, dacă vede că oamenii lui îşi lucrează bine ţarinile şi grădina. El duse napul la casele boiereşti şi boierul a lăudat pe omul cel sârguincios şi binevoitor, dăruindu-i trei galbeni.

Un alt ţăran, foarte avut şi zgârcit, auzind de asta, a zis:

– Acum o să-i cinstesc şi eu măriei sale viţelul meu cel mai mare. Dacă dă el pentru o ticăloşie de nap, trei galbeni de aur, apoi cât o să capăt eu pentru viţelul meu cel frumos!

El duse viţelul la curtea boierească şi-l rugă pe boier să-i primească cinstea aceasta. Dar acesta văzu îndată de ce se făcuse zgârcitul aşa

---

(a) F. Ap. 10, 4; 1Petru 4, 8. (b) „Pateric" pg. 392, 16; 388, 1; 389, 4

de darnic. El zise că n-are trebuință de vițel. Dar țăranul urmă cu rugămintea, ca nu care cumva să-i respingă ploconul.

În sfârșit, zise boierul înțelept:

– Bine, fiindcă mă silești, eu o să primesc ploconul și deoarece te-ai arătat atât de darnic față de mine, nu pot să mă las nici eu mai prejos. Drept mulțumire o să-ți fac și eu un dar, care m-a costat de trei ori pe cât ți-e vrednic vițelul. Zicând acesta îi dărui zgârcitului încremenit napul cel mare, pe care îl aduse muncitorul sărac. Cel drept și sincer totdeauna are o bună plată, zgârcitul prefăcut, hain, n-o are niciodată (a).

Zgârciții Hototo și Ciacabi. Se zice că de mult trăia în țara Japoniei doi zgârciți vestiți, cu numele Hototo și Ciacabi. Unul locuia într-o parte a țării, iar celălalt în altă parte. Li se dusese faima în toată țara, acestor oameni zgârciți fără seamăn. Auziseră și ei unul despre altul, dar nu se întâlniseră și ardeau de dorul de a se întâlni și ei ca doi meșteri vestiți în meseria zgârceniei. Într-o dimineață cel mai tânăr dintre ei, Ciacabi, își zise:

– Hai să merg să întâlnesc pe tovarășul meu; e mai bătrân ca mine și poate voi mai învăța ceva de la el, cum să cruț cu mâncarea și cu banii...

Și o luă Ciacabi la drum, desculț și pe jos și după o lungă călătorie în sfârșit ajunse în orașul Tokio, unde trăia tovarășul lui. Nu fu greu să-l afle. Avea cam aceleași haine și înfățișare ca el și tocmai strângea niște mucuri de țigări de pe stradă. Cei doi tovarăși se îmbrățișară la dorita lor întâlnire și apoi Hototo, de bucuria întâlnirii, îl pofti pe Ciacabi la masă la el. Era cea dintâi invitare pe care o făcea în viața lui. Ciacabi se miră de această pradă ce se gătea Hototo să o facă în mâncărurile lui și își zise în gându-i:

– Iată, am venit să învăț cruțare de la acest tovarăș, dar pe semne eu îl întrec. Și cei doi prieteni plecară spre casa lui Hototo. Pe drum, Hototo se opri la o băcănie de pâine și zise:

– Hai, frate, să ne băgăm aici să cumpăr pâine de cea mai fină, pentru masa ce vreau să ți-o fac.

– Ai pâine de cea mai bună? întrebă Hototo pe băcan.

– Am – zise băcanul – uite, pâinea mea e albă și moale ca untul.

– Atunci ar fi mai bine să luăm unt – zise Hototo către Ciacabi – și apoi plecară la o băcănie cu unt.

(a) I.M.C. ist. 17

– Ai unt proaspăt, băcane? întrebă Hototo.

– Mai e vorbă – răspunse untarul – untul meu e ca untdelemnul de curat.

– Atunci mai bine să cumpărăm untdelemn, zise Hototo şi plecară la o băcănie de untdelemn.

– Ai untdelemn de cel mai bun? întrebă Hototo.

– Mai e vorbă – răspunse băcanul – untdelemnul meu e aşa de proaspăt şi limpede ca apa de la izvor. Atunci Hototo, bătându-se de bucurie pe frunte se întoarse către Ciacabi şi zise:

– Dacă pâinea e ca untul şi untul ca untdelemnul, iar untdelemnul ca apa, atunci, totuşi, apa e mâncarea cea mai scumpă şi cea mai fină din lume şi pe deasupra e şi cea mai ieftină... Hai, frate dragă, colea la fântâna oraşului şi bea şi mănâncă din apă de te satură, ca şi dintr-al tău. Atunci Ciacabi zise:

– Adevărat e tot ce am auzit despre tine, că eşti mare dascăl în meseria de a cruţa şi nu-mi pare rău că am venit până aici să ne întâlnim, că bună învăţătură am luat de la tine.

Cu asta, cei doi tovarăşi se despărţiră. Ciacabi nu peste mult timp fu aflat mort de foame, aşijderea şi Hototo. În zdrenţele şi aşternutul lor se găsiră câte două pungi încărcate cu galbeni strălucitori" (a).

14. Am stat la îndoială şi am murmurat când mi-au cerut săracii milă?

Pentru a putea cunoaşte nevoia săracului care vine şi ne cere milă, trebuie măcar în clipa aceea să ne punem în situaţia lui, ca să nu greşim înaintea lui Dumnezeu, tărăgănind a face binele ce suntem datori.

„...*Faceţi-vă prieteni cu ajutorul bogăţiilor nedrepte* (pe care voi le stăpâniţi astăzi cu nedreptate, nevoind să lucraţi cu ele pentru Stăpânul lor, Dumnezeu) *pentru ca atunci când veţi muri, să vă primească în corturile cele veşnice. Cine este credincios în cele mai mici lucruri, este credincios şi în cele mari; şi cine este nedrept în cele mai mici lucruri, este nedrept şi în cele mari..."* (b). „*Vindeţi ce aveţi şi daţi milostenie. Faceţi-vă rost de pungi, care nu se învechesc, o comoară nesecată în ceruri, unde nu se apropie hoţul şi unde nu roade molia. Căci unde este comoara voastră, acolo este şi inima voastră"* (c).

(a) Pr. I. Trifa 30 povestiri. (b) Lc. 16, 9-11. (c) Lc. 12, 33-34; 11, 41

Mila îmbogăţeşte şi zgârcenia sărăceşte. Cuviosul Ilarion cel Mare avea obicei de a cerceta Mănăstirile, împreună cu vreo câţiva călugări. Un călugăr foarte primitor de oaspeţi avea vie, care-i da în fiecare an ca la vreo sută de măsuri de vin. El l-a primit pe Cuv. Ilarion cu mare dragoste şi bucurie şi i-a rugat pe călugării ce erau cu dânsul să se ducă la vie şi să rupă la struguri cine cât va vrea. Călugării aşa au făcut. Cuviosul văzând bunătatea călugărului, a blagoslovit via. Şi Dumnezeu i-a răsplătit bunătatea călugărului: în vara aceea el a strâns mai mult de trei sute de măsuri de vin. Iar alt călugăr, zgârcit şi rău la inima, văzând pe Ilarion ce trecea cu călugării, a pus la via lui străjeri, ca nimeni să nu ia nici un strugure de poamă. Străjerul, striga:

– Nu vă apropiaţi de vie, că-i străină!

Şi ce i-a ieşit dintr-aceasta? Călugărul cel zgârcit a strâns foarte puţină poamă din via lui şi când a făcut vin, apoi era foarte acru (a).

Sfântul Martin îşi împarte mantaua cu un sărac. Când Sfântul Martin era încă militar şi ofiţer, călătorind odată, pe iarnă aspră afară de porţile oraşului Amiens, din Francia, s-a întâlnit cu un cerşetor aproape gol şi tremurând de frig. Nimeni nu-şi făcuse milă cu el. Dar Sf. Martin văzându-l, fu atins de milă şi scoţând sabia şi-a tăiat în două mantaua, dând o bucată cerşetorului. Noaptea, Sf. Martin avu un vis frumos: i s-a arătat Domnul Hristos îmbrăcat cu jumătatea cea dăruită a mantalei, în mijlocul Îngerilor, către care se întoarse şi zise:

– Priviţi, cu mantaua asta M-a îmbrăcat Martin, care e numai catehumen! Visul acesta a făcut pe Martin să primească Sf. Botez puţin după aceea şi din acea vreme s-a arătat cu săracii încă şi mai milostiv decât înainte. Apoi a ajuns episcop de Taurs şi a dus o viaţă sfântă (+402).

Acest exemplu ne arată cum Dumnezeu socoteşte cu adevărat că a făcut pentru Sine ceea ce noi am făcut pentru aproapele nostru sărac. Relativ la aceasta, putem să ne amintim cu folos şi de cuvântul Domnului Hristos către Saul, când prigonea pe creştini: „...De ce mă prigoneşti?” (b)

Cerşetoarea. Pe vremea când era scumpete mare, umbla prin sat o cerşetoare necunoscută, îmbrăcată sărăcăcios însă curat şi cerşea din casă în casă. Din unele case oamenii o alungară cu vorbe aspre, la

(a) Cuv. Mol. 22 Apr. 1928. (b) C.T.M. Arhim. I. Scriban o.c. pg. 497

altele primi câte ceva de pomană; şi numai un singur om sărac o chemă la sine în casa caldă, căci era foarte frig şi femeia omului, care gătise tocmai nişte prăjituri îi dete o bucată mare. În ziua următoare toţi oamenii pe la care cerşise necunoscuta, fură chemaţi la cină în castelul boieresc. Intrând ei în sala de primire, zăriră aici o măscioară mică, încărcată cu mâncăruri alese şi o masă mare cu multe farfurii, pe care se vedea ici colo câte o bucăţică de pâine mucezită, cartofi şi câte un pumn de tărâţe, iar multe farfurii erau goale de tot. Stăpâna castelului zise:

– Cerşetoarea cea necunoscută am fost eu şi voiam să pun la încercare dărnicia voastră pe vremea asta, când le merge săracilor aşa de rău. Aceşti doi oameni săraci m-au poftit la masa lor şi m-au cinstit după putinţă; şi vor cina deci acum cu mine şi eu îi voi ajuta cu bani; iar voi ceilalţi, gustaţi din pomana ce mi-aţi dat şi care se află aici pe farfurii şi nu uitaţi, că în lumea cealaltă o să vă întindă masa odată ca şi aici. Cum ai semănat în lumea pământească, aşa o să seceri în viaţa cea cerească!

Castelul nu-i ospătărie. Într-un castel frumos, din care azi nici o urmă n-a mai rămas, trăia odată un cavaler foarte bogat. El cheltui o grămadă de bani ca să-şi împodobească castelul său; dar pentru săraci nu prea dădea bucuros. Odată veni la dânsul în castel un călugăr sărman, rugându-l să-i dea găzduire peste noapte. Cavalerul îngâmfat îi răspunse cu asprime:

– Castelul acesta nu-i casă de oaspeţi. Dar călugărul zise:

– Să mă îngădui să-ţi pun numai trei întrebări şi apoi mă depărtez.

Cavalerul răspunse:

– Dacă-i vorba numai de atât, pofteşte de întreabă.

Călugărul îl întrebă:

– Cine a locuit înaintea dumitale în castelul acesta.

– Tatăl meu! zise cavalerul. Călugărul mai întrebă:

– Cine a şezut aici înainte de tatăl dumitale?

– Moşul meu! răspunse cavalerul.

– Şi cine o să şadă aici după dumneata? întrebă încă o dată călugărul. Cavalerul răspunse:

– Fiul meu, de va vrea Dumnezeu.

– Bine, zise călugărul, dacă fiecare locuieşte în castelul acesta numai un timp oarecare şi face totdeauna loc altuia, atunci ce sunteţi voi cu familia voastră aici, dacă nu nişte oaspeţi călători? Aşadar, castelul acesta este într-adevăr o casă de oaspeţi Nu cheltui deci atâta, ca să împodobeşti casa aceasta, care te ocroteşte numai un timp foarte scurt. Fii mai bine milostiv şi darnic cu săracii, căci astfel îţi ridici un locaş veşnic în ceruri.

Cuvintele acestea pătrunseră până în inima cavalerului; el îl opri pe călugăr la sine peste noapte şi de atunci înainte se schimbă cu desăvârşire.

Toate, toate-s trecătoare, fapta bună-n veci nu moare! (a).

Darul oarbei pentru săraci. Un Preot a ţinut cândva o predică prin care îşi îndemna credincioşii să dea fiecare câte un obol din prisosul pungii lor pentru cei săraci şi neputincioşi. Terminându-şi vorbirea sa plină de căldură, deodată iese din rândurile credincioşilor o fată oarbă, care împletea nuiele într-un atelier şi zise cu voce tremurătoare:

– Iată, Părinte, dau şi eu o sută de lei pentru săraci şi te rog să-i primeşti.

– O! Nu – zise preotul – de la dumneata, nu voi lua, fiindcă eşti destul de săracă, deoarece îţi lipseşte lumina ochilor! Te vom ajuta noi pe dumneata şi nu dumneata pe noi.

– Eu, părinte, nu dau decât prisosul pungii mele, aşa cum ai zis Sfinţia ta, răspunse fata. Eu câştig mai mult decât tovarăşele mele de lucru, care au ochi teferi, fiindcă eu lucrez şi zi şi noapte fără lumină, pe câtă vreme ele trebuie să-şi cumpere lumânări sau petrol, pentru luminat în orele de noapte, aşa încât ele rup din munca lor, iar eu am deci un prisos faţă de ele pe care-l pun la casa de economie; şi acum vă rog stăruitor să primiţi suma mea pentru săraci... (b).

Zgârcitul la judecată. Un om zgârcit – spune o povestire – bate la poarta Raiului şi cere intrare.

– Ce fel de milostenii ai făcut în viaţă? îl întrebă Sf. Petru.

– Mi-aduc aminte – răspunse zgârcitul după o lungă gândire – că am dat odată unui sărac un leu şi pe un bolnav l-am ajutat cu patru lei...

– Stai să întreb înăuntru ce-i de făcut, răspunse Petru Apostolul.

(a) I.M.C. ist. 87 şi 95. (b) Pr. M. Ionescu.

În clipa aceea se auzi din fundul Raiului un glas puternic:
– Petre, dă-i înapoi cei cinci lei şi trimite-l în iad! (a).

15. Am răpit din averea altora ca să mă îmbogăţesc?

„Vai de cei ce cugetă nelegiuirea şi făuresc rele în aşternutul lor; când se crapă de ziuă o înfăptuiesc dacă le stă în putere. Dacă poftesc ogoare, pun mâna pe ele, dacă doresc case, le răpesc; asupresc pe om şi casa lui, pe om şi moştenirea lui. De aceea aşa vorbeşte Domnul: „Iată, Eu am de gând să aduc o nefericire împotriva acestui neam de oameni, de care nu vă veţi feri grumajii şi nu veţi mai umbla cu capul atât de sus, căci vremurile vor fi rele. În ziua aceea veţi ajunge de pomină, veţi boci şi veţi zice: „S-a isprăvit! Suntem pustiiţi cu desăvârşire! Partea de moştenire a poporului meu trece în mâna altuia! Vai, cum mi-o ia! Ogoarele noastre le împarte vrăjmaşului" (a).

Monahul iubitor de argint şi Sfântul Andrei. Sfântul Andrei venind în târg la o Cruce, a aflat pe un oarecare Monah, a cărui viaţă o lăudau toţi, fiind îmbunătăţită; căci cu adevărat, bine se nevoia, precum se cuvine monahilor; însă era biruit de iubirea de argint fără de măsură; pentru că mulţi din cetăţeni, mărturisindu-şi înaintea lui păcatele lor, îi dădeau lui mulţime de aur, ca să-l împartă la săraci, pentru mântuirea sufletelor lor. Iar el cuprins fiind de nesăţioasa patimă a iubirii de argint, nimănui nu da, ci în punga sa punea tot şi văzând că se înmulţeşte argintul, se bucura. Iar Sf. Andrei, mergând pe calea aceea, unde ticălosul Monah îşi avea petrecerea sa, cu ochii prooroceşti a văzut un şarpe înfricoşat, încolăcindu-se pe lângă grumazul lui; şi mergând aproape de călugăr privea la şarpele acela.

Călugărul socotind că Andrei este unul din săraci şi stăruieşte ca să-i dea milostenie, i-a zis lui:

– Dumnezeu să te miluiască, frate, că nu am ce să-ţi dau. Iar fericitul depărtându-se puţin de la dânsul, a văzut o scrisoare împrejurul lui în văzduh, asupra şarpelui scrisă cu slove negre: „Şarpele iubirii de argint, rădăcina a toată fărădelegea". Apoi căutând înapoi, a văzut doi tineri certându-se între dânşii, unul era negru

(a) Pr. I. Trifa ist. 520. (b) Miheea 21, 4

având ochii întunecaţi, căci era drac; iar altul alb, ca o lumină cerească, căci era Îngerul lui Dumnezeu. Şi zicea negrul:

– Al meu este călugărul acesta, că voia mea o face; căci nemilostiv şi iubitor de argint este şi cu Dumnezeu parte nu are; ci ca un al doilea slujitor de idoli, mie îmi slujeşte. Iar luminosul înger zicea:

– Ba nu, al meu este, de vreme ce posteşte şi se roagă şi este smerit şi blând. Şi se certau aşa amândoi şi nu era pace între dânşii. Atunci s-a făcut un glas din cer spre purtătorul de lumină înger:

– Nu ţine parte cu călugărul acela, lasă-l pe el, căci lui Mamona slujeşte, iar nu lui Dumnezeu. Şi îndată s-a depărtat îngerul Domnului de la dânsul.

Aceasta văzând-o fericitul Andrei, s-a mirat, cum potrivnicul demon a biruit pe Îngerul cel luminat. Însă altădată, a întâmpinat pe călugărul acela Sfântul Andrei în uliţă şi luându-l de mâna dreaptă, i-a zis lui:

– Robule al lui Dumnezeu, fără de mânie să mă asculţi pe mine, robul tău şi cu mila ta primeşte smeritele mele cuvinte; că pentru tine mare necaz mi s-a făcut şi nu pot de acum să rabd mai mult; căci mai întâi prieten lui Dumnezeu ai fost, iar acum te-ai făcut prieten şi slugă diavolului. Aripi ai avut ca şi serafimii, deci pentru ce te-ai dat Satanei, ca să le taie pe ele din rădăcină? Chip ai avut ca de fulger şi pentru ce te-ai făcut întunecat la chip? Vai mie! De vreme ce ai avut vedere, ca cei cu ochi mulţi, iar acum te-a orbit pe tine şarpele! Soare ai fost, acum ai apus în noaptea cea întunecată şi rea. Pentru ce frate ţi-ai pierdut sufletul tău? Pentru ce te-ai însoţit cu dracul iubirii de argint? Pentru ce i-ai dat lui odihnă întru tine? Pentru ce aduni argintul? Au doară te vei îngropa cu el? Nu ştii că după moartea ta, va rămâne altora? Pentru ce ţii păcate străine şi vrei să te sugrumi cu scumpetea? Iar alţii sunt flămânzi şi însetaţi şi mor de frig; iar tu privind la mulţimea aurului, te veseleşti. Aceştia sunt paşii pocăinţei? Sau, astfel este rânduiala călugărească şi defăimarea vieţii celei deşarte? Oare aşa te-ai lepădat de lume şi de cele ce sunt în lume? Oare aşa te-ai răstignit lumii şi tuturor deşertăciunilor? Au nu ai auzit pe Domnul care zice: „Să nu agoniseşti aur, nici argint, nici aramă nici două haine?” Pentru ce ai uitat poruncile acestea. Iată astăzi sau mâine se sfârşeşte viaţa noastră şi cele ce le-ai gătit cui vor fi? Au nu ştii, că Îngerul Domnului cel ce te păzeşte pe tine, s-a depărtat de la tine

plângând, iar diavolul stă aproape de tine şi şarpele iubirii de argint s-a încolăcit împrejurul grumazului tău şi tu nu-l simţi pe el? Adevăr zic ţie, că alături de tine trecând, am auzit pe Domnul Dumnezeu, lepădându-Se de tine.

Deci, rogu-mă ţie, ascultă-mă şi-ţi împarte averea la săraci şi la văduve şi la sărmani şi la scăpătaţi şi la străinii cei ce nu au unde să-şi plece capetele şi sârguieşte-te ca să fii iarăş prieten lui Dumnezeu. Iar de nu mă vei asculta pe mine, apoi rău vei pieri. Aşa mă jur pe Iisus Hristos Împăratul nostru, că îndată vei vedea pe diavolul.

Şi i-a zis lui:

– Oare îl vezi pe dânsul?

Şi i s-au deschis călugărului ochii cei sufleteşti şi a văzut pe diavolul ca pe un arap negru, în chip de fiară şi buzat, stând departe şi neîndrăznind a se apropia de dânsul, de teama lui Andrei.

Iar călugărul a zis Sfântului:

– Îl văd pe el, robule al lui Dumnezeu şi spaimă mare m-a cuprins; deci spune-mi cele ce îmi sunt trebuincioase, spre mântuirea sufletului meu. Iar robul lui Dumnezeu a zis către dânsul iarăşi:

– Să mă crezi pe mine, că de nu mă vei asculta, îl voi trimite pe el la tine, ca să te muncească; ca toţi să vadă ruşinea feţei tale, nu numai cetăţenii aceştia, ci şi toţi din cele patru margini ale lumii. Deci, păzeşte-te şi cele ce-ţi spun ţie, fă-le.

Acestea auzindu-le călugărul, s-a temut foarte şi s-a făgăduit ca toate cele poruncite să le facă. Şi îndată a văzut Sfântul, că a venit de la răsărit un Duh puternic, ca o văpaie de fulger şi s-a atins de şarpele acela, zdrobindu-i puterea lui; iar şarpele neputând suferi, s-a prefăcut în corb şi s-a dus de acolo. Aşijderea şi arapul cel negru a pierit; şi iarăşi a luat putere Îngerul lui Dumnezeu, spre paza călugărului aceluia. De la el ieşind fericitul, i-a poruncit, zicându-i:

– Fereşte-te, ca să nu spui cele făcute de mine, la nimeni; iar eu voi începe a te pomeni ziua şi noaptea în rugăciunile mele, ca Domnul Iisus Hristos să-ţi îndrepteze calea ta spre bine.

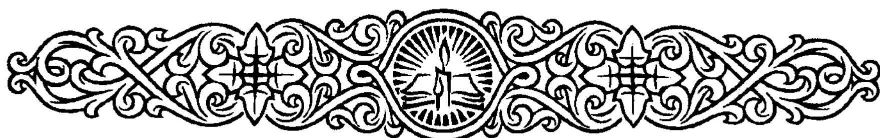
Deci ducându-se călugărul, a împărţit tot aurul pe care îl avea, la săraci şi după aceasta mai mult s-a preamărit de la Dumnezeu şi de la oameni; şi mulţi îşi aduceau la dânsul aurul, ca să-l împartă la săraci. Iar el zicea astfel, celor ce aduceau aurul ca să-l împartă cu mâinile sale:

– Ce folos îmi este, ca să mă îngrijesc de spini străini. Aşa el vieţuind, precum se cade unui călugăr, i s-a arătat robul lui Dumnezeu în vedenie cu faţa veselă şi i-a arătat lui un pom luminos la un câmp, care avea floare de dulci roduri şi i-a zis:

– Să mulţumeşti lui Dumnezeu că te-a scos pe tine din dinţii şarpelui şi a făcut sufletul tău, ca pe un pom purtător de floare; deci, sârguieşte-te, ca pe acea floare să o faci rod dulce; că iată, acest pom frumos pe care îl vezi, este închipuire a sufletului tău.

Apoi deşteptându-se călugărul, mai mult s-a întărit în lucrul duhovnicesc şi totdeauna aducea mulţumită lui Dumnezeu şi lui Andrei plăcutului Său, prin care s-a povăţuit la calea mântuirii (a).

(a) Din V. Sfinţilor luna octombrie pg. 87-94

ZGÂRCENIA ŞI DĂRNICIA

VREI SĂ FII OM FERICIT? NU FII LACOM NICI ZGÂRCIT

16. Am lăsat, ba am şi îndemnat pe alţii să păcătuiască pentru ca eu să am câştig?

Aceasta-i o cursă satanicească de care s-au folosit evreii şi păgânii pentru a împiedica şi distruge creştinismul. De cursa aceasta se foloseau ighemonii idolatrii, necuraţii, călăii, Iulian Apostatul, lepădaţii de Legea creştinească şi spiritele iadului. O astfel de cursă satanică ne arată Dumnezeiasca Scriptură în Dimitrie argintarul zicând: *"În acea vreme* (a abaterii) *s-a făcut tulburare nu puţină pentru calea Domnului. Pentru că un argintar oarecare, anume Dimitrie, făcând biserici de argint Artemidei, dădea meşterilor lucru nu puţin; pe care adunându-i şi pe cei ce erau lucrători de unele ca acestea, a zis: bărbaţilor, ştiţi că dintr-acest lucru este câştigul nostru şi vedeţi şi auziţi că nu numai în Efes, ci mai în toată Asia, Pavel acesta mult norod învăţând, a mutat, zicând, că nu sunt dumnezei cei ce se fac de mâini; şi nu numai această parte a noastră se primejduieşte a veni spre defăimare; ci şi biserica dumnezeoaiei celei mari, Artemidei, întru nimic a se socoti, ba încă să se surpe şi mărimea ei, pe care toată Asia şi lumea o cinsteşte. Şi auzind şi umplându-se de mânie, strigau zicând: mare este Artemida efesenilor! Şi s-a umplut toată cetatea de tulburare; şi s-au pornit toţi într-un suflet la privelişte, răpind împreună şi pe Gaie şi pe Aristarh, macedonenii, tovarăşii lui Pavel..."* (a).

Şi astăzi sunt mulţi purtători de nume creştinesc, care de dragul idolilor şi idolatrizării lor (crâşmari, lăutari, cheflii, avari, descân-

---

(a) F. Ap. 19, 23-29

tători, feluriţii ghicitori, vrăjitori, fermecători, desfrânaţi, jucători, măscărici, cântătorii cântecelor curveşti, cei ce iau parte la prăznuiri anticreştineşti şi petrecătorii idolatri, etc.), trag pe creştini din credincioşia şi vieţuirea creştinească, în credinţe uşuratice, superstiţii, deşertăciuni şi vieţuire stricată, idolatrizată (a). Aceştia formează coada balaurului apocaliptic, care trage a treia parte din stelele (creştinii) cerului (Bisericii) şi le aruncă pe pământ, în gurile de iad, adică în crâşmele şi pe teritoriile diavolului cu blestemăţiile lor... (b). Banii pe care-i câştigă aceştia şi alţii ca ei, sunt o înşelătorie a sufletelor uşuratice, cu care ei înşală şi veşnic se înşală, prăbuşindu-se din dar, în iadul vremelnic şi veşnic.

Nu vă lipiţi inima de averile ce se pierd. Mulţi creştini nu-şi dau seama de cuvintele Sf. Ap. Pavel: "*Ce ai tu care nu ai luat de la Dumnezeu?*" şi de sfatul Psalmistului: "*Avuţia de ar curge, nu vă lipiţi inima de ea*" (c). Vai şi amar de aceia care se cred proprietari, stăpâni desăvârşiţi pe multă vreme, în loc de a se socoti numai nişte iconomi, beneficiari ai averii şi veniturilor lor? Istoria Alexandriei ne spune că împăratul Alexandru Macedon (356-323 a. Hs.), a poruncit ca după moarte să fie aşezat în sicriu, în aşa fel, ca mâinile să-i rămână afară din sicriu. El a voit să vadă toată lumea, că nici un împărat mare şi bogat ca dânsul, n-a putut şi nu poate duce nimic din cele lumeşti cu sine în mormânt.

Vestitul sultan Saladin (1137-1193 d. Hs.) era cinstit de mahomedani şi de popoarele cucerite, cu supranumele de "Mare". Simţind că i se apropie sfârşitul, a dat ordin unui călăreţ din garda sa împărătească, să alerge pe străzile cetăţii reşedinţei sale, arătând spre o bucată de pânză, spânzurată în vârful suliţei şi să strige în toate părţile:

– Iată aceasta-i toată averea pe care marele sultan Saladin, o va duce cu sine în mormânt.

Pânza aceea purtată prin capitala imperiului Egiptului, era giulgiul cu care corpul sultanului avea să fie înfăşurat după moarte.

Heşam Califul Arabiei, avea o enormă avere: 700 cutii pline cu aur şi hainele lui de purpură şi mătase abia se puteau pune şi duce pe 600 de cămile. Califul muri în anul 742. Abia închise ochii şi servitorii i-au furat toate lucrurile lui, încât nu s-a găsit nici cel puţin o bucată de postav simplu pentru gătirea catafalcului, pe care l-au pus.

(a) 1 Cor. 10, 7; Apc. 21, 8; 22, 15. (b) Apc. 12; 13. (c) 1 Cor. 4, 7; Ps. 61, 10. (d)

Împăratul Constantin cel Mare, vorbea odată cu un curtean al său, care nu avea alte scăderi, decât că era cam zgârcit şi iubea mai mult banul decât însăşi viaţa. Vorbeau chiar despre zgârcenie. Deodată împăratul se ridică şi măsură un loc de şase picioare lungime şi două picioare lăţime şi zise:

– Iubitul meu, atâta ne rămâne, după ce vom muri, pentru ce atunci atâta zbucium după bunuri lumeşti?

Sigismund, împăratul Austriei, aduse din Ungaria 24.000 de galbeni, pe care pentru siguranţă îi ţinu în dormitorul său. Noaptea, din cauza grijii banilor nu putu să-şi închidă ochii. A doua zi dimineaţa chemă pe comandantul armatei, căruia îi zise:

– Vezi – şi arătă spre aur – pe cel mai groaznic duşman al meu, care nu m-a lăsat toată noaptea să închid pe o clipă ochii. De aceea ia-i şi împarte-i între soldaţi!

Şi când auzi strigătele de bucurie ale soldaţilor, se bucură şi el singur şi zise:

– S-a îndepărtat de la mine cel ce mă tortura. Acum voi avea linişte (a).

17. Am plâns cu lacrimi amare când am pierdut pământ, vite, bani, cinste lumească, rudenii... până ce am căzut în deznădăjduire?

Noi toţi creştinii care vrem mântuirea sufletelor noastre, suntem datori a plânge cu părere de rău, atunci când am jignit pe Dumnezeu şi am depărtat de la noi pe Îngerul păzitor cu păcatele noastre; iar la pierderea celor pământeşti să mulţumim şi să binecuvântăm pe Dumnezeu cu dreptul Iov, cu Sfinţii Prooroci, cu Apostolii şi cu toţi plăcuţii Lui, zicând: “*Domnul a dat, Domnul a luat, fie Numele Domnului binecuvântat... Să căutăm mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate cele trebuincioase se vor adăuga nouă*” (b).

„Priviţi dar, cu luare-aminte – zice Apostolul – la cel ce a suferit din partea păcătoşilor o împotrivire aşa de mare faţă de Sine, pentru ca nu cumva să vă pierdeţi inima şi să cădeţi de oboseală în sufletele voastre. Voi nu v-aţi împotrivit încă până la sânge împotriva păcatului şi aţi uitat sfatul, pe care vi-l dă ca unor fii: “Fiule, nu dispreţui pedeapsa

(a) O.M.P. ist. 23 şi 31. (b) Iov. 1; 2; Mt. 6, 33

Domnului şi nu-ţi pierde inima când eşti mustrat de El. Căci Domnul pedepseşte pe cine-l iubeşte, şi bate cu nuiaua pe orice fiu pe care-l primeşte". Suferiţi pedeapsa: Dumnezeu se poartă cu voi ca şi cu nişte fii. Căci care este fiul pe care nu-l pedepseşte tatăl? Dar dacă sunteţi scutiţi de pedeapsă, de care toţi au parte, sunteţi nişte feciori din curvie, iar nu fii. Şi apoi, dacă părinţii noştri trupeşti ne-au pedepsit şi tot le-am dat cinstea cuvenită, nu trebuie oare cu atât mai mult să ne supunem Tatălui duhurilor, şi să trăim? Căci ei într-adevăr ne pedepseau pentru puţine zile, cum credeau ei că e bine; dar Dumnezeu ne pedepseşte pentru binele nostru, ca să ne facă părtaşi sfinţeniei Lui. Este adevărat, că orice pedeapsă, deocamdată pare o pricină de întristare şi nu de bucurie; dar mai pe urmă aduce celor ce au trecut prin şcoala ei roada dătătoare de pace a neprihănirii. Întăriţi-vă dar mâinile obosite şi genunchii slăbănogiţi; croiţi cărări drepte cu picioarele voastre, pentru ca cel ce şchiopătează să nu se abată din cale, ci mai degrabă să fie vindecat. Urmăriţi pacea cu toţii şi sfinţirea, fără care nimeni nu va vedea pe Domnul" (a).

Spânzurarea păcătosului şi învierea lui. Sfântul Martin trecând odată printr-un oraş, a aflat într-un loc pe un tânăr spânzurat şi a zis celor ce stăteau de faţă:

– Acest lucru rău s-a făcut din ispita diavolului.

Şi stând cu faţa către răsărit, a făcut rugăciune către Dumnezeu multă vreme. Apoi a zis:

– Duhule necurat şi viclean, care ai îndemnat pe tânărul acesta să se spânzure, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, arată-te înaintea tuturor ca să te vedem.

Şi îndată dracul s-a arătat, ca un copil de arap, ţinând în mâna lui o funie; iar ochii lui erau ca focul, buzele negre, dinţii albi, mâinile lungi, picioarele întoarse şi limba ieşită afară din gură, ca a unui câine turbat. Şi i-a zis Sfântul:

– Duhule necurat şi viclean, care este îndeletnicirea ta?

Acela a răspuns:

– Lucrarea mea este să îndemn pe oameni să se spânzure, căci la această treabă m-a rânduit mai marele meu, satana.

Apoi Sfântul i-a zis:

– Pentru care pricină ai îndemnat pe tânărul acesta să se spânzure?

(a) *Evr. 12, 3-14*

Atunci dracul a început a prihăni pe cel spânzurat, zicând:

– Omul acesta era mai înainte slujitor de idoli, şi mai pe urmă s-a făcut creştin, însă nu petrecea după poruncile creştineşti, pe care le-a primit de la învăţătorii creştinătăţii; ci făcea voile sale cele rele şi nu se gândea nicidecum la munca veşnică, ci s-a dat cu totul la răutate, supunându-şi grumazul sub jugul păcatului şi rănindu-se de la cap până la picioare, a pierdut nădejdea mântuirii sale. Pentru aceea am aflat bun prilej şi l-am îndemnat să se spânzure, ca să-l am pe dânsul împreună cu mine, în muncă; căci aceasta este nevoinţa mea cea mare.

Iar Sfântul a zis către drac:

– Vicleanule şi ucigaşule, tu eşti şi duşman şi pârâtor, tu ai îndemnat pe acesta să se dea întunericului şi pierzării şi l-ai aşezat într-o ticăloasă stare; iar acum îl pârăşti că el s-a făcut pricinuitor ca să se spânzure, şi nu tu. Pentru aceasta îţi porunceşte Iisus Hristos, prin mine smeritul, să te duci să locuieşti la marginea pământului, până când va veni sfârşitul lumii şi atunci să te pogori, împreună cu tovarăşii tăi, în iad, care este gătit pentru voi. Şi îndată dracul s-a făcut nevăzut. Iar după aceasta Sfântul s-a apropiat de cel mort şi a zis rugăciunea aceasta:

– Doamne, Dumnezeul meu, Care ai nemăsurată milostivire şi noian nepovestit de îndurare, nu trece cu vederea zidirea mâinilor Tale, ci ca un bun şi iubitor de oameni, caută din Sfânta ta înălţime şi înviază pe mortul acesta, ca să se mărească Preasfânt numele Tău în vecii vecilor. Amin.

Apoi îndată a înviat mortul şi căzând la picioarele Sfântului, a zis:

– Mulţumesc Sfinte al lui Dumnezeu, că nu m-ai lăsat pe mine, ticălosul, în înfricoşatul şi groaznicul loc al iadului şi te rog ca să mă povăţuieşti, ca să dobândesc mântuirea mea.

Atunci Sfântul i-a zis:

– Fiule, de vreme ce ai cercat în noaptea aceasta pedepsele muncii şi ai văzut chinul, care îi pricinuiesc păcatele omului; pentru aceasta pocăieşte-te după vrednicie şi plânge-ţi păcatele, leapădă-te de dânsele, urăşte-le şi hotărăşte-te ca de astăzi înainte să te depărtezi de ele.

Dându-i canonul cel cuviincios şi povăţuindu-l mult, cum să petreacă şi cum să facă lucrările pocăinţei, l-a slobozit în pace (a).

(a) V. Sf. 10 noiembrie

18. Nu m-am îngrijit pentru veşnicie, n-am dat milostenie pentru sufletul meu cât am trăit, zicând: "că mi-or da copiii şi mă vor dezlega Preoţii?"

Fiecare dintre noi oamenii, din orice ramură a societăţii, aici pe pământ nu suntem decât nişte călători de o zi. Noi suntem lăsaţi de Dumnezeu aici un timp limitat, mai lung ori mai scurt, pentru a ne pregăti bine şi dobândi, prin credincioşie şi vieţuire creştinească împodobită cu virtuţi creştineşti şi felurite fapte bune. Împărăţia lui Dumnezeu, cu toate bunătăţile, veseliile, fericirile şi frumuseţile ei luminate. Vai şi amar de acei care îşi adună loruşi avere pe pământ şi nu se îmbogăţesc în Domnul, că vor păţi ca bogaţii nesocotiţi: (tânărul bogat, bogatul lacom, bogatul nemilostiv...) din Sfânta Evanghelie, care s-au osândit (a). Cât trăim aici pe pământ să ne îngrijim sufleteşte şi să ne facem milostenii, pomeni şi cele trebuincioase pentru trecerea noastră prin vămile văzduhului, scăparea din munca iadului şi dobândirea Raiului.

Miluiţii au salvat pe miluitor. Un om însurat – scrie episcopul Vichentie în "Oglinda năravurilor" – care avea fii şi robi şi bogăţie dindestul, era milostiv şi primitor de străini şi într-o noapte după ce a cinat, a dormit, şi dimineaţa l-au aflat pe pământ ca un mort, rece şi fără de simţire. Iar rudeniile lui l-au ridicat şi l-au pus pe aşternut, făcându-i multe feluri de doctorii ca să se încălzească, pentru ca să trăiască iarăşi, însă în zadar se osteneau. Iar după mult timp şi-a venit în sineşi şi fiind întrebat să spună ce a pătimit de a zăcut atâtea zile mort, n-a răspuns nimic pentru aceasta, ci numai plângea nemângâiat şi nicidecum nu a vorbit cuvânt câtă vreme a trăit, până în ceasul morţii lui, când şi-a cunoscut sfârşitul său. Atunci strigând pe fiul său cel mai mare, a zis acestea în auzul tuturor:

– Fiul meu iubit, îţi dau ţie cea mai de pe urmă poruncă a mea şi cu hotărâre îţi poruncesc, ca să faci pe cât poţi milostenie către săraci şi să ai multă milostivire către cei străini şi călători, ca să-i iei în casa ta cu multă dragoste şi să le dai cu îndestulare câte le trebuie, după cum m-ai văzut pe mine făcând. Că această primire de străini este mai bine primită la Dumnezeu, decât toate faptele bune. Şi care pe acestea le-ar păzi cu sârguinţă pentru dragostea lui Dumnezeu, află multă plată la împărăţia Lui cea cerească. Şi pentru ca să vă îndemnaţi toate

---

(a) Lc. 18, 18-25; 12, 16-21; 16, 19-31

rudeniile mele la această plăcută lui Dumnezeu faptă a facerii de bine şi a milostivirii către cei străini şi săraci, am să vă povestesc acum, la ziua mea cea mai de pe urmă, înfricoşata vedenie, pe care am văzut-o când vă aduceţi aminte că m-aţi aflat în mijlocul casei mele zăcând ca un mort. Ştiţi cum că din copilăria mea aveam multă evlavie către Preasfânta Născătoarea de Dumnezeu, şi-i citeam în fiecare zi laude şi rugăciuni, pe cât puteam. Şi pentru mult dorul acesta şi dragostea pe care o aveam către Dânsa, din tot sufletul şi inima mea, m-a învrednicit Stăpânul pentru rugăciunile ei, de multe daruri şi hărăziri şi mai ales pentru milostivirea şi îndurarea către cei săraci şi străini, după cum voi ştiţi câtă osârdie aveam spre primirea de străini, pe fiecare primindu-l şi dăruindu-le tuturor cu îndestulare cele ce le trebuia.

Deci în noaptea aceea în care ştiţi că am avut vedenia, am auzit un glas care mă striga pe nume cu poruncă, zicând către mine:

– Ridică-te din pat şi urmează mie.

Iar eu ridicându-mă m-a apucat de mână şi mă trăgea cu sârguinţă acela care m-a strigat şi m-a dus într-o livadă mare. Şi atunci povăţuitorul meu s-a făcut nevăzut şi m-a lăsat singur în câmpul acela mare, foarte scârbit. Aşa stând şi neştiind ce să fac, am auzit în urma mea glasuri înfricoşate şi mare tulburare şi întorcându-mă am văzut că era mulţime nenumărată de draci, venind asupra mea ca să mă răpească ca nişte fiare neîmblânzite. Iar eu după ce i-am văzut, am fugit pe cât puteam, alergând cu frică şi cu groază neasemănată, până ce am ajuns la o casă şi intrând am închis uşa, ci şi pe aceea au stricat-o şi au intrat ca să mă răpească. Deci, pentru ca să înţelegeţi pricina bine, ascultaţi şi acestea: Sunt trei ani de când am luat pe un străin aici în casa mea, din seara Sfintelor Patimi, ca să-l ospătez totdeauna ca pe un străin după obicei. Şi ajungând aici am aflat pe alt sărac, pe care l-a ţinut maica mea după porunca care i-am dat-o, ca să primească câte unul şi să-i slujească ca la un Înger, apoi după puţin timp s-a întâmplat de a adus pe altul, un frate al său, de care m-am bucurat prea mult căci m-am învrednicit să primesc în casa mea pe cei trei străini, în chipul Preasfintei Treimi şi i-am ospătat cu îndestulare, pe cât îmi era puterea mea, cu faţa veselă.

Deci când au aruncat dracii jos uşa, după cum am spus mai sus şi au intrat, am început ca să strig către Domnul ca să-mi ajute pentru rugăciunile pururea Fecioarei Maria şi atunci am văzut trei bărbaţi frumoşi, care au zis către mine:

– Să nu te temi, că noi am venit ca să-ţi ajutăm. Şi aşa, după ce au gonit pe draci, m-au întrebat dacă îi ştiu, iar eu am zis:

– Nu vă ştiu, domnii mei, iar aceia au răspuns:

– Noi suntem acei trei străini, pe care ne-ai primit în casa ta şi ne-ai ospătat totdeauna prea cu îndestulare cu toată inima şi cu toată dragostea, ca şi Avraam şi ne-a trimis Domnul spre ajutorul tău, pentru ca să-ţi răsplătim pentru multa dragoste pe care ai arătat-o către noi, şi iată te-am slobozit din mâinile diavolilor. Acestea zicând s-au făcut nevăzuţi, iar eu mulţumind lui Dumnezeu, am rămas puţină vreme în casa aceea, temându-mă să ies, nu cumva se va întâmpla iarăşi să mă ispitească, însă am făcut Semnul Cinstitei Cruci şi am ieşit, având nădejdea mea la Domnul.

Deci umblând puţin, iată au alergat înapoia mea dracii, strigând acestea:

– Iată că aleargă degrab; să-l prindem măcar acum să nu ne scape.

Iar eu temându-mă, mai tare fugeam şi strigam: “Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi mie”.

Aşa fugind am ajuns la un râu de foc, care era plini de şerpi şi de alte fiare înfricoşate ale iadului şi erau afundate în foc până la gât şi capetele erau afară cu gurile căscate, ca să primească ceva mâncare. Dracii care mă vânau, mă strigau ca să cad în râu, sau ei cu sila să mă arunce, iar eu căutam împrejur, dacă ar fi fost alt loc ca să aflu vreun ajutor şi văzui acolo aproape un podişor mai strâmt decât o palmă şi atât de înalt, încât mi se părea cum că ajunge până la cer. Neştiind dar ce să fac din aceste trei: Să cad în râul acela, mă temeam de foc şi de balauri; să mă sui pe podişor, mi se părea lucru foarte greu şi cu neputinţă; să rămân în stăpânirea dracilor, mai rău era. Însă am vrut ca să mă sui pe pod mai bine decât să cad în râu. Şi aşa, m-am suit pe o treaptă cu multă frică şi groază nemăsurată. Iar răii draci veneau pe urmă strigând; însă când eram la vârful podişorului m-au ajuns şi dracii. Atunci eu am strigat acestea cu lacrimi: “Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi mie”. Şi îndată s-a aflat de faţă acolo înaintea noastră Maica Milostivirii, cea iubitoare de milostivire şi Împărăteasa Îngerilor şi mi-a dat Sfânta ei dreaptă, zicându-mi:

– Nu te teme, iubitul Meu rob, că după cum tu ai fost prietenul meu citind rugăciuni şi laude şi miluiai pe fraţii Fiului şi Stăpânului meu, aşa am venit şi eu să-ţi ajut la nevoia ta.

Acestea zicând, mă ţinea de mâna cea dreaptă, şi (o, minune!) într-un minut de ceas m-a adus în casa mea, în care m-aţi aflat rămas ca un mort atâtea zile, de frică mare.

Deci, fiul meu, păzeşte-te să nu te leneveşti niciodată de la slujba atotputernicei Maicii Stăpânului, ci în tot ceasul laud-o şi o slăveşte după cuviinţă, după cum ştii că am făcut şi eu, dacă voieşti să o afli şi tu ajutătoare la atâtea nevoi. Şi acestea îţi porunceşte întâia mea poruncă, iar cea de a doua după cum şi întâia ţi-am spus-o ţie, sileşte-te pe sineţi, pe cât poţi, să iubeşti pe cei străini şi săraci şi să le dai toate cele spre trebuinţă, dacă voieşti ca să dobândeşti într-această lume tot binele şi în veacul ce va să fie să moşteneşti Cereasca Împărăţie.

Acestea zicând pururea pomenitul şi sfătuind pe cei ce stau de faţă ca să aibă multă cucernicie şi evlavie către prea lăudata Fecioară şi să ajute pe cei săraci şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu. Iar fiul lui aducându-şi aminte de părinteştile porunci, a petrecut viaţa cu fapte bune şi după sfârşitul vieţii lui s-a învrednicit de fericirea cea veşnică (a).

Palatul lui Hundaforus. ...Soarta desemnă pe Apostolul Toma pentru a predica Evanghelia în Indii. El se spăimântă de a se duce într-o ţară atât de sălbatică. Însă Domnul i se arătă, îl mângâie şi îi promise de a fi cu el. Toma plecă. Pe cale întâlni un neguţător foarte bogat cu numele Avan, pe care regele Indiilor Hundaforus, îl trimisese în Palestina pentru a căuta acolo un arhitect celebru pentru a-i construi un palat ca acelea ale Cezarilor romani. Avan istorisi Apostolului scopul călătoriei sale şi Toma zise că el e un arhitect. Avan fu încântat de aceasta şi se duseră împreună în Indii. Când ajunseră acolo, Avan prezentă regelui pe arhitectul atât de dorit.

Hundaforus comunică Apostolului dorinţa sa de a avea un palat asemenea celor ale romanilor şi Toma răspunse că ar putea să-i construiască unul asemenea. Afacerea fu încheiată şi Apostolul primi o mare cantitate de aur şi de argint pentru cheltuielile construcţiei. Regele fu obligat a se duce în alte părţi ale Indiei şi Apostolul începu a predica Evanghelia şi a învăţa pe popor Credinţa creştină, făcând multe milostenii celor lipsiţi. Aproape doi ani după aceea regele trimise să întrebe ce face cu construcţia palatului. Toma răspunse că

(a) Min. 64 a Maicii Domnului

nu mai rămâne decât a face acoperământul palatului şi primi încă o sumă considerabilă pentru acest sfârşit. Cu toate acestea se raportă regelui că nu se începuse nici o clădire şi că străinul învăţa pe popor o religie nouă şi risipea vistieriile regelui la săraci. Regele reîntorcându-se la el văzu că într-adevăr clădirea nici nu era începută. Atunci el porunci de a arunca în închisoare pe Toma şi pe Avan, cu intenţia de a-i condamna la moarte crudă.

În acea vreme, fratele regelui aflând de nefericirea lui Hundaforus, căzu grav bolnav şi trimise să spună regelui că el fusese atât de crud lovit de nefericirea fratelui său şi că este atât de bolnav, încât e aproape de a muri. El muri într-adevăr. Atunci regele uită întristarea ce-i pricinuise Toma şi plânse cu amar moartea fratelui său mult iubit. Îngerul Domnului arătă sufletului repauzatului locurile cereşti şi-i arătă şi palatele luminoase şi măreţe ale drepţilor. Îngerul întrebă pe suflet:

– În care din aceste palate ai voi tu să locuieşti? Sufletul răspunse, privind pe acel ce se păruse cel mai frumos:

– Dacă mi s-ar permite de a locui în cel mai mic unghi din acest palat, n-aş dori nimic mai mult.

– Nu – îi răspunse îngerul – tu nu poţi locui în acest palat, căci este al fratelui tău. Toma i l-a zidit cu aurul ce primea de la rege pentru clădirea palatului pământesc.

– Te rog, Dumnezeul meu, zise atunci sufletul, lasă-mă să mă întorc la fratele meu, ca să cumpăr acest palat de la el, fiindcă el nu-i cunoaşte toată frumuseţea şi mă voi reîntoarce iarăşi aici.

Îngerul făcu să intre iarăşi sufletul în corp şi mortul reînvie. El păru a se deştepta dintr-un somn lung şi se adresă imediat către acei ce-l înconjurau, rugându-i de a merge să spună regelui să vină fără a întârzia un minut.

Regele aflând că fratele său a reînviat, a avut o mare bucurie şi a alergat îndată să-l vadă. Reînviatul începu ai zice:

– Frate! Ştiu bine că tu mă iubeşti şi m-ai plâns cu amar! Ştiu de asemenea, bunul meu rege şi frate, că ai fi dat bucuros până la jumătate din împărăţia ta, pentru a mă răscumpăra de la moarte! Nu-i aşa?

– Tu cunoşti iubirea mea pentru tine şi speranţa ta nu te-a înşelat, răspunse regele.

Reînviatul începu:

– Dacă tu mă iubeşti cu adevărat, dăruieşte-mi un lucru şi nu mi-l refuza.

– Tot ce este în împărăţia mea îţi dau ţie, iubite frate. Şi el întări promisiunea sa cu un jurământ. Atunci reînviatul continuă:

– Dă-mi palatul ce ai tu în cer şi ia în schimb tot ce am eu pe pământ.

Regele auzind această rugăminte, deveni gânditor şi zise după o lungă tăcere:

– Ce palat am eu în cer?

– Tu ai în cer un palat astfel, că nu poţi să ţi-l închipui şi cum nu se poate vedea pe tot pământul, răspunse reînviatul.

– Acest palat a fost construit pentru tine de Toma, străinul pe care tu îl ţii la închisoare. Eu am văzut palatul, i-am admirat nespusa frumuseţe şi am dorit să locuiesc în cel mai mic unghi al său, însă îngerul ce-mi arăta locuinţele cereşti mi-a zis: "Tu nu poţi locui acolo, căci acest palat este al fratelui tău şi Toma este care i l-a construit". Am rugat pe înger de a mă lăsă să mă întorc la tine, pentru a te ruga să-mi dai acest palat. Deci, dacă mă iubeşti, dă-mi-l pe acela mie şi ia în schimb tot ce am eu pe pământ.

Atunci regele se bucură îndoit: de reînvierea fratelui său şi de locuinţa ce i-a construit Toma în cer şi zise reînviatului:

– Frate, am jurat de a nu-ţi refuza nimic din ceea ce am în împărăţia mea şi în puterea mea pe pământ; cât pentru locuinţa ce am în cer, n-am jurat nimic. Însă dacă tu doreşti a poseda un asemenea palat, arhitectul care este încă aici, poate să-ţi construiască unul întocmai.

Şi el ordonă de a scoate din închisoare pe Toma şi de a i-l aduce. El merse însuşi în întâmpinarea Apostolului, se prosternă la picioarele sale şi-i ceru iertare pentru că a păcătuit către dânsul prin ignoranţă. Atunci Apostolul mulţumi lui Dumnezeu, dând Botezul la amândoi fraţii şi-i învăţă credinţa creştină; iar reînviatul îşi pregăti astfel, prin numeroase milostenii, o locuinţă veşnică în ceruri...

Această reînviere a repauzatului mărturiseşte despre adevărul credinţei creştine, precum şi despre puterea milosteniei, care curăţă sufletul de păcate şi-l mântuie de moartea veşnică (a).

"Tomo! Pentru că M-ai văzut, ai crezut! Fericiţi sunt cei ce n-au văzut şi au crezut" (b).

(a) Din "Viaţa Repauzaţilor", pg. 72-74. (b) Ioan 20, 29

Îndoita moarte a zgârcitului. În 1848 avu loc în Bolognia următoarea întâmplare: În oraş trăia de multă vreme un croitor în cea mai neagră mizerie. Locuia într-o casă mică, scundă, se îmbrăca în zdrenţe şi se hrănea, când avea, cu pâine uscată şi apă. Fiind bătrân, muri nu peste multă vreme. Vecinii intrigaţi că nu-l mai văzură prin curte, făcură arătare la poliţie. Autorităţile ieşind la faţa locului, intrară în casa croitorului. Îl aflară mort pe nişte paie, rezemându-şi capul pe o piatră, care se vede că-i servea drept pernă. Subsuoară însă ţinea strâns o lădiţă de lemn plină cu aur. Se dovedise că croitorul murise de foame (a).

Milostenia te ajută după moarte. "Cu putinţă este – zice Sf. Ioan Gură de Aur – încă şi la răsuflarea cea mai de pe urmă a plăcea lui Dumnezeu prin milostenie, dar nu aşa ca în viaţă. Dar oare se poate? Cu adevărat că se poate. Cum şi în ce chip? Dacă măcar atunci vei scrie pe Domnul Hristos împreună cu toţi moştenitorii tăi şi-i vei da şi Lui parte din averea ta. De nu L-ai hrănit pe El când trăiai, măcar ducându-te să o faci aceasta şi când iată nu mai eşti stăpân al averii tale, dă-i Lui partea ta măcar atunci, dezleagă-ţi vătămarea neomeniei măcar pe patul morţii, dacă în viaţă n-ai făcut-o. Ce fel de milă vrei să dobândeşti tu, de vreme ce, când trăiai, nu L-ai hrănit şi acum, nevrând, iată, ai să te duci la Dânsul, au nu voieşti nici cu puţine să-l dăruieşti pe El? Au doară voieşti să te faci vrăjmaş Lui şi pizmaş, pentru că nici pe acelea nu i le dai, pe care ţi le-au dat, de care tu acum nu mai ai trebuinţă!

Mulţi oameni de năprasnă au murit, iar ţie ţi-a dăruit Dumnezeu timp să-ţi rânduieşti averea ta şi ale casei tale toate să le îndreptezi. Ce răspuns vei da Mântuitorului?... De vreme ce şi acest dar luându-l de la Dânsul, nici de silă nu voieşti a fi iubitor de oameni. Dacă n-ai făcut în viaţa ta vreun folos sufletului tău, măcar la moarte să-ţi faci ţie vreun bine, iar dacă nici atunci nu-ţi vei face, apoi cine va putea să-ţi ajute ţie, când te vei judeca? Când erai în viaţă, ca un nemuritor te ţineai de averea ta, apoi măcar acum când iată că mori, să te lepezi de năravul cel rău al zgârceniei. Încă voi să-ţi zic, măcar deşi greu îţi este a auzi şi te cutremuri, ci însă nevoie este a zice: că adică măcar cu slugile tale să numeri pe Stăpânul. Când acum vei ierta pe slugi, iartă şi pe Hristos şi din foamete şi nevoi şi din temniţă şi din golătate

(a) O.M.P. ist. 25

slobozeşte-l. Au nu te înspăimânţi auzind acum cele ce s-au zis? Iată, când te vei duce acolo, mult mai amare decât acestea vei auzi şi munca cea nesuferită o vei lua. Ce vei zice şi la cine vei scăpa şi pe cine vei chema ajutor ţie? Oare pe Avraam? Dar acela nu te va asculta! Au vei chema în ajutor pe moş sau pe tată? Nici aceştia nu vor putea să te izbăvească pe tine măcar de ar fi şi foarte sfinţi, fiindcă fiecare din ei după faptele sale va lua. Deci măcar deşi până aici ai fost crud şi nemilostiv, apoi măcar de acum fie-ţi milă de ceata săracilor (sufleteşte şi trupeşte) care cer şi te roagă pe tine şi vei câştiga milă de la Dumnezeu. Dacă nici de aceia nu ţi-e jale, fii milostiv măcar pentru bunătăţile cele făgăduite ţie şi să dai milostenie. Ce milă vei lua dacă după atâtea sfătuiri treci cu vederea pe cel ce are trebuinţă? Deci cu adevărat îţi zic ţie: "Miluieşte, ca şi tu însuţi să fii miluit de la Dumnezeu, a Căruia este Slava în veci. Amin. (a).

AVARIŢIA A UCIS ŞI UCIDE SUMEDENII DE SUFLETE

Văzătorul cu Duhul, Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos, a întâlnit un monah cu un şarpe înfricoşat încolăcit după grumazul lui; iar sus în văzduh, deasupra capului acelui pătimaş, era o scrisoare cu litere negre: "Şarpele iubirii de argint".

Păcatul acesta al avariţiei, zgârceniei, iubirii de argint sau al vânării necumpătată după înmulţirea şi îngrămădirea avuţiei, este rădăcina tuturor relelor pentru că din aceasta se nasc alte păcate grele, mari şi multe (b). Avarii n-au odihnă, nedreptăţesc văduvele, orfanii şi săracii, înşeală pe cine pot, rup legăturile creştineşti, familiare şi prieteneşti, nu cruţă dreptul şi viaţa aproapelui, nesocotesc adevărul, spun minciuni, calcă jurămintele, sunt cruzi şi nemilostivi la durerile, mizeriile şi lacrimile necăjiţilor. Păcatul acesta a împins pe Laban a răpi dreptul ginerelui său Iacob (c); pe Ahan la prăbuşire sub anatemă şi pierzare cu toată casa lui (d); pe fiii Arhiereului Eli, conducător al lui Israel, la răpirea darurilor aduse de credincioşi jertfă Domnului, pentru care s-au prăbuşit groaznic în pierzare cu toată casa lor (e); pe

(a) Prolog. 19 VII. (b) 1 Tim. 6, 9-10. (c) Fac. 31, 36-42. (d) Is. N. 7. (e) 1 Împ. 2, 12-17, 22-36; 3, 11-14

fiii proorocului-judecător Samuil la mită şi călcarea dreptăţii, pentru care au fost despuiaţi de dregătoria stăpânirii (a); pe împăratul Saul la câştig urâcios lui Dumnezeu, pentru care şi-a pierdut darul, pacea, puterea, împărăţia şi viaţa (b); pe Ahab la uciderea lui Nabot (c); pe Ghiezi la vicleşug, răpire şi minciună, pentru care a fost pedepsit cu lepra lui Neeman Sirianul (d); pe preoţii iudeilor, ruginiţi în grijile satisfacerii plăcerilor trupeşti, în pierzare, împreună cu ascultătorii lor (e); pe împăratul Ioachim la vieţuirea păcătoasă, strângerea averii şi îngroparea, asemenea unui măgar (f); pe tânărul bogat l-a depărtat de la viaţă înapoi la pierzare (g); pe bogatul nemilostiv şi pe bogatul lacom în flăcările iadului (h); pe Iuda Iscarioteanul care purta punga cu bani, a vinde pe Mântuitorul lumii în 30 de arginţi vrăjmaşilor Săi, pentru care s-a prăbuşit în pierzare vremelnică (i); pe farisei urâcioşi înaintea lui Dumnezeu (j); pe Anania şi Safira la minţire contra adevărului Duhului Sfânt şi-n pierzare (k) şi pe mulţi alţi avari din Vechiul şi Noul Testament, care toţi au fost pedepsiţi groaznic de Dumnezeu.

„Cel ce iubeşte argintul, nu se va sătura de argint şi cel ce iubeşte rodurile în mulţimea lor, nu se va desfăta cu ele... Şi aceasta este deşertăciune" (l). Creştinul care-şi adună strictul necesar nu se prihăneşte. "Dacă vedem pe vreun serv al Domnului Dumnezeu mai-nainte îngrijindu-se ca să nu-i lipsească cele de trebuinţă pentru viaţă, să nu-l judecăm că este îngrijit petru ziua de mâine" zice feric. Augustin, aducând exemplu Faptele Apostolilor 11, 28-30. Tot omul căruia i-a dat Dumnezeu, bogăţie şi avere şi l-au învolnicit ca să mănânce dintr-însele "*să-şi ia partea sa şi să se veselească din osteneala sa, acesta darul lui Dumnezeu este...*" (m) cu condiţia de a nu se robi averii. În acest scop Mântuitorul învaţă: "*Nimeni nu poate sluji la doi domni, că sau pe unul va urî şi pe altul va iubi, sau de unul se va ţine şi de altul nu va îngriji. Nu puteţi lui Dumnezeu a sluji şi lui Mamona*". Grija şi robirea omului la adunarea averii pentru satisfacerea feluritelor plăceri păcătoase, face pe creştin sterp, nerodnic şi pustiu de virtuţi creştineşti şi fapte bune, asemenea seminţelor pierdute din Sfânta Evanghelie. "*...Iar sămânţa cea semă-*

(a) 1 Împ. 8-12. (b) 1 Împ. 15, 28, 31; 1 Par. 10. (c) 3Împ. 21, 22. (d) 4 Împ. 5. (e) Is. 56, 9-12; Is. 6, 13-21; 14. (f) Ier. 22, 17-19. (g) Mt. 19, 22-24. (h) Lc. 16; 12, 16-20. (i) Mt. 26, 14-25; 45-50; 27, 3-1; F. Ap. 1, 16-20. (j) Lc. 16, 14-15. (k) F. Ap. 5, 1-11. (l) Eccl. 5, 9. (m) Eccl. 2, 10; 3, 22

nată în spini, aceasta este, care aude Cuvântul; iar grija veacului acestuia şi înşelăciunea bogăţiei; îneacă cuvântul şi neroditor se face...” (a). Aceasta o arată şi Sf. Ap şi Ev. Ioan, zicând: “*Cel ce are bogăţia lumii acesteia şi vede pe fratele său având trebuinţă, şi-şi închide inima despre dânsul, cum rămâne dragostea lui Dumnezeu într-însul?”* (b)

„Iubitorul de argint nu este avut – zice Sf. Ioan Hrisostom – el suferă de multe lipsuri; iar cel ce se suferă de multe lipsuri, nu are niciodată de prisos. Avarul este străjer; iar nu stăpân. Avarul este sluga; iar nu proprietarul averii sale. Acestuia mai lesne îi este a tăia din trupul său, decât să dea din banii săi ascunşi, ş.a.m.d. “Priveşte – zice feric. Augustin – avuţia numai ca un mijloc de care ai trebuinţă în călătorie; iar nu ca un aliment al iubirii de argint. Serveşte-te de bunurile lumeşti; iar nu te face robul lor. Priveşte viaţa ca o ospătărie, pe care curând ai să o părăseşti...”.

„Păzeşte – zice Dumnezeiasca Scriptură – *ca nu după ce vei mânca şi sătura, şi-ţi vei zidi case bune şi vei locui într-însele şi după ce ţi se vor înmulţi boii tăi şi oile tale şi după ce ţi se va înmulţi argintul şi aurul... să te înalţi cu inima şi să uiţi pe Domnul Dumnezeul tău...”. “Să nu vă nădăjduiţi spre nedreptate şi spre jefuire nu poftiţi: Bogăţia de ar curge, nu vă lipiţi inima... Să nu se laude cel bogat întru bogăţia lui... Amin, amin zic vouă; cu anevoie va intra bogatul în Împărăţia Cerurilor... Vai vouă bogaţilor că vă luaţi mângâierea voastră... Vedeţi şi vă feriţi de lăcomie, că nu întru a prisosi cuiva din avuţiile sale este viaţa lui”.*

Pilde; bogatul dornic de viaţa veşnică dar avar, bogatul nemilostiv, bogatul lacom, ş.a. “*...Cei ce vor să se îmbogăţească, cad în ispite şi în curse şi în pofte multe fără de socoteală şi vătămătoare, care cufundă pe oameni în pieire şi în pierzare. Căci rădăcina tuturor relelor, este iubirea de argint, pe care unii poftind-o au rătăcit din credinţă şi s-au pătruns cu dureri multe...”* (c).

Acestea cunoscându-le bine Sf. Apostol Pavel, scrie ucenicului său Timotei, Episcopul Efesului, zicând: “*Celor bogaţi în veacul acesta porunceşte-le să nu se înalţe cu gândul, nici să nădăjduiască spre bogăţia cea nestătătoare; ci în Dumnezeul Cel viu, care ne dă nouă*

(a) Mt. 6, 24; 13, 22. (b) 1 Ioan 3, 17. (c) Deutr. 8, 12; Ps. 61, 10; Ier. 9, 22; Mt. 19, 23; Lc. 6, 24; 12, 15; 1 Tim. 6, 9-10

toate cele de prisos spre desfătare. Să facă lucruri bune, să se îmbogăţească în fapte bune, să fie lesne dătători, împărtăşitori, agonisindu-şi loruşi temelie bună în veacul cel viitor, ca să ia viaţa cea veşnică. Ştiind că nimic n-am adus în lume, arătat este că nici a scoate ceva nu putem. Deci, având hrană şi îmbrăcăminte, cu acestea să fim îndestulaţi...” (a). Înţeleptul Solomon cunoscând greutatea avuţilor şi a săracilor, zice: “*Bogăţie şi sărăcie nu-mi da* (Doamne) *ci-mi rânduieşte cele de lipsă şi cele de ajuns. Ca nu săturându-mă să mă fac bârfitor şi să zic: Cine este Domnul? Sau fiind sărac să fur şi să jur pe Numele lui Dumnezeu”* (b).

Teofrast descrie chipul avarilor mascându-se adeseori cu chipul faptei bune, zicând: “Când dă o masă, nu pune înainte bucate de ajuns. Se ascunde de oaspetele ce stă în gazdă la dânsul; şi dacă împarte porţiile la masă, pune mai mare pentru sine, porţie îndoită, sub cuvânt că cel ce poartă cheltuiala trebuie să aibă şi parte mai mare decât toţi ceilalţi. Când e trimis împreună cu alţii într-o însărcinare publică, lasă familiei cheltuielile sale de transport şi trăieşte pe spatele tovarăşului său. Împovărează cu bagaj pe sclavii ce-l însoţesc şi nu le dă hrană de ajuns. Dacă copiii săi, pentru caz de boală nu s-au dus o lună la şcoală, el desigur scade pe acest timp banii câţi trebuia să plătească pentru lecţii. Dacă un prieten se căsătoreşte sau are să-şi mărite fata, el pretextă repede o călătorie pentru a scăpa de darul de nuntă. Nu dă nimic împrumut, doar lucruri de nimic fără de nici un preţ, etc.

Din cele arătate reiese destul de clar că: “Iubirea de argint este rădăcina tuturor răutăţilor”. Păcatul acesta este o rădăcină blestemată din care se naşte şi creşte copacul cu multe crengi şi roade demonice sau păcate rele: trădarea, frauda, înşelătoria, jurământul fals şi silnicia. “Această urâcioasă pasiune a iubirii de argint – scrie Sf. Ioan Gură de Aur – pune în mişcare toate neamurile pământului, ea porunceşte şi stăpâneşte împărăţiile în care toate se fac în vederea bogăţiilor; ea înarmează pe principi (stăpânitorii ţărilor) unul contra altuia; ea adună oameni, compune armate; ea este pricina certurilor, urâciunilor, omuciderilor, ea violează secretele cele mai mari şi face pe om trădător către rege şi patrie; ea pune în asediu oraşele; de câte ori ea prezidează la tribunale şi dictează hotărâri, rupe legăturile

(a) 1 Tim. 6, 17-19, 7, 8. (b) Pr. Sol. 30, 7-9

prieteniei celei mai strânse; ea permite totul în raporturile lumeşti. Pentru a nu ne întinde prea mult, vom arăta aici pe scurt despre cele cinci păcate care se nasc din scumpete:

Trădarea. Trădarea consistă în a descoperi pe nedrept, pentru bani, un lucru vătămător cuiva. Aşa Iuda Iscarioteanul a trădat pe Răscumpărătorul pentru treizeci de arginţi.

Frauda. Frauda consistă în a se folosi cu şiretenii de mijloacele în stare de a înşela pe aproapele şi aceasta pentru a câtiga bani. Aceasta se face mai mult la cumpărări, vânzări şi tocmeli.

Înşelăciunea. Înşelăciunea este o minciună în vorbe spre a câştiga bani. Deosebirea între fraudă şi înşelăciune este aceea, că frauda este o minciună în fapte. Astfel negustorul care vinde cu cântar fals, comite o fraudă, pe când cel ce spune că a plătit marfa lui mai scumpă de cum a plătit-o într-adevăr, cu scop de a o vinde mai scump decât valorează, comite o înşelăciune.

Jurământul fals, nu este altceva, decât o înşelăciune întărită cu jurământ.

Silnicia este păcatul bogaţilor şi al puternicilor care răpesc averea celor mici, spre a-şi mulţumi scumpetea. Astfel a păcătuit împăratul Ahab despuind pe săracul Nabot de via sa. Este un abuz de putere ce comit creditorii către debitorii lor, când îi silesc de a presta ceea ce nu pot sau nu vreau, pricinuind astfel procese costisitoare pentru debitori. Despre păcatul acesta zice Sfânta Scriptură: "*Cel ce năpăstuieşte pe sărac, înmulţeşte relele sale*" şi adaugă: "*Nu sili pe mişel că sărăceşte şi să nu necinsteşti pe cel sărac în porţi, că Domnul va judeca lui judecată*" (a).

Păcatul ce se opune zgârceniei sau iubirii de argint, este risipa.

Pe când scumpetea îndeamnă pe om să adune şi să strângă cât se poate de multe averi lumeşti, prodigalitatea din contră îl împinge spre a risipi ce are, în contra regulilor înţelepciunii. Dar de este păcat a iubi prea mult argintul, asemenea este păcat a-l dispreţui, căci argintul este folositor şi omul înţelept întrebuinţează bunurile pe care i le-a dat Providenţa, spre a trăi cinstit după treapta sa socială, spre a-şi pune o parte rezervă pentru "zilele negre" şi spre a face pomană săracilor. "*Să nu vinzi moşia ta pentru petreceri* – scrie Sf. Ambrozie – *să nu vinzi dreptul averii tale pentru mese şi primiri, să nu joci casa ta la cărţi, să nu pierzi moştenirea tatălui tău*" (b).

(a) Pr. Sol. 27, 16, 22. (b) Amb. de Nab. c. 3. Nr. 13 după T.M.C. pg. 103-105

DĂRNICIA FERICEŞTE PE CEI DARNICI

Numele darnicilor se scriu în Cartea Vieţii. Darnicii curaţi încep a gusta din nectarul fericirii veşnice chiar de aici de pe pământ. Creştinii aceştia, având hrană şi îmbrăcămintea strict necesară, după cuvântul Apostolului, se simt îndestulaţi şi mulţumiţi, ştiind că: *"Nimic n-am adus cu noi în lume şi iarăşi, nimic nu putem scoate din ea"* (a).

Aceasta ştiind-o bine Sf. Ap. Pavel, învăţa pe creştini să lucreze şi să dea milostenie din munca şi venitul lor curat şi nu din înşelătorii sau din răpiri. *"Cel ce fură să nu mai fure; ci mai vârtos să se ostenească, lucrând binele cu mâinile sale, ca să aibă* (pentru sine) *să dea şi celui lipsit..."* (b).

Omul înţelept, spre a se feri de scumpete, îşi va aduce aminte că este călător pe pământ, că toate bunurile lumeşti sunt deşertăciuni, care dispar repede, că viaţa zgârcitului este plină de întristare, fiindcă nu se foloseşte de ce are, este dispreţuit de rude, nefolositor prietenilor, nesuferit de servitori, greu pentru străini, plictisitor pentru vecini, rău pentru soţie, ziua şi noaptea plini de griji şi gânduri. Dânsul trebuie – spre a se vindeca de această boală – să se gândească la ceea ce a spus Mântuitorul: *"Fericiţi cei săraci cu duhul"* (c) *adică cei ce se folosesc de toate numai pentru a se ridica în iubirea Dumnezeiască şi nu sunt lipiţi de averile lumeşti cu sufletul lor. Fiul lui Dumnezeu, Care precum spune Sf. Ap. Pavel: "Bogat fiind, pentru noi a sărăcit"* (d) a zis: *"Vedeţi şi vă feriţi de lăcomie, că nu întru a prisosi cuiva din avuţiile sale este viaţa lui"* (e). Şi nu numai învăţătură, ci şi exemplu ne-a dat, căci S-a făcut sărac, a trăit în mijlocul săracilor, a căutat ucenici săraci, s-a născut într-un grajd rece, umed şi întunecos, a murit pe o Cruce şi trăind a spus cu drept cuvânt, că: *"Vulpile au vizuini şi păsările cerului cuiburi; iar Fiul Omului n-are unde să-şi plece capul"* (f).

Dacă scumpul va considera aceasta atunci nu numai că se va feri de scumpete, ci chiar va practica virtutea contra ei, adică generozitatea sau dărnicia şi pentru săraci va fi un binefăcător, dobândind astfel Împărăţia cerurilor, căci Iisus Hristos a zis: *"Daţi şi vi se va da vouă, măsură bună, îndesată şi clătită şi pe deasupra vărsându-se vor da*

(a) 1 Tim. 6, 6-10. (b) Efs. 4, 28. (c) Mt. 5, 3. (d) 2 Cor. 8, 9. (e) Lc. 12, 15. (f) Lc. 9, 58

în sânul vostru, căci cu aceeaşi măsură cu care veţi măsura vi se va măsura vouă" (a).

Exemple de milostivire sau de dărnicie avem pe Mântuitorul, pe Sfinţii Apostoli, pe Tobie, pe Tavita şi pe mulţi alţii. Sfântul Ilarion n-a primit darurile trimise de împăratul Constantin cel Mare, zicând că cel ce trăieşte cu pâine de orz, n-are trebuinţă de aur.

Avva Agathon miluieşte pe Îngerul Domnului. A intrat odată Avva Agathon în cetate să-şi vândă puţinele vase şi a găsit pe un lepros lepădat în cale.

– Unde te duci? i-a zis lui leprosul.

– În cetate să vând nişte vase, i-a răspuns Avva Agathon.

– Fă dragoste şi mă ia acolo, i-a zis lui leprosul.

Şi luându-l pe spatele sale, l-a dus în cetate.

– Unde vei vinde vasele tale, acolo să mă pui, i-a zis lui acesta.

Şi a făcut bătrânul aşa. Şi după ce vindea un vas, bubosul zicea:

– În cât l-ai vândut?

– Într-atâta, îi răspundea. Şi-i zicea iarăşi:

– Cumpără-mi o plăcintă. Îi cumpăra.

Şi când vindea alt vas, îi zicea leprosul iarăşi:

– Dar acesta cu cât?

– Într-atâta, îi răspundea bătrânul. Şi îi zicea iarăşi:

– Cumpără-mi acest lucru, şi îi cumpăra.

Deci, după ce a vândut toate vasele şi voia să se ducă, i-a zis bubosul:

– Te duci? şi i-a răspuns lui:

– Aşa! Şi i-a zis din nou:

– Fă iarăşi dragoste de mă du unde m-ai găsit.

Şi luându-l pe spatele sale, l-a dus la locul lui şi i-a zis lui:

– Binecuvântat eşti, Agathoane, de Domnul, în cer şi pe pământ.

Şi ridicând ochii săi, pe nimeni n-a văzut, că a fost Îngerul Domnului, care a venit să-l ispitească.

Un stareţ face milă cu Domnul Hristos. A întrebat un bătrân: de se folosesc cei ce cer rugăciunile Părinţilor, iar ei se lenevesc. Şi a răspuns: că mult poate rugăciunea dreptului, precum este scris; însă care se face, adică aceea care se ajutorează şi de cel ce cere rugăciunea, păzindu-se el cu toată osârdia şi cu durere de inimă, de

(a) Lc. 6, 38; T.M.C. pg. 105

gânduri şi fapte rele. Că de va petrece cu nebăgare de seamă, nici un folos nu-i va fi, măcar Sfinţii de se vor ruga pentru el. Că unul zidind şi unul surpând, ce au folosit, fără numai osteneli? A adăugat încă şi acest fel de povestire, zicând: "Era un sfânt părinte al unei chinovii, împodobit cu toată fapta bună, iar mai vârtos cu smerita cugetare, cu blândeţe, cu milostivirea către săraci şi cu dragostea. Acesta se ruga mult lui Dumnezeu zicând:

– Doamne, mă ştii pe mine cât sunt de păcătos, dar nădăjduiesc în îndurările Tale, să mă mântuiesc prin mila Ta. Deci mă rog bunătăţii Tale, Stăpâne, să nu mă desparţi de sinodia mea, ci împreună cu mine şi pe aceia învredniceşte-i împărăţiei Tale, pentru nespusa Ta bunătate.

Deci această rugăciune neîncetat el făcând-o, l-a încredinţat iubitorul de oameni Dumnezeu în acest chip: Vrea să se săvârşească pomenire de Sfinţi la altă mănăstire, care nu era departe de dânşii şi părinţii mănăstirii aceleia îl chemau şi pe el, împreună cu ucenicii lui. Iar el se lepăda. Dar a auzit în vis zicându-i-se să meargă, însă să trimită întâi pe ucenicii săi şi apoi să meargă el singur. Deci, ducându-se ucenicii lui, zăcea un înger, în chip de sărac bolnav, în mijlocul drumului şi venind ucenicii la locul acela şi văzându-l pe el văitându-se, l-au întrebat care e pricina? Iar el a zis:

– Sunt bolnav şi eram călare pe dobitoc şi trântindu-mă a fugit şi iată nu am pe cel ce să-mi ajute. Iar ei au zis lui:

– Ce putem să-ţi facem, Avvo? Noi suntem pe jos; şi lăsându-l s-au dus. Apoi după puţin timp a venit şi părintele lor şi l-a aflat pe el zăcând jos şi suspinând şi înştiinţându-se de pricină, i-a zis lui:

– Nu au venit nişte monahi şi nu te-au aflat aşa? Iar el a zis:

– Da, au venit, dar înştiinţându-se de pricină au trecut, zicând: Noi suntem pe jos, ce putem să-ţi facem ţie? Zis-a lui Avva:

– Poţi să umbli puţin şi să mergem? Iar el a zis:

– Nu pot! Şi Avva a zis:

– Vino dar, să te iau pe spate şi Dumnezeu va ajuta şi vom merge. Iar el a zis:

– Cum poţi atâta depărtare să mă duci pe spate, ci mergi şi te roagă pentru mine. Iar Avva a zis:

– Nu te voi lăsa, ci iată piatra aceea, te voi pune pe dânsa şi mă voi pleca şi te voi lua pe spate. Şi aşa a făcut. Şi întâi îl simţea pe el că este greu ca un om mare, apoi se făcea mai uşor şi mult mai uşor, încât se

minuna cel ce îl purta pe spate. Şi deodată s-a făcut nevăzut şi a venit glas către el:

– Fiindcă pururea te rugai pentru ucenicii tăi, ca să se învrednicească împreună cu tine de Împărăţia Cerului, ci iată, altele sunt măsurile tale, şi altele ale acelora; deci pleacă-i pe ei să vină întru purtarea ta şi vei dobândi cererea, căci Eu sunt Dreptul Judecător, răsplătind fiecăruia după faptele lui.

Săracul a primit şi Domnul a plătit. Un monah oarecare antiohian, de neam cucernic, de la mănăstirea lui Casian, a mers la sfintele locuri pentru rugăciuni şi zăbovindu-se el acolo a sfârşit cele ce avea de trebuinţă şi nu ştia ce să facă. Şi şezând la Biserică se scârbea de aceasta şi plecându-se, a adormit puţin şi a văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos grăindu-i lui:

– Du-te la iconomul Sfintei Învieri şi să-i zici lui: "M-a trimis Iisus la tine, să-mi dai pentru dânsul un galben şi-ţi voi da zapis la mână şi când va veni Iisus ţi-l va da".

Şi deşteptându-se monahul şi rugându-se a crezut cuvântului. Şi mergând a aflat pe iconomul şi i-a zis precum i-a poruncit lui. Şi a zis iconomul:

– Dar când are să vină Iisus şi să mi-l dea? Iar monahul a răspuns:

– Eu precum am auzit ţi-am spus, iar tu cum ştii aşa să faci. Şi atunci a zis iconomul:

– Fă-ţi zapisul tău. Şi a şezut monahul de a scris aşa:

„Eu, Ion călugărul, de la Antiohia Siriei, mărturisesc că am luat un galben de la tine, Ştefan Preotul iubitorul de Dumnezeu, iconomul Sfintei Învieri, trebuindu-mi. Şi spre încredinţare am făcut acest zapis al meu şi când va veni Iisus Hristos, ţi-l va da". Şi luând galbenul a plecat. Iar în noaptea cea după a doua zi, a văzut iconomul în vis pe oarecare grăindu-i lui:

– Ia-ţi galbenul şi să-mi întorci zapisul monahului. Iar el nu vrea, grăind:

– Acela a zis că Iisus va veni şi-mi va plăti. Iarăşi a zis:

– Eu sunt Iisus, ia-ţi galbenul şi-Mi dă zapisul călugărului; au doară vrei să iei mai mult ceva? Iată, ai al tău. Şi deşteptându-se, a trimis pe nişte oameni după monah, zicându-le:

– Ori unde îl veţi afla pe acel monah, să-l aduceţi la mine. Şi aflându-l i-au zis:

– Mergi, că te cheamă iconomul. Iar el temându-se, zicea întru sine, că s-a căit şi vrea să ia galbenul de la dânsul. Şi mergea cu sfială; iar acela văzându-l i-a zis:

– Kir părinte, mai ia şi alţi galbeni, câţi vei voi, şi-mi fă zapis.

Iar el i-a răspuns:

– Iartă-mă că mai mulţi nu-mi trebuiesc, destul îmi este acesta, că nici mi-a zis Domnul să iau mai mulţi decât un galben.

Iar cei ce au auzit, s-au mirat şi au proslăvit făgăduinţele Domnului cele nemincinoase.

Primitorul de străini mai mare ca postitorul. Povestesc unii pentru un bătrân, că vieţuia în Siria lângă calea pustiului şi aceasta îi era fapta lui, că în ce ceas venea vreun călugăr din pustie, cu bună nădejde îi făcea odihnă. Deci a venit oarecând un sihastru oarecare la dânsul şi i-a făcut lui odihnă, iar el nu vrea, zicând că posteşte astăzi. Şi scârbindu-se i-a zis lui:

– Nu trece cu vederea pe robul tău, rogu-mă ţie şi să pleci aşa, ci vino să ne rugăm şi iată stă aici un copac şi la care se va pleca, plecându-ne genunchii, la asta să urmăm.

Plecându-şi dar sihastrul genunchii la rugăciune, nimic nu s-a făcut; deci şi-a plecat şi primitorul de străini genunchii şi îndată s-a plecat şi copacul cu dânsul şi încredinţându-se, au mulţumit lui Dumnezeu (a).

Dând săracilor a împrumutat pe Domnul Hristos. Odinioară trăia, dragii mei – zice Sf. Sofronie – cam cu vreo 1000 de ani în urmă într-un orăşel de pe lângă cetatea Ierusalimului, o femeie creştină milostivă şi cu frica lui Dumnezeu, cu numele Porfira. Dar nefericirea acestei femei îndurate era doar, că avea de soţ pe un păgân neîmpăcat, cu numele Iulian. Trăiau de altfel în pace aceşti doi soţi, dar nu aveau în averile lor decât 50 de arginţi.

Într-o bună zi, zise bărbatul păgân Iulian către soţia sa Porfira:

– Nevastă, ar fi bine să dăm banii noştri în împrumut, cu dobândă, căci altfel se vor trece fără nici un folos în casa noastră.

– Foarte bine, dragul meu, răspunse cuvioasa Porfira, dar eu cred să-i dăm ca împrumut Aceluia, Care ne va da dobânda cea mai mare şi Acela, după părerea mea, nu este altul decât Dumnezeul creştinilor;

(a) *„Pateric" pg. 30-31; 331-333; 382-383*

căci El nu numai că dă cea mai mare dobândă, ci dă chiar îndoit banii, pe care-i împrumută!

– Şi unde-i acest Dumnezeu al creştinilor pentru ca să-i dau banii noştri? întrebă Iulian. La această întrebare cuvioasa Porfira a luat pe soţul ei de mână şi l-a dus în preajma unei Biserici creştine şi i-a zis:

– Vezi pe acei oameni săraci care întind mâna înaintea trecători lor lângă uşa Bisericii? Dă-le lor banii, căci apoi de la ei primeşte Dumnezeul creştinilor.

Soţul păgân, lacom şi doritor de câştig cât mai mare, n-a stat mult pe gânduri, ci a împărţit fără întârziere banii săracilor.

Au trecut mai multe luni de la întâmplarea aceasta şi neavând soţii, Porfira şi Iulian, nici un ban de nicăieri, a început bărbatul a întreba, oare când îi va restitui Dumnezeul creştinilor banii împrumutaţi?

Atunci i-a zis soţia:

– Mergi acolo unde i-ai împrumutat şi vei vedea ce e cu banii noştri!

Iulian s-a dus, dar lângă uşa Bisericii erau tot aceiaşi oameni săraci întinzând mâinile lor după milostenii! De supărare mai era să se întoarcă înapoi acasă, când iată că zăreşte la picioarele sale o monedă de aur strălucitor. El o ridică şi se întoarse la soţia sa cu dânsa.

– Dragul meu, aceasta-i dobânda, pe care ţi-a trimis-o Dumnezeul creştinilor, zise Porfira, banii adevăraţi îi vei primi mai târziu! Şi într-adevăr ce minune! Iulian a mers să cumpere cu moneda de aur de-ale mâncării. A cumpărat o pâine, vin şi un peşte. Dar când a desfăcut peştele, a aflat în pântecele acestuia o piatră deosebit de strălucitoare. A luat piatra şi s-a dus la un negustor de pietre scumpe. Acesta i-a dat pe rând ba 10, ba 15 ba 50 de arginţi, la urmă când a văzut că stăpânul pietrei nu se îndupleca, i-a dat chiar 300 de arginţi pe ea. Iulian a luat banii şi s-a întors bucuros şi fericit acasă; şi a rugat pe înţeleapta sa soţie să-i mai spună ceva despre Acest minunat Dumnezeu al creştinilor, Care atât de darnic răsplăteşte pe cei care-L împrumută! Atunci cuvioasa Porfira i-a vorbit multe despre bogăţia, bunătatea şi îndurarea Dumnezeului creştinilor, pe care ea îl cinstea şi i se închina cu sfinţenie. Cuvintele frumoase au avut darul, că au înduplecat pe păgânul ei soţ să primească şi el Legea şi credinţa cuvioasei sale soţii! (a). Iată dar, dragii mei, cum se adevereşte astfel zicala cunoscută: "*Cine pe săraci îi ajută, pe Dumnezeu împrumută*" (b).

(a) 1 Cor. 7, 14. (b) Prov. S. 19, 17

Să urmăm deci pilda aceasta frumoasă, de care ne face amintire Cuviosul Episcop Sofronie în scrierile sale; şi despre care susţine cu tărie că este chiar adevărată! Să stăpânim noi dragostea nemăsurată pentru bani şi nu ea pe noi; aducându-ne astfel pururea aminte, că două sunt căile care duc la viaţa de veci: una cea a virtuţii şi a doua cea a milei sau a îndurării. Şi cine e creştin adevărat şi doreşte să aibă parte de acea viaţă, mai fericită şi trainică, ce se numeşte "de veci", acela comoară în cer trebuie să-şi gătească! Iar ogorul binefacerii şi câmpul ajutorării celor lipsiţi, sunt largi şi întinse pentru pregătirea acestei comori, pentru pregătirea acestui rod al mântuirii, ce va veni, în veci. Amin (a).

Vino Doamne, fii oaspetele nostru. Într-o şcoală de creştere dintr-un oraş mare din Anglia şedeau copiii într-o seară furtunoasă la masă. Şi învăţătorul rosti ca de obicei cuvintele:

– Doamne Iisuse Hristoase, vino şi fii oaspetele nostru în ceasul acesta!

Un copil dintre cei de faţă însă ridicându-şi privirea sa blândă către chipul învăţătorului, îi zise:

– Dumneata totdeauna îl pofteşti pe Domnul ca să vină şi de ce nu vine niciodată? Va veni El cândva?

– O, da! răspunse învăţătorul.

– Atunci am să pun un scaun şi pentru El, în această seară, zise iarăşi copilul.

Şi nu trecu multă vreme şi cineva bate la uşă. Ce să vezi? Un om sărac, ud de ploaie şi flămând, intră înăuntru, iar copiii îl primesc cu bunătate şi-l aşezară chiar pe scaunul pus anume pentru Domnul. Lucrul acesta a deschis ochii copilului şi zise iarăşi către învăţător:

– Aşa, acum înţeleg; Domnul Iisus Hristos n-a putut veni singur şi de aceea l-a trimis pe acest om sărac în locul Său, nu-i aşa?

– Da – răspunse învăţătorul – aşa este, dragul meu!

Da, dragii mei, nu odată Domnul Iisus Hristos ne trimite pe cei osteniţi, goi, întristaţi şi flămânzi în locul Său; şi noi să rămânem reci şi împietriţi la inimă? Ce ne va ajuta de vom stăpâni întreg pământul, dacă ceea ce-i mai scump ne va lipsi, adică: inimile oamenilor? Ce rost ne va avea viaţa, dacă nimeni nu va vărsa o lacrimă pe urma ei? Ce rost ne va avea sănătatea, dacă nimeni nu va tremura pentru dânsa?

(a) Predici Dr. Vască T III-24-5

Sau ce vom avea de la tovarăşii petrecerilor şi ai veseliilor, când nici iubirea şi nici încrederea nu i-a strâns în jurul nostru, ci numai puterea, starea şi averea noastră?!

Bucuria adevărată e numai atunci, când trăieşti în cugetele şi inima mai multora, când petreci în cercul acelora care îţi doresc mulţumiri, iubirea şi încrederea adevărată pentru faptele îndurării, cu care le-ai înveselit sufletul! Şi la cea mai curată şi netulburată bucurie, duce numai îndurarea sau milostenia; căci după spusa unui vestit scriitor al Sf. Biserici, ea este piatra fermecată a filozofului, care pe toate le preface în aur, până şi pe toate virtuţile le botează şi le preface în virtuţi adevărat creştineşti (a).

O pâine dată săracului l-a trezit pentru Rai. În cărţile cele vechi citim, că pe vremea Patriarhului Ioan cel Milostiv, din Alexandria, trăia acolo un om foarte bogat, dar şi foarte zgârcit, cu numele Petru Tolenariu. Acesta nu dădea nicicând vreo milostenie celor săraci. O singură dată l-a rugat un biet om atâta, până i-a dăruit o pâine, mai mult ca să scape de el. Acest Petru Tolenariu se îmbolnăvi greu şi în boala şi arsura lui i se părea că vede înaintea sa un înger cu cumpăna dreptăţii Dumnezeieşti în mână. Îngerul îi grăi:

– De acum voi cumpăni faptele tale bune şi rele.

Şi începu Îngerul a pune în partea stângă a cumpenei toate nelegiuirile lui Tolenariu, izvorâte din lăcomie şi din alte patimi, iar pe partea cea din dreapta, Îngerul n-avea ce pune decât acea pâine, ce-o dăduse acest om lacom şi păcătos, bietului om sărac. Fireşte că partea stângă a cumpenii era încărcată peste măsură cu mulţimea păcatelor lui Tolenariu, pe când partea dreaptă se repezi în sus cu pâinicica dăruită. O spaimă cumplită îl cuprinse pe Petru Tolenariu în vis, când îngerul îşi ridică mâna în sus şi-i spuse:

– Vezi, Petre, cât mai lipseşte ca faptele îndurării să acopere nelegiuirile tale?

După această vedenie Petru Tolenariu se ridică din pat şi din boală şi începu un trai creştinesc, tot cu gândul ca să îndeplinească lipsa din cumpăna dreptăţii Dumnezeieşti. Pilde de acestea, care toate arată folosul cel mare al milosteniilor, istoria Sf. Biserici are o mulţime (b).

(a) Pred. Dr. I. Vască T. 1-37-38. (b) Pred. Tarnavschi T III-122

Dă săracilor din ceea ce ţi-a dat Dumnezeu. "A nu da săracilor din avere – zice Sf. Ioan Gură de Aur – înseamnă a o prăda. Poate că vă miraţi de acest cuvânt, dar nu vă îndoiţi, căci tot ce avem noi, nu este proprietatea noastră, ci este a Domnului Dumnezeu, ori în ce chip am primit-o. Dacă noi ajutăm cu ea pe cei nevoiaşi, vom dobândi prin aceasta mare binecuvântare. De aceea ţi-a dat Dumnezeu o avere mai mare, nu ca să o cheltuieşti la necurăţenie, la beţie, la îmbuibare, la haine scumpe şi la altă moleşire, ci ca să împarţi la cei lipsiţi. Aşa şi bogatul, este numai un administrator al comorii celei hotărâte pentru săraci, pe care el trebuie s-o împartă soţilor săi celor lipsiţi. Dacă tu eşti avut, însă cheltuieşti mai mult decât este neapărat, vei da seama despre comorile ce ţi s-au încredinţat. Căci tu ai primit mai mult de la alţii, nu pentru ca să întrebuinţezi numai pentru tine, ci pentru ca să dai şi pentru binele altora" (a).

Binefăcătorul Montyon. Montyon (1733-1821) magistrat virtuos şi savant distins, se bucura de o mare avere, pe care a întrebuinţat-o în timpul lungii sale cariere, numai pentru a face bine în cea mai mare taină. Modestia lui era la înălţimea carităţii de care era pătruns şi nenumăratele sale binefaceri erau totdeauna anonime.

Într-o zi se vorbi despre un tânăr scriitor, ale cărui talente se arătau strălucite, dar care erau lipsite de mijloace. Montyon îi oferi în chip tainic, asigurarea traiului zilnic, dar nu voi să fie numit.

– Nu primesc binefacerea, spuse tânărul scriitor, decât cu condiţia de a cunoaşte pe binefăcătorul meu.

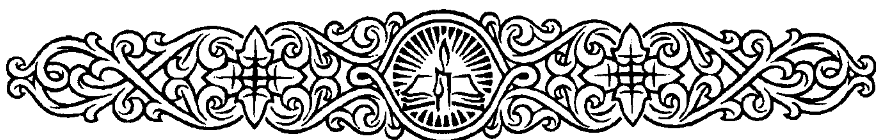
Lupta dură câtva timp, dar nu fu chip a încovoia nici modestia omului milostiv şi nici delicateţea scriitorului.

Acest om atât de bogat, dispreţuia cu totul orice răsfăţare a luxului. Trebuinţele lui erau mărginite. El nu trăia decât cu legume, poame şi lactate. Această abstinenţă i-a lungit zilele şi i-a întreţinut seninătatea sufletului, procurând izvoare noi binefacerii sale. Montyon nu înceta de a întreţine corespondenţă activă şi tainică cu toate birourile de binefacere. Avusese fericirea de a trăi mai mult decât toţi din familia sa şi săracii îi formau acum o familie nouă. Încărcat de ani şi de virtuţi, ajunse plin de sentimente la clipa ce mai de pe urmă, care pentru omul înţelept e seara unei zile frumoase, iar pentru

(a) Sf. Ioan Gură de Aur

înţeleptul creştin, zorile unei zile fără sfârşit. Tainele binefacerii sale ieşiră acum cu grămada din mormânt. Testamentul lui arată şi chipul cum şi-a întrebuinţat viaţa şi puterea, pe care o dă o economie înţeleaptă, pentru a face un bine nemăsurat. El lasă ospiciilor o sumă de 3.000.000 de franci; iar Academiei de ştiinţe, precum şi Academiei franceze, donaţii, menite să încurajeze lucrările folositoare pentru omenire şi lucrările de folos pentru moravuri; de asemenea spre a se împărţi premii pentru actele de virtute, săvârşite de acei ce trăiesc în obscuritate şi sărăcie (a).

(a) T. M. Arhim. I. Scriban 511-512

SĂ NE PĂSTRĂM CURAŢI

DESFRÂNAREA RUINEAZĂ TRUPUL ŞI SUFLETUL

Iubitorul mântuirii noastre, Dumnezeu Creatorul şi Atotţiitorul, vrea ca toţi oamenii să fie curaţi, luminaţi, sfinţi şi cât mai mult fericiţi, vremelnic şi veşnic. În acest scop, precum am văzut de la porunca a VII-a Decalogului, El a oprit nu numai scârbosul păcat al desfrânării sau necurăţiilor, ci şi gândurile care împing bărbaţii şi femeile la desfrânare şi necurăţii.

Desfrânarea este o poftă fără de rânduială a trupului, împotriva poruncii lui Dumnezeu. Ea se săvârşeşte în însuşi trupul omului, după cum zice Apostolului: *"Tot păcatul, care va face omul, afară de trup este, iar cel ce curveşte în al său trup păcătuieşte"* (a). Pe lângă aceasta, fiecare creştin este o parte a Trupului lui Hristos. Şi fiindcă cel ce vieţuieşte în desfrânări se întinează pe sine, cum poate fi el o parte a Trupului lui Hristos? Apostolul ne învaţă despre aceasta zicând: *"Nu ştiţi că trupurile voastre sunt mădularele lui Hristos? Însă mădularele lui Hristos le voi face mădulare ale curviei? Să nu fie"* (b). Şi tot acolo zice: *"Fugiţi de curvie"* (c). Împotriva acestui păcat stă fapta bună a înfrânării. Din acest păcat se mai nasc: tâmpirea minţii, ura către cele Dumnezeieşti, necucernicia, zavistia, deznădăjduirea, dedarea la plăceri, lenea, vrăjmăşia către aproapele şi altele asemenea. Cine voieşte să scape de astfel de păcat, să aibă întotdeauna în cugetul său, că Dumnezeu nu Se sălăşluieşte în alt loc, fără numai în inima cea curată şi smerită. Pentru aceasta şi psalmistul roagă pe Dumnezeu ca să-i dea inimă curată, zicând: *"Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi Duh drept înnoieşte întru cele dinăuntru ale mele"* (d).

(a) 1Cor. 6, 18. (b) 1Cor. 6, 18. (c) 1 Cor. 6, 18. (d) Ps. 50, 11; vezi Mărt. Ort. p. III-a, într. 28-29; can. 7 şi 58 al Sf. Vasile c. Mare şi Sf. Grigorie Nisis

Ca şi la Porunca a VII-a şi aici, să ne socotim bine şi la orice faţă a păcatului acestuia ne vom afla vinovaţi, să răspundem în faţa Preotului Duhovnic la toate întrebările unde vom vedea că am păcătuit, după cum urmează:

1. Am avut gânduri necurate?

Gândurile rele sunt acelea care dau naştere faptelor păcătoase, precum gândurile bune dau naştere faptelor bune. "Oamenii îşi îndreaptă mintea lor la păcate sau la oameni sau la Iisus" (a). Gândurile rele îşi au izvorul lor: 1) în funcţiunile vieţii; 2) în poftele trupului şi 3) în influenţa faptelor din viaţa socială. "*Din inimă ies gândurile rele,* zice Mântuitorul, (cărora urmează): *ucideri, preacurvii, curvii, furtişaguri, mărturii mincinoase, hule. Acestea sunt care spurcă pe om...*" (b). Gândurile necurate, dacă nu ne învoim cu ele, n-avem canon (c); iar dacă ne învoim cu ele, 12 metanii (d).

„Dacă te vei vedea pe sineţi trăgându-te de oarecare gând spre întâlnirea vreunei feţe frumoase, ori de copil, ori de femeie, cunoaşte-te pe sineţi că de lanţurile vrăjmaşului te apropii; iar dacă şi sfătuindu-te (de cineva) nu te depărtezi, cunoaşte-te pe sineţi că înăuntrul lanţurilor ai intrat" (f).

Alungă gândurile rele. Zis-a un bătrân: "Războiul curviei în acest chip este, cum ar trece cineva pe lângă o cârciumă, şi trecând îi va veni lui în nas mirosul fierturilor şi a fel de fel de fripturi. Deci, de se va birui şi se va supune acelor mirosuri, ca o muscă, el îşi va lăsa drumul său, se va abate acolo şi va mânca de acelea până se va sătura; iar de nu va băga în seamă şi nu va vrea să aibă să mănânce, măcar deşi îi vor mirosi bucatele acelea, el tace şi trece şi îşi păzeşte calea sa, scuturându-şi gândul cel spurcat de la inima sa, rugându-se lui Dumnezeu şi zicând: "Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, ajută-mi mie şi goneşte pe vrăjmaşii cei ce se luptă împotriva tuturor gândurilor vrăjmăşeşti, şi aşa vor fugi de la tine".

Prin luptă bună a scăpat de gândul necurat. Era un frate oarecare foarte silitor şi nevoitor spre mântuirea sa. Acestui frate i-a adus vrăjmaşul în gândul lui aducerea aminte de o femeie oarecare foarte frumoasă, ce o văzuse el în Egipt şi îl supăra foarte gândul lui

(a) Pat. pg. 86, 5. (b) Mt. 15, 19-20; Fac. 6, 5; 20; 8, 21; Prov. Sol. 5, 14; Ier. 17, 9; Mc. 7, 21. (c) Can. 2 Sf. I. Postn. (d) Can. 3 Sf. I. Postn. (e) (f) Sf. Efrem Sirul

cu acea femeie şi pururea avea război mare şi se muncea. Iar după iconomia lui Dumnezeu, a venit la Schit un frate din Egipt. Şi întrebându-l pe el fraţii unele şi altele şi ce veste are din Egipt, fratele, între alte vorbe, a spus şi aceasta, că cutare femeie a cutărui om a murit şi aceasta era chiar femeia aceea pentru care avea război acel frate. Iar fratele auzind că a murit femeia aceea, la care pururea era gândul lui, muncindu-l pofta curviei, s-a bucurat. Şi sculându-se, a mers în Egipt la acel loc unde era acea femeie şi dacă a ajuns acolo, a găsit un copil aproape de mormintele lor unde se îngropase. Şi chemând pe acel copil, l-a întrebat pe el zicând:

– Fiule, ştii tu unde este îngropată cutare femeie?

– Ştiu, părinte, că am fost şi eu acolo când au îngropat-o.

Zis-a lui fratele:

– Dacă ştii, fiule, unde este îngropată, te poftesc dar să mergi cu mine să-mi arăţi mormântul, pentru ca să fac o rugăciune la mormântul ei, că aceea mi-a fost mie rudenie.

Şi a mers copilul cu dânsul şi i-a arătat mormântul ei. Iar el a aşteptat până s-a făcut seară. Şi dacă a înnoptat, s-a apucat şi a dezgropat pe acea femeie şi luând el ştergarul său a şters cu dânsul putrejunea trupului ei celui stricat şi astupând iarăşi mormântul cu ţărână, s-a întors la chilia sa. Şi după aceea când îi veneau lui gânduri cu poftă spurcată, atunci el scotea acel ştergar cu spurcăciunea şi îl punea înaintea ochilor săi, zicând în sine:

– Iată, ticălosule, pofta care doreşti, îndulceşte-te dar, şi aşa se lupta cu spurcatele gânduri, până când i s-a luat şi s-a depărtat de la dânsul acel război.

Pustnicul cu femeie şi copil făcuţi din lut. Avva Olimbie cel al chiliilor, a fost luptat spre curvie şi i-a zis lui cugetul:

– Du-te, ia femeie. Şi şi-a zis luişi:

– Iată, femeia ta. Trebuie dar să lucrezi mai mult ca să o hrăneşti. Şi lucra ostenindu-se mult. Şi după o zi iarăşi căcând lut şi-a făcut lui şi fiică şi zicea gândului său:

– A născut femeia ta. Ai mai multă trebuinţă să lucrezi, ca să poţi să-ţi hrăneşti pe fiul tău şi să-l acoperi.

Şi aşa făcând s-a topit pe sine. Şi a zis cugetului:

– Dacă nu mai poţi suferi osteneala, nici femeie să nu cauţi.

Şi văzând Dumnezeu osteneala lui, a ridicat de la el războiul şi s-a odihnit.

Desfrânații cu gândul, se bat. A zis oarecare din părinți, pentru gândurile curviei care se nasc în inimă și nu se săvârșesc cu lucrul: "Precum cel ce va vedea vie și va pofti cu toată inima să mănânce struguri, dar temându-se să nu fie prins și ca un fur să fie omorât, nu va intra, ci pe-afară de gard trecând, pândește în vie și se uită împrejurul ei și aceasta făcând, de va fi prins, nu se omoară unul ca acesta, că nici n-a sărit peste gard, nici n-a gustat, dar bătăi ia, că poftind, s-a aflat pândind; așa și cel ce poftește, dar nu săvârșește păcatul cu lucrul, vrednic este nu de moarte, ci de bătăi.

Salvat de la păcat prin înțelepciunea creștinei. Pe un frate l-a mușcat odată un șarpe și a intrat într-o cetate să caute ca să se vindece. Iar o femeie evlavioasă și temătoare de Dumnezeu, l-a primit pe el și îl îngrijea. Deci, după ce a simțit puțină ușurare, a început diavolul să-i semene gânduri rele spre ea, iar aceea venind după obicei să-i slujească lui, fratele a apucat-o de mână; iar ea pricepând războiul vrăjmașului, a zis lui:

– Nu așa, părinte, tu ai pe Hristos, ești îmbrăcat întru Hristos, ești îmbrăcat în chip îngeresc; adu-ți aminte de scârba și de căința pe care trebuie s-o ai, multă vreme șezând în chilie. Adu-ți aminte de suspinele și lacrimile, pe care o să le verși multă vreme, cum și de altă rea pătimire, pe care o s-o pătimești pentru puțină și rea dulceață.

Iar el auzind acestea de la acea înțeleaptă femeie, s-a rușinat și nici la fața ei nu putea să mai caute și de aceea voia să fugă. Iar aceea luându-l iarăși pe el cu milostivirea lui Hristos, zicea:

– Nu te rușina și nu te duce, nevindecându-te încă desăvârșit, ci mai așteaptă puțin că încă mai ai trebuință ca să te cauți, iar gândurile acelea nu au fost ale sufletului tău celui curat, ci de la vrăjmașul diavol. Și așa, înduplecându-l pe el să mai aștepte puțin și vindecându-l, l-a slobozit cu merinde în pace (a).

Călugărul și tabloul iadului. Un Sfânt Călugăr de la o Mănăstire din Bucovina, avea pe un perete al chiliei sale un tablou care înfățișa focul și chinurile iadului. Dimineața și seara, sau când era ispitit de diavolul, privea acest tablou, meditând asupra chinurilor iadului. Voința lui se întărise cu timpul atât de mult, încât putea să alunge de la sine orice ispită. El îndemnă și pe ceilalți monahi să facă asemenea, zicându-le:

(a) „Pateric" cap. VI, 3-4-5-6-11-40; pg. 163, 2; cap. XI, 18

– Omul să se coboare cu cugetul în iad, spre a se convinge de grozăvia lui, fiind încă în viață, căci după moarte dacă a intrat întrînsul, nu mai poate ieşi. Cine uită iadul, uşor cade în el.

Într-adevăr, o privire adâncă a iadului, e cel mai bun mijloc de a te feri de păcat (a).

Fiecare creştin îşi poate stăpâni gândurile rele:

1) printr-o continuă ocupație serioasă cu lucrul bun;

2) prin cititul cărților bune, folositoare de suflet;

3) prin rugăciunea personală şi comună care se face în casă şi în Sf. Biserică, după bunele rânduieli creştineşti... "Când mintea a reuşit a se slobozi de orice năzuință a lumii văzute, aceasta e semnul că a ucis în sine vijelia păcatului" (b).

2. În Duminici şi sărbători m-am dus la cârciumi, jocuri, baluri, serate şi la felurite petreceri anticreştineşti?

Părăsirea Sf. Biserici cu Slujbele şi învățăturile ei Dumnezeieşti, precum şi a petrecerii creştineşti cu citirea cărților Sfinte, cântări duhovniceşti, sfaturi creştineşti şi felurite fapte bune; şi alergarea la cârciumi, lăutari, jocuri şi petreceri anticreştineşti, prăbuşeşte pe creştinii uşuratici în groaznice iaduri vremelnice şi veşnice.

Ce caută lumea aceea uşuratică cu duiumul la cârciumi, lăutari, jocuri şi petreceri anticreştineşti? Toți caută fericirea. Fiecare din aceia îşi caută, într-un fel sau în altul, fericirea, cu care să se mângâie! Dar vai, acele izvoare de fericire aparentă a amăgit şi înşelat sumedenii de suflete. Adevărata fericire s-a câştigat şi se câştigă numai printr-o virtuoasă viețuire creştinească, în strânsă legătură cu Biserica lui Hristos Dumnezeu. Un mare cugetător ne-a lăsat următorul testament al câştigării feluritelor fericiri şi durata lor:

„Vrei – zice el – să fii fericit o zi? Ia-ți o haină nouă!

Vrei să fii fericit o săptămână? Taie-ți un porc îngrăşat şi mănâncă-l cu prietenii tăi!

Vrei să fii fericit o lună? Câştigă un proces!

Vrei să fii fericit un an? Căsătoreşte-te cu o soție bogată!

Vrei să fii fericit toată viața? Fii om cinstit!

Vrei să fii fericit o eternitate? Fii un bun creştin!

La aceasta din urmă ne îndeamnă Psalmistul, zicând: "*Fericit bărbatul, carele n-a umblat în sfatul necredincioşilor, şi în calea*

(a) O M P. ist. 947. (b) Avva Isaia 8 (Filocalia pg. 34) Scara cuv. XV

păcătoşilor n-a stătut şi pe scaunul pierzătorilor n-a şezut; ci în Legea Domnului voia lui şi în Legea Lui va cugeta ziua şi noaptea. Acesta va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său îl va da la vremea sa şi frunza lui nu va cădea; şi toate, ori câte va face, vor spori...". Mântuitorul arată fericirea eternă a bunului creştin: *"Fericiţi sunt cei care ascultă Cuvântul lui Dumnezeu şi-l păzesc pe dânsul..."* (a). Fericit este cel ce rabdă ispita... luptând creştineşte... Care îşi va adânci privirile în Legea desăvârşirii, care-i legea libertăţii, şi va stărui în ea nu ca un ascultător uituc; ci ca un împlinitor cu fapta, acela va fi fericit în faptele sale bune (b). Fericirea adevărată se găseşte nu în gurile iadului (cârciumei), nici pe teritoriile diavolului (jocuri, prăznuiri păgâneşti, petreceri anticreştineşti); ci în Sf. Biserică şi în unirea cu Dumnezeu.

Mintea şi norocul. În Bisericuţa din sat, se înfăţişa regulat, în fiecare Duminică şi sărbătoare, fata Saveta Ciuntului, plătind o slujbă "pentru minte şi noroc". Era fată orfană şi sărmană, dar cea mai frumoasă, mai curată şi mai harnică dintre toate fetele din sat. Lucra orice lucru şi la orişicine, iar oamenii se băteau după astfel de lucrătoare. A văzut şi auzit multe, umblând pe la atâtea case şi tocmai pentru aceasta nu lipsea niciodată de la Slujba Dumnezeiască, rugându-se totdeauna pentru minte şi noroc.

Au venit zilele grele ale războiului, după cum peste fiecare, aşa şi peste Saveta. Obiceiurile cele rele au început a se înrădăcina pretutindeni. Oamenii stăteau în credinţa strămoşească, iar Bisericuţa din sat de-abia era cercetată de vreun moş uitat de vreme. După "minte şi noroc" nici Saveta nu mai venea. A trecut de la război multă vreme şi uitasem cu totul de acea fată cucernică de odinioară. Däunăzi, intră în ogradă o femeie îmbătrânită, cu doi copilaşi de mână. O întreb de unde-i şi ce doreşte. Dânsa nu-mi mai poate răspunde de plânsul ce-o cuprinsese. Liniştindu-se apoi, îmi spune că dânsa e Saveta Ciuntului. Că în vremea războiului, uitând de obiceiul şi dorinţa frumoasă de a merge la Sfânta Biserică, a ieşit în sărbători mai des "în sat", până ce şi-a pierdut "mintea şi norocul".

– Da, zicea ea, pe lângă minte şi noroc mi-am mai pierdut şi sufletul, deoarece de multă vreme am păşit pe căile desfrânării şi aceşti copii nefericiţi, slabi şi bolnavi, sunt fructele vieţii mele

(a) Ps. 1, 1-3; Lc. 11, 25. (b) Iac. 1, 12-25

destrăbălate. Acum, Părinte, nimeni nu mă mai cere la lucru. Acum, fiecare se fereşte de mine şi toate porţile îmi sunt închise. Iată unde am ajuns.

– Dumnezeu nu voieşte moartea păcătosului, ci ca să se întoarcă şi să fie viu, i-am răspuns Savetei. Întoarce-te înapoi la viaţa de altă dată. Eşti încă tânără şi poţi să ai parte iarăşi de minte şi de noroc, dacă vei fi slugă adevărată şi credincioasă Aceluia Care ţi le poate da pe amândouă. *"Că lesne este înaintea Domnului, degrab şi fără de veste a îmbogăţi pe cel sărac"* (a). Şi după multă trudă şi umblet pe căile cele bune, Saveta a găsit mintea şi norocul şi n-a mai părăsit-o (b).

Deprinderile rele. Anselm, un învăţat creştin din apus, istoriseşte că a văzut un copil care legase o pasăre cu o aţă de picior. Când biata pasăre zbura în sus, crezându-se liberă, o ţinea ca să nu se ducă. Şi băiatul de câte ori voia, o trăgea înapoi. Învăţatul uitându-se la acest joc, zise suspinând: "Aşa ţine şi diavolul prins sufletul omenesc, dacă s-a deprins cu datini (şi patimi) păcătoase" (c).

„Nu te lega de două ori cu păcatul" (d).

oooooo. În legătură cu aceste zerouri (nimicuri, numere ce înseamnă de şase ori tot nimic), iată ce a păţit un om: Acesta se întâlni odată cu un filozof şi începu a-i înşira laude despre femeia lui:

– Nevasta mea e frumoasă – zise omul.

La asta înţeleptul scrise pe o hârtie un o, adică un zero, un nimic.

– Nevasta mea e bogată – zise omul.

Filozoful mai scrise un zero = oo.

– Femeia mea e de neam mare, – zise omul.

Filozoful mai scrise un zero = ooo.

– Femeia mea e cuminte, – zise omul.

Filozoful mai scrise un zero = oooo.

– Femeia mea e harnică, – zise omul.

Filozoful mai scrise un zero = ooooo.

– Femeia mea e blândă, – zise omul.

Filozoful mai scrise un zero = oooooo.

Acum erau şase zerouri laolaltă, adică de şase ori tot nimic.

Atunci omul mai adăugă:

(a) Is. Sir. 11, 23. (b) Pr. Ghe. Negură, D-ca Ort. a.VII, Nr. 9-10. (c) 350 pilde, ist. 75. (d) Is. Sir. 7, 9

– Femeia mea mai e o femeie cu frica lui Dumnezeu şi cu purtări curate.

La asta filozoful scrise numărul 1 înaintea celor şase zerouri – 1.000 000. Prin asta, cele şase zerouri deodată căpătară o foarte mare valoare şi se făcură un milion.

Poate să aibă o femeie sau un om, oricât de multe şi bune însuşiri; ele n-ajung nimic dacă nu stă în fruntea lor credinţa, morala şi purtările cele bune (a).

Zilele Duminicilor şi ale sărbătorilor, trebuiesc serbate creştineşte, nu păgâneşte. Sfinţii Părinţi şi dascăli luminaţi ai Bisericii, arată clar că, creştinii care mai ales în Sfintele Duminici şi în sărbători se adună prin cârciumi şi pe teritoriile diavolului, unde joacă, chefuiesc se îmbată şi fac felurite blestemăţii, se despart de Hristos, se taie din corpul Bisericii Sale şi se unesc cu satana şi cu slugile lui, prăbuşindu-se în bezna întunericului infernal, în iadul vremelnic şi veşnic.

Sfântul Efrem Sirul strigă creştinilor pasionaţi după jocuri şi petrecerile anticreştineşti: "Unde sunt cântările celui străin (ale diavolului) acolo este urgia lui Dumnezeu şi vaiul este răsplătirea râsului (b). Unde sunt sfinţitele cărţi şi citirile, acolo este veselie a drepţilor şi mântuire a auzitorilor; iar unde sunt alăute şi hori (jocuri), acolo este întunecarea bărbaţilor şi a femeilor şi praznicul diavolului".

Sfintele canoane afurisesc pe jucători... Sfântul Nichifor Mărturisitorul zice: "Se cade creştinului să nu întrebuinţeze serbarea Duminicii şi a celorlalte sărbători la beţii şi la jocuri, la cântece drăceşti şi la tulburări; ci să meargă la Sfânta Biserică, să asculte Dumnezeieştile cuvinte, să citească Sfintele Scripturi şi să facă şi alte fapte bune".

Purtătorul de Dumnezeu Ignatie, în epistola către Magnesieni, zice: "Fiecare din noi să serbeze Duhovniceşte, cu cugetarea Legii Sfinte, bucurându-se, nu întru odihna trupului, nu în jocuri şi în plesnete, ca cei fără de minte". Sf. Ambrozie zice: "Zilele sărbătorilor nu se cade a le face noi sărbători de înverşunare".

Sfintele Aşezăminte apostoleşti zic: "Nu dăm voie în zilele Duminicilor nici a face ceva necinstit, nici a grăi deşertăciuni. Că zice Dumnezeiasca Scriptură: "*Slujiţi Domnului cu frică şi vă bucuraţi Lui cu cutremur*" (c), şi, veseliile voastre trebuie a se face cu frică şi cu

(a) Pr. I. Trifa ist. 31. (b) Lc. 6, 24-26. (c) Ps. 2, 9

cutremur". Sf. Ambrozie Episc. Mediolanului arată că: "Femeia gătită (pentru jocuri şi amăgirea bărbaţilor) este casa tuturor dracilor din iad". Sf. Ioan Gură de Aur, arată că: "Unde sunt jocurile lumeşti, acolo e adunarea tuturor dracilor şi diavolul sare în mijloc".

Porunca Dumnezeiască ne grăieşte destul de clar să serbăm zilele Sfinte, zicând: "*Sfinţeşte ziua Domnului...*"; iar Mântuitorul zice: "*Cel ce nu este cu Mine, împotriva Mea este, şi, cel ce n-adună cu Mine, risipeşte*" (a).

3. Am grăit vorbe spurcate şi glume pricinuitoare dobitoceştii curvii şi necredinţei?

Dovada cea mai grăitoare a unei inimi murdare, a unui cuget stricat şi om putrezit de vicii, sunt vorbele murdare ce curg din gura lui. Precum din nişte fântâni pline de murdării şi cadavre intrate în putrefacţie, iese o apă împuţită şi vătămătoare, tot astfel şi din femeile şi bărbaţii putrezi de obiceiuri murdare şi vicii, curg vorbe murdare, înveninate, şi ucigătoare de suflete.

Aceasta o arată şi Dumnezeiasca Scriptură, zicând: "*Graiurile nelegiuiţilor sunt pândiri de moarte; iar gura drepţilor te salvează. Roadele nelegiuiţilor sunt pândiri de moarte; iar gura drepţilor te salvează. Roadele nelegiuiţilor sunt păcate şi cel ce răspândeşte defăimarea este nebun. Cel ce vorbeşte mult, nu poate să nu păcătuiască; iar cel ce îşi ţine buzele, este un om chibzuit... În puterea limbii este viaţa şi moartea şi cei ce o iubesc mănâncă din rodul ei...*" (b).

„*Tot cuvântul putred să nu iasă din gura voastră, ci numai ce este bun, spre zidirea folosului, ca să dea dar celor ce aud*" (c). "*Vorbind între voi în Psalmi şi laude şi cântări duhovniceşti, lăudând şi cântând în inimile voastre Domnului. Mulţumind pururea pentru toate în Numele Domnului nostru Iisus Hristos, lui Dumnezeu şi Tatălui*" (d). "*Cuvântul lui Hristos să locuiască în voi bogat, în toată înţelepciunea: învăţându-vă pe voi înşivă cu Psalmi şi cu laude şi cu cântări duhovniceşti, în dar cântând în inimile voastre Domnului*" (e). "*Dar zic vouă, că pentru tot cuvântul deşert* (fără rost; nu numai pentru cel rău) *pe care-l vor grăi oamenii, vor să dea seama de dânsul în ziua judecăţii. Că din cuvintele tale te vei îndrepta şi din cuvintele tale te vei osândi*" (f).

(a) Ieş. 20, 8; Mt. 12, 30. (b) Prov. S. 12, 6; 10, 16-19; 18, 21. (c) Efs. 4, 29. (d) Efs. 5, 19-20. (e) Cols. 3, 16. (f) Mt. 12, 36-37; 1 Cor. 15, 33; Apc. 13, 5-11; 19, 20; 21, 8

Tatăl şi-a smintit copilul. Celebrul poet Francisc Grillparzer, care a murit la Viena în vârstă de 81 de ani, la 1872, era fiul unui avocat şi, în cei dintâi ani ai tinereţii, era foarte religios. Nu rareori citea Vieţile Sfinţilor, se ducea bucuros la Sf. Biserică şi-şi făcuse acasă un mic Altar, unde avea obicei să se roage, încât, îngrijitoarei lui îi veneau adesea lacrimile în ochi, văzând atâta pietate într-un copil. Pe când învăţa în gimnaziu, după cum povesteşte singur, s-a întâmplat un fapt care a trebuit să decidă în chip nefericit soarta lui. Tatăl său a poftit odată la masă în casa lui mai mulţi prieteni, şi fiindcă nu le cam era la îndemână în sufragerie, la discuţiile intime, se duseră în odaia de studiu a fiului, fără a băga de seamă că şi acesta se afla acolo într-un colţ. Oaspeţii beau cu bucurie lângă biroul lui şi făceau glume, ba mai la urmă, însuşi tatăl lui Grillpazer, umplându-şi paharul cu vin, îl ridică în sănătatea prietenilor săi, zicând între altele:

– Să ne veselim cât suntem în viaţă, că cine ştie dacă pe cea lume vom mai fi atât de veseli?

– Ba încă – întrerupse unul bun de glume – cine ştie dacă o mai fi şi altă lume?

În acea clipă, băgară de seamă că fiul e acolo şi căutară îndată să schimbe vorba, doar de ar putea strica efectul acestor vorbe prea slobode. Era însă prea târziu: Grillparzer însăşi ne mărturiseşte că acele cuvinte au fost pentru dânsul ca o scânteiere de fulger pe un cer senin şi că într-o clipă toate ideile lui s-au schimbat în altele.

– Din clipa aceea, spune el, au început zilele cele mai triste ale vieţii mele. Şi într-adevăr, nu s-a mai îngrijit de Dumnezeu şi a depărtat de la el orice gând de Dumnezeu şi veşnicie şi nici nu s-a mai rugat de atunci înainte. Aşa a rămas până în clipa morţii, când n-a vrut să primească nici un ajutor religios. Dar cu toate că a murit necredincios, nu era liber-cugetător, pentru că nu combătea religia, ci era totdeauna melancolic şi închis în sine însuşi, fără a face paradă în necredinţa lui. În sfârşit, era un om ruinat spiritualmente, ca o floare căreia i s-a tăiat tulpina în clipa celei mai viguroase creşteri. Iată la ce urmări duce sminteala. Cum să nu-ţi aduci aminte de cuvintele grozave ale Domnului Hristos: *"Vai lumii de sminteli, dar mai vai aceluia prin care vine sminteala! Mult mai bine i-ar fi fost aceluia să-şi lege o piatră de moară de gât şi să se arunce în mare"* (a).

(a) Mt. 18, 6; după M. Cr. Arhim. I. Scriban

Răutatea scandalurilor. Scandalul e răul pe care-l facem altora prin exemplul urât, pe care-l dăm. Când un om face răul, nimeni nu-l ştie. El e vinovat înaintea lui Dumnezeu. Dacă nu se schimbă, fără îndoială că se va prăpădi. Lucru e foarte regretabil, dar cel puţin nu va fi pervertit pe nimeni prin exemplul său. Dar dacă omul nu-şi ascunde purtarea cea rea, stricăciunea lui ajunge publică, lumea vorbeşte de el, îl vede, vorbeşte şi el însuşi de dânsul, se laudă, se trufeşte cu răul făcut... Alţii atraşi numai de curiozitate, fac cerc în jurul lui; îl ascultă, îl invidiază:

– Ce fericire să te distrezi astfel! zic ei. Pe bieţii oameni îi atrage acest rău, pe care ei îl privesc cu imprudenţă, exemplul îi câştigă. Iată-i şi pe ei fericiţi în felul modelului lor: îl imitează şi îndată vor să-l întreacă! Iată scandalul!

La început unul singur a jignit pe Dumnezeu: acum ei sunt zece, o sută, o mie... Moartea loveşte pe urzitorul acestor scandaluri; el se duce înaintea Dreptului Judecător să dea socoteală de aceste mii de suflete pierdute prin exemplul său!

Vedeţi, exemplul rău are efecte incalculabile. Cum să îndrepţi în totul un scandal? Şi de-am voi, chiar, adeseori nu putem. De aceea Domnul nostru zicea: "*Vai aceluia prin care vine scandalul. Mai bine ar fi, dacă şi-ar lega o piatră de moară de gât şi s-ar arunca în mare!...*" El ştia bine cât de aproape e de pierderea lui veşnică acel care scandalizează pe fraţii săi!

În schimb, e atât de frumos să dai exemplul bun. Prin el lucrezi împreună cu Dumnezeu la mântuirea sufletelor. Şi câtă putere ai atunci! – chiar când un tânăr ar fi avut nefericirea să scandalizeze pe alţii, prin exemplul relei sale purtări, dacă se priveşte, dacă reflectează, dacă ştie socoteala grozavă pe care o va avea de dat, se va schimba, se va converti; în public era nelegiuit, iată-l în public creştin!

Tovarăşii săi îl iau în râs, el îi plânge şi îi sfătuieşte să se schimbe ca şi dânsul. El dă exemplul îndulcirii, cumpătării, muncii, a bunelor moravuri şi serveşte prin a scăpa în parte pe cei care fără greş i-ar fi dus la pieire. Nici nu se poate închipui cât de mare e influenţa exemplului. Ea e aceea care pierde sau scapă familiile, parohiile, persoanele, comunităţile, societăţile întregi. Eu am cunoscut o familie numeroasă, mai mult decât indiferentă în cele religioase, care a devenit model de evlavie şi rugăciune, graţie sfintei influenţe a unuia singur din membrii ei, care se convertise la Dumnezeu din toată inima

şi prin singura forţă a exemplului, radia peste toţi cei ce-l înconjurau, lumina credinţei şi ardoarea pietăţii lui.

Ştiu altă familie, în care lepădarea de credinţă a unui fiu mai mare, a târât în erezie o parte din fraţi şi surori. Câte parohii au fost pervertite, stricate până la măduvă de scandalul unui preot rău! Într-o şcoală, într-un pension, ajunge un singur copil stricat pentru a târî la rău întreaga masă a colegilor lui şi dacă superiorii nu opresc de la început această sminteală, alungând iute oaia râioasă, toată turma se va pierde, fără doar şi poate.

În sfârşit, într-un stat, ce rele incalculabile nu produc, printr-o necesitate, aşa zicând, fatală, relele moravuri ale unui suveran sau necredinţa lui! Ce să încheiem de aici? Că scandalul e un rău imens. Cel ce l-a dat n-are decât un mijloc de mântuire: să se schimbe şi să edifice în totul pe acei pe care i-a scandalizat. Adeseori frica de părerea oamenilor ne opreşte. Ei bine, să îndoim curajul! dacă am îndrăznit să ne facem vinovaţi, să îndrăznim a ne pocăi în faţa tuturor (a).

4. Am cântat cântări curveşti?

Orice cântare a creştinilor trebuie să fie cuviincioasă, morală, creştinească şi duhovnicească; iar nu aţâţătoare de destrăbălare.

„Este cineva cu inimă bună, să cânte" (b). Însă *"cântări duhovniceşti"* (c); iar nu curveşti, care umplu pe cei ce le cântă de duh demonicesc şi îi trag în pierzare.

Exemple: Împăratul Baltazar (d).

„Călugărul de va face cântece mireneşti şi va juca, acesta este om al dracului; iar nu al lui Dumnezeu; să se pocăiască trei ani şi metanii 1061 [Prav. Bis. Govora p. 120 (142)].

Toţi Sfinţii de obşte opresc ca nici un creştin să nu cânte cântece păgâneşti şi curveşti, ca nu cumva în loc de a intra Duhul cel Sfânt în inima lui, să intre duh demonicesc şi curvesc, că aşa zic în Aşezămintele lor: "Nici în zilele Duminicii, cele ale veseliilor, (nu) dăm voie vouă oarece necinstit, ori a grăi ori a face, că zice oareunde Sf. Scriptură: *"Slujiţi Domnului cu frică şi vă bucuraţi Lui cu cutremur"* (e). Şi veseliile voastre, cu frică şi cu cutremur trebuie a se face, că creştinul cel credincios nici cântare păgânească nu e slobod a zice, nici cântece curveşti, fiindcă se va întâmpla lui prin cântare a pomeni de

(a) Din Segur: Instructios familieros et lecturos die soir, Paris 1877, vol. I, pg. 398- 401.
(b) Iac. 5, 13. (c) Efs. 5, 1-6; Colos. 3, 16. (d) Dan. 5. (e) Ps. 2, 3

numele idolilor şi cele demoniceşti şi în locul Sfântului Duh să intre într-însul duhul viclean" (a).

„Precum unde este noroi – zice Sfântul Ioan Gură de Aur – acolo aleargă porcii; iar unde sunt aromate se adună albinele, aşa şi unde sunt cântări curveşti se îngrămădesc dracii; iar unde sunt cântări duhovniceşti, acolo vine Darul lui Dumnezeu, sfinţind gura şi sufletul" (b). Aceasta o arată clar Dumnezeieştile Scripturi, Sfânta Tradiţie şi Sfintele Sinoade ecumenice şi locale (c).

5. Am făcut cu ochiul?

Cei ce fac cu ochiul arată că-s stăpâniţi de viclenele spirite diavoleşti, la vederea cărora trebuie să zicem: "*Doamne... Izbăveşte-ne de cel viclean...*". Mântuitorul ne învaţă a scoate din viaţa noastră orice nărav rău, deci şi pe acesta, zicând: "*Ochiul tău cel drept* (obiceiul cel rău) *de te sminteşte pe tine, scoate-l pe el şi îl leapădă de la tine...*" (d).

„Ochii tăi drept să caute şi genele tale drept să clipească" (e). "*Omul cel fără de minte şi fărădelege umblă în căi rele, şi acela face semn cu ochiul şi bate cu piciorul şi învaţă ameninţând cu degetul"* (f).

6. Am privit deşertăciuni cu ochii mei?

Orice deşertăciuni sau păcate pe care omul le priveşte, ori le ascultă cu plăcere, sunt un şarpe infernal care se introduce în fiinţa sa prin ochi şi prin urechi ca pe nişte uşi deschise, după care urmează războiul şi pustiirile sufleteşti, dacă nu reuşeşte a le scoate afară. Marele Prooroc, Împărat şi Psalmist David, privind din foişorul său deşartele frumuseţi ale Versaviei pe când se scălda, a primit păcatul, războiul şi pustiirea păcatului preacurviei şi uciderii în fiinţa sa, pentru care a avut multe de suferit, drept canon de sus. Văzând prăpădul acestui păcat al neînfrânării ochilor, striga în ruga sa la Dumnezeu, să-l ajute a-şi înfrâna ochii săi de la feluritele deşertăciuni, zicând: "*Întoarce* (Doamne) *ochii mei ca să nu vadă deşertăciune; în calea Ta mă viază"* (g). Prin această nestăpânire a ochilor, cei doi bătrâni judecători ai lui Israel, privind cu neruşinare pe Suzana când se scălda în grădina ei, s-au umplut de patimă, au mărturisit strâmb asupra ei, osândind-o

---

(a) Tâlc. Teofilact T. II, pg. 386; cart. V, 16 din Aşezăminte. (b) Tâlc. la Ps. 4. (c) Vezi şi can. 24; 51; 62 Sin. VI ec. ; 17 Cartagen. (d) Mat. 5, 19; 18, 9; Mc. 9, 47. (e) Prov. S. 4, 25. (f) Prov. S. 6, 12. (g) Ps.118, 37

la moarte pe nedrept, după care descoperindu-se de Daniel viclenia lor, s-au prăbuşit în pierzare groaznică (a).

Izvoarele curviei. Dacă curvia se luptă cu trupul tău – a zis un bătrân sihastru – cearcă şi vezi din care pricină s-a pornit războiul asupra ta şi o îndreptează. Sau din desfătare, sau din somn mult, sau din mândrie, sau te socoteşti pe tine mai bun decât pe altul, sau ai osândit pe cineva când greşea; că afară de acestea nu se luptă omul spre curvie (b).

Odiseu şi sirenele. Odiseu a fost un erou al vechilor greci. A luat şi el parte la războiul de la Troia, unde Grecii i-au bătut pe troieni, după un război de 10 ani. După gloriosul război, Odiseu a plecat spre casă cu oamenii lui. În drumul lor, pe mare şi pe uscat, au pribegit ani de zile, trecând prin fel şi fel de primejdii.

Între altele au trecut şi pe lângă primejdia cu insula sirenelor. Aceste sirene erau un fel de fală a mărilor; nişte zâne încântătoare, care prin cântecele lor vrăjite ademeneau trecătorii, le furau voinţa, îi îmbătau cu un fel de beţie dulce, care îi făcea să sară în valurile mării, unde îşi aflau moartea şi mormântul. Ca să scape de primejdia aceasta, Odiseu a înfundat cu ceară urechile oamenilor săi, iar el s-a legat strâns de catargul corăbiei. Luptătorii lui n-auzeau ademenirile sirenelor. El le auzea dar era legat de barcă. În felul acesta, au trecut teferi pe lângă insula cea vrăjită a morţii.

Un adânc înţeles creştinesc văd eu în această legendă. Un fel de insulă vrăjită a morţii este şi lumea aceasta cu "sirenele" ei; cu desfătările şi amăgirile ei. Omul vâsleşte spre Patria Cerească, dar lumea îl amăgeşte cu "cântările", desfătările şi amăgirile ei. Lumea îi fură omului voinţa, îi fură mintea. Îl îmbată cu plăcerile ei şi îl face să se arunce în valurile ei, în valurile pieirii sufleteşti şi trupeşti.

În faţa ispitei, Odiseu s-a legat strâns de catargul corăbiei. În faţa ispitei, oamenii lui Odiseu s-au făcut surzi, înfundându-şi urechile cu ceară. Mut şi surd fă-te şi tu faţă de lume şi ispitele ei!

Câtă vreme însă, în loc să faci aşa, tu cauţi parcă anume "sirenele", pe la cârciumi, petreceri, cinematografe şi alte desfătări lumeşti – cum crezi, dragul meu, că ai putea birui ispita???

Câtă vreme toate urechile tale şi cele de carne şi celei de duh, sunt desfundate pentru lume – te miri că te biruie ispita şi lumea???

(a) Vezi pe larg Istoria Suzanei în Sf. Scriptură. (b) „Pateric" pg. 315, 42

Argonauţii şi sirenele. Despre alţi eroi – argonauţii – tot din istoria vechilor greci, spune legenda că şi ei au avut de lucru cu primejdia sirenelor, ca Odiseu. Ei s-au apărat însă într-un alt chip.

Trecând pe lângă insula cu cântările vrăjite ale sirenelor, Iason, conducătorul argonauţilor, l-a pus pe vestitul cântăreţ, Orfeus, să cânte din harfa sa. Iar Orfeus cu cântările lui, le-a întrecut pe sirene. Cântările lui vrăjite au acoperit glasul şi cântările sirenelor.

De ciudă, sirenele, văzându-se bătute cu propria lor armă – cu cântarea – au sărit în mare şi s-au prefăcut în stânci.

Odiseu le-a biruit pe sirene, legându-se pe sine şi astupând urechile tovarăşilor săi.

Iason le-a biruit cu propria lor armă: cu cântarea.

Care din aceste două biruinţe vă place mai mult?

Mie îmi place mai mult biruinţa lui Iason.

Să biruim lumea cu armele pe care le foloseşte ea. Cântările lumii să fie copleşite şi întrecute de petrecerile cele duhovniceşti. Desfătările lumii să fie întrecute de desfătările şi bucuriile cele duhovniceşti. Oriunde cântă lumea – să cântăm şi noi! Oriunde îşi petrece lumea – să ne petrecem şi noi... dar aşa, ca petrecerile şi cântările noastre în Domnul să acopere şi să întreacă petrecerile cele lumeşti.

Dumnezeu să-ţi ajute a-ţi închide uşile! Un elev isprăvise liceul şi se pregătea a-şi continua studiile într-un mare oraş.

– Dumnezeu să-ţi ajute, dragul meu nepot, să poţi închide uşile – îi zise la despărţire bunică-sa.

– Ce uşi, bunică dragă, doar n-o să mă fac portar acum, după ce am isprăvit cu liceul?

– Pe unde vei merge, bagă de seamă, să-ţi închizi mai întâi uşile urechilor tale. Să le închizi, faţă de toate şoaptele şi ispitele Satanei.

Să-ţi închizi apoi uşile ochilor tăi. Să nu citeşti cărţi pline de otravă şi să nu te duci nicăieri unde inima ta se poate otrăvi cu priveliştea ochilor. Să-ţi închizi apoi uşa gurii tale, ascultând de sfatul Psalmistului: "*Pune, Doamne, pază gurii mele şi uşă de îngrădire împrejurul buzelor mele*", gândindu-te neîncetat şi la cuvintele Mântuitorului: "*că pentru orice cuvânt deşert, omul va da seama în ziua judecăţii*". Şi mai presus de toate, dragul meu, să-ţi închizi uşa inimii tale faţă de toate ispitele cele rele. Să o laşi deschisă numai pentru Domnul nostru Iisus Hristos.

Aşa făcând, câştig mare vei avea în viaţă (a).

7. Am privit cu viclenie?

Privirea vicleană e un păcat, care a păgubit şi păgubeşte multe suflete, spulberând încrederea dintre oameni. "*...Au este ochiul tău viclean pentru că eu sunt bun*" – zice Mântuitorul. *Dacă ochiul tău este rău* (viclean), *tot trupul tău va fi plin de întuneric. Deci dacă lumina ta este întuneric, dar întunericul cu cât mai mult?*" (b).

Viclenia o folosesc mulţi, ca şi fariseii, saducheii şi irodianii faţă de Mântuitorul, dar aceasta nu poate sta la locul de cinste cu buna chibzuială. Viclenia are în ea gând rău. Când zicem "viclean" cugetăm îndată la un om rău, la o femeie diabolică. Sf. Scriptură înfierând chipul viclenilor, zice: "*Un om blestemat un om nelegiuit, este acela care umblă cu vorbe viclene. Clipeşte din ochi, face semne cu picioarele, face semne cu degetele sale. Şiretenia este în inima lui, plănuieşte rău în toată vremea şi dă naştere la certuri. De aceea vine fără de veste asupra lui nefericirea, şi deodată este sfărâmat fără de vindecare...*" (c). Din felul vieţuirii, cugetării şi vorbirii viclenilor cu care înveninează pe aproapele lor, putem înţelege rostul cuvintelor Mântuitorului cu care înfiera făţarnica viclenie a fariseilor, zicându-le: "*Pui de năpârci, şerpi, vulpi, morminte văruite, povăţuitori orbi ai orbilor, fiii minciunăriilor şi al diavolului*".

Din păcatul vicleniei sau al şireteniei, odrăslesc şapte păcate care-s urâciune înaintea Domnului, precum adevereşte şi Sf. Scriptură zicând: "Şase sunt pe care le urăşte Domnul şi şapte care-s urâciune înaintea Lui: 1) ochii înfumuraţi; 2) limba mincinoasă; 3) mâinile care au vărsat sânge nevinovat; 4) inima care unelteşte planuri nelegiuite; 5) picioarele care aleargă repede la rău; 6) cel ce grăieşte minciuni, adică martorul fals; şi 7) cel ce bagă vrajba între fraţi..." (d). Creştine, fereşte-te pe tine şi pe ai casei tale şi pe aproapele tău curat de viclenie. Mergând cu creştinul bun, curat, nevinovat, sincer pe calea vieţii acesteia, cunoşti unde te afli şi încotro te duci; iar cu cel viclean, pururea te primejduieşti. Cunoscând acestea, creştine, fereşte-te de orice om, care are la temelia faptelor lui pe diavolul vicleniei.

(a) Pr. I. Trifa ist. 104-105 şi 10. (b) Mt. 20, 15 comp. II Lege 15, 9-10; Prov. Solomon 23, 6-8; Mt. 6, 23. (c) Prov. Sol. 6, 12-16. (d) Prov. Solomon

8. Am pipăit trup străin, sau trupul meu propriu, cu gânduri necurate? Mi-am strâns mâinile mele sau ale altei persoane cu gânduri necurate?

Acestea sunt nişte mijloace păcătoase ducătoare la necurăţii sau desfrânare, păcat groaznic ucigător a sumedenie de suflete. Sf. Apostoli opresc cu desăvârşire creştinii de la aceste înclinări spre necurăţie sau desfrânare, zicând: *"Iar curvia şi toată necurăţia sau lăcomia, nici să ne numească între voi, precum se cuvine Sfinţilor... Că ştie Domnul, pe cei credincioşi a-i izbăvi de ispită; iar pe cei nedrepţi şi preacurvari, a-i păzi la ziua judecăţii pentru ca să se muncească... Nu te atinge, nici gusta, nici pipăi"* (a).

Să ne înfrânăm simţurile. Prin toate simţurile noastre trupeşti; prin vedere, auz, miros, gusturi, mai ales prin pipăit, năvălesc în inimă tot felul de gânduri. Deci, dacă pe aceste simţuri omul le întrebuinţează spre lucruri vătămătoare şi curveşti, ele aduc întâi gânduri necurate, apoi vorbe rele şi de foarte multe ori ucid sufletul, trântindu-l în păcatele grozave ale malahiei, sodomiei, curviei şi preacurviei. De aceea, cei ce nu-şi păzesc aceste simţuri şi nu se feresc de a căuta şi a simţi cele rele, îşi întinează şi îşi spurcă inima; astfel că în această inimă nu mai pot intra decât cu foarte mare greutate gândurile, cugetările şi îndemnurile sfinte. Pentru aceasta Mântuitorul ne spune că numai acei cu inima curată vor vedea pe Dumnezeu (b). Iar mai ales acei care obrăznicindu-se se învoiesc cu gândurile lor cele rele şi ajung la pipăiri şi strângerile mâinilor... altor persoane cu gânduri necurate, pentru că au făcut un pas mare către curvie şi preacurvie şi au nevoie de multă sârguinţă ca să se poată întoarce înapoi, sunt canonisiţi cu pedeapsa malahiei, adică sunt opriţi de la Sf. Împărtăşanie pentru 40 de zile, hrănindu-se în acest timp cu mâncare uscată şi făcând în fiecare zi o sută de metanii (c).

Pustnicul precaut şi cu mama lui. Un frate călătorea împreună cu mama sa, bătrână fiind şi venind ei la un râu, nu putea bătrâna să treacă. Deci, luând fiul ei haina sa, şi-a învelit mâinile sale şi aşa luând-o pe ea a trecut-o de cealaltă parte. Apoi i-a zis lui mama:
– Fiule, pentru ce ai înfăşurat mâinile tale? Iar el a zis:

(a) Efs. 5, 3; 2 Petru 2, 9-22; Cols. 2, 21-23. (b) Mt. 5, 8. (c) Can. 11 al Sf. Ion Postnicul, şi can. 2-5 şi 8 cu tâlcuirile şi subînsemnările. Vezi şi Fac. 2, 16-17

– Pentru că trupul femeii foc este şi din aceasta vine pomenirea altor femei şi pentru aceasta am făcut aşa, ca să nu mă ating de trupul tău gol.

Şi-a ars degetele pentru a se păzi curat. Un sihastru oarecare din părţile Egiptului, şedea singur într-o chilie în pustie şi era vestit. Iar din lucrarea diavolului, o femeie neruşinată auzind pentru dânsul, zicea celor tineri:

– Ce îmi veţi da mie, să surp pe sihastrul acesta? Iar ei s-au tocmit să-i dea ei oarece. Şi ieşind ea seara, a venit la chilia lui, ca şi cum s-ar fi rătăcit, stând la uşă, a bătut. Iar bătrânul ieşind şi văzând-o pe ea, s-a tulburat şi a zis:

– Cum ai venit aici? Iar ea plângând a răspuns:

– Rătăcindu-mă, am venit aici, ci fă milă cu mine şi nu mă lăsa să mă mănânce fiarele. Şi făcându-i-se milă, a băgat-o înăuntru. Iar el cunoscând războiul vrăjmaşului, a zis în sine:

– Meşteşugurile vrăjmaşului întuneric sunt, iar Fiul lui Dumnezeu Lumină este. Şi sculându-se a aprins lihnariul (candela) şi fiindcă flacăra poftei încă creştea într-însul şi cumplit aprinsese pe bărbat, a zis iarăşi în sine:

– Cei ce fac acestea merg în muncă. Deci, de aici te cearcă de poţi suferi focul cel veşnic; şi punându-şi degetul său în focul lihnariului, nu l-a luat pe el până ce a ars cu totul; căci pentru mulţimea înfocării trupului, arzându-se el de foc, nu simţea atâta. Deci, după ce a ars degetul cel ce l-a pus întâi, apoi a pus pe cel de al doilea, după aceea şi pe cel de al treilea; şi aşa făcând până dimineaţa, pe toate degetele mâinilor lui le-a ars. Iar ticăloasa aceea văzând ce a făcut bătrânul, de frică a încremenit şi cu totul a amorţit.

Deci, tinerii cei ce se tocmiseră cu ea, făcându-se dimineaţă, au venit la sihastru şi l-au întrebat pe el, zicând:

– A venit aseară o femeie aici? şi a răspuns lor:

– A venit şi doarme înăuntru.

Iar ei intrâd au aflat-o pe ea moartă. Apoi i-au zis lui:

– Avvo, a murit.

Apoi bătrânul descoperindu-şi mâinile sale, le-a arătat lor, zicând:

– Iată ce mi-a făcut fiica diavolului, mi-a prăpădit degetele!

Şi povestindu-le lor cele pentru sine, a zis:

– Scris este, nu răsplăti rău pentru rău; ci să ne rugăm ca să învieze.

Şi făcând el rugăciune, a sculat-o pe ea şi a slobozit-o. Iar ea ducându-se, s-a înţelepţit de aici înainte (a).

9. Am jucat, dansat, bătut în pinteni, chiuit, plesnit din palme... am păşit şi săltat curveşte?

Toate acestea sunt semne ale idolatrizării celor ce le fac şi a alergării lor în haznaua necurăţiilor desfrânării. Aşa făceau şi fac idolatrii din toate neamurile şi evreii idolatrizaţi din toate vremurile. Aceste idolatrizări sunt oprite cu desăvârşire a se face de creştini. "*Să nu vă faceţi slujitori idolilor, precum unii dintr-înşii, precum este scris: "Şezut-a norodul de a mâncat şi a băut şi s-a sculat de a jucat"* (b). Jocurile sunt lucruri drăceşti şi cei ce joacă cad sub afurisenie şi parte cu Domnul Hristos nu au (c).

Potop de jocuri, munţi de idoli. Suntem în toiul petrecerilor... La mare, la munte, în pădure şi pretutindeni, păcatul se răsfaţă în voie. Aleargă oamenii cu mic cu mare, acolo unde păcatul se răsfaţă, unde deşertăciunea lumii este socotită: petrecere naţională şi nevinovată, lumină, trebuinţă ori întărire sufletească...

În tipografii lucrătorii nu mai contenesc cu tipărirea afişelor în felul acesta: "Căminul X ori Asociaţia X va da un mare şi frumos bal, Duminică... în sala casei... culturale. Se va petrece de minune până-n zori... Muzica cea mai aleasă va distra onoratul public. Bufet bine asortat... Jocuri de serpentine... Tombolă... Garderobă... La miezul nopţii se va alege regina balului, care va primi un frumos cadou din partea publicului... Se fac toate sforţările pentru ca rezultatul moral şi material să întreacă toate... aşteptările, etc."

În felul acesta se tipăresc sute de mii de afişe în numele... culturii. Şi faptul este cu atât mai jalnic, cu cât la acest potop de petreceri deşarte iau parte şi mulţi "luminători" din funduri de sate româneşti. Ba de cele mai multe ori, ei se fac trâmbiţaşii acestor petreceri... distractive şi... culturale! Vai! Câtă orbire în lume! Câtă trâmbiţare pentru Baal şi câtă nepăsare faţă de Pravila Bisericească, faţă de Mântuitorul nostru Iisus Hristos... Se face multă trâmbiţare culturală. Dar acest soi de cultură sălăşluieşte printre potop de baluri şi munţi de idoli... O cultură pierzătoare, potrivnică pravilei creştineşti. Şi vai de această cultură care nu înţelege să se rezeme pe temelia cea veş-

---

(a) Pat. p. 312-313. (b) 1 Cor. 10, 7. (c) Can. 62 sin. 6 ec, ; cazania la 14 Oct; la 23 Apr.

nică, pe Iisus Hristos! În numele culturii, unii înjghebează bunăoară o manifestare culturală care cuprinde: o poezie, o snoavă, un cântec cu leliţe şi ibovnici, o cuvântare fără rost şi înţeles, un joc... tradiţional, după care urmează până a doua zi balul cu petrecere zdravănă, de se duce vestea peste toate meleagurile... întâlniri... culturale, pentru răsfăţarea şi săturarea dobitocului din om.

„În soiul acesta de întâlniri, intră mai cu seamă balurile. Se începe petrecerea după-amiază sau seara. După partea cuvântărilor culturale, a rostirilor de poezii, a bucăţilor de muzică, se întinde balul de toată noaptea. Atunci se înţelege că nu mai este deloc vorba de cultură, fiindcă de unde până unde balul poate intra între îndeletnicirile culturale? Puterea lui este doar de a apropia unul de altul, pe bărbat de femeie, prin poftele trupeşti de rând, dar nici vorbă nu poate fi de suirea prin bal pe culmile spre care te ridică cultura. Aceasta aduce plăcerile înalte, subţiri, ale Duhului, nu poftele dobitoceşti ale cărnii... Vezi baluri pornite la sate de învăţători. Ba şi de preoţi. Dar aceasta este o faptă cu totul necuviincioasa pentru lucrurile cinstite ale culturii" (a).

Unde nu este conştiinţă creştină, unde omul nu trăieşte cu Iisus, acolo stăpânesc poftele deşarte, se răsfaţă Satana cu toate meşteşugurile lui de întunecare a minţii omului...

O duce lumea într-o zburdăciune înspăimântătoare: joacă tinerii, petrec bătrânii, se veselesc oamenii cei mulţi, fără să gândească la Dumnezeu. Se croiesc planuri, se cheltuieşte mult de tot cu... "ofensiva" culturală, dar lumea duce o viaţă deşartă. Zadarnică orice strădanie, dacă în "ofensiva" culturală nu se va ţine socoteală de Iisus, de Legea Lui, de Biserica Lui, dacă trâmbiţaşii culturii nu vor trăi pururea cu Iisus... Această mărturisire pare ciudată, dar aşa este: fără Iisus totul se dărâmă, se pierde. Pretutindeni: chef, joc şi lăutari... Potop de jocuri, munţi de idoli! Iată ce scrie o gazetă din Bacău:

„...În drum spre Bucureşti am văzut echipe de tineri... prin restaurante şi grădini răcoroase. Curgea vinul şi tot felul de băuturi, cum curge apa pe Trotuş; muzicile revărsau melodii de dansuri săltăreţe, iar perechile se osteneau în ritmul dansurilor, cum se ostenesc prăşitorii şi secerătorii... Când am auzit zvonul acestor muzici şi când am văzut perechile încleştate în dansuri pline de dragoste, mi-au venit

(a) Arhim. I. Scriban în "Epoca" din Martie 1937

în minte petrecerile din Sodoma şi Gomora, cetăţile unde Dumnezeu n-a găsit nici un drept, cui să dea mântuire şi iertare" (a).

Potop de jocuri şi munţi de idoli. Semn rău: s-a sculat poporul să joace şi să petreacă precum în vremea lui Noe... când oamenii mâncau şi beau... Şi a venit potopul şi i-a pierdut pe toţi (b). Dar "vai de cei care cu chitare, cu alăute, cu timpane şi cu fluiere beau vinul, dar spre lucrurile Domnului nu caută şi lucrurile Lui nu le socotesc" (c).

Ce bine ar fi dacă cei care se socot lumină ar lumina cu pilda vieţii lor în întunericul lumii de azi! Ce bine ar fi dacă toţi ar mărturisi cu cutremurare ca Sf. Ap. Pavel: "*Pentru mine a vieţui înseamnă Hristos, iar a muri dobândă*".

O! Dacă ar înţelege toţi adevărul mărturisit de Pravila de la Govora din vremea voievodului creştin ortodox, Matei Basarab: "Jocul l-au făcut dracul", n-ar mai fi atâta deşertăciune în lume. Dacă desfrânarea vine de la vin, apoi jocul este ca o baltă în care găseşti tot felul de necurăţii. De pe urma jocului rămâi cu patimi.

Jocul aprinde pofta trupului, jocul este mreaja satanei, în care se lasă prinşi toţi cei care nu cunosc pe Domnul Iisus, toţi care trăiesc numai pentru veacul de acum...

Noi adevăraţii creştini ortodocşi suntem în luptă cu slujitorii lui Baal, tineretul creştin ortodox, care poartă într-adevăr îmbrăcarea în Hristos, pecetea Darului Sfântului Duh, cugetarea zilnică în Legea Domnului şi ascultarea de Dumnezeu, nu se amestecă cu faptele întunericului. Aceştia cunosc porunca Domnului, ca şi tânărul Ghedeon, care din porunca lui Dumnezeu a dărâmat idolii din casa tatălui său (d).

Suntem pe deplin convinşi că, numai cu astfel de creştini devotaţi, scăldaţi în baia naşterii din nou şi îmbrăcaţi cu armătura de la Efs. cap. 6, vom putea lupta cu munţii de idoli (păcatele) din ţara noastră şi vom pescui din apele tulburi ale deşertăciunilor lumeşti atâtea suflete, pentru care Domnul nostru Iisus Hristos a pătimit. Înainte, fraţi creştini – tineri şi bătrâni – peste munţii de idoli şi potopul de petreceri, spre Canaan, la Ierusalimul cel de sus, plin de bucurie, căci Domnul merge în fruntea noastră... (e).

Jucător salvat prin iconomia lui Dumnezeu. Cuviosul Nifon vorbind odată cu fraţii, pentru folosul sufletului, a pomenit şi

(a) „Moldova" din 10 iulie a.c. (b) Mt. 25, 37-39. (c) Is. 24, 7-9. (d) Jud. 6, 25-26. (e) Pr. N. Munteanu-Muntmarg, d. O. D

aceasta: "Era, zicea el, într-această cetate la un patriciu, un rob cu numele Vasile, cu meşteşugul cizmar, cu obiceiul rău, necurat, îndărătnic şi flecar, pierzându-şi toată vremea în jocuri şi păcate trupeşti cu desfrânatele, neascultând nici chiar de certările stăpânului său. Iar prin purtarea de grijă cea minunată a Milostivului Stăpân, i s-a rânduit mântuire într-acest chip: S-a întâmplat că era foamete mare, prin voia lui Dumnezeu, pentru păcatele oamenilor şi au început stăpânii a izgoni pe robii lor, pentru lipsa hranei. Atunci a izgonit şi acel patriciu pe Vasile, iar el ieşind, în ziua întâi şi-a vândut hainele pentru hrană, apoi a început a umbla gol, cerşind milostenie; şi fiind atunci iarnă, tremura de frig, iar mai pe urmă amorţind, s-a culcat pe uliţă; şi peste puţin i-au degerat degetele picioarelor şi chiar picioarele i-au slăbit. Vasile răbda, socotind toate acestea ca pedeapsă pentru păcatele sale şi nimic nu zicea, decât numai dădea slavă lui Dumnezeu, pentru toate. Aşa a petrecut două luni, zăcând pe uliţă fără acoperământ, suspinând şi tânguindu-se pentru păcatele sale. Dar din întâmplare a trecut pe acea cale un iubitor de Hristos, cu numele Nichifor, care văzând pe Vasile cum pătimea, a poruncit slugilor sale, ca să-l ia în casa sa, unde l-a odihnit cu dragoste, aşternându-i şi hrănindu-l cu mâinile sale. După două săptămâni într-o zi de sâmbătă, acel Vasile fiind bolnav, a început a grăi, zicând:

– Bine aţi venit Sfinţi Îngeri; odihniţi-vă puţin şi vom merge.

Iar ei au zis:

– Nu mai aşteptăm, ci mergi degrab că te cheamă Domnul.

Răspuns-a Vasile:

– Aşteptaţi-mă puţin, până voi plăti o datorie, că am luat împrumut de la un prieten al meu, zece bani de aramă şi încă nu i-am plătit; deci întâi trebuie să-i dau, ca să nu mă oprească pentru aceea diavolul în văzduh.

Şi au aşteptat Îngerii, până ce Vasile a cerut la oarecine zece bani, şi i-a trimis aceluia, căruia îi era dator şi atunci şi-a dat duhul lui Dumnezeu. Iată, vedeţi fiilor, ce fel sunt judecăţile lui Dumnezeu şi cum mântuieşte pe cel păcătos?" (a).

Alergarea bună... Şi cea nebună. Dumnezeiescul Apostol Pavel scrie: "*Alerg spre darul cel biruitor... uitând cele ce sunt în urma mea, mă arunc spre cele ce sunt înainte... alerg spre ţintă pentru*

(a) V. Sf. 23 Dec. o. c. pg. 1189-1191

premiul chemării cereşti a lui Dumnezeu, în Iisus Hristos" (a). O astfel de viaţă s-a încheiat pe urmă cu cuvintele: *"Lupta cea bună m-am lupta, călătoria am sfârşit, credinţa am păzit, de acum mi se va da cununa neprihănirii"* (b).

Aşa trebuie să curgă şi să se sfârşească şi *"alergarea noastră"*. Ce puţini sunt însă cei ce *"aleargă"* pentru a dobândi *"cununa vieţii de veci"* (c). E adevărat că aleargă şi oamenii de azi, dar *"alergarea"* lor e de altă natură.

Aleargă ca nişte *"cai fără frâne"* (d). *"Aleargă ca şi calul şi catârul, la care nu este pricepere"* (e). Aleargă în galop pe căile răutăţilor... aleargă în galop spre iad şi pierzare. Doamne, fereşte-ne de o astfel de *"alergare"*.

Este o alegere bună şi alta nebună. Pe care o ai tu, iubite cititorule?

„Drept aceea, să alergăm cu stăruinţă în lupta de întrecere ce ne stă înainte. Să ne uităm ţintă la Iisus, Căpetenia şi Desăvârşirea credinţei noastre...uitaţi-vă bine la El, ca nu cumva să vă lăsaţi osteniţi, slăbind în sufletele voastre" (f).

Scumpii mei fraţi, din Sf. Biserică Ortodoxă! Şi noi am intrat în alergare pentru cununa vieţii. Să alergăm cu stăruinţă până la sfârşit, ca să ne putem şi noi încheia *"alergarea"* cu cuvintele: *"Lupta cea bună m-am luptat, călătoria am sfârşit, credinţa am păzit, de acum mi s-a gătit cununa dreptăţii"* (g).

Teatrul caraghios în flăcări. O întâmplare dintr-un teatru din Germania. Se juca un teatru de râs şi de petrecere şi sala era plină de lume. Dar afară, într-o parte, teatrul luase foc. Atunci unul a început a striga:

– Foc, foc. Dar lumea credea că aceste vorbe se ţin şi ele de glumele teatrului şi teatralistul vrea să facă o gluma mare ca să râdă apoi de spaima publicului.

A strigat şi directorul "că arde teatrul", dar lumea râdea înainte. Abia când s-au ivit flăcările, lumea a început a fugi îngrozită, dar atunci era prea târziu. Aproape toţi s-au prăpădit în foc. Cam aşa se întâmplă şi în viaţa oamenilor. Pentru cei mai mulţi, viaţa aceasta e un teatru de râs şi de petreceri şi când le spui să iasă din focul răutăţilor, din focul pieirii sufleteşti, te râd şi te batjocoresc. Abia pe patul morţii, văd focul pieirii sufleteşti, dar atunci e prea târziu... prea târziu (h).

(a) Filip. 3, 12-14. (b) 2 Tim. 4, 7. (c) Apc. 2, 10. (d) Iac. 3, 8. (e) Ps. 31, 10. (f) Evr. 12, 1-4. (g) 2 Tim. 4, 7. (h) Pr. I. Trifa ist. 461 şi 355

Alergare demonică, idolatră. Iscusitul Mitropolit Antim Ivireanul (1709-1716) combătând patimile majorităţii creştinilor de la oraşe şi sate, care ca nişte demoni tulburau armonia şi alergarea pe calea vieţii a celor dornici de mântuire, arăta cu toată energia sa pastorală: "Pe Părinţi ocărâţi şi bateţi, pe bătrâni necinstiţi, pe boieri, pe domni, blestemaţi, pe Arhierei dispreţuiţi, pe Preoţi şi călugări defăimaţi şi clevetiţi. Bisericile sunt socotite ca nişte grajduri, în ele credincioşii, falşii credincioşi, vorbesc, râd, "şi îşi fac cu ochiul unii altora, mai rău decât prin cârciumi". Când vine o sărbătoare, românii se adună pentru a bucura pe dracul. Ei vând şi cumpără ca şi în zilele lucrătoare şi petrec fără de măsură, ca nişte dobitoace necuvântătoare, tăvălindu-se în răsfăţăciunile cele spurcate şi de nimic, zburdând ca nişte cai sirepi, fără de zăbală şi fără de ruşine".

Oare majoritatea creştinilor de azi nu-s asemenea acelor creştini ce lucrau după plăcerea spiritelor iadului, de acum vreo 200 de ani? Câţi nu sunt de aceia şi azi care aleargă ca nişte cai sirepi la jocuri, prăznuiri drăceşti, petreceri anticreştineşti, în căile pierzării, chiuind pe drumuri noaptea, hăuind văile cu cântecele lor curveşti şi nechezând ca şi caii după femeia aproapelui lor, ori ca iepele după bărbaţii femeilor din localitatea lor! (a) şi oare dacă pe acea lume din vremea aceea, surdă la chemarea acelui vrednic Păstor, a pedepsit-o Dumnezeu să cadă sub cumplita robie a fanarioţilor (a. 1711-1821); oare lumea vremurilor noastre, păcătoşită până în măduva oaselor de idolatrizare şi nebuna alergare pe căile pierzării şi care nu vrea să se întoarcă pe calea vieţii cum o tot învaţă Păstorii vrednici ai Bisericii, după atâtea pedepse Divine repetate; secetă, potopuri, boli molipsitoare, învrăjbiri fioroase, sfâşieri interne şi externe, cutremure înfricoşate, război, înfrângeri, robii, împleticiri groaznice de la cei doi balauri roşii pentru nesocotirea şi profanarea sărbătorilor şi a celor Sfinte, etc.? Oare ce mai aşteaptă lumea noastră cu nume creştinesc, de nu vrea să revină la împlinirea făgăduinţei dată la Sfântul Botez, la credincioşia şi vieţuirea după Dreptarul Ortodoxiei Creştine? Mai vrea alte pedepse?... Dacă-i destul atâta, să revenim, din slugărirea diavolilor, în serviciul lui Dumnezeu, Care ne-a creat şi ne ţine, ca să putem deveni fericiţi vremelnic şi veşnic.

(a) Ier. 5, 8; Iez. 22, 10-11

Cuviosul Isachie batjocorit de draci. Cu neputinţă este a nu veni ispitele la oameni; căci dacă ispititorul a îndrăznit a se apropia chiar de Domnul în pustie, cu atât mai mult îndrăzneşte a ispiti pe robii Săi. Însă precum aurul cel lămurit prin foc se vede luminos înaintea oamenilor, aşa şi omul cel lămurit prin ispitele vrăjmaşului, se va lumina ca soarele înaintea lui Dumnezeu, prin lucruri bune. S-a înştiinţat acest lucru, prin Cuviosul Părintele nostru Isachie, închisul Pecerscăi, pentru că acest cuvios fiind de neam Toropcean, era negustor bogat în viaţă mirenească; dar cugetând a se face monah, şi-a împărţit toată averea la cei cărora le trebuia şi la Mănăstiri, apoi s-a dus în peşteră la cuviosul Antonie, rugându-se ca să-l primească în rânduiala monahicească. Iar preacuviosul Antonie văzând mai înainte că el voieşte să îmbrăţişeze viaţa îmbunătăţită, cea întocmai cu Îngerii şi cu totul vrednică de îngerescul chip, i-a împlinit rugămintea. Deci, cuviosul Părintele nostru Isachie, făcându-se monah, a început viaţă şi mai aspră; căci nu era destul că se îmbrăcase în rasa de păr; ci a poruncit să-i cumpere piele de capră, pe care a pus-o peste rasă; şi aşa s-a închis într-o uliţă a peşterii, într-o chilie mică, ca de patru coţi şi acolo se ruga lui Dumnezeu cu lacrimi; iar mâncarea lui era o prescură şi aceea după o zi şi bea apă cu măsură; acestea i le aduce Cuviosul Antonie şi i le da pe o ferestruică mică, pe care abia încăpea mâna.

Pe lângă acestea niciodată nu se culca pe coaste, ci avea puţin somn; şi a petrecut şapte ani într-o viaţă ca aceasta, neieşind din chilie. Dar odinioară sosind seara, a început după obicei a face metanii, cântând psalmi până la miezul nopţii; iar după ce s-a ostenit, stingând lumânarea, a şezut la locul său. Şi iată deodată a strălucit în peşteră o lumină mare, ca de soare, luând vederea omenească; apoi veniră la dânsul doi diavoli în chip de tineri preafrumoşi, ale căror feţe străluceau ca soarele şi îi ziseră:

– Isachie, noi suntem îngeri.

Iar Isachie sculându-se, a văzut o mulţime de diavoli, ale căror feţe erau ca soarele, iar unul dintr-înşii strălucea mai mult decât toţi şi din faţa lui ieşeau raze şi a zis Sfântului:

– Isachie, acesta este Hristos, închină-te lui.

Iar Isachie neînţelegând diavoleasca lucrare, şi nici aducându-şi aminte să se însemneze cu Semnul Sf. Crucii, s-a închinat aceluia ca lui Hristos, iar diavolii îndată au făcut zgomot mare, strigând:

– Al nostru eşti, Isachie.

Deci, punându-l să stea şi ei stând împrejurul lui, iar chilia, cum şi intrarea peşterii, fiind plină de diavoli, unul din diavoli, cel părut Hristos, a zis:

– Luaţi fluiere, timpane, viori şi cântaţi, iar Isachie să joace.

Şi îndată cântară din fluiere, timpane şi viori, iar pe Isachie luându-l începură cu dânsul a sări şi a juca multă vreme, încât obosindu-l, îl lăsară abia viu; iar după ce astfel îl batjocoriră, pieriră cu toţii.

A doua zi sosind gustarea pâinii, a mers Cuviosul Antonie după obicei la fericitul şi i-a zis:

– Binecuvintează, Părinte Isachie.

Dar nu i-a dat răspuns. Neştiind deci ce să fie, a zis în sine:

– Au doară acum a murit?

Atunci a trimis în Mănăstire la Cuviosul Teodosie şi la fraţi. Şi venind fraţii, au săpat acolo unde era gura astupată şi luară pe Isachie, care li se părea că este mort şi l-au pus înaintea peşterii, dar au văzut că este viu. Şi a zis Cuviosul Teodosie:

– Cu adevărat, din diavoleasca lucrare i s-a făcut lui aceasta.

Deci, l-au pus pe pat şi slujea Sfântul Antonie.

Într-acele zile domnul Kievului, Iziaslav, s-a întors în Kiev din pământul leşesc şi a început a se mânia asupra Cuviosului Antonie, pentru Vseslav domnul Poloveţilor, care în zilele Cuviosului a domnit o vreme asupra Kievului şi a trimis noaptea, voievodul Sviatoslav din Cernigov după Sfântul Antonie; şi acela mergând la Cernigov, i-a plăcut locul ce se numeşte muntele Voldiniei, apoi săpându-şi o peşteră, s-a sălăşluit acolo, unde şi acum este Mănăstire. Iar Cuviosul egumen Teodosie, înştiinţându-se că Sf. Antonie s-a dus la Cernigov, a mers cu fraţii la peşteră şi luând pe Isachie, l-au dus în chilia sa, şi-i slujea; căci acela era slab la minte şi la trup, încât nu putea nici să stea, nici să se întoarcă pe altă parte, ci zăcea fiind foarte bolnav. Iar Cuviosul Teodosie singur cu mâinile sale îl spăla şi-l îngrijea; şi astfel zăcând doi ani, îi slujea lui.

Apoi aceasta este de mirare, căci într-acei doi ani n-a gustat nici pâine şi apă, nici poame, nici altă hrană, dar era viu, însă mut şi surd. Iar Cuviosul Teodosie făcea rugăciune pentru el ziua şi noaptea, până ce în al treilea an a grăit şi dorea să fie ridicat pe picioare; apoi ca pruncul a început a umbla, însă încet-încet, până a început a merge la Sf. Biserică. După aceasta a început a veni la masă, unde îl puneau pe

el deosebit de fraţi şi aducea dinainte pâine, dar nu voia să o ia; iar fraţii o puneau în mâinile lui, însă Cuviosul Teodosie le zicea:

– Puneţi pâinea înaintea lui, ca singur să o mănânce.

Iar el privind la ceilalţi, gusta pâine şi astfel, s-a învăţat a mânca; şi prin acest chip l-a izbăvit Cuviosul Teodosie de meşteşugul diavolesc şi de înşelăciunea lui.

Dar murind Cuviosul Teodosie şi fericitul Ştefan făcându-se în locul lui egumen, Isachie iarăşi a luat viaţa cea aspră, zicând către ispititorul:

– Iată, acum m-ai înşelat, diavole, şezând în peşteră şi în singurătate; de acum dar nu mă voi mai închide, ci te voi birui, cu Darul lui Dumnezeu, ostenindu-mă în Mănăstire.

Atunci iarăşi s-a îmbrăcat în rasă de păr, iar peste rasă a pus o haină strâmtă şi a început a ajuta bucătarilor şi a sluji fraţilor; iar la Utrenie intra mai înainte de toţi şi sta nemişcat. Şi când sosea iarna şi gerul era cumplit, sta la Utrenie în călţuni încât de multe ori îi îngheţau picioarele pe piatră, dar nu mişca picioarele până ce cântau Utrenia, iar după Utrenie intra înaintea tuturor în bucătărie şi mai înainte gătea focul, lemnele şi apa; apoi veneau şi ceilalţi fraţi bucătari.

Odată unul din bucătari, cu numele tot Isachie, a zis fericitului, zâmbind:

– Isachie, iată, corbul şade, mergi de-l prinde.

Iar el închinându-se până la pământ şi mergând, a prins corbul şi l-a adus înaintea tuturor bucătarilor; iar ei s-au spăimântat de ceea ce se făcuse, apoi au spus egumenului şi fraţilor, care începuseră a-l cinsti; după aceea el nevrând slavă de la oameni, a început a face supărare, uneori egumenului, alte ori fraţilor, alte ori şi oamenilor mireni umblând prin lume, încât şi bătăi primea de la mulţi. Şi astfel prefăcându-se nebun, iarăşi s-a sălăşluit unde era mai-nainte în peştera Cuviosului Antonie, căci acum acesta murise şi a început a aduna la sine tineri, peste care punea haine monahiceşti; atunci uneori lua de la fericitul egumen Nicon certare; iar alteori de la părinţii copiilor acelora lua bătăi, iar el cu bucurie toate le răbda, suferind golătatea şi răceala, ziua şi noaptea.

Într-o noaptea fericitul aprinzând focul în peşteră şi cuptorul fiind crăpat, a început văpaia a ieşi în sus prin crăpături; iar el neavând cu ce să astupe crăpăturile, a păşit cu picioarele desculţe pe văpaie şi a

stat până ce a ars cuptorul; apoi s-a pogorât nevătămat. Acestea şi multe alte lucruri de mirare făcea el. Astfel a luat biruinţă asupra diavolilor şi în nimic nu socotea înfiorările şi nălucirile lor; pentru că de multe ori îi făcea supărare diavolii, şi-i ziceau:

– Al nostru eşti Isachie, fiindcă domnului nostru te-ai închinat.

Iar el le zicea:

– Domnul vostru cel diavolesc este Beelzebul, de care nu mă tem ca de idolul Muh (precum era numele lui), nici de voi slugile lui; căci deşi m-aţi înşelat întâi, fiindcă nu ştiam meşteşugurile voastre şi vicleşugurile, dar iată, de acum cu puterea Domnului meu Iisus Hristos şi cu rugăciunile Cuvioşilor Părinţi Antonie şi Teodosie, vă voi birui pe voi.

Apoi se însemna cu Semnul Crucii, şi aşa gonia nălucirile acelea ale lui Beelzebul.

Apoi se făcu odată groază fericitului, din nălucirile diavoleşti, căci venea la dânsul noaptea ca un popor mare, cu sape şi cu cazmale, zicând:

– Să săpăm peştera aceasta, iar pe acesta aici să-l astupăm.

Dar unii ziceau către dânsul:

– Ieşi Isachie căci vor să te astupe. Iar el le zicea:

– De aţi fi oameni, apoi aţi umbla ziua, dar voi fiindcă sunteţi întuneric, de aceea umblaţi noaptea.

Atunci se însemna cu Crucea, precum şi la toate nălucirile, iar diavolii îndată piereau.

Iar uneori îl înfiorau în chip de urs, sau de leu, şi de alte cumplite fiare; alteori ca şerpii se târau spre dânsul, şi ca broaştele, sau ca şoarecii şi ca toate jivinele; dar nu putură nimic să-i facă şi-i ziseră:

– O! Isachie, ne-ai biruit. Iar el le răspundea:

– Şi voi m-aţi biruit pe mine, arătându-vă în chipul lui Iisus Hristos şi al Îngerilor, nevrednici fiind de o cinste ca aceea; ci iată, acum cu adevărat vă arătaţi în chip de fiare şi de dobitoace, de şerpi şi de jivini, precum singuri sunteţi necuraţi.

Şi de atunci nu i se făcea nici o supărare de la diavoli, cu care de trei ani avea război; apoi a doua oară s-a sălăşluit în peşteră, precum singur a mărturisit. După aceea, a început a vieţui cu mai mare înfrânare, postire şi priveghere.

Astfel vieţuind el, i-a sosit sfârşitul vieţii şi s-a îmbolnăvit în peşteră; apoi fraţii l-au adus bolnav în mănăstire, unde a bolit opt zile, şi

s-a dus pe calea Domnului, în bună mărturisire. Iar Ioan, care acum era egumen şi toţi fraţii sprijinindu-i trupul, l-au îngropat cu cinste, în peşteră. Deci, acest bun ostaş al lui Hristos, mai întâi a fost biruit de vrăjmaş, dar mai pe urmă a luat biruinţă şi a câştigat Împărăţia Cerului; cu ale cărui rugăciuni să ne învrednicim şi noi, ca biruind pe vrăjmaşii sufletelor noastre, să împărăţim cu biruitorul iadului, Iisus Împăratul Slavei; Căruia se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, cu Cel fără de început al lui Părinte şi cu Preasfântul şi bunul şi de viaţă Făcătorul Său Duh, acum şi pururea şi în nesfârşiţii veci, Amin" (a).

Petreceţi şi jucaţi cu dracii? *"Vai celor ce se scoală de dimineaţă şi umblă după sicheră, cei ce petrec până seara şi chefuiesc toată ziua în beţie, cât nici o vreme nu-şi dau lor ca să-şi caute lucrurile Domnului şi să socotească lucrurile mâinilor Lui. Că vinul îi va arde pe ei"* (b). De ce oare? Pentru că fierbinţeala ceea ce din vin se pricinuieşte în trup, se face aprindere a săgeţilor celor înfocate ale vrăjmaşului. Că pe judecată şi pe minte le cufundă vinul, iar pe patimi şi pe dezmierdări ca pe un roi de albine le scoală asupră-i. Care căruţă cu cai fără vizitiu se poartă cu rânduială? Care corabie neocârmuită, purtându-se de valuri cum s-ar întâmpla, nu este mai primejduită decât cel beat?

Prin acest fel de răutăţi, bărbaţi împreună cu femei, în hore de obşte adunându-se, dracului iubirii de vin dându-şi sufletele, unii pe alţii se rănesc cu săgeţile patimilor. Râsuri din amândouă părţile, cântece de ruşine, chipuri curveşti, care zădărăsc spre înverşunare. Râzi? Spune-mi şi te bucuri cu bucurie desfrânată, fiind trebuinţă de a lăcrima şi a suspina pentru cele ce s-au făcut mai-nainte? Cânţi cântece ale curviei, lepădând psalmii şi laudele ce ai învăţat? Mişti picioarele, joci şi sari nebuneşte? Joci jocuri care nu ţi se cuvine, fiind trebuinţă de a-ţi pleca genunchii spre închinăciune?! Pe care să tânguiesc? Pe fetele cele neispitite de nuntă, sau pe cele supuse jugului nunţii? Că acelea s-au întors de la petrecere ne mai având fecioria curată; iar acestea curăţenia n-au mai adus-o înapoi bărbaţilor. Că deşi unele au scăpat de păcat cu trupul, dar fără de îndoială, au primit stricăciunea. Acestea şi pentru bărbaţi sunt scrise de mine. Au văzut rău, sau privit rău. *"Că cel ce caută la femeie spre a o pofti pe ea, iată,*

(a) V. Sf. 14 febr. (b) Is. 5, 12

a preacurvit cu dânsa în inima sa" (a). Dacă ocaziile cele din întâmplare aduc atâta primejdie celor ce caută cu iscodire, câtă primejdie vor aduce întâmplările cele căutate înadins, ca să vadă femei care se poartă de beţie cu necuviinţă şi cu înfrângerile sale să îndemne spre înverşunare şi cântece dezmierdătoare să cânte, care să poată şi numai auzindu-se să pricinuiască celor desfrânaţi toată strechia dezmierdării!

Ce vor zice sau ce vor răspunde cei ce din astfel de vederi mulţime nenumărată de răutăţi şi-au adunat? Au nu ca şi cum pentru aceasta au căutat să-şi zădărească poftele? Pentru aceea vinovaţi sunt judecăţii preacurviei, după hotărârea cea netrecătoare a Domnului.. Cum vă va primi pe voi praznicul a cincizeci de zile, după ce a-ţi ocărât Sfintele Paşti în acest fel? Praznicul a cincizeci de zile are venirea Sfântului Duh cea arătată şi tuturor cunoscută; iar tu apucând mai înainte, pe sineţi te-ai lucrat sălaş al duhului celui potrivnic şi te-ai făcut sălaş al idolilor?! (b). În loc de a te face locaş al lui Dumnezeu prin sălăşluirea Sfântului Duh, ai tras asupră-ţi blestemul Proorocului care zice ca din partea lui Dumnezeu: *"Şi voi întoarce sărbătorile lor în plângere"* (c). Cum vă veţi stăpâni slugile, când voi slujiţi poftelor celor nebune şi vătămătoare ca nişte robi? Cum veţi sfătui pe copii, când voi petreceţi viaţă fără de rânduială? Se poate oare, ca întru acestea să vă las pe voi? Mă tem, ca nu cumva cel nesupus să se facă mai nebun; iar cel ce s-a umilit, de prea multa mâhnire să se înghită! (d).

Tămăduirea (zice), face să înceteze păcate mari (e). Postul să vindece beţia, psalmul cântarea cea de ruşine, lacrima să se facă tămăduitoare râsului. În locul jocului să se plece genunchii, în locul plesnetelor mâinilor să se bată pieptul, în locul hainelor luxoase să se arate smerenia. Peste toate, milostenia să te răscumpere pe tine de la păcat (f). Că răscumpărare omului este bogăţia lui (g).

Pe mulţi din cei necăjiţi fă-i părtaşi rugăciunii (h), doar va ierta ţie cugetul răutăţii. Aduceţi-vă aminte de poporul idolatrizat în pustie, când a şezut de a mâncat şi a băut şi s-a sculat de au jucat (iar jocul lor era închinarea la idoli); atunci leviţii asupra fraţilor lor (astfel idolatrizaţi), înarmându-se întru Preoţie, şi-au sfinţit mâinile (ucigând 3.000 de jucători, după care s-au pierdut alţi 23.000 de israeliţi astfel împătimiţi) deci şi vouă celor ce vă temeţi de Domnul,

(a) Mt. 5, 28. (b) 1 Cor. 6, 16. (c) Amos 8, 10. (d) 2 Cor. 2, 6. (e) Eccl. 10, 4. (f) Dan. 4. (g) Prov. Sol. 13, 8. (h) 2 Cor. 6, 17

câţi acum v-aţi posomorât pentru necinstirea faptelor celor prihănite, aceeaşi poruncim. De-i veţi vedea că se pocăiesc pentru necuviinţa celor ce s-au lucrat, milostiviţi-vă spre ei, ca spre nişte mădulare ale voastre bolnave; iar de îi veţi vedea că se obrăznicesc şi defaimă mâhnirea voastră cea pentru dânşii (a), ieşiţi din mijlocul lor şi vă deosebiţi şi de necurăţie să nu vă atingeţi (b), ca aşa, aceia ruşinându-se să-şi vină întru cunoştinţa răutăţii lor; iar voi să primiţi plata râvnei cu Finees prin dreapta Judecată a lui Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine Slava şi Stăpânirea în vecii vecilor. Amin (c).

10. Am avut visuri necurate, care mi-au venit din închipuirile pătimaşe? sau din îmbuibare, beţie, etc.?

„Aceştia vise visând trupul îşi spurcă, domnia leapădă şi slavele hulesc" (d).

Curăţeşte-te prin foc. Geografia ne vorbeşte despre o insulă numită Madeira, care-i renumită prin bogăţia roadelor ei. În ea se produce vin împărătesc şi cele mai dulci fructe: smochine, rodii şi portocale. Acolo veşnic e primăvară şi vară. Nu întotdeauna a fost însă aşa. Înainte vreme, ea era culcuşul înfiorător al şerpilor veninoşi, al scorpiilor şi al fiarelor sălbatice. Toate aceste fiinţe înfricoşătoare, – mişunau prin bălăriile şi hăţişurile ce înăbuşeau nefericita insulă. Locuitorii ei îngroziţi de aceste fiinţe, care le punea viaţa în primejdie, au dat foc: pădurilor, ierburilor şi stufişurilor. După ce a ars totul ca în palmă, oamenii au început să cultive din nou pământul curăţit prin foc şi astfel insula a devenit un fel de paradis..." (e).

Iubiţi Creştini, încurcaţi în felurite păcate, fiinţa fiecăruia din noi e asemenea insulei Madeira, cuib de felurite jivini ucigătoare de suflet, adică de felurite păcate... În astfel de pustiire, grozăvie şi nerodire, e primejdios a rămâne. Ce să facem? Ce au făcut şi locuitorii Madeirei. Văzând că ne primejduim vremelnic şi veşnic, de jivinele păcatelor ce s-au încuibat în fiinţa noastră, să le dăm foc la Scaunul Sfintei Spovedanii, cu mărturisirea, canonisirea lor şi curăţirea de ele pentru totdeauna, înlocuindu-le cu sădirea strălucitelor virtuţi creştineşti, bineplăcute lui Dumnezeu, folositoare binelui obştesc şi nouă. Astfel de ne vom curăţi de păcate şi vom face fapte vrednice de pocăinţă,

(a) Ies. 22, 6. (b) 2 Cor. 6, 17. (c) Cuv. Sf. Vasile c. Mare, d. Cuv. folositoare, fila 82. (d) Iuda 1, 8. (e) Pr. M. Ionescu

ființa noastră, adunarea noastră, va deveni un Paradis; iar sufletul nostru Icoană vie şi maiestuoasă, în care va străluci luminat Chipul şi Asemănarea Sa.

„Cu neputință este celor ce s-au luminat odată şi au gustat Darul cel ceresc şi părtaşi s-au făcut Duhului Sfânt şi au gustat cuvântul cel bun al lui Dumnezeu şi puterile veacului celui viitor şi au căzut, ca iarăşi să se întoarcă spre pocăință; a doua oară răstignind loruşi pe Fiul lui Dumnezeu şi batjocorindu-L. Că pământul care bea ploaia ceea ce se pogoară peste dânsul, de multe ori şi rodeşte iarbă de treabă acelora de care se şi lucrează, primeşte blagoslovenie de la Dumnezeu; iar care aduce din sine spini şi ciulini, netrebnic este şi aproape de blestem, al cărui sfârşitul este spre ardere" (a).

11. Am râs nebuneşte, cu glas tare?

Acest fel de râs e o ieşire din buna rânduială creştinească, deviere, un fel de nebuneală. *"Nebunul când râde îşi înalță glasul său; iar omul înțelept abia încet va zâmbi"* (b). *"Vai vouă celor ce râdeți acum, că veți plânge şi vă veți tângui"* (c). Pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos nimeni nu L-au văzut vreodată râzând, adeseori însă plângând (d).

Despre râs. Trebuiesc înlăturați din comunitatea noastră imitatorii oamenilor caraghioşi şi mai ales ai patimilor de râs. Deoarece toate cuvintele pornesc de la felul de cugetare şi de la structura morală, nu este posibil să se spună unele cuvinte de râs care să nu pornească din obiceiuri ridicole. Cuvântul acesta se potriveşte aici: *"Nu este pom bun care să facă fruct rău, nici pom rău care să facă fruct bun"* (e). Căci fructul cugetării este cuvântul. Dacă hazliii trebuiesc înlăturați din comunitatea noastră, cu mult mai mult trebuie să ne ferim de a face hazul altora. Este un lucru nelalocul lui să te afli imitatorul acelora pe care suntem opriți să-i ascultăm. Mult mai absurd este, să te sileşti singur să faci glume, adică să superi pe alții făcându-i de râs. Căci dacă nu vom putea suferi să ne înfățişăm ca obiect de râs pentru alții, cum vedem că fac unii în procesiuni, cum vom putea îngădui oare, pe un om care se fățărniceşte că este în adâncul firii sale aşa cum se arată în adunarea oamenilor, când ține să facă hazul altora? Şi dacă nu se cade să luăm cu dinadinsul înfățişare ridicolă, cu atât mai mult, cum ne vom

(a) Evr. 6, 4-8. (b) Is. Sirah 21, 22; Eccl. 7, 7. (c) Lc. 6, 25. (d) Lc. 19, 41; Ioan 11, 35. (e) Mt. 7, 18; Lc. 6, 43

îngădui să luăm chip şi să ne arătăm hazlii în cuvinte, făcând obiect de râs din ce e mai de preţ din avuţiile omului, adică raţiunea?

E o glumă proastă numai să încerci acest lucru. Vorbirea unor oameni de acest fel nici măcar nu merită să fie ascultată, fiindcă ei obişnuiesc pe alţii, cu faptele urâte, numai prin numele lor. Trebuie să vorbim ca să facem plăcerea, iar nu hazul altora. Chiar râsul însuşi trebuie oprit pe buze. La rându-i chiar el poate arăta cuviinţă dacă alegem felul cum îl exprimăm. Dacă nu se face astfel, arată nestăpânire de sine. Ca să spun lămurit: lucrurile care sunt fireşti pentru oameni nu trebuiesc înlăturate de la ei, ci se cuvine să le punem măsură şi timp potrivit. Nu, doar, pentru că omul este un animal care râde, înseamnă că trebuie neapărat să râdă pentru orice, căci nici calul, dacă e nechezător, nu nechează într-una. Trebuie să ne măsurăm înşine, ca nişte fiinţe înzestrate cu raţiune, prin stăpânirea de noi înşine, să uşurăm cu grijă severitatea ocupaţiei noastre şi să destindem prea marea apăsare, dar nicidecum să n-o slăbim cu nesocotinţă.

În adevăr, înseninarea cuviincioasă a feţei, păstrându-i armonia, e ca un istrument muzical şi se numeşte îndeobşte surâs... În felul acesta o destindere se revarsă peste faţă. Acesta este râsul oamenilor cumpătaţi. Întinderea nesocotită a feţei se numeşte la femei chicot, şi-i un râs desfrânat, iar la bărbaţi se cheamă hohot. Este un râs curtenitor, dar în sine e supărător. "*Prostul la râs îşi ridică vocea, iar omul isteţ de-abia surâde în linişte*" zice Sf. Scriptură (a). Cel isteţ aici este cel înţelept, care se poartă cu totul altfel decât prostul.

Dar, iarăşi, nu trebuie să fie cineva mohorât, ci numai serios. Căci primesc mai degrabă pe cel care surâde cu faţa, care s-ar arăta că "surâde cu obraji nobili", decât pe cel ce nu-şi păstrează seninătatea feţei. "Căci el va avea un râs mai puţin ridicol". Chiar şi surâsul trebuie să fie educat. Şi dacă s-ar isca pentru lucruri urâte, să ne arătăm că roşim mai degrabă decât că surâdem, ca să nu părem că ne veselim cu alţii ca să le facem plăcere, potrivindu-ne cu ei. Cât despre râsul iscat la vederea unor suferinţe, se cuvine mai degrabă să fim văzuţi mai trişti, decât că ne înveselim de ele. Căci acest lucru e o dovadă de sălbăticie, pe când aptitudinea serioasă dovedeşte judecată omenească. Nu trebuie să râdem totdeauna căci e un lucru nesocotit. Mai ales să nu se întâmple când sunt de faţă oameni mai în vârstă sau alţii care

(a) *Is. Sir. 21, 22*

merită un respect deosebit, afară de cazul când ei înşişi ar fi zis ceva de duh ca să ne înveselească pe noi. Să nu râdem faţă de oricine, nici în orice loc, nici către oricine, nici pentru orice lucru. Mai ales faţă de tineri şi femei, râsul ajunge o lunecare spre bârfeli. Dimpotrivă, trebuie să arate totdeauna seriozitate pe faţă, căci ea este îndepărtătoarea celor ce ar încerca să bârfească. Seriozitatea este în stare să înlăture pornirile spre obrăznicie, numai din privire. În schimb, ca să vorbesc cu un cuvânt, vinul pe toţi cei fără minte îi "învaţă frumos ca să râdă şi cu veselie să joace" (a); îndemnând la moliciune moravurile oamenilor stăpâniţi de gândul femeii. Trebuie să ţinem seamă că neînfrânarea la vorbă face să crească necuviinţa până ajunge mojicie.

„Şi spuse cuvânt ce, mai bine, s-ar fi cuvenit să nu-l mai spună".

Mai ales la vin se-ntâmplă să se dezvăluiască firea oamenilor ascunşi, căci se dezbracă de prefăcătorie, din pricina nestăpânirii limbii la vreme de petrecere. Din cauza acestei nestăpâniri judecata aţipeşte, îngreuiată în suflet prin îmbătare, iar patimile sălbatice se deşteaptă, punând stăpânire cu totul pe judecata lor cea neputincioasă (b).

12. Am purtat corespondenţă (scrisori) cu scopul desfrânării?

Fiecare Creştin care voieşte a se păzi pe sine curat, este dator să se păzească ca de foc şi de acest prilej păcătos. După cum petrolul, benzina şi uleiul, turnate pe foc, nu-l sting, ci dimpotrivă, îl aprind mai mult, tot astfel şi scrisorile de dragoste păcătoasă. În loc de a stinge focul, care distruge pacea sufletului, îl aprind mai mult, încât viaţa omului cuprins de această mreajă, devine un iad vremelnic şi veşnic. Acest foc diavolesc al patimii îl face pe om să nu mai ţină seamă de poruncile Dumnezeieşti şi să cadă în grea pedeapsă, cum a căzut un izraelit, care a fost pedepsit cu moartea pentru aceasta (c).

Ia seama să n-o păţeşti. Ilie s-a dus în grădina vecinului şi a zărit aici un trandafir plin de flori. El a rupt o roză şi a zis:

– Acum o să miros, să-mi fie de folos! Dar când îşi vârî năsucul în roza numai pe jumătate desfăcută, deodată simţi o durere grozavă. În roză fusese o albină, şi – fiindcă era s-o turtească cu nasul – îl înţepă de nas. Să bagi de seamă şi în plăceri, dacă nu vrei să dai de dureri!

(a) Homer, Odiseia 463. (b) Pedagogul, Climent Alexandrinul după "Izvoarele Ortodoxiei", pg. 176-9. (c) Num. 25

Ilie, fiind un copil iute din fire, a luat acum bulgări de pe jos şi cuprins de furie a aruncat în stupii de albine. Atunci albinele s-au aprinse şi ele de mânie şi s-a aruncat roi peste el, lăsându-l rănit cu vreo sută de împunsături. El s-a îmbolnăvt de moarte, a avut să rabde nişte dureri înfricoşate şi abia a scăpat cu viaţă. Dacă nu rabzi în necaz liniştit, noi necazuri te-ajung înmiit! (a).

13. Am făcut altor trupuri pricinuiri de păcatul curviei?

Cei care prin felurite meşteşugiri aprind trupurile semenilor lor cu focul dobitoceştii curvii, se fac vinovaţi acestui păcat şi cad în pedepse şi felurite bătăi. Fiecare creştin sau creştină, să umble cu multă precauţie spre a nu da sminteală nimănui (b).

Privitor la acestea şi alte provocări la felurite păcate, Mântuitorul zice: "*Vai lumii pentru smintele... dar mai vai aceluia prin care vine sminteala...*"; iar Apostolul zice: "*Fără sminteală să fiţi şi iudeilor şi elinilor şi Bisericii lui Dumnezeu...*" (c).

Păzeşte-te ca în faţa judecăţii. La înfricoşata a doua venire a lui Hristos, după învierea morţilor, de s-ar putea să mai moară oamenii, toţi ar muri de frică şi de marea spaimă ce va fi atunci. Că înfricoşat lucru este a vedea cerul desfăcându-se şi Dumnezeu arătându-Se cu mânie şi cu urgie, cu oaste de Îngeri fără de număr; şi toţi oamenii, câţi s-au născut pe pământ, de la Adam până atunci, împreună de faţă vor sta, aşteptând fiecare hotărâtoarea lui judecată. Pentru aceea, acestea gândindu-le pururea şi aşteptându-le noi, datori suntem a trăi ca şi cum am fi în toate zilele întrebaţi şi cercaţi pentru viaţa noastră, de însuşi Domnul Dumnezeu (d).

14. Nesocotind sfaturile bune ale părinţilor, am umblat în căi rele, prăbuşindu-mă în prăpastia desfrânărilor?

Toată neascultarea de Dumnezeu, de Biserică şi de sfaturile bune ale părinţilor trupeşti şi sufleteşti, aduce asupra neascultătorilor greutăţi şi primejduiri groaznice (e). Prin neascultare, ne arată Dumnezeiasca Scriptură că sumedenii de suflete s-au prăbuşit în grele suferinţe, necazuri şi înfricoşate nefericiri.

(a) I. M. C. ist.38. (b) Vezi scrierile Părinţilor Apostolici Vol. I, pg. 209; Vol.II, pg. 5-7. (c) Mt. 18, 6-7-8-9; Mc. 9, 42; Lc. 17, 1-2; 1 Cor. 10, 32. (d) „Pateric", pg. 265, 4. (e) Evr. 2; 3; 10, 22-39; 1 Cor. 10, 6-10

Exemple: Lucifer cu îngerii lui (a); Adam şi Eva (b); Faraon (c); israeliţii (d); Nadab şi Abiud (e) Moise şi Aaron (f); Saul (g); Avesalom (h); Solomon (i); Omul lui Dumnezeu (j); Iona (k); idolatrizaţii împăraţi ai lui Israel şi Iuda cu popoarele lor (l); Iudeii (m); etc.

Întoarce-te din neascultare la ascultare. Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne spune răspicat *"că bucurie se face înaintea Îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos ce se pocăieşte"*. În acest scop El a zis: "Un om avea doi feciori; şi a zis cel mai tânăr din ei tatălui său:

– Tată, dă-mi partea ce mi se cade de avuţie. Şi le-a împărţit lor avuţia. Şi nu după multe zile, adunând toate, feciorul cel mai tânăr s-a dus într-o ţară departe şi acolo a risipit toată avuţia sa, vieţuind în dezmierdări. Şi cheltuind el toate, s-a făcut foamete mare într-acea ţară, şi el a început a se lipsi. Şi mergând s-a lipit de unul din locuitorii ţării aceleia şi l-a trimis pe el la ţarinile sale să pască porcii. Şi dorea să-şi sature pântecele său din roşcovele ce mâncau porcii şi nimeni nu-i da lui. Iar venindu-şi întru sine, a zis:

– Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier de foame. Scula-mă-voi şi mă voi duce la tatăl meu şi voi zice lui: Tată, greşit-am la cer şi înaintea ta, şi nu mai sunt vrednic a mă chema fiul tău, fă-mă ca pe unul din argaţii tăi. Şi sculându-se, a venit la tatăl său. Iar el încă departe fiind, l-a văzut pe dânsul tatăl său şi i s-a făcut milă, şi alergând, a căzut pe grumajii lui şi l-a sărutat pe el. Şi a zis lui feciorul:

– Tată, greşit-am la cer şi înaintea ta, şi nu mai sunt vrednic a mă chema fiul tău.

Şi a zis tatăl către slugile sale:

– Aduceţi haina cea dintâi şi-l îmbrăcaţi pe el, şi-i daţi inel în mâna lui şi încălţăminte în picioarele lui; şi aducând viţelul cel hrănit, îl junghiaţi, şi mâncând să ne veselim. Că fiul meu acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat. Şi au început a se veseli.

Iar feciorul lui cel mai mare era la ţarină, şi dacă a venit şi s-a apropiat de casă, a auzit cântece şi jocuri (n). Şi chemând pe una dintre slugi, a întrebat-o, ce sunt acestea? Iar ea a zis, că fratele tău a venit

---

(a) Is. 14, 9-15; Lc. 10, 18; Ioan 8, 44; Apc. 12; 13. (b) Fac. 3. (c) Ieş. 5-15. (d) Ieş. 16, 26-28; 4 Împ. 18, 9-12; Neem. 9, 22; Ier. 43, 7; Iez. 2, 10; 18; 33; Dan. 9, 4-19. (e) Lev. 10, 1-7. (f) Num. 20, 24. (g) 1 Par. 10, 13-14; 1 Împ. 15-18-23; 28. (h) 2 Împ. 15-1. (i) 3 Împ. 11, 11. (j) 3 Împ. 13. (k) 1; 4. (l) 2 Par. 33; 36 şi Proorocii. (m) Ioan 7, 19; 8 ş. a. (n) Filipeni 3, 20

şi a junghiat tatăl tău vițelul cel hrănit, pentru că sănătos pe el l-a primit. Şi s-a mâniat şi nu vrea să intre; iar tatăl lui ieşind, îl ruga pe el. Iar el răspunzând, a zis tatălui său:

– Iată, de atâția ani slujesc ție şi niciodată porunca ta n-am călcat, mie niciodată nu mi-ai dat nici măcar un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei; iar când veni fiul tău acesta, care a mâncat avuția ta cu curvele, ai junghiat lui vițelul cel hrănit. Iar el a zis lui:

– Fiule, tu în toată vremea eşti cu mine şi toate ale mele, ale tale sunt. Ci se cădea a ne veseli şi a ne bucura, căci fratele tău acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat (a).

Inimă de tată. Un Preot povesteşte următoarele: "Eram într-o zi de târg, în oraş unde am întâlnit o fetişcană dintr-un sat din alt județ depărtat, în care am fost mai mulți ani păstor sufletesc. Am întrebat-o că ce face în oraşul acesta şi cu ce se ocupă. După unele codiri, mi-a mărturisit că ea fără ştirea tatălui său a părăsit casa părintească şi satul şi după multă pribegie, a ajuns în oraşul acesta, unde de un timp s-a prăbuşit în prăpastia păcatelor urâcioase. Acum, drept că-i pare tare rău de pasul făcut, dar nu îndrăzneşte să se întoarcă acasă la tatăl său, pentru că el n-ar putea-o ierta niciodată.

– Nu deznădăjdui, copilă, i-am răspuns. Ia pune-te şi scrie-i tatălui tău o scrisoare, în care îl rogi de iertare şi ca să te primească iar pe lângă dânsul.

Ea m-a ascultat şi în fața mea a şi scris tatălui său o scrisoare plină de căință, în care l-a rugat de iertare. Ce bucurie a mai avut bunul ei tată, când a primit ştirea de la fiică-sa cea pierdută! Îndată i-a răspuns între altele aşa:

– Vino, draga mea, înapoi acasă şi eu te voi avea dragă ca şi mai înainte! Vezi, cititorule, tocmai astfel şi bunul Dumnezeu îl iartă pe orice păcătos, dacă se întoarce cu căință adevărată de la calea cea rea. "*N-am venit să chem pe cei drepți, ci pe cei păcătoşi la pocăință*", zice Domnul (b).

Mâinile mamei. O mamă săracă avea un fiu rău şi nărăvit în neascultare şi desfrăbălări. Femeile cu care se însoțea îl făceau tot mai rău. Apucase calea cârciumei, beției şi a tuturor blestemățiilor ce izvorăsc din aceste iaduri... Într-o noapte a chefuit, s-a îmbătat, a jucat în cărți, s-a bătut şi a furat. A fost judecat şi condamnat la închisoare

(a) Lc. 15, 11-32. (b) D-ca Ort. an. V, Nr. 33-34

lungă şi grea, pe care avea dreptul să o poată răscumpăra cu o sumă mare de bani. El a scris din temniţă:

– Mamă dragă, fie-ţi milă de mine, plăteşte pedeapsa şi mă scoate de aici.

Mama ce era să facă?! Ce nu face o inimă de mamă? A căutat de lucru în dreapta şi-n stânga, la câmp, la fabrică, la spălat, etc. Şi pe urmă a plătit banii şi şi-a scăpat fiul din temniţă. Când fiul a ajuns acasă şi s-a plecat să sărute mâinile mamei, ce a văzut? Mâinile mamei erau pline de răni şi de sânge.

– Ce-i cu mâinile d-tale, mamă dragă?

– Fiule dragă – răspunse mama – rănile astea le-am căpătat, lucrând cu zi cu noapte, pentru banii cu care te-am eliberat.

Fiul s-a înfiorat de acest lucru. L-a străpuns până la inimă rănile mamei şi din acea clipă nu a mai păcătuit. De câte ori se apropia de el ispita păcatului, se gândea la mâinile mamei.

În acest chip sunt şi mâinile scumpului nostru Mântuitor. Sunt pline de rănile şi Sângele cu care ne-a răscumpărat din temniţa morţii. Fiul cel căit n-a mai păcătuit după ce a înţeles mâinile sângerânde ale mamei sale. Aşa trebuie să facem şi noi, căci Iisus Hristos Domnul nostru n-a venit numai să sângereze pentru păcatele noastre, ci să ne şi oprească de la păcat.

Iisuse Hristoase, scumpul meu Mântuitor! Sărut Sfintele Tale mâini, care au sângerat de atâtea ori pentru păcatele şi ticăloşiile mele. Le sărut şi făgăduiesc că le voi cruţa de noi sângerări. De câte ori se vor apropia ispitele de mine, mă voi gândi la scumpele Tale mâini pline de Sânge, mă voi opri de la păcat (a).

Acestea cunoscându-le şi noi, să părăsim orice neascultare de Dumnezeu, de Biserică şi de Părinţii noştri spirituali şi trupeşti, să părăsim păcatele şi să facem roade vrednice de pocăinţă... spre a scăpa şi a dobândi Împărăţia lui Dumnezeu vremelnic şi veşnic.

Căderea şi sularea pustnicului. Un stareţ oarecare petrecea într-o pustie depărtată. El avea o rudenie la lume, care de mulţi ani dorea ca să-l vadă. Aceea întrebând pentru dânsul unde petrece, aflând vreme s-a suit la pustie, călăuzită de un păstor de cămile şi de dracul. Mergând la uşa chiliei stareţului, i-a spus:

– Eu sunt rudenia ta.

(a) *Pr. I. Trifa ist. 412*

În noaptea aceea rămânând la el, a căzut stareţul în curvie cu dânsa. Acolo în pustie era alt stareţ sihastru, petrecând pustniceşte. Acela umplându-şi un pahar cu apă în vremea mesei lui, i s-a răsturnat paharul. După purtarea de grijă a lui Dumnezeu a zis în sine:

– Mă voi duce în pustie şi voi spune aceasta la un stareţ.

Acestea zicând şi sculându-se s-a dus, fiind seară. În noaptea aceea s-a culcat într-o capişte idolească şi a auzit acolo pe draci, zicând:

– În noaptea aceasta am aruncat în curvie pe călugărul cutare. Auzind aceasta de la draci, stareţul s-a mâhnit. Apoi plecând şi sosind la stareţul acela, l-a aflat trist şi i-a zis:

– Ce voi face, Părinte, pentru că umplu un pahar cu apă şi în vremea mesei se răstoarnă. Stareţul căzut i-a răspuns:

– Dar eu ce voi face, pentru că în noaptea cutare am căzut în curvie? Stareţul venit i-a zis:

– Şi eu m-am înştiinţat de aceasta, Părinte.

Apoi stareţul căzut l-a întrebat:

– Cum de te-ai înştiinţat de aceasta? Acela a zis:

– Dormind într-o capişte idolească, am auzit pe draci grăind de tine.

Atunci stareţul căzut a zis:

– Iată, eu de-acum mă voi duce la lume. Acela însă îl rugă, zicând:

– Nu, părinte, să nu te duci, ci să petreci la locul tău, iar pe femeie să o izgoneşti de la tine, pentru că aceasta o ispită drăcească este.

Ascultându-l pe el acesta, a petrecut în chilia sa, ţinându-şi pravila după rânduială şi în toate zilele adăuga lacrimi, până ce iarăşi a venit în rânduiala sa cea dintâi (a).

15. Am păcătuit cu rudenii, făcând amestecare de sânge?

„Nimeni să nu se apropie de vreo rudenie de sânge a sa, ca să-i descopere ruşinea. Eu sunt Domnul” (b). “Legătură spre nuntă omenească a opritei rudenii, de se va vădi că s-au făcut, ca întru păcatele omeneşti va primi certările preacurvarilor” (c).

Între cădere şi cădere. Porumbelul când se murdăreşte, aleargă la apă şi se spală. El nu poate suferi necurăţenia. Nu-i place de ea. Pe o oaie de o bagi într-un noroi, într-o mocirlă, umblă în toate părţile să fugă, să scape de acolo. Dar porcul, când ajunge în noroi, se tăvăleşte şi se lăfăieşte în el cu plăcere. Asta-i lumea lui şi plăcerea lui.

(a) Prolog 20 iunie. (b) Levit. 18, 6. (c) Can. 68 Sf. Vasile

O aşa deosebire este şi între căderea celor credincioşi şi a celor necredincioşi. Şi credinciosul are clipe de cădere; şi el se murdăreşte câte odată, dar el aleargă îndată la apă ca porumbelul. Îşi spală îndată păcatul prin lacrimi de căinţă şi prin Sângele Domnului Hristos.

Dar când cade necredinciosul, el se simte bine în mocirlă; el se tăvăleşte şi se lăfăieşte ca porcul în noroiul patimilor şi păcatelor. Asta-i lumea lui de plăceri.

Când cade un cal. Zilele trecute am văzut un cal ce căzuse pe lunecuşul străzii. Mulţime de oameni se strânseseră în jurul animalului căzut şi toţi ajutau la ridicarea lui. Eu însă m-am gândit la mine, ce bine ar fi dacă s-ar petrece acest lucru şi între oameni. Ce bine ar fi dacă oamenii ar sări să ajute şi pe semenul lor ce cade. Căci şi omul cade în atâtea şi atâtea feluri. Cade şi trupeşte şi sufleteşte. E plină lumea de oameni căzuţi, dar cine sare în ajutorul lor? Câţi dintr-înşii nu s-ar putea ridica dacă s-ar apropia cineva de ei cu cuvântul cel dulce al Sf. Evangheliei; cu ajutor sufletesc şi trupesc. Câţi căzuţi nu se află prin spitale, temniţe, etc., cine merge să-i ridice? Câţi căzuţi nu s-ar putea ridica mergând la ei un ajutor sufletesc şi trupesc.

Unde suntem? Unde am ajuns de la fericitele timpuri apostolice, când creştinii "erau una" şi trăiau ca într-o familie, ajutându-se şi întărindu-se unii pe alţii? (a) Unde suntem de la cuvintele Sf. Ap. Pavel: "*Voi sunteţi trupul lui Hristos şi fiecare în parte mădularele Lui... Şi dacă suferă un mădular, toate mădularele sufăr împreună cu El*" (b); adică dacă un membru, dacă un frate de al vostru suferă, ajutaţi-l şi tămăduiţi-l, căci altcum întreg corpul vostru suferă... Vai, cât ne-am depărtat şi aici de Sfânta Evanghelie! Când cade un om – azi sar zece să-l ajute a cădea mai adânc şi alţi douăzeci sar să-l împiedice a se ridica. Când înfiinţezi o societate, o asociaţie anume pentru ridicarea celor căzuţi, te râde lumea, te batjocoreşte, te "critică", ba încă te face şi "sectar".

Vai, ce vremuri cumplite trăim (c).

17. Am vorbit, am corupt sufletele?

Aceasta-i un păcat foarte urâcios înaintea lui Dumnezeu, mult păgubitor societăţii omeneşti şi spărgător căsniciilor.

(a) F. Ap. 4. (b) 1 Cor. 12, 26- 27. (c) Pr. I. Trifa, ist. 347 şi 380

Casa de toleranță, sau prostituție. "Hotărâm – zic Sfinții Părinți – ca cei ce spre căderea sufletelor adună desfrânate și le hrănesc, dacă sunt clerici să se caterisească, iar dacă sunt laici să se afurisească (a). Pentru acestea nu încape nici o îngăduință dacă nu se pocăiesc, nici darurile lor la Sfânta Biserică nu se primesc, nici în cimitir nu se pot îngropa când vor muri (b).

Necurat-o, n-ai loc în Sfânta Biserică. Povestit-a Avva Ioan cel de la Chilii zicând, că o femeie păcătoasă era în Egipt, preafrumoasă și bogată foarte și boierii veneau la dânsa. Deci, într-una din zile a avut voință să vie la Sfânta Biserică și a voit să intre înăuntru. Iar ipodiaconul, care sta la uși, n-a lăsat-o, zicând:

– Nu ești vrednică să intri în Casa lui Dumnezeu, căci ești necurată. Iar în vremea ce se priceau, a auzit Episcopul gâlceavă și a ieșit. Deci i-a zis lui femeia:

– Nu mă lași să intru în Biserică? și i-a zis ei Episcopul:

– De vei aduce aici averile tale, știu că nu mai păcătuiești.

Iar după ce le-a adus ea, luându-le Episcopul, le-a ars cu foc. Și a intrat ea în Sfânta Biserică plângând și zicând:

– Dacă aici așa mi s-a făcut, oare acolo ce am să pătimesc?

Și s-a pocăit și s-a făcut vas al alegerii (c).

Călugărul biruitor păcatului. Un călugăr a întrebat odată pe un alt călugăr:

– Ce să fac, părinte? Nu voi putea suporta multă vreme ispitele, care au năvălit asupra trupului meu. Bătrânul i-a răspuns:

– Astfel de ispitiri n-am avut, prin urmare nu te pot sfătui.

Dezolat tânărul călugăr a plecat la un altul, căruia i-a povesti răspunsul dat de călugărul bătrân. Acesta i-a răspuns:

– Nu ți-a vorbit neadevăr, du-te la dânsul încă odată și întreabă-l să-ți spună, cum de nu a fost el ispitit.

Călugărul urmând sfatul, s-a reîntoars și i-a zise:

– Iartă-mă, părinte, că îndrăznesc a te întreba, de ce tu în viața ta nu ai fost ispitit. Și bătrânul i-a răspuns:

– De când sunt călugăr în nici o zi nu m-am săturat de pâine, de apă și de somn; acest fapt m-a apărat de acele ispite pe care le amintești că dau năvală asupra sufletului tău.

(a) Can. 86 sin. VI ecum. (b) Vezi Așezămintele sau Constituțiile Apostolice cart. IV cap. 6-10. (c) „Pateric", o. c. pg. 115, 1

Sacrificarea pentru păzirea fecioriei. Pe vremea când pământul sfânt al Palestinei a fost cucerit de turci, între Ierusalim şi Betleem, într-o vale frumoasă, se afla o mănăstire de maici foarte evlavioase. Sultanul turcilor auzind că între acele maici sunt multe fecioare frumoase, într-o zi s-a hotărât să viziteze Mănăstirea, lucru despre care a înştiinţat pe stareţă. Aceasta a înţeles intenţia sultanului şi s-a hotărât să-şi apere singura şi cea mai însemnată virtute a Mănăstirii: fecioria. În ziua fixată pentru venirea sultanului, ea adună pe toate maicile în curtea Mănăstirii şi le zise:

– Iubite, surioare! Timpul persecuţiei noastre a sosit. Sultanul şi-a pus în gând să ne răpească cea mai aleasă podoabă a noastră, fecioria. E deja aproape de noi, suntem prea slabe a ne împotrivi lui. Urmaţi-mi sfatul şi faceţi ce fac eu.

A luat apoi un cuţit şi s-a tăiat apoi pe obraz până la desfigurare. Asemenea au făcut şi maicile. Când a intrat apoi sultanul în Mănăstire şi a văzut cu ochii atâta jertfă amarnică din partea unor maici, pentru a-şi păstra fecioria, a părăsit Mănăstirea, iar maicile au mulţumit lui Dumnezeu, că le-a apărat trupul şi sufletul de murdăria lumii (a).

(a) O. M. P. ist. 281 şi 282

DEZMĂŢUL SUFLETESC

PREACURVIA SPIRITUALĂ

18. Am curvit şi preacurvit sufleteşte?

Curvia şi preacurvia sufletească este orice despărţire de Dumnezeu a creştinului, prin practicarea păcatelor: contra Duhului Sfânt, a păcatelor strigătoare la cer, a păcatelor potrivnice dragostei de Dumnezeu şi de aproapele, a păcatelor ucigătoare de suflet şi a altor păcate ce mânie pe Dumnezeu, fără a se părăsi de ele şi a face roade vrednice de pocăinţă. Cei ce iubesc pe Dumnezeu şi au poruncile Lui şi le păzesc totdeauna, sunt şi rămân locaş Dumnezeirii (a). Aceştia-s scăpaţi şi curaţi de păcatul curviei sufleteşti. Aceştia-s adevăraţi feciorelnici: fecioarele (Sufletele) înţelepte care-şi au candelele pregătite, aprinse şi luminând cu untdelemnul faptelor bune din belşug (b); feciorelnicii care cântă pururea înaintea Scaunului Dumnezeirii o cântare aleasă, duhovnicească, care nu s-au întinat cu femei (sau mai bine zis cu păcatele de mai sus). Aceştia-s răscumpăraţi de Iisus, pârgă lui Dumnezeu şi Mielului în gura cărora nu s-a găsit minciună ori vicleşug, şi-s curaţi înaintea Scaunului Dumnezeirii. Cei ce iubesc păcatul şi-l practică cu îndărătnicie, cad din înfiere şi devin vrăjmaşi lui Dumnezeu. Aceasta o arată clar Mântuitorul, zicând: *"Cel ce nu mă iubeşte pe Mine, Cuvintele Mele nu le păzeşte... Cel ce nu este cu Mine, împotriva Mea este şi cel ce nu adună cu Mine, risipeşte..."* (c). *"Poporul acesta se apropie de Mine cu buzele sale şi Mă cinsteşte cu limba; iar inima lor e departe de Mine. Dar în deşert Mă cinstesc propovăduind învăţături şi porunci omeneşti"* (d).

Numai creştinii şi creştinele care: *"Ori de mănâncă, ori de beau, ori altceva de fac, toate le fac spre slava lui Dumnezeu"*. Prin adevă-

---

(a) Ioan 14, 21-23; 1 Cor. 3, 16. (b) Mt. 25. Apc. 14, 1-5; 3, 4; 7; 17, 14; 5, 8-10; Ps. 14; 23. (c) Ioan 14, 24; Mt. 12, 30. (d) Mt. 15, 8-9 comp.Is. 29, 13; Iez. 33, 31; Os. 3, 14; Amos 5, 23; Mc. 7, 6-7; 2 Lege 4, 2; Is. Sir. 34, 7-8

rată iubire de Dumnezeu şi de aproapele, ferindu-se de orice păcătuire şi sminteală (a); aceia scapă de prăbuşirea în odiosul păcat al curviei sau preacurviei sufleteşti, devenind fii şi fiice ai lui Dumnezeu şi de-a pururea fericiţi, vremelnic şi veşnic (b).

Greu este păcatul dobitoceştii curvii şi preacurvii trupeşti, pentru că se jigneşte bunătatea lui Dumnezeu prin călcarea poruncii a şaptea din Decalog şi întunecă mintea acelor păcătoşi, le mortifică sufletul şi-i împovărează groaznic, prăbuşindu-i în iadul vremelnic şi veşnic. Aceasta reiese destul de clar din cele arătate în această poruncă şi la păcatul curviei din această carte.

Este însă o altă curvie sau mai bine zis, preacurvie, care periclitează cu mai mare şi mai cumplită cruzime pe fiii şi fiicele Sfintei Biserici Creştine Ortodoxe, Maica noastră Duhovnicească, care ne naşte, alimentează, creşte şi ne grijeşte pururea. Aceia-i preacurvia sufletească sau spirituală. Pe cât este mai mare şi mai preţios sufletul decât trupul, pe atât e mai grea şi mai cumplită preacurvia sufletească decât preacurvia trupească. Preacurvia sufletească este cu atât mai primejdioasă şi foarte greu de tămăduit, cu atât mai mult cu cât nu se vede, nu se simte, nici se pricepe adeseori, atât de doctorii sufleteşti, de cei care o săvârşesc, cât şi de lumea din jurul lor.

Precum fecioara ori femeia, care prin legătura sfântă a căsătoriei (c), devine un corp cu soţul ei (d), şi dacă după acest Sfânt legământ se duce după alt fecior sau bărbat, ori feciorul sau bărbatul după altă fecioară sau femeie, devine preacurvă sau preacurvar; tot astfel oricare dintre fiii şi fiicele Sfintei Biserici Ortodoxe, care după unirea lor cu Hristos Dumnezeu prin: Botez, Mir-Ungere şi Sf. Împărtăşire cu Dumnezeiescul Lui Trup şi Sânge, întorcându-se iarăşi la stăpânul lor cel dintâi, adică la Satana, cu lucrurile, slujbele, îngerii şi trufia lui, prin felurite idolo-slujiri sistematice, moderne, depărtându-se, rupându-se de Mirele lor Ceresc, devin preacurvari şi preacurve. Iată care-i preacurvia sufletească.

Cine a prăbuşit pe unii dintre Îngerii luminaţi din cer în adâncul iadului vremelnic şi veşnic? Preacurvia spirituală. Cine a prăbuşit pe protopărinţii noştri Adam şi Eva din pământescul Rai al desfătărilor, în pământul blestemat, în astă "Vale a Plângerii", în iadul vremelnic şi

---

(a) Mt. 13, 88; Fac. 3, 15; Ioan 8, 44; 6, 70-71; 13, 18- 35; F. Ap. 13, 6-11. (b) Ps. 1, 1-3; 118, 1-2; 127; Apc. 2, 9-10; 3, 7-12; 21, 22. (c) Fac. 1, 20-31; 2, 4-7-18-24; Ps. 44, 12-13; 127... Fac. 2, 24. (d) Mt. 19, 4-6; Mc. 10, 6-9; 1 Cor. 6, 16-17; Efs. 5, 22-33

veşnic?... Dar pe Cain, fiul lor cel întâi născut? Cine? Cine? Preacurvia trupească? Nu. Dar care? Preacurvia sufletească. Ce a fost, este şi va fi.

Ce sunt persoanele acelea cu nume creştinesc – din cler şi popor – îmbâcsite de credinţe deşarte, superstiţii... care la feluritele lor necazuri, suferinţe şi trebuinţe, aleargă la ghicitorii: cu bobii, cu ghiocul, cu spiritismul sau cu morţii, cu păsări, cu animale, cu zodii, planete, psaltire, pravilă, buruieni şi alte felurite trăsnăi pe la Anul Nou, la Bobotează, la Sfântul Andrei, la Rusalii, etc., ca împ. Saul la vrăjitoarea din Endor, pentru care s-a sinucis trupeşte şi sufleteşte?! (a). Dar aceia care aleargă la descântece, farmece, vrăjitorii drăceşti, ca trimişii lui Ozia la Beel-Zebub idolul Acaronului, pentru care s-a omorât trupeşte şi sufleteşte...? (b) Dar aceia care descântă, ghicesc, vrăjesc, farmecă şi toţi aceia care cred şi aleargă la acele slujbe drăceşti, ce sunt?... Oare nu sunt preacurvari şi preacurve spirituale?

Ce sunt acele persoane cu nume creştinesc, care cred în strigoi, în vârcolaci, în stafii, în cântecul cucului, al cucuvelei, în a nu da foc în anumite zile de frica uliului că-i ia puii şi în alte superstiţii păgubitoare sănătăţii şi economiei casnice, care-i tulbură adeseori; în loc a se osteni, a cunoaşte şi a crede în Dumnezeu precum se cade? Au nu sunt nişte preacurve şi preacurvari sufleteşti?

Ce sunt acele persoane cu nume creştinesc – din cler şi popor – care luptă a surpa pacea şi bunavoirea adusă de Mântuitorul pe pământ prin Întruparea, Activitatea şi Proslăvirea Sa (c), semănând în locul acestora, zizanii, intrigi şi învrăjbiri crâncene între fiii şi fiicele Bisericii, care luptă adeseori cu premeditare în adunări, consiliu, sobor, formând adunarea satanei (d), pentru a băga vrajbă, dezbinări şi ruperi între copii şi părinţi, între soţie şi soţ, între familii şi neamuri, între Păstori şi păstoriţii lor, între penitenţi (fiii şi fiicele duhovniceşti) şi Duhovnicii lor iscusiţi? Oare nu-s nişte odioşi, (mârşavi, scârboşi, urâcioşi, nesuferiţi) preacurvari şi preacurve sufleteşti? Mântuitorul arată clar că precum făcătorii de pace sunt fiii lui Dumnezeu, aşa şi semănătorii de zizanii, făcătorii de învrăjbiri, sunt fiii şi fiicele diavolului... (e).

Ce sunt acei bărbaţi purtători de nume creştinesc care îşi leapădă podoaba bărbătească (barba şi mustăţile), arătându-se în public şi în

(a) 1Împ. 15, 23; 28; 31; 1 Par. 10 comp. Lev. 20, 27; 2 Lege 18, 9-11; 13. (b) 4 Împ.; 1 Didahiile Ilie Miniat edit. 1897 pg. 148-150. (c) Mt. 26, 1-5; 14-25; 47-75; 27; 28; F. Ap. 4; 5, 17-42; 22, 30; 23, 1-3. (d) Apc. 2, 9; 3, 9; Ioan 11, 47-54; Mc. 14, 1; Lc. 22, 2. (e) Mt. 13, 88; Fac. 3, 15; Ioan 8, 44; 6, 70-71; 13, 18- 35; F. Ap. 13, 6-11

Sf. Biserici despuiaţi de această podoabă, asemenea: femeilor, famenilor şi scapeţilor??? Oare bărbaţii aceia (tineri, maturi şi bătrâni) lepădători ai chipului bărbătesc dat de Dumnezeu (purtat de Mântuitorul şi aleşii Lui), care poartă chipul stăpânitorului veacului acestuia (a), nu-s nişte sufleteşti preacurvari şi preacurve?

Ce sunt femeile şi fetele acelea, care îşi sluţesc chipul lor natural, dat de Dumnezeu, şi-l sluţesc după satanica modă a veacului acestuia, vitreg Ortodoxiei, prin sulimenirea feţelor, roşirea buzelor şi a unghiilor mâinilor şi picioarelor, prin grimarea ochilor, smulgerea sprâncenelor şi încondeierea altora artificiale în forma cornițelor iezilor, coaselor, cosoarelor sau asemenea secerelor? Oare nu-s nişte preacurve sufleteşti?

Ce sunt acele femei şi fete care apar în public şi-n Sf. Biserici, ca nişte idoli, spoite, sulimenite cu fleacuri drăceşti, cu feţele sluţite, îmbrăcate după drăceasca modă a nudului: cu capetele, piepturile, spatele, mâinile şi picioarele dezgolite??? Oare nu-s nişte odioase preacurve sufleteşti?

Ce sunt acele purtătoare de nume creştinesc ce apar în public, ba chiar şi în Sf. Biserici, mânjite pe feţe cu acele fleacuri drăceşti (†) încărcate cu zorzoanele deşertăciunilor idoleşti: cu cercei în urechi, piepteni sclipitori în păr, inele în degete (b), brăţări la mâini, mărgele, salbe, lănţişoare, panglici, mărţişoare, talismane satanice, agăţate în jurul gâtului şi pe piept; cu care se împopoţonează contra Dumnezeieştilor Scripturi (c) contra Sfintelor Pravile şi a învăţăturilor Sf. Biserici, spre a înşela sufletele tinerilor uşuratici şi a fi mai frumoase – zic ele – de cum le-a făcut Dumnezeu? Oare nu-s nişte preacurve spirituale, arvunite de aici de pe pământ vremelnicilor şi veşnicilor munci ale iadului? Rogu-vă, judecaţi sănătos şi creştineşte: acele femei ori fecioare, care apar în public, pe drumuri, în uliţe, pe străzi, în târguri, la adunări, ba chiar şi în Sf. Biserici, aproape despuiate, fără de nici o ruşine, ba şi cu ifose satanice prin acea şucheată modă draconică... nu-s ele nişte notorii propagatoare ale desfrâului, stârnitoare ale dobitoceştilor patimi ale necurăţiilor şi reclame ale spurcatei preacurvii?... Şi chiar de n-ar fi căzute unele din ele în

---

(a) Rom. 12, 2. (†) Idolatrii îşi spoiau idolii la care se închinau, ba chiar şi feţele lor, că aşa-i ivăţau diavolii din idolii cărora le slujeau şi li se prosternau. Mahomedanilor, arabilor, ca şi lui Mahomed, le place sulemeneaia, vopsirea sprâncenelor si a genelor cu negru, şi a unghiilor cu roşu (vezi Istoria Ev. Mediu si Modern pg. 44. D. Pătrăşcanu). (b) Mărt. Ort. p. III într. 53, 54. (c) Ieş. 33, 5-6; Is. 3, 16-26; 1 Petru 3-6; 1 Tim. 2, 9-10; Can. 95 Sin. 6 ecum. cu tâlcul şi subînsemnarea lui.

murdăria patimii desfrâului trupesc, oare nu-s ele nişte odioase preacurve spirituale? Iată că are foarte multă dreptate Sf. Ambrozie Episcopul Mediolanului, care zice: "Femeia împodobită e casa tuturor dracilor din iad... o idoliţă..."

Ce sunt acei părinţi de copii cu nume creştinesc, care-şi iubesc pe fiii şi fiicele lor mai mult decât pe Dumnezeu Care li i-au dat şi-i ţine în viaţă? Oare slugărindu-şi ei aşa copiii şi împopoţonându-i după şucheatele mode şi după poftele şi mândria satanică, făcându-i ca pe nişte idoli şi idoliţe, sortindu-i astfel iadului vremelnic şi veşnic, nu-s, dimpreună cu vlăstarele lor sclivisite nişte preacurvari şi preacurve sufleteşti? Iată, pentru scăparea de păcatul acesta, Cuv. Parascheva, Sf. M. Filofteia şi alte femei şi fecioare creştine, îşi dezbrăcau hainele luxoase de pe ele dându-le săracilor; iar ele îmbrăcau cu smerenie zdrenţele acelora... Şi aşa s-au ales şi sfinţit.

Ce sunt acele persoane creştine care nesocotind Dumnezeieştile cuvinte ale Mântuitorului: *"Învăţaţi-vă de la Mine că sunt blând şi smerit cu inima"*, şi ale Preacuratei Maicii Sale, care arătând în toate bunăcuviinţă, modestie şi smerenie, plină de înţelepciune Divină, zice: *"...Că a căutat spre smerenia roabei Sale..."* ele agaţă pe faţa Sfintelor Icoane ale Preasfinţitei Maici cu Pruncul Iisus în braţe, felurite fleacuri sau zorzoane idoleşti: mărgele, lănţişoare, coliere, salbe, cercei, inele, panglici, etc.? Am văzut în unele Sfinte Biserici, Chipul Pruncului Iisus în braţele Maicii Preacurate de pe Sfintele Icoane, acoperit de acele fleacuri idolatre!!! Şi sufletele credincioşilor necăjindu-se a le da la o parte ca să vadă şi să privească Faţa "Mielului lui Dumnezeu Care ridică păcatele lumii!"... Cum cutează acele persoane ignorante şi întunecate a pune acele fleacuri şi deşertăciuni idoleşti pe Sfintele Icoane ale Maicii Precista cu Pruncul Iisus în braţe, când se ştie din Sf. Cărţi, că nici Maica Preacurată nici Mântuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu, n-au purtat în viaţa Lor pământească acele zorzoane idoleşti, pentru că acelea au fost şi sunt o nesuferită urâciune înaintea lor? Oare acele ignorante persoane nu-s nişte odioase preacurve şi preacurvari sufleteşti?

Ce pildă de smerenie pot lua mamele şi fetele creştine de la acele Icoane ale Maicii Domnului înzorzonate cu feluritele deşertăciuni idoleşti, asemenea idolilor egipteni, boului Apis, crocodilului, idolului Brahma, etc.? Câte creştine uşuratece, neluminate cum trebuie şi copiliţe fragede nu pleacă smintite de la acele Icoane înzorzonate

contra smereniei Maicii Domnului, împovărându-se de spiritul mândriei şi împopoţonării cu înzorzonări idoleşti, cărora urmează petrecerile anticreştineşti, desfrâul sufletesc şi trupesc, cu cortegiul lor de blestemăţii şi groaznicele prăbuşiri în iadul vremelnic şi veşnic, cu toată casa lor.

Oare ar fi cuviincios a pune fleacurile acelea idoleşti, cu care se împopoţonau idolii, idolatrii, femeile şi fetele lumeţe, urşii, maimuţele de la comedii şi păpuşile, pe pieptul unei călugăriţe sau stareţe? Nu. Pentru ce? Pentru că acestea-s nişte împodobiri sau înzorzonări lumeşti, idoleşti şi satanniceşti; iar călugăriţa e o persoană sfinţită, duhovnicească. Adevărat, aşa este. Dar oare Sf. Icoană a Maicii Preacurate cu Pruncul Iisus în braţe nu-i mai Sfinţită şi mai duhovnicească decât călugăriţa ori stareţa aceea? Ba da. Atunci de ce se pun aceste fleacuri lumeşti, idoleşti, pe faţa ei, tocmai acolo unde trebuie a se închina credincioşii, a cădi Sfinţiţii Liturghisitori şi a lua clerul şi poporul pildă de smerenie, cumpătare, bună-cuviinţă în port şi întreagă înţelepciune? De ce? Şi pentru ce? Şi până când va dăinui această sminteală pe faţa unora din Sfintele Icoane a Maicii Domnului cu Pruncul Iisus în braţe? Acele persoane care aprobă, poruncesc, şi care pun deşertăciunile acestea idoleşti pe faţa Sfintei Icoane a Maicii Precistei cu Pruncul Iisus în braţe, pe lângă că sunt preacurvari şi preacurve spirituale, mai sunt şi ucigaşi sau ucigaşe sufletelor, care în loc de zidire în faţa acelor Icoane înzorzonate, se smintesc aflându-şi ruinarea.

Dacă un pictor ar scoate în vitrină spre vânzare nişte Icoane, de pildă : Sf. Vasile cel Mare cu o vioară în mână; Sf. Ierarh Nicolae cu o puşcă în dreapta sa: Sf. Spiridon cu o ghioagă... în loc de Sfânta Evanghelie, cârja pastorală sau binecuvântare; oare ar cumpăra cineva acele icoane? Nu. Pentru ce? Pentru că Sfinţii aceştia n-au purtat nici s-au ocupat cu acelea ca oamenii ordinari; ci cu Sfânta Evanghelie, păstorirea sufletelor, învăţături şi felurite minuni. Atunci cum se pun şi se tolerează a se pune acele zorzoane idoleşti pe faţa Icoanelor Maicii Precistei şi a Pruncului Iisus, când acele deşertăciuni şi fleacuri idolatre au fost şi sunt urâciune înaintea lor?... O! Ce lucrare satanicească! O! ce orbire a lovit ochii majorităţii creştinilor de azi? O! Ce întuneric s-a lăsat peste creştinismul nostru! Şi ne mai mirăm de ce sunt atâtea dezbinări în popor, ca odinioară în poporul izraelit după idolatrizarea lui Solomon? (a). Ne mai mirăm de ce cad unii creştini

din sânul Sf. Biserici Ortodoxe în prăpăstiile rătăcirii celor vreo 800 de secte! Ne mirăm de ce năvălesc cei fără de Dumnezeu peste noi! Ne mirăm de ce ne presează atâtea: greutăţi, nevoi, primejdii, nefericiri şi nesiguraţă în mântuirea vremelnică şi veşnică!... Să lepădăm toate idolismele astea. Să revenim înapoi la Ortodoxia curată, să credem, să vieţuim şi să petrecem după dreptarul Ortodoxiei, că numai aşa vom scăpa de atâtea nevoi, vom dobândi binecuvântarea lui Dumnezeu şi tot binele vremelnic şi veşnic (b).

Ce sunt acei pretinşi creştini nesocotitori ai Dumnezeiescului semn al Sf. Cruci... care hulesc că Crucea nu-i socotită la nimic, fiind numai două lemne sau două linii încrucişate? Dar aceia care înjură de Sf. Cruce? Dar aceia care o fac pe cărămizi, pe pietre, în mozaicuri de pardoseală a străzilor, caselor, localurilor publice, Bisericilor... Dar aceia (acelea) care o fac în muşamale, covoare, lăicere, preşuri de aşternut pe jos, ori pe paturi, laviţe, scaune... în case, prin localuri, şi în Sf. Biserici, unde se necinsteşte, huleşte şi profanează prin călcarea cu picioarele sau statul pe ele, deci pe semnele Sf. Cruci de pe ele? Ce sunt? Creştini? Dar ce fel de creştini sunt aceşti nesocotitori şi profanatori ai Dumnezeiescului Semn al Sfintei Cruci, cu care s-au sfinţit şi fără de care nu se poate sfinţi şi salva din pierzare nimic? Sfinţii şi primii creştini purtau Semnul Sf. Cruci sus, la locul cel mai de cinste, pe acoperământul capului, deasupra (cerului) frunţii, cum şi în Biserici e aşezat deasupra Catapetesmei şi biruiau pe draci şi pe vrăjmaşii lor... Şi noi, majoritatea clerului şi a poporului, ne mai mirăm de ce suntem biruiţi de draci, de vrăjmaşi şi de nefericiri!!! Când, în loc de a mai purta acest semn Dumnezeiesc desupra frunţilor noastre, noi îl punem sau tolerăm a fi pus jos, spre a-l profana prin şederea pe el şi prin călcarea cu picioarele?

Această indiferenţă religioasă ori mai bine zis îndărătnicie satanică, pune sumedeniile de profanatori sub greu blestem, sub afurisenie. Aceasta reiese clar şi din hotărârea Sf. Sinod VI ecumenic.

Semnul Crucii. "Crucea cea făcătoare de viaţă – hotărăşte întreg Sinodul VI ecumenic – arătându-se nouă mântuire, trebuie să punem toată silinţa spre a da cinstea cea cuviincioasă aceleia prin care ne-am mântuit din greşeala cea veche. Drept aceea şi cu gândul şi cu cuvântul şi cu simţirea dându-i ei închinăciune, închipuirile Crucii cele ce se

(a) 2 Împ. 11- 22 şi 4 Împ. 1-25; 2 Par. 10-36. (b) Ier. 7; 18, 11; 26; 27; Gal. 6, 16; Filip. 3, 16-21; Apc. 3, 7-12; 7

fac de oarecare pe faţa pământului, a se şterge cu tot chipul poruncim, ca nu cu călcarea celor ce umblă, Semnul biruinţei noastre să se ocărască. Deci, de acum înainte, cei ce fac Semnul Crucii pe faţa pământului, poruncim să se afurisească".

Tâlcuire. Hotărăşte canonul acesta ca să ne sârguim cu tot chipul a da cuviincioasa cinste Sfintei Cruci, prin Care ne-am mântuit şi din robia păcatului ne-am slobozit şi cu gândul aducându-ne aminte adică; de câte bunătăţi printr-însa ne-am norocit. Şi cu cuvântul povestind acestea şi la alţii şi mulţumind lui Hristos Celui ce S-a răstignit pe Ea. Şi cu simţirea: Sărutând-o, cinstind-o, oriunde o vom vedea. Şi fiindcă unii, mai proşti însemnă pretutindeni închipuirea cinstitei Cruci, până şi pe faţa pământului, poate pentru evlavie, pentru aceasta porunceşte Sinodul: "Ori unde s-ar afla semnul Sfintei Cruci, jos închipuit (pe unde trec oamenii şi animalele) să se şteargă şi să se strice, pentru a nu se călca şi a nu se necinsti (de cei ce trec, umblă, ori stau acolo, de pildă: Pe trotuare, prin case, localuri publice, Biserici, etc.) Semnul cel Biruitor al mântuirii noastre". Şi cei ce de acum înainte ar face (ar porunci, sau aproba ori ar pune pe jos: pietre, mozaicuri, muşamale, läicere, covoare şi orice aşternuturi, cu) Semnul Sfintei Cruci, pe locul unde s-ar călca în picioare (şi pe scaune, laviţe, paturi unde şed) să se afurisească".

Semnul Sfintei Cruci e Semn Dumnezeiesc, prin care se sfinţesc toate: pruncii ce se nasc şi mamele lăuze, cei care se botează, cei care se spovedesc, împărtăşesc, locuinţele omeneşti, Bisericile, ş. a. Semnul Dumnezeiesc al Sf. Cruci, produce în fiinţa şi raza activităţii binecredinciosului cleric ori creştin, puteri şi Daruri supranaturale. În acest scop Sf. Ioan Hrisostom zice: "*Dacă se întinează vreo creatură* (alimente, vas, fântână de apă, etc) *ai la îndemână un mijloc de vindecare. Fă asupră-i Semnul Crucii, mulţumeşte, laudă pe Dumnezeu şi toată întinarea* (spurcăciunea aceea) *va dispărea*" (a).

Apologetul Tertulian mărturiseşte că creştinii din vremea sa (+240 d. Hs) se însemnau foarte des cu acest Semn Dumnezeiesc. "La orice păşire şi mişcare, la fiecare intrare şi ieşire din casă, când ne

(a) 1 Tim 4, 1

N. B. Se înţelege că servitorii Bisericii şi mai ales Sfinţiţii Liturghisitori, trebuie să avem grijă a învăţa poporul să nu facă Semnul Sfintei Cruci pe pământ, nici să pună aşternuturi cu Semnul Sfintei Cruci pe jos, prin case, Biserici, etc. arătându-le de ce nu e bine şi nici cuviincios a face acestea, spre a nu cădea în pedeapsa afuriseniei şi a caterisirii (can. 58 Apostolic; 19 Sin. VI; ş. a.) a pierderii Preoţiei (Osia 4, 6-9; Mal. 2, 1-9, 17; 2 Împ. 2, 19-36; Is. 24, 1-6; comp Iez. 2; 3; 18; 33; 34; Mt. 10...)

îmbrăcăm, ne încălţăm, ne spălăm, la masă, la aprinderea luminii, la culcare, la şederea pe scaun şi la toată vorba, ne însemnăm cu "Semnul Crucii" – zice. Şi pentru ce? Pentru că creştinii aceia simţeau cum se îmbogăţeau prin folosirea acestui Semn Dumnezeiesc, cu puteri şi daruri Divine.

Acestea ştiindu-le, orice cleric sau creştin dornic şi osârdnic pentru mântuirea sa, să ia aminte a se păzi pe sine ca de foc, de a face Semnul Crucii pe pământ şi de a pune aşternuturi cu Semnul Sfintei Cruci pe ele, spre a nu se mai profana prin călcarea cu picioarele. Despre aceasta să înveţe şi pe alţii, mai ales pe cei neştiutori, ţinând seamă de porunca Domnului cea către Proorocul Preot Iezechiel, ce zice: "*Tu, fiul omului, ascultă ce-ţi spun Eu. Nu fii îndărătnic, ca şi această casă de îndărătnici...*" (a).

Aici judece bine cine are minte în cap şi susţine că are pe Dumnezeu, oare aceşti profanatori afurisiţi ai Semnului Sfintei Cruci, nu-s nişte odioşi preacurvari şi preacurve sufleteşti?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creştinesc, care îşi pun fotografiile cu chipurile lor, ori ilustraţii cu chipurile amorezaţilor în rama Sfintele Icoane, ori în rând cu Sfintele Icoane pe peretele de la răsărit în partea spre care se închină lui Dumnezeu, la care privesc adeseori când se roagă? Au nu-s nişte preacurvari şi preacurve sufleteşti, ori o formă de idolatrizaţi?

Ce sunt purtătorii aceia de nume creştinesc, care înjură de lege, de Biserică, de Mănăstire, de Cruce, de Precistanie (împărtăşire, cuminecătură) de tămâie, cădelniţă, de candelă, de lumânare, de Icoane, de Altar, de Prestol, de prescură, de candelabru, de suflet, de morţi, de comândare, de pomeni, de parastase, de panaghii, de mormânt, de groapă, de colivă, de botez, de cununie, de înmormântare, de spovedanie, de toate tainele Bisericii, de toate cele Sfinte, ba chiar şi de Precistă, de Hristos, de Duh, de Dumnezeu... asemănându-se diavolilor şi infernalei fiare apocaliptice, despre care scrie Sf. Ap. şi Ev. Ioan, aşa: "Am văzut o fiară ieşind din nisipul mării, cu şapte capete, cu nume hulitoare de Dumnezeu şi 10 coarne încoronate... care s-a închinat draconului şi s-a deschis gura ca să hulească pe Dumnezeu, Numele, Locaşul (Sf. Biserică) Lui şi pe cei ce locuiesc în cer (în Biserica Triumfătoare şi în Biserica Luptătoare) şi să se războiască cu Sfinţii Lui..." Sau asemenea "fiarei a doua ieşită din pământ cu două

(a) *Iez. 2, 8.*

coarne ca de miel, dar care vorbea ca draconul" (a). Oare aceştia nu-s nişte odioşi spirituali preacurvari şi preacurve, înrudiţi cu relele spirite ale infernului şi întrupaţi cu aceste draconice fiare apocaliptice?

Ce sunt acei purtători de nume creştinesc, care ocărăsc şi-şi bat părinţii, care necinstesc pe bătrâni şi pe boierii lor, care defaimă, clevetesc şi ponegresc pe Preoţi şi călugări, care nesocotesc Sf. Biserici, asemănându-le cu nişte grajduri, crâşme şi alte localuri de dezmăţ, în loc de a se închina acolo lui Dumnezeu în Duh şi adevăr (Ioan 4, 23) şi a-şi plânge păcatele, ei vorbesc deşertăciuni, râd, îşi fac cu ochiul unul altora, mai rău decât prin crâşme şi pe la răspântii? Ce sunt acei tulburători ai Slujbelor Divine prin neorânduielile lor, prin convorbiri lumeşti, râs, pufăituri, schime satanice, semne, etc., acei smintitori şi împiedicători ai credincioşilor adunaţi în Sf. Biserici la rugăciuni?! Au nu sunt nişte putregaiuri ai adunării Bisericii, nişte prăbuşiţi în grea afurisenie (b) şi nişte spirituali preacurvari şi preacurve?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creştinesc – din cler şi popor – care în Duminici, praznice împărăteşti şi-n sărbători sfinte, se adună să serbeze păgâneşte prin cântece curveşti, ospeţe anticreştineşti, cu mâncăruri, băuturi alcoolice, jocuri, convorbiri porcoase şi alte blestemăţii (ce se văd în zilele Sfinte pe la crâşme, nunţi cu lăutari şi alte localuri de dezmăţ); stricând astfel sfinţenia zilei Sfinte şi bucurând pe dracul? Ce sunt acei creştini sau creştine, care în Duminici şi în sărbători lipsesc de la Sf. Biserici, şi se adună prin târguri, pe străzi, pe uliţe şi drumuri, maidanuri, crâşme, etc., sau aceia care vând şi cumpără, gătesc bucate pentru zile lucrătoare, aleargă după oameni pentru zile lucrătoare, aleargă după oameni pentru lucru, sau acei care petrec anticreştineşte în zilele Sfinte, ca nişte dobitoace necuvântătoare, tăvălindu-se în răsfăţăturile lor spurcate şi de nimic, nechezând în chiote, chicote, cântece curveşti, la jocuri şi baluri ca nişte cai sirepi, fără zăbală şi ruşine? (c). Oare nu sunt aceştia nişte spirituali preacurvari şi preacurve?

Sf. Ap. Pavel arată că aceştia sunt idolatri. Sf. Ioan Gură de Aur zice că: "În adunarea jucătorilor, diavolul sare în mijloc; iar casa, locul, localul unde se fac jocurile, e locaşul dracilor din iad şi opreşte

---

(a) Apc. 13. (b) Can. Apostolic 9; 6; 36 comp. 2 Antiohian; 3; 13; Timotei. (c) 1 Cor. 10, 7; Ieş. 32; Ier. 5, 7- 13... Gal. 5, 19-21; Apc. 21, 8; 22, 15

jucătorii a mai veni în Sf. Biserică până la părăsirea jocurilor. "Jucătorii joacă cu dracii", strigă Sf. Vasile cel Mare în Cuv. d. beţie. Sf. Arhiereu Nifon vede într-o vedenie cum cântătorii jocurilor şi jucătorii sunt călăuziţi de draci la iad; iar plătitorii acelor muzicanţi dau banii aceia jertfă lui Scaraoschi, căpetenia dracilor (a). Petru Maior în predica lăsatului sec de carne arată că jocurile... sunt petreceri drăceşti. Prologul ne arată: Diavolul juca înaintea celui ce se ruga cu lenevire (b). Diavolul juca înaintea femeilor ce curveau (c). Cuviosul Isachie înşelându-se şi închinându-se diavolului, a fost silit de draci să joace cu ei. Sf. Efrem Sirul şi Cazaniile Sfintei Biserici Ortodoxe arată că aceşti idolatri (jucătorii) n-au parte cu Domnul Hristos; ci cu dracii (d).

Iată pentru ce şi Sfintele Sinoade Apostolice, ecumenice şi locale, opresc jocurile; iar pe cei care nu se părăsesc de ele îi pedepseşte aspru. Pe clerici cu caterisirea şi pe mireni cu afurisirea (e).

Ce sunt acei purtători şi purtătoare de nume creştinesc, care în Duminici şi sărbători petrec anticreştineşte pe la crâşme, nunţi, cumetrii, baluri şi serbări idolatre cu lăutari, cântece curveşti, jocuri, etc., care sâmbătă seara, Duminică după amiază până seara ori şi noaptea târziu, se strâng în braţe la jocuri, se aprind în convorbiri pătimaşe şi josnice, se trag în întunericul nopţii, unde se umplu de spiritul desfrânării, ba alţii se şi desfrânează, umplându-se sufleteşte şi trupeşte cu scârnava necurăţie? Dar aceia care cântă ori ascultă cu plăcere cântece curveşti? Creştini sunt? Nu, că aşezămintele apostolice adeveresc că, numai cei ce cântă şi ascultă cu plăcere cântecele şi laudele Dumnezeieşti se umplu de Duhul Dumnezeiesc; iar cei care cântă şi ascultă cântece de amor, curveşti, se umplu de duh demonicesc". Ei bine, atunci ce sunt aceştia? Au nu sunt nişte spirituali, ba mulţi dintr-înşii chiar şi trupeşti, preacurvari şi preacurve???... Deşi ar reuşi careva să scape trupeşte de păcatul

(a) V. Sf. 23. Dec. (b) Prol. 19-X; 26- VI; 12-X; 12-II-a. (c) „Pateric" pg. 105. (d) Vezi Cuv. 8, 24, 63, al Sfântului Efrem Sirul şi Cazaniile din a 2-a zi a Învierii Domnului; a tuturor Sfinţilor; a Bunei Vestiri; a Sfântului Gheorghe; la Naşterea Domnului; la Botezul Domnului; la 1 Sept. a Sfântului Simeon Stâlpnicului, la 29 August, ş. a. (e) Vezi can. 24; 62 şi 30 Sin VI ec. ; 42, 43 Apostolic; VII, 22; Laod. 54; Cart. 17, 70; şi „Creştini ori păgâni?" „Lupta împotriva lui Satana"; „Părăsiţi calea Pierzării"; „Izvorul răutăţilor": „Pacea părinţilor cu pruncii lor"; „Calul Troian în Creştinism"; „Eclipse de Lumină"; „Mântuind Mântuieşte-te"; „Oglinda Duhovnicească" ediţia I-a pg. 464; Dr. Badea Cireşanu Tez. Lit. Tom. I. XL. XLIX, pg. 470, arată pe dervişi şi popii triburilor păgâne, idolatre, jucând. În Molitfelnice la spovedanie e pusă între alte întrebări şi aceasta: „Ai jucat?" Vezi şi alte cărţi din Tezaurul Ortodoxiei Creştine.

desfrânării, însă sufleteşte, cum adevereşte Sfântul Ioan Gură de Aur, alţi Sf. Părinţi şi dreapta raţiune, nu scapă, ci se întorc la casele lor cu idolul desfrânării în cap şi cu necuratul spirit al preacurviei în inimă şi în suflet.

Ce sunt acei plini de toată nedreptatea, de curvie, viclenie, lăcomie, răutate, pizmă, ucidere, sfadă, înşelăciuni, năravuri rele, şop titori, grăitori de rău, urâtori de Dumnezeu, ocărâtori, semeţi, trufaşi, iscoditori, aflători de rele, neascultători de părinţi, neînţelegători, nestatornici în aşezămintele Sfinte, Divine şi Bisericeşti, fără dragoste (sfântă) neîmpăcaţi, nemilostivi "*care dreptatea lui Dumnezeu ştiind, cum că cei ce fac unele ca acestea vrednici de moarte sunt, nu numai fac acestea: ci încă şi binevoiesc cu cei ce le fac?*" Dar acei iubitori de sine, iubitori de argint, măreţi... hulitori... nemulţumitori, necuraţi, neprimitori de pace, clevetitori, neînfrânaţi, neîmblânziţi, neiubitori de bine, vânzători, obraznici, îngâmfaţi, iubitori de desfătări mai mult decât iubitori de Dumnezeu, având Chipul (forma) bunei credinţe, dar puterea ei o tăgăduiesc", aceia care înşeală sufletele neîntărite la felurite păcate şi prăbuşiri în iadul vremelnic şi veşnic, aceia care pururea se învaţă şi niciodată nu pot a veni la cunoştinţa adevărului? dar acei stricaţi la minte, care stau împotriva adevărului învederat, în ce chip stăteau odinioară vrăjitorii Egiptului Ianis şi Iamvris împotriva lui Moise? Ce sunt acei prigonitori ai bunilor creştini, urmaşii lui Hristos, acei oameni vicleni şi fermecători, ce procopsesc spre mai rău, care înşeală şi singuri se înşeală? Ce sunt aceştia toţi de care Apostolul ne sfătuieşte a ne feri de ei ca de nişte ciumaţi? (a). Au nu sunt, mai mult ori mai puţin, nişte spirituali preacurvari şi preacurve?

Ce este oare lumea aceasta purtătoare de nume creştinesc şi zăcătoare în cel rău (b) pentru care Cuvântul lui Dumnezeu ne porunceşte să nu ne rugăm: "Eu nu pentru lume Mă rog...". "Tu nu te ruga pentru aceştia" (c), şi ne strigă să ieşim din mijlocul ei (adică din obiceiurile, patimile şi faptele ei cele anticreştineşti) (d). Oare nu e o sumedenie de spirituali preacurvari şi preacurve?

Ce sunt acei mândri, trufaşi, iscoditori, care se sting iscodind iscodiri, mâncând zilnic din acest pom al morţii (e), alergători după

(a) Rom. 1, 29-31; 2 Tim. 3, 1-8; 12-13. (b) 1 Ioan 5, 19; Gal. 1, 4-10. (c) Ioan 17, 9; Ier. 7, 16-20; 11, 14-13; 14, 10-16; 15, 1-; 1 Ioan 5, 16. (d) 2 Cor. 6, 14-18; 7, 1; Apc. 18, 4; Is. 52, 11; 48, 20; Ier. 50, 8; 51, 6-45. (e) Fac. 3; 1 Cor. 6, 9-10; 2 Tim. 3, - 9.

slavă deşartă, lăudăroşi, vicioşi, îndărătnici, îngâmfaţi, încăpăţânaţi şi obraznici contra binelui, nesupuşi adevărului, binelui şi dreptăţii Divine, ambiţioşi, fuduli, pasionaţi după sluţirea chipului dat de Dumnezeu (a), ţinând morţiş a fi după şuchiata modă a stăpânitorului veacului acestuia, luxoşi, sclivisiţi, făţarnici... plăcuţi lumii orbite de păcate şi ucigătoare de suflete, care-s nişte urâciuni înaintea lui Dumnezeu şi care nu ţin seamă de Cuvântul Divin ce zice hotărât: *"Dumnezeu va risipi oasele celor ce plac oamenilor"* (b). Au nu-s şi aceştia nişte spirituali preacurvari şi preacurve?

Ce sunt acei mimici sau înrăutăţiţi, camuflaţi sub nume creştineşti, care prin felurite batjocuri, ca viperele muşcă, înveninând pe aproapele, pe fraţi, surori, ba chiar şi pe părinţii lor spirituali şi trupeşti? Oare nu-s nişte infernali zdrenţuitori ai vieţii aproapelui lor, distrugători ai păcii şi iubirii sfinte şi în plăcerea lor draconică nişte satanici preacurvari şi preacurve?... Şi dacă mulţimea copiilor din Betel, batjocoritori ai Proorocului Elisei, au fost aspru pedepsiţi de Dumnezeu prin sfâşierea şi uciderea lor de urşii pădurii; iar Imineu şi Alexandru au fost daţi Satanei de Sf. Ap. Pavel, ca să înveţe a nu mai huli (c); oare cu cât mai groaznic vor fi pedepsiţi aceşti purtători de nume creştinesc, batjocoritori sau ponegritori ai aproapelui lor? Prima şi cea mai grea pedeapsă e ruperea lor din Trupul (viu al Bisericii) lui Hristos, împreună cu: lacomii, curvarii, cu închinătorii de idoli, cu beţivii, cu hrăpăreţii... (d).

Ce sunt acei purtători de nume creştinesc, care îşi întind feţele întrun râs nebun sau desfrânat, provocând bărbaţii să izbucnească în hohote; iar femeile în chicote de râs, pe la adunările şi ospeţele lor??? Oare nu sunt nişte spirituali preacurvari şi preacurve, supuşi blestemului Divin sau vaiului??? (e).

Ce sunt acei iubitori de bani şi de avuţii pieritoare, care minciunăresc, viclenesc, înşeală şi silnicesc pe aproapele lor, amărându-i şi scurtându-i viaţa, pentru a-şi mări idolul avuţiei lor, asemenea negustorului cu diavolul văzut pe cântar şi cu monahul cu draconul iubirii de argint, în chip de şarpe groaznic, încolăcit împrejurul grumazului său? Dar acei cămătari, al căror plug li-i pana, câmpul hârtia, şi sămânţa camăta spurcată a banilor lor... care doresc oamenilor:

(a) Fac. 1, 26; Rom. 12, 1-2. (b) Ps. 52, 7; Lc. 16, 15 comp. 1 Împ. 16, 7. (c) 4 Împ. 2, 23-24; 1 Tim. 1, 20 comp. 2 Împ. 3, 39; Ps. 27, 5-7; 2 tim. 4, 14; 2, 16-17. (d) 1 Cor. 5, 11; Ioan 8, 34-35-44; 1 Ioan 3, 8. (e) Is. Sirah 21, 22; Eccls. 7, 7; Lc. 6, 25; Pr. S. 14, 13

sărăcie, nefericiri, lipsuri... ca să fie siliţi a veni şi a se împrumuta de la ei, spre a le suge toată vlaga şi viaţa, ca lipitorile? (a) Oare nu-s nişte odioşi preacurvari şi preacurve sufleteşti?

Ce sunt acei grăitori de vorbe spurcate, glume ruşinoase, şi convorbiri pricinuitoare dobitoceştilor desfrânări? Dar acei cântăreţi şi ascultători ai cântecelor de amor (curveşti, spurcate); acei ce-şi fac semne viclene cu ochiul (b), etc., acei privitori cu viclenie, acei săltători curveşti, acei purtători de corespondenţă sau prieteni cu scop necurat? (c). Oare nu-s nişte preacurvari şi preacurve sufleteşti?

Ce sunt acei purtători de nume creştinesc, care pentru îndrăgirea (lăcomia sau îndrăcirea) pântecelui, nesocotesc: cele patru posturi, miercurile, vinerile şi ajunurile de peste an, mâncând de frupt (fără a fi bolnavi) sau aceia care nesocotesc sfinţenia Duminicilor şi sărbătorilor sfinte prin înfundarea în crâşme şi localuri de dezmăţ sufletesc (d), beţii, jocuri, cântece curveşti, îmbuibări şi prăznuiri păgâneşti? Oare nu-s nişte spirituali preacurvari şi preacurve?

Ce sunt acei purtători de nume creştinesc, care umplându-se de zavistie, ponegresc pe aproapele lor, îl discreditează ca fariseii şi cărturarii evreilor pe Mântuitorul şi pe urmaşii Săi, cu ură infernală, semănând zizanii, învrăjbiri în sufletul familiei, sau în adunarea celor de un bun cuget cu ei, aceia care tulburându-se la progresarea aproapelui lor şi bucurându-se de primejduirea lui, îi pregătesc în umbră ori în întuneric căderea?!? Nişte infernali preacurvari şi preacurve, înrudiţi cu diavolul din iad, care pururea zavistuiesc fericirea vremelnică şi veşnică a creştinilor şi le pregătesc curse draconice şi prăbuşirea temporală şi eternă.

Ce sunt acei purtători de nume creştinesc, osârdnici în agonisirea deşertăciunilor lumeşti şi a viciilor; iar în câştigarea bogăţiilor Duhovniceşti şi în agonisirea strălucitelor virtuţi principale (credinţa vie, nădejdea tare, dragostea Sfântă şi înflăcărată) cardinale (dreptatea, prudenţa, cumpătarea şi forţa) şi în alte virtuţi creştineşti: smerenia, mila, bunătatea, etc., sunt lenevoşi şi indiferenţi? Oare nu-s nişte preacurvari şi preacurve sufleteşti?

Ce sunt acei purtători de nume creştinesc, fanatici în apărarea şi alimentarea neadevărului, potrivnic Adevărului Sfânt, acei răscolnici,

---

(a) Si. I, 17; VI-10; 49 Apost.; V-10; Laod. 4; Cartag. 5; 20; Vas. 14; Ps. 27, 5-7; 2 Tim. 4, 14; 2, 16-17. (b) Mt. 6, 12; Lc. 11, 34-36; Pr. Sol. 6, 13; 10, 11. (c) Mt. 5, 27-28 Comp. Iov. 31, 1; Pr. S. 6, 25; fac. 34, 2; 2 Împ. 11, 2; Ps. 118, 37. (d) Can. 42, 43, 54 Apost.; 9 VI ecum. 22 VII-a ecum. 24 Laod. 47; 69; 70 Cartag.

care de dragul minciunii (celor 13 zile) scoase din calendarul îndreptat de Sf. Sinod Ortodox Român şi readucerea lui precis la calendarul Sinodului 1 ecum. din Niceea şi la calendarul ceresc, cu echinocţiul (isimeria, egalitatea zilei cu noaptea) la 21 martie şi 21 septembrie; au făcut şi fac atâtea neorânduieli, tulburări şi rebeliuni religioase în popor, contra Mamei noastre Duhovniceşti, Sf. Biserică Creştină Ortodoxă Română... aşa cum au făcut lipovenii contra Sfintei Biserici Ortodoxe ruseşti, arianismul, confesionarismul, ereticii, greco-catolicismul şi sectarismul contra Ortodoxiei noastre (a). Mulţi din aceşti nelămuriţi în credinţa şi adevărul Sfânt (b), stau camuflaţi prin Sf. Mănăstiri şi Schituri mergând de formă la Sf. Biserică pentru slujire şi primirea celor Sfinte după calendarul îndreptat, pe când în realitate ei susţin şi slugăresc cu vicleşug diabolic minciuna scoasă din calendar, aşa ca Iuda Iscariotul la Cina de Taină, secretul trădării Mântuitorului vrăjmaşilor Săi, ca Anania şi Safira secretul opririi din preţul ţarinei, ca Arie secretul eresului său scris pe hârtia pusă în buzunarul hainei în dreptul inimii, pe care apăsa cu mâna înşelând pe Sf. Părinţi ai Sinodului cu cuvintele: "drept aşa cred". Aşa şi aceştia, una arată în public şi altele au în inimi pe care le cred... Şi când se văd puţin în largul lor, le propagă cu fanatism diabolic contra Ortodoxiei şi a adevărului învederat! Unii din aceştia au cerut adeseori de la vrăjmaşii cei mai vădiţi şi înverşunaţi ai creştinismului spre a tulbura şi război Sf. Biserică Ortodoxă. O, ce satanisme infernale!... Oare aceşti răscolnici contra adevărului învederat al îndreptării calendarului Sf. Biserici Ortodoxe, care ca nişte viermi (cu două capete) infernali tulbură dispoziţia şi liniştea fiilor şi fiicelor Sf. Biserici Ortodoxe, prin ţinerea morţişă la minciuna şi tatăl ei diavolul (Ioan 8, 44), nu-s nişte diabolici preacurvari sufleteşti? Dar acele idoliţe idolo-slujitoare minciunii scoasă din calendarul îndreptat, ca israeliţii şarpele de aramă făcut de Moise sau idolul Nehuştean, pe care l-a distrus credinciosul împ. Ezechia (c), acele scorpii demonice cu chip omenesc, care otrăvesc sufletele ucenicilor, uceniţelor, ori ale creştinilor slăbuţi în cunoaşterea credinţei şi a adevărului, acele creştine ignorante, bete de răscolnicia lor contra calendarului îndreptat... nu-s şi ele nişte satanice preacurve sufleteşti, ba şi trupeşti multe din ele?

(a) Mt. 7, 15-20; 24, 11-24; Ioan 6, 70-71; 13, 18-30; F. Ap. 5, 11; Cazania D. VII după Paşti, Ist. Bis., V. Sf. etc. (b) Tit. 1, 14-14; 2 Tim, 3, 6-7-13. (c) 4 Împ. 18, 4; 2 Par. 31, 1

Ce sunt acei purtători de nume creştinesc, care cu felurite minciunării, pâri, ponegriri, vicleşuguri şi silnicii, nedreptăţesc şi tortureză pe ai casei lor, pe aproapele lor, producându-le tulburări, necazuri, suferinţe înfocate, primejduiri, disperare, boală, ruperi din viaţă, ba chiar şi moarte înainte de vreme? Au nu-s nişte infernali preacurvari şi preacurve? Nişte suflete devotate răului şi hărăzite diavolului? Ba da. Aceasta o adeveresc şi cărţile Sfinte, zicând: "Nedrepţii nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu... Cei ce sufăr nedreptatea sunt ai lui Hristos, cei ce-şi caută dreptatea sunt ai lui Adam, iar nedreptăţitorii sunt ai diavolului, sau: "Cel ce se nedreptăţeşte de voie şi iartă pe aproapele, fireşte este al lui Iisus. Cel ce nici nedreptăţeşte, nici se nedreptăţeşte, fireşte este al lui Adam. Iar cel ce nedreptăţeşte sau cere dobânzi, sau înşeală, fireşte este al diavolului" (a).

Ce sunt acei pretinşi creştini care-şi aleg în Sf. Biserică locurile cele mai de frunte pe care nu le merită şi mai ales aceia care stau pe soleea Altarului cu spatele la Sfintele Icoane ale catapetesmei şi spre răsărit, încotro-s datori a sta cu feţele îndreptate, spre închinare lui Dumnezeu? Au nu sunt aceşti pretinşi creştini asemenea acelor urâcioşi israeliţi idolatri pe care Domnul îi arată Proorocului Iezechiel stând cu dosul spre Templul Domnului? (b). Oare nu-s nişte spirituali preacurvari şi preacurve, înnegriţi, ca îngerii căzuţi, de păcatul mândriei?

Ce sunt acei purtători de nume creştinesc, crezuţi deasupra altora, care strecoară ţânţarul şi înghit cămila cu tot bagajul ei? Aceia care, precum odinioară Caiafa şi Pilat judecau şi osândeau pe Dreptul Iisus la moarte şi pe tâlharul Baraba îl eliberau, sau ca Ana ce judeca pe zelosul Pavel; adică aceia care liberează pe cei ce se obrăznicesc a călca în picioare legile Divine, creştineşti, şi împiedică, încurcă, împing în curse infernale cu premeditări pregătite, ponegresc şi osândesc şi pe cei mai osârdnici fii ai Bisericii, din cler şi popor, ce se ostenesc până la sacrificiu pentru: păzirea, alimentarea şi apărarea Ortodoxiei Sfinte? Au nu-s nişte preacurvari şi preacurve sufleteşti, cufundaţi sub blestemul Divin şi prăbuşiţi în iadul vremelnic şi veşnic?

Dar aceia care înconjoară marea şi uscatul până fac câte un prozelit (ă) pe care apoi îl siluieşte a-i sluji contra voinţei lui Dumnezeu, făcându-l astfel fiu sau fiică a gheenei? Că de, capra sare masa şi

---

(a) „Pateric" cap. 18, 9. (b) Iez. 8, 15-18; Ier. 2, 27; 32, 23-34

ieduţa casa! Au nu-s nişte odioşi preacurvari şi preacurve sufleteşti, căzuţi sub blestemul Divin şi sortiţi iadului vremelnic şi veşnic?

Dar aceia care au luat cheia cunoştinţei, care închid oamenilor Împărăţia lui Dumnezeu, nici ei nu intră şi nici pe alţii nu-i ajută să intre; ci-i opresc ca să nu poată intra! Sunt fiii Luminii ori ai întunericului? Au nu sunt nişte odioşi preacurvari şi preacurve, prăbuşiţi în blestemul Divin, în iadul vremelnic şi veşnic?

Dar persoanele acelea care silesc pe creştini şi creştine la jurăminte pentru ambiţiile şi interesele lor, pentru a călca astfel porunca Dumnezeiescului nostru Mântuitor, Care zice hotărâtor: "Aţi auzit că s-a zis celor dedemult (Israelul vechi): Să nu juri strâmb, ci să împlineşti înaintea Domnului jurămintele tale (cele bune). Eu însă vă zic: "Să nu vă juraţi nicidecum?"... (a). Oare aceşti siluitori şi îmbietorii la jurăminte nu-s nişte preacurvari şi preacurve sufleteşti?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creştinesc, care de dragul lumii ce zace în cel rău, pentru daruri, prieteşuguri pieritoare ori avantaje păcătoase, strâmbă dreptatea, cufundând pe drept ostenitorii după Dumnezeu şi suind în slavă deşartă pe cel strâmb, vicleşugul, linguşirile şi minciunăriile draconice? (b). Au nu-s nişte inferiori idolatrului Pilat în dreptate, nişte spirituali preacurvari şi preacurve, sortiţi blestemului Divin, iadului vremelnic şi veşnic?

Ce sunt acei pretinşi creştini, care mănâncă carnea şi beau sângele aproapelui, fraţilor, surorilor, copiilor ori părinţilor lor, amărându-i, otrăvindu-i şi distrugându-le viaţa pământească şi spirituală, prin vicleşug, minciunării, felurite răutăţi infernale şi draconice, curse torturătoare? (c). Au nu sunt nişte odioşi preacurvari şi preacurve sufleteşti urmăriţi fulgerător de urgia Divină, de iadul vremelnic şi veşnic?

Ce sunt acei purtători de nume creştinesc, care la Sf. Vasile se prefac în: brezăi, capre, lup, turcă, urâţi, negri, etc., punându-şi asupra chipului lor dat de Dumnezeu, diavolescul chip al idolilor păgânilor, acei bărbaţi care îmbracă haine femeieşti şi acele femei care îmbracă haine bărbăteşti, aceia care jucând, fac mult zgomot tulburător liniştei creştinilor, împiedicând mulţimea credincioşilor a merge la Sf. Biserici pentru ascultarea luminatelor slujbe ale întreitei sărbători (Tăierea împrejur a Domnului, Sf. Vasile şi Anul Nou),

(a) Mt. 5, 33-37; 23, 16-22; Tâlc. Teofilact; Iac. 5, 12. (b) Is. 5, 23-25; Pr. S. 17, 15; 24, 24-25. (c) Mt. 10, 21; Ier. 19, 8-9

huind şi enervând pe mulţi cu trăsnăile lor idolatre, pentru necuratul câştig iscariotenesc? Dar aceia care-i primesc prin curţile şi casele lor pentru a se veseli, a râde şi a chicoti anticreştineşte? Ce sunt aceştia toţi, care sfinţenia caselor lor creştineşti dobândită prin primirea Sf. Icoane a Naşterii Domnului, o şterg, o mânjesc şi o profanează prin facerea şi primirea acelor chipuri de idoli şi feţe sataniceşti? (a). Creştini ori păgâni? Au nu sunt nişte prăbuşiţi în afurisenie, nişte putregaiuri, nişte rupţi din trupul viu al (Bisericii vii a) lui Hristos, nişte ticăloşiţi preacurvari şi preacurve sufleteşti, sortiţi de bunăvoie iadului vremelnic şi veşnic?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creştinesc, care fabrică minciuni cu multă râvnă drăcească, le vâră cu osteneală în lume şi le poartă din loc în loc, semănând astfel minciuna şi iubind-o la nebunie? Au nu-s nişte depărtaţi de Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, Care-i pur-Adevărul, şi nişte înrudiţi cu diavolul, tatăl minciunii? (b) Au nu sunt şi aceştia nişte notorii preacurvari şi preacurve?

Ce sunt acele persoane purtătoare numelui creştinesc, care în loc de a înălţa la cer rugăciuni, cântări, laude şi slavoslovii duhovniceşti, însoţite de mireasma tămâiei sau smirnei sfinţite de Preotul Bisericii; ei scot din gurile lor: felurite hule, sudalme, înjurături de cele sfinte, convorbiri porcoase, măscăriciuni şi felurite deşertăciuni, însoţite de fumul tutunului, slugărind astfel şi tămâind pe diavolii iadului, care le spurcă, împute şi înnegresc sufletele? Au nu-s nişte odioşi preacurvari şi preacurve sufleteşti?

Ce sunt acele persoane notorii cu nume şi ranguri creştineşti, care asemenea vicleanului şi scârbosului Ahitofel (c), cu premeditări, sfaturi şi consilii sau soboare diabolice, drăceşti (d), se trudesc sataniceşte a învrăjbi şi îndărătnici pe păstoriţi contra bunilor Păstori, a învrăjbi pe copii cu părinţii lor, pe fiii şi fiicele duhovniceşti cu Duhovnicii lor iscusiţi? Au nu-s nişte diabolici preacurvari şi preacurve sufleteşti?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creştinesc, care nevrând a auzi Cuvântul lui Dumnezeu (e) jignesc şi pe cel mai zelos Preot în luminarea lor, necinstindu-l, hulindu-l, ponegrindu-l, amărându-l, şi ameninţându-l cu distrugerea (a)... introducându-i

---

(a) Ieş. 20, 4; 2 Lege 4, 15-24; 5, 7-9. (b) Ioan 8, 44; Comp. Fac. 3, 4; 4, 9; 37, 31-32; 3 Împ. 13, 18; 4 Împ. 5, 22-25; 2 Par. 18, 21; Mt. 13, 38- 39; F. Ap. 5, 8-9; Tit. 1, 12. (c) 2 Împ. 10-20-23; 17, 1-23. (d) Apc. 2, 9; 3, 9. (e) Ier. 6, 10-17; 7, 23-28; 3- 11; Ieş. 9, 12; F. Ap. 7, 51; Ioan 8, 41-47; 1 Ioan 4, 4-6

învrăjbiri în casă şi în slujba Preoţească, unele punându-i otravă în prescura ce i-au dat-o la Sf. Proscomidie, altele punându-i nicotină în mâncare, altele spărgându-i un gavanos cu sânge în poartă, azvârlit un cui de fier pe deasupra Dumnezeiescului Jertfelnic când Liturghisea, după Heruvic, aprinzând lumânări pe Sf. Masă cu josul în sus... făcând împotrivă-i cu premeditare sfaturi ahitofelice (b), cu soboare diabolice şi adunările Satanei (c), asemenea soborului Caiafei, Anei şi Iscariotului contra Mântuitorului nostru Iisus Hristos (d), întinzându-i laţuri, curse infernale (e) sau expunându-l acestor draconice meşteşugiri spre a-l deruta, împiedica şi face inofensiv sau nelucrător în rodnicia Duhovnicească, în ridicarea şi luminarea poporului român ortodox, aşa cum îi impuneau lui îndatoririle Preoţiei sale? Au nu-s nişte preacurvari şi preacurve sufleteşti? Nişte diabolici idolaşi şi satanice idoliţe demoniceşti?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creştinesc, care în loc de a cinsti pe Preoţii care se ostenesc cu educaţia religioasă-social-economică şi luminarea lor după cuvântul Apostolului: "Preoţii ce-şi ţin bine dregătoria, ostenindu-se în cuvânt şi în învăţătură, de îndoită cinste să se învrednicească" (f), ei îi hulesc, nesocotesc, ponegresc, persecută şi-i întâmpină cu îndoite defăimări, batjocuri, figuri draconice, asupriri infernale şi satanice presări, până la cele mai sistematice şi aspre martirizări? Au doară aceia care varsă toate lăturile visate, clocite şi depozitate în ligheanele capetelor lor în cursul stricatei lor vieţi, petrecută anticreştineşte şi idolatriceşte, asupra preoţilor zeloşi în luminarea poporului creştin ortodox, nu sunt ei nişte odioşi preacurvari şi preacurve sufleteşti? Nişte prăbuşiţi în Dumnezeiescul blestem, în vai (g) şi în iadul vremelnic şi veşnic?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creştinesc, care în loc de a se ţine şi a se folosi de Pomul Vieţii: luând aminte de sine, învăţându-se a asculta de Dumnezeu, ferindu-se de căderea în păcat, chiar de ar fi şi în sfinţenie şi ar vieţui în bunătăţi (h); se ating, mănâncă şi se ţin de Pomul Morţii (cunoştinţei binelui şi răului) iubind iscodirea vieţii şi slăbiciunilor aproapelui, pasionându-se în ponegrirea, judecarea şi osândirea aproapelui lor, cărora urmează mânia Divină,

(a) Iez. 2; 3; Ier. 18, 18; 11, 19; 20, 7-13; Is, Sirah 28, 12-29; 27, 12-29; Iac. 3. (b) 2 Împ. 16, 20-23; 17, 1-4, 15-23, 18. (c) Apc. 2, 9; 3, 9. (d) Ioan 6, 70-71; 13, 18-30; Mt. 10, 4; 21, 33-34; 26, 3-5, 14-25, 45-56. (e) Ps. 118, 61, 110; 139, 5; Iez. 3, 25; 4, 8; Ier. 20, 7-13. (f) 1 Tim. 5, 17; F. Ap. 28, 10; comp. can. 58 Apost.; Mt. 10, 14-15. (g) Is. 5, 20-21. (h) 1 Cor. 10, 12; Ps. 18, 12-13; Iez. 33, 13; Rom. 11, 20-22

pedeapsa morții sau cufundarea în iadul vremelnic și veșnic, pentru că cel ce judecă pe aproapele său este: Antihrist (a)

Ce sunt acele persoane purtătoare de notoriu nume creștinesc, care după făgăduința dată, că se leapădă de lume și de deșertăciunile ei... că nu va iubi nici tată, nici mamă, nici frate, nici soră, nici pe altcineva din ai săi și nici chiar pe sine însuși mai mult decât pe Dumnezeu, Căruia i s-au consacrat cu toată ființa (trup și suflet) și cu toată activitatea lor; ei însă neglijând, nesocotind îndatoririle sfinte, calcă în picioare făgăduințele depuse, nu din neștiință ori neputință; ci din firea rea și îndărătnicie, ținând la rudenii, slugărindu-le și iubindu-le mai mult decât pe Dumnezeu?

Ce sunt acelea... care de dragul copiilor, nepoților ori nepoatelor sau a altor rudenii trupești, sub motivul facerii și aranjării viitorului lor... își tulbură casa, se despoaie de haina duhovnicească a păcii și liniștirii sfinte, își chinuiesc fiii ori fiicele duhovnicești până la secătuire, sacrificare, leșinare, perderea cunoștinței... unele chiar până la băgarea lor cu zile în mormânt?

Oare ce sunt acele ființe ramolite duhovnicește, care sug ca lipitorile vlaga fiilor ori fiicelor lor duhovnicești, ca să-și îndoape, sub camuflajul numelui și situației (hainei) sale, rudeniile trupești? Au doară astfel de persoane, care pentru dragostea nebună după idolașii sau idolițele acelea, recrutate dintre rudele lor, nesocotind cuvintele Sf. Evanghelii citite în ziua alegerii lor: "Cel ce iubește pe: tată, mamă, fiu, fiică...mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine..." și în altă parte: "Cel ce urăște: tată, mamă, soție, fiu, fiica, ba chiar și însăși viața sa, acela nu poate să fie ucenic al Meu" (b). Și Apostolul ce zice: "Cel ce nu iubește pe Domnul nostru Iisus Hristos, să fie Anatema, Maranata" (c); oare nu sunt niște odioși preacurvari sau odioase preacurve sufletești? Niște idolo-slujitoare de idoli sau de idolițe, cu cumpăna minții ruginită, strâmbată și înțepenită în stânga, slugarnică ispititorului infernal? (d).

Ce sunt acei purtători de nume creștinesc, care iubesc lumea cu păcătoasele ei deșertăciuni, mode șuchiate, nud sau goliciune, sluțirea fețelor, lux, sporturi scandalizatoare moralei societății, felurite: cântări, glume, convorbiri și petreceri anticreștinești? Au nu sunt

---

(a) Fac. 2, 8-9, 16-17; 3; Hron. o.c. pg. 27-28, (b) Mt. 10, 37-39, 33-34; 12, 30; Lc. 14, 26-27; Gal. 1, 10; 5, 24-26; 2 Împ. 6, 4-9. (c) 1 Cor. 16, 22; comp. Ioan 14, 21, 23-24, 15; 1 Ioan 2, 24; Apc. 3, 20. (d) Ioan 8, 44; F. Ap. 5, 1-11; Mt. 4, 1-11; Lc. 4, 1-13

nişte preacurvari şi preacurve sufleteşti? Ba da. Chiar de nu şi-ar fi pierdut careva fecioria sau curăţia conjugală, totuşi (mai mult ori mai puţin) sunt murdăriţi, necuraţi şi decăzuţi în preacurvia spirituală.

Neam viclean şi preacurvar numeşte Mântuitorul pe necredinciosul popor iudeu, în special pe farisei, nu pentru păcatul preacurviei nici pentru idolatrie, de care mulţi erau salvaţi; ci pentru necredinţa lor. Necredinţa, cele nedumnezeieşti, depărtarea, despărţirea şi lepădarea de Dumnezeu, sunt înfăţişate de Domnul în Vechiul şi Noul Testament drept păcat al preacurviei. Abaterea de la Creatorul nostru şi din căile Lui se văd din raportul dintre suflet şi Dumnezeu. În Vechiul Testament, Dumnezeu e înfăţişat ca soţ, sau bărbat logodit, căsătorit; iar Israel, poporul ales al Lui, ca soţie a Sa; şi, abaterea de la El, cu pogorârea în patimi josnice şi păcate, în erezii şi mai ales în idolatrii, e socotită preacurvie spirituală (a). Soarta neamului rău şi preacurvar o arată Mântuitorul în asemănarea curăţiei celor îndrăciţi de spiritul rău ce-i munceşte şi recăderea lor în stăpânirea mai multor spirite infernale, torturându-i mai groaznic: "Când duhul cel necurat iese din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă şi nu găseşte. Atunci zice: *"Mă voi întoarce la casa mea, de unde am ieşit". Şi venind o află: deşartă, măturată, grijită şi împodobită. Atunci se duce şi ia alte şapte duhuri mai rele decât sine şi intrând, locuiesc acolo. Astfel, starea din urmă a omului aceluia ajunge mai rea decât cea dintâi. Aşa va fi şi cu acest neam rău".*

Preacurvia Israelului cu idolii a fost pedepsită de Dumnezeu cu robirea lor în Babilon, etc.; iar preacurvia spirituală a fariseilor şi poporului necredincios Mesiei, a fost pedepsită cu ruinarea Ierusalimului şi împărtăşirea poporului prin toate neamurile. Aşa a fost, este şi va fi cu majoritatea creştinismului nostru ce zace în cel rău.

Aceasta o arată clar şi Sf. Ap. Iacob poporului convertit la creştinism, dar care se lăsa robit de felurite păcate şi patimi josnice, zicând: *"De unde-s lupte şi sfezi între voi? Oare nu de acolo de la poftele voastre care se războiesc în membrele voastre?* (adică între voi). *Poftiţi şi nu aveţi ce doriţi; ucideţi şi pizmuiţi* (zavistuiţi), *dar nu puteţi dobândi ce poftiţi. Vă luptaţi şi vă sfădiţi, dar nu aveţi cele dorite pentru că nu cereţi. Cereţi dar nu primiţi, pentru că rău cereţi, ca să cheltuiţi în poftele voastre. Preacurvarilor şi preacurvelor! Au nu ştiţi că prietenia cu lumea aceasta, e o vrăjmăşie împotriva lui*

(a) Ps. 72, 26-27; Is. 57, 3; Iez. 23; 16, 1-8; Ier. 3, 8

Dumnezeu? Deci tot cel ce voieşte a se face prieten lumii, acela se face vrăjmaş lui Dumnezeu" (a).

Multora li se pare că dacă-s scăpaţi de păcatul curviei ori al preacurviei trupeşti, sunt mântuiţi, dar se înşeală amarnic, neţinând seamă de groaznicele păcate ale curviei sau preacurviei spirituale. Au doară pentru ce au căzut îngerii din cer, care erau duhuri slujitoare? Nu pentru preacurvia spirituală, adică pentru despărţirea de Dumnezeu prin păcatul mândriei şi pentru că pârau pe fraţii lor (b)? Dar protopărinţilor noştri Adam şi Eva, când i-au prăbuşit din fericire în nefericire şi din viaţă în moarte, cine le-a fost cauza? Preacurvia trupească? Nu, căci deşi erau legiuiţi, totuşi, ei s-au împreunat tocmai după ce i-au izgonit din Rai. Deci, iată că preacurvia sufletească, adică călcarea poruncii lui Dumnezeu prin cedarea la vicleana şoptire a diavolului ce le grăise prin şarpe, adică prin mâncarea din pomul oprit (c). Ce l-a prăbuşit pe Cain în iadul vremelnic şi veşnic? Preacurvia trupească? Nu, că era feciorelnic; ci preacurvia sufletească prin pângărirea pământului cu vărsarea sângelui sau uciderea fratelui său Abel (d). Cine a oprit pe cele cinci fecioare neînţelepte de a intra cu Mirele Ceresc în cămara nuntală, adică în Împărăţia lui Dumnezeu, şi le-a lăsat în întuneric, din afară de cămara luminată a Nunţii Cereşti? Curvia ori preacurvia trupească? Nu, căci toate erau fecioare; ci preacurvia sufletească...(e). Trei din cele 24 vămi ale văzduhului sunt pentru oprirea şi cercetarea cu de-amănuntul a sufletelor căzute în păcatul curviei, preacurviei şi a spurcatelor amestecări cu oameni, cu dobitoace şi cu diavoli... dar celelalte 21 de vămi au nu sunt pentru păcatele preacurviilor sufleteşti?

E bine a şti fiecare din noi următoarele: câte patimi sau feluri de păcate are fiecare creştin, atâţia idoli, draci, are, pe care-i slugăreşte sau le idolo-slujeşte (f), că sunt 365 feluri de păcate şi 365 de cete drăceşti, care aleargă totdeauna prin lume, îndemnând oamenii, de la mic la mare, a săvârşi acele păcate (g); că toate păcatele (preacurviile, în majoritate spirituale), formează uriaşul corp urâcios şi ucigător de suflete "păcatul" văzut de un Stareţ Sfânt, în chip de fiară, monstru-balaur uriaş, ce înconjura în zbor cetatea Antiohiei, mân-

(a) Iac. 4, 1-4; comp. Ioan 15, 4-6, 19-25; Rom. 8, 6-9. (b) Is. 14, 12-15; Iez. 28, 1-17; Lc. 10, 18; Ioan 12, 31; 14, 30; 16, 11; Apc. 9, 1; 12, 7-17. (c) Fac. 1, 26-29; 2, 4-25; 3; 4, 1-2, 25-26; 5, 1-5. (d) Fac. 4, 3-24. (e) Mt. 25, 1-13. (f) Prolog 19 dec.; 11 mai; Sf. Efrem Sirul; Câte patimi şi virtuţi are omul, atâţia draci şi îngeri luminaţi sunt în el. (g) Vedenia Sf. Arhiereu Nifon; V. Sf. 23 dec.

când fără saţiu pe toţi oamenii ce-i ieşeau în cale, de la mic până la mare: bărbaţi, femei, copii, bătrâni, preoţi, călugări, etc. Acela era dracul iubirii de plăceri, dulceţi sau deşertăciuni lumeşti (a). Multă dreptate are Mântuitorul când zice: "*Mulţi sunt chemaţi dar puţini aleşi*" (b). Şi Solomon: "*Din o mie am găsit un om, dar din femei nici una la mie*" (c). Şi Sfinţii Părinţi, ce zic: "Din o mie de Preoţi, abia unul se mântuieşte şi din zece mii de creştini, abia pe unul îl iau Îngerii".

Aşa dar, aceşti spirituali, preacurvari şi preacurve, asemenea idolatrilor despre care vorbesc Dumnezeieştile Scripturi şi Istoriile lumii, că: "*Îşi aveau fiecare idolii săi... Se temeau de Domnul Dumnezeu şi i se închinau Lui, dar în acelaşi timp slujeau şi idolilor lor zeificaţi...*" (d). Se închină lui Dumnezeu dar slujind patimilor, sunt nişte "urâciuni" sau "vrăjmaşi" înaintea lui Dumnezeu. De aceea zic Sf. Părinţi: Efrem Sirul şi alţii: "Mai bine ar fi să se întunece soarele... să piară lumea... ori să se deschidă pământul să-l înghită pe om, decât să păcătuiască el înaintea lui Dumnezeu şi prin păcat să-şi atragă asupră-şi urgia Divină". "*Mai bine ar fi fost omului aceluia de nu s-ar mai fi născut...*" (e).

De toate aceste păcate ale preacurviei sufleteşti, precum şi de ale curviei şi preacurviei sufleteşti, precum şi de ale curviei şi preacurviei trupeşti, păcătoşii şi păcătoasele cu nimic nu se pot spăla şi curăţi, fără numai prin adevărata pocăinţă (f) după Dreptarul Ortodoxiei sau Sfintele Pravile şi prin Împărtăşirea cu Dumnezeiescul Trup şi Sânge al Mântuitorului nostru Iisus Hristos Mielul lui Dumnezeu, Care ridică păcatele lumii" (g).

Balaurul, fiara şi prooroul mincinos (h) ne-a lovit, încurcat şi înmrejuit tiranic adeseori, spre a nu da la lumină şi acest adevăr: crud, dureros, dar folositor sufletelor osârdnice în activitatea mântuirii lor... Şi în prezent ne-au strâmtorat cu multă sălbăticie, infernală înmănuşată încât n-am putut să descriu acest adevăr, drept aşa cum trebuia. Totuşi nădăjduiesc că Atotputernicul Dumnezeu, care voieşte ca nici un suflet să nu piară, ci la cunoştinţa adevărului să vină, spre a fi viu pururea şi a dobândi fericirea vremelnică şi veşnică (i), îl va

(a) Prolog 21 aug. (b) Mt. 22, 14; 20, 16; 7, 13-14. (c) Eccl. 7, 28; Iov. 33, 23-30; Ps. 11; 13; 81, 5; 33, 11. (d) 4 Împ. 17; Sofonia 1, 5-18; 3 Împ. 12, 27-33; 13. (e) Mt. 26, 24. (f) Mt. 4, 17; F. Ap. 2, 88; 2 Cor. 5, 18-20. (g) Ioan 1, 29; Is. 53; 1 Cor. 15, 3; Gal. 1, 4; Evr. 1, 3; 2, 17; 9, 24-28; 1 Petru 2, 24-1-9-25; 3, 18; 1 Ioan 1, 7; 2, 2; 3, 5; 4, 10; Apc. 1, 5-6; 5, 6-14. (h) Apc. 12; 13; 20, 2, 3, 10; 19, 20. (i) 1 Tim. 2, 1-6; Ps. 144, 7-9; Iez. 18, 21-23, 31-32; 33, 11; 2 Petru 2, 9; Ioan 3, 14-16

dezvolta până la desăvârşita folosire în sufletele binecredincioşilor creştini ortodocşi, cititori şi ascultători de pretutindenea.

IDOLATRIA ÎN CREŞTINISM

Idolatri se numesc toţi acei care, faptele închinării lor le fac nu în cinstea adevăratului Dumnezeu (a); ci în cinstea făpturilor Lui: din cer, de pe pământ, din ape şi de sub pământ (b); legându-şi mintea astfel de anumite creaturi (c); sau de anumite locuri (d), unde îşi descarcă orbita lor evlavie. Privitor la evitarea şi depărtarea idolilor din mijlocul poporului lui Dumnezeu – Israelul vechi şi nou – în porunca I-a a Decalogului ni se porunceşte a cunoaşte pe Unicul Dumnezeu Cel adevărat, viu, Atotputernic şi etern, oprind şi înlăturând desăvârşit mulţimea dumnezeilor falşi, idolii; iar în a doua poruncă ni se ordonă a lepăda toate chipurile idolilor şi formele idolatriei (e).

Deşi cu ajutorul lui Dumnezeu, s-a scos din mijlocul creştinismului chipul idolilor egipteni, haldeeni, etc. totuşi, din nefericire închinarea la idoli e în fiinţă, ca şi pomul morţii lângă Pomul Vieţii în Raiul pământesc. Poate că pe mulţi îi prinde mirarea la auzul acestor cuvinte, ba chiar nu le vine a crede, totuşi, adevărul arată că-i drept aşa.

Închinarea de idoli în majoritatea creştinismului nostru din toate vremurile, sunt patimile rele, despre care ne grăiesc Dumnezeieştile Scripturi aşa: "*Omorâţi drept aceea mădularele voastre cele de pe pământ: curvia, necurăţia, patima, pofta cea rea şi iubirea de argint, care este închinare de idoli*" (f). De asemenea: lacomii, nesăţioşii, îmbuibătorii pântecelui şi jucătorii, sunt idolatri, precum iarăşi adevereşte Sf. Scriptură, zicând: "...Al căror dumnezeu le e pântecele şi mărirea întru ruşinea lor, care cugetă cele pământeşti... Să nu vă faceţi slujitori de idoli ca unii dintr-înşii (israeliţii în pustie) precum este scris: "*Poporul a şezut de a mâncat şi a băut şi s-a sculat de a jucat...*" (g), (aşa cum face şi mulţimea uşuraticilor creştini ai vemurilor noastre pe la nunţi cumetrii, crâşme şi petreceri cu lăutari). "*Şi trebuie să ştiţi, că nici un desfrânat, sau necurat, sau lacom, sau*

(a) Ieş. 20, 2-3; 2 Lege 5, 6; 6, 4-9. (b) Ieş. 20, 3-5; 2 Lege 4, 15-21. (c) 3 Împ. 17, 7-41. (d) 3 Împ. 12, 29-32; 13; Ioan 4, 20-21. (e) Ieş. 20, 1-6; comp. 2 Lege 5; 6, 4-9; 4, 15-21; Ps. 113, 11-21; 134, 29-40. (f) Cols. 3, 5; Filip. 3, 10; 1 Cor. 10, 7; 6, 9-10; Efs. 5, 8. (g) Cols. 3, 5; Filip. 3, 10; 1 Cor. 10, 7; 6, 9-10; Efs. 5, 8

slujitorii de idoli, malahienii, sodomitenii, furii, bețivii, răpitorii, bârfitorii, sau ponegritorii aproapelui lor, n-au moștenire în împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu. Să nu vă lăsați amăgiți de vorbele deșarte, că pentru aceasta vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării... Să nu vă întovărășiți cu aceștia. Ca fiii luminii să umblați și să vă purtați, că altă dată erați întuneric, iar acum sunteți lumină în Domnul. Deci ca fiii luminii să vă purtați..." (a).

Idolatri ai vremurilor noastre sunt toți aceia (amestecați în adunarea creștinilor), care umblă cu descântece și cu farmece. Cei ce țin de aievea și adevărate norocul și ursita. Cei ce i-au aminte la vrăjitorii, la ghicirea în palmă, la vrăjile cu morții, cu ligheane și altele asemenea, arătând oamenii, oi sau alte dobitoace. Cei ce poartă baiere și le pun împrejurul lor. Cei ce poartă țidule și cred în ele sau în cuvinte de vrajă, sau în chipuri scrise pe ele și când le văd se roagă la ele sau se împrejoară cu ele, crezând că prin acestea n-ar putea să ardă sau să se înece, sau să se rănească. Și în sfârșit, cei ce întrebuințează legături și alte ajutorări pe care și medicina le osândește, sau cu cuvinte, sau cu slove, sau cu alte lucruri ce atârnă, sau leagă ori dezleagă, precum cercei la urechi, sau inele în degete și altele asemenea" (b).

IDOLII JOACĂ ÎN MULȚIMEA CREȘTINILOR UȘURATICI

O altă idolo-slujire foarte urâcioasă înaintea lui Dumnezeu și a creștinilor luminați de sus, care se vede adeseori prin satele și orașele noastre cu nume creștinesc, sunt: brezăile, caprele, etc. Acestea periclitează mântuirea creștinilor:

1) a acelora care fac jocurile acelea drăcești și

2) a acelora care le primesc în curțile și în casele lor.

Brezaia, capra, turca, lupul și alte închipuiri sluțite de felul acestora, sunt rămășițe idolatre, obiceiuri păgânești sau păgânisme. Luând seama bine la acestea, le aflăm în chipurile idolilor păgânilor, care erau draci înșelători (c) și pierzători ai oamenilor.

(a) Cols. 3, 5; Filip. 3, 10; 1 Cor. 10, 7; 6, 9-10; Efs. 5, 8. (b) Mărt. Ort. p. III, într. 53, 54. (c) 1 Cor. 10, 20-22; Comp. Lev. 17, 7; 2 Lege 32, 17; Ps. 105ă, 37; Apc. 9, 20

Cercetând Dumnezeieştile Scripturi şi istoria antică, vedem că lumea depărtându-se de Dumnezeu a căzut în idolatrie (a). Astfel, în vremea patriarhilor: Avraam, Isaac, Iacob, în vremea lui Moise, era plină lumea de credinţa în feluriţi idoli, d. p.: cerul, soarele, luna, stelele, norii, ploaia, fulgerele, vântul, focul, apa, pădurile, câmpul, animalele, jivinele târâtoare, etc. (b). popoarele păgâne închipuiau aceste zeităţi în felurite forme de oameni, animale, jivine, târâtoare şi demoni (c). La aceste chipuri neînsufleţite se închina omenirea întunecată a idolatrilor.

Păgânii egipteni aveau feluriţi idoli monstruoşi, cărora li se închinau, d. ex.: idolul *Amon,* cu înfăţişarea feţei monstruoasă, cu cerc mare pe cap. Idolul *Şu,* cu înfăţişarea văilor Nilului şi forma oului pe cap. Idolul *Tefnut,* cu cap de fiară sălbatică (de leoaică, etc.) Idolul *Keb,* zeul pământului, cu o pasăre pe cap. Idolul *Osiris,* (soarele). Idolul *Isis,* (luna). Idolul *Horus,* (zeul muzicii) cu trup de om şi cu capul de pasăre. Idolul *Anubis,* cu trup de om şi cap de animal. Idolul *Neit,* zeiţa înţelepciunii. Idolul *Neftis,* zeul belşugului. Idolul *Tifon,* geniul răului. Idolul *Athor,* geniul animalelor, idolul *Knuma,* cu trup de om şi cap de vacă. Idolul *Faaca,* cu chip de peşte, etc.

Se mai închinau şi vietăţilor: boului Apis, crocodilului, hipopotamului, pisicii, ţapului, berbecului, viţelului, câinelui, lupului, etc., florii Lotus, altor plante, legume, ceapă, usturoi, mărăcini, pomi, etc. (d).

Chipurile idolilor făcute din metal, piatră, în formă de statui foarte curioase, monstruoasă, erau împodobite cu văluri şi felurite broderii de aur. Fiecare idol îşi avea capiştea lui (e).

Filistenii se închinau idolului *Dagon* (f), socotit de ei demon de al doilea ordin, biruitor şi mare distribuitor de pâine la curtea dracilor. Statuia idolului acestui monstru, cu bust de om şi coadă de peşte, socotit inventator al agriculturii şi altele, era adorat de filisteni.

Asiro-babilonenii, asemenea egiptenilor, se închinau la feluriţi idoli monstruoşi. Succot-Benoth, făcut în chipul unei cloşti cu pui (g). Nebo (h), Nergal, în forma cocoşului (i). Aşima, făcut în chipul iedului

---

(a) 2 Lege 8; 32, 1-43; Jud. 10, 6-16; 1 Împ. 8, 8; 3 Împ. 11, 33; 4 Împ. 22, 17; Ier. 2, 27; 16, 11; 18, 15; 19, 4; Iez. 14; Osia 4, 12; Rom. 1, 25. (b) Ieş. 20, 1-5; 2 Lege 4, 16-31; Is. 2, 6; 44, 17; Ier. 2, 7-30; Isaia 14, 1-4; Mih. 5, 18. (c) Ieş. 32; comp. Fac. 31, 19-30-35; Lev. 19, 4; 2 Lege 7, 5-25-26; 9, 12; 27, 15; Jud. 17, 3-4; 3 Împ. 12, 26-33; 13; 14, 9-16; 4 Împ. 17, 9-41; 217; 2 Paral. 33; 28, 2; Ps. 105, 19-42. (d) 2 Lege 4, 16-24; Ieş. 20, 4-5; 32. (e) 4 Împ. 17, 7-29-30-31-41. (f) 1 Împ. 5, 1-5; Jud. 16, 23; 1 Paral. 1, 10. (g) 4 Împ. 17, 30. (h) Is. 46, 1. (i) 4 Împ. 17, 30

(a). Nibcha (Nebhaz) cu înfăţişarea câinelui; iar Tartac idolul, cu chip de măgar (b).

Adrameleh, cu înfăţişarea calului, era socotit; mare cancelar al infernului, păzitorul garderobei şefului dracilor, preşedintele marelui sfat diavolesc. Rabinii istorisesc că se arăta idolatrilor care-l adorau, uneori în forma catârului şi alteori în forma păunului (c).

Baal-Moloh, sub forma unei statui de bronz sau aramă, aşezată pe un postament de metal ori piatră, era un idol cu cap de vacă, împodobit cu coroană, socotit prinţul ţării idolatrilor Lareni şi membru în consiliul infernal. Acestui monstruos idol diavolesc i se jertfeau oameni şi sumedenii de copii (d); şi alţi idoli numiţi Baali (e); Baal-Berit (f) ; Baal-Zebub (g).

Astarteea, socotită de idolatri soţia lui Baal-Moloh. Statuia acesteia, în felurite forme monstruoase şi greţoase, în chipul unei vaci sau femei cu capul şi coarnele de vacă, ori numai cu coarnele de vacă, în multe ţinuturi era aşezată prin lunci sau pe sub arbori frunzoşi, stufoşi. Acolo idolatrii se adunau aducându-i jertfe: plăcinte, prăjituri, parfumuri, băuturi alcoolice, lichioruri, etc., după care se ospătau, jucau şi săvârşeau cele mai josnice şi scârboase desfrânări, aduse drept cult şi sacrificii acestei idoliţe demoniceşti (h).

Grecii şi romanii aveau de asemenea un mare belşug de idoli, parte bărbătească şi femeiască, supuşi feluritelor pofte josnice, uciderilor şi infernalelor răutăţi.

Cronos, îşi mânca copiii săi făcuţi cu femeia: Ra.

Zeus (jupiter) (i), socotit de idolatri: domnul zeilor, creatorul cerului, aerului, timpului, închipuit cu figură maiestuoasă, s-a războit cu tatăl său Kronos, pe care biruindu-l l-a îmbrâncit, prăbuşindu-l într-o prăpastie. Devenind astfel prin ucideri domn peste ceilalţi zei, băsnesc că el s-ar mai fi schimbat şi în vite şi în păsări, ca să înşele femeile oamenilor, cu care păcătuind a făcut mulţi feciori. Oare un ucigător de oameni, un ucigător de tată şi preacurvar, poate fi socotit Dumnezeu? Nu.

Hefaistos, băsnesc că a fost şchiop şi fierar, agonisindu-şi hrana de toate zilele cu ciocanul. Oare acest şchiop, hrănit din ajutorul oamenilor, poate fi numit Dumnezeu? Nu.

(a) 4 Împ. 17, 30. (b) Is. 46, 1. (c) 4Împ. 17, 31. (d) 3 Împ. 18, 21-22; 4 Împ. 17, 16; Is. 46, 1; Ier. 7, 8; 19, 5; 32, 35; 50, 2. (e) Jud. 2, 11; 3, 7; 10, 6; 3 Împ. 18, 18; 2 Paral. 28, 2- 3. (f) Jud. 8, 33; 9, 45. (g) 4 Împ. 1, 2-16. (h) Jud. 2, 12; 10, 6; 1 Împ. 7, 4; 31, 10; 3 Împ. 11, 5-33; 4 Împ. 23, 12. (i) F. Ap. 14, 12

Hermes, om plin de pofte josnice, fur, lacom, vrăjitor şi măscărici, băsnesc că-i dumnezeul lor! Poate fi un astfel de decăzut şi imoral, Dumnezeu? Adevărat că nu poate fi.

Asclepios, fost doctor, farmacist, meşter în amestecarea ierburilor, în facerea plasturilor cu care îşi agonisea hrana, că era sărac şi pe care zic că l-a ars Zeus cu trăsnet din cer, băsnesc că e dumnezeul lor! Acest sărac şi ars de Zeus, a putut fi Dumnezeu? Nu.

Ares, ostaş mânios, iubitor de dobitoace, mai pe urmă legat cu Afrodita, cu care fusese prins în curvie, a putut fi Dumnezeu? Nu.

Dionis care făcea chefuri noaptea, dascălul beţivilor, al ticăloşiilor, care turba, răpea şi fugea cu femeile vecinilor, cu care curvea şi a fost înjunghiat de Titanic, poate fi socotit Dumnezeu? Nu.

Apolon, pizmaş, zavistnic şi arţăgos, pornit pururea la ucideri, fălitor cu săgeţile ucigaşe, cântător cu alăuta şi vrăjitor pentru plată, putea fi socotit Dumnezeu? Nu.

Artemida sau Diana, sora lui Apolon, care cu arc, săgeţi, tobă, fugea prin munţi să prindă: cerbi, porci şi alte vânaturi ca să-şi potolească foamea, putea fi dumnezeoaie, cum băsnesc ei? Nu.

Afrodita sau Venera, femeie depravată, care curvea cu Ares, cu Aghis, cu Adon, despre care băsnesc că murind l-a plâns cu amar, şi s-a pogorât până în iad ca să-l răscumpere, poate fi aceasta dumnezeoaie, cum propovăduiau şi strigau idolatrii? Nu.

Pluton, idolul bogăţiilor, avariţiei; Momus idolul luării în râs, cu înfăţişare cheflie, râzând, ţinând într-o mână o păpuşă şi în cealaltă o mască; Silon, idolul beţiei, în forma unui bătrân cocoşat şi vesel şi alţi mulţi idoli, pot fi socotiţi Dumnezei? Nu. Împăraţii păgâni cereau poporului idolatru să-i socotească drept dumnezei şi să li se închine ca lui Dumnezeu (Dan. 3; 11, 37; Is. 14, 13-20; 2 Tes. 2, 4). Închinătorii idolilor, după pilda stricăciunii şi răutăţilor infernale ale acelora, prăznuiau sărbătorile lor idoleşti cu: chefuri, cântece curveşti, jocuri, păcate, ticăloşii şi felurite blestemăţii. Prăznuirea idolului Afroditei era însoţită de felurite înverşunări şi desfrânări scârboase. Idolul Bacus era sărbătorit cu îmbuibări şi beţii degradatoare. Sărbătorirea idolului Kron se făcea cu mâncare multă, cu chiote, strigări dezmăţate şi scârboase (aşa cum se fac pe la cârciumi, nunţi anticreştineşti), şi diferite neorânduieli şi urgii. Spurcaţi erau dumnezeii idolatrilor, spurcate erau prăznuirile lor, spurcaţi erau şi ei. Iată de unde au curs şi curg spurcăciunile şi în lumea vremurilor noastre.

Sfânta Biserică Creştină Ortodoxă, ne atrage zilnic atenţia să ne reculegem din prăznuirile păgâneşti, să părăsim apucăturile rele, idolatre şi demoniceşti, să prăznuim sărbătorile noastre creştineşti nu în aluatul cel vechi, nici în aluatul răutăţii şi al vicleşugului (ca păgânii idolatri); ci în azimile curăţiei şi ale adevărului (aşa cum se cuvine creştinilor). Sfânt este Domnul Dumnezeul nostru, Sfinte sunt sărbătorile Lui, şi cu sfinţenie mare trbuie să sărbătorim noi, aşa creştineşte, duhovniceşte, ca să putem deveni, a fi şi rămâne creştini buni, cu viaţă curată şi sfântă. Mesele, prăznuirile şi veseliile creştinilor trebuie să fie duhovniceşti, cuviincioase, cinstite, curate, binevoitoare şi educative sufletelor, spre binele obştesc şi spre slava lui Dumnezeu. *"Ori de mâncaţi ori de beţi, ori altceva de faceţi, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceţi. Fiţi fără de sminteală tuturor: iudeilor, elinilor şi Bisericii lui Dumnezeu"* (a).

O mare parte dintre păgâni introducându-se în Biserica Creştină (†), fără catehizări şi pregătiri serioase, au adus cu dânşii feluritele păgânisme şi apucături demonice, cereri şi sfaturi de la zidire, întrebarea ghicitorilor, augurilor, prezicătorilor, chemarea ajutorului nevăzut prin vrăji, farmece, morţi, prin ghicit, oracole, etc. (b), precum şi capra, brezaia, turca, jocurile, cântecele curveşti şi feluritele păgânisme, pe care le-au alimentat şi conservat aşa de tacit şi cu multă încăpăţânare, încât azi ne împiedicăm zilnic de ele (c). Dumnezeiescul semn al Sf. Cruci se profanează prin călcarea cu picioarele şi starea cu indiferenţă pe el, în case, în localuri publice, ba şi în Sf. Biserici, pe când deşertăciunile sau zorzoanele idoleşti (mărgelele, lănţişoarele, hurmuzurile, salbele, mărţişoarele, medaliile, talismanele, panglicile, etc.), se lăfăiesc pe faţa Sfintelor Icoane a Maicii Precistei cu Pruncul Iisus în braţe, chiar şi prin Sf. Biserici!!! Iată pentru ce au venit şi vin asupră-ne feluritele pedepse copleşitoare. "Iată pentru ce Domnul pustieşte pământul prefăcându-l în deşert, răstoarnă faţa lui şi împrăştie locuitorii. Şi Preotului i se întâmplă ca şi poporului, stăpânului ca şi robului, slugii ca şi domnului său, slujnicei ca şi stăpânei sale, negustorului vânzător ca şi cumpărătorului, celui ce

---

(a) 1 Cor.10, 31-32; Cols. 3, 17; Rom. 14, 13. (†) Rămăşiţele din acele păgânisme idolatre vedem adeseori şi în majoritatea lumii de azi, purtătoare de nume creştinesc, d. p.: întrebarea porcilor, vitelor, parilor din gard, etc., în noaptea Anului Nou de unele fete, când şi cu cine se vor mărita, cântecul cucuvelelor, a cucului, una sau mai multe rândunele văzute întâi, întrebarea bobilor, cărţilor de joc. a ghiocului, a cafelei, a papagalului, a şoricelului, a planetei, a zodiei, a psaltirei, a pravilei, etc. (b) Lev. 19, 31; 20, 6; 2 Lege 18, 10-12; 1 Împ. 28, 7-9; 4 Împ. 21, 6; 23, 24; Is. 8, 19; 19, 3. (c) 4 Împ. 17, 7-41

împrumută ca şi celui împrumutat, datornicului ca şi celui căruia îi este dator. Pământul e pustiit şi jefuit că Domnul aşa a hotărât. Pământul jeleşte şi boleşte, lumea se prăpădeşte şi e în grea cumpănă. Pământul e pângărit sub locuitorii lui, căci ei au călcat legea, au înfrânt orânduielile sfinte şi au stricat legământul veşnic, făcut cu Dumnezeu. Pentru aceasta blestemul mistuieşte pământul şi locuitorii suferă pedeapsa nelegiuirilor lor; de aceea ei sunt prăpădiţi, ajungând o nimica toată..." (a). Acestea le-am văzut, simţit şi suferit aproape cu toţii în ambele războaie mondiale! O, de ne-am îndrepta măcar de azi înainte, să credem şi să vieţuim creştineşte pentru a putea spera la redobândirea fericirii vremelnice şi veşnice.

MAJORITATEA CREŞTINILOR SE IDOLATRIZEAZĂ

Oamenii după potopul universal înmulţindu-se şi ne mai ţinând seama de sfaturile date de dreptul Noe şi blagosloviţii săi fii, Sim şi Iafet, s-au depărtat de Dumnezeu, Izvorul tuturor bunătăţilor şi fericirilor vremelnice şi veşnice, s-au cufundat în bezna necunoştinţei de Dumnezeu şi s-au dedat la felurite patimi josnice, pe care le-au închipuit şi zeificat în feluritele figuri ale idolilor. Deşi Dumnezeu a ridicat bărbaţi Sfinţi în Biserica Vechiului şi Noului Testament, care au luptat până la sacrificiu pentru exterminarea idolilor, aşa, încât nu se mai văd scârboasele lor chipuri în mijlocul adunărilor noastre, totuşi în vremurile acestea, când soarele Ortodoxiei luminează în plină putere pe cerul creştinătăţii noastre, majoritatea creştinilor de azi se idolatrizează. Când, şi cum? întreabă unii. Atunci când se supun, iubesc, robesc şi alimentează în fiinţa lor patimile rele ale acelor idoli monstruoşi, ce şi le întipăresc în minte.

Astfel, creştinii îmbâcsiţi de mândrie josnică, idolo-slujesc după Lucifer, căpetenia dracilor sau monstruosul balaur-dracon cu îngerii lui, care nesocotind pe Dumnezeu Creatorul său, s-a împovărat cu acest păcat şi s-a prăbuşit din înălţimea şi slava cerului, jos, jos, până la cele mai dedesubt ale pământului.

Creştinii iubitori de argint şi de avuţii, idolo-slujesc orbului idol Pluton, idolul aurului, argintului şi averilor pieritoare de pe pământ,

(a) Is. 24, 1-6

ori mai bine-zis, diavolului care a ispitit chiar şi pe Domnul nostru Iisus Hristos, precum ne istorisesc Dumnezeieştile Evanghelii. După ce Iisus a biruit cele două ispite (lăcomia pântecelui şi slava deşartă) diavolul a dus – zice – pe Iisus pe un munte foarte înalt. De acolo i-a arătat toate împărăţiile lumii şi slava lor (cu feluritele plăceri amăgitoare) într-o clipeală de vreme, zicându-i: "Iată îţi voi da ţie toată stăpânirea aceasta cu slava ei, că mie îmi este dată şi oricăruia voiesc, o dau pe ea. Deci, dacă Tu, căzând cu faţa la pământ Te vei închina mie, va fi toată a Ta". Domnul i-a răspuns: "*Du-te,* (piei) *de la Mine, Satano, că scris este: "Domnului Dumnezeului tău să te închini şi numai Lui Unuia să-I slujeşti!" Atunci fugind diavolul ispititor, până la o vreme, îngerii au venit la Dânsul să-i slujească Lui"* (a). Cei care biruiesc aceste trei ispite cu fiicele lor, merg biruitori şi slăviţi, vremelnic şi veşnic, după Mântuitorul, biruitorul tuturor ispitelor, păcatelor şi diavolilor, iar cei care cedează, se învoiesc şi se supun ispitelor, se trag ruşinaţi de diavoli, cu nevăzutele lanţuri ale patimilor, de care-s pasionaţi, în iadul vremelnic şi veşnic, ca nişte idolatri şi închinători ai diavolului. "*Cel ce face păcatul e de la diavolul, pentru că diavolul din început păcătuieşte. Deci, Fiul lui Dumnezeu S-a arătat ca să strice lucrurile diavolului...*" (b).

Creştinii desfrânaţi şi desfrânatele idolo-slujesc idoliţei Astarteea, (Afroditei sau Venerei), care preînchipuia, în statuia ei, feluritele patimi scârboase ale dobitoceştii curvii şi preacurvii trupeşti.

Pentru evitarea acestui păcat idolatrizator sufletelor, Mântuitorul ne porunceşte a-l dezrădăcina desăvârşit din inimile noastre, zicând: "*Tot cel ce se uită la femeie cu poftă, acela a şi preacurvit cu ea în inima sa*"; iar Apostolul sfătuieşte a ne feri de căderea în această idolo-slujire, zicând: "*Nu te atinge, nici gusta, nici pipăi...*" (c). Creştinii lacomi sau îndrăgitorii pântecelui, idolo-slujesc idolului: Bacus, Dionis şi Silen, idolii îmbuibării pântecelui, (prin mâncăruri bune şi multe), beţii şi petreceri anticreştineşti, însoţite de cortegiul lor cu felurite blestemăţii. Apostolul adevereşte că: "*Dumnezeul acestora e pântecele*" (d); iar Mântuitorul trage atenţia urmaşilor Săi, a se păzi de idolo-slujirea aceasta, zicând: "*Luaţi seama de voi înşivă, să nu se îngreuieze inimile voastre cu saţiul mâncării şi cu beţia şi cu grijile lumii, ca nu cumva să vă afle ziua aceea nepregătiţi; căci ca o cursă*

(a) Mt. 4, 1-11; Lc. 4, 1-13. (b) 1 Ioan 3, 8 comp. Mt. 16, 23; Rom. 8, 5-9; 1 Cor. 2, 14; Iac. 4, 1-4. (c) Mt. 5, 18; Cols. 2, 21, comp. Ieş. 20, 17; 2 Petru 2, 14. (d) Filip. 3, 19

(mreajă) *va veni asupra tuturor celor ce trăiesc pe suprafaţa pământului. Privegheaţi deci şi vă rugaţi în toată vremea, ca să vă învredniciţi a scăpa de toate cele ce au să vină şi să vă înfăţişaţi (cu faţă senină) înaintea Domnului..."* (a).

Creştinii pizmaşi sau zavistnicii, idolo-slujesc idolului Apolon, zeul arţagului, pizmei sau zavistiilor, vărsărilor de sânge şi mai ales diavolilor care au ispitit şi surpat din fericirea Raiului pământesc pe protopărinţii noştri Adam şi Eva, acelor spirite infernale care au umplut de pizmă şi ură groaznică pe Cain asupra fratelui său Abel, până ce l-a omorât, care au prăbuşit în nefericiri şi cumplite ucideri lumea din toate vremurile. Exemple: Cain (b); filistenii (c); fiii lui Laban (d); fraţii lui Iosif (e); Isus Navi (f); Aaron şi Maria (g); Core şi tovarăşii lui (h); Penina (i); Saul (j); Aman (k); conducătorii Babilonului (l); arhiereii (m); iudeii (n). Mântuitorul vrând a dezrădăcina idolo-slujirea asta din mijlocul urmaşilor Săi, zice: "*Aţi auzit că s-a zis celor de demult: să nu ucizi... iar eu zic vouă: "Tot cel ce se mânie asupra fratelui său în deşert, vinovat va fi judecăţii; şi cine va zice fratelui său: Raca* (prostule...) *vinovat va fi soborului; iar cine-i va zice: nebune, vinovat va fi gheenei focului"* (o), şi Apostolul: "*Cel ce iubeşte pe fratele, în lumină petrece şi sminteală întru dânsul nu este; iar cel ce urăşte pe fratele său, întru întuneric umblă şi nu ştie unde merge, că întunericul a orbit ochii lui... Tot cel ce urăşte pe fratele său, ucigător de oameni este; şi ştiţi, că tot ucigătorul de oameni nu are viaţă veşnică întru dânsul petrecând..."* (p).

Creştinii mânioşi idolo-slujesc idolului Ares... Şi diavolului ucigător de oameni. "*Voi* – zice Mântuitorul – *din tatăl vostru diavolul sunteţi şi poftele tatălui vostru voiţi să faceţi. Acela din început a fost ucigător de oameni şi întru adevăr n-a stat, că nu este adevăr într-însul. Când grăieşte minciună, dintru ale sale grăieşte, pentru că este mincinos şi tatăl ei"* (r); iar Apostolul sfătuieşte: "*Mâniaţi-vă şi nu greşiţi. Soarele să nu apună în mânia voastră. Nu daţi loc diavolului... Nu întristaţi pe Duhul Sfânt... toată amărăciunea, mânia, iuţimea, strigarea şi hula, să se lepede de la voi împreună cu*

(a) Lc. 21, 34-36; Rom. 13, 11-13; Gal. 5, 21; 1Cor. 10, 7; Apc. 3, 1-3. (b) Fac. 4, 5; 1 Ioan 3, 12. (c) Fac. 26, 13-15. (d) Fac. 31, 1. (e) Fac. 37, 4-11; F. Ap. 7, 9. (f) Num. 11, 28-29; Ps. 116, 16. (g) Num. 12, 1-2. (h) Num. 16, 1-3; Ps. 105, 16. (i) 1 Împ. 1, 5. (j) 1 Împ. 18, 8. (k) Est. 5, 13. (l) Dan. 6, 3-4. (m) Mt. 27, 18; Mc. 15, 10; F. Ap. 5, 17. (n) F. Ap. 13, 45; 17, 5. (o) Mt. 5, 21-26; 2 Lege 5, 17. (p) 1 Ioan 2, 10-11; 3, 15. (r) Ioan 8, 44: Efs. 4, 26-31; Cols. 3, 8-21; Iac. 19-20; comp. Is. Sirah; 8, 20; 10, 19; 25, 15-29; 27, 31; 28, 3-13

toată răutatea... Mânia nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu...” (a). Creştinii lenevoşi idolo-slujesc infernalelor spirite cu chip de broaşte ale iadului (b). Aceasta îi face cerbi bine-alergători sau cai galopând după căştigarea deşertăciunilor, plăcerilor pieritoare şi petrecerilor anticreştineşti, cu cortegiul lor de blestemăţii, în căile pierzării, la iadul vremelnic şi veşnic; pe când la câştigarea credincioşiei, vieţuirii creştineşti şi a duhovniceştilor bunătăţi veşnice, abia se mişcă, ca melcul, ba adeseori dau înapoi ca racul, pentru a se feri de tot ce le aduce mântuirea. Idolo-slujirea aceasta-i o răcire, indiferenţă şi nepăsare pentru mântuirea veşnică a sufletului; o mâhnire şi dezgust de binele ce trebuie a face, o fugă sau dezertare de la osteneala cu care se face binele. Mântuitorul înfierează pe aceştia zicând: *“Slugă vicleană şi leneşă! Ai ştiut că secer unde n-am semănat şi adun de unde n-am risipit? Pentru aceea se cuvenea să fi dat argintul meu schimbătorilor şi Eu venind aş fi luat al Meu cu dobândă. Luaţi, dar, de la el talantul şi-l daţi celui ce are zece talanţi. Că tot celui ce are i se va da şi-i va prisosi; iar de la cel ce n-are şi ceea ce i se pare că are i se va lua de la dânsul. Şi pe sluga cea leneşă şi netrebnică aruncaţi-o în întunericul cel mai dinafară; acolo va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor”*. Şi Apostolul sfătuieşte: *“Să nu vă leneviţi; ci să urmaţi acelora care prin credinţă şi răbdare îndelungată moştenesc făgăduinţa.* Din lenevire se nasc: slăbirea de voie, pricinuirea de păcate, sminteli, moleşeli, bănuieli şi alte răutăţi. Cu luare-aminte de sine şi bună îngrijire se poate sta împotriva acestui păcat. *“Drept aceea* – zice Domnul – *privegheaţi, că nu ştiţi ziua, nici ceasul în care Fiul Omului va veni... Mijloacele voastre să fie încinse şi făcliile aprinse, şi voi, asemenea cu oamenii care aşteaptă pe Domnul lor...”* şi Apostolul zice: *“Fiţi treji, privegheaţi, pentru că potrivnicul vostru diavolul, ca un leu răcnind umblă, căutând pe cine să înghită, căruia staţi-i împotrivă, întăriţi fiind în credinţă...”* (c).

Creştinii batjocoritori, ponegritori şi luători în râs ai aproapelui lor, idolo-slujesc idolului “Momus” făcut odinioară de idolatrii în chipul unui hazliu, râzând cu hohot, având într-o mână o păpuşă şi în cealaltă o mască. Răii, mândrii, beţivii, idolatrii şi necredincioşii, iau

(a) Ioan 8, 44; Efs. 4, 26-31; Cols. 3, 8-21; Iac. 1, 19-20; comp. Is. Sirah; 8, 20; 10, 19; 25, 15-29; 27, 31; 28, 3-13. (b) Apc. 16, 10-14. (c) Mt. 25, 16-30; Evr. 6, 12 comp. Ioan 3, 1-21; 1Petru 2, 1-9; 1Cor. 3, 1-3; Lc. 12, 35-36-48; 1 Petru 5, 8

în râs pe credincioşi, ba chiar şi pe Dumnezeu! (a) Dumnezeu lasă... însă scapă pe aleşii Săi de batjocoritorii oameni şi diavoli (b).

Exemple de batjocoritori sau luători în râs: Ismail (c); Copiii din Betel, batjocoritori ai Proorocului Elisei şi pedepsiţi groaznic (d); Efraim şi Manase (e); Ocârmuitorii din Iuda (f); Sambalat (g); Vrăjmaşii lui Iov (h); Vrăjmaşii împăratului David (i); Căpeteniile Ierusalimului (j); Amoniţii (k); Soldaţii romani pe Mântuitorul (l); Fariseii (m); Irod (n); Poporul, Arhiereii şi Cărturarii iudaici (o); Iudeii din Ierusalim (p); atenienii (r). Batjocoritorii sau luătorii în râs, sunt dispreţuiţi de Dumnezeu, ocoliţi de cei credincioşi şi urâţi de oameni (s). Credincioşii care se păzesc de aceşti idolo-slujitori ai "Momusului" sunt fericiţi. "*Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioşilor şi din calea păcătoşilor n-a stat şi pe scaunul pierzătorilor n-a şezut; ci în Legea Domnului voia lui, şi în Legea Lui va cugeta ziua şi noaptea. Aceasta va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său îl va da în vremea sa, frunza lui nu va cădea şi toate, ori câte va face, vor spori...*" (ş). "*Râvna Casei Tale m-a mâncat şi ocările celor ce Te ocărăsc pe Tine au căzut asupra Mea. Şi am acoperit cu post sufletul meu şi s-a făcut spre ocară mie. Şi am pus îmbrăcămintea mea sac şi m-am făcut lor spre pildă. Împotriva mea limbuţeau cei ce şedeau în porţi şi împotriva mea cântau cei ce beau vin... Pentru Tine am suferit ocară, acoperit-a ruşinea obrazul meu... înaintea Ta sunt toţi cei ce mă necăjesc. Ocară a aşteptat sufletul meu şi ticăloşie... Au dat spre mâncarea Mea fiere şi spre setea Mea M-au adăpat cu oţet... Grăit-au împotriva Mea cu limbă vicleană, cu cuvinte de urâciune M-au înconjurat, şi s-au luptat cu Mine în zadar... Blestemul... este răsplata celor ce mă clevetesc pe mine la Domnul şi al celor ce grăiesc mari asupra mea. Îmbracă-se cei ce mă clevetesc pe mine în ocară şi să se învelească ca şi cu un veşmânt cu ruşinea sa*" (t).

Creştinii invidioşi idolo-slujesc idoliţei "invidia", făcută odinioară de idolatri în chipul unei femei înspăimântătoare, cu fruntea încreţită, părul vâlvoi făcut din vipere, cu fizionomia cruntă a fioroasei uri, pe

---

(a) Pr. Sol. 1, 22; 21, 24; Ps. 118, 51; 68, 12; Pr. Sol. 20, 1; Is.57, 3-6; Mt. 9, 24; Mc. 5, 39-40; Lc. 8, 53; 16, 14. (b) 2 Lege 28, 36-37; 3 Împ. 9, 7; 4 Împ. 9, 6-37; Dan 1-6; Zah. 3. (c) Fac. 21, 9. (d) 4Împ. 2, 23-24. (e) 2 Par. 30, 10. (f) 2 Par. 36, 16. (g) Neem. 2, 19-20; 4, 1-3... (h) Iov. 30, 1-16. (i) Ps. 21, 6; 34, 15-16; 68, 10-12; 2 Împ. 16, 5-13. (j) Is. 28, 14. (k) Iez. 25, 3. (l) Mt. 27, 27-31; Mc. 15, 16-20; Lc. 23, 36; Ioan 19, 2-3. (m) Lc. 16, 14. (n) Lc. 23, 11. (o) Mt. 26, 68; 27; 39-44; Mc. 15, 29-32; Lc. 22, 63-64; 23, 35. (p) F. Ap. 2, 17. (r) F. Ap. 17, 32. (s) Pr. Sol. 3, 34; Ps. 1, 1; Ier. 15, 17; Pr. Sol. 24, 9. (ş) Ps. 1, 1-5. (t) Ps. 68, 11-14; 9; 22; 23; 25; 108

când un mare şarpe înfricoşat încolăcit împrejurul trupului ei slăbănogit, îi rupe pieptul.

Creştinii ponegritori, jignitori şi tulburători ai aproapelui lor, idolo-slujesc idoliţelor, "Harpiele" făcute de idolatrii în chipul unor monştri fioroşi, cu chip de femeie rea, cu urechi de urs, cu cap de vultur, cu aripi de liliac şi cu ghiare lungi, ca nişte căngi, la mâini şi picioare...

Numai din cele arătate vedem câtă dreptate are proverbul străbunilor noştri care ne zic: "*Spune-mi cu cine te însoţeşti şi-ţi voi spune cine eşti*". Şi mai mult Mântuitorul zice: "*Tot cel ce slujeşte păcatului, rob al păcatului este. Şi, robul nu rămâne în casă pururea... Voi de la diavolul sunteţi şi poftele tatălui* (idolului, diavolului) *vostru voiţi să faceţi...*" (a)

PĂCATUL CĂRUIA TE ROBEŞTI, E IDOLUL TĂU

Din cele arătate până acum, vedem că la oamenii de demult idolii cei nesimţitori, neînsufleţiţi şi unele jivini urâcioase ale pământului, erau dumnezeii lor; iar noi păcătoşii, mai ales cei din creştinismul vremurilor acestora, avem ca dumnezei pe păcătoasele patimi. Aceia de demult din neştiinţă păcătuiau închinându-se idolilor, pentru că locuiau în întuneric şi în umbra morţii, deoarece lumina dreptăţii Divine nu le răsărise lor. Noi creştinii însă, fiind luminaţi cu lumina Sfintei credinţe Ortodoxe creştine, greşim în toată cunoştinţa, slujind patimilor noastre ca unor dumnezei. Aceia adeseori nevrând ei se închinau idolilor, fiind presaţi de porunca, frica şi siluirea împăraţilor şi a ighemonilor idolatri, care torturau groaznic şi ucideau cu morţi cumplite pe cei care nu voiau a se închina idolilor lor. Noi însă nesiliţi de nimeni slugărim cu toată osârdia feluritelor patimi, păcate şi diavoli, fără a ţine seamă de Cuvântul lui Dumnezeu, care ne zice: "*Tot cel ce face păcatul, rob al păcatului este... Şi, cel ce păcătuieşte, de la diavolul este...*" (b).

Vai! Ce nărav rău şi păcătos ne mai stăpâneşte, nărav urâcios care ne face asemenea cu idolatrii vremurilor, sortindu-ne la mai cumplite munci decât pe aceia. Păcătoasele noastre patimi sunt vârâte în noi, ca

---

(a) Ioan 8, 34-35, 44-47; 1 Ioan 3, 8; Fac. 3. (b) Ioan 8, 34; 1 Ioan 3, 8 comp. Rom. 6, 16-20-23; 2 Petru 2, 19; Fac. 3; Rom. 7; 8

nişte idoli în capiştile lor. Ticăloşia aceasta a multora din noi o arată Sf. Ap. Pavel, zicând: "*Mulţi* (creştinaţi) *umblă* (altfel: idolatriceşte şi nu creştineşte) *despre care de multe ori v-am spus; iar acum şi plângând vă spun, că sunt vrăjmaşi ai crucii lui Hristos. Al căror sfârşit le e pierzarea, al căror dumnezeu le e pântecele...* Şi: *Unii ca aceştia nu slujesc Domnului nostru Iisus Hristos, ci pântecelui lor...*". Dar pentru ce zice că: "*pântecele e unora ca aceştia dumnezeu?*" (a). Pentru că-i slujeşte şi-i face spre plăcere ca lui Dumnezeu, ba încă, cu mult mai mult. Asta se poate vedea şi din aceea, că majoritatea creştinilor nu slujesc atât de mult Domnului nostru Iisus Hristos, cu postirea, cu înfrânarea, cu omorârea mădularelor... pe cât slujesc pântecelui lor, cu îmbuibarea, beţia, ospeţele şi prăznuirile anticreştineşti, cu feluritele desfătări, dulceţi şi plăceri trupeşti. Aceasta se zice şi pentru celelalte patimi, care devin nişte dumnezei ai noştri dacă ne robim lor de bunăvoie, şi chiar de vreo nevoie.

Aceasta o adevereşte şi fericitul Ieronim, zicând: "Aceia, cărora pântecele le este dumnezeu, acelora acesta li-i dumnezeu nou. Am privit la femeia aceea şi am poftit-o pe ea (ori ca femeie la bărbatul acela cu poftă), pofta aceea o am ca dumnezeu nou. Şi oricine, ceea ce pofteşte şi cui îi slujeşte, acela îi este dumnezeu". Aşa dar, noi dacă avem în noi îmbuibarea pântecelui şi beţia, avem în noi pe idolul Bachus sau Dionis; Mânia pe Mars; Necurăţia pe neruşinata Venera; Iubirea pe aur, de argint şi de averi, pe idolul de aur al lui Nabuhodonosor, ş. a. m. d. deci, noi când slujim acelor patimi suntem socotiţi printre închinătorii de idoli. Aceasta o arată clar şi Sf. Ioan Gură de Aur, zicând: "Să nu-mi spui mie cum că nu te închini idolului aceluia de aur; ci să-mi arăţi că pe acelea ce le porunceşte aurul nu le faci. În multe feluri sunt chipurile slujirii de idoli. Unul pe Mamona şi-l socoteşte că-i este domn. Altul pântecele şi-l are în loc de Dumnezeu, ca dumnezeu. Alţii alte pofte sau patimi prea cumplite îşi au.

Deşi nu le înjunghii lor boii sau alte vite precum elinii le înjunghiau şi jertfeau, dar tu faci ceva mai cumplit înjunghiindu-ţi sufletul tău. Nu-ţi pleci genunchii, nici te închini idolilor, dar cu mai multă ascultare le faci acelea ce-ţi poruncesc: şi pântecele şi aurul sau avuţia şi alte pofte sau patimi tirane. Se ştie că elinii idolatri, sunt urâţi, pentru că pe patimile noastre omeneşti le făcură dumnezei. Astfel, pofta desfrânării sau necurăţia trupească o făcură şi o numiră

(a) Filip. 3, 18; Rom. 16, 18

Afrodita, (Venera, Venus, Astarteea); pe iuţime sau enervare, Ares (Marte, Mars); pe beţie Bachus (Dionis). Acum tu, creştine, deşi nu ciopleşti idoli precum aceia îi cioplesc, dar cu mai multă osârdie, sub acele patimi, care, pe mădularele lui Hristos făcându-le mădulare ale curviei şi cu alte fărădelegi pe tine spurcându-te".

De aici se vede că toată patima păcatului din noi şi tot obişnuitul păcat ce-l facem mereu sau adeseori, este un idol al năravului nostru; iar iubitoarea de păcate, inima, este o capişte idolească, în loc de a fi Templu sau Biserica lui Dumnezeu Celui Viu, în care să Se odihnească Duhul lui Dumnezeu (a).

Iubirea păcatului e închinare de idoli. Învoirea la păcate cu gândul şi dorinţa spurcată de a păcătui, e lepădare de Hristos. Împlinirea sau săvârşirea păcatului gândit şi dorit, este jertfire la idoli. Iată aşa se fac şi în zilele noastre închinători la idoli, aceia care se robesc păcatelor. Aşadar, în aceste vremuri, când în majoritatea creştinilor s-a înmulţit o astfel de închinare de idoli sau idolatrie, aceia (puţini) care se chinuiesc luptând adeseori până la sacrificiu cu riscul de a-şi pierde situaţia şi a-şi scurta din viaţă, la a-şi pierde toate, până şi viaţa pământească, pentru a nu păcătui, ba încă a educa, a lumina şi a îndrepta şi pe alţii pe calea vieţii, devin Mucenici Duhovniceşti fără de sânge.

IVIREA IDOLILOR ŞI RĂUTĂŢILE IZVORÂTE DIN ÎNCHINAREA LA EI

În vremurile străvechi, înainte de strămoşul, moşul şi tatăl Patriarhului Avraam: Saruh, Nahor şi Tara (Fac. 11, 21-24-26; Hornograf pg. 211-213), unii se ocupau cu facerea idolilor. Începutul închinării la idoli s-a făcut astfel: După moartea împăratului Vil, stăpânitorul Asiriei şi Babiloniei sau Haldeei, Nil, fiul şi urmaşul său la împărăţie, din marea dragoste şi cinste ce-o avea faţă de tatăl său, care murise, a făcut un chip cioplit, la faţă şi mărime, asemenea cu tatăl său cel mort. Acel chip l-a pus pe un stâlp în mijlocul capitalei imperiului său, unde se aduna zilnic foarte multă lume. Vrând ca tatăl său şi după moarte să fie cât mai slăvit, a dat poruncă:

(a) 2 Cor. 6, 14-15; 1 Cor. 3, 16-18; 6, 12-20; 10, 7-8-19-22

– Oricare din cei aflaţi vinovaţi şi vrednici de pedeapsă după legile împărăteşti, dacă se va duce şi se va închina înaintea chipului tatălui meu Vil, va fi iertat şi slobod de orice pedeapsă.

Atunci toţi vinovaţii şi osândiţii din împărăţia sa au alergat la chipul cioplit al mortului împărat Vil şi s-au închinat idolului aceluia spre a scăpa de vină şi pedeapsă. Văzând ei că aceasta era spre plăcerea împăratului, mergea acolo multă lume şi se închina idolului. Celelalte popoare dimprejur, urmând Haldeilor, şi-au făcut şi ei idoli în felurite forme şi li se închinau lor.

În părţile Egiptului, de asemenea un puternic slăvit, anume Sirofronis, după moartea fiului său foarte iubit, mâhnindu-se şi plângând mult, a făcut un idol după asemănarea fiului său, pe care l-a pus deasupra mormântului. La acel (idol) chip al mortului privind, se mângâia câte puţin. Oamenii de sub stăpânirea lui făcându-i plăcerea, au început a cinsti idolul acela cu jertfe şi închinăciuni. După acesta au făcut şi alţi egipteni chipurile iubiţilor sau iubitelor lor, pe care le cinsteau cu jertfe, ospeţe, jocuri, chiuituri, chicote şi alte felurite blestemăţii. Şi aşa treptat s-a umplut pământul egiptului de idoli, despre care ne povestesc istoriile şi Sfintele Scripturi.

Dracii văzând pe oameni depărtaţi şi despărţiţi de Dumnezeu, cum alergau de jertfeau, slujeau, cântau, jucau şi se închinau idolilor acelora, au început a se băga şi a se sălăşlui în acei idoli, a scoate dintr-înşii glas omenesc, a grăi şi a face felurite năluciri, spre înşelarea omenirii aceleia cufundată în marea beznă întunecoasă a necunoştinţei de Dumnezeu.

Despre începutul idolatriei şi groaznicile răutăţi şi nefericiri omeneşti, izvorâte din ea, înţeleptul Solomon istoriseşte între multe altele aşa: "Un tată întristându-se cu amară jale pentru feciorul său răpit degrabă, i-a făcut chipul şi pe acest fecior răposat a prins să-l cinstească asemenea unui dumnezeu şi a rânduit celor din casa sa taine şi slujbe sfinte. După aceea, cu vremea, întărindu-se acest păgânesc obicei, s-a păzit ca o lege şi din poruncile tiranilor a ieşit cinstirea chipurilor cioplite. Când popoarele nu puteau să-i cinstească de faţă, pentru că locuiau departe, făceau o asemuire după chipul depărtat şi potriveau un chip văzut al împăratului prea cinstit, aşa, încât să dea celui ce nu era de faţă aceleaşi sârguincioase închinăciuni ca şi cum ar fi de faţă. Şi pentru izbânda acestei închinări, cei ce erau neştiutori au fost şi ei împinşi de pofta de slavă a meşterului. Pentru

că el voind să placă stăpânitorului, şi-a pus tot meşteşugul său ca să facă asemănarea cât mai frumoasă. Iar gloatele, înşelându-se din frumuseţea lucrului, l-au socotit acum ca dumnezeu pe cel ce mai înainte îl cinsteau ca pe un om. Şi aceasta a fost o înşelăciune pentru viaţa oamenilor, că ei, bătuţi de nevoi sau robiţi de tiranie, au dat pietrelor şi lemnelor numele ce nu se poate da la nimic de pe pământ. Apoi n-a fost destul că au rătăcit întru cunoaşterea lui Dumnezeu, ci, vieţuind – din întunericul minţii lor – în război necurmat, au numit pace atâtea rele. Ei ţineau slujbe în care ucideau chiar pe copiii lor, sau săvârşeau taine ascunse sau beţii nebuneşti după barbare obiceiuri. Şi nici viaţa, nici căsătoriile nu le mai păzeau curate, ci unul pe altul ucidea prin viclenie, sau îl batjocorea prin desfrânare.

Toate se învălmăşesc în sânge şi ucidere, în furtişag şi vicleşug, în stricăciune şi necredinţă, în răzvrătire şi jurământ strâmb. în prigonirea celor buni şi uitarea binefacerilor primite, în pângărirea sufletelor şi răsturnarea trupeştilor nevoi, în tulburarea căsătoriilor şi desfrânare şi dezmăţare sub ochii tuturor. Căci închinăciunea idolilor, care nici n-ar trebui pomeniţi, este începutul a tot răul şi pricina şi sfârşitul. desfătările lor sunt nişte bucurii smintite, proorociile lor sunt mincinoase, ei trăiesc în nedreptate şi jură strâmb cu uşurinţă. Ca unii care nădăjduiesc în idolii cei fără de suflet, când jură strâmb ei nu se tem că li se va dovedi nedreptatea. Şi din două părţi pedeapsa va da peste ei, întâi pentru că au cugetat sucit despre Dumnezeu, închinându-se idolilor şi al doilea pentru că au jurat vicleneşte pe nedrept, dispreţuind sfinţenia. Căci nu puterea idolilor pe care s-au jurat, ci pedeapsa cuvenită păcătoşilor, aceea prigoneşte pururea păcatul celor ce au greşit" (a).

Sf. Ioan Gură de Aur grăieşte, între multe altele, despre idolatrie aşa: "Un om oarecare bogat, cu amară plângere tânguindu-şi fiul ce murise, cu multă părere de rău se jelea. Neaflându-şi mângâiere în tânguirea şi mâhnirea sa, a făcut chipul fiului său mort. Privind pururea la chipul acela i se părea că vede pe fiul său...". Tot aşa urmând şi alţii au făcut chipul iubitelor sau iubiţilor lor, şi alte felurite chipuri de idoli, crezând fals că acelea înfăţişau: cerul, ori soarele, luna şi stelele, fulgerele, vânturile, apele, focul, felurite animale, sălbăticiuni şi năluciri drăceşti, cărora li se închinau, ospătându-se, jucând, chiuind, chicotind şi desfrânându-se la praznicile lor idolatre. Iată aşa

---

(a) Înţ. Sol. 14, 15-31; vezi şi cap. 13; 15; 16

s-au învăţat oamenii a schimba Slava lui Dumnezeu în chipul făpturilor Lui, cărora nebuneşte lucrând, li s-au închinat lor" (a). *"Gândul plăsmuirii idolilor* – zice înţ. Solomon – *a fost începutul aprinderii spre desfrâu şi născocirea lor a fost pierderea vieţii"* (b).

CARE ZEU (IDOL) E MAI MARE?

În vremurile străvechi, înainte de Patriarhul Avraam, Haldeii îşi aveau ca Dumnezeu un idol, "focul" căruia i se închinau; iar egiptenii se închinau la apa pe care o cinsteau în chipul idolului Canopos, aşezat în cetatea Canop, după numele idolului lor, zidită în pământul Egiptului la gura râului Nil, ce intra în mare. În acele vremuri străvechi, pe când împărăţea Semiramis, Egiptul a fost supus de asirieni sau haldei. Atunci s-a născut o discuţie aprinsă între popii idoleşti ai haldeilor şi ai egiptenilor, care din dumnezeii sau idolii lor, ar fi mai mare şi mai puternic? Haldeii susţineau că focul, dumnezeul lor, e mai mare şi mai tare decât toţi dumnezeii (idolii) de pe pământ, că nu numai pe dumnezeii de lemn îi arde; ci şi pe cei de piatră îi sfărâmă; iar pe cei de arama, argint, aur,... îi topeşte. Egiptenii, care erau un popor foarte cult în înţelepciunea lumească de pe atunci, au făcut un vas mare (un fel de butoi uriaş) în chipul idolului lor Canopos şi peste tot corpul lui au sfredelit nişte găuri mici şi dese, pe care le-au astupat bine cu ceară şi cu smoală, aşa fel, încât nu se cunoşteau de loc. Pe acel idol (vas uriaş al lor) l-au umplut cu apă. Haldeii cu popii lor vrând să înfrunte şi să ruşineze pe egipteni, cu arătarea puterii dumnezeului lor, focul, căruia se închinau ei, au făcut un foc mare în jurul uriaşului idol Canopos, jucând şi chiuind de bucurie, că ei vor ieşi biruitori cu idolul lor. Când focul s-a aprins şi făcut mare, începând a arde idolul egiptenilor, îndată topindu-se ceara şi smoala, a început să ţâşnească apa uriaşului idol ca o ploaie mare, de jur-împrejur, care a stins focul desăvârşit. Şi aşa, idolul Canopos al egiptenilor a scăpat nears, ci numai s-a pârlit şi afumat. Atunci, pe când haldeii cu popii lor idolatri crăpau de ciudă şi ruşine, popii egiptului cu egiptenii au început a juca şi a chiui, zicând:

(a) Înţ. Sol. 14, 12-11; comp. Ieş. 32; 1 Cor. 10, 7-8. (b) Ps. 105, 20; Ier. 2, 11; Rom. 1, 23; F. Ap. 17, 29

– Canopos, dumnezeul (idolul) nostru e mai mare şi mai tare decât dumnezeul (idolul) vostru, pentru că precum bine vedeţi, l-a dovedit şi biruit ca pe un neputincios".

Astfel haldeii au rămas ruşinaţi, aşa cum ruşinaseră şi ei pe multe neamuri, arzându-le idolii cu foc.

Multe persoane cu nume creştinesc mai sunt şi în vremurile noastre care se fălesc, ca şi acei idolatri, cu idolii patimilor lor. Adeseori am văzut şi vedem partea bărbătească sluţindu-şi chipul bărbătesc, fiecare, unii mai mult decât alţii, ca să fie cât mai asemenea cu scapeţii, famenii şi femeile. De asemenea şi partea femeiască se osteneşte pururea în felurite le întreceri satanice cu idolii lor: cu luxul, cu şucheata modă a goliciunii, cu care fără nici o ruşine se arată în public, ba chiar şi în Sf. Biserici, aproape despuiate, cu înzorzonarea asemenea idolilor, cu: cercei, mărgele, inele, salbe, panglici, etc., cu spoirea feţelor, smulgerea sprâncenelor şi încondeierea altora în locul lor, grimarea ochilor, roşirea buzelor, a unghiilor mâinilor şi picioarelor, etc., apoi întrecerea la jocuri, cântece curveşti, chiuituri, chicoteli, facerea cu ochiul, râs, glume murdare, convorbiri porcoase, ş. a. Apoi rămăşaguri, care mănâncă mai mult, ş. a. m. d. De aici vedem clar cât de multă dreptate are psalmistul când zice: "*Omul în cinste fiind n-a priceput. Alăturatu-sa cu dobitoacele cele fără de minte şi s-a asemănat lor*" (a).

Fericiţi sunt toţi care s-au lepădat de idoli şi idolatrie, (adică de patimile idolatrilor zeificate în idolii lor) slujind cu trup şi suflet lui Dumnezeu, unindu-se pentru totdeauna cu el, Care este noianul tuturor bunătăţilor şi statornicelor fericiri vremelnice şi veşnice.

„Dumnezeul nostru în cer şi pe pământ: toate câte a vrut a făcut. Idolii păgânilor: argint şi aur, lucruri de mâini omeneşti: Gură au şi nu vor grăi. Ochi au şi nu vor vedea. Urechi au şi nu vor auzi. Nări au şi nu vor mirosi. Mâini au şi nu vor pipăi. Picioare au şi nu vor umbla. Nu vor glăsui cu gâtlejul lor. Asemenea lor să fie cei ce îi fac pe ei şi toţi cei ce se nădăjduiesc spre dânşii. Casa Israelului vechi şi nou a nădăjduit spre Domnul Dumnezeu Atotcreatorul şi ţiitorul. Ajutorul şi scutitorul nostru este... Şi noi cei vii vom bincuvânta pe Domnul Dumnezeu de acum şi până în veac... Cântaţi Domnului cântare nouă, lauda Lui în Biserica Cuvioşilor..." (b).

(a) Ps. 48, 12-21. (b) Ps. 113, 1-2

PREACURVIA CU IDOLII

Toată omenirea care se idolatrizează despărţindu-se de Dumnezeu şi slujeşte idolilor, precum şi aceia care se închină lui Dumnezeu, dar slujesc şi idolilor, asemenea samarinenilor de odinioară, sunt socotiţi idolatri sau preacurvari spirituali (a). Astfel de preacurvari spirituali au fost mulţi în Biserica V. Test., precum am văzut din cele arătate până aici.

Pentru ridicarea omenirii şi a poporului izraelit, noi aflăm scris în Dumnezeiştile Scripturi, că Dumnezeu adeseori şi-a trimis Proorocii şi Preoţii Săi aleşi, ca să trezească omenirea din bezna întunecoaselor idolatrii, spre a reveni la adevărata închinare numai Unuia Dumnezeu, Izvorul nesfârşit al tuturor bunătăţilor şi redobândirii statornicei fericiri vremelnice şi veşnice.

Abaterea de la adevărata închinare Unuia Dumnezeu în Duh şi în Adevăr (b), la idolatrizări şi felurite credinţe deşarte, a provocat dezlănţuirea mâniei Divine asupra israeliţilor, dezbinarea şi distrugerea treptată şi apoi completă a împărăţiei lor. Prin păcatul idolatrizării israeliţii erau socotiţi drept nişte desfrânaţi spirituali sau nişte preacurvari şi preacurve, cu sufletul şi cu trupul lor, deşi unii erau feciorelnici şi alţii curaţi în căsnicia lor. În scopul înalt pentru părăsirea acestei spirituale preacurvii idolatre, Dumnezeu, prin Moise, sfătuieşte pe israeliţi a lepăda de la ei idolii egipteni: *"Temeţi-vă de Dumnezeu şi serviţi-i Lui în întregime şi adevăr, depărtaţi zeii* (idolii) *cărora au servit părinţii voştri, dincolo de râu şi în Egipt* (ale căror oase au rămas în pustie)... *Lepădaţi fiecare: ticăloşiile, patimile, urâciunile ochilor voştri* (idolii) *şi să nu vă spurcaţi cu idolii egiptenilor..."* (c).

„Israele... să nu te închini înaintea unui alt dumnezeu (idol)... *Fereşte-te a face legătură cu idolatrii aceia, ca să nu fie o cursă pentru tine... Jertfelnicele lor să le stricaţi, stâlpii idoleşti să-i sfărâmaţi, să tăiaţi dumbrăvile lor cele sfinţite şi dumnezeii* (idolii) *lor cei cioplіţi să-i ardeţi cu foc. Să nu te închini altui dumnezeu fără numai Domnului Dumnezeului tău. Să nu faci legământ cu locuitorii ţării aceleia idolatre unde mergi, ca nu cumva desfrânând înaintea dumnezeilor* (idolilor) *lor şi aducându-le jertfe... sau înrudindu-te cu ei, fetele lor curvind* (idolatrizându-se) *înaintea dumnezeilor lor, să*

(a) 4 Împ. 17, 33-41. (b) Ioan 4, 23-24. (c) Lev. 12, 24

târască şi pe fiii tăi să curvească (idolatrizeze) *înaintea dumnezeilor* (idolilor) *lor. Să nu vă faceţi vouă dumnezei turnaţi* (a). *Vegheaţi bine asupra voastră ca să nu vă stricaţi* (idolatrizaţi sau să preacurviţi sufleteşte) *şi să nu vă faceţi chipuri cioplite sau închipuiri ale vreunui idol, care să înfăţişeze bărbat sau femeie, nici închipuirea vreunui dobitoc de pe pământ, nici închipuirea vreunei păsări ce zboară sub cer, nici închipuirea vreunei jivini ce se târăşte pe pământ, nici închipuirea vreunui peşte sau altor jivine din ape ori de sub pământ. Veghează asupra sufletului tău, ca, ridicându-ţi ochii spre cer şi văzând soarele, luna stelele şi toată oştirea cerului, să nu te ademeneşti şi să nu te închini lor nici să le slujeşti, pentru că Domnul Dumnezeul tău le-a creat şi lăsat acestea pentru folosinţă tuturor popoarelor de sub tot cerul...*" (b).

Apoi le arată cum au preacurvit sufleteşte de la cei mai mari până la cei mai mici, prin idolatrizarea lor. "*Şi au preacurvit* – zice Domnul lui Iezechiel – *în Egipt, nebunindu-se şi spurcându- se cu toţi idolii lor, două femei: Ohola* (Samaria sau cele zece seminţii ale lui Israel) *şi Oholiba* (Ierusalimul sau cele două seminţii: Iuda şi Veniamin), *au preacurvit în tinereţea lor... Au preacurvit cu fiii* (idolii) *Babilonului, pângărindu-se cu ei... A sporit preacurviile sale, aducându-şi aminte de zilele tinereţii, când se desfrânase* (cu închinarea la idoli) *în ţara Egiptului... Desfrânarea lor se va arunca asupra lor şi îşi vor lua pedeapsa pentru păcatele făcute cu idolii lor şi vor cunoaşte că Eu sunt Domnul Dumnezeu*" (c).

Aceasta reiese şi din proorocia lui Iezechiel, unde Ierusalimul pentru închinarea la idolatrie e închipuit cu o desfrânată sau preacurvă (d). Această preacurvie se vede clar că era păcatul poporului izraelit pentru închinarea la idolatrie e închipuit cu o desfrânată sau preacurvă (e). Această preacurvie se vede clar că era păcatul poporului Israelit pentru închinarea la idolii egiptenilor şi babilonienilor şi părăsirea Unuia adevăratului Dumnezeu, o înfricoşată crimă sufletească, pe care Proorocul-Preot Iezechiel o compară cu preacurvia soţiilor desfrânate, care îşi schimbă soţii legiuiţi cu ibovnicii lor nelegiuiţi.

Pentru a trezi poporul Său, care pe lângă închinare Lui, slujea şi idolilor neamurilor păgâne (f), asemenea femeii care pe lângă soţul ei,

---

(a) Ieş. 34, 10-17. (b) Iez. 23. (c) 2 Lege 4, 16-19; 5, 8-9; comp. Ieş. 20, 2-6. (d) Iez. 6. (e) Iez. 6. (f) 4 Împ. 17, 32-41

aleargă şi după ibovnici, după care se înnebuneşte; Dumnezeu a întrebuinţat felurite cuvinte de trezire şi chemare, şi felurite mijloace pentru readucerea lui Israel la adevărata cunoştinţă, credincioşie, închinare şi slujire. *"Vorbeşte lui Aaron, Preoţilor şi tuturor fiilor lui Israel* – porunceşte Domnul lui Moise – *ca fiii lui Israel şi din venetici, va da pe copiii săi lui Moloh, acela să fie dat morţii: poporul băştinaş să-l ucidă cu pietre. Şi Eu îmi voi întoarce Faţa Mea asupra omului aceluia şi-l voi stârpi din poporul său, pentru că a dat din copiii săi lui Moloh, ca să întineze locaşul Meu cel Sfânt şi să necinstească Numele Meu cel Sfânt. Dacă însă poporul băştinaş îşi va închide ochii săi asupra omului aceluia când va da din copiii săi idolului Moloh şi nu-l va omorî, îmi voi întoarce ochii Mei împotriva omului aceluia şi împotriva neamului, şi-l voi stârpi din poporul său, pe el şi pe toţi cei ce fac desfrânări sau preacurvesc ca şi el, desfrânând după idolul Moloh. Dacă vreun suflet va alerga la cei ce cheamă morţii şi la vrăjitori, ca să preacurvească cu ei, Eu voi întoarce Faţa Mea împotriva sufletului aceluia, şi-l voi pierde din poporul său. Sfinţiţi-vă voi înşivă şi veţi fi sfinţi, că Eu, Domnul Dumnezeul vostru, sunt Sfânt..."* (a). *Iată, tu te vei odihni cu părinţii tăi; iar poporul acesta se va apuca să umble preacurvind după dumnezei străini,* (idolii) *pământului aceluia în care va intra, şi pe Mine Mă va părăsi şi va călca legământul Meu pe care l-am încheiat cu ei. Pentru aceasta se va aprinde mânia Mea asupra lui în ziua aceea şi-i voi părăsi. Îmi voi ascunde Faţa Mea de la ei şi vor fi omorâţi. Îi vor ajunge mulţime de necazuri şi greutăţi, şi atunci Israel va zice: "Aceste necazuri nu m-au ajuns ele oare pentru că nu-i Domnul Dumnezeul meu în mijlocul meu? Dar Eu îmi voi ascunde Faţa Mea de la el în ziua aceea pentru toate fărădelegile* (preacurviile) *lui, pe care le-a făcut întorcându-se la alţi dumnezei* (idoli)" (b).

După ce îngerul Domnului a mustrat pe israeliţi pentru idolatrizarea lor şi au fost groaznic pedepsiţi... Domnul le-a ridicat judecători care i-au mântuit din mâinile jefuitorilor lor. Ei însă nici pe judecători nu-i ascultau; ci preacurveau cu alţi dumnezei (cu idolii) închinându-se acelora şi mâniind pe Dumnezeu.." (c). Vedeţi cum însuşi Dumnezeu arată clar preacurvia spirituală, cu urâciunea şi pedepsirea ei?!

(a) Lev. 20, 1-7. (b) 2 Lege 31, 16-18. (c) Jud. 2

Mai departe Dumnezeu arată această ticăloşie sau preacurvie spirituală a poporului Său, zicând: "Pe Mine, Izvorul Apei celei vii, M-a părăsit (idolatrizându-se sau preacurvind sufleteşte după zeii sau idolii păgânilor), şi şi-au săpat loruşi fântâni sparte, care nu pot ţinea apă...Israele! Tu însuţi te pedepseşti cu răutatea ta, şi necredincioşia ta, apostazia şi viclenia ta, te va mustra. Gândeşte-te bine şi vezi cât e de rău că ai părăsit pe Dumnezeul tău şi nu mai ai temerea aceea... în vechime când am sfărâmat jugul robiei tale şi am rupt cătuşile scalviei Tale, tu ai zis: "Nu voi sluji la idoli" şi totuşi, călcându-ţi făgăduinţa, pe tot dealul înalt şi sub tot pomul umbros (idolatrizându-te) ai preacurvit.

Te sădisem ca pe o vie de bun soi! Cum te-ai schimbat şi prefăcut într-o sălbatică viţă străină? Pentru aceea, de te-ai spăla chiar cu săpun, sodă şi leşie, nelegiuirea (idolatria) ta va rămânea scrisă înaintea Mea. Cum poţi zice: "Nu m-am întinat, şi n-am umblat după Baali? Priveşte-ţi urma paşilor în vale şi vezi ce ai făcut, cămilă zburdalnică, deprinsă cu pustia, care gâfâie în aprinderea patimii ei! Cine o va împiedica să-şi facă pofta? Toţi cei ce o caută, n-au nevoie să se ostenească; căci o află în luna ei. Nu te lăsa cu picioarele goale, nu-ţi usca gâtul de sete! Dar tu zici: "Degeaba, nu! Căci iubesc dumnezeii străini şi vreau să merg după ei". Precum furul când se prinde este batjocorit, aşa s-a batjocorit pe sineşi casa lui Israel, toată: poporul şi împăraţii lui, boierii, proorocii şi preoţii lui, pentru că au zis lemnului cioplit: "Tatăl meu eşti tu" şi pietrei: "Tu m-ai născut...". Câte cetăţi ai, atâţia sunt şi dumnezeii (idolii) tăi, Iuda... Toţi v-aţi purtat cu necredincioşie şi aţi păcătuit împotriva Mea, zice Domnul (a). Dacă un bărbat îşi lasă femeia şi ea se face soţia altui bărbat, mai poate a se întoarce la dânsul? Prin asta oare nu s-ar spurca oare ţara aceea? Tu însă ai preacurvit cu mulţi ibovnici (idoli) şi totuşi, întoarce-te la Mine, zice Domnul. Ai spurcat ţara cu preacurvia (idolatrizarea) şi vicleşugul tău!... Tu ai frunte de preacurvă şi ai lepădat ruşinea... ai desfrânat acolo... Deşi am lăsat pe fiica lui Israel, pentru atâtea preacurvii (idolatrizări) ale ei, dându-i carte de despărţire, totuşi Iuda nu s-a temut; ci s-a dus şi ea să se desfrâneze (idolatrizeze). Şi prin văditele ei preacurvii a pângărit ţara preacurvind cu lemnele şi cu pietrele. Apostat-o... Recunoaşte-ţi vinovăţia ta, căci te-ai abătut de la Domnul Dumnezeul tău şi ai preacurvit cu dumnezei (idoli) străini sub tot arborele umbros şi nu M-ai ascultat, zice Domnul... Precum

(a) Ier. 2, 13, 10-29

femeia necredincioasă își înșeală bărbatul său, așa și voi, casa lui Israel, v-ați purtat cu înșelăciune față de Mine...

Cum să te iert, Ierusalime, pentru acestea? Fiii și fiicele tale M-au părăsit, se jură pe dumnezei (idoli) care n-au ființă. Eu i-am săturat; iar ei au preacurvit (cu idolatrizarea lor) alergând cu grămada în casele desfrânatelor (capiștile idolatrilor). Ca niște cai sirepi aleargă încoace și-ncolo (în jocuri) nechezând (chiuind și chicotind) după soția aproapelui lor. Să nu pedepsesc Eu aceste lucruri? Să nu-Mi răzbun Eu asupra acestui popor (idolatrizat)?... Casa lui Israel și casa lui Iuda Mi-au fost necredincioase!... Pentru aceasta, Proorocule, iată, Cuvântul Meu îl fac foc în gura ta și pe poporul acesta (idolatru-preacurvar) îl fac lemne, ca să-i ardă focul acesta... căci grozave și urâcioase lucruri se fac în țară! Proorocii proorocesc minciuni, preoții domnesc cu ajutorul acestora și poporului Meu îi place aceasta. Dar după acestea ce veți mai face?... Ierusalime, ia învățătură bună ca să nu Mă depărtez de la tine și să te pustiesc!... Cui să vorbesc și pe cine să vestesc ca să M-audă? Iată, urechea lor e netăiată împrejur și nu pot auzi. Iată, Cuvântul Domnului e de râs la ei și nu le e plăcut deloc. De aceea sunt plin de mânia Domnului și n-o mai pot ține în Mine. Toarn-o asupra copiilor de pe uliți, asupra adunării tinerilor, că vor fi prinși toți împreună cu bătrânii cei sătui de zile și trecuți la străini împreună cu tot avutul lor, când voi întinde mâna mea asupra locuitorilor țării acesteia, zice Domnul.

Pentru că fiecare din ei, de la mic la mare, sunt lacomi după câștig, de la prooroc până la preot, toți se poartă mincinos. Leagă în chip ușuratic rănile poporului Meu, zicând: "Pace! Pace!" și numai pace nu-i. Dar, se rușinează ei oare când fac urâciuni? Nu, nu se rușinează deloc, nici roșesc. De aceea vor cădea printre cei căzuți și în vremea cercetării Mele vor fi aruncați", zice Domnul. Așa zice Domnul: "Opriți-vă de la căile voastre! Priviți și întrebați căile bune ale celor de demult, întrebați: care este calea cea bună și mergeți pe dânsa și veți afla odihnă sufletelor voastre!" Dar ei răspund: "Nu vrem să umblăm pe ele!" Pus-am păzitori peste voi și am zis: "Ascultați sunetul trâmbiței". Dar ei răspund: "Nu vrem să ascultăm, nici să fim cu luare-aminte la sunetul trâmbiței!" Pentru aceea ascultați popoarelor și tu, pământule: "*Iată voi aduce asupra poporului acestuia prăpăd, rodul cugetelor lor, căci n-au ascultat Cuvintele Mele și Legea Mea au lepădat-o*"...

Nu vă mai nădăjduiţi în cuvintele amăgitoare: "Aici e Biserica Domnului... că numai de vă veţi îndrepta căile şi faptele voastre, de veţi face judecată dreaptă între om şi pârâşul lui, de nu veţi strâmtora pe străin, pe orfan, pe văduvă, de nu veţi vărsa sânge nevinovat în locul acesta şi de nu veţi merge după dumnezei străini (idoli), vă voi lăsa să trăiţi în locul acesta... Casa (Biserica) Mea... oare n-a ajuns ea în ochii voştri o peşteră de tâlhari?... Vă voi lepăda de la Faţa Mea... Tu nu te ruga pentru acest popor şi nu înălţa rugăciuni şi cereri pentru dânşii, nici nu mijloci pentru ei înaintea Mea, căci nu te voi asculta. Nu vezi ce fac ei prin cetăţile Iudei şi pe uliţele Ierusalimului? Copiii adună lemne, părinţii aţâţă focul şi femeile frământă aluatul ca să facă pâini pentru zeiţa (idoliţa) cerului şi să toarne jertfe altor dumnezei (idoli) ca să Mă mânie. Oare pe Mine Mă amărăsc ei – zice Domnul – şi nu pe ei înşişi, spre ruşinea lor?

Pentru aceea, iată, se revarsă mânia Mea asupra locului acestuia, asupra: oamenilor, dobitoacelor, copacilor, ţarinei, rodurilor pământului, şi vor arde şi nu se vor stinge"... O! cine va da capului meu apă şi ochilor mei izvoare de lacrimi, ca să plâng ziua şi noaptea pe cei loviţi ai poporului meu? O! de mi-ar da cineva sălaş de călător în pustie, aş părăsi pe poporul Meu şi M-aş duce de la ei, căci cu toţii sunt nişte preacurvari (idolatrizaţi după idolii păgânilor) şi ceată de defăimători! Ca un arc îşi încordează limbile lor pentru minciună şi se întăresc pe pământ prin nedreptate, căci trec de la rău la mai rău şi pe Mine nu Mă cunosc, zice Domnul. Păziţi-vă fiecare de prietenul vostru şi nu vă încredeţi în nici unul din fraţii voştri, căci fiecare frate pune piedică celuilalt şi fiecare prieten împrăştie clevetiri. Fiecare înşeală pe prietenul său şi nu spune drept: şi-au deprins limba la minciuni şi viclenesc până obosesc... Limbile lor sunt săgeţi ucigătoare, grăiesc viclenii. Cu buzele grăiesc prietenos cu aproapele lor; iar în inimile lor îi pregătesc curse... Pentru acestea îi voi pedepsi... Ierusalimul îl voi face un morman de ruine, sălaş sălbăticiunilor, o pustietate fără locuitori..." (a).

„Aceia din voi, care vor scăpa, îşi vor aduce aminte de Mine printre popoarele unde vor fi duşi în robie, pentru că voi umili inima lor adulteră, care s-a abătut de la Mine şi ochii care s-au desfrânat cu idolii şi ei vor simţi dezgust către sine însuşi pentru acele rele, pe care le-au făcut şi pentru toate ticăloşiile lor. Şi vor cunoaşte că Eu sunt

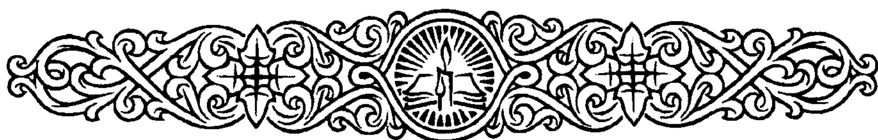
(a) Ier. 3, 1-14-20; 5, 7-11-14-30-31; 6, 8-10-19; 7, 2- 29; 9, 1-11

Domnul şi că nu în zadar i-am ameninţat că le voi trimite toate aceste necazuri. Aşa grăieşte Domnul Dumnezeu: Loveşte palmă de palmă, bate cu piciorul şi zi: vai de casa lui Israel, că are să cadă de sabie, de foame şi de molimă, pentru toate nelegiuirile sale! Cel ce va fi departe va muri de molimă, cel ce va fi aproape va muri de sabie; iar cel ce va scăpa şi va rămânea de la acestea, va muri de foame. Aşa-mi voi sătura cu ei mânia Mea. Când ucişii vor zăcea printre idolii lor şi împrejurul altarelor lor, pe tot locul înalt şi pe toate vârfurile de munte, sub tot pomul verde, sub tot stejarul umbros şi în tot locul unde aduceau tămâie mirositoare tuturor idolilor lor, veţi cunoaşte că Eu sunt Domnul".

„Da, aşa voi face, căci Ohola şi Oholiba (ţările lui Israel şi Iuda), *au preacurvit* (s-au idolatrizat) *şi pe mâinile lor au sânge; au preacurvit cu idolii lor, şi pe fiii lor pe care i-au născut, i-au trecut prin foc, ca să-i aibă de mâncare. Au pângărit Locaşul Meu cel Sfânt şi sărbătorile Mele le-au spurcat"* (a).

Moartea păcătosului este cumplită. David împ. Şi Proorocul a spus acest adevăr. Milionarul Lupescu locuia în oraşul B. Fiind desfrânat s-a îmbolnăvit de o boală ruşinoasă, foarte gravă. Toate mijlocirile medicale nu i-au slujit la nimic. Moartea îl pândea din fiecare ungher şi-i scrijila cu coasa sa, carnea plină de bube şi trupul plin de răni. Intrase în sanatoriul Diaconeselor din Bucureşti, fiindcă familia nu-l mai putea îngriji. Trei săptămâni în şir a dus-o într-un ţipăt. Era bolnav greu şi avea şi "decapitus" un fel de boală care se cunoaşte prin aceea că şira spinării rămâne goală: osul fără carne. Apofizele (urechile vertebrelor) se rupeau sub greutatea trupului. Agonia a ţinut cinci zile. Voia să mai vorbească, dar nu mai putea. Însăşi îngrijitoarele nu mai cutezau să se mai apropie de dânsul. Şi când în ziua de 9 iunie 1920 şi-a dat obştescul sfârşit, atunci, odată cu bucuria sfârşitului atâtor suferinţe, surorile de caritate (îngrijitoarele) şi-au adus aminte de cuvântul psalmistului: *"Moartea păcătosului este cumplită"* (b).

(a) Iez. 6, 9-13; 23, 36-39; comp. Ps. 105, 18-19-35-43. (b) Ps. 33, 21; din D. Ort. an. IX, Nr. 5-6, de Pr. A. Cosma

BINEFACERILE CURĂŢIEI

MUCENICI SE FAC ŞI DIN CREŞTINISMUL IDOLATRIZAT

În vremea persecuţiilor, când mulţimea omenirii necunoscând pe Dumnezeu se închina idolilor, mulţi din creştinii plini de devotament sfânt alergând înaintea idolatrilor şi mărturisind pe Hristos Dumnezeu, Cel preaslăvit cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, primeau botezul de sânge al încoronatei Mucenicii, pătimind până la moarte pentru Hristos şi credinţa Sfântă şi astfel deveneau Mucenici Sfinţi. Tot aşa şi în majoritatea lumii acesteia purtătoare de nume creştinesc şi idolatrizată până în măduva oaselor şi adâncul sufletului ei; adevăraţii creştini care sufăr multe şi felurite lovituri şi dureri în lupta lor cea bună contra păcatelor, care-şi omoară zilnic pornirile sale şi-şi răstignesc trupul cu patimile şi cu poftele, chiar şi fără a-şi vărsa sângele, devin Mucenici ai lui Hristos.

Precum orice păcat obişnuit este un idol al năravului nostru, tot aşa şi lupta împotriva păcatului este o osteneală sau jertfă mucenicească. Muncitorii acestor Mucenici, sunt: firea pătimaşă, obiceiul rău, îndemnul lumii cu nume creştinesc zăcândă în cel rău, ispita aprinzătoare şi diavolul care năvăleşte cu ele asupra noastră. Slugile muncitorilor acestora sistematizaţi sunt: gândurile spurcate care ne împing în prăpastia feluritelor păcate şi acele feţe omeneşti care ne amăgesc. Muncirea cea de multe feluri e lupta cu gândurile spurcate, cu patimile, cu poftele şi obiceiurile rele şi iată că şi aşa se face Duhovnicescul Mucenic al lui Hristos, învrednicindu-se de duhovniceasca cunună, deşi nu şi-a vărsat sângele său ca aceia.

Aceasta sfântă mucenicie ce se face şi din creştinismul idolatrizat al tuturor vremurilor, o arată şi Sf. Ioan Gură de Aur, care a făcut o strălucită mucenicie fără de sânge în zilele luminătoarei sale activităţi duhovniceşti, zicând: “Iată, zice cineva: Cum vom putea să urmăm

Mucenicilor în vremurile acestea, când nu mai sunt persecuţii contra credinţei creştineşti ca atunci? Cu adevărat şi eu ştiu aceasta, că vremea persecuţiilor acelora sângeroase a trecut, nu mai este; însă vremea muceniciei este şi acum. Astăzi nu mai e vremea de acele minunate lupte în care creştinii sufereau felurite torturări până la vărsarea sângelui şi morţi grozave; însă vremea pentru câştigarea cununilor muceniceşti e şi acum.

Astăzi nu mai izgonesc oamenii, dar izgonesc dracii. Nu ne mai chinuie tiranul, dar ne chinuie diavolul cel mai cumplit decât toţi tiranii. Azi nu priveşti la cărbunii arzători cei puşi de faţă, dar vezi şi simţi frigându-te văpaia cea aprinsă a poftei, care te pârjoleşte. Aceia au călcat cărbunii cei aprinşi; iar tu calcă pe al firii foc. Aceia s-au luptat cu fiarele; iar tu înfrânează-ţi mânia ca pe o fiară neîmblânzită şi iute. Aceia au stat vitejeşte luptând împotriva nesuferitelor dureri; iar tu stai bine, luptându-te contra spurcatelor şi viclenelor gânduri rele, care ies din inima ta, până ce le vei birui. Iată aşa făcând vei urma mucenicilor.

Acum deşi nu mai este lupta noastră contra trupului şi a sângelui; dar însă este împotriva căpeteniilor, puterilor, domniilor şi stăpânitorilor lumii întunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutăţii de sub cer (a). Foc este pofta firii, foc nestins, care ne pârjoleşte pururea. Acesta-i un câine cumplit şi turbat care năväleşte asupră-ne cu furie. Măcar de o mie de ori de l-ai izgoni pe el, de o mie de ori se întoarce, se repede la tine ca să te sfâşie şi nu încetează.

Drept este că-i cumplită văpaia focului, dar mai puternică şi mai cumplită e văpaia poftei. Astfel niciodată nu avem împăcare sau uşurare de războiul acela trupesc, niciodată nu dobândim încetare de acea grea luptare, până ne aflăm în viaţa aceasta; ci totdeauna ne stă înainte lupta, osteneala, nevoinţa, pentru ca mai preţioasă şi mai luminoasă să ne fie şi cununa...".

Aşadar, omorârea pasiunilor josnice, a patimilor şi a păcatelor în noi, este o strălucită mucenicie fără de sânge. Deci, pentru a scăpa de urâcioasa idolatrizare existentă în majoritatea lumii acesteia purtătoare de nume creştinesc şi a deveni Mucenici de bunăvoie lui Hristos Dumnezeu, să luptăm lupta cea bună după Legea Sfântă, în aşa fel, încât să murim păcatului şi să viem lui Dumnezeu.

(a) Efs. 6, 12

O MISTERIOASĂ ASCULTARE CIUDATĂ

Proorocul Osia, fiul lui Beeri, din seminţia lui Isahar, era bărbat binecredincios şi temător de Dumnezeu. În vremea aceea a împăraţilor Iudeii: Uzia, Iotam, Ahaz, Iezechia şi a lui Ierovoam, împăratul lui Israel, pe când poporul israelit şi majoritatea iudeilor se închinau idolilor; acest sfânt prooroc se închina şi slujea numai Domnului Dumnezeu, Care a făcut cerul şi pământul. El învăţa pe idolatrizaţii neamului său, ostenindu-se foarte mult a-i întoarce la adevăr şi la strămoşeasca dreaptă credinţă, prin sfaturile sale înţelepte. Umplându-se de Duh Sfânt şi de râvnă pentru îndreptarea neamului său, el întrebuinţa toate mijloacele ce-i sta în putinţă, pentru luminarea, educarea, ridicarea şi convertirea lor la cunoştinţa adevăratului Dumnezeu. În acest scop sfânt el lucra şi suferea multe, până la sacrificiu.

Poporul israelit şi iudeu, aşa de groaznic erau rătăciţi, în fiinţa lor de Dumnezeu, încât oricât de bine, clar, luminat, educativ, frăţeşte şi duhovniceşte le vorbea Osia proorocul, ei nu pricepeau, ci menţineau cu tenacitate superstiţiile şi credinţele lor idolatre. Astfel nevoind ei a se mişca din bezna întunecoasei idolatrii, la luminata credinţă în Unicul Dumnezeu Cel adevărat, viu, etern şi Atotputernic, mergeau cu paşi repezi în pierzare, spre distrugerea împărăţiei lor.

Atunci Domnul vrând a le deschide ochii ca să-şi vadă preacurviile lor spirituale, porunceşte Proorocului său Osia, să preacurvească în public, ca măcar pe calea aceasta să se trezească şi să revină de la idoli la Dumnezeu Creatorul, Atotţiitorul, Izvorul tuturor bunătăţilor şi statornicei fericiri vremelnice şi veşnice. În acest scop înalt, Domnul a grăit lui Osia, zicând: "*Mergi şi-ţi ia o femeie desfrânată şi fă cu ea copii din preacurvie... Căci iată a preacurvit pământul* (poporul israelit şi iudeu) *părăsindu-Mă pe Mine...*".

La porunca Domnului, parcă-l văd pe Proorocul Osia stând pe loc, frământându-şi mintea şi zicând în sine: "Doamne! Doamne! Cum să fac eu o fărădelege ca aceasta? Au n-ai poruncit Tu în legea Ta divină: "Să nu preacurveşti...?" Au n-ai poruncit Tu în lege, că preacurvarii şi preacurvele să fie ucişi şi nimiciţi din poporul Tău?... Oare cum să mă pogor eu din sfinţia dregătoriei Proorociei, cu care Tu m-ai înzestrat, în mocirla scârboasă a dobitoceştii şi spurcatei preacurvii? Oare ce va zice lumea din poporul lui Israel şi din Iuda când vor afla despre una

ca aceasta. Oare nu se va sminti lumea de această faptă ruşinoasă?" La aceste cugetări serioase, Domnul îi poruncea tainic, dar biruitor; Mergi de fă aşa... că prin această iconomisire vreau să trezesc pe poporul Meu idolatrizat, ca prin auzirea şi vederea acestei fărădelegi săvârşite de tine, să-şi vadă nelegiuirea lor. Prin pogorârea ta din sfinţenie în mocirla spurcatei preacurvii, îi voi sili tainic şi biruitor a-şi deschide ochii spre a-şi vedea pogorârea lor din bogăţia sfinţeniei, cu care i-am înzestrat şi prăbuşirea de bunăvoie în scârboasele mocirle ale idolatriei, în care s-au cufundat şi stăruiesc cu încăpăţânare a nu mai ieşi din ele. Prin pogorârea ta din cinstea sfinţeniei slujbei prooroceşti în braţele acelei femei preacurve, îi voi face a-şi cunoaşte nelegiuirea ce au săvârşit şi o practică mereu, părăsindu-Mă pe Mine, Izvorul tuturor bunătăţilor, prin alergarea lor la idolii neamurilor, pe care-i slugăresc, îmbrăţişează şi li se închină. Când mâna sau piciorul cuiva a sărit din încheietura sa în lături, atunci mâna sau piciorul smintit din locul său, se mai pot îndrepta până nu le vei sminti din nou din poziţia smintită sau din ieşirea aceia rea de la locul lor? Nu. Tot astfel poporul Meu, ieşit din rânduiala legilor Mele Divine şi din sfinţenia Mea, smintit sau sărit în bezna idolatriei, nu se poate îndrepta, de nu-l vom sminti astfel ca să-şi cunoască sminteala şi prăbuşirea lui. Dacă o căruţă încărcată, mergând pe drumuri prăvălite s-a răsturnat; oare o va putea cineva îndrepta, sau a o da la loc până ce nu o va sminti din nou din poziţia smintită în care se află răsturnată cu roatele în sus, ca din nou să poată merge spre a ajunge la destinaţia ei? Nu... Tot astfel şi poporul acesta al lui Israel şi al Iudei, răsturnat de la credinţa în Mine, în prăpăstiile spurcatelor idolatrii, trebuie a-l sminti prin auzirea şi vederea preacurviei tale cu acea femeie destrăbălată, din poziţia rea în care s-a răsturnat şi a-l readuce prin acest mijloc misterios iarăşi la Mine, Care sunt: Calea, Adevărul şi Viaţa. Da, e drept că ei se vor sminti şi se vor agita împotrivă-ţi, te vor pârî, ponegri, judeca şi osândi cu foarte multă asprime pentru preacurvia ta cu femeia aceea destrăbălată; dar toate acelea se vor întoarce înzecit asupra capetelor lor, tulburându-i şi arzându-i ca un foc pârjolitor, cât timp vor sta în preacurvia lor spirituală, adică la idolatria lor. Tu, Proorocule al Meu, fă ce-ţi poruncesc Eu, ca prin această economisire să-i trag pe ei din pierzare la mântuire şi Eu te voi curăţi de acea spurcăciune a preacurviei şi te voi sfinţi cu darul Meu".

Proorocul Osia (cumpănind acestea în mintea sa) supunându-se voii Domnului, s-a dus şi a luat pe preacurva Gomer fiica lui Diblataim. Ea a rămas grea şi a născut un fiu. Domnul i-a zis Proorocului: *"Pune-i numele Israel! Căci iată, puţină vreme mai este şi Eu voi răzbuna vărsăturile de sânge ale lui Israel asupra casei lui Iehu şi voi sfârşi regatul casei lui Israel. Atunci voi sfărâma arcul lui Israel în valea lui Israel!"* După aceea iarăşi a rămas femeia aceea grea şi a mai născut o fiică şi a zis atunci Domnul proorocului: *"Zi-i: Lo-Ruhama, căci de acum încolo nu voi mai avea milă de casa lui Israel, ca să-i iert păcatele, dar de casa lui Iuda Mă voi milostivi şi o voi mântui prin Domnul Dumnezeul lui Israel. Şi nu-i voi mântui pe ei nici cu arcul, nici cu sabia, nici prin luptă, nici prin puterea cailor sau a călăreţilor"*. Femeia a înţărcat pe Lo-Ruhama şi a rămas grea şi a născut încă un fiu. Domnul a zis: *"Pune-i numele Lo-Ami, căci voi* (idolatrizaţilor) *nu sunteţi popor al Meu; iar Eu nu sunt Dumnezeul vostru"*.

După acestea Dumnezeu arată pedepsirea Israelului preacurvar după idolii Baali şi făgăduieşte felurite binefaceri şi fericiri celor ce se vor întoarce la El, zicând: *"Numărul fiilor lui Israel va fi ca nisipul mării, care nu se socoteşte, nici nu se numără. Şi în loc să vă zic vouă: "Voi nu sunteţi poporul Meu" vi se spune: "Voi sunteţi fiii Dumnezeului Celui viu". Se vor aduna iudeii şi fiii lui Israel laolaltă şi îşi vor alege o căpetenie, vor ieşi din ţara robiei şi Israel se va face mare şi vor numi pe fratele lor: "Ami" şi pe sora lor: "Ruhama!"* Osândiţi pe mama voastră, învinuiţi-o, căci ea nu mai este femeia mea; iar eu nu mai sunt bărbatul ei – ca să lepede de la dânsa podoabele desfrânării ei şi semnele destrăbălării dintre sânii ei... Astfel, Eu îi voi dezveli goliciunea ei şi o voi înfăţişa goală ca în ziua când s-a născut şi o voi preface ca într-o pustie, ca un pământ uscat şi o voi prăpădi de sete. Nu voi avea milă de fiii ei, căci ei sunt copii de desfrânată, de vreme ce mama lor a preacurvit, cea care i-a zămislit a săvârşit lucruri ruşinoase. Căci ea a zis: "Duce-mă-voi după iubiţii (idolii) mei cei care îmi dau pâine, apă, lână şi in, untdelemn şi băuturi. Pentru aceasta, iată că-i voi astupa drumul său cu mărăcini. Voi ridica zid şi nu voi afla unde sunt cărările sale. Ea va umbla după iubiţii (idoli şi idolatrii) săi, dar nu-i va ajunge, îi va căuta, dar nu-i va afla. Atunci (strâmtorându-se) va grăi: "Merge-voi şi mă voi întoarce la bărbatul meu cel dintâi, căci atunci îmi mergea mai bine decât acum". Dar ea nu şi-a dat

socoteala, că Eu am fost Acela care i-a dat ei: grâul, mustul şi untdelemnul şi i-am înmulţit argintul şi aurul, pe care l-a întrebuinţat pentru Baali (aşa cum şi majoritatea creştinilor uşuratici, ce câştigă cheltuiesc pentru baluri, tutun, beţii, jocuri şi petreceri anticreştineşti). Pentru aceasta îmi voi lua înapoi grâul la vremea lui şi mustul la timpul lui, şi-Mi voi lua lâna şi inul cu care ea îşi acoperă goliciunea ei. Şi acum voi descoperi goliciunea ei în ochii iubiţilor ei şi nimeni nu va putea s-o scape din mânia mea. (Aşa cum mânia divină a despuiat majoritatea uşuraticelor creştine din vremurile acestea, ce umblă aproape goale în public, ba şi în Sfintele Biserici). Voi face să înceteze toate desfătările ei, sărbătorile, lunile nouă, zilele de odihnă şi toate prăznuirile ei. Voi pustii via ei şi smochinii ei, despre care ea a zis: "Acesta este darul pe care mi l-au dat iubiţii (idolii) mei... O voi pedepsi pentru zilele de sărbătoare (antisfântă) în cinstea lui Baal, căruia îi aducea tămâieri, atunci când se gătea cu inele şi-şi punea podoabele (idolatre) şi se ducea după iubiţii (idolii) ei; iar pe Mine M-a dat uitării, zice Domnul. Pentru aceasta iată că Eu o voi atrage şi o voi duce în pustie şi voi grăi către dânsa, şi-i voi da viile ei de acolo şi Valea lui Ahor o voi preface în poartă de nădejde şi ea va fi voioasă ca în vremea tinereţii ei, ca în ziua când tu ai scos-o din pământul Egiptului. În vremea aceea - zice Domnul - tu Mă vei chema; "Bărbatul meu" şi nu-Mi vei mai zice: "Baalul meu". Eu voi scoate din gura ta numele baalilor şi nu vor mai fi chemaţi fiecare pe numele lor. În ziua aceea voi încheia un legământ cu dobitoacele câmpului şi cu păsările cerului, cu târâtoarele de pe pământ. Voi sfărâma arcul şi sabia şi voi face ca să nu mai fie război în ţară; iar pe cei ce o locuiesc îi voi pune la adăpost. Eu te voi logodi cu Mine pe vecie, te voi logodi Mie după dreptate şi bunăcuviinţă în bunătate şi dragoste. Te voi logodi Mie în credincioşie ca să cunoşti că Eu sunt Domnul. În ziua aceea, va fi - zice Domnul - Eu voi răspunde cerurilor; iar cerurile vor răspunde pământului, pământul va răspunde grâului, mustului şi untdelemnului şi ele vor răspunde lui Israel. Eu voi semăna pe Israel în ţară şi mă voi milostivi spre Lo-Ruhama şi voi zice către Lo-Ami: "Tu eşti poporul Meu"; iar el Îmi va răspunde: "Tu eşti Dumnezeul meu!"

După acea trecere de vreme văzând Domnul că poporul israelit şi iudeu încă tot zace în bezna urâcioasă a spurcatei idolatrii, iarăşi a mai trimis pe Proorocul Osia pentru a preacurvi cu o altă femeie

destrăbălată şi preacurvă, spre a trezi din idolatrie pe poporul Său idolatrizat, zicându-i: "Osia! Mai du-te iarăşi şi iubeşte o altă femeie desfrânată, preacurvă, iubită de un ibovnic. Iubeşte-o aşa precum Domnul iubeşte pe fiii lui Israel, dar ei se întorc spre dumnezeii străini (idoli) şi iubesc turtele de struguri şi stafide...". M-am dus – zice Proorocul – a împlini porunca Domnului, am aflat o astfel de femeie şi am năimit-o mie cu cincisprezece sicli de argint, un homer şi un letee tot de orz... După ce am năimit-o astfel i-am zis: "Rămâi multă vreme, multe zile, fără număr, numai a mea. Nu vei mai preacurvi şi nu vei mai fi a nici unui bărbat, şi eu voi fi cu tine". Aşa, da... Căci zile fără de număr, de împărat, fără căpetenie, fără jertfă, fără stâlp de aducere aminte, fără altar, fără arătători şi terafimi (povăţuitori). După acestea fiii lui Israel se vor întoarce la credinţă şi vor căuta pe Domnul Dumnezeul lor şi pe David împăratul lor; iar la sfârşitul zilelor acelora de pe urmă, se vor apropia cu înfricoşare de Domnul şi de bunătatea Lui...".

Văzând Dumnezeu că şi după această economisire spre trezirea idolatrizaţilor, majoritatea lor încă tot nu vrea să revină la adevărata credincioşie, îi mustră mai aspru pentru necredinţa, idolatrizarea şi credinţele lor deşarte, prin Proorocul Osia, zicându-le: "Ascultaţi Cuvântul Domnului fii ai lui Israel, căci Domnul stă la judecată cu locuitorii pământului, pentru că: "nu-i credinţă, nici iubire, nici cunoaştere de Dumnezeu. Toţi jură strâmb, mint, ucid, fură, preacurvesc, năpăstuiesc, siluesc, varsă sânge peste sânge. De aceea ţara e în mare jale; iar locuitorii ei fără vlagă. Poporul e asemenea celor ce se ceartă cu preoţii lor (a). Tu te vei poticni ziua şi proorocul noaptea cu tinminul tău. Poporul meu piere pentru că nu mai cunoaşte pe Domnul. Fiindcă tu ai lepădat cunoştinţa şi Eu te voi lepăda din Preoţia Mea şi pentru că tu ai uitat Legea Domnului şi Eu voi uita pe feciorii tăi... Poporului i se va întâmpla ca şi preotului, voi pedepsi purtarea lui şi faptele lui le voi întoarce împotriva lui (†). Vor mânca dar nu se vor sătura, când se vor desfrâna nu se vor înmulţi (căci avortează şi se împreună împotriva legilor divine), căci au părăsit

---

(a) Comp. 2 Lege 17, 12; Ieş. 23, 20-25

(†) Istoria adevereşte că tot ce a făcut poporul cu căpeteniile lui, trimişilor lui Dumnezeu, d.p.: Sfinţilor Prooroci; Ilie, Zaharia, Isaia, Ieremia, Iezechiel, Zaharia, lui Ioan Botezătorul, Mântuitorului şi urmaşilor Săi, Sfântului Ioan Gură de Aur, Mitropoliţilor Ungro-Vlahiei; Sf. Nifon şi Antim Ivireanul, etc., aceleaşi au suferit şi aceia. În aceleaşi greutăţi, primejduiri, nefericiri şi mizerii s-au prăbuşit şi ei; iar cei care nu s-au pocăit deloc, au ajuns în osânda veşnică...

pe Domnul... Un duh de preacurvie (idolatrizare) i-a făcut să rătăcească şi au săvârşit destrăbălări, uitând pe Dumnezeul lor (idolatrizându-se). Dacă fiicele şi nurorile voastre preacurvesc (alergând la idoli şi idolatrizându-se) cu desfrânatele (idolatrele neamurilor) în templele (capiştile) lor, şi aşa, poporul merge în pieire. Dacă tu preacurveşti, Israele, măcar Iuda să nu preacurvească... Iată vin zile de pedeapsă şi de răsplată pentru Israel, ca să-şi vină în fire! Proorocul este un nebun, un rătăcit (e socotit de mulţime) omul cu Duhul lui Dumnezeu într-însul, din pricina mulţimii fărădelegilor lor şi a mărimii păcatelor lor. Proorocul află pretutindeni laţuri întinse... Ei întind curse pe toate drumurile, capcane în Casa lui Dumnezeu. Grozave fapte de ocară au săvârşit..." (a).

Acestea toate şi altele făcându-le şi provocându-le Proorocul după porunca Domnului, pentru trezirea şi convertirea idolatrizaţilor din neamul său, umplându-se de Duhul Sfânt a proorocit ameninţări şi pedepse, împotriva celor ce nu se părăseau de preacurvia cu idolii; iar celor convertiţi: făgăduinţe bune, despre venirea lui Mesia, Învierea Sa şi mântuirea credincioşilor.

În toate vremurile de păcătoşire a poporului creştinesc şi mai ales în zilele noastre, când majoritatea purtătorilor numelui creştinesc, din ambele sexe şi din toate ramurile societăţii s-au idolatrizat groaznic şi mereu se idolatrizează sistematic, preacurvind sufleteşte cu mare osârdie, până la sacrificiu; Dumnezeu slobozeşte anumite căderi ori numai veşti ponegritoare (din zavistia satanică) despre căderea unora din persoanele sfinţite, notabile şi vestite, prin activitatea lor duhovnicească, aşa, încât să le ţiuie amândouă urechile celor ce aud... Şi când idolatrii spirituali, preacurvari şi preacurve sufleteşti, se ridică cu bănuieli agitaţii, pâri, ură, judecată şi osândă asupra persoanei ponegrită ori chiar greşită... toate acelea se întorc înzecit asupra: ponegritorilor, urâtorilor, judecătorilor şi osânditorilor, a acelor binevoitori ai feluritelor idolatrizări şi preacurvii spirituale, cu care se asfixiază sufletele osârdnice şi dornice de mântuirea lor. Da, acestea se vor întoarce asupra celor desfrânaţi spirituali "căci cunoscând dreapta Judecată a lui Dumnezeu, că cei ce fac unele (preacurvii spirituale) ca acestea, sunt vrednici de moarte, nu numai fac acestea; ci încă şi binevoiesc cu cei ce le fac şi laudă pe făptuitorii lor" (b).

(a) Osia 4; 9, 7-8. (b) Vezi pe larg. Rom. 1, 18-32

O TAINICĂ LOPATĂ ALEGE GRÂUL DIN PLEAVĂ

Precum butucul, spiţele şi obada cu şina roţii, se învârtesc în jurul osiei, aşa se învârteşte majoritatea omenirii împătimită, idolatrizată brut şi modern, împotmolită în păcatele preacurviei spirituale şi trupeşti, depărtată cu trup şi suflet de Dumnezeu, Izvorul vieţii şi fericirii ei statornice, plină de uimire, în jurul ciudatei ascultări a Proorocului Osia sau trimisului Domnului, cel pârât, ponegrit, persecutat, judecat şi osândit de ea cu toată asprimea ca cel din urmă om, dar iubit, ales şi proslăvit de Dumnezeu.

Ascultarea aceasta a Proorocului Osia, trimisul Domnului, era o lopată misterioasă în mâna lui Dumnezeu, cu care alegea grâul din pleavă, adică pe credincioşi din necredincioşi, pe cei care se mântuiesc din cei care se osândesc pentru faptele şi cuvintele lor rele. Credincioşii la auzirea şi vederea acestei fapte, oprită cu toată asprimea de Legea Dumnezeiască, îşi corectau trecutul păcătos al vieţii lor, se reculegeau, se pârau se ponegreau, se judecau şi se osândeau fiecare pe sine, ruşinându-se de idolatrizarea, împătimirile şi păcătoşirea lor şi astfel căindu-se, cu inimile înfrânte şi zdrobite, se întorceau cu toată credincioşia şi pietatea la Dumnezeul Cel viu, care-i primea cu dragoste părintească. Cei necredincioşi, învechiţi şi pătrunşi în întreaga lor fiinţă de idolatrizările şi păcătoşirile lor, la auzirea şi vederea călcării Legii Dumnezeieşti chiar de Proorocul Osia trimisul lui Dumnezeu în mijlocul lor cu acea ciudată ascultare, se simţeau foarte satisfăcuţi, se bucurau în inimile lor, îl pârau, îl publicau şi ponegreau cât puteau mai mult unii altora, arătând ca într-un film cinematografic preacurvia lui, care de care mai mult, mai neagră şi mai umflată, judecându-l, osândindu-l, dispreţuindu-l şi ponegrindu-l cu cea mai aspră cruzime. În acelaşi timp ei continuau progresiv înainte cu vieţuirea lor idolatră, păcătoşită în ultimul grad, cu crescândă aprindere satanicească. Astfel, neînţelegând şi neîntrebuinţând ei acea economie Divină, făcută aşa pentru redeşteptarea şi ridicarea lor, se afundau cu pasiune tot mai mult în prăpăstiile: pârilor, ironizărilor, ponegririlor, judecăţilor şi osândirilor răutăcioase, ce le pregăteau zilnic cu o satanică aprindere, trimisului Domnului pentru acea misterioasă ascultare ciudată.

Aşa a fost, este şi va fi cât va dăinui lumea aceasta, plină de pasiuni josnice, idolatrizări, credinţe şi vieţuiri anticreştineşti. Ca şi în vremea Proorocului Osia, Dumnezeu întrebuinţează în vremurile noastre toate mijloacele pentru trezirea, ridicarea şi mântuirea păcătoşilor. Dumnezeu strigă şi azi prin trâmbiţaşii Săi (care predică mereu prin scris şi grai viu) ca odinioară prin Proorocii: Osia... Ioan Botezătorul, zicând: "Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor... Faceţi roade vrednice de pocăinţă, că iată securea stă la rădăcina pomilor; deci, tot pomul care nu face roadă bună se taie şi se aruncă în foc... Iată lopata este în mâna Domnului, El va curăţi (cu această lopată misterioasă) aria Sa. Grâul îl va (alege şi) aduna în jitniţa Sa; iar plevele le va arde cu foc nestins" (a).

PARTICIPAREA LA JOCURILE IDOLATRE TE DUCE ÎN IADUL VREMELNIC ŞI VEŞNIC

Tot ceea ce iubeşte omul în lume, slujindu-i cu trup şi suflet, cu vremea şi agonisita lui, până la sacrificiu, în loc de a iubi pe Dumnezeu mai presus de orice creaturi ale Lui, este un idol, o idolatrie, o prăbuşire de bunăvoie în iadul vremelnic şi veşnic. Astfel de idolatrie spulberătoare păcii casnice, distrugătoare de familii şi prăbuşitoare idolo-slujitorilor lor, sunt şi feluritele jocuri: de cărţi, biliard, table, hipodrom, etc. Sf. Părinţi vorbind în general despre răutatea feluritelor jocuri, zic: "Toate jocurile le-a făcut dracul".

Urmărind cu atenţie pe creştinii robiţi de acestea şi groaznicele nefericiri vremelnice şi veşnice în care se prăbuşesc cei pasionaţi după ele, vedem bine că Sf. Părinţi au foarte multă dreptate când zic aşa. Câte soţii nu aşteaptă, împreună cu copilaşii lor, pe bărbatul şi tatăl lor, care-şi pierde vremea, banii, cinstea, sănătatea, viaţa şi sufletul la acele jocuri anticreştineşti, drăceşti. Soţiile şi copilaşii flămânzi, goi, suferinzi, plini de dureri şi disperare, aşteaptă zadarnic să vină acasă cu cele trebuincioase, soţul şi tatăl lor, că ei prăpădesc tot ce câştigă, ba şi mai mult, la jocurile de noroc. Unii din acei pasionaţi după aceste diabolice jocuri, vin târziu acasă ca vai de ei. La alţii le vine numai numele, murdărit de fapta idolatrizării şi sinuciderii lor. Câţi din aceşti jucători de noroc, după ce au tot jucat şi pierdut tot,

(a) Mt. 3, 2, 9-12

tot nu şi-au zburat creerii din cap cu un glonţ de armă?! Alţii şi-au pus laţul de gât, spânzurându-se. Unii s-au tăiat cu cuţit sau brici, ori s-au otrăvit. Alţii s-au aruncat înaintea maşinilor, ori de la înălţime în adâncuri, de s-au sfărâmat, ori în ape s-au înecat... Şi aşa, în felurite morţi năprasnice s-au pierdut vremelnic şi veşnic.

În anul acesta s-a scris în ziare, că un astfel de jucător de noroc la hipodrom, câştigând vreo patru milioane de lei, a înnebunit de bucurie. După primirea ştirii norocoase, a început a arunca cu pălăria în sus, a striga şi a face felurite nebunii, după care în cele din urmă a murit. O altă victimă a curselor de cai o vedem publicată în ziarul "Momentul" din 19 iulie 1946, pe care-l dăm aici:

Dramatica sinucidere de la Hipodrom. Un tânăr pierzând toţi banii la curse, se otrăveşte cu cianură, lăsând o zguduitoare scrisoare tinerei sale soţii.

Dramaticul sfârşit al tânărului Paul Weintraub – nu Weinberg, cum din eroare s-a scris – din str. Trinităţii 57, a produs o profundă impresie în cartierul Dudeşti, unde era bine cunoscut. Weintraub se căsătorise acum trei luni de zile cu o tânără licenţiată în litere, foarte frumoasă, pe care a luat-o din dragoste.

Nu s-a împlinit însă nici "luna de miere" şi o veche pasiune a tânărului bijutier Weintraub, înăbuşită de dragostea pătimaşă pe care o purta soţiei, a reizbucnit cu violenţă, pe care n-o putea stăpâni. Paul Weintraub era un pasionat al curselor de cai. Tot ce câştiga prin munca cinstită, lua drumul, fără întoarcere, al hipodromului. Spera că într-o zi "Fortuna" îl va favoriza şi va câştiga singur un "Austriac" care-l va îmbogăţi. Când s-a căsătorit a jurat soţiei sale – căreia îi destăinuise viciul – că se lasă de curse. Două săptămâni şi-a ţinut jurământul, apoi a reluat jocul cu mai multă ardoare. Ca să-şi facă rost de bani, a început să-şi vândă lucrurile din casă. Toate rugăminţile d-nei Weintraub au rămas zadarnice.

Duminica trecută, Paul Weintraub se afla ca de obicei pe hipodrom. Vânduse o bijuterie de valoare – scumpă amintire de familie – care reprezenta ultima rezervă. Şansa l-a ocolit şi de data aceasta, căci nici unul din caii pe care mizase nu a ieşit câştigător. În alergarea a treia, Paul Weintraub a pontat toţi banii care îi mai avea – vreo 300.000 lei – pe favoritul cursei. Ghinionul nu l-a părăsit şi calul a venit plasat.

Deznădăjduit, Paul Weintraub a părăsit hipodromul. S-a plimbat câtva timp pe şosea, apoi a intrat într-o cârciumă şi a scris două scrisori. Către orele 6, în timp ce alergările continuau urmărite cu înfrigurare de mulţimea turfiştilor, nefericitul tânăr s-a retras într-un boschet, la câteva zeci de metri de zidul hipodromului şi s-a otrăvit cu cianură de potasiu.

Cadavrul sinucigaşului a fost descoperit a doua zi în zori. Iar dimineaţa, sărmana soţie a bijutierului, a aflat îngrozită trista veste!

În hainele lui Weintraub s-au găsit cele două scrisori, una adresată soţiei, cealaltă poliţiei. "Nimeni nu e vinovat de moartea mea – a scris el poliţiei – şi rog să nu mi se facă autopsia". Impresionante sunt rândurile lăsate doamnei Meluţa Weintraub. "Iartă-mă pentru durerea pe care ţi-o fac. Te-am iubit prea mult şi pentru ca să-ţi dau posibilitatea să-ţi trăieşti viaţa cum trebuie, nu alături de un nenorocit ca mine, dispar din calea ta. Eu nu merit să trăiesc...".

Dorinţa sinucigaşului n-a fost împlinită: cadavrul a fost transportat la morgă unde i s-a făcut autopsia. Înhumarea s-a făcut pe o alee mărginaşă din cimitirul Giurgiului, aşa cum cere ritualul.

Iată cum şi în vremurile noastre sunt mulţi care se jertfesc cu trup şi suflet la picioarele diavolului, sălăşluit în idolii moderni.

„...S-au amestecat între păgâni şi au deprins lucrurile lor şi au slujit celor cioplіţi ai lor, şi s-au făcut lor spre sminteală. Şi au jertfit pe fiii săi şi pe fetele sale dracilor. Şi au vărsat sânge nevinovat, sângele fiilor săi şi al fetelor, pe care i-au jertfit celor cioplіţi ai lui Hanaan şi s-a omorât pământul lor în sângiuiri şi s-au spurcat în faptele lor şi s-au desfrânat în izvodirile lor" (a).

PEŞTELE SE ÎMPUTE NUMAI DE LA CAP?

Mergând pe drum, prin ţarină, prin sate şi oraşe, cu piciorul, cu trăsura ori cu maşina, cu tramvaiul, cu trenul, etc., adeseori auzim vorbindu-se: "Peştele de la cap se împute...", "Peştele de la cap se strică...". Aceste vorbe le aruncă lumea cu multă ironie asupra conducătorilor ţării şi mai ales asupra Păstorilor Duhovniceşti, necruţând nici pe cei mai buni. Este foarte drept că peştele se strică mai întâi de la cap (b), însă în susţinerea aceasta morţişă a lumii,

(a) Ps. 105, 35-39. (b) Fac. 3; Rom. 5, 12-21; Fac. 9, 20-23

lâncezândă în deşertăciuni, convieţuiri păcătoase, prăznuiri idolatre şi petreceri anticreştineşti, adeseori vedem că: "Peştele (poporul nostru, adeseori) se strică, se împute şi de la coadă", adică stricăciunile, adeseori se văd clar pronunţându-se în cei mai mici din familiile conducătorilor, precum şi în păturile de jos ale oricărui popor, după cum vom arăta aici:

Au doară Moise şi Aaron n-au fost buni bărbaţi aleşi ai lui Dumnezeu, în cuget, cuvânt şi lucrare? Şi iată, poporul israelit se strică de la coadă, se idolatrizează (a) prin revoltă şi neascultare (b), prin cârtiri contra lui Dumnezeu şi a conducătorilor (c) pentru a căror stricăciune, din 603.550 de israeliţi puternici, liberaţi din robia Egiptului, 603.548 le-au căzut oasele în pustie şi numai doi din acea mulţime de bărbaţi s-au învrednicit a intra cu poporul israelit în pământul Făgăduinţei; Isus Navi şi Haleb (d). Marele Arhiereu Aaron, oare n-a fost şi el un bărbat sfânt, ales al lui Dumnezeu, care a sfinţit şi învăţat înţelepţeşte pe Israel vreo 40 de ani şi iată fiii săi: Nadab şi Abiud, aduc foc străin înaintea lui Dumnezeu, pentru care nelegiuire au fost arşi cu foc din cer (e).

Oare n-a fost viteazul Ghedeon un plăcut ales al lui Dumnezeu, un aprig biruitor al vrăjmaşilor lui Israel şi un înfocat apărător al neamului său? Şi iată, dintr-însul se înalţă un nou vlăstar, Abimeleh, care însoţit de nişte oameni fără căpătâi, a intrat în casa părintească şi a omorât 70 de bărbaţi, fraţi ai săi, fii ai lui Ghedeon, după care urgia divină l-a pierdut cu ruşine şi pe el şi pe tovarăşii săi, ucigaşii din Sichem (f).

Oare n-a fost marele Preot Eli un bun credincios şi ales al lui Dumnezeu, care ca Arhiereu şi stăpânitor a condus poporul lui Israel timp de 40 de ani? Şi iată, fiii lui, cu toate poveţele bune, au ieşit aşa de răi, încât au atras asupra întregii lor familii urgia lui Dumnezeu (g).

Samuel Proorocul, care a condus înţelepţeşte pe Israel în toată viaţa sa, oare n-a fost el un bun şi ales plăcut al lui Dumnezeu? Şi iată, că fiii săi, Ioil şi Avia, cu toate sfaturile bune date de tatăl său, au ieşit aşa de răi, încât poporul lepădându-i au cerut în locul lor a li se da un împărat pentru a-i conduce (h).

Oare Proorocul psalmist şi împărat David, cel mai ales, înţelept, bun, viteaz şi credincios dintre toţi împăraţii lui Israel, care a făcut să

(a) Ieş. 32; 33, 1-6; Num. 25. (b) Num. 14; 15, 32-36; 16. (c) Num. 21, 4-9. (d) Ieş. 37, 26; Num. 1, 46; 32, 10-13; Is. N. 14, 6-15. (e) Num. 10. (f) Jud. 9. (g) 1 Împ. 1-4. (h) 1 Împ. 8, 1-2

progreseze până la o deplină strălucire împărăţia poporului lui Dumnezeu, n-a fost el un om minunat şi bine plăcut al Domnului? Ei bine şi cu toate acestea, iată cum din coapsele lui iese un fiu înrăutăţit, care îşi ucide pe fratele său Amon, tulbură groaznic casa tatălui său, ba chiar se revoltă contra tatălui său David, fugărindu-l din scaun, din palat şi cetate, batjocorindu-i femeile (mamele lui vitrege), suflând asupră-i cu ucidere, până la înfrângerea sa prin spânzurarea cu părul capului de crengile unui copac în timpul când fugea călare pe catâr şi uciderea lui groaznică de ostaşii tatălui său (a).

Oare n-a fost primul împărat creştin Constantin cel Mare un bărbat ales, luminat de sus, cu o bună viaţă sfântă şi un zelos ocrotitor al progresării Sfintei Biserici creştine? Ba da. Şi caută bine de vezi că cei din familia sa aveau o viaţă uşuratică, vicioasă! Iată pentru ce Sfânta Biserică Ortodoxă l-a pus în calendar numai pe el şi pe mama sa Elena, pentru a se serba între sfinţii plăcuţi ai lui Dumnezeu!

Oare n-au fost conducători buni, zeloşi şi mari luminători Constantin Brâncoveanul şi Mitropolitul Antim Ivireanul, care stăteau şi ordonau închiderea crâşmelor şi a localurilor de petreceri anticreştineşti, beţii şi felurite blestemăţii, iar creştinii toţi – clerici şi popor – să vină la Sf. Biserică şi să serbeze zilele Duminicilor şi Sărbătorilor întregi, sfinţindu-le creştineşte?

Dar vai! Mulţi îndărătnicindu-se nu-i ascultau, ba îi mai şi ponegreau, huleau, judecau, osândeau şi amărau... după care Dumnezeu a lăsat întreg neamul românesc a fi călcat, robit şi torturat groaznic de fanarioţi! Judecaţi bine, din cele arătate, peştele era împuţit de la cap ori de la coadă?

Acum vreo 22 de ani Regentul Mitropolit Primat Miron Cristea, ordonă închiderea tuturor crâşmelor, bodegilor şi localurilor de petreceri; iar pe creştini îi sfătuieşte a merge la Sf. Biserică spre a asculta Dumnezeieştile Slujbe şi predicarea Cuvântului lui Dumnezeu. Au n-a voit a face bine românilor acest luminat Ierarh? Au nu era acest ordin şi sfătuire, o lumină ce tindea a lumina în sfeşnic şi o sare care tindea a stagna creşterea putrejunii în popor? Ba da. Şi cu toate acestea, majoritatea poporului român creştin ortodox, nesocotind ordinul şi sfatul părintesc, în zilele sfinte, alergau cu duiumul la oraşe, în căruţe şi pe jos, rupeau cordoanele gardienilor, alergau la cârciumi,

(a) 2 Împ. 13-18

pe care aflându-le închise se duceau pe la uşile din dos, cerşind şi cumpărându-şi băuturi beţive!

Ei, acum priviţi, vedeţi şi judecaţi nepărtinitor. De unde se împuţea peştele? De la cap ori de la coadă?

În vremurile noastre, un nou episcop român ortodox, înflăcărat de zel sfânt, venind în eparhia R. Şi ţinând odinioară predică păstoriţilor săi, cu impunere a lepăda viciile şi a îmbrăţişa virtuţile creştineşti, a părăsi căile pierzării şi a umbla în căile vieţii; a fost tras de haină de un cleric binevoitor al său, care l-a prevestit: "Mai uşurel P. S. Stăpâne, mai uşurel, dacă vrei să mai stai în scaun"...! De unde se vedea acolo stricându-se peştele? Oare nu de la coadă?

În deceniul acesta s-au dat ordine severe de conducătorii noştri, ca partea femeiască să nu mai apară în public, pe străzi, prin pieţe, la adunări, ba chiar şi prin Sfintele Biserici cu picioarele goale, purtând rochie scurtă până deasupra genunchilor... Ordinele au fost nesocotite, buna-cuviinţă a îmbrăcămintei în spiritul creştinesc a fost abandonată, reclama desfrâului desfăşurată, obrăznicia grosolană practicată, frâna morală stricată şi prăbuşirea majorităţii femeilor şi fetelor în bezna întunericului şi a babiloniei, neînlăturată! Vă rog să judecaţi bine: Aici peştele nu s-a stricat şi încă nu se mai strică şi de la coadă?

Conducătorii bisericeşti şi civili au dat ordine şi sfaturi bune pentru a nu mai săvârşi femeile avorturi... Şi cu toate acestea, păcatul avortării pruncilor se lăfăieşte pretutindeni nestingherit! Irozii şi irodiadele vremurilor noastre săvârşesc aceste odioase cruzimi infernale (omorârea pruncilor) mai rău decât toate jivinele pământului, mânjindu-se cu sânge de copii nevinovaţi! Oare aici nu văd cei ce ponegresc pe conducătorii Bisericii şi ai ţării, cum peştele se împute destul de groaznic şi des şi de la coadă, nu numai de la cap, cum susţin ei morţiş?!?

Adeseori s-au văzut şi se văd preoţi zeloşi muncindu-se până la sacrificiu în luminarea poporului spre credincioşia şi vieţuirea lui după Dreptarul ortodoxiei, dar majoritatea poporănilor stăruiau şi încă stăruiesc în credinţe deşarte şi vieţuire anticreştinească. De unde se impute aici peştele? De la cap ori de la coadă? Aşa e că de la coadă? Vedeţi dar că peştele se împute adeseori şi de la coadă!

Şi dacă se văd uneori oarecare slăbiciuni la conducătorii şi luminătorii poporului, acestea sunt o înzestrare a lor de la poporul care i-a

zămislit, născut, crescut şi pregătit superficial, pentru a deveni conducătorii săi. De aici reiese adevărul că, ori pentru ce slăbiciuni judecă poporul pe conducătorii lui, şi mai ales pe unii din plăcuţii trimişi ai lui Dumnezeu, pe sine şi se judecă şi se osândeşte (a). Această ponegrire răutăcioasă a făcut pe mulţi aleşi ai Domnului din Biserica Vechiului şi Noului Testament să se tânguiască îndureraţi, zicând: "Vai mie! căci am ajuns ca după culesul poamelor de vară, ca după culesul viilor! Nu se mai află nici un strugure de mâncare, nici o smochină timpurie, pe care o doreşte sufletul meu! Om cucernic nu mai este în ţară şi nici un om drept pe pământ; toţi pândesc să verse sânge, unii întind curse altora. Mâinile lor sunt gata să făptuiască răul: căpetenia cere daruri, judecătorul cere plată şi cel mare grăieşte după pofta sufletului său. Şi ei au frânt pe cei buni ca pe o ramură de spin care iese din gard. Ziua vestită de străjile tale, ziua pedepsei tale a sosit; acum ei vor fi în mare încurcătură! Nu vă încredeţi în prieteni şi în cel de aproape nu vă puneţi nădejdea şi de ceea ce se sprijină pe pieptul tău păzeşte cuvintele gurii tale! Căci feciorul defaimă pe tatăl său şi fiica se scoală împotriva maicii sale; iar duşmanii omului sunt cei din casa lui.

Ci eu numai spre Domnul voi aţinti privirea, în Domnul Dumnezeul meu îmi voi pune nădejdea şi Dumnezeul meu mă va asculta. Nu te bucura de mine, vrăjmaşa mea, căci dacă eu cad, mă scol, iar când stau în întuneric Domnul este luminarea mea. Îndura-voi mânia Domnului, căci am păcătuit împotriva Lui, până când El va judeca pricina mea şi îmi va face dreptate; El mă va scoate la lumină şi voi privi dreptatea Lui. Să vadă vrăjmaşa mea şi să se ascundă de ruşine ceea ce-mi spunea: "Unde este Domnul Dumnezeul tău? Ochii mei se vor uita la dânsa şi în picioare călcată va fi ca tina de pe uliţe" (b).

SEMĂNĂTORII DE VÂNT CULEG FURTUNĂ

Adeseori am auzit şi văzut în zilele noastre creştini uşuratici din toate ramurile societăţii, învăţaţi şi neînvăţaţi, acuzând şi batjocorind în felurite forme pe preoţii Bisericii. Pe nimeni din funcţionarii Statului, de la oraşe şi sate, nu acuză şi batjocoreşte

(a) Mt. 7, 1-6; Rom. 2, 1; 14, 3-4-10-13; 1 Cor. 4, 3-5; Iac. 4, 10-12. (b) Miheia 7, 1-10

majoritatea creştinilor nesocotiţi, ca pe Preoţi. De exemplu în satele noastre, pe care din funcţionarii satului ponegresc acei săteni nechibzuiţi, cum ponegresc pe preoţi? Pe primar? Nu. Pe jandarmi? Nu. Pe perceptor? Nu. Pe notar? Nu. Vedeţi? Iată şi de aici se vede destul de clar cum majoritatea lumii acesteia, purtătoare de nume creştinesc, lâncezeşte în întuneric şi se cufundă zilnic tot mai mult în bezna întunecoasă a împărăţiei Satanei, împreună cu fiara apocaliptică (lumea zăcândă în cel rău) şi cu proorocul cel mincinos (a). Falşii creştini nesocotesc şi batjocoresc pe preoţii Sfintei Biserici fiindcă nu cunosc bogatele sfinţenii cu care Dumnezeu i-a înzestrat, atrăgându-şi astfel: cădere, despuiere şi prăbuşire în iadul vremelnic şi veşnic.

Într-o lume purtătoare de nume creştinesc, care în realitate e cariată de felurite credinţe deşarte, superstiţii, idolatrizări, petreceri şi vieţuiri anticreştineşti, e firesc lucru că Preoţii Bisericii sunt nesocotiţi, ponegriţi şi batjocoriţi. În lumea aceasta îmbâcsită de indiferentism religios, de orbire sufletească până la profanarea celor sfinte, călcarea cu picioarele pe Dumnezeiescul Semn al Sfintei Cruci, agăţarea zorzoanelor idoleşti pe faţa Sfintelor Icoane ale Maicii Precista cu Pruncul Iisus în braţe, pe ale Preacuvioasa Maica Parascheva, etc. (Fleacurile idoleşti în faţa Sfintelor Icoane şi Sfintele Icoane în spatele zorzoanelor idoleşti! Ce contrast! Sfinţenia Domnului în spate şi idolismele în faţă!!!). Şi deasupra acestora – pupăză pe colac – atâta sumedenie de sudalme şi înjurături de cele Sfinte, ba chiar şi de Precistă, de Paşti, de Hristos de Dumnezeu...! Da, în lumea aceasta, care nesocoteşte huleşte şi înjură cele Sfinte, ba chiar şi pe Dumnezeu, Vistierul tuturor bunătăţilor, nu-i de mirare că sunt ponegriţi, batjocoriţi şi prigoniţi şi Preoţii Bisericii. Într-o lume aşa de uşuratică, care profanează cele Sfinte, huleşte şi înjură chiar şi pe Dumnezeu şi dă dracului: rudenii, prieteni, cunoscuţi, oameni, animale, lucruri, avere, ba chiar şi pe sineşi, adică cele Sfinte nesocotite, Dumnezeu hulit, înjurat; iar diavolului i se dă felurite plocoane, e firesc lucru ca Preoţii Bisericii să se aştepte chiar a fi batjocoriţi de cei mai mulţi! (b).

Pentru luminarea sufletelor dornice de mântuire însă, aici e locul a grăi spre zidirea lor. Preoţii sunt înzestraţi de Dumnezeu cu supranaturalele puteri ale Preoţiei, cu bogăţii de sfinţenie şi luminare

---

(a) Apc. 16, 10-14; 19, 19-21; 20, 1-3, 10. (b) 2 Tim. 3, 1-12; Mt. 10, 16

şi puşi în Biserică spre folosul poporului (a). Nimeni nu poate deveni creştin, călugăr, etc., fără de Preoţii Bisericii. Însuşi Dumnezeu a rânduit prin preoţi a creştina pe oameni, a-i pecetlui cu Sf. Mir, a-i împărtăşi, a-i mărturisi, a-i cununa, a-i tămădui, a-i Preoţi, adică a-i înzestra cu bogăţiile Sale Divine, a-i mântui şi ferici vremelnic şi veşnic. Dumnezeu cu Darul Său lucrează prin preoţi la curăţirea, sfinţirea, îmbogăţirea spirituală, mântuirea creştinilor, la redobândirea statornicei lor fericiri vremelnice şi veşnice. Pentru aceasta porunceşte El prin aleşii Săi a asculta şi a cinsti pe Preoţii Bisericii, zicând: "Iată Eu trimit pe Îngerul (Preotul) Meu, înaintea feţei tale, ca să te păzească (călăuzindu-te bine) pe cale, ca să te ducă în pământul care l-am gătit ţie. Ia aminte de tine însuţi şi ascultă de dânsul. Şi să nu-i fii necredincios lui, pentru că nu se va lăsa el (Preotul) după tine, fiindcă Numele Meu este peste dânsul. De vei asculta şi păzi cele ce îţi poruncesc... vei fi Mie popor ales, Preoţie împărătească, neam sfânt... Şi Îngerul (Preotul) Meu va merge şi te va povăţui pe tine..." (b). "Cu tot sufletul tău teme-te de Dumnezeu şi pe Preoţii Lui cinsteşte-i. Cu toată puterea iubeşte pe cel ce te-a zidit şi pe slugile Lui să nu le părăseşti. Teme-te de Domnul şi cinsteşte pe Preot şi dă parte lui precum ţi s-a poruncit ţie". (c). Toţi cei ce ascultă pe Dumnezeu şi cinstesc pe Preoţii Lui, se luminează, progresează în bine, devenind fericiţi vremelnic şi veşnic. Puţini creştini însă cuprind cuvântul acesta, pentru că Însuşi Mântuitorul a prezis: "Puţini sunt care se aleg, se mântuiesc şi se fericesc" (d).

Precum mai sus am arătat, majoritatea creştinilor uşuratici "căldicei", nesocotesc, hulesc şi batjocoresc pe preoţii Bisericii, dar toate câte le fac ei preoţilor, cu acelea se întâlnesc în viaţa lor vremelnică şi veşnică.

Odinioară Cain nesocotind pe tatăl său l-a amăgit şi a devenit ucigaşul fratelui său Abel, după care faptă rea, blestemat şi pedepsit de Dumnezeu, a umblat în tot restul vieţii: îngrozit, fugar, gemând şi tremurând... (e). Aşa păţesc şi cei ce n-ascultă şi nesocotesc pe Preoţii Bisericii.

Ham, cu fiul său Canaan, nesocotind pe tatăl său Noe, când l-a văzut beat şi dezgolit, a căzut în blestem şi batjocura lumii, împreună

(a) Ioan 15, 16; Mt. 10; 16, 15-19; 18, 16-20; 28, 16-20; F. Ap. 6; 13, 2-4; 14, 22; Tit. 1, 5; 1 Tim. 4, 14; 2 Tim. 1, 6; Efs. 4, 11; F. Ap. 20, 28. (b) Ieş. 23, 20-23; 1 Petru 2, 1-10. (c) Is. Sir. 7, 30-33; comp; 2 Lege 12, 19. (d) Mt. 7, 13-14; 20, 16; 22, 14; Rom. 9, 27. (e) Fac. 4

cu toată seminţia lui (a). Aşa păţesc şi cei ce acuză, ponegresc şi râd de slăbiciunile Preoţilor Bisericii.

Unii israeliţi, amestecaţi cu veneticii, nesocotind sfaturile lui Moise, s-au idolatrizat făcându-şi viţel de aur, mâncând, bând şi jucând, pentru care au pierit în pustie (b); iar Core, Datan şi Aviron, revoltându-se contra lui Moise, au pierit, înghiţindu-i pământul (c). Aşa au păţit şi păţesc şi purtătorii numelui creştinesc, care nesocotesc învăţăturile Sfinte date de Preoţii Bisericii şi cei care se răzvrătesc împotriva lor.

Iscoadele trimise în Canaan, întorcându-se, au ponegrit ţara aceea: "Pământul făgăduinţei" şi pe locuitorii ei, răzvrătind poporul izraelit contra lui Moise şi Aaron... după care au murit acolo înaintea Domnului, loviţi de o moarte năprasnică (d). Aşa au fost şi sunt pedepsiţi adeseori acuzatorii şi ponegritorii Preoţilor Bisericii, care răzvrătesc prin acestea poporul asupra lor.

Împăratul Saul, Milhol fiica lui Saul, Semei, Ahitofel şi alţi potrivnici din afară, ba chiar şi Avesalom şi alţii, s-au răzvrătit, au batjocorit, au ponegrit şi au atacat pe David Proorocul psalmist, împărat ales al lui Dumnezeu... dar toţi s-au prăbuşit în groaznice primejduiri, nefericiri şi în morţi năprasnice (e). Aşa au păţit şi păţesc adeseori cei care acuză, ponegresc şi se răscoală cu felurite răutăţi asupra Preoţilor Bisericii, făcându-le amărăciuni şi împiedicându-i a-şi împlini îndatoririle lor preoţeşti.

Împăraţii lui Israel: Ieroboam... Ahab şi Izabela şi alţi împăraţi idolatri, nesocotind sfatul omului lui Dumnezeu... al lui Ilie şi a altor Prooroci trimişi de Dumnezeu, urgia Divină s-a dezlănţuit asupra lor cu o groaznică furie, pierzându-i cu toată casa lor de pe pământ (f). Aşa au păţit şi păţesc din vreme în vreme şi creştinii ce se idolatrizează şi nesocotesc pe preoţii Bisericii, ba îi mai şi batjocoresc şi persecută.

Căpeteniile evreieşti împreună cu majoritatea poporului întunecat şi îndărătnic, nesocotesc, batjocoresc, hulesc, prigonesc, cumpără, prind, torturează, judecă, osândesc la moarte pe nedrept, răstignesc şi omoară pe Cruce pe Mântuitorul, persecută cu o vrăjmăşie infernală pe urmaşii Săi şi Biserica Lui (g), dar toate câte au făcut ei Domnului nostru Iisus Hristos, urmaşilor Lui şi Sfintei Biserici, s-a întors cu

---

(a) Fac. 9, 20-27. (b) Ieş. 32; comp. 1 Cor. 10, 7-10. (c) Num. 16. (d) Num. 13; 14. (e) 1 Împ. 16-31; 2 Împ. 6, 20-23; 13-18; 3 Împ. 2, 36-46. (f) 3 Împ. 12, 25-33; 13; 14, 1-20; 15, 29-30; 17-22; 4 Împ. 9; 10. (g) Vezi pe larg Sfintele Evanghelii şi Istoria Sfântă

furie groaznică asupra lor, a Templului, Cetății, împărăției și a neamului lor până azi (a). Așa au pățit și pățesc adeseori și creștinii ușuratici, care se poartă rău cu luminătorii Preoți ai Bisericii, nesocotindu-i, neascultându-i, batjocorindu-i și prigonindu-i cu răutate infernală.

Măsura cu care a îndurerat împărăteasa Bizanțului Evdoxia, patriarhul Teofil și alți ierarhi, clerici și demnitari bizantini, pe Sf. Ioan Hrisostom, nesocotindu-l, neascultându-l, acuzându-l, prigonindu-l, judecându-l, osândindu-l, caterisindu-l, surghiunindu-l... până la moarte, s-a întors cu adăugări asupra acelora. Mânia Dumnezeiască s-a dezlănțuit cu furie lovind cu plăgi și bătăi năprasnice pe cei ce l-au persecutat și lovit. După scoaterea lui din scaun și din cetate, nefericirile au năvălit asupra Constantinopolului și a imperiului. S-a aprins și a ars Biserica Sf. Sofia și palatul senatului, cele mai artistice, maiestuoase și frumoase edificii. Isaurii și herulii au năvălit asupra imperiului, făcând prăpăd. Evdoxia a bolit groaznic și a murit; iar mormântul ei s-a cutremurat 32 de ani, până la aducerea Moaștelor Sfântului din Cumani. Teofil și alți ierarhi, preoți și demnitari, care atacaseră pe Sf. Ioan cu răutate în sinoadele făcute de ei, au fost pedepsiți cu felurite primejduiri, tulburări, boli și morți năprasnice (b). Așa au pățit și pățesc adeseori creștinii ușuratici, care se pornesc cu răutate, făcând amărăciuni și dureri grele până la distrugerea Preoților care lucrează cu râvnă pentru duhovniceasca progresare, luminare și zidirea adunării creștinilor.

Radu-Vodă nesocotind și neascultând sfatul arhieresc al Sfântului Ierarh Nifon, care îl învăța a nu călca Sfintele Pravile și Legile Dumnezeiești, persecutându-l până a nu-i mai da nimeni cinstea cuvenită și a nu-i mai săruta nimeni mâna... și-a atras asupră-și mânia Divină cât și asupra țării Românești. Tulburări groaznice s-au făcut în țară din cauza partidelor ce se vrăjmășuiau de moarte. Radu-Vodă îmbolnăvindu-se greu a murit în multe dureri. După îngroparea lui la Mănăstirea Dealului, mormântul i s-a cutremurat trei zile. Românii vedeau în aceste suferințe mânia lui Dumnezeu dezlănțuită peste țară și peste voievod (c). Așa au pățit și pățesc creștinii ușuratici care nesocotesc, necinstesc și prigonesc pe Preoții Bisericii care luptă până la sacrificiu pentru luminarea lor.

(a) Vezi Istoria. (b) Vezi V. Sf. 27 și 30-I și 13-XI. (c) V. Sf. 11 August

Zelosul Mitropolit Antim Ivireanul (a. 1690-1716 d. Hr.) luptând din răsputeri până la sacrificiu pentru luminarea poporului, progresarea Bisericii şi a ţării, adeseori a fost nesocotit, tulburat, hulit, ba chiar şi ponegrit, când de unii când de alţi purtători de nume creştinesc, ba chiar şi de voievod. Dar greutăţi şi primejdii cumplite au năvălit asupra casei voievodului şi asupra ţării. Voievodul a fost ridicat de turci cu toată casa, întemniţat şi ucis împreună cu fiii săi, în Constantinopol. Ţara a căzut în ghiarele fanarioţilor, care au tulburat groaznic pe români vreo sută de ani, în care timp mulţi şi-au luat lumea în cap; iar alţii au înfundat pădurile, formând cete de haiduci ca să-şi răzbune. Boierii şi românii mai înstăriţi au fost căsăpiţi de şleahtele fanarioţilor; iar ceilalţi au fost storşi şi despuiaţi până la piele. Iată ce aduce nesocotirea, neascultarea şi prigonirea Părinţilor Duhovniceşti. În vremurile noastre au fost şi sunt unii Preoţi zeloşi, care în lupta cea bună pentru curăţirea păstoriţilor lor şi a altor creştini şi creştine de feluritele credinţe deşarte, superstiţii, idolatrizări, petreceri şi vieţuiri anticreştineşti, au suferit mult până la sacrificarea situaţiei, cinstei, sănătăţii şi bucăţi, bucăţi din viaţă. Aceştia au suferit mult şi multe mizerii făcute de unii falşi creştini şi creştine; dar şi cei ce i-au amărât şi lovit, de sus s-au pedepsit.

Aşa, odinioară unul din aceşti Păstori, ni se istoriseşte că a fost atacat în felurite forme infernale de unii pretinşi creştini, pentru că luptase a scoate pe parohieni din crâşme, de pe la jocuri şi curăţirea nunţilor de rugina idolatrizării cu jocuri, cântece curveşti, lăutari, convorbiri porcoase, etc. Potrivnicii au fost pedepsiţi de sus. O cârciumăreasă ce urmărise a-l ataca cu pumnalul, a fost lovită de o năprasnică boală şi în furia crizelor a ţâşnit sângele dintr-însa în sus până în tavanul camerei. Toată lumea a văzut acolo o înfricoşată pedeapsă divină, pentru acuzarea, ponegrirea şi necăjirea Preotului, lucrător la luminarea sufletelor. Alţi potrivnici, din acel sat şi de prin împrejurimi, ponegritori şi prigonitori ai acelui preot, au fost loviţi de mânia Domnului în felurite forme.

Transferat fiind acest preot în alte localităţi, un învăţător ce-i făcea amărăciuni cu felurite mişcări ostile bunei-cuviinţe şi pietăţii creştine, a fost pedepsit de sus cu boala udului, alţii cu alte pedepse.

Trimis şi de acolo într-o altă localitate lipsită de Biserică Ortodoxă de vreo sută cinci zeci de ani, pe lângă baptişti şi uniţi, ridicaţi cu vrăjmăşie asupră-i în lupta dusă pentru apărarea Ortodoxiei – pupăză

pe colac – s-au ridicat şi unii din sânul Bisericii, înciudaţi asupră-i de dragul fumatului, petrecerilor anticreştineşti şi pentru purtarea chipului veacului acestuia (papistăşesc, ereticesc, lumesc, păgânesc, satanicesc)... Suferind şi slăbit din cauza luptelor crâncene, a locuinţei neigienice şi a atacurilor mişeleşti, a celor pretinşi aproape, Preotul s-a retras la munte în căutarea sănătăţii, unde iar a suferit mult, trupeşte şi sufleteşte. Măsura cu care au măsurat acei nerecunoscători Preotului ce se sacrificase pentru binele lor, cu aceiaşi măsură li s-a măsurat, cu adaos. Toată lumea ţinuturilor acelora s-a prăbuşit în amară robie sub călcâiul trufaşilor vrăjmaşi, care-i mai necăjiseră multă vreme. Astfel de greutăţi şi altele multe... a suferit şi cel ce scrie acestea... În timpul servit ca paroh suplinitor sau administrator parohial în popor, timp de vreo zece ani, am suferit mult şi multe, până la sacrificiu, după care m-am retras la munte, în căutarea sănătăţii zdruncinate...

Rămas între fraţii şi surorile de haină şi de aceeaşi numire duhovnicească, am suferit iarăşi adeseori nişte mizerii, năpăstuiri, acuzări mocnite şi ironizări aşa de infernale poate şi din zavistie, ca Iosif de la fraţii săi (a) încât mă zdruncinau cumplit sufleteşte şi trupeşte. Acestea erau alimentate cu mai mult foc infernal asupră-mi mai ales când luptam: pentru scutirea Dumnezeiescului semn al Sf. Cruci de la profanări prin punerea pe jos, călcarea cu picioarele pe el, hulire ori înjurare; pentru curăţirea Sfintelor Icoane ale Maicii Precista cu Pruncul Iisus Hristos în braţe de agăţarea zorzoanelor idoleşti (mărgele, zale, salbe şi alte fleacuri femeieşti) pe feţele lor şi pentru luminarea sufletelor cu cuvântul lui Dumnezeu.

Cele suferite de la vrăjmaşii Ortodoxiei ţipau în gura acestora, provocate de aşa-zişii: prieteni, fraţi, surori duhovniceşti (b), cât, în viile dureri născătoare de disperări, mă vedeam silit a striga ca Proor. Ilie: "Doamne, iată mă văd rămas singur în Israel, dacă nu mi s-ar zice: "*Lăsatu-mi-am încă şapte mii, care nu şi-au plecat genunchii lui Baal... Şi curând vine din Sion Cel ce mântuieşte...*". Şi iarăşi: "Datori sunt cei socotiţi tari să poarte slăbiciunile celor neputincioşi şi nu nouă să plăcem; ci fiecare să facă spre plăcere aproapelui său în bine spre zidire... mai ales în vremurile acestea, când toată zidirea are dureri şi

(a) Fac. 37; 6-9; 13; 19, 1-14; 21; 27; Ieş. 2, 11-15; 12; 14; 15; Jud. 14-16; 1 Împ. 19-31; 2 Împ. 15; 17; 18; 3 Împ. 17; 18; 21; 22; 4 Împ. 1; 5; 6; 19; 20; Estera 3-9 ş.a. (b) Mt. 26, 50; 14-25; 27, 3-10; F. Ap. 1, 15-25

suspină împreună cu noi, care avem pârga Duhului. Adeseori m-am luptat contra eului spre a înlătura slava deşartă şi a nu fi greutate cuiva, ca alţi apostoli ai Domnului; ci pe cât mi-a stat în putinţă am fost cu linişte în mijlocul credincioşilor. Şi precum doica bună îşi încălzeşte şi îngrijeşte pe fiii încredinţaţi ei, aşa am căutat de m-am ostenit a vă da nu numai Evanghelia sau Cuvântul lui Dumnezeu, care-i Pâine îngerească şi apa vie ce hrăneşte sufletele credincioşilor; ci încă şi bucăţi, bucăţi din viaţa noastră, încă şi sufletul nostru... Aşadar, fie-ne iertat a grăi şi nevrednicia noastră cu cuvintele Sf. Ap. Pavel: "De sunt alţi fraţi ai noştri slugi ale Dulcelui Iisus Hristos, suntem şi noi, mai micul lor, care în slujba Lui am întâmpinat multe greutăţi, mizerii, năpăstuiri, lovituri şi ispite arzătoare. Adeseori m-am aflat în ispite felurite, în osteneli peste măsură, în suferinţe copleşitoare, în ponegriri şi împroşcări de la vrăjmaşii din afară şi de la cei dinăuntrul Ortodoxiei, corabia înotării noastre adeseori a fost atacată, lovită, uneori chiar şi sfărâmată. În noaptea acestei vieţi şi-n adâncul învăţăturii ispitelor, ne-au zbuciumat cumplit faraonii şi abimelehii moderni, prin asmuţirea câinilor şleahtei lor şi feluritele mrejuiri satanice, ne-au încurcat şi presat până la sufocare. Mai-marele Damascului spiritual a închis în juru-mi cetatea patimilor cu scopul diabolic de a ne prinde în cursele lui, dar prin fereastra Providenţei am scăpat dincolo de zidul cu metereze al vrajbelor pierzătoare de suflet.

Adeseori lucrând pentru ridicarea multora din prăpăstiile eterodoxiei şi readucerea lor în Sionul Ortodoxiei, am fost acuzat de erezie, chiar şi de cei de un nume şi haină cu noi. În lupta dârză pentru luminarea sufletelor zăcânde în întunericul şi umbra morţii feluritelor vieţuiri anticreştineşti, am fost împroşcat cu cuvintele: "Ăsta e nebun... Cine a mai văzut: creştinii să nu fumeze, să nu chefuiască, să nu joace, să nu cânte cântece de amor, să nu suduie... nuntă fără lăutari şi moarte fără bocete...?

Am fost urmărit şi arestat când luptam pentru stârpirea beţiei, mama tuturor răutăţilor şi readucerea purtătorilor de nume creştinesc din crâşme, de pe teritoriile Satanei şi de pe meleagurile rătăcirii stiliste... în sânul Sfintei Biserici ortodoxe. Am avut de răbdat foarte multe lovituri spirituale, ale căror răni încă nu mi s-au tămăduit, ci sângerează mereu până acum, provocându-mi dureri copleşitoare. Adeseori am fost în primejdii în călătorii, în primejdii în casă, în primejdii din partea tâlharilor, mai ales a celor spirituali, în primejdii

din partea celor din seminţia, limba, haina şi connumirea noastră. În primejdii din partea păgânilor nebotezaţi şi a celor botezaţi, în primejdii, în oraşe, în sate, în pustietate, în adunări, uneori şi în Sfintele Biserici, chiar şi în vremurile Liturghisirii... În primejdii şi în nevoi grele între mincinoşii fraţi şi surori. În costisitoare griji de Sf. Biserică Ortodoxă şi mântuirea fiilor şi fiicelor ei. Adeseori în supărări, în privegheri, în posturi, în năvăliri, în grija pentru noi înşine. Cine e neputincios şi eu să nu fiu? Cine se sminteşte şi eu să nu mă aprind...? Pentru mulţimea descoperirilor de sus şi mie păcătosului şi netrebnica slugă a Domnului, datu-mi-s-a îmbolditor trupului îngerul Satanei să mă bată peste faţă ca să nu mă înalţ... În durerile copleşitoare adeseori m-am rugat Domnului Dumnezeu ca să-l alunge de la mine (†). Dar mi s-a răspuns: "Destul îţi este ţie Darul Meu, că puterea Mea în neputinţe se săvârşeşte". Aşadar, mă voi lăuda şi eu în neputinţele mele, în desele-mi slăbiciuni, în defăimări, în nevoi, în prigoane, în strâmtorări pentru Hristos şi lucrarea încredinţată, rugându-L ca toţi creştinii ortodocşi, prin darul şi Divinile Sale învăţături, să devină cât mai desăvârşiţi, bucuroşi duhovniceşte, mângâiaţi, paşnici, rodnici în tot lucrul bun, sporind în virtuţi şi în Duhul Cel de viaţă dătător, dezbrăcaţi de omul cel vechi al păcatului şi îmbrăcaţi în Omul cel Nou al neprihănirii. Astfel progresând după plăcerea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, să purtăm Chipul Omului Ceresc (cum am purtat chipul celui pământesc) ca, cel muritor să se înghită de viaţă. Şi aşa precum în Adam toţi murim, aşa în Hristos să înviem.

Dumnezeu, Tatăl îndurărilor şi al luminilor, de la Care se pogoară tot darul desăvârşit, să ne înzestreze pe toţii fiii şi fiicele Bisericii Lui, cu avuţia Slavei Sale, să ne întărească în omul cel dinăuntru, să întemeieze şi înrădăcineze adânc în fiinţa noastră dragostea Evangheliei Sale, ca să putem cunoaşte şi noi cu toţi Sfinţii, ce este: lăţimea, lungimea, adâncul şi înălţimea adevăratei vieţuiri în Hristos, Care ne va da nouă toate cele de trebuinţă şi folos vremelnic şi veşnic (a).

(†) Mizeriile, atacurile şi suferinţele ce mi s-au făcut s-au observat de cei care aveau ochi de văzut că au fost nişte preziceri a decăderii, pedepsirii şi suferinţei atacatorilor noştri, uneori a neamului ori a cinului nostru, aşa cum prigonirile şi feluritele suferinţe făcute de evrei: Proorocilor, Mântuitorului, Apostolilor şi urmaşilor lor, au fost preziceri misterioase căderii, prigoanelor, batjocoririlor şi suferinţelor Israelului în toate vremurile (Ier. 20; 28; Iez. 4-9; Mt. 27; Vezi pe larg Ist. Bisericească cu asedierea şi prăbuşirea împărăţiei şi a neamului izraelit, cu groaznicele lor suferinţe din feluritele vremuri şi localităţi).

(a) Mt. 6, 33; comp. 3 Împ. 3, 5-14; Ps. 36/37, 23-31; Mc. 10, 28-31; Lc. 12, 31-40; 21, 31-37; 1 Tim. 4, 8; Apc. 2, 9-10; 3, 7-12; 21, 7

NUMAI DUMNEZEU E FĂRĂ PĂCATE

Majoritatea lumii acesteia purtătoare numelui creştinesc, idolatrizată în toată fiinţa ei, asemenea samarinenilor care se închinau Domnului, dar în acelaşi timp slujeau şi idolilor (a), cu o crudă răutate infernală acuză, pizmuiesc, judecă, osândesc şi ponegresc pe preoţii Bisericii, sub motiv că de ce fumează, de ce joacă şi se distrează, de ce se îmbată şi se lăcomesc, de ce înşală şi se sfădesc, etc., etc.?

Da, e drept că şi preoţii greşesc, păcătuiesc, unii într-un fel, alţii în altfel. Au doară Preoţii Bisericii sunt Îngeri fără de trupuri, ca să nu greşească, să nu păcătuiască ca şi ceilalţi oameni? Au n-am auzit cu toţii în Sf. Biserică zicându-se: *"Că nimeni nu este fără păcat, fără numai Tu, Dumnezeule, Cel ce poţi şi celor repauzaţi a le da odihnă?"* (Molitfa dezlegării de păcate). Au n-am auzit cuvintele Dumnezeieştii Scripturi, care zic: *"În Domnul nostru Iisus Hristos Dumnezeu nu este păcat"* (b), şi: *"De vom zice că n-avem păcate* (că nu suntem păcătoşi) *pe noi înşine ne înşelăm şi adevărul nu este în noi. De vom mărturisi păcatele noastre, credincios este şi drept, ca să ne ierte nouă păcatele şi să ne curăţească pe noi de toată nedreptatea. De vom zice că nu am păcătuit, îl facem mincinos pe dânsul şi Cuvântul* (adevărul) *Lui nu este în noi"* (c).

Vedeţi că toţi suntem greşiţi, păcătoşi? Şi aceia care acuză, ponegresc, judecă şi osândesc pe aproapele lor şi mai ales pe preoţii Bisericii, mai îngreunându-se şi cu păcatul mândriei şi al suirii în Scaunul de judecată rezervat Mântuitorului, Sfinţilor Apostoli şi urmaşilor lor (d), apoi unii ca aceştia aşa de mult se încarcă şi se înnegresc la suflete, încât devin nişte antihrişti. Astfel, pe fruntea celor ce ponegresc pe Preoţii Bisericii se imprimă adânc, ca o pecete înroşită în foc, zicala înţelepciunii: "Râde dracul de porumbe negre şi pe sine nu se vede". Acesta-i un adevăr: viu, grăitor, văzut şi foarte pronunţat pe fruntea majorităţii lumii de azi.

(a) 4 Împ. 17, 32-34, 40-42. (b) 1 Ioan 3, 5; comp. 2 Cor. 5, 21; Evr. 4, 15; 9, 26-28; 1 Petru 2, 22-25. (c) 1 Ioan 1, 8-10; comp. 1 Împ. 8, 46; 2 Par. 6, 36; Iov. 9, 2; 14, 4; 15, 14-16; 4, 15-21; 25, 4-6; Ps. 50; Prov. S. 20, 9; Eccl. 7, 20-1; Rom. 3, 23; Iac. 3, 2. (d) Ioan 3, 19; 5, 22-27; 20, 21-3; Mt. 11, 27; 16, 15-19; 18, 19-20; 28, 18-20; comp. F. Ap. 1, 23-6; 5, 1-11; 13, 1-12; 1 Cor. 4; 5, 1-5; 6, 1-3 ş.a.

Preoţii fumează! Da, sunt unii Preoţi care fumează, însă foarte puţini. Aceia prin fumatul lor arată că majoritatea poporului: parte bărbătească şi femeiască, e pasionată până la sacrificiu pentru patima fumatului. Adeseori s-au văzut pe câmp, în ţarini şi prin păduri, cum fumătorii care n-aveau tutun ori ţigări la ei, îndată ce observau undeva pe cineva fumând îşi lăsau plugul în brazdă, sapa la pământ, coasa în polog, securea în lemn, secera în lan, boii înjugaţi la car, etc., şi alergau cu pălăria în mână şi cu capătul brâului târâş, peste locuri şi hotare, până ajungeau acolo, unde cerşeau o ţigară, ori măcar să tragă două-trei fumuri din ţigara ori pipa acelui fumător! Adeseori s-au văzut bărbaţi prigonindu-şi soţia şi copiii ca să-i aducă tutun! Adeseori s-au văzut ostaşi, oameni şi femei, vânzându-şi pâinea de la gură pentru a-şi cumpăra tutun, cu care apoi să pufăiască şi să se afume. Adeseori s-au văzut băieţi lipsiţi, mai ales de prin mahalalele oraşelor, care adună mucuri (capete) de ţigări de pe jos, şi adunându-se cerc în jurul mucului de ţigară, îl aprind şi trag fiecare câte un fum două, de parc-ar fi cine ştie ce mirodenie, pe când în realitate e o urâcioasă duhoare împuţită!!!

Unii Preoţi joacă! Da. Şi aceasta e o arătare a grozăviei josnicei pasiuni de jocuri, baluri, serate şi felurite petreceri idolatre, anticreştineşti, care stăpâneşte majoritatea purtătorilor de nume creştinesc de azi. Cine n-a văzut în duminici şi sărbători, Sf. Biserici goale; iar cârciumile, localurile de dezmăţ şi jocuri, arhipline. Cine n-a văzut cum majoritatea purtătorilor de nume creştinesc dau lui Dumnezeu tărâţele şi lumii făina, adică la Sf. Biserică se duc rar, din Joi în Paşti şi atunci din obicei, dând pentru suflet puţin de tot; iar la crâşmă şi la felurite petreceri anticreştineşti, cu jocuri, cântece curveşti, chiuituri păgâneşti, mode idolatre, fumat, ospeţe cu beţii şi alte blestemăţii, aleargă cu duiumul, des, cu tot dragul, ascultarea şi atenţia, unde cheltuiesc cu toată dărnicia şi mâna largă de sute şi mii de ori mai mult decât au dat pentru suflet la Sf. Biserică şi la alte binefaceri. Apoi cine n-au auzit ori văzut, cum se muncesc în jocuri şi idolatrii, ca să placă ei mai mult lumii şi diavolului decât lui Dumnezeu. Aşa e şi cu celelalte păcate, de care pe drept ori pe nedrept sunt acuzaţi de lume, preoţii Bisericii. Păcatele care se observă în mic la Preoţii Bisericii, în realitate sunt multe, mari şi uriaşe în poporul acela de ponegritori şi batjocoritori ai Păstorilor lor spirituali.

TABLOUL SPIRITUAL AL CREŞTINISMULUI MORAL!

Vestiţii clerici căzuţi în păcate grele, din porunca lui Dumnezeu, ca Proorocul Osia (a), ori din slobozirea divină ca dreptul Iov (b), sau acuzaţi pe nedrept din cauza beznei răutăţii zavistiei omeneşti ca dreptul Iosif (c), ori din slăbiciunea lor ca Noe (d), sau ca dreptul Lot (e), sau ca Patriarhul Iuda (f), ca David (g), ca Solomon (h), ca omul lui Dumnezeu (i), ca Ap. Petru (j), ca Ap. Pavel (k), ca Maria Magdalena (l), Cuv. Pelaghia (m), şi Maria Egipteanca (n), ş.a.... sunt un îndemn pentru cei "cărora li se pare că stau, să ia aminte să nu cadă" (o); iar pentru cei căzuţi în păcate grele, prin a căror repetate practicări (săvârşiri) s-au depărtat de Dumnezeu, să ia aminte de sine pentru a-şi vedea şi cunoaşte bine prăpăstiile urâcioaselor păcate, în care s-au cufundat şi cerând ajutorul Dumnezeiesc să facă toate sforţările spre a ieşi din ele, ca Lazăr cel intrat în putrefacţie din groapă, a se apropia şi a se uni cu Dumnezeu Vistierul tuturor bunătăţilor şi fericirilor vremelnice şi veşnice.

Precum ceasornicul arată vremea trecută din zi şi noapte, deşi vremea nu este în el; aşa şi clericii, hotărâţi de iconomia Divină prin feluritele aparente simulări ori chiar căderi, arată poporului, adunării, soborului sau majorităţii uşuratice a creştinilor şi creştinelor unde activează, trecutul pierdut în păcate cu depărtarea lor de Dumnezeu, din care trebuie să revină ca fiul risipitor, spre a se înfia şi redeveni moştenitori ai împărăţiei Cerurilor, gătită lor de la întemeierea lumii (p).

Se ştie că: manometrele locomotivelor, tablourile cu aparatele indicatoare ale automobilelor, aparatelor zburătoare, etc., indică (arată) presiunea, voltajul, amperajul, viteza cu câţi kilometri merge pe oră, distanţele drumului parcurs, cantitatea apei, benzinei şi uleiului... deşi acestea, fiecare în parte, nu sunt în manometrele sau în indicatoarele lor; ci în puterea presiunii curentului, în viteză, în distanţele parcurse, în rezervoarele lor respective; tot astfel şi păcatele indicate de iconomia Divină prin unii clerici aleşi, adeseori nu sunt într- înşii, ci

(a) Os. 2; 3; 4. (b) Iov. 1; 2. (c) Fac. 39. (d) Fac. 9, 20-29. (e) Fac. 19, 30-38. (f) Fac. 38, 12-30. (g) 2 Împ. 11-18. (h) 3 Împ. 11. (i) 3 Împ. 13. (j) Lc. 22, 34; Mt. 26, 69-75. (k) F. Ap. 8, 3; 9; 1 Cor. 5, 8-10. (l) Lc. 8, 2; Mc. 16, 1-5. (m) Sec. V, V. Sf. 8 Oct. (n) V. Sf. 1 Apr. (o) 1 Cor. 10, 12. (p) Mt. 25, 34; Lc. 15; 1 Cor. 2, 9; Evr. 11, 16; 12, 22-8; Apc. 4; 5; 7; 21; 22

în poporul sau în adunarea bisericească ce-o păstoresc şi-o administrează cu cele Sfinte.

Precum aparatul fotografic arată, în fotografiile scoase, chipul frumos ori slut, al persoanelor ce se fotografiază, deşi acelea nu sunt în aparat, ci în felurite locuri; tot astfel şi în clericii aleşi ai lui Dumnezeu, prin iconomia Divină, se arată ceea ce este: bun sau rău, virtute sau viciu, în poporul sau în adunarea ce-o păstoresc în Numele Domnului.

Precum cinematograful sonor arată publicului ceea ce s-a făcut, grăit, jelit şi cântat de anumite persoane în trecut... deşi acele persoane nu sunt în aparat, ci departe; tot astfel şi clericii aleşi ai Domnului, prin iconomia Divină arată ce este în popor: binele ca să se facă; iar răutăţile ca să se scârbească fiecare asupra lor şi să le părăsească.

Precum aparatele de radio, arată ce se grăieşte, cântă, etc., de unele persoane... deşi acelea nu sunt în aparate, ci în mari depărtări; tot aşa şi prin unii clerici ai Săi, iconomia Divină arată, ca în nişte ecrane, multe vicii neştiute şi necunoscute, idolatrii modernizate şi felurite blestemăţii, ce se lăfăiesc în popor nesupărate, ba chiar zeificate, în majoritatea poporului purtător de nume creştinesc.

Precum oglinda arată fiecăruia faţa ce-o are: de-i curată curată; de-i buboasă buboasă; de-i strâmbă strâmbă; de-i mânjită mânjită, etc.; tot astfel adevăraţii Preoţi arată: ce-i curat curat; iar ce-i josnic şi păcătos, aşa cum e... prin cuvântul lor: şi când lumea e orbită şi ţine morţiş la acele idolisme sau făpturi, în loc de a iubi şi a ţine mai mult la Dumnezeu decât la orice din cer şi de pe pământ... atunci se arată acelea şi prin viaţa lor, ca şi în viaţa Proorocului Osia, etc.

Precum decimalul (cântarul) prin greutăţile pentru cântărit arată înzecit greutatea mărfurilor ce se cântăresc cu dânsul; tot aşa, prin feluritele învinuiri aduse Păstorilor Bisericii se arată că acele păcate cu care ei sunt învinuiţi, adeseori pe nedrept, sunt înzecite şi mult mai multe în popor.

Precum un milimetru pe hartă arată zeci, sute, mii... de kilometri pe teren, tot astfel şi în unii din Sfinţiţii Liturghisitori, se arată în mic (miniatură) sumedeniile viciilor, idolatriilor, păcătoaselor patimi, care sunt plăcute, alimentate şi practicate de popor cu foarte multă râvnă şi aprindere saţanicească, până la sacrificiu (a).

Astfel, din cele arătate aici reiese clar că toate învinuirile aduse de lume asupra clericilor Sfintei Biserici creştine Ortodoxe, pe drept sau

---

(a) Ieş. 32; 1 Cor. 10, 7-10; Ps. 105; comp. Ez. 12, 1-7; 4; 5; 22

pe nedrept, că: fumează, joacă, se îmbată, că sunt lacomi, că se bărbieresc, că soţiile lor umblă aproape despuiate, sulemenite, etc., sluţite, arată că acele păcate, oprite de Legea Divină, sunt înzecite, însutite, înmiite... în fiinţa acelora care-i ponegresc, judecă şi osândesc; drept aşa cum era şi în lumea idolatrizată, zăcândă în cel rău, care ponegreau, judecau şi osândeau pe Proorocul Osia, pe Proorocul Preot Iezechiel, pentru misterioasa ascultare ciudată şi scandaloasă: unul prin luarea celor două femei depravate, celălalt prin figurile ciudate cu preînchipuirile asedierii Ierusalimului, canonisirea culcării pe coasta stângă (390 de zile) şi pe coasta dreaptă (40 de zile), hrana şi băutura cu măsură, coacerea pâinii de orz în baligă de om ori de bou, tăierea părului capului şi a bărbii... etc., arăta însutit şi înmiit acele nelegiuiri şi pângăriri ce se lăfăiau în poporul israelit.

Fiii şi fiicele împărăţiei Luminii cinstesc, iubesc şi ascultă pe Preoţii Bisericii, folosindu-se de sfaturile lor, vremelnic şi veşnic. Aceştia se hrănesc din Pomul Vieţii, din care dobândesc o fericită viaţă temporală şi eternă (a).

Fiii şi fiicele împărăţiei întunericului, în loc de a se lumina, ei pândesc călcâiul Preoţilor, chiar şi a celor mai zeloşi în activitatea lor pastorală, ca şarpele călcâiul Evei şi seminţiei ei, Cain pe Abel, Faraon cu egiptenii lui pe israeliţi, filistenii pe Samson, Saul pe David, haldeii pe cei trei tineri şi pe Daniel, căpeteniile evreilor pe Mântuitorul şi pe vrednicii Săi urmaşi, Izabela cu Ahab pe Ilie, Irodiada pe Sf. Ioan Botezătorul, împărăteasa Evdoxia cu patriarhul Teofil şi şleahta lor pe Sf. Ioan Gură de Aur. Fanarioţii pe Nationaliştii boieri români, etc. (b). Prin această pândire vicleană, păcătoasă, mârşavă şi satanicească, aceştia mănâncă din pomul cunoştinţei binelui şi răului, din pomul morţii, agonisindu-şi boală spirituală, osândă, moarte şi iad vremelnic şi veşnic.

Din cele arătate reiese clar cât sunt de departe planurile lui Dumnezeu, în trezirea mântuitoare sufletelor decăzute, de planurile omeneşti. Aceasta o arată clar însuşi Dumnezeu prin Prorocul Isaia, zicând: "*Luaţi aminte, căci gândurile Mele, nu sunt ca gândurile voastre şi căile voastre nu sunt precum căile Mele; ci pe cât sunt de departe cerurile de pământ, aşa de departe sunt cugetele Mele de cugetele voastre şi căile Mele de căile voastre*" (c).

(a) Fac. 3, 22; comp. Apc. 2, 7; 22, 2-14; Ioan 5, 24-26; 3, 16-18; 6, 26-53; 7, 37-39; 8, 51; 14, 6-21- 23; Mt. 28, 20. (b) Ps. 55, 1-6-13. (c) Is. 55, 8-9

OCĂRÂTORII PĂRINŢILOR TRUPEŞTI ŞI SUFLETEŞTI SE PRĂBUŞESC ÎN IADUL VREMELNIC ŞI VEŞNIC

Dumnezeiasca Scriptură ne istoriseşte că după potopul universal, dreptul Noe îmbătându-se şi dezgolindu-se în somn, în cortul său, a fost luat în râs şi dispreţuit de nepotul său Chanaan şi de fiul său Ham. Ceilalţi fii ai săi: Sim şi Iafet, aflând despre aceasta, cu multă iubire şi respect au acoperit pe tatăl lor. După trezire, Noe cunoscând cele făcute de fiii săi, celor înţelepţi le-a dat binecuvântarea; iar nepotului său Chanaan şi fiului său Ham, le-a lăsat blestemul. Fiecare a secerat ce semănase. Aşa a fost, este şi va fi, cât va dăinui lumea aceasta.

După căderea marelui împărat, Prooroc şi psalmist David în păcatul pracurviei cu Versavia şi uciderea soţului ei Urie, se povesteşte că fiii săi, Amon şi Avesalom, auzind ce vorbea lumea pe seama decăderilor tatălui lor în acele grele păcate: preacurvie şi ucidere, adeseori ruşinându-se... îl tot dojeneau cu cuvintele:

– Vezi, tăticule, ce rău şi ruşinos este când omul nu e în stare a-şi stăpâni patima sa! Cu cât e omul mai mare, mai cinstit şi mai slăvit, cu atât e mai ruşinos dacă n-a fost vrednic a-şi stăpâni vasul său... Vai! Cum ai fost aşa de slab! Cum te-ai lăsat târât de patimă? Dacă mata ai avut atâtea femei de cinste, fiice de împăraţi, apoi cum te-ai lăsat biruit de frumuseţea acelei femei de rând! Iată, te-ai făcut de râs, de batjocură şi urât înaintea întregului popor. Iată ne-ai făcut şi pe noi de tot râsul în lume! Drept să spunem, de multe ori nici nu ne mai vine să scoatem capul în lume de ruşine!!! David oftând tainic în adâncul sufletului său, le zicea:

– Destul îmi este mie greutatea păcatului meu, mustrarea Domnului prin Proorocul Natan şi ochii întorşi ironic ai neprietenilor mei, nu mă mai judecaţi şi voi în fundul sufletelor voastre. Dragii tăticului! Grele-s ispitele şi foarte greu de biruit. Voi care auziţi şi vedeţi cum am căzut eu: "că iată, fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu (Versavia, cu care păcătuind am mâniat pe Dumnezeu) înaintea mea este pururea" (a). Luaţi aminte să nu cădeţi şi voi. Fiţi cuminţi, ca să mă pot şi eu bucura de purtările voastre frumoase. Fiţi

(a) Ps. 50

temători de Dumnezeu, fiți binecredincioși totdeauna și așa nu veți suferi cele ce am suferit și sufăr eu pe urma păcatului meu.

Băieții se făgăduiau că vor fi pildă vie poporului, îngâmfându-se și socotindu-se cu viața lor deasupra purtării necorecte cu legea Divină a viețuirii tatălui lor David.

Îngâmfarea acestor prinți ai lui Israel, era un păcat greu zămislit în ființa lor, asemenea unor copii pe care îmbrăcându-i mama lor cu hăinuțe curate, ei, în aceeași zi, râd și nesocotesc pe tatăl lor pentru că poartă o cămașă murdară și ruptă la lucru... cu care lucrând le câștigă hrana și cele trebuincioase existenței vieții pământești.

După câtva timp, iată, Amon lăsându-se biruit de ispită păcătuiește cu sora sa Tamar, fiică a lui David și soră după mamă cu Avesalom. O tulburare și rușine groaznică a umplut toată casa lui David! Avesalom umplându-se de râvnă amară cade în altă ispită. Atrage cu vicleșug în cursă (la un ospăț făcut cu premeditare spre a se răzbuna), și ucide pe fratele său Amon. Altă tulburare groaznică a umplut casa lui David ani de zile. Aceasta era și o canonisire de sus a lui David pentru păcatul său, dar și o pedepsire a fiilor săi, care-l tot judecau în cugetul lor și probozeau. După trei ani, cât a stat fugit la Tolmi, regele Ghedsurului, și alți doi în Ierusalim după revenirea lui, în care timp n-a văzut fața tatălui său David, Avesalom a fost iertat prin stăruința generalului Ioab, viteazul conducător la biruințe al oștirilor israelite (a).

După ce Avesalom s-a văzut iarăși în sânul familiei împărătești, a început a umbla cu strâmbătate după mărire, spre a deveni împărat în locul tatălui său. După ce cu vicleșug a câștigat inima multor bărbați din Israel, apoi tot cu minciună și vicleșug a dobândit învoirea tatălui său, spre a merge în Hebron pentru împlinirea unei făgăduințe Domnului. Ajungând acolo însoțit de 200 de oameni, a adunat de partea lui mult popor și prin vestitorii trimiși în țară, s-a învestit împărat peste întreg Israelul și așa, s-a răsculat asupra tatălui său izgonindu-l de pe tron, din palatul său și din Ierusalim. Pe lângă aceste nelegiuiri, Avesalom, urmând sfaturilor vicleanului Ahitofel, s-a dus în palatul împărătesc și a preacurvit cu cele zece țiitoare ale tatălui său, în fața întregului Israel (b). Mânia Divină a ajuns și pe Ahitofel, care văzându-și planul zădărnicit s-a spânzurat la casa sa și pe Avesalom, care după înfrângerea oștirilor sale, fugind pe catâr, s-

(a) 2 Împ. 11; 12; 13; 14. (b) 2 Împ. 16, 20-23

a spânzurat cu părul capului său de creanga unui copac bătrân, unde fiind aflat de Iacob a fost ucis cu trei săgeţi şi zece însuliţări (a)... Iată unde au ajuns acei fii neînţelepţi, mândri prinţişori, care complăcându-se se îngâmfau cu începutul bun al vieţii lor, asupra tatălui lor, trecut prin multe: greutăţi, primejdii şi suferinţe.

După ani de zile s-a făcut mărişor şi Solomon, un alt fiu al lui David, născut din femeia cu păcatul şi izvorul necazurilor. Auzind şi acesta câte vorbea lumea pe socoteala părintelui său David, încet-încet, s-a semeţit şi el a învinui, uneori mai uşor, alteori mai apăsat şi înveninat, pe bietul David, îmbătrânit de multele greutăţi şi supărări, ce le avusese în viaţă, în conducerea poporului şi în casă. Împăratul uneori tăcea oftând tainic, alteori îl sfătuia să fie el mai înţelept şi să se păzească spre a nu cădea poate şi mai rău. Aceste sfătuiri bune reies şi din locurile scripturistice, unde arată cum după ce-l pune împărat peste Israel în locul său, David îl învaţă pe fiul său Solomon părinteşte, zicându-i:

– Iată, eu mă duc pe drumul pe care toţi pământenii se duc. Întăreşte-te şi fi om tare şi bărbat. Să păzeşti legământul Domnului Dumnezeului tău, umblând în căile Lui şi păzind legile Lui, poruncile Lui, hotărârile Lui şi aşezământurile Lui, precum sunt scrise în legea lui Moise, pentru ca să-ţi fie binecunoscut orice vei face, ori încotro te vei întoarce. Ţine seamă de legământul acesta, ca să-şi ţină şi Domnul Cuvântul Său, pe care l-a grăit către mine, zicând: "Dacă fiii tăi îşi vor păzi drumul lor, ca să se poarte cu credincioşie înaintea Mea, din toată inima şi din tot sufletul lor, atunci nu voi conteni ca să fie din tine bărbat pe tronul lui Israel... (b).

Solomon a ascultat de sfaturile bune ale tatălui său David, că el era cel mai înţelept dintre toţi fiii împăratului. Pentru evitarea păcatului curviei şi al preacurviei, el şi-a luat în palatul său împărătesc: 700 de crăiese şi 300 de ţiitoare, adică o mie de femei. A scris în proverbele sale pline de înţelepciune şi anumite sfaturi foarte educative pentru păzirea de desfrânare şi urmarea adevăratei înţelepciuni (c). E drept, că s-a păzit Solomon a cădea în desfrânarea în care căzuse tatăl său David cu mama sa Versavia, dar nepăzindu-se de alte laturi ale răutăţii, s-a prăbuşit în alt păcat, mult mai greu şi groaznic decât al tatălui său. Solomon avea între cele o mie de femei ale sale multe străine şi

(a) 2 Împ. 15-18. (b) 3 Împ. 2, 1-4; 1 Paral 22, 7-19 (c) Prov. Sol. 1-9; ş.c.l.

idolatre. Iată cum ne descrie Dumnezeiasca Scriptură căderea lui Solomon:

„Împăratul Solomon era iubitor de femei străine: Moabitene, Amonitene, Idumeene, Sidoniene, Heteene şi Amoreiene. Femei străine şi idolatre, de care zisese Domnul fiilor lui Israel: "Să nu vă duceţi la ele, nici ele să nu vină la voi, ca să nu vă îndrepte inimile voastre spre dumnezeii (idolii) lor. De acestea s-a lipit Solomon cu dragoste multă... în vremea bătrâneţii lui Solomon femeile lui i-au întors inima spre alţi dumnezei şi inima lui nu i-a mai fost deloc întreagă la Domnul Dumnezeul său, aşa cum a fost inima lui David tatăl său. Solomon a început a sluji Astarteei, idoliţei Sidonienilor, lui Moloh idolul Amoniţilor. Astfel a făptuit Solomon lucruri neplăcute înaintea ochilor Domnului şi n-a urmat cu stăruinţă după Domnul, cum urmase David tatăl său. Atunci a zidit Solomon capiştea lui Chemoş idolul moabiţilor pe muntele din faţa Ierusalimului şi capiştea lui Moloh, idolul amoniţilor. Tot aşa a făcut el şi pentru toate femeile sale străine, care tămâiau şi aduceau jertfe dumnezeilor (idolilor) lor. Atunci s-a mâniat Domnul Dumnezeul lui Israel, Care de două ori i se arătase, şi-i poruncise chiar anume pentru aceasta, ca să nu umble după alţi dumnezei; ci să păzească şi să facă ceea ce i-a poruncit Domnul Dumnezeu.

El însă n-a împlinit ceea ce i-a poruncit Domnul Dumnezeu. Şi i-a zis Domnul Dumnezeu: "Pentru că ai făcut aceste (nelegiuiri) şi pentru că n-ai ţinut legământul Meu şi poruncile şi rânduielile Mele, pe care ţi le-am dat, de aceea voi rupe împărăţia ta şi o voi da robului tău. Aceasta însă nu o voi face în zilele tale, pentru credincioşia lui David, tatăl tău; ci din mâna fiului tău o voi rupe. Din toată împărăţia zece seminţii le voi da robului (vrăjmaşului) tău Ieroboam; iar seminţia lui Iuda şi Veniamin le voi da fiului tău (Roboam) pentru David robul Meu şi pentru Ierusalimul pe care l-am ales" (a).

După aceasta Dumnezeu a ridicat cu mare vrăjmăşie asupra lui Solomon pe Hadad idumenul, pe Rezon şi pe Ieroboam dregătorul lui. Solomon a împărăţit 40 de ani peste Israel, ca şi tatăl său, apoi după ce s-a căit mult de păcatul săvârşit, a adormit cu părinţii lui şi a fost înmormântat cu ei în cetatea lui David. Tot Israelul s-a adunat în Sichem în frunte cu Ieroboam, chemat din Egipt unde fusese de frica lui Solomon, pentru ca să facă împărat pe Roboam. Poporul cu ocazia

(a) 3 Împ. 2, 1-4; 1 Paral. 22, 7-19

aceasta a cerut uşurarea sarcinilor, dar Roboam ascultând pe sfetnicii săi tineri şi nesocotind sfatul bătrânilor sfetnici, a refuzat şi a bruscat poporul, aşa fiind potrivit, economisit şi cârmuit de Domnul Dumnezeu (†) pentru ruperea împărăţiei, cum prezisese El lui Solomon şi prin Proorocul Ahia lui Ieroboam (a). Atunci zece seminţii ale lui Israel s-au lepădat de casa lui David, alegându-şi împărat al lor pe Ieroboam; iar celelalte două: Iuda şi Veniamin, au rămas sub împăratul Roboam, care ca şi tatăl său Solomon, după ce s-a întărit, a părăsit Legea Domnului împreună cu tot Israelul... A făcut rele, pentru că nu şi-a îndreptat inima să caute pe Domnul (b).

Împărăţia lui Israel a ţinut 253 de ani, (975-722 a. Hs.) sub 19 împăraţi, toţi idolatrizaţi şi idolatri, cu locuinţa în Sichem, apoi în Tersa şi mai pe urmă sub Amvri, în Samaria 1) Ieroboam I; 2) Adad; 3) Voasa; 4) Ila; 5) Zimvri; 6) Amvri; 7) Ahab; 8) Ohozia; 9) Ioram; 10) Iehu; 11) Ioaaz; 12) Ioas; 13) Ieroboam II; 14) Zaharia; 15) Selum; 16) Manaim; 17) Fachesia; 18) Fachee; 19) Ozie.

Împărăţia lui Iuda deşi era mult mai mică (a şasea parte din întreg Israelul) a trăit 387 de ani (975-588 a. Hs.), mai mult cu 134 de ani decât împărăţia celor zece seminţii ale lui Israel. În acel timp Iuda a avut 20 de împăraţi, dintre care 8 temători de Dumnezeu; iar 12 idolatrizaţi şi idolatri: 1) Roboam; 2) Aviu; 3) **Asa**; 4) **Iosafat**; 5) Ioram; 6) Ohozia; 7) Gotolia; 8) **Ioas**; 9) **Amasia**; 10) **Ozia-Azaria**; 11) **Ioatam**; 12) Ahaz; 13) **Ezechia**; 14) Manase; 15) Amon; 16) **Iosia**; 17) Ioahaz; 18) Ioachim; 19) Iehonia; 20) Sedechia. Aceşti 8 împăraţi buni (tipăriţi cu literă neagră) deşi au luptat contra idolatriei, stricând idolii, ucigând ori scoţând afară din ţară pe descântători, fermecători, vrăjitori sau feluriţi ghicitori, totuşi, înălţimile unde poporul săvârşea jertfe şi tămâieri idolilor, nu le-au înlăturat.

Prin păcatul idolatriei săvârşit de cel mai strălucit şi înţelept împărat al lui Israel, Solomon, după care s-au luat şi au urmat toţi împă-

---

(†) 3 Împ. 12, 15; comp. Jud. 14, 4; 2 Par. 10, 15; 11, 4; 3 Împ. 12, 24; 2 Paral 22, 7; 25, 20; 35, 20-24; comp. 4 Împ. 23, 24- 29; Lc. 2; Iosif logodnicul cu Preasfânta Fecioara Maria, ce avea în pântece pe Iisus, erau în Nazaretul Galileei. Voia lui Dumnezeu era a se naşte Pruncul Iisus în Betleemul Iudeei. Dumnezeu, prin Cezarul Augustus, dă porunca înscrierii. Iosif cu P.S. Fecioara Maria vin în Betleem şi acolo naşte pe Mesia Iisus Hristos.

Dumnezeu trimite pe Iona a se duce să propovăduiască ninivitenilor spre a se pocăi. Iona descurajat intră într-o corabie şi pleacă la Tars, departe de locul poruncit. Dumnezeu vrea ca Iona să fie nu în Tars, ci în Ninive. O furtună învăluie marea, corăbierii trag sorţi, care căzând pe Iona, acesta e aruncat în mare, e înghiţit de peştele uriaş şi după trei zile e aruncat pe ţărmul Ninivei, acolo unde vrea Domnul, nu unde voise omul; Iona 1; 2; 3...).

(a) 3 Împ. 11, 11-13; 12, 26-40. (b) 2 Paral. 12, 1-14

raţii lui Israel şi majoritatea împăraţilor Ierusalimului, treptat, treptat, împărăţia, întreg Israelul s-a tot slăbit, ca un om ce se apropie de moarte şi apoi a apus în robia Babilonului, unde au zăcut 70 de ani.

După ce împ. Cirus, cuceritorul Babilonului, a eliberat 42.560 de iudei cu 7000 de slugi şi multe vite, le-au dat 5400 vase de aur şi de argint ale Templului lui Solomon, pe care o luase Nabuhodonosor şi le pusese în capiştea idolului său babilonean. Încurajându-i la reedificarea Jertfelnicului, Templului şi a Ierusalimului, le-a dat 61.000 drahme şi 5000 talanţi de argint. Aceştia au plecat din Babilon sub conducerea prinţului Zorobabel, a Arhiereului Isus, a Paharnicului împărătesc Neemia, a Preotului cărturar Ezdra, ş.a. Şi au venit în Ierusalim plini de zel sfânt, unde au reconstruit Templul şi Ierusalimul, după cât s-a putut, cu mari osteneli şi necazuri.

Cu toată învoirea împăratului Cirus (558-529 a. Hs.) a împăratului Darie... şi Artaxerxe (465-424 a. Hs.) nu s-au înapoiat toţi în Palestina. După plecarea celor dintâi sub conducerea prinţului Zorobabel, la vreo 79 de ani, a mai plecat altă ceată de vreo 1200 iudei zeloşi, sub Preotul Ezdra. După vreo doi ani a venit paharnicul Neemia, cu împuternicire împărătească pentru zidirea Ierusalimului. Mulţi însă din iudei au rămas în Babilon unde se deprinseseră a trăi. Alţii s-au dus prin alte cetăţi, mari şi mici, ale lumii. Cete însemnate din aceia au rămas credincioşi Legii Domnului, deşi erau departe de ţara lor. Prin acei evrei, neamurile păgâne idolatre, au ajuns a cunoaşte unele părţi din Legea Domnului. O pildă grăitoare despre aceasta e povestirea cu evreica Ester, privitoare la necazurile şi salvarea evreilor rămaşi în Babilon (după an. 445 a. Hs.).

Evreii au trăit în pace sub stăpânirea blândă a împăraţilor persani timp îndelungat de vreo 200 de ani. De asemenea şi sub scurta stăpânire a împăratului Alexandru Macedon, care cinstea şi ocrotea Legea evreilor. După aceea au ajuns iarăşi sub stăpânirea Egiptului timp de vreo sută de ani. În anul 205 au căzut în stăpânirea sirienilor, când au avut de suferit multe chinuri, sub Antioh Epifanul, ş.a. d.p.: bătrânul Eleazar fruntaşul cărturarilor, cei şapte fraţi Macabei cu mama lor Salomeea... Poporul israelit trezindu-se, se răscoală şi sub conducerea macabeilor face strălucite acte de vitejie, apărându-şi cu zel înfocat, Legea, Templul şi locul Sfânt (a).

(a) Vezi pe larg.cărţile I-a; a II-a şi a III-a a Macabeilor

Sub Ioan Hircan, fiul lui Simon Macabeul (135-106 a. Hs.), evreii au ajuns în culmea puterii lor. Palestina îşi recâştigase aproape aceeaşi întindere ca pe vremea lui David. După el urmă fiul său Aristobul I (106-105 a. Hs.) care îşi luă numirea de rege, dar a murit după un an de domnie. Cu acesta a început căderea strălucirii de mainainte a neamului macabeilor şi a stării poporului. După el urmă Alexandru Imeneu (105-78 a. Hs.) care a cârmuit cu înţelepciune. Soţia sa, văduva Alexandra (78-69 a. Hs.) a cârmuit mai departe cu multă vrednicie. Fiii săi, Hircan II şi Aristobul II, s-au certat de la domnie. Ei, pentru a li se face dreptate, au chemat pe romani, care pe atunci ajunseseră cel mai puternic popor din lume. Romanii s-au folosit de aceasta şi Pompei, căpetenia oştirii romane, care atunci se afla în Siria, veni şi cuprinse Ierusalimul la anul 67 înainte de Hristos. El puse pe Hircan Arhiereu; iar domnitor numai cu numele. Adevărata ocârmuire a ţării a încredinţat-o idumeului Antipatru. Fiul acestuia, Irod (372 în. Hs.) a fost numit de romani rege al iudeilor. Acesta pentru a câştiga inima poporului, el care era străin, puse să se lărgească şi să se împodobească cu mare strălucire toate zidurile bisericii lui Zorobabel. Această biserică era a treia de la Solomon şi se numeşte a lui Irod. Într-însa a intrat Domnul nostru Iisus Hristos. Acest Irod a fost omorâtorul pruncilor din Betleem şi din împrejurimile lui, cu scopul de a omorî pe Pruncul născut, Domnul nostru Iisus Hristos (Mica Biblie).

Aproape la 40 de ani, după ce poporul iudeu cu căpeteniile lui bisericeşti şi civile, au persecutat pe Mesia Mântuitorul Hristos, L-au prins, torturat, judecat, osândit la moarte, răstignit, omorât pe Crucea înaltă înfiptă deasupra creştetului pleşuv al Golgotei... prigonind apoi şi pe Apostoli, pe credincioşi şi tânăra biserică creştină; întreaga împărăţie evreiască se prăbuşeşte în pierzare. Ţara e călcată de oştile romane, Ierusalimul asediat şi distrus, Templul Sfânt ars, evreii măcelăriţi, zdrobiţi, omorâţi de foame şi boli, etc. Şi cei rămaşi, împrăştiaţi în lume şi vânduţi, 33 de evreii şi jumătate pentru un ban, la neamurile păgâne. Ce seamănă oamenii, aceea urmează să şi secere.

Din cele arătate reiese clar că, credincioşia lui David a întemeiat imperiul israelit, care a progresat mult în vremea împărăţiei lui; iar abaterea de la adevărata credinţă a înţeleptului Solomon, la idolatrizare, pe care au practicat-o şi urmaşii lui, în prăpastia pierzării. Aşa a fost, este şi va fi cât va dăinui această lume.

Ca şi fiii lui David, care-şi probozeau pe tatăl lor pentru păcatul lui fac, pătimesc şi se prăbuşesc în iadul vremelnic şi veşnic sumedenii de purtători ai numelui creştinesc. Acestea cunoscându-le să ne păzim cu toţii de păcatul lui Ham, al lui Amon, al lui Avesalom, al lui Solomon şi a altor batjocoritori de Părinţi, ca să scăpăm de înfricoşatele lor păţanii. În acest scop, pururea să cugetăm la Cuvântul Dumnezeieştilor Scripturi care ne învaţă şi porunceşte pururea, zicând: "Nu judecaţi ca să nu fiţi judecaţi. Căci cu ce judecată veţi judeca, veţi fi judecaţi şi cu ce măsură veţi măsura se va măsura vouă. Tu ce vezi gunoiul ce este în ochiul fratelui tău? Şi bârna din ochiul tău nu o simţi?... Făţarnice! Scoate mai întâi bârna din ochiul tău şi atunci vei vedea să scoţi gunoiul din ochii fratelui tău... Tu cine eşti care judeci pe sluga străină? Domnului său stă sau cade şi va sta că puternic este Dumnezeu a-l pune pe dânsul să stea" (a).

Iubiţilor! Luaţi aminte de orice cuvânt îl grăiţi la adresa Părinţilor Spirituali: "*...Că de aţi avea zece mii de dascăli, dar nu mulţi părinţi*" (b).

M-AM FĂCUT TUTUROR TOATE CA SĂ-I DOBÂNDESC?

Prin căderea în păcatul neascultării de Dumnezeu a protopărinţilor noştri Adam şi Eva, a intrat păcatul în lume şi prin păcat moartea (c). Treptat-treptat, omenirea s-a cufundat tot mai mult în păcate, în moarte, în iadul vremelnic şi veşnic. Dumnezeu milostivindu-Se spre lumea prăbuşită în pierzare, şi-a trimis, din vreme în vreme, aleşii Săi ca să trezească omenirea, spre a părăsi feluritele păcate, idolatrizări, patimile josnice şi a se apropia cu trup şi suflet de El, Creatorul, Atotţiitorul, Vistieria tuturor bunătăţilor şi al statornicei fericiri.

Cercetând cu de-amănuntul viaţa acestor aleşi trimişi ai lui Dumnezeu, vedem cum unii mai potrivit şi alţii mai mult, s-au făcut tuturor toate, ca să-i atragă (dobândească) pentru "poporul ales şi sfânt, pentru Dumnezeu, pentru Împărăţia Cerurilor şi statornica fericire vremelnică şi veşnică".

Aceasta reiese din viaţa marelui Prooroc Moise, legislatorul şi liberatorul israeliţilor din seculara robie a lor din Egipt. Viaţa lui Moise de

(a) Mt. 7, 1-5; 1 Cor. 4, 5; comp. Rom. 2, 1; 14. (b) 1 Cor. 4, 14-15. (c) Rom. 5, 12

120 de ani, e împărţită în 3 perioade: prima clasă sunt cei 40 de ani petrecuţi la curtea lui Faraon ca prinţ înfiat. Perioada a II-a sunt cei 40 de ani petrecuţi la socrul său Iotor, păstorind oile. Perioada a III-a sunt cei 40 de ani pe care i-a petrecut în multe necazuri cu trezirea poporului Israel, ridicarea, scoaterea din Egipt şi călăuzirea lui în pustie spre pământul Făgăduinţei. Partea cea mai aleasă a vieţii lui Moise sunt ultimii 40 de ani, în care a suferit multe cu poporul lui Dumnezeu.

Moise (scos din apă) aflat, înfiat de fata lui Faraon şi crescut în cultura egiptenilor şi în desfătările împărăteşti, avea tot prilejul să-şi trăiască viaţa ca un fiu de împărat, acolo în Egipt, unde traiul Faraonilor din acele vremuri era plin de toate: bucuriile, desfătările, comorile, dulceţurile şi plăcerile, pe care le poate oferi lumea aceasta. Avea toate la îndemână care să-l facă a se simţi fericit vremelnic. Moise însă făcându-se mare, privind la veşnica răsplată viitoare, s-a lepădat de a se mai numi fiul fetei lui Faraon, prinţ al Egiptului, de viaţa şi desfătările împărăteşti, dorind mai bine să sufere cu poporul lui Dumnezeu. Cuprins de-o credinţă vie, nădejde tare şi dragoste înflăcărată, s-a lepădat de acele desfătări şi a părăsit Egiptul. A ieşit din miresmele plăcute ale parfumurilor şi desfătărilor împărăteşti ale curţii lui Faraon şi a trecut în tabăra cea săracă a poporului său, care mirosea "a usturoi, ceapă, praz" unde mizeria îi rânjea din toate părţile. Dintr-un fiu de împărat s-a coborât făcându-se un om de rând, umil, sărac, fugar şi lipsit. Nimic nu l-a putut împiedica: nici mânia împăratului, nici desfătările împărăteşti, nici ameninţările omeneşti, nici grija zilei de mâine, pentru că privirile lui erau îndreptate spre Dumnezeu Cel nevăzut şi spre statornica fericire. Astfel Moise s-a făcut tuturor, celor din neamul său, toate, ca să-i câştige... Şi aşa a dobândit el pe mulţi. Aceasta o arată clar şi Sf. Ap. Pavel, zicând: "Prin credinţă, Moise, după ce s-a făcut mare, s-a lepădat de cinstea de a se mai numi feciorul fetei lui Faraon; voind mai bine să pătimească cu poporul lui Dumnezeu, decât să se bucure de plăceri păcătoase şi trecătoare. El socotea ocara lui Hristos, o mai mare bogăţie decât comorile Egiptului, pentru că avea ochii pironiţi spre răsplătire. Prin credinţă a părăsit el Egiptul fără a se teme de mânia împărătească, căci văzând oarecând pe Cel nevăzut, era tare" (a).

(a) Evr. 11, 24-27

Moise este o icoană slabă, umbroasă, dar foarte grăitoare a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Care zice: "Voi în lume sunteţi... dar nu sunteţi din lume; ci Eu v-am ales pe voi din lume, pentru aceasta vă urăşte pe voi lumea" (a). Din aceste cuvinte Dumnezeieşti, reiese că: noi adevăraţii creştini ortodocşi deşi suntem şi trăim în lume, totuşi trebuie să ieşim din "duhul sau păcătoşiile acestei lumi amăgitoare", să părăsim desăvârşit "Egiptul" acestui veac. A ieşi din lume, urmează a pierde multe, multe, ca Moise. El şi-a pierdut "vaza strălucită, numele cinstit de Egiptean, înalta poziţie socială, traiul tihnit, desfătările, cinstea lumească, slava împărătească...", a pierdut tot ce avea lumesc. Aşa au pierdut cele lumeşti şi toţi bineplăcuţii lui Dumnezeu, care acum şi pururea se bucură în cer, veselindu-se la vederea Feţei lui Dumnezeu. Şi aşa au câştigat: sfinţenia, pe Dumnezeu şi veşnica răsplătire cerească. O, ce fericită pierdere! Şi ce mare câştig, de care foarte puţini se învrednicesc, ostenindu-se cu înţelepciune.

Majoritatea creştinilor noştri – din cler şi popor – sunt aşa cum se văd: neputincioşi, fără roadă şi putrezi, pentru nepărăsirea Egiptului sau a lumii acesteia înşelătoare, cu desfătările şi plăcerile ei. La a patra cerere a lui Moise şi Aaron, pentru eliberarea poporului, după a patra plagă, Faraon le-a zis: "*Vă las să plecaţi a aduce jertfă Domnului Dumnezeului vostru* (afară din Egipt) *dar să nu vă depărtaţi prea mult*" (b), adică să vă întoarceţi iarăşi la cuptoarele mele, unde să-mi faceţi şi să-mi ardeţi cărămizi. Iată aşa face şi diavolul faraon cu majoritatea creştinilor robiţi lui. Când cer libertate a merge să slujească lui Dumnezeu, diavolul-faraon se tulbură, se împotriveşte, se înfurie, face tot ce poate spre a-i împiedica şi a părăsi Biserica. Când nu reuşeşte a-i ţine astfel în robia lui, le dă un fel de libertate, cât mai scurtă. "Te las să pleci şi la Biserică, zice el, dar să nu te depărtezi de slujbele mele. Du-te Duminica şi sărbătoarea la Biserică, dar condiţional, după-amiază să fii prezent la cuptorul cârciumelor sau petrecerilor mele, cu jocul şi cortegiul lor de blestemăţii. Fă-ţi rugăciunile obişnuite, ţine datinile, dar fii prezent la facerea "cărămizilor" poftelor mele... (c). Doar nu veţi vrea voi să întoarceţi lumea pe dos! Oare nu tot aşa au trăit: părinţii, moşii şi strămoşii voştri? Aşa a fost lumea de când e ea şi aşa va fi până la sfârşitul ei". De acest glas viclean ascultând majoritatea creştinilor, îşi fac forma de închinători ai lui Dumnezeu, dar slujesc cu trup şi suflet şi cu toată agonisita lor,

---

(a) Ioan 17, 11; 15, 18- 97; 16, 1-2. (b) Ieş. 8, 28. (c) Ioan 8, 44-47; 1 Ioan 3, 8

diavolului-faraon şi aşa, se prăbuşesc zilnic în iadul vremelnic şi veşnic. Aşa a făcut majoritatea Israelului vechi (a), aşa au făcut şi fac şi majoritatea creştinilor, Israelul nou, învechit în necunoştinţa de Dumnezeu şi în felurite idolatrizări moderne, patimi şi păcate grele. Pentru a salva o parte din mulţimea uşuraticilor creştini căzuţi în robia faraonului infernal, ni se cere imperios şi nouă a ne face adeseori tuturor toate, ca să dobândim pe cât mai mulţi, aşa cum a făcut Proorocul Moise şi alţi mulţi plăcuţi ai lui Dumnezeu.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu-Cuvântul, S-a făcut tuturor toate, adică S-a întrupat, a activat, a slujit, a suferit, S-a crucificat, a murit, S-a îngropat şi S-a proslăvit, ca să dobândească pe mulţi. Aceasta o arată Sf. Ap. Pavel, zicând: Iisus Hristos chipul lui Dumnezeu fiind şi de o Fiinţă cu Dumnezeu Tatăl (şi Duhul Sfânt) n-a socotit un lucru răpit pe nedrept. Totuşi, S-a micşorat pe Sine Însuşi luând chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor. Şi fiind după înfăţişare ca omul, S-a smerit pe Sine, făcându-Se ascultător până la moarte, iar moartea I-a fost pe Cruce (lucrând astfel la mântuirea lumii). De aceea şi Dumnezeu L-a prea înălţat, dăruindu-I un Nume mai presus decât tot numele; ca în Numele Lui Iisus să se plece tot genunchiul, al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor de dedesubt. Şi toată limba să mărturisească, că Iisus Hristos este Domn în slava lui Dumnezeu Tatăl" (b).

Aşa, îl vedem pe Mântuitorul adeseori făcându-Se tuturor toate ca să-i dobândească, de pildă: El stătea la masă cu păcătoşii, cu cei socotiţi gunoiul societăţii, cu prăpădiţii, cu urâcioşii şi degradaţii omenirii, încât mulţi agitându-se răpşteau, zicând: "*Pentru ce Învăţătorul vostru mănâncă şi bea cu vameşii şi cu păcătoşii?*" "*Iată, la un om păcătos a intrat să găzduiască*". "*Iată Om mâncător cu vameşii şi cu păcătoşii*". "*Noi ştim că Acesta-i om păcătos...*". "*Acesta cu beelzebub, domnul dracilor, scoate pe draci...*". "*Nu zicem noi bine că samarinean* (eretic) *eşti şi drac ai...?*" etc. etc. (c).

O minunată Icoană despre Mântuitorul, Care S-a făcut asemenea nouă (afară de păcat) ca să ne dobândească pentru împărăţia Sa, pe noi cei rătăciţi şi prăbuşiţi în prăpăstiile feluritelor păcate, ne-o zugrăveşte şi pune înainte Sundar Singh, zicând: "Sunt câţiva ani de când am întâlnit în munţii Himalaia un om care avea mai multe sute

---

(a) 4 Împ. 17, 32-34-40-42. (b) Filip. 2, 5-11. (c) Mc. 2, 16; lc. 5, 30; 15, 2; 19, 7; Ioan 9, 24; Mt. 12, 24; Ioan 8, 48; 9, 16

de oi. Pierzându-i-se câteva din oile sale, fiind rătăcite ori bolnave pe munte, el pretinse slugilor sale să plece în căutarea lor, dar aceştia n-au voit, de frica fiarelor sălbatice.

Văzând că tuturor slugilor le este frică, stăpânul se hotărî să meargă el însuşi în căutarea turmei sale pierdută, pentru a o găsi şi scăpa. Gândindu-se şi chibzuind asupra scopului său, îşi zise:

– Dacă mă voi duce aşa cum sunt, oile nu mă vor recunoaşte. Ele cunosc pe ciobanii mei, care le-au dus la păşune, dar pe mine nu mă vor recunoaşte de fel. Va trebui să semăn cu o oaie şi atunci mă vor urma.

Acest om făcu atunci un lucru extraordinar. El îmbrăcă o piele mare de berbec şi ieşi astfel îmbrăcat, silindu-se să umble ca şi o oaie. Găsind oile, acestea nu s-au sfiit de loc la vederea acestei fiinţe, care le era asemenea şi astfel le-a putut aduce la târla lor, foarte fericit că scăpase toate oile rătăcite. Oile se uitau cu uimire, căci ele crezuseră că au de-a face cu un berbec şi iată că era un om. El se făcuse asemenea unui berbec, numai pentru ca să scape oile pierdute; pentru iubirea oilor sale.

Iisus Hristos, Care este Dumnezeu, Se făcu Om pentru iubirea celor pe care voia să-i scape, fiind pierduţi. Orbii spirituali, cred că El nu este decât un om, dar va veni timpul când vor înţelege că El este Fiul lui Dumnezeu, Care s-a făcut om pentru a scăpa omenirea pierdută. Acei care îşi fac timp pentru rugăciuni, nu vor afla aceasta tocmai în ultimul timp, ci vor înţelege deja de aici, din această lume... Ei vor afla că, El a fost Dumnezeu cu toate şi a fost asemenea nouă, că a trăit în Palestina ca un om simplu. Lumea nu poate să recunoască aceasta, ci numai oamenii care se roagă ajung a înţelege. Acum câţiva ani eu însumi, nu cunoşteam pe Hristos aşa cum este, ci credeam că El este un om mare..." (a).

Tuturor s-au făcut toate şi adevăraţii urmaşi ai Mântuitorului, pentru a dobândi pe cât mai mulţi. Aceasta o arată şi Sf. Ap. Pavel, zicând: "Slobod fiind eu faţă de toţi, tuturor m-am făcut rob, ca să dobândesc cât mai mulţi. M-am făcut pentru iudei ca un iudeu, ca să dobândesc pe iudei. Pentru cei de sub lege m-am făcut ca un supus legii (nemaifiind eu sub legea Mozaică) ca pe cei de sub lege să-i dobândesc. Pentru cei fără de lege m-am făcut ca un fără de lege (nefiind fărădelege lui Dumnezeu, ci supus legii lui Hristos) ca să dobândesc

(a) „Prin Hristos şi p. Hristos" o.c. pg. 179-180

pe cei fărădelege. Pentru cei neputincioşi m-am făcut ca un neputincios, ca să dobândesc pe cei neputincioşi. Tuturor toate m-am făcut, ca măcar pe unii dintr-înşii să-i mântuiesc..." (a).

Dragostea Sfântă De mult locuia pe ţărmurile unui râu un popor aspru şi sălbatic. Se rugau la zei cruzi şi trăiau la fel cu animalele câmpului. Ţara însăşi era o sălbăticie plină de mlaştini vătămătoare sau acoperită cu crâng încurcat şi buruieni otrăvitoare. Numai lupta cu animalele sălbatice sau lupta acestor oameni cruzi între ei, răsuna în singurătatea mută.

Atunci veni de departe un om, se sui pe colina ţinutului aceluia, privi jur-împrejur şi se mâhni adânc la priveliştea tristă ce i se desfăşură înaintea ochilor, căci era un om cu suflet ales, la fel cu Apostolii şi Duhul Domnului locuia în el. Îşi dădu numele de Irineu (în greceşte Irini înseamnă "pace"), căci zicea:

– Am să aduc tuturor pacea lui Dumnezeu.

Astfel merse el la locuitorii cei sălbatici ai ţării şi aceştia îl primiră cu încredere şi respect, căci era om de treabă, prietenos şi Duhul Domnului era cu el. Îi învăţă, cu multe şi mari greutăţi, să nimicească mlaştinile şi mărăcinişul, să lucreze pământul, le dădu grăunţe ca să semene şi puseră pomi roditori. În felul acesta, Irineu înnoi faţa ţării şi sălbăticia luă înfăţişarea unor plăcute grădini înflorite.

Când într-o zi micul popor se adunase pe o colină în jurul lui Irineu, se minunară de toate aceste frumuseţi ale câmpului şi de ordinea şi înfăţişarea lor plăcută; se bucurară şi voiră să se închine lui Irineu şi ziseră:

– Tu eşti însuşi Dumnezeul pe care-L vesteşti! Tu ai venit la noi din cer: La ce ne sunt buni zeii cei muţi?

Irineu râse şi spuse:

– Puteţi să vă bucuraţi de frumuseţea ţării voastre; acum însă trebuie să treceţi de la bucuria pentru ce e frumos şi bun, la cunoaşterea adevărului.

Şi Irineu le vorbi despre iubirea cea veşnică a Tatălui Ceresc, despre Iisus Hristos Mântuitorul şi Domnul, despre mântuire şi fericire şi despre viaţa veşnică. Astfel învăţă el pe fiecare din ei şi toţi, cum îl ascultau, puneau la inimă învăţătura lui, îşi părăseau zeii şi

(a) 1 Cor. 9, 12-22; comp. 1 Cor. 10, 33; F. Ap. 16, 1-3; 1 Cor. 7, 18-24; Rom. 11, 14; 15, 1-7; 2 Cor. 11, 29

credeau adevărului. După câtva timp veniră din nou la Irineu şi-i ziseră:

– Tu ne-ai dat tot ce e mai frumos şi mai bun: cum să-ţi mulţumim? Irineu zise:

– Mulţumiţi Aceluia, Care m-a trimis la voi! După cum ţara voastră, îmbunătăţită prin sârguinţa voastră, vă bucură cu prisosinţă acum, prin tot felul de flori şi roade, tot asemenea v-aţi făcut şi voi înşivă, un ogor al lui Dumnezeu şi aduceţi roadele credinţei, nădejdii şi dragostei. Dacă faceţi acestea, veţi fi mereu, din ce în ce mai mult, părtaşi ai păcii, pe care v-am vestit-o şi ceasul trecerii voastre în veşnicie va fi ca seara unei zile frumoase de primăvară.

După aceste cuvinte Irineu îşi dădu sufletul. Faţa repauzatului era veselă. Locuitorii ţării plânseră după el ca după tatăl lor şi-l îngropară pe colina aceea, de unde el privise întâi ţinutul înconjurător (a).

Monahul cu iubire sfântă a mântuit pe cel greşit. Doi fraţi au mers împreună la un târg, ca să-şi vândă lucrul mâinilor lor şi dacă au intrat în târg, s-au despărţit unul de altul. Iar unul, cu meşteşugul şi îndemânarea diavolului, s-a înşelat şi a căzut în păcatul curviei. Şi după aceea aflându-l pe el fratele, tovarăşul său, i-a zis lui:

– Să mergem, frate, la locul şi chiliile noastre. Iar el a zis:

– Eu, frate, de astăzi nu voi mai merge cu tine.

Iar fratele auzind acel cuvânt, s-a minunat şi l-a întrebat zicând:

– Pentru ce, frate, zici că nu vei merge cu mine?

Iar el a oftat şi i-a spus lui, zicând:

– Eu, frate, după ce te-ai dus tu şi te-ai depărtat de mine, am căzut cu o femeie în păcatul curviei şi pentru aceea, frate, nu voi merge acum cu tine la chilia mea.

Iar fratele auzind acestea şi văzându-l foarte mâhnit, scârbit şi deznădăjduit şi vrând ca să-i scoată sufletul lui din pieirea deznădăjduirii, a zis lui:

– Frate, şi eu, dacă m-am despărţit de tine, am căzut în acelaşi păcat. Pentru aceea dar, frate, să mergem degrabă la chiliile noastre şi cu osârdie să ne pocăim şi Dumnezeu ne va ierta greşeala şi păcatul nostru.

Şi aşa ascultând fratele, a mers la chilia sa şi mergând la bătrânul, şi-au mărturisit amândoi împreună căderea lor în păcatul curviei.

(a) „Parabole", o.c. pg. 12-14

Atunci bătrânul le-a dat lor canon de pocăință; iar ei amândoi cu dragoste primind canonul, se rugau lui Dumnezeu unul pentru altul și văzând Dumnezeu silința și osteneala pe care o făcea fratele cel ce nu căzuse în păcat, pentru dragostea și mântuirea fratelui său, peste puține zile a iertat păcatul lui. Și a înștiințat Dumnezeu pe bătrânul, că pentru multa dragoste a fratelui ce n-a greșit, s-a iertat păcatul celui ce a greșit. *"Iată, fraților,* a zis bătrânul, *aceasta este dragostea cea adevărată, ca să-și pună cineva sufletul pentru mântuirea fratelui său".*

Prin iubire și răbdare și-a mântuit fiul duhovnicesc. Un bătrân oarecare avea pe lângă dânsul doisprezece ucenici. Deci, s-a întâmplat din ispita diavolului, ca unul dintr-înșii să meargă în sat și să cadă cu o femeie în curvie și totdeauna pleca după Utrenie în sat și iarăși venea de dimineață, fiind încă întuneric. Deci a aflat bătrânul și frații fapta și pentru ca să acopere pe fratele, nu-l vădea pe el. Iar frații de multe ori au strigat asupra egumenului, zicându-i:

– Cum îl lași pe el așa și nimic nu-i zici lui?

Iar odată a mers bătrânul la fratele, încă de dimineață fiind și l-a afla numai ce venise din sat; și se întâmplase de schimbase în grabă mantia sa și o lăsase pe aceea și luase haina femeii. Deci, i-a zis lui bătrânul:

– Unde ai fost, frate? iar el a mințit, zicând:

– Până în cutare loc am fost, pentru o "trebuință".

Și i-a zis bătrânul:

– A cui este haina aceasta? Și dacă a văzut fratele că este a femeii, s-a aruncat pe sine le picioarele bătrânului, zicând:

– Iartă-mă, stăpâne, că nu voi mai face aceasta de acum înainte.

Iar el l-a iertat și l-a mângâiat pe dânsul, zicându-i:

– Păzește-te de acum înainte, fiule, că ce câștigi, sau ce folos ai din acea spurcăciune, fără numai atât: aici de la oameni ocară și rușine; iar în veacul ce va să fie, focul nestins și viermii neadormiți și fără de sfârșit. Nu mai face, fiule, nu mai face, mă rog, ca să nu te mai tăvălești cu această faptă urâtă.

Și cu iubirea de oameni a lui Dumnezeu și cu îndelunga-răbdare a bătrânului, s-a întors fratele cel cu totul spurcat și s-a făcut Monah iscusit și toți frații împreună au mulțumit lui Dumnezeu pentru îndreptarea fratelui. Și au zis bătrânului:

– Fă dragoste, Părinte și ne spune nouă, pentru ce ai răbdat atâta fratelui? Iar el le-a zis lor:

– Vedeam pe diavolul de o mână ţinându-l şi trăgându-l la lume şi eu îl ţineam cu îndelungă răbdarea mea de cealaltă mână, ca nu dojenindu-l să meargă în lume. Iar când a vrut Dumnezeu să mântuiască făptura Sa, de acum am apucat şi cealaltă mână şi pe dânsul l-am văzut cu totul mântuit.

Deci, bună este răbdarea împreună cu rugăciunea, când se va întâmpla fratelui ispitire; că doar fiind cumva îmbunat Dumnezeu, se va îndura şi va mântui pe cel greşit. Că dojana şi înfruntarea cea fără de vreme nu face nici un bine (a).

Din cele arătate reiese clar că şi noi suntem datori a ne face tuturor toate pentru a dobândi pe cât mai mulţi, adică a salva, aşa ca din foc, pe cei robiţi cu trup şi suflet faraonului spiritual. Cei care se vor osteni şi vor lupta bine după lege până la sacrificiu, făcându-se tuturor toate cu scopul înalt şi sfânt de a-i dobândi, aceştia vor deveni aleşi ai lui Dumnezeu şi moştenitori ai Împărăţiei Cerurilor.

† † † † † † †

Aşa a păţit şi păţeşte pururea, lumea care refuză a primi Cuvântul lui Dumnezeu şi a-l păzi, spre redobândirea fericirilor vremelnice şi veşnice.

Aşa a refuzat lumea antedeluviană Cuvântul lui Dumnezeu, dat prin dreptul Noe, timp îndelungat de vreo 120 de ani şi s-a pierdut, prin înecare, în apele potopului (b).

Aşa a refuzat mulţimea lumii din cetăţile Sodoma şi Gomora... sfaturile bune ale dreptului Lot şi s-a pierdut de ploaia cu piatră-pucioasă şi foc din cer (c).

Aşa au nesocotit Faraon şi înţelepţii Egiptului Cuvântul lui Dumnezeu, dat prin Moise şi Aaron şi după ce au fost bătuţi cu cele zece plăgi, s-au pierdut înecaţi în apele spumegânde ale Mării Roşii (d).

Aşa au refuzat israeliţii Cuvântul Domnului, privitor la ferirea de idolatri şi de idolii lor, pentru care, idolii aceia le-au rămas ca nişte spini în coaste şi curse aducătoare de iad vremelnic şi veşnic (e).

Aşa a refuzat Israel şi Iuda Cuvântul lui Dumnezeu, dat prin Proorocii Săi, pentru care au fost pedepsiţi cu amara robie babilonică de 70 de ani şi alte robii groaznice, cu sfâşieri lăuntrice, războaie, sabie, foamete şi morţi cumplite.

(a) „Pateric", o.c. 209-291; 311-312. (b) Fac. 6-8; 2 Petru 2, 5. (c) Fac. 19; 2 Petru 2, 6-9. (d) Ieş. 5-15. (e) Jud. 2, 1-5

Aşa a refuzat poporul lui Dumnezeu din Israel şi Iuda, cvuvintele Mântuitorului şi ale Apostolilor Săi, pentru care s-au prăbuşit în pierzare: cu Templul, cetatea şi împărăţia lor!

Aşa au refuzat creştinii bizantini, norii (clericii luminători) trimişi ai lui Dumnezeu cu ploile Cuvântului Divin, pentru care s-au cufundat cu catedrala Sfânta Sofia, cetatea Sfântă a Constantinopolului şi cu împărăţia lor, în patimi grele şi în robia seculară, în care zac până azi sub călcâiul turcilor, unde mulţi gem striviţi de feluritele prigoniri, sufocări şi suflul urâciunii ucigătoare.

Aşa au refuzat popoarele purtătoare de nume creştinesc, norii cu ploaie, adică pe sfinţiţii Liturghisitori şi Dascăli, care le aduceau Cuvântul lui Dumnezeu şi sfaturi folositoare de suflet, pentru care s-au prăbuşit în felurite calamităţi, în neînţelegeri, certuri şi babilonii, sfâşieri interne şi externe, cum au fost războaiele mondiale (1916-1918; 1940-1945, etc.) cu grozăviile lor infernale, în iadul vremelnic şi veşnic.

„Fraţii mei! Nu iubiţi lumea, nici cele din lume. De iubeşte cineva lumea, nu este dragostea Tatălui într-însul. Pentru că tot ce este în lume, adică pofta trupului şi pofta ochilor şi trufia vieţii, nu este de la Tatăl, ci din lume este. Şi lumea trece şi pofta ei, iar cel ce face voia lui Dumnezeu petrece în veac. Fiilor, ceasul cel de apoi este; şi precum aţi auzit că Antihrist vine şi acum antihrişti mulţi s-au făcut; din aceasta cunoaştem că ceasul cel de apoi este. Dintre noi au ieşit, ci nu erau dintre noi, că de ar fi fost dintre noi, ar fi rămas cu noi, ci au ieşit ca să se arate că nu sunt toţi dintre noi" (a).

David păcătuieşte şi e pedepsit

David în viaţa sa
A făcut şi-o faptă rea,
De-a lui Urie femeie
Se-ndrăgise... cum s-o ieie?...

Îl trimite-n bătălie,
O scrisoare-n urmă-i scrie:
–"Generale!... în război.
Urie, să piară voi.

„Pune-l unde-i încleştare
„Şi primejdie mai mare!..."
Regele răspuns primi:
– "Urie-n război muri!"
Şi luatu-i-a femeia
De soţie dup-aceea.
Cel Sfânt pe Natan trimise
Spre-a-l mustra. Proorocu-i zise:

– "Un bogat şi-un nevoiaş
Vieţuiau într-un oraş.
Omul cel bogat vaci, boi,
Turme mari avea de oi!
Iară omul cel calic

(a) *1 Ioan 2, 15-19*

Doar o oaie, alt nimic!
Şi-ntr-o zi, celui bogat
Un oaspete i-a picat.

La sărac s-a dus grăbit.
Şi oiţa i-a răpit..
O tăie... o pregăti...
Oaspele-şi omeni!"

David, foarte-nduioşat,
Auzind a cuvântat:
– "Cel ce astea făptui,
„Cine-i?... Jur că va muri!"

Natan zise: – "Tu eşti, rege
Omul cel fără de lege !
Omorâşi pe-un biet ostaş
Şi nevasta i-o luaşi!...

Pân-azi bunul Dumnezeu
Ajutatu-ţi-a mereu!...
Pentru ce l-ai mâniat,
Făptuind aşa păcat"...?

– "Da!" (răspunse el mâhnit)
Groaznic am păcătuit
Împotriva Domnului!"
Iar Proorocul zis-a lui:

– "Pentru ticăloasa-ţi faptă
O să-ţi iei răsplata dreaptă;
Pedepsit tu ai să fii
Prin iubiţii tăi copii!"

Proorocia se-mplini:
Fiul cel mic îi muri.
În tăcere, umilit.
El pedeapsa şi-a primit...

Pedepsit fu şi mai rău
Printr-un alt vlăstar al său:
Prin Avesalom! Ăst fiu,
Vrea, cât mai de timpuriu,

Să ajungă rege-n ţară...
A stârnit răscoală dară!
Regelui îi spuse-un om:
– "Fiul tău, Avesalom.

Vine-ncoace cu oşti multe!
Toţi de el încep s-asculte!"
David auzind a plâns.
Câţiva credincioşi a strâns;

Şi de dânşii însoţit
Din cetate a ieşit...
Fiul său îl urmări...
L-a ajuns şi se porni

O-nfiorătoare luptă!...
David, cu inima ruptă,
Se ruga de-ai săi soldaţi:
–"Fiul!... fiul să-mi cruţaţi!"

Bravii săi apărători
Au ieşit biruitori.
A lui Avesalom ceată
Risipit-a fost îndată.

Chiar Avesalom, călare
Pe-un catâr... în goana mare,
A fugit!... Dar când să treacă
Pe sub un stejar gros, iacă!...

Părul lung pe umeri dat,
Într-o creangă s-a-ncurcat...
Iar catârul... s-a tot dus!
El de creangă acolo sus

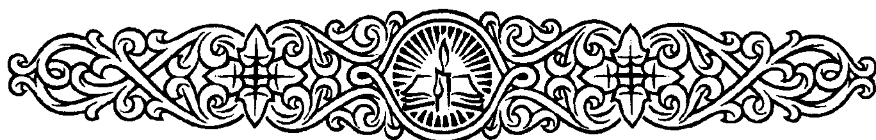
Spânzurat în vânt rămase!...
Un oştean ce se luase
Îndârjit pe urma lui
(Generalul regelui!)

Cu o suliţă-l străpunse...
Într-o groap-adâncă-l puse...
Pietre peste el zvârli,
Până ce-l acoperi.

Regele, când a aflat,
Mult în suflet s-a-ntristat:
– "Vai!" striga plângând amar.
„Fiul meu!... al meu vlăstar!...

Pentru ce în locul tău,
Nu murii mai bine eu?"

P. Dulfu

SĂ PUNEM STRAJĂ GURII

SĂ FIM GRABNICI LA ASCULTARE ŞI ZĂBAVNICI LA VORBIRE

19. Am zis că păcatul curviei nu-i aşa mare; ci este o necesitate trupească şi firească?

Acesta-i crezul creştinilor trupeşti, care trăiesc după trup şi poftele lui josnice. Însă adevărul e departe de ei ca cerul de pământ şi mântuirea este mai departe de ei ca Raiul de iad. Aceasta reiese clar din Dumnezeieştile Scripturi, care zic: "*Căile Mele nu sunt ca ale voastre şi cugetele Mele nu sunt ca ale voastre. Pe cât sunt de sus cerurile de la pământ, atât de sus sau de departe sunt căile Mele faţă de căile voastre şi cugetele Mele de cugetele voastre...*" (a).

Păcatul curviei primejduieşte sufletele. Cu multă râvnă şi cu mare pornire ne vorbesc nouă împotriva păcatului acestuia Proorocii, Mântuitorul clar şi hotărât, şi Apostolii cu urmaşii lor, dar mai ales insuflatul de Dumnezeu Ap. Pavel. Noi credem că toate câte învaţă acest zelos Apostol, nu sunt învăţături omeneşti, ci Dumnezeieşti. Nu sunt învăţături din predanii sau din aflări omeneşti; ci din luminarea şi descoperirea lui Dumnezeu. "*Cunoscut vă fac vouă* – zice el – *că Evanghelia cea de mine binevestită nu este după om, că nici eu nu am luat-o pe ea de la om, nici m-am învăţat; ci prin descoperirea lui Iisus Hristos*" (b). El era un organ al Preasfântului Duh, atins, lovit şi robit, pentru activarea lui la mântuirea oamenilor; trestie era a cărturarului ce scrie degrab (c), care grăia câte Dumnezeu îi descoperea lui şi scria câte Dumnezeu îi spunea. Pentru aceasta nu mai încape nici o îndoială cum că cuvintele lui n-ar fi cuvintele lui Dumnezeu.

(a) Is. 55,8-9. (b) Gal. 1, 11-12. (c) Ps.44, 2

Pornirea chipului cu care a grăit pentru curvie şi cauzele pentru care a propovăduit astfel contra acestui păcat, sunt nearătate sau acoperite multora, mai ales celor trupeşti şi pricinuitoare de mirare. Deci pentru aceasta trebuie noi să vorbim, spre lămurirea multora. Pentru multe păcate, mari şi mici, mai pentru toate, a vorbit acest de Dumnezeu grăitor Apostol. Însă de vei urmări câte a zis pentru păcatul curviei, vei vedea că acestea sunt mai multe şi mai grele decât celelalte, pe care el le-a grăit contra celorlalte păcate. Vorbind contra acestui scârbos păcat, el a zis: "Trupul nu curviei, ci Domnului şi Domnul trupului...". Din cuvintele acestea reiese că: cel ce cade în acest păcat, acela nu nedreptăţeşte om; ci pe însuşi Făcătorul şi Domnul zidirii, fiindcă trupul nu s-a făcut ca să curvească, ci ca să slujească Domnului său, lui Iisus Hristos Dumnezeu, pe când acela nesocotindu-se bine îşi face trupul său rob al curviei. Pentru păcatul acesta a zis: "Au doară pe mădularele lui Hristos le voi face mădulare ale curviei? Să nu fie". Prin aceste cuvinte a arătat că cel ce face păcatul acesta, e mai rău decât răstignitorii lui Hristos. Aceia, precum ştim, n-au îndrăznit să rupă mădularele (Trupului) lui Hristos; pe când aceştia luându-le (rupându-le din trupul Lui mistic, adică din Biserica Sa) le fac pe ele mădulare ale curviei.

Aceste grozăvii ale păcatului curviei socotindu-le Apostolul adaugă: "*Au nu ştiţi că cel ce se lipeşte de curvă, un trup este? Că vor fi* – zice – *amândoi un trup; iar cel ce se lipeşte de Domnul un duh este?*" Precum un măr bun dacă-l apropii şi-l ţii aproape unit lângă mărul putred, treptat-treptat putrezeşte mărul bun, devenind netrebnic. Aşa şi creştinii (fiii şi fiicele Bisericii lui Hristos, din cler şi popor) lipindu-se de curvă ori de curvar, putrezesc în păcatul lor şi pier, dacă nu se vor părăsi şi pocăi cât mai grabnic. Creştinul, în special clericul, lipindu-se de Domnul devine un Duh, un Corp spiritual cu Dânsul. El poate rămâne în această întregire superioară, supranaturală şi foarte fericită, câtă vreme va cerceta Dumnezeieştile Scripturi, scrierile Duhovniceşti şi va cugeta continuu (ziua şi noaptea) în legea Domnului, ascultându-L, încrezându-I-se şi iubindu-L pe El, agonisindu-şi poruncile Lui şi împlinindu-le cu multă osârdie. Aceasta reiese clar din Dumnezeieştile Cuvinte ale Sfintei Scripturi, care zic: "*Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioşilor şi în calea păcătoşilor n-a stat şi pe scaunul pierzătorilor* (clevetitorilor, ponegritorilor) *n-a şezut. Ci în Legea Domnului voia Lui şi în Legea*

Lui va cugeta ziua şi noaptea. Acesta va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său îl va da în vremea sa şi frunza lui nu va cădea şi toate oricâte va face, vor spori... Fericiţi cei fără prihană în cale, care umblă în Legea Domnului. Fericiţi cei ce cearcă mărturiile Lui, cu toată inima îl vor căuta pe dânsul... Fericiţi toţi care se tem de Domnul, care umblă în căile Lui" (a). "*Eu* – zice Domnul nostru Iisus Hristos – *ori pe câţi îi iubesc îi mustru şi-i cert; râvneşte dar şi te pocăieşte. Iată stau la uşă şi bat. De va auzi cineva glasul Meu şi va deschide uşa, voi intra la el şi voi cina cu el şi el cu Mine"* (b). *"Cel ce are poruncile Mele, şi le păzeşte pe ele, acela este care Mă iubeşte pe Mine. Şi cel ce mă iubeşte pe Mine, iubit va fi de Tatăl Meu şi Eu îl voi iubi pe el şi Mă voi arăta lui... De Mă iubeşte cineva pe Mine Cuvântul Meu va păzi şi Tatăl Meu îl va iubi pe el. Noi* (Tatăl Meu, împreună cu Mine şi Duhul Sfânt) *la el vom veni şi Locaş la dânsul vom face..."* (c).

Iată cum devine sau cum se formează unirea noastră cu Domnul, formând un supranatural Corp spiritual. La aceasta ne îndeamnă Mântuitorul, zicând: "*Rămâneţi în Mine şi Eu în voi, ca să aduceţi roadă multă... Eu sunt buciumul viţei, voi viţele. Cel ce rămâne în Mine şi Eu în el, acesta* (ce-i în Mine, unit, una cu Mine) *aduce roadă multă, că fără de Mine nu puteţi face nimic* (bun sau bine plăcut Tatălui Ceresc)" (d).

Mântuitorul ţine aşa de mult la această unire cu Sine a credincioşilor Săi, încât cu mare sârguinţă Se roagă Tatălui Ceresc pentru a-i păzi strâns uniţi cu El, zicând: "*Părinte Sfinte, păzeşte-i pe aceştia care i-ai dat Mie, ca să fie "una" precum şi Noi... Fă ca toţi să fie una, precum Tu, Părinte, întru Mine şi Eu întru Tine şi aceştia întru Noi "una" să fie... Eu întru ei şi Tu întru Mine, ca să fie desăvârşiţi întru "Una"* (Sobornică şi apostolică Biserică Ortodoxă)... *ca unde sunt Eu şi aceştia să fie împreună cu Mine..."* (e). Acestea cunoscându-le Sf. Ap. Pavel, strigă tuturor creştinilor: "*Fugiţi de curvie. Că tot păcatul pe care îl va face omul, afară de trup este; iar cel ce curveşte, întru al său trup păcătuieşte"*. Prin aceste cuvinte el arată că cel ce face acest păcat e mai nemilostiv decât toţi oamenii. "*Că nimeni nici odi-*

(a) Ps. 1, 1-3; 118, 1-2; 127. (b) Apc. 3, 19-20. (c) Ioan 14, 21, 23; comp. 1 Ioan 2, 5; 5, 1-3; 3, 1-2, 24. (d) Ioan 15, 1-16; comp. Colos 1, 23; 1 Ioan 2, 6; Filip 1, 11; 4, 13. (e) Ioan 17, 11-21-24; comp. Cols. 3, 12-16; Ioan 14, 20; 1 Ioan 1, 3; 3, 24

nioară nu şi-a urât trupul său; ci îl hrăneşte şi-l încălzeşte pe el..." (a). Curvarul însă îşi vrăjmăşuieşte şi îşi face rău însăşi trupului său.

Apostolul vorbind despre păcatul acesta a zis: "că trupul nostru este biserică sau locaş al Duhului Sfânt, pe care L-am luat de la Atotînduratul Dumnezeu. "*Au nu ştiţi că trupul vostru este Biserica Duhului Sfânt, Celui dintru voi, pe Care îl aveţi de la Dumnezeu şi nu sunteţi ai voştri?"* (b). Prin aceste cuvinte Apostolul ne arată clar, că noi nu avem nici o stăpânire: nici asupra sufletului, nici asupra trupului nostru, fiindcă noi suntem răscumpăraţi din robia păcatului şi a iadului vremelnic şi veşnic cu Sângele cel Preascump al Domnului nostru Iisus Hristos. "*Voi nu sunteţi ai voştri înşivă. Că sunteţi răscumpăraţi cu preţ"* (c).

Vedeţi cum arată de clar pe lucrătorul acestui păcat, drept un vrăjmaş al lui Dumnezeu, mai rău şi decât răstignitorii Fiului lui Dumnezeu, mai nemilostiv decât toţi nemilostivii, defăimător al Duhului Sfânt şi depărtat de ascultarea ce-o datoreşte Stăpânului său Dumnezeu? "*Proslăviţi dar pe Dumnezeu în trupul şi în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu"* (d). O, arătare doveditoare! O, pornire josnică! Multă frică şi cutremur aduc aceste cuvinte! Ba încă şi mai mult decât acestea. Şi cu toate acestea, în corinteanul care curvise cu maştesa, a arătat că este încă şi mai înfricoşat păcatul acesta al curviei.

Înfricoşat divan a aşezat Apostolul împotriva acestui păcătos curvar. Adunând pe toţi credincioşii în divanul (consiliul sau sinodul) acesta de judecată, a intrat şi el acolo cu duhul, încă şi pe însuşi Stăpânul Hristos L-au arătat acolo şezând şi cu glas puternic hotărăşte, zicând: "Eu nefiind la voi cu trupul, iar cu duhul fiind de faţă acolo, iată, am judecat ca şi cum aş fi de faţă, pe cel ce a făcut aşa; întru numele Domnului nostru Iisus, adunându-vă voi şi duhul meu, împreună cu puterea Domnului Iisus Hristos, să daţi pe unul ca acela Satanei, spre pierderea trupului, ca duhul să i se mântuiască în ziua Domnului Iisus" (e). O! Ce hotărâre înfricoşată şi groaznică! Pe cine vreodată: fie lacom, sau răpitor, sau ucigaş, sau tâlhar, sau eretic... atât de aspru l-au pedepsit? Pe care din păcătoşi vreodată l-a dat în stăpânirea Satanei, ca muncindu-l, să-i piardă trupul şi viaţa lui? A! Ne aducem aminte că a mai dat Satanei şi judecăţii lui Dumnezeu pe Imeneu şi Alexandru Arămarul, care îl huleau, ponegreau, îi stăteau

(a) Efs. 5, 29. (b) 1 Cor 6, 19. (c) 1 Cor. 6, 19-20; comp. Apc. 5, 9-10; 1, 5-6; 20, 6; 22, 4-5; 1 Ioan 1, 7; 1 Petru 2, 1-10. (d) 1 Cor. 6, 20. (e) 1 Cor. 5, 3-5

împotrivă şi-l încurcau în slujba apostolatului său? (a). Dar cine este bărbatul care a rânduit acestea? Pavel, care pretutindeni cu mare glas propovăduia pe nemărginita milostivire şi mila Domnului nostru Iisus Hristos, cea către păcătoşi, strigând: *"Iisus Hristos a venit în lume, să mântuiască pe cei păcătoşi, dintre care cel dintâi sunt eu, care am prigonit Biserica Lui..."* (b). Dar, ca să nu socotească cineva că pentru alt păcat şi nu pentru curvie l-au pedepsit pe acela cu atât de multă asprime, mai-nainte de a grăi hotărârea pedepsitoare, le-au arătat numele păcătosului aceluia ce a greşit, scriind acestea: *"Cu adevărat, se aude întru voi curvie şi curvie ca aceea care nici între păgâni nu se numeşte..."*. Ei bine, dar de unde a putut Pavel să grăiască şi să facă atâtea şi astfel de descoperiri şi hotărâri energice împotriva acestui păcat? *"...Din descoperirea Domnului nostru Iisus Hristos"* (c). Aceasta o ştim, pentru că el de câte ori, nu după porunca lui Dumnezeu, ci de la sineşi învăţa, de atâtea ori arăta că: aceea după socoteala sa o zice şi nu învaţă porunca lui Dumnezeu. Aşa d.p. când a grăit despre fecioare, aceasta a arătat, zicând: *"Pentru fecioare porunca Domnului nu am, iar sfat dau, ca un miluit de Domnul a fi credincios..."* (d). De asemenea şi când sfătuia pentru starea femeii văduve aşa a zis: *"Văduva mai fericită este de va rămâne aşa, după a mea socoteală, după sfatul meu, că mi se pare că şi eu am duhul lui Dumnezeu"* (e). Aceasta a arătat-o şi când îndemna pe corinteni să miluiască pe săracii (creştinii sfinţi) din Ierusalim mai mult decât ceilalţi, zicând: *"Sfat întru aceasta vă dau..."* (f). Deci, Dumnezeu, Care este însuşi curăţie şi sfinţenie desăvârşită, întorcându-Se de către necurăţenie şi de către noroiul acestui urâcios păcat, a descoperit lui Pavel toate câte a zis şi făcut împotriva nelegiuirii acesteia. Pavel vedea şi în Dumnezeieştile Scripturi greutatea păcatului acestuia. Pentru că din început oamenii cei binecredincioşi, ori de la Adam cel întâi zidit cu moştenire unul de la altul învăţându-se, ori de cuvântul firesc povăţuindu-se, ori de la pilda potopului universal din vremea lui Noe, cu care s-a pierdut toată lumea de pe pământ învăţându-se, ruşinos, scârbos şi urâcios era socotit înaintea lui Dumnezeu, păcatul curviei. Dovada acestui lucru e pilda binecredincioşilor oameni celor mai-nainte de legea cea scrisă, care măcar că nu primiseră nici o lege

---

(a) 1 Tim. 1, 20; 2 Tim. 4, 14-15. (b) 1 Tim. 1, 15-13; 2, 4; comp. F. Ap. 8, 1-3; 7, 58; 9, 1. 9. (c) Gal. 1, 19, 11-12. (d) 1 Cor. 7, 25. (e) 1 Cor. 7, 40. (f) 2 Cor. 8, 10

în scris, referitoare la acest păcat, totuşi, se întorceau şi se depărtau de el ca de un lucru urâcios lui Dumnezeu şi necinstit.

Când a venit Patriarhul Iacob în Sichem, cetatea sichemenilor, atunci Sichem fiul Hevitului Hamor, stăpânitorul ţării Canaanului, răpind pe Dina, fiica Patriarhului, s-a culcat cu ea, a stricat-o şi a necinstit-o. Fiii lui Iacob: "Simeon şi Levi, auzind de aceasta, prin vicleşug au omorât pe Sichem şi pe toţi sichemitenii, răpindu-le şi averile lor. Auzind Iacob despre aceasta s-a tulburat foarte şi mustrând cu asprime pe fiii săi, Simeon şi Levi, le-a zis:

– Voi m-aţi nenorocit, făcându-mă urât înaintea locuitorilor ţării acesteia: cananeenilor şi ferezeilor, care adunându-se împotriva mea, mă vor pierde pe mine şi pe casa mea.

Simeon şi Levi răspunzând au zis:

– Da ce? Ai fi primit ca să aibă sichemitenii pe sora noastră ca pe o curvă?

Bătrânul Iacob, omul lui Dumnezeu, auzind acestea s-a liniştit, socotind uciderea sichemitenilor drept pedeapsă a păcatului curviei. Atunci însuşi Dumnezeu arătându-I-Se a gonit frica de la dânsul, poruncindu-i ca să se depărteze de acolo şi aşa să scape de primejdie.

– Scoală-te, suie-te în Betel, locuieşte acolo şi ridică acolo Altar Dumnezeului ce ţi s-a arătat... (a).

Încă şi hotărârea Patriarhului Iuda (unul din cei 12 patriarhi, fii ai lui Iacob) cea asupra văduvei Tamara, nora sa, dovedeşte cât de mare păcat socoteau binecredincioşii cei mai-nainte de lege, pe păcatul curviei. Când oarecare venind, au zis către dânsul:

– A curvit Tamara, nora ta şi iată are în pântece din curvie, atunci nici legătura rudeniei nu l-a îmblânzit pe dânsul, nici dragostea către fiii lui cei răposaţi, foştii bărbaţi ai Tamarei, nu l-au făcut pe el pogorâtor; ci îndată a hotărât să o ardă pe ea.

– Scoateţi-o pe ea afară ca să fie arsă (b).

Dacă acest păcat – va zice cineva – se judeca vrednic de atâta pedeapsă, cum acest Iuda l-a săvârşit cu nora sa Tamara, necunoscând-o pe dânsa; ci socotind-o că este curvă? Iuda ca un Judecător a osândit păcatul; iar ca un om a greşit... Pentru aceasta el şi-a cunoscut păcatul său, şi l-au mărturisit înaintea celor ce-o osândise, zicând:

– Ea este mai puţin vinovată decât mine... (c).

(a) Fac. 34; 35. (b) Fac. 38, 24; comp. Lev. 21, 9; 2 Lege 22, 21. (c) Fac. 38, 26

Domnul Dumnezeu vrând a da poporului israelit (în luna a treia după scoaterea din Egipt) poruncile Sale prin Moise alesul Său, a poruncit acestuia mai înainte cu trei zile să sfinţească întreg poporul, să-şi spele toţi hainele şi să fie curaţi. Moise pogorându-se din Sinai, a sfinţit poporul, şi-au spălat toţi hainele şi aşa s-au curăţit. Moise le-a zis:

– Fiţi toţi gata, bine curăţiţi. Nimeni să nu se atingă de vreo femeie. Aşa curăţiţi şi sfinţiţi, le-a rânduit anumite hotare, până unde să se apropie de munte, şi să nu se suie pe munte ca să nu moară. D.p.: aşa cum la noi în Sfintele Biserici le e hotărât mirenilor şi mai ales mirencelor a nu intra în Sfântul Altar (†), unde se lucrează cele Dumnezeieşti (a).

A treia zi tot muntele s-a arătat foarte înfricoşat, cu văpăi de foc arzător, fum ce se suia până la cer, nori, fulgere şi tunete şi sunete puternice de trâmbiţe făceau să vuiască şi să se cutremure văile şi munţii acelor ţinuturi, aşa, încât de departe privind s-a înfricoşat întreg poporul israelit, rămas acolo la poalele muntelui, minunându-se de cele ce vedea şi auzea. Moise împuternicit cu Dar Dumnezeiesc, s-a suit sus la Domnul Dumnezeu ce Se pogorâse în norii luminoşi deasupra Sinaiului, Care i-a dat zece porunci privitoare la iubirea de Dumnezeu şi aproapele şi alte porunci şi rânduieli Sfinte (b). Vedeţi? În Vechiul Testament la pregătirea pentru primirea Legii Sfinte, Israel, spre a deveni şi a fi preoţie împărătească şi neam Sfânt, spre a asista din depărtare la primirea poruncilor Divine, a trebuit a se curăţi, a se sfinţi şi a nu se atinge de femei. Cu cât mai mult se cere aceasta de la noi, Israelul cel Nou, sau poporul creştinesc? Cu atât mai mult, cu cât Legea Darului, Biserica lui Hristos Dumnezeu şi Jertfa Euharistică a Noului Testament, sunt foarte mult superioare celor din Vechiul Testament de pildă: aşa cum împăratul e superior umbrei sale. Vedeţi? Că şi celor căsătoriţi când se apropie de sfinţeniile Domnului nu le e îngăduit de a se atinge de femei cu împreunare trupească, decât în anumite zile: marţi şi joi, când nu-i post ori sărbătoare mare cu ţinere... Şi atunci numai pentru facerea de copii, altfel se numeşte

---

(†) Numai Monahilor şi Monahiilor curate li s-au dat voie în Bisericile Mănăstirilor sau schiturilor lor unde vieţuiesc, când servesc a intra în Sf. Altar; (15 Nichifor întrebarea I-a a lui Nicolae al Constantinopolului, 14 Sin VI şi povăţuirile Liturghierului) cu hotărârea de a nu se atinge de Sfânta Masă sau de Dumnezeiescul Jertfelnic, spre a nu cădea în păcat de moarte. Atingerea, lucrarea sau curăţirea Sfintei Mese este rezervată numai Preoţilor, Diaconilor şi Ipodiaconilor. (a) Can, 69 sin, VI icum. 44 Laodiceea. (b) Ieş. 19

desfrâu sau curvie... Iată și de aici se poate vedea cât de mare păcat este curvia, preacurvia, sau păcătuirea cu femei străine, nelegitime. De aici vedem cât de bine este a ne ține cu înțelepciune de porunca Divină și de sfatul apostolesc: *"Nu te atinge, nici gusta... ca să scapi de moarte"* (a).

După primirea Legii în Sinai și trecerea câtorva zeci de zile, o parte din israeliți și venetici s-au idolatrizat prin facerea unui vițel de aur după chipul boului Apis, căruia i se închinau egiptenii idolatri. Acolo la poalele Muntele Sinai, s-au idolatrizat aceia cărora li se dăduse sfințenia: mâncând, bând, chiuind și jucând în jurul vițelului (b). Dumnezeu atunci așa de mult S-a mâniat pe popor, că a voit să-l piardă acolo. Fiind îmblânzit de Moise, Domnul i-a poruncit să plece de acolo cu popor cu tot. Poporul să dezbrace de pe ei toate hainele frumoase și toate podoabele. *"Du-te de aici tu și poporul tău, dezbrăcați de pe voi toate hainele cele frumoase și toate podoabele voastre* (ispititoare și provocatoare desfrâului) *și voi vedea ce voi face cu voi"* (c). Vedeți? Dumnezeu impune lui Moise a pleca din locul unde păcătuise și a dezbrăca de pe ei hainele și podoabele acelea cu care se idolatrizaseră: mâncând, bând și jucând. El le-a poruncit a pleca din locul acela și a lepăda hainele și podoabele acelea, provocatoare idolatrizării și curviei. De câte ori în duminici și sărbători, ba chiar în praznicile împărătești: la Paști, Înălțare, Rusalii, Schimbarea la Față, Adormirea Maicii Domnului, Nașterea Domnului, la Sf. Vasile și Tăierea împrejur, la Sf. Botez, pe la zile onomastice, pe la nunți și botezuri cu cumetrii, noi, majoritatea purtătorilor de nume creștinesc, nu ne-am idolatrizat ca și evreii în pustia Sinaiului, mâncând, bând, cântând ori ascultând cântece curvești, jucând și chiuind??? Astăzi, când vedem mânia Domnului apăsând asupra noastră copleșitor, trebuie a ne depărta de crâșme, de localurile de dezmăț sufletesc și de alte teritorii diavolești și a lepăda de pe noi orice lux, mode șuchiate și podoabele idolești: inele, cercei, brățări, mărgele, lănțișoare, hurmuzuri, coliere, salbe și alte fleacuri satanicești, care provoacă sufletele neîntărite la această urâcioasă patimă a curviei.

Când Dumnezeu în muntele Sinai a dat legea cea scrisă, atunci atât de arătat și atât de doveditor a legiuit desăvârșita depărtare de acest păcat, încât nimeni nu este care să nu înțeleagă Dumnezeiasca poruncă dată contra păcatului acestuia: *"Nu va fi curvă* – zice El –

(a) Fac. 2, 16-17; Cols. 2, 21. (b) Ieș. 32; 1 Cor. 10, 7-8. (c) Ieș. 33, 1-6

din fiicele lui Israel şi nu va fi cel ce curveşte din fiii lui Israel" (a). Oare ce poate fi mai arătat, mai înţeles şi mai clar decât aceasta? Dumnezeu însă a mai arătat Sfatul Său şi din lucruri. Uciderea e mare păcat, e o călcare a poruncii Dumnezeieşti a VIII-a din Decalog. Pe ucigaşi îi pedepseşte Dumnezeu foarte aspru, fiindcă glasul sângelui celui ucis strigă către Dumnezeu, cerând izbândire asupra ucigaşilor săi: *"Glasul sângelui fratelui tău strigă către Mine izbândire"* (adică să vă pedepsesc) (b). Cu toate acestea, uciderea făcută de Finees, care a ucis pe Zimvri şi pe Hasvi, care curveau în faţa israeliţilor ce plângeau (demoralizându-i), Dumnezeu i-a socotit-o lui întru dreptate. *"Şi s-a sculat Finees şi a făcut judecată, îmblânzind pe Domnul şi a încetat bătaia. Aceasta i s-a socotit lui întru dreptate, în neam şi în neam, până în veac"* (c). Vedeţi? Nu numai dreptate i-a socotit Dumnezeu lui Finees râvna aceasta; ci şi râvnă Dumnezeiască. Drept aceea, El a învrednicit pe Finees împărăteştii Preoţii. Şi va fi lui – a zis Dumnezeu pentru Finees – şi seminţiei lui după dânsul, aşezământ veşnic de Preoţie; pentru că a râvnit Dumnezeului său şi S-au îmblânzit pentru fiii lui Israel".

Dacă vom deschide cărţile Legilor Darului vedem într-însele hotărârea cea pentru păcatul acesta dată de Unul Născut Fiul lui Dumnezeu. El a legiuit că şi singura poftă a unui păcat ca acesta, măcar deşi nevăzut, neuneltit şi nelucrat, întină sau pângăreşte cu totul pe sufletul acela poftitor. *Auzit-aţi că s-a zis celor de demult: "Să nu preacurveşti". Iar Eu zic vouă, că tot cel ce caută la femeie spre a o pofti pe ea, a preacurvit cu dânsa în inima sa* (d). În aceste cărţi vedem că şi purtătorii de Duh, Apostolii, când au scris punerea de Lege, cea dintâi şi pe scurt, au lăsat sub tăcere multe altele pentru scurtarea cuvântului; iar pe depărtarea păcatului acestuia din mijlocul adunării creştinilor, au legiuit-o ca din gura Duhului Sfânt, legiuind şi propovăduind: *"Că s-au părut* – zice – *Duhului Sfânt şi nouă, ca mai mult nici o greutate să se pună peste voi, afară de acestea, care sunt mai de nevoie: să vă feriţi de cele jertfite idolilor, de sânge, de sugrumat şi de curvie; de care de vă veţi păzi pe voi, bine veţi face..."* (e).

Toate acestea – zici – adevărate sunt. Ele sunt cunoscute încă nu numai de Pavel, ci şi de mulţi alţii. Dar pentru ce, nimeni altul, nici

(a) 2 Lege 23, 17. (b) Fac. 4, 10. (c) Ps. 105, 30-31; comp. Num. 25. (d) Mt. 5, 27-28. (e) F. Ap. 15, 28-29

prooroc, nici Apostol, n-au zis, nici au hotărât asupra acestui păcat, câte a zis şi hotărât Pavel? Pentru că Dumnezeu l-a trimis pe Pavel să propovăduiască Evanghelia la neamurile idolatre. “*Mergi* – a zis Domnul către el – *că Eu te trimit pe tine la neamuri departe*”. Drept aceea şi el pe sineşi Apostol al neamurilor se numea: “*Că vouă zic* – neamurilor – *întrucât sunt eu al neamurilor Apostol, slujba mea o slăvesc*”. Precum ştim bine neamurile erau dedate la multe şi felurite păcate, prin urmare ele erau foarte mult robite acestui păcat. Neamurile păgâne nu numai că nu socoteau păcatul acesta a fi necinste, ba încă îl şi zeificau. Astfel ei aveau şi dumnezeoaie ca apărătoare, îndemnătoare şi învăţătoare. Corintenii cu păcatul curviei covârşeau pe toate celelalte neamuri păgâne, având afierosite în capiştea Afroditei mai mult decât o mie de curve de obşte. O mare parte din acestea erau foarte bogate din câştigul acestei nelegiuiri şi vestite în toată Elada. Deci, fiindcă neamurile, şi mai ales corintenii făceau dumnezeu pe păcatul acesta, zeificând aceste scârboşenii şi urâciuni, pentru aceasta Sf. Ap. Pavel ca un zelos Apostol şi luminat Dascăl al neamurilor, spre a şterge pierzătoarea rătăcire şi obişnuinţă din părinţi şi din creştere răsădită în inimile lor, cu scopul de a opri pornirea cea cu greu de oprit a tuturor celorlalţi oameni, către această urâtă necurăţenie, luminându-se de Dumnezeu, a pedepsit arătat pe corinteanul care curvise cu maşte-sa. Insuflat de Dumnezeu pe lângă multele vorbiri, a scris mai cu de-amănuntul privitor la acest păcat urâcios arătând împrejurările, greutăţile şi vătămările lui.

Iubiţi fraţi şi binecredincioşi fii duhovniceşti! Dacă în cetăţile închinătorilor de idoli, s-ar afla mii de curve, nu-i nimic vrednic de mirare. Ei nu numai că nu aveau nici legi şi nici dascăli care să oprească păcatul acesta; ci acei rătăciţi aveau încă şi dumnezei curvari şi preacurvari, apărători ai curviei. Dar vrednic de mirare e când şi în cetăţile creştinilor se află curve. Aşa, în vremurile noastre auzim sau vedem pe unii, prăpădindu-şi averile şi pierzându-şi sănătatea lor în casele de curvie. Pe alţii îi vedem cum fără frică şi ruşine, trăiesc împreună în concubinaj şi împreună se strică cu străine şi nelegiuite femei. Creştinii învăţaţi în Dumnezeiasca Lege, cei legiuiţi după Dumnezeiasca Evanghelie, cei catehizaţi de învăţătura purtătorilor de Dumnezeu Apostoli şi mai cu seamă de învăţătura cea insuflată de sus a Apostolului Pavel, cei luminaţi cu sfătuirea fericiţilor Părinţi şi dascăli; creştinii care cunosc şi cred cum că mare este păcatul curviei

şi cum că osândă înfricoşată aşteaptă pe curvari, ei ocrotesc curve şi le bagă prin casele lor, unde păcătuind cu ele nici nu se ruşinează, nici nu se tem! Acesta cu adevărat este lucru de mirare, această faptă, afară de tot cuvântul, e vrednică de toată munca.

Creştine! Tu din ceasul acela din care te-ai încredinţat Sfântului Botez, s-a sfinţit nu numai sufletul tău; ci şi trupul tău. sufletul tău s-a făcut fiică a lui Dumnezeu şi trupul tău mădular al Domnului nostru Iisus Hristos. Deci, cum îndrăzneşti să faci mădularele lui Iisus Hristos mădulare ale curviei, tu care din ceasul acela din care ai ieşit din Dumnezeiasca scăldătoare te-ai făcut Biserică a Preasfântului Duh? Cum nu te înfricoşezi? Tu prin curvie strici Biserica Preasfântului Duh, adică corpul tău creştinat şi înfiat lui Dumnezeu? Nu auzi înfricoşarea glasului apostolesc ce zice: *"Oricare va strica Biserica lui Dumnezeu, strica-l-va pe acela Dumnezeu"* (a). Cum nu te îngrozeşti de înfricoşatul Divan al lui Dumnezeu, Care va osândi pe curvari şi pe preacurvari? *"Iar pe curvari şi pe preacurvari, îi va judeca Dumnezeu"* (b). Nu auzi pe Domnul Dumnezeu şi Stăpânul tău zicând: *"Niciodată să nu dezlegi frâul întregii tale înţelepciuni, nici să stingi făclia Dumnezeieştilor Mele Legi, care te luminează pe tine spre înfrânarea şi stăpânirea poftei celei trupeşti?" "Să fie* – zice – *mijloacele voastre încinse şi făcliile aprinse"*.

Da, zici tu, dar focul trupeştii pofte mă arde şi neputând a răbda aprinderea, mă povârnesc în prăpastia păcatului acestuia. Aceasta ştiind-o înţeleptul Pavel, doctoreşte patima curviei, zicând: *"Iar pentru curvie, fiecare să-şi aibă femeia sa şi fiecare femeie să-şi aibă bărbatul său"* (c). Acest de trei ori fericit Apostol şi dascăl luminător al Bisericii şi pe nuntă o laudă, zicând: "Cinstită este nunta şi patul nespurcat". Dar iată că şi aici cârteşte păcătosul, zicând: "Eu n-am posibilitatea să hrănesc femeie şi copii!" Ascultă-mă, rogu-te: Dacă oarecare împărat pământesc ar fi făgăduit ţie toate cele spre trebuinţa ta şi a femeii şi a copiilor tăi, oare te-ai fi îndoit? Oare ai fi zis: N-am posibilitate să hrănesc femeie şi copii? Tu nici nu te-ai fi îndoit, nici nu ai fi zis nişte cuvinte ca acestea. Cunoaşte bine, creştine îndoielnic şi împuţinat în credinţă, că: Împăratul Ceresc, Acela în a Cărui mână Atotputernică sunt marginile pământului *"Şi înălţările munţilor ale Lui sunt. Că a Lui este marea şi El a făcut-o pe ea, şi uscatul mâinile Lui l-au zidit"* (d).

(a) 1 Cor. 3, 17. (b) Evr. 13, 4. (c) 1 Cor. 7, 2. (d) Ps. 94, 4-5

Acesta singurul Preaputernicul şi Atotstăpânitorul Cel prea nemincinos Dumnezeu, te sfătuieşte pe tine zicând: Caută Împărăţia Mea şi umblă pe drumul faptelor bune, şi Eu îţi voi da ţie pe toate câte sunt spre trebuinţa ta. "*Căutaţi* – zice – *mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui, şi acestea toate se vor adăuga vouă*" (a).

Auzi cât de arătată este făgăduinţa lui Dumnezeu? Auzi cât de bogată e darea? Pe toate le făgăduieşte să le dea: "*Şi acestea toate se vor adăuga vouă*". Deci, pentru ce te îndoieşti? Pentru ce eşti puţin credincios? Pentru ce te temi? Dumnezeu este Cel ce Se făgăduieşte. Când păcătuieşti, atunci teme-te de foame, de golătate şi de orice altă pedeapsă. Când însă fugi de păcat şi lucrezi fapta cea bună, atunci nicidecum nu te teme şi nimic nu te îndoi, pentru că Dumnezeu: "*Voia celor ce se tem de Dânsul va face şi rugăciunea lor va auzi, şi-i va mântui pe dânşii...*". "*Mai tânăr am fost* – zice Sfântul Psalmist, Prooroc-împăratul – *şi am îmbătrânit şi n-am văzut pe dreptul părăsit, nici sământa lui cerând pâine*" (b).

DEZBRĂCAREA DE PĂCAT ŞI ÎMBRĂCAREA ÎN VIRTUTE E CU PUTINŢĂ

Cu cât îi este cu neputinţă melcului a străbate cu iuţeală văzduhul în zbor asemenea şoimului, vulturului ori rândunelelor; aşa de greu se pare oamenilor trupeşti a se transforma în oameni duhovniceşti. Cerescul cugetător Pavel legiuieşte să ne dezbrăcăm de omul cel vechi, adică de tot păcatul şi să ne îmbrăcăm în omul cel nou, făcând numai fapte bune. Acestea să le înnoim şi cât putem mai mult să le înmulţim, până ce vom deveni asemenea cu Chipul cel dintâi, adică cu însuşi Dumnezeu, Care ne-a zidit pe noi îndoit, după Chipul şi Asemănarea Sa (c).

Această transformare, din omul cel vechi în omul cel nou, adică din om vicios în om virtuos, din om întunecat şi rău, în om luminat şi bun, este o lucrare, pe cât mai grea de îndeplinit, cu atât mai preţioasă, înaltă şi Dumnezeiască.

(a) Mt. 6, 23. (b) Ps. 144, 20; 36, 25. (c) Fac. 1, 26-31; 2, 7; 3, 1; 9, 8; Cols. 3, 10; Înţ. Sol. 2, 23-24; Gal. 3, 27; Ioan 3, 1-2

La aceasta, multă lume o vedem ridicându-se şi protestând: "Dar cine are ochi atât de ageri, larg-văzători şi aşa de luători-aminte, ca să scape de nenumăratele şi viclenele curse ale vrăjmaşului? Cine poate să aibă atâta bărbăţie şi iscusinţă, ca să rămână nerănit de atâtea săgeţi purtătoare de foc, pe care în tot ceasul le aruncă cu duiumul asupra noastră diavolii, vrăjmaşi ai mântuirii neamului omenesc? Cine-i acela care petrecând în atâta lume amăgitoare, să fie atât de mare la minte, ca să defaime bogăţia ca pe o nimica, să nesocotească slava lumească, să calce în picioare amăgirile de tot felul, şi să-şi întoarcă faţa de la bunătăţile pe care le făgăduieşte lumea? Cine-i acela care, purtând trupul acesta turbat, este atât de înalt şi înălţat, ca nici de valurile poftelor îndulcitoare să nu se ude, nici de focul mâniei să nu se ardă? Cine poate – zic ei – să biruiască pe nişte vrăjmaşi ca aceştia şi să se păzească atât de nespurcat şi curat şi de toată fapta bună plin, încât să se facă pe sineşi Icoană Vie a Dumnezeului Celui mai persus de toate şi desăvârşit în tot binele?"

Iubiţii mei fraţi şi fii duhovniceşti în Domnul nostru Iisus Hristos. Acestea toate omul nu le poate împlini numai cu puterile sale proprii, însă cu Darul şi ajutorul lui Dumnezeu le poate săvârşi. Pildă vie avem pe toţi Sfinţii Bisericilor Vechiului şi Noului Testament. Privitor la dezbrăcarea noastră de omul cel vechi al păcatului şi îmbrăcarea în omul cel nou al strălucitelor virtuţi, cuvintele Apostolului Pavel: "*Dezbrăcaţi-vă de omul cel vechi, împreună cu faptele lui şi vă îmbrăcaţi în omul cel nou, care se înnoieşte spre cunoştinţă după Chipul Celui ce l-a zidit*" (a) sunt cuvinte ale Domnului Hristos. Învăţătura Apostolului Pavel şi legiuirea lui Dumnezeu e una şi aceeaşi. Dacă cercetăm Sfânta Evanghelie, nu vedem altceva într-însa fără numai porunci mai înalte decât neputincioasele facultăţi ale firii omeneşti. Nimic altceva nu auzim acolo, fără numai cuvintele dumnezeieşti, care ne învaţă să ne dezbrăcăm de omul cel vechi şi să ne îmbrăcăm în omul cel nou. Astfel Mântuitorul lumii prin înfricoşări, opreşte pornirile mâniei, zicând: "*Cel ce în deşert se mânie pe fratele său, vinovat va fi judecăţii*" (b). El izgoneşte departe din gura noastră tot felul de ocară şi defăimare a aproapelui, propovăduind: "Oricare va zice fratelui său, prostule, (deşertule, nătărăule, etc.) vinovat va fi soborului; iar care va zice, nebunule, vinovat va fi

(a) Fac. 1, 26-31; 2, 7; 3, 1; 9, 8; Cols. 3, 10; Înţ. Sol. 2, 23-24; Gal. 3, 27; Ioan 3, 1-2. (b) Mt. 5, 22

gheenei focului" (Ibid). Ceva mai mult, mai înțelept şi mai desăvârşit edificator, El legiuieşte şi depărtarea de păcătoasele pofte trupeşti, zicând: *"Ați auzit că s-a zis celor de demult să nu preacurveşti. Dar Eu zic vouă; că tot cel ce priveşte la femeie spre a o pofti pe ea, atunci a şi preacurvit cu dânsa în inima sa"* (a).

Dacă rudenia mea pe care o iubesc ca pe lumina ochilor mei, ori prietenul meu care îmi este trebuitor ca mâna cea dreaptă, ori ca piciorul meu cel drept, mă sminteşte pe mine şi-mi vatămă sufletul meu, Mântuitorul îmi porunceşte să-l depărtez, să-l tai desăvârşit de la mine. *"Dacă ochiul tău cel drept te sminteşte, scoate-l şi aruncă-l de la tine. Dacă mâna ta cea dreaptă, sau piciorul tău te smintesc, taie-le şi aruncă-le de la tine, că mai bine îți este ție a intra în viață numai cu un ochi sau ciung, sau şchiop, decât amândoi ochii sau amândouă mâinile ori picioarele având, să fii aruncat în focul gheenei"* (b).

El voieşte ca să nu ne jurăm nicidecum; ci cuvântul nostru să aibă atâta încredințare şi putere adeveritoare, încât să nu avem nici o trebuință de jurăminte. *"Ați auzit că s-a zis celor de demult să nu juri strâmb; ci să dai Domnului jurămintele tale, Eu însă zic vouă: Să nu vă jurați nicidecum... ci să fie cuvântul vostru aşa, aşa; nu, nu; pentru că ce este mai mult decât aceasta, de la cel rău este"* (c).

Domnul cere de la noi mare răbdare şi suferire de rău. *"Ați auzit că s-a zis: ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte. Eu însă zic vouă: Să nu stați împotriva celui rău; ci de te va lovi cineva peste fața obrazului cea dreaptă, întoarce-i lui şi pe cealaltă"* (d). Se cere de la noi multă simplitate, defăimare şi lepădare chiar şi de lucrurile sau strictul necesar al vieții acesteia. Ca să scapi – zice El – de prigonitorii tăi şi de judecăți cu feluritele apăsări păcătoase, mărturii şi jurăminte împovărătoare, *"lasă-ți şi cămaşa ta, celui ce voieşte să-ți ia haina ta"* (e). El cere osârdie pentru dragostea aproapelui. "Cel ce te va sili pe tine o milă de loc, mergi cu dânsul două; celui ce cere de la tine dă-i şi de cel ce voieşte să se împrumute de la tine, nu te depărta" (f).

Pentru dezbrăcarea de omul vechi şi îmbrăcarea în Omul cel nou, El ne cere a mări dragostea noastră până la desăvârşire, încât să iubim şi pe vrăjmaşii noştri, zicând: *"Ați auzit că s-a zis celor de demult: "Să iubeşti pe aproapele tău şi să urăşti pe vrăjmaşul tău"*. Eu însă

(a) Vers. 27. (b) Mt. 5, 19-30; 18, 6-9. (c) Mt. 5, 33-37. (d) vers 38-39. (e) Vers. 40. (f) Vers. 41-42

vă zic vouă: *"Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blesteamă pe voi, bine faceți celor ce vă urăsc pe voi și vă rugați pentru cei ce vă supără și vă gonesc pe voi, ca să fiți fii ai Tatălui vostru din ceruri..."* (a). Toți câți le fac pe acestea, aceia cu adevărat se dezbracă de omul cel vechi și se îmbracă în omul cel nou, în Iisus Hristos, așa cum s-a făgăduit la Sf. Botez și la Sf. Spovedanie. De aici vedem că, cuvintele Sf. Ap. Pavel: *"Dezbrăcându-vă de omul cel vechi împreună cu faptele lui; și îmbrăcându-vă în omul cel nou..."*, sunt cuprinderea pe scurt a cuvintelor Mântuitorului celor întinse în Sfânta Evanghelie.

Dar pentru aceste stăpânești cuvinte, oare ce zic călcătorii poruncilor Divine? Ei, după multe și felurite chipuri părtinitoare loruși, își liniștesc tulburarea conștiinței lor și dorm liniștiți somnul morții sufletelor lor. Unii își domolesc mustrarea conștiinței lor nălucindu-și cum că acestea nu sunt porunci dumnezeiești; ci numai niște simple sfaturi. Și că oricare le va păzi pe acestea se sfințește; iar care le va lepăda pe ele, nicidecum nu păcătuiește. Alții socotesc că Dumnezeu a legiuit acestea nu pentru oamenii mireni; ci pentru Monahii și Pustnicii care voiesc a se desăvârși în fapte bune. Alții gândesc că împlinirea acestora este lucru cu neputință oamenilor și alții iarăși multe și felurite motivări pricinuind după ale lor socoteli și plăceri personale plăsmuind, amăgindu-se se odihnesc. Adevărul însă e unul singur; că acestea nu sunt sfaturi care privesc numai pe cei care doresc desăvârșirea; ci sunt porunci deobște date tuturor și potrivite pentru toți. Cei ce le calcă pe ele se fac nevrednici Împărăției lui Dumnezeu; fiindcă împlinirea acestora nu e lucru cu neputință; ci este prea cu putință tuturor celor ce voiesc. Ascultați dovada adevărului acestuia.

Când Domnul nostru Iisus Hristos a dat Sfintele Sale porunci, cele pentru buna desăvârșire a omului, a lăsat voia fiecăruia liberă, ca ori să le împlinească pe ele și să devină desăvârșit sau om nou; ori să le treacă cu vederea și să rămână nedesăvârșit sau om vechi, omul păcatului. Acestea ni le-a arătat nouă prin răspunsul Său către tânărul acela bogat, care după ce a mărturisit că a păzit toate Dumnezeieștile porunci din tinerețile lui, îl întreabă pe Domnul, ce îi mai lipsește: *"Ce îmi mai lipsește?" "Dacă voiești să fii desăvârșit* – i-a zis Domnul – *mergi, vindeți averile tale și le dă săracilor și vei avea comoară în*

(a) Vers. 43-48

cer şi vino, ia-ţi crucea şi-Mi urmează Mie" (a). Vezi că aceasta înseamnă: *"Dacă voieşti?"* Aceasta nu înseamnă poruncă; ci sfat.

Asemenea, sfat este şi Cuvântul Domnului pentru feciorie. Astfel vorbind El despre cei scopiţi sau despre fameni, n-a dat nici poruncă, nici hotărâre, ca toţi şi toate să feciorească; ci a zis aşa: *"Cel ce poate cuprinde, să cuprindă"*. De aici vedem clar, că a lăsat alegerea fecioriei şi a nunţii la bunăvoinţa noastră. Aceasta a întărit-o şi slăvitul Ap. Pavel, zicând: *"Iar pentru fecioare, porunca Domnului nu am; dar sfat dau, ca un miluit de Domnul a fi credincios"*. Pândeşte caracterul săvârşirii şi răsplătirile cele ce se dau pentru dânsa: *"De voieşti să fii desăvârşit, mergi, vindeţi averile tale şi le dă săracilor; şi vei avea comoară în cer. Şi vino de-Mi urmează Mie"*. Precum vedem aici, caracterele săvârşirii sunt trei:

1) Părăsirea desăvârşită a tuturor lucrurilor lumeşti: *"Mergi, vinde-ţi averile tale"*.

2) Dragostea cea desăvârşită către aproapele: *"Şi le dă săracilor"*.

3) Afierosirea cea desăvârşită către Dumnezeu: *"Ia-ţi Crucea şi vino de-Mi urmează Mie"*. După acestea urmează răsplătirea pentru desăvârşire, adică dobândirea plăţii cereşti, a comorilor nepieritoare în cer: *"Şi vei avea comoară în ceruri"*.

Prin comoara aceasta, El ne-a arătat pe covârşirea Dumnezeieştii Slave, pe care o vor dobândi cei ce au umblat pe drumul săvârşirii, în care au suferit mult şi multe. Aceasta reiese şi din frumosul tropar ce se cântă la prohodirea repauzaţilor fii şi fiice ai Sf. Biserici creştine ortodoxe: *"Cei ce aţi umblat pe calea cea strâmtă şi cu chinuri* (scârbe, suferinţe), *toţi care în viaţă Crucea ca jugul aţi luat şi Mie Mi-aţi urmat cu credinţă, veniţi de luaţi darurile care am gătit vouă şi cununile cereşti"*. Iar când a învăţat Mântuitorul nostru Iisus Hristos pe acelea care mai sus le-am pomenit, atunci mai întâi ne-a arătat că acestea sunt pe lângă sfaturi şi porunci, zicând: *"Deci ori care va dezlega, strica, unele din aceste porunci mai mici şi va învăţa aşa* (întors, altfel) *pe oameni, acela mai mic se va chema în Împărăţia Cerurilor; iar cel ce va face şi va învăţa* (drept aşa cum am sfătuit şi poruncit Eu) *acela mare se va chema în Împărăţia Cerurilor!"* (b).

Apoi numindu-le pe ele dreptate, a zis cum că dacă o dreptate ca aceasta a noastră nu va covârşi pe aceea a cărturarilor şi a fariseilor,

---

(a) Mt. 19, 21; 6, 20-21; Mc. 10, 20-21. (b) Mt. 5, 19

vom afla încuiată Uşa Împărăţiei Cereşti. *"Că zic vouă: că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor şi a fariseilor, nu veţi intra în Împărăţia Cerurilor"* (a). Vezi pe lângă acestea, căci, când le-a învăţat pe acestea, n-a mai zis: *"Cel ce poate cuprinde, să cuprindă"*; ci le-a grăit pe ele prin graiuri poruncitoare, înfricoşând pe cei ce le calcă, cu judecata, cu soborul şi cu gheena focului, adică cu munca sau cu iadul vremelnic şi veşnic.

După ce Domnul ne-a învăţat acestea, îndată a zis: *"Deci fiţi voi desăvârşiţi, precum şi Tatăl vostru Cel din Ceruri desăvârşit este"*. Din cele arătate reiese clar, că pentru desăvârşire a grăit Domnul acestea, nu pentru săvârşirea faptei bune; ci pentru împlinirea sau săvârşirea poruncilor Legii Noi a Harului. Apostolii, Evangheliştii şi Domnul ne arată clar în Dumnezeiasca Sa Evanghelie şi scrierile apostolice, că poruncile legii vechi (b) erau nedesăvârşite. *"Aşa de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât şi pe Fiul Său, Unul-Născut, L-a dat, ca tot cel ce crede într-Însul să nu piară; ci să aibă viaţă veşnică... Din plinătatea Lui noi am luat Har după Har..."*.

„Legea nimic n-a săvârşit; iar Hristos prin legiuirile Sale le-a dat lor săvârşire, prin care ne apropiem şi ne unim cu Dumnezeu" (c). Pentru aceasta adevereşte însuşi Mântuitorul că a venit în lume, nu ca să strice legea mozaică ori învăţătura prooroocească; ci ca să împlinească lipsurile acestora zicând: *"Să nu socotiţi că am venit să stric Legea sau Proorocii. N-am venit să stric, ci să împlinesc"* (d).

Legea a oprit uciderea, judecata hotărăşte împotriva ucigaşilor, însă Domnul Hristos a oprit şi mânia cea împotriva aproapelui, judecată rânduind asupra celui ce se mânie. *"Aţi auzit că s-a zis celor de demult"*, adică aţi auzit că s-a propovăduit de lege, celor din lege: *"Nu vei ucide, iar care va ucide, vinovat va fi judecăţii"; iar Eu zic vouă, că tot cel ce se mânie asupra fratelui său în deşert, vinovat va fi judecăţii"*. Iată cu ce chip a dat legii săvârşirea. Şi după ce a învăţat cele ce plinesc legea, atunci a propovăduit pe aceia: *"Deci, fiţi voi desăvârşiţi..."*. Eu – zice – am făcut legea desăvârşită şi dacă voi o veţi plini pe ea aşa desăvârşit, veţi fi desăvârşiţi păzitori ai acesteia, precum şi Tatăl Meu Cel Ceresc în toate lucrurile Sale mai presus de desăvârşire este.

Toţi oamenii care zic, cum că împlinirea poruncilor acestora este lucru peste putinţa lor, aceia hulesc hotărârea lui Dumnezeu, poate

(a) Vers. 20. (b) V. Test.. (c) Ioan 3, 16; 1, 16-17; Evr. 7-10. (d) Mt. 5, 17

necunoscând ei greutatea hulei acesteia. Căci pentru o pricină ca aceasta, de nevoie urmează aceia cum că Dumnezeu ori că este neînvăţat, de vreme ce n-a cunoscut că porunceşte cele peste putinţă; ori că este vrăjmăşuitor şi nedrept, căci a rânduit cele cu neputinţă, ca să osândească pe cei ce nu vor putea a le împlini pe ele. Şi aceasta şi aceea, amândouă întocmai sunt hule, care pe toate celelalte hule le covârşesc. Dar adevărul este că: Dumnezeu nu e nici neînvăţat, adică nedesăvârşit, nici vrăjmăşuitor, adică pătimaş; ci este cu totul înţelept, cu totul mai presus de desăvârşire, mai presus de bunătate, prea drept, prea nepătimaş.

Dar ce încheiem din toate acestea? Mai întâi încheiem cum că cuvântul acesta al Ap. Pavel: *"Dezbrăcându-vă de omul cel vechi împreună cu faptele lui şi îmbrăcându-vă în omul cel nou, care se înoieşte spre cunoştinţă, după Chipul Celui ce l-a zidit"*; şi învăţătura Mântuitorului nostru Iisus Hristos cea mai sus întinsă, în toate sunt împreună glăsuite. Şi precum stăpâneasca învăţătură nu e numai sfat; ci legiuire; aşa şi apostolescul cuvânt nu este numai sfătuitor; ci şi poruncitor. Al doilea, că precum împlinirea aceleia, aşa şi plinirea acestuia, nu este lucru cu neputinţă. Şi al treilea, că întocmai vinovaţi se fac şi cei ce pe aceea nu o ascultă şi cei ce pe acesta nu-l păzesc.

Dar măcar deşi nu este cu neputinţă – zici – lucrul plinirii acestora, este însă foarte greu pentru slăbiciunile trupului nostru. Cu adevărat e greu. Pentru aceasta şi Dumnezeu, Care cunoaşte greutatea lucrului, a făgăduit a pune să şadă împreună în Scaunul Său, pe cel ce o va birui pe aceasta. *"Cel ce va birui, zice, îi voi da lui să şadă împreună cu Mine, în scaunul Meu, precum şi Eu am biruit şi stau împreună cu Tatăl Meu în Scaunul Lui"* (a). Mare este greutatea, mari sunt darurile cele pentru cei ce o biruiesc pe ea. *"Cel ce va birui, va moşteni toate şi eu voi fi lui Dumnezeu, şi el va fi Mie fiu"* (b). Săvârşirea tuturor lucrurilor celor mari are mare greutate. De ex.: Care lucru de mult preţ îl câştigă cineva cu înlesnire? Şi care lucru este ori mai de mult preţ, ori mai înalt, decât Împărăţia Cerească? Fie, greu este lucrul! Ca să-l isprăveşti pe el ai trebuinţă de mare bărbăţie, de multă osârdie, de deasă înfrânare, de neadormită luare-aminte, de neîncetată nevoinţă; ci acestea sunt vremelnice, acestea după puţină vreme trec; iar răsplătirea pentru acestea este nesfârşită. Şi care este omul acela care nu rabdă tot felul de osteneli într-un singur ceas, ca să trăiască după

(a) Apc. 3, 21. (b) Apc. 21, 7

aceasta cu totul fericit în cealaltă vreme a vieţii sale? Şi cu toate acestea, nu un ceas; ci toată vremea vieţii noastre, măcar de am trăi ostenind o mie de ani, ca o nimica este, împreună alăturându-se către vremea statorniciei celei veşnice a Împărăţiei lui Dumnezeu, cea gătită pentru cei ce au răbdat nevoinţa grea pentru dânsa. Fie, lucrul este greu, dar este foarte de nevoie, căci dacă nu vom păzi aceste Dumnezeieşti porunci, vom rămâne afară de Dumnezeiasca Împărăţie: *"Că zic vouă,* a zis Domnul, *că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor şi a fariseilor, nu veţi intra în Împărăţia Cerurilor".* Nevoia deşteaptă osârdia, iar osârdia şi pe cele mai grele, uşoare le face.

Dar dacă vei socoti lucrul, precum se cade, vezi apoi că el de la sine nu este atâta de greu pe cât tu ţi-l închipui, ci legile lumii celei stricate, creşterea ta cea rea dată de părinţii ce te-au născut, obiceiul cel răzvrătit şi iubirea de sine cea de tot pierzătoare, îl fac pe dânsul greu. Scoate afară legiuirea cea făcătoare de stricăciune a lumii, goneşte apucăturile rele de mai-nainte ale creşterii tale, aruncă de la tine silnicia relei obişnuinţe, biruieşte iubirea de sine care te tiraniseşte şi atunci vei vedea, cum că nu este foarte greu. Dacă lucrul împlinirii poruncilor ar fi avut atâta greutate, pe cât are, ne închipuim noi cum atâta mulţime nenumărată de oameni au biruit o greutate atât de mare? Pe cele uşoare mulţi, foarte mulţi le isprăvesc, iar pe cele grele foarte puţini. Dar noi vedem aici nu numai mulţime nenumărată, ci şi oameni de toată vârsta, rânduiala şi starea, că le-au săvârşit pe acestea: bărbaţi şi femei, tineri virtuoşi, puternici şi bătrâni neputincioşi şi obosiţi, bogaţi şi săraci, stăpâni şi robi, boieri şi supuşi, împăraţi şi ascultători, oameni de tot neamul, de toată limba, de toată socoteala, creşterea şi năravul. Dar acela este lucrul minunat, că şi oamenii care multă vreme au vieţuit făcând lucruri potrivnice legiuirii lui Iisus Hristos, cu lesnire au săvârşit Dumnezeieştile Lui porunci după ce le-au aflat.

Zaheu era mai-mare al vameşilor, era bogat şi părăseşte obişnuita lui nedreptate şi răpire, împarte jumătatea averilor sale săracilor şi dă înapoi împătrit celor ce de dânsul s-au nedreptăţit (a). Matei părăseşte vama în care şedea, împreună încă şi obişnuita lui lăcomie de averi, şi aleargă în urma lui Iisus Hristos, păzind toate Dumnezeieştile Lui porunci şi propovăduind în toată lumea Evanghelia lui Dumnezeu.

(a) Lc. 19

Samarineanca își preface înverșunarea cea de mulți ani în desăvârșita întreagă înțelepciune și se face Apostol și propovăduitor al evanghelicescului adevăr. Nenumărați slujitori de idoli afundați în tot felul de dulceață, în toată înverșunarea, nedreptatea și la tot păcatul dedați, s-a întors de la toată obișnuita lor răutate de la părinți învățată și au primit și păzit punerile de lege ale lui Iisus Hristos. Martori ai acestui lucru adevărat sunt: romanii, corintenii, galatenii, efesenii, filipenii, colosenii și celelalte mult nenumărate neamuri, câte au crezut în Hristos. Dar încă cea mai vrednică de mirare aceasta este: că și însuși cei ce socoteau pe Iisus Hristos că este un amăgitor, învățătura Lui o înșelăciune, cu covârșire gonind pe cei credincioși și cu tot chipul luptându-se ca să șteargă nu numai legiuirea; ci și Numele lui Iisus Hristos de pe pământ, ei și-au șters apucăturile lor rele de mai-nainte și puterile vechii lor obișnuințe și cu totul au stins urâciunea cea deasupra lui Hristos, urgia și mânia deasupra celor ce credeau într-Însul și cu atâtă amănunțime, au păzit poruncile și sfătuirile lui Iisus Hristos, încât s-au suit la o înălțime de faptă bună care înfricoșează toată mintea omenească. Martor vestit al acestora ce se zic, este Pavel, cel ce era mai-nainte prigonitor neîmpăcat, apoi vârf al propovăduitorilor credinței și mai înalt decât cei ce lucrează ispràvile cele mari ale faptei bune. De unde cu dreaptă cuviință a zis pentru dânsul lăudătorul acestuia: "Oare ce este omul, câtă este buna cinstire a firii noastre și de câtă faptă bună este primitor animalul acesta, Pavel a arătat-o, mai vârtos decât toți oamenii" (Hrisostom la cuv. 2 Petru, Pavel). Dacă poruncile lui Iisus Hristos ar fi fost atât de grele, pe cât noi le socotim, cum atâta mulțime de oameni, pe cât este mulțimea Sfinților, oameni care sunt de o fire, asemenea nouă pătimași, le-au păzit pe ele cu atâta amănunțime?

Noi punem înainte slăbiciunile trupului ca pe niște împiedicări ale împlinirii Dumnezeieștilor Legi, dar prea nemincinosul Dumnezeu a zis cum că destul este spre împuternicirea neputinței noastre Dumnezeiescul Său dar, care pune de față săvârșirea puterii Sale în însăși neputința firii noastre: "Destul îți este ție, a zis către Apostolul Său, Darul Meu, că puterea Mea în neputințe se face desăvârșită". Pe cât este mai neputincioasă firea cea cu bună voință a omului, pe atât mai mult se adaugă măsura darului și strălucește măsura puterii Lui. Pe aceasta prin cercare cunoscând-o Pavel, cu multă dulceață se laudă, văzându-și neputințele sale și desăvârșit fiind încredințat căci îl

împuterniceşte pe el puterea lui Hristos ceea ce venea asupra lui: "Deci, prea cu dulceaţă, zicea el, mai vârtos mă voi lăuda în neputinţele mele, ca să locuiască în mine puterea lui Hristos" (a).

O, oamenilor! Izgoniţi din mintea voastră gândurile cele foarte rele, care sunt împotriva legiuirii lui Iisus Hristos şi îngrădiţi-vă gura ca să nu mai grăiască cuvinte hulitoare asupra lui Dumnezeu. Bună este şi nu aspră, uşoară şi nu grea, Legea lui Iisus Hristos. Ridicaţi jugul Lui asupra voastră şi învăţaţi-vă de la Dânsul, că *"blând este şi smerit cu inima"*. Şi aceasta făcând-o, *"veţi afla odihnă sufletelor voastre"*. *"Că jugul Meu* – a zis El – *este bun şi sarcina Mea uşoară"* (b). Şi dacă vreodată veţi lepăda vreuna din poruncile lui Iisus Hristos, care lucru să nu fie, să nu ziceţi că n-aţi făcut păcat, motivând că nu voi, ci pustnicii sunt datori cu păzirea acestora, să nu socotiţi că această călcare de poruncă este păcat prea mic şi de iertat, zicând că predarea acestora n-ar fi lege, ci sfătuire. Să nu puneţi pricină greutatea împlinirii poruncilor, ci răutatea voirii voastre. Nu în mândrie să vă sculaţi împotriva Făcătorului vostru, zicând că a legiuit cele cu neputinţă; ci în smerită cugetare şi în adevărată pocăinţă bătându-vă pieptul ca vameşul, să strigaţi: *"Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului"* (c).

O, oamenilor! Câţi credeţi în Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu Celui viu, luaţi aminte la aceste cuvinte apostoleşti şi adevărate ale lui Pavel: *"Când Se va arăta Hristos, viaţa noastră, atunci şi voi împreună cu Dânsul vă veţi arăta în Mărire"* (d). Când le gândesc pe acestea, atunci nu numai că fuge toată cuvântarea de pricinuire din mintea mea şi din gura mea; ci şi frică cuprinde pe ticălosul meu suflet şi pe necurata mea inimă. Vine o zi, o, Iisuse al meu, în care voieşti să te arăţi înaintea mea şi atunci eu voi vedea câte pentru Tine acum le cred. Atunci voi vedea Patimile Tale câte le-ai răbdat pentru păcatele mele, voi vedea Sfânta Cruce pe care pentru mine Te-ai spânzurat, voi vedea Coasta Ta cea împunsă, din care a ieşit Sângele şi Apa pentru mântuirea mea. Atunci voi cunoaşte nemărginita înţelepciune prin care ai făcut punerea ta de lege cea mântuitoare şi voi desluşi desăvârşit cât de amăgitoare au fost gândurile mele cele împotriva ei şi cât m-am rătăcit socotind Dumnezeieştile Tale porunci că sunt foarte grele şi cât Te-am întărâtat pe Tine prin călcarea acestora! Şi nu numai Tu însuţi vrei să Te arăţi înaintea tuturor oamenilor celor din

(a) 2 Cor. 12, 9. (b) Mt. 11, 30. (c) Lc. 10, 18-14. (d) Cols. 3, 4

veac, ci şi eu mă voi arăta înaintea ta şi înaintea a toată lumea. Şi atunci se vor arăta, goale şi descoperite, nu numai lucrurile, ci şi cuvintele, ba şi pomenirile minţii mele cele ascunse. Atunci închipuirile minţii mele celei stricate se vor arăta descoperite, amăgirile şi pricinuirile mele cuvinte de vicleşug. Atunci se va arăta de faţă toată necurăţia sufletului meu, tot noroiul inimii, toate rănile păcatelor mele! Vai mie!

Fraţii mei, cei împreună cu mine păcătoşi, vai nouă atunci! Căci în acea zi vom auzi şi hotărârea cea înfricoşată şi prea dreaptă: *"Duceţi-vă de la Mine"*. Dar unde? *"În focul cel veşnic"*. Care? *"Care este gătit diavolilor şi îngerilor lui"* (a). O! Doamne! Doamne al milei, izbăveşte făptura Ta de-o osândă ca aceasta! Fraţilor! Pomeniţi totdeauna ziua aceea. Aduceţi-vă aminte, căci: *"Când Se va arăta Hristos viaţa noastră, atunci şi voi, împreună cu Dânsul vă veţi arăta în Mărire"*. Căci aducerea aminte de acestea ne face osârdnici spre lucrarea poruncilor Domnului nostru Iisus Hristos, Amin (b).

PĂCATUL DESFRÂNĂRII

Creştinii sunt îndatoraţi a se păzi din răsputeri de acest urâcios păcat ucigător de suflete. Păcatul acesta e de mai multe feluri:

1) Desfrânarea simplă (făcută de două persoane de sex deosebit, fără a fi legate prin vreo făgăduinţă, căsătorie sau înrudire).

2) Incestul (păcătuirea persoanelor înrudite prin: sânge, Botez, năşie, adopţiune...)

3) Răpirea (furarea fetelor, femeilor, logodnicelor, soţiilor altora şi păcătuirea cu dânsele).

4) Sacrilegiul (păcătuirea cu persoane consfinţite lui Dumnezeu şi slujbelor Bisericii Lui, sau păcătuirea în loc Sfânt)

5) Păcătuirea contra firii (c).

Toate aceste feluri de desfrânări sunt păcate de moarte în sine, pentru că ele, pe cei ce le săvârşesc îi împiedică de a intra în Împărăţia lui Dumnezeu. *"Au nu ştiţi* – zice Apostolul – *că tot desfrânatul sau necuratul... n-are moştenire în Împărăţia lui Hristos şi Dumnezeu?"* (d). *"Dar, pe mădularele lui Hristos le voi face mădulare ale curviei? Să nu fie... Fugiţi de curvie că tot păcatul care îl va face*

(a) Mt. 25, 41. (b) Is. Sir. 7, 38; După "Kiriacodromiu", o.c. pg. 362-374. (c) Efs. 5, 3; Rom. 1, 21-32. (d) Efs. 5, 5

omul, afară de trup este; iar cel ce curveşte întru al său trup greşeşte..." (a). Despre aceasta ne încredinţează în destul igiena şi medicina. Pentru motive ce lesne se înţeleg de fiecare, omitem a da explicări mai mărunte despre toate felurile de desfrânări şi despre împrejurările în care ele atrag o vinovăţie şi mai mare decât de ordinar. A vorbi după criteriile după care se poate judeca vinovăţia grea a desfrânării simple, a celei tolerate în public (femei prostituate), a concubinajului, sau stricării unei fecioare, a adulterului şi daunele materiale atrase prin el, daune ce impun datoria de restituire, precum şi despre incest şi despre păcatele împotriva firii, nu e cu putinţă într-o lucrare ce poate cădea în orice mâini. Aceste păcate pot forma un obiect de discuţie numai între persoane mature şi în special între preoţi Confesori (Duhovnici)... (b).

Scârbosul păcat al desfrânării cu feluritele necurăţii, vatămă groaznic fiinţa bărbaţilor şi a femeilor. Desfrâul şi orice necurăţie, vatămă sănătatea trupului, tâmpeşte mintea, orbeşte sufletul, împietreşte inima, îndepărtează pe om de Dumnezeu, comite înşelăciuni, cruzimi, jurăminte false, strâmbătăţi, vrăjmăşii, dueluri, duce la necredinţă, la deznădejdea mântuirii, uneori chiar la ucideri şi sinucideri, cum vedem adeseori publicat şi prin ziare. Exemple de felul acesta avem multe şi în Dumnezeieştile Scripturi, din care dăm şi aici câteva.

Urmaşii lui Sit *"fiii lui Dumnezeu au luat fetele oamenilor, pentru care Dumnezeu mâniindu-se groaznic, a zis: "Nu va rămâne Duhul Meu pururea în oamenii aceştia pentru că sunt numai trup... voi pierde de pe faţa pământului pe omul care l-am făcut, împreună cu toate vietăţile pământului, apelor şi văzduhului"*. După această hotărâre Divină, El a înecat toată lumea cu potop de apă, salvând numai pe Noe cu familia sa (c).

Dina, fiica patriarhului Iacob, ieşind din tabăra tatălui şi a fraţilor săi la fetele şi femeile ţării Sihemului, ca să le vadă cum erau gătite, Sihem fiul hevitului Hamor, domnitorul ţării, văzând-o a răpit-o şi s-a culcat cu ea necinstind-o, după care au urmat cumplite ucideri (d).

Onan fiul lui Iacob intrând, după datina aceea, la soţia fratelui său mort fără urmaşi, vărsându-şi sămânţa pe pământ, a murit din cauza acestui păcat (e).

(a) 1 Cor. 6, 15. (b) Vezi pe larg M.T.M. Dr. Arhm. Atanasie Mironescu pg. 538-549. (c) Fac. 6-9. (d) Fac. 34. (e) Fac. 38, 8-10

Sodomenii şi gomorenii pentru spurcatele lor desfrânări peste fire, au fost distruşi de Dumnezeu prin ploaie cu pucioasă şi foc din cer (a). Israeliţii în pustie (b). Seminţia lui Veniamin (c). David cu Versavia (d). Obraznicii bătrâni judecători ai lui Israel, care poftind şi osândind pe nedrept pe credincioasa Susana, acuzată de curvie, fiind vădiţi de Daniel au fost pedepsiţi cu moartea (Istoria Susanei)... Numai din aceste locuri reiese destul de clar, cât de multe şi urâcioase nelegiuiri au izbucnit din desfrânare şi cât de groaznic a pedepsit Dumnezeu pe necuraţii făptuitori ai acestui păcat.

Ce este necurăţia? Necurăţia, desfrânarea, este pofta neregulată sau peste măsură a lucrurilor lumeşti, împotriva rânduielii stabilită de Dumnezeu. Plăcerile trupeşti nu sunt în sine oprite, dar nu se pot nici dori măcar prin gând, afară de rânduiala stabilită de către Dumnezeu. Rânduiala aceasta este căsătoria legitimă, întemeiată de însuşi Dumnezeu, spre propagarea şi păstrarea omenirii.

Neorânduiala acestui păcat consistă în faptul că supune sufletul trupului. În orice societate regula este aşa: capul să poruncească şi membrii să se supună. Iar când omul păcătuieşte prin necurăţie, se întâmplă tocmai contrariul, căci din două lucruri care sunt în om, anume: sufletul şi materia şi care prin unirea lor reprezintă societatea cea mai intimă, negreşit, sufletul are să stăpânească întreaga fire, deoarece numai el are lumina, înţelegerea, raţiunea şi materia este neştiinţa, orbirea şi pofta inconştientă. Aşa a rânduit Dumnezeu. Iar contrariul se adevereşte că rânduiala lui Dumnezeu nu este respectată. Materia se revoltă ca un rob răzvrătit şi îşi supune legea sa grosolană sufletului, care părăsind suveranitatea sa, i se supune într-un mod ruşinos. În loc să fie cap, ocârmuitor şi stăpân, sufletul devine supus, slugă şi rob. Aceasta este neorânduiala necurăţiei şi se poate afirma, că mândria fiind păcatul îngerilor, deoarece cel mândru este idol pentru sine însuşi, iar scumpetea păcatul oamenilor, căci zgârcitul îşi face idol argintul, pe când necurăţia este păcatul dobitoacelor, dar omul necurat îşi face idol propriul său trup. Această învăţătură o găsim în Sfânta Scriptură. Proorocul scrie: *"Omul în cinste fiind n-a priceput, alăturatu-s-a cu dobitoacele cele fără de minte şi s-a asemănat lor"*. Asemenea ne învaţă şi popoarele păgâne ale antichităţii, căci atunci când zeii lor erau necuraţi, se reprezentau

(a) Fac. 19. (b) Ieş. 32; 33, 1-6; Num. 25. (c) Jud. 19-21. (d) 2 Împ. 11-18

ca prefăcuţi în animale, ceea ce, după observarea Sfântului Clement din Alexandria, ne arată că omul necurat ştergând din sine semnele Dumnezeirii, se aseamănă cu vitele (a).

Efectele necurăţiei. Precum am văzut mai sus, efectele necurăţiei sunt multe, rele şi groaznic de primejduitoare celor ce se supun orbeşte acestui păcat. Necurăţia vatămă sănătatea trupului, tâmpeşte mintea, orbeşte sufletul, împietreşte inima, îndepărtează de Dumnezeu, duce la necredinţă şi la deznădăjduirea de mântuire.

1. *Necurăţia vatămă sănătatea trupului* şi pentru aceea se reprezintă de zugravii antichităţii acoperită cu o mască şi făcând gropi. Spre a te convinge lesne despre aceasta, este de a intra într-o sală a unui spital şi a vedea pe unii tineri, mai înainte frumoşi, sănătoşi şi plini de putere; iar acum slabi, galbeni la faţă, urâţi şi siliţi a se pleca sub jugul cuţitului sau al focului, căci s-au dat în prada desfătării trupeşti. Nefericiţii! Au căutat fericirea şi au găsit durerea şi ruşinea!

2. *Necurăţia îndobitoceşte mintea,* sugând în folosinţa ei egoistă influxul nervos, trebuincios la funcţionarea minţii, înăbuşind originea facultăţilor celor mai frumoase, împiedicând dezvoltarea celor mai fericite dispoziţii, stingând memoria şi prefăcând chiar şi pe oamenii cei mai predispuşi la talente şi geniu, în nişte fiinţe stupide. S-a remarcat că în mod general, cei care s-au distins în litere, ştiinţe şi arte, prin lucrări mari, se abţineau de la orice necurăţie trupească şi sufletească.

3. *Necurăţia orbeşte mintea.* Mintea omului este luminată prin raţiune, credinţă şi prin Darul Dumnezeiesc. Şi oricât de mare să fie această întreită lumină, emanaţiile necurăţiei o întunecă, precum emanaţia unui fluviu, întunecă strălucirea soarelui. Astfel, cel necurat încet-încet, văzând mai puţin calea dreptăţii, care trebuie urmată de oameni spre fericirea lor, nu mai vede în urmă nici lege, nici conştiinţă, nici cinste, nici credinţă, nici recunoştinţă, nici prietenie. Astfel au fost orbiţi locuitorii Sodomei, precum scrie Moise: "*I-au pedepsit cu orbire, de la cel mai mic până la cel mai mare*" (b). Asemenea scrie şi Daniel despre cei doi bătrâni necuraţi: "*Frumuseţile te-au înşelat pe tine şi pofta a răzvrătit inima ta*" (c). Dovada cea mai mare că necurăţia orbeşte inima, sunt cuvintele Mântuitorului: "*Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu*" (a).

(a) Ps. 48, 12. (b) Fac. 19, 11. (c) Ist. Susanei 1

4. *Necurăția împietrește inima.* Când omul s-a dat pradă acestei nefericite pasiuni, el devine nesimțitor la toate, la sine precum și la ai săi și chiar la Dumnezeu. Relele cele mai mari, pierderea cinstei, a sănătății, a bunurilor, nu o simte, nu simte nimic, nu-l oprește nimic. Durerea părinților nici nu vrea s-o vadă, el devine nesupus, neascultător și necinstit față de ei. Tot ce-i îndreptează pe ceilalți: amintirea nevinovăției pierdute, farmecul virtuții, gândirea la moarte, la judecată și viața veșnică, fericită sau nefericită, îndemnurile, amenințările, exemplele, toate acestea trec prin inima celui necurat fără să lase urme: trăsnetul sfarmă piatra, iar necuratul este mai împietrit în inima lui. Fruntea, precum și inima lui, sunt de bronz.

5. *Necurăția depărtează pe om de Dumnezeu.* Și într-adevăr, lucrurile lui Dumnezeu sunt incompatibile cu o pasiune care calcă și disprețuiește totul, spre a-și împlini pofta. Așadar, lăsat în pofta voilor sale, necuratul devine numaidecât ceea ce Sf. Ap. Pavel numește *"omul firesc"* care *"nu primește cele ce sunt ale lui Dumnezeu, că nebunie sunt lui și nu le poate înțelege"*. Rugăciunea îl plictisește, cercetarea Sfintei Biserici îi amintește numai mustrări și știindu-se depărtat de Dumnezeu, nu se gândește la dânsul decât ca la un Judecător sever și aspru și pierzând din vedere că Dumnezeu este și Tată, se îndepărtează de Dânsul.

6. *Necurăția duce la necredință și la deznădejde pentru mântuire.* Depărtându-se de Dumnezeu necuratul este silit să devină necredincios, căci a se depărta de lumină este a se arunca în întuneric.

Într-adevăr, toate pasiunile îndepărtează pe om de la Dumnezeu, dar mai mult necurăția, deoarece are mai multă stăpânire asupra omului, mustrând conștiința aceluia care încă și-a păstrat credința. De aceea necurăția se împotrivește tuturor adevărurilor și caută a-și asigura pe robii ei, cum că după moarte nu va fi nici o viață viitoare, nici o judecată, nici o pedeapsă. Căci un lucru este sigur, că nu credința face pe vrăjmașii Bisericii, ci sfințenia legii, care este greu de păstrat și care silește pe om să-și înfrâneze pururea poftele trupești. "Care este omul, scrie Chateaubriand, care ar tăgădui existența lui Dumnezeu, dacă toți ar avea curajul a-și înfrâna poftele necurate?" Argumentul acesta este confirmat de istorie și noi vom cita un singur exemplu: Solomon, cel mai înțelept dintre oameni, a zidit lui Dum-

(a) Mt. 5, 9

nezeu Templul cel mai frumos şi când s-a lăsat stăpânit de necurăţie, s-a lepădat de Dumnezeu şi s-a închinat idolilor.

Necurăţia produce deznădejdea mântuirii căci ea este foarte greu de îndreptat. Câţi n-au promis că vor rupe lanţurile ce-i leagă de acest păcat şi pe urmă, când a venit momentul de a înfăptui ruperea cu bărbăţie, au uitat de făgăduinţa dată, s-au n-au mai avut curajul de a-şi ţine promisiunea. Chiar Domnul nostru Iisus Hristos vorbind de un om, din care duhul cel necurat a ieşit, zice că va veni încă "*cu şapte duhuri mai rele decât sine şi intrând, locuiesc acolo şi se fac cele mai de pe urma ale omului aceluia, mai rele decât cele dintâi*" (a). Văzând că voinţa-i este mai slabă decât dorinţa, că sforţările sale nu reuşesc, crede că nu va birui niciodată, deoarece nu se gândeşte la ceea ce a scris Solomon: "*Şi am cunoscut eu că nu voi fi într-alt chip înfrânat, de nu-mi va da Dumnezeu... Şi m-am rugat Domnului şi m-am umilit înaintea Lui*" (b) şi de aceea se aruncă în abisul pasiunii sale, precum scrie Sf. Ap. Pavel: "*Întunecaţi fiind la minte, înstrăinaţi de viaţa lui Dumnezeu, pentru necunoştinţa care este întru ei, pentru împietrirea inimii lor, care în nesimţire petrecând s-au dat pe sine înverşunării spre lucrarea a toată necurăţia în lăcomie*" (c).

Păcatele care se nasc din necurăţie sunt mai multe, dar cele mai de frunte sunt: minciuna, furtişagul şi omorul. Necurăţia este cel mai productiv din toate viciile, căci infectează atât sufletul cât şi trupul prin faptele şi prin gândirile sale, pe când alte vicii sunt sau numai păcate ale sufletului, sau numai ale trupului, precum mândria şi ambiţia sunt păcatele minţii, pizma şi ura ale inimii, lăcomia şi lenea ale trupului. Ea este mai tare decât celelalte pasiuni, deoarece înduplecă pe cel mândru, linişteşte pe cel mânios face mărinimos şi generos pe cel zgârcit, aşa că, considerând influenţa necurăţiei se poate afirma, că nenumărate sunt păcatele care se nasc din ea. Dar pentru a nu ne întinde prea mult, vom vorbi numai despre cele mai însemnate trei fiice ale ei şi anume: 1 minciuna; 2 furtişagul; 3 omorul.

1. *Minciuna*. Necurăţia naşte minciuna spre a ascunde legăturile şi intrigile ce le face. Câte vicleşuguri, meşteşuguri şi făţărnicii trebuie să inventeze necuratul spre a depărta de la sine bănuielile! Pe lângă minciuni el adaugă calomnii, jurăminte false şi trădări.

(a) Mt. 12, 43. (b) Înţ. Sol. 8, 31. (c) Efs. 4, 18-19

2. *Furtişagul*. Necurăţia naşte furtişagul cu scopul de a-şi procura mijloacele necesare pentru a o satisface, cu scop de a ademeni, păstra şi răzbuna.

3. *Omorul*. Necurăţia naşte omorul spre a depărta şi a distruge piedicile şi este cauza omorului superior, concurenţilor, victimelor şi a complicilor. În Vechiul Testament pasiunea aceasta a făcut ucigaş pe cel mai blând dintre oameni, pe David; şi în Testamentul Nou pe cel mai mare dintre Prooroci, pe Sf. Ioan Botezătorul, care a plătit cu tăierea capului său, necurăţia împăratului Irod. Într-adevăr multe păcate se nasc din necurăţie şi de aceea a scris Sfântul Ambrozie că: "Ea este sorgintea viciilor" şi Sf. Ioan Gură de Aur o numeşte: "Mare cuptor al crimelor şi stupul relelor".

Cunoscând efectele aşa de dăunătoare ale necurăţiei, creştinul se va feri şi lepăda de dânsa, alungând-o din gândurile sale, fugind de tot ce poate da ocazii la acest păcat, precum sunt vorbele, privirile, spectacolele, cărţile imorale, necumpătarea, atât în mâncare cât şi în băutură, lenea, societăţile oamenilor necinstiţi, rugându-se lui Dumnezeu pentru a căpăta înţelepciune şi tărie; înfrânându-şi toate poftele rele prin post, precum învaţă Mântuitorul nostru când zice Apostolilor: "*Că acest neam nu iese, fără numai cu rugăciune şi cu post*" (a). "*Voieşti să fii sănătos?*" (b). Întreabă Iisus, voieşti să fii sănătos atât la suflet cât şi la trup? Împotriveşte-te necurăţiei cu mijloacele mai înainte indicate şi vei birui, căci precum scrie fericitul Augustin: "Ceea ce au putut face alţii, voi putea face şi eu" (c).

Pentru a se cunoaşte cât mai mult şi mai bine grozăvia acestui păcat de creştinii curaţi, spre a se feri de el ca de ciumă; iar cei căzuţi, pentru a-l părăsi desăvârşit, a-şi îndrepta viaţa după voia lui Dumnezeu şi a face roade vrednice de pocăinţă, dăm aici câteva întâmplări grăitoare:

Un diavol a luptat pe un călugăr 40 de ani până l-a biruit. Un frate oarecare de la Tebaida ne spunea nouă zicând: "Eu, fraţilor, am fost fecior al unui jertfitor diavolesc. Când eram copil mic, vedeam pe tatăl meu de multe ori, seara şi dimineaţa, mergând în capişte, închinându-se şi tămâind idolii. Iar odată am mers şi eu după tatăl meu în taină, neştiindu-mă el, ca să-l văd ce face dacă merge în capişte şi cum se închină. Şi dacă am mers şi am intrat în capişte, am

(a) Mt. 17, 21. (b) Ioan 5, 6. (c) T.M.C. pg. 106-111

văzut pe Satana, şezând ca un împărat pe scaun împărătesc şi toţi ostaşii lui stându-i înainte. Şi a venit unul din draci şi s-a închinat lui. Iar el l-a întrebat pe acela, zicând:

– De unde vii şi ce ai făcut? Răspuns-a dracul:

– Iată, la cutare parte am fost şi am ridicat sfadă şi război mare, şi multă vărsare de sânge am făcut între oameni; şi am venit să-ţi spun.

Zis-a lui Satana:

– În câte zile ai făcut aceasta? Răspuns-a lui dracul:

– În treizeci de zile.

Satana mâniindu-se a poruncit şi l-au bătut pe el zicând:

– Numai această slujbă mi-ai făcut în atâtea zile?

Şi aceasta făcându-se, a venit altul, închinându-se lui. El l-a întrebat şi pe acela, zicând:

– De unde ai venit? Răspuns-a lui acela:

– Am fost pe mare şi am ridicat furtună groaznică asupra unei corăbii cu mulţime şi s-au înecat toţi în mare şi am venit să-ţi spun.

Şi l-a întrebat pe el, zicând:

– În câte zile ai făcut aceasta? Răspuns-a el:

– În douăzeci de zile. Şi a poruncit de l-au bătut şi pe acela, zicând:

– Pentru ce numai acel puţin lucru şi aşa puţină slujbă mi-ai făcut într-atâtea zile?

Şi iată şi al treilea a venit şi s-a închinat lui. Şi l-a întrebat pe acela:

– De unde ai venit? Şi a răspuns şi acela, zicând:

– În această cetate s-a făcut o nuntă. Şi am pornit sfadă şi război mare între nuntaşi, între mire şi mireasă şi multă vărsare de sânge am făcut şi am venit ca să-ţi spun. Şi l-a întrebat pe dânsul, zicând:

– În câte zile ai făcut aceasta? Şi a zis:

– În cinci zile. Şi a poruncit să-l bată şi pe acela zicând:

– Pentru ce în cinci zile numai atâta puţină slujbă şi lucru mi-ai făcut.

După aceasta a venit şi altul şi s-a închinat lui. Şi l-a întrebat şi pe acela zicând:

– Dar tu de unde ai venit? Răspuns-a acela:

– Eu, stăpâne, patruzeci de ani sunt de când pururea mă lupt cu un călugăr sihastru în pustie, iar în această noapte l-am împins şi l-am aruncat în curvie.

Satana auzind aceasta s-a sculat şi l-a sărutat pe el şi luând cununa care era pe capul lui, a pus-o pe capul aceluia. Şi l-a pus pe scaun aproape de dânsul, zicând:

– Cu adevărat bun lucru şi plăcută slujbă mi-ai făcut, vrednic eşti de cinstea mea, că ai făcut o biruinţă ca aceasta.

Acestea văzându-le eu cu ochii mei şi cu urechile mele auzindu-le, am cunoscut că mare este Cinul Călugăresc. Şi aşa, eu lăsând lumea şi păgânătatea am venit în pustie, povăţuindu-mă Domnul Dumnezeu la calea mântuirii" (a).

Pedeapsa unei fete desfrânate. "Pe păcătoşi îi urmăreşte răul" (b). Aşa se zice la Cartea Sfântă, dar lumea nu crede. Ascultaţi însă o povestire adevărată, ce are martor un sat întreg. Într-una din zile, pe o uliţă a satului, se vedea la o casă, lume multă şi se auzeau ţipete de femeie.

– Ce este acolo? Ce s-a întâmplat? Am întrebat şi eu, căci din întâmplare treceam pe acolo.

– Ce să fie, sărut dreapta Părinte, ia, nenorocita de Maria s-a ars îngrozitor. S-a ridicat la gura sobii să ia de pe poliţă un ulcior şi i s-a aprins rochia. Dacă nu rupea tot de pe ea o găseai scrum. E numai o carne vie până la piept. N-a răbdat-o Dumnezeu. Ceasul cel rău..., şi făcând cu multă frică o cruce se depărtă.

Ştiţi cine e Maria, iubiţi cititori? O fată care nu are după ce bea apă şi ţi-e silă să intri în casa ei din pricina lenevirii şi a destrăbălării. Până la 20 de ani a născut doi copii şi până să iasă la Sf. Biserică pe amândoi i-a trimis la groapă. Lumea şopteşte că ea le-a făcut de petrecanie. La casa ei se strângeau toţi derbedeii satului, ba şi mulţi străini. Odată am întâlnit-o şi i-am zis:

– Nu ţi-e frică de mânia lui Dumnezeu? Dar ea a dat din umeri. Acum zace de două luni pe un pat cu scândura goală, chinuindu-se amarnic. Văităturile ei sunt râsetele desfrânate de altă dată. Nu-i trecea de loc prin minte că: *"pe păcătoşi îi urmăreşte răul"*, iar *"pe drepţi îi răsplăteşte binele"*.

Dragă cititorule! Nu cumva ai uitat şi tu de mânia lui Dumnezeu petrecând tot în păcate? Nu cumva şi asupra ta apasă vreo negură a păcatului? De-i aşa, nu vrei să ieşi la lumină până mai este timp?! Nu întârzia a te ruga de iertare, că Bunul Dumnezeu se bucură de întoarcerea ta şi te iartă, iar întorcându-te despre El te pedepseşte. Iată, se începe un nou an! Începe-l cu bine! Începe-l cu hotărârea de a fi vrednic de numele de om şi creştin, trăind în credinţă şi în cinste (c).

(a) „Pateric" pg. 295-296. (b) Prov. Sol. 13, 22. (c) Pr. Gh. Simionescu, D-ca Ort. an. VIII, Nr. 19-20

VIRTUTEA CURĂŢIEI

Hărnicia duhovnicească a creştinului, în activarea lui creştinească, îl fereşte mult de necuratul demon al desfrânării, de feluritele necurăţii sufleteşti şi trupeşti, conservându-l: curat, luminat, integru, statornic în bine, Sfânt, Biserica vie şi locaş Sfânt al Dumnezeirii.

Virtutea puternică şi strălucită, care se opune necurăţiilor, desfrâului este: fecioria, curăţia sau castitatea, prin care creştinul se păstrează pe sine curat, pe temeiul luminatei raţiuni şi al Divinei Religii creştine Ortodoxe. Înţeleptul Solomon numeşte virtutea aceasta "bunătate", zicând: "*Mai bine este a nu avea prunci şi a avea bunătate, că nemurire este în pomenirea ei, că şi la Dumnezeu se cunoaşte bunătatea şi la oameni*" (a). Prin aceasta inima este curată, prin ea creştinul se va apropia şi se va uni cu Dumnezeu, va vedea şi va avea pe Dumnezeu, Izvorul vieţii, al bunătăţilor şi al tuturor fericirilor. Aceasta ne-o arată Mântuitorul zicând: "*Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu*" (b).

Fecioria, adică înfrânarea continuu, de a vieţui în deplină curăţie pentru Domnul, e un sfat Evanghelic. "*În Împărăţia lui Dumnezeu nici se vor însura, nici se vor mărita; ci vor fi ca îngerii lui Dumnezeu în cer*" (c). Biserica creştină priveşte fecioria ca unul din cele mai alese roade ale vieţuirii creştineşti şi harice, prin care anumite persoane, de ambele sexe, se hotărăsc a urma deplin Mântuitorului nostru Iisus Hristos, se devotează cu trup şi suflet slujirii lui Dumnezeu, păstoririi duhovniceşti şi luminării sufleteşti a poporului (c). Aceasta se conservă prin suferirea unor mari arşiţe şi cu mari sacrificii.

Ucenic salvat prin ruga părintelui său. Un frate a venit de la Schit la Avva Ammun şi i-a zis:

– Mă trimite Părintele meu la slujbă şi mă tem de curvie.

I-a zis lui bătrânul:

– Ori în ce ceas îţi va veni ispita, zi aşa: "Dumnezeul puterilor, pentru rugăciunile Părintelui meu, scapă-mă!"

Deci într-una din zile o fată a încuiat uşa după dânsul, intrând ei în casă. Iar el strigând cu glas mare, a zis:

(a) Înţ. Sol. 4, 1. (b) Mt. 5, 8. (c) Mt. 19, 12; 1 Cor. 7, 32

– Dumnezeul puterilor, pentru rugăciunile părintelui meu, scapă-mă. Şi îndată s-a aflat pe cale către Schit.

Şi-a dat viaţa pentru păzirea feciorie. Sfânta Eufrasia din Antiohia, fu prinsă de nişte soldaţi şi când dânsa se convinse că nu mai poate să-şi apere fecioria, recurse la următoarele:

– Dacă mă laşi neatinsă – zise ea soldatului – îţi voi da un medicament care te va feri de orice armă în război.

Soldatul deveni curios, atunci Sfânta Eufrasia luă o sticluţă cu ceva lichid în ea, se unse în jurul gâtului şi zise soldatului:

– Ca să te convingi de tăria acestui medicament, apucă sabia ta şi izbeşte şi te vei convinge că voi rămâne fără pic de urmă pe gâtul meu.

Soldatul izbi, capul fecioarei se rostogoli şi numai astfel putu Sfânta să-şi apere fecioria.

A refuzat totul pentru păzirea feciorie. Sfânta Tecla, ucenica Sfântului Apostol Pavel, a făgăduit Domnului castitate deplină. Ea respinse propunerea unui tânăr de a se căsători cu el şi din cauza aceasta a fost denunţată autorităţilor că e creştină şi fu închisă într-o cuşcă de lei. Dar leul, în loc să sară asupra ei, se culcă la pământ şi-i lingea picioarele. Atunci ea fu aşezată pe rug spre a fi arsă. Dar şi focul se ferea a-i atinge trupul ei feciorese. Aşa a arătat Dumnezeu cât îi este de plăcută fecioria.

Căsătoriţii şi-au păstrat fecioria. Sfânta Cecilia a fost fiica unor părinţi distinşi din Roma şi fu botezată, pe când părinţii ei au rămas păgâni, totuşi, îi împliniră toate dorinţele până la căsătoria cu un tânăr cu numele Valerian. Cecilia a făgăduit Domnului, feciorie desăvârşită. Deoarece nu putea împiedica căsătoria aceasta, ea îi zise lui Valerian:

– Dragul meu, trebuie să-ţi comunic un secret; eu am un înger al lui Dumnezeu, care mă ocroteşte cu îngrijire. Dacă el va observa că tu te atingi de mine cu dorinţe trupeşti, îşi va vărsa mânia lui asupra ta; însă dacă tu mă vrei din inimă curată şi îmi vei respecta castitatea (fecioria) el te va iubi deopotrivă cu mine şi îşi va revărsa darul asupra ta.

Tânărul păgân îi făgădui aceasta, dar ceru să vadă pe acest Înger; însă o ameninţă cu moartea, în cazul, dacă ea ar iubi pe altul. Cecilia îi promise că-i va arăta pe Înger, dacă se va boteza. Valerian primi

botezul, văzu îngerul şi amândoi trăiră în feciorie, murind moarte de martiri (a).

A supus căsătoria fecioriei. În vremea împăratului Arcadie şi Onorie, după trecerea din viaţă a fericitului Alexie omul lui Dumnezeu, mulţi în Roma au luat pildă de a-şi păzi fecioria, ca şi acela.

Era în cetatea aceea o fecioară de neam ales, foarte frumoasă la trup, iar la suflet mai frumoasă, pe care măritând-o părinţii săi fără de voia ei, a luat-o un bărbat tot de neam bun şi boier mare, făcând nunta după rânduiala lumii, cu muzică, cu jocuri şi cu cântări. Însă aceea ce dorea să fie mireasa Împăratului Ceresc, nu avea nicidecum mintea ei la cele pământeşti, ci se gândea numai la cele cereşti.

Deci, seara când i-au dus la cămara cea de mire şi au rămas amândoi singuri, a căzut fecioara la rugăciune înaintea unei Icoane, rugându-se în sine cu lacrimi pururea fecioarei Maria, ca să-i ajute să-şi păzească fecioria nestricată. Şi aşa s-a rugat două ceasuri, udând pământul de atâtea lacrimi pe care le-a vărsat. Iar mirele mult umilindu-se, a întrebat-o pe ea care este pricina acelei mâhniri aşa de mare. Atunci ea a răspuns:

– Plâng, fratele meu preaiubit, pentru că am făcut făgăduinţă pururea Fecioarei Născătoare de Dumnezeu, ca să nu cunosc alt mire decât pe Stăpânul Ceresc, Fiul Ei şi Mântuitorul meu; şi acum m-au măritat părinţii cu sila, fără de voia mea, şi se va mânia Domnul şi Stăpâna şi ne va pierde de pe lume, muncind încă şi sufletele noastre veşnic.

Iar tânărul stăruia să-i schimbe gândul ei, spunându-i multe mărturii: cum că şi nunta cinstită, este bine primită de Dumnezeu şi mulţi însuraţi, bine au plăcut Lui şi s-au sfinţit. Însă fecioara cea cu gând viteaz s-a împotrivit, lăudând fecioria cu pilde vrednice de credinţă, mai ales cea a Stăpânului Hristos, Care pentru slava fecioriei S-a născut din pururea Fecioara Maria; şi în sfârşit, i-a spus atâtea cuvinte de laudă a fecioriei, încât, cu ajutorul Dumnezeiescului dar, l-a biruit pe tânărul ei soţ şi a primit să vieţuiască amândoi în feciorie, neîntinaţi ca doi fraţi şi numai de faţa lumii să se arate ca cei însuraţi.

Deci au petrecut în dragoste frăţească şi unire nestricată mulţi ani, milostenie făcând, posturile ţinând, cum şi alte multe fapte bune ca nişte iubiţi prieteni ai lui Hristos! Şi aşa de mult au plăcut lui

(a) O.M.P. ist. 285, 279 şi 280

Dumnezeu, încât toţi ai cetăţii îi aveau în evlavie, văzând acea frumoasă vieţuire a lor, ducându-se ei totdeauna la Sf. Biserică şi fiind nelipsiţi de la nici o priveghere ori altă adunare duhovnicească. Iar când bine a voit Dumnezeu, a chemat Stăpânul Hristos pe mireasa Lui cea fără de prihană la Cetatea Sa cea Cerească, ca să-şi primească răsplata nevoinţelor ei. Deci când îi cântau Preoţii slujba cea de îngropare, după rânduiala repauzaţilor, apropiindu-se bărbatul ei, cu lacrimi a sărutat-o pe dânsa şi ridicându-şi ochii şi mâinile sale către cer, a zis acestea în auzul tuturor:

– Mulţumesc ţie, Doamne Iisuse Hristoase, pentru buna mea împreună cu mine vieţuitoare şi prea iubitoarea de feciorie, pe care mi-ai dat-o; sau mai bine să zic, pentru mireasa cea nestricată şi comoara cea nefurată, pe care ţi-o dau astăzi neîntinată, fără de prihană şi curată, aşa după cum mi-ai dat-o. Acestea zicând (o! minunile tale, Stăpână!) a deschis ochii fecioara şi puţin zâmbind, i-a zis lui:

– Pentru ce, mire al meu preaiubit, ai descoperit mai-nainte de vreme, ceea ce nimeni nu te-a întrebat pe tine? Iar cei ce stăteau împrejur, auzind acest cuvânt au slăvit pe Dumnezeu, cel ce face asemenea minuni.

După puţine zile mutându-se la veşnica odihnă şi bărbatul ei, l-au îngropat rudele lui la Biserica lor, care era departe de aceea unde era mormântul fecioarei, soţia sa. Însă după puţină vreme, vrând să-l scoată de acolo, ca să-l pună într-un mormânt nou pe care îl zidise, nu l-au găsit în mormânt. Rudeniile lui mirându-se mult de aceasta, deschizând mormântul fecioarei, l-au aflat acolo, spre mărturie, că după cum au fost în viaţa aceasta uniţi în dragoste frăţească şi păzitoare de curăţie, se cuvenea ca şi trupurile lor să fie nedespărţite, după cum şi sufletele lor se află în Împărăţia Cerească.

Auzindu-se vestea aceasta în toată Roma, s-au spăimântat cu bucurie mare toţi, pentru că într-adevăr, mare şi vrednică de laudă faptă au săvârşit, pururea fericiţii şi pomeniţii aceia, învingând firea omenească şi defăimând desfătările cele ademenitoare ale trupului. Iar acum, în locul acestora stricăcioase, în împreunarea cea nestricată se bucură şi se veselesc de frumuseţile Raiului cele nestricăcioase şi veşnice, în Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia I se cuvine slava şi stăpânirea în veci, Amin! (a).

(a) Min. 50 a Maicii Domnului şi Prolog 8 Apr.

Ajutaţi să fugărim tâlharii. Pogorâtu-s-a odată o corabie în laturile Diochiei şi s-a lipit de marginea muntelui unde erau călugări. Şi o femeie ieşind din corabie, stătea pe un dâmb. Venind după aceea un frate şi văzând-o, s-a întors la bătrânul, grăind:

– Iată, o femeie stă lângă apă, care lucru n-a fost niciodată aici.

Iar bătrânul, dacă a auzit, luând un toiag a ieşit şi alergând striga:

– Ajutaţi, fraţilor, că au venit aici tâlharii. Şi văzându-l toţi, alergau cu beţe asupra corabiei, şi dacă au văzut corăbierii pornirea lor, au priceput şi răpind femeia aceea din deal şi trăgând funiile, au îndreptat corabia la adânc.

Prin luptă a biruit curvia. Un frate oarecare trăia în pustie şi foarte îl supăra pe el dracul curviei. Văzându-se în atâta supărare de atâta foc şi poftă spurcată şi găsind o vizuină de urs, a intrat într-însa şi a şezut acolo şase zile, nemâncând nimic. Iar dacă a venit ursul şi văzându-l pe el fratele, s-a temut şi s-a spăimântat foarte şi a strigat, zicând:

– Doamne, de ştii Tu că voi cădea în păcatul necurăţiei, ca să-mi spurc trupul meu, mai bine voiesc să fiu mâncat de această fiară. Iar de ştii că nu voi cădea în păcatul necurăţiei, izbăveşte-mă de fiara aceasta. Şi îndată a auzit glas grăind:

– Scopiţi-l pe el şi-l lăsaţi aşa.

Şi îndată din acel ceas a simţit că s-a luat de la dânsul acel război şi supărarea. Şi venind ursul a şezut lângă dânsul şi nu i-a făcut lui nimic. Iar el ieşind a mers cu pace la chilia sa (a).

Prin lupta bună ne păzim curaţi. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: "Precum toată lumea, fără rezerve, ar găsi de foarte la locul ei, o cuvântare ce s-ar ţine celor ce iau parte la jocurile olimpice, despre întrecerile ce au să facă, despre curajul de care au nevoie şi biruinţa ce-i aşteaptă, tocmai în clipa în care ei ar intra în arenă să înceapă exerciţiile, tot astfel nu e nelalocul său să vorbim despre curăţie, astăzi când privim ostaşii lui Iisus ce-şi scot puterea duhului din Tainele Dumnezeieşti, pregătindu-se de luptă. În războaiele lumii, încoronarea vine după biruinţă; în lupta pentru Domnul, biruinţa vine după încoronare. Şi de ce ne încununează oare Domnul înainte de a ne trimite în luptă? Ca să înfricoşeze pe duşmani şi să ne înalţe cugetele;

(a) „Pateric" o.c. pg. 36, 3; 311, 36; 303, 22

ca aducându-ne aminte de cinstea ce ne-a dat-o să ne ferim de vorbe şi fapte netrebnice.

Un prinţ îmbrăcat în purpură şi cu coroană pe cap, care s-ar lăsa târât de patimi nestăpânite la fapte nevrednice de maiestatea sa regală, şi-ar veni în fire, văzându-şi mantaua regală şi s-ar hotărî să se ferească pe viitor de asemenea înfrângeri ruşinoase. În acelaşi chip, voi creştinii îmbrăcaţi în Hristos, priviţi la haina voastră Dumnezeiască, de îndată ce poftele rele îmbie zadarnic şi degrab vă veţi simţi mai buni şi nu vă veţi mai teme de săgeţile Satanei. Şi dacă o frunză de laur şi de măslin, decoraţii şi gloria acestei vieţi trecătoare ademenesc pe atleţi, nu e oare nesuferit şi supărător lucru să rămânem, nesimţitori în faţă răsplătirii făgăduită de Domnul, neputându-ne hotărî să fugim de desfătări şi să preferăm teama de Dumnezeu, poftelor trupeşti? Oamenii nu sunt singurele fiinţe care au instinctul imitaţiei, ci îl au şi animalele. Aşa de pildă, să zboare un porumbel, că toţi ceilalţi îl urmează; şi dacă un armăsar nechează în mijlocul hergheliei, întreagă o duce după el.

În acelaşi chip vă dă pildă Iosif cel Sfânt, vouă ceata lui Hristos şi vă invită prin Dumnezeieşti cântări pe voi tovarăşi de surghiun, să vă avântaţi pe urmele lui. Să ne unim sufleteşte cu acest sfânt şi să lăudăm curăţia nu numai cu cuvintele ci şi cu fapta. El păstra cu statornicie şi deosebită grijă curăţia, deşi ar fi putut duce, cu femeia lui Putifar, o viaţă plină de plăceri, de lux şi de dulceaţă. Dar oricât de surâzătoare îi era această situaţie, fu de ajuns a se gândi că bogăţiile, puterea şi slava, se pierd odată cu viaţa, neaducându-ne decât plăceri trecătoare şi că numai singură virtutea dăinuieşte, pentru ca teama de Dumnezeu să pună frâu dorinţelor sale.

Dispreţuind plăcerile şi făgăduinţele stăpânei sale, el găsi temniţa sa cea grozavă, mai plăcută decât palatele bogate, cu toate că este atât de greu pentru cel frumos să se sustragă de la plăceri! Şi vom rămâne şi mai miraţi dacă adăugăm conştiinţei acestei virtuţi şi timpul în care o practică Iosif cu atâta hotărâre. El îşi păstra sufletul său liber înainte de venirea pe pământ a Domnului şi Făcătorului lumii. Fusese crescut într-o casă de necredincioşi şi totul în jurul lui îl îndemna la rău. Nimeni nu-l învăţa curăţia, căci toţi cei mari erau sclavii plăcerilor, iar slugile, robii pântecelui; sfinţenia şi cuvioşia nu le erau cunoscute. Şi cu toată necredinţa celor ce-l înconjurau, cu toate încercările şi linguşirile stăpânei sale, el nu părăsi comorile cereşti, păstră neatins

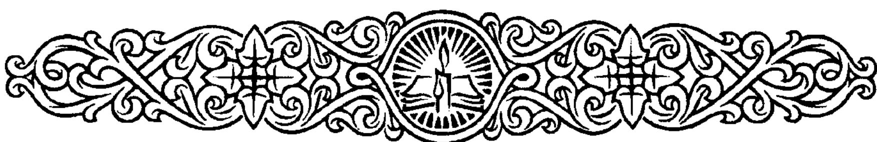
templul Duhului şi ar fi dorit mai curând să moară, decât să aducă jertfă desfrânării. Şi cu toate că n-a auzit pe Apostolul Pavel spunând că trupurile noastre sunt membrele lui Hristos, cu toate că nu auzise cuvintele Domnului, în nimic nu e mai mic Iosif în ochii celor ce au avut cinstea să primească părtăşia făgăduinţelor Divine şi ca aceştia, ne învaţă tot cu aceeaşi putere, cum trebuie să luptăm şi să veghem la curăţia sufletului nostru" (a).

Păstrarea curăţiei. Sfântul Apostol Pavel recomandă Episcopului Timotei să se facă pildă credincioşilor cu curăţia (b). În unele locuri ale Noului Testament se vorbeşte despre curăţie, dar să nu credem că în Vechiul Testament nu s-ar face amintire de ea. Înţeleptul Solomon zice: *"Casele celor necuraţi se vor stinge"*. Fiule, să nu te biruiască pofta frumuseţii, nici să te vânezi cu ochii tăi!" (c).

Acelaşi Solomon spune că nu poţi să ascunzi foc în sân şi să nu te arzi şi nu poţi călca pe cărbuni aprinşi fără să suferi durere. Sf. Ioan Gură de Aur zice: "Cunosc greutatea lucrului, cunosc îndârjirea luptelor şi însemnătatea luptei pentru curăţie. Este nevoie de suflet tare şi îndrăzneţ, care urăşte necurăţia. Este vorba să călcăm pe cărbuni şi să nu ne aprindem, să trecem printre săbii şi să nu ne tăiem. Căci puterea sexualităţii este ca şi a focului sau a sabiei. Ne trebuiesc ochi veghetori, răbdare, pereţi, legi şi lacăte, paznici treji şi tari şi simţire cerească. Căci de nu va păzi Domnul cetatea, zadarnic păzesc ziditorii".

În istoria bisericească se vorbeşte despre Nichita Martirul, reprezentant al curăţiei. Un tiran arian nu l-a putut clătina pe acesta din credinţa cea dreaptă. A crezut deci să-i răpească nevinovăţia, ca apoi acela să-şi piardă şi credinţa. Cu lanţurile îşi acoperea ochii spre a nu vedea pe o femeie adusă spre a-l seduce. Când lanţurile fură înlocuite cu fireturi străvezii şi nu-şi mai putu acoperi ochii, şi-a muşcat limba şi cu sânge a dispreţuit pe cea desfrânată, care apoi a dispărut (d).

(a) Buletinul Eparhiei Argeşului pe iulie 1928. (b) 1 Tim. 4, 12. (c) Pilde. S. 14, 11; 6, 25. (d) Dr. Ep. Gh. Comşa, 350 pilde pg. 46

ZAVISTIA

SABIE CU DOUĂ TĂIŞURI

Acest cap al draconului-balaur este o durere şi mâhnire grea a inimii pătimaşului pentru binele şi progresul aproapelui său, sau o bucurie şi mulţumire satisfăcătoare pentru răul aproapelui său. Ea se naşte când aproapele lui este mai avut decât el, sau şi când acesta are aceeaşi avuţie. Tot aşa se întâmplă şi în privinţa cinstei şi a numelui bun, a ştiinţei şi a măiestriei şi a altor asemenea însuşiri alese. Despre acest păcat zice Sf. Scriptură: *"Lepădând toată răutatea şi tot vicleşugul şi făţărniciile şi pizmele şi toate clevetirile, ca nişte prunci de curând născuţi, să iubiţi laptele cel cuvântător şi fără de vicleşug, ca printr-însul să creşteţi spre mântuire, zidindu-vă înşivă ca nişte pietre vii: casă duhovnicească, preoţie sfântă, ca să aduceţi jertfe duhovniceşti plăcute lui Dumnezeu prin Iisus Hristos. Deci, voi* (fiţi şi rămâneţi) *rod ales, preoţie împărătească, neam sfânt, popor spre câştigare, ca să vestiţi bunătăţile Celui ce v-a chemat pe voi din întuneric la minunata Sa lumină..."* (a).

Din acest păcat se mai nasc: ura, clevetirea, defăimarea, vicleşugurile, înşelăciunile, uciderile şi altele asemenea. Cine voieşte să fugă de acest păcat, trebuie să cugete, că orice lucru bun, ce se dă omului, totul este de la Harul lui Dumnezeu, după cum se zice: *"Şi ce ai care n-ai luat? Iar dacă ai şi luat, ce te lauzi ca şi cum n-ai fi luat!"* (b). Aşadar, oricine zavistuieşte pe altul pentru binele ce i l-a dat Dumnezeu, huleşte pe Dumnezeu şi este asemenea cu acela pentru care s-a zis: *"Au este ochiul tău viclean, pentru că Eu sunt bun? Au doară nu mi se cade să fac ce voi vrea cu ale Mele?"* (c). Împotriva păcatului acestuia stă gândul cel bun şi bunăvoinţa (d).

(a) 1 Petru 2, 1, 2, 5, 9. (b) 1 Cor. 4, 7. (c) Mt. 20, 15. (d) Mărt. Ort. p. III-a într. 30-31

Zavistia, pizma sau invidia, este o sabie cu două tăişuri în fiinţa celor ce o au. Cu o parte a tăişului ei vatămă pe cei ce o au, prin mâhnirea de binele, cinstea şi fericirea aproapelui lor; iar cu celălalt tăiş al ei face rău aproapelui, căruia pe orice căi, îi doreşte şi unelteşte căderea. Păcatul acesta de moarte, naşte felurite păcate: urâciune, mânie, răzbunare, strâmbătăţi, viclenie, minciunării, ucideri... Dumnezeiasca Scriptură ne pune înainte o mulţime de exemple dureroase ale isprăvilor acestui păcat, d.p.: Diavolul zavistuieşte fericirea protopărinţilor noştri, Adam şi Eva, în Rai, şi prin viclenie mascându-se cu chipul şarpelui, prin minciună, i-a înşelat a călca porunca Divină, mâncând din pomul oprit şi astfel i-a învrăjbit cu Dumnezeu, surpându-i din fericire în nefericire şi din viaţă în moarte (a).

Diavolul continuând cu răutatea zavistiei lui, a umplut de ură pe Cain asupra lui Abel, care cu aceleaşi arme drăceşti: viclenia şi minciuna, l-au scos pe fratele său din casa părintească, afară la câmp, unde l-a omorât (b). Diavolul umple de zavistie pe fiii lui Iacob împotriva lui Iosif, fratele lor nevinovat, asupra căruia tabără ca nişte fiare sălbatice să-l omoare, apoi îl băgară într-o fântână părăsită şi scoţându-l şi de acolo, îl vândură negustorilor egipteni (c). Diavolul umple cu răutatea zavistiei pe Core, Datan şi Aviron, cu ceata lor contra lui Moise şi Aaron şi a adunării Domnului, pentru care pricină s-a deschis pământul şi i-a înghiţit de vii (d). Diavolul a umplut pe filisteni cu răutatea zavistiei contra lui Samson (e). Diavolul umplând cu răutatea zavistiei pe împ. Saul, îl silea să fugărească pe David, binefăcătorul său, ca să-l piardă (f). Diavolul înfocă cu răutatea zavistiei pe farisei, cărturari, saduchei, irodiani, pe bătrânii şi arhiereii poporului evreiesc, contra Dulcelui nostru Mântuitor Iisus Hristos Dumnezeu, nesuferindu-L pentru că se ostenea ziua şi noaptea a-i lumina cu învăţăturile Lui, spre a-i pregăti pentru Împărăţia Cerurilor. Deci, pentru că El nu zicea ca ei; ci numai după curatul adevăr, după voia Tatălui Ceresc, L-au persecutat, discreditat, prins, legat, torturat, judecat la moarte, L-au crucificat şi omorât deasupra pleşuvului creştet al Golgotei (g).

Diavolul a umplut cu răutatea zavistiei pe evrei şi păgâni, pornindu-i contra Bisericii lui Hristos, cu scopul infernal de a o împiedica în creşterea ei şi a o distruge desăvârşit de pe pământ (h). Din acestea

---

(a) Fac. 3. (b) Fac. 4. (c) Fac. 37. (d) Num. 16. (e) Jud. 14-16. (f) 1 Împ. 19-31; 1 Par. 10. (g) Vezi Sf. Evanghelii. (h) F. Ap. 4-28

şi multe altele de felul acestora, putem cunoaşte foarte bine la câte nelegiuiri a dus şi duce pe sumedenii de oameni zavistia.

„Cei ce cugetă nedrept şi-au zis în sine: Viaţa noastră pământească este scurtă şi tristă şi omul nu poate scăpa de moarte, nici nu cunoaşte cine l-ar izbăvi de iad, din întâmplare am ajuns să fim cum suntem şi după viaţa aceasta vom fi ca şi cum n-am fi fost niciodată; căci fum este răsuflarea din nările noastre şi cugetarea o scânteie care se aprinde din mişcarea inimii noastre. Când se va stinge, trupul nostru se va face cenuşă şi duhul se va risipi ca aerul cel uşor. Numele nostru se va uita cu vremea şi nimeni nu-şi va mai aduce aminte de lucrurile noastre şi viaţa noastră va trece ca urma norului şi se va risipi ca negura, pe care o alungă razele soarelui şi căldura lui o îngreuiază. Ca umbra de trecătoare este viaţa noastră şi sfârşitul ei fără înapoiere, că s-a pecetluit şi nimeni nu mai vine înapoi, după trecerea de aici.

Veniţi deci, să ne desfătăm cu bunătăţile cele de acum şi de făpturi să ne folosim cu toată căldura tinereţii. Să avem din belşug vinuri scumpe şi miresme şi să nu lăsăm să treacă florile de primăvară. Să ne încununăm cu flori de trandafir până nu se veştejesc. Nimeni dintre noi să nu lipsească de la petrecerile noastre, să lăsăm pretutindeni semnele veseliei noastre, căci aceasta este partea noastră şi menirea noastră. Să asuprim pe cel sărac şi drept, să nu ne fie milă de văduvă şi de căruntețele bătrânului încărcat de ani să nu ne ruşinăm. Puterea noastră să fie pravila dreptăţii noastre, că ce este slab nu este de nici o treabă. Să vânăm pe Cel drept fiindcă ne stinghereşte şi se împotriveşte isprăvilor noastre şi ne scoate vină că stricăm legea şi ne învinovăţeşte că nu umblăm cum am fost învăţaţi din copilărie.

El se face pe Sine că are cunoştinţă despre Dumnezeu şi Se numeşte: Fiul Domnului. El este pentru noi ca o osândă a gândurilor noastre şi ne este greu, chiar când ne uităm la El. Căci viaţa Lui nu seamănă cu viaţa celorlalţi şi cărările Lui sunt schimbate. Înaintea Lui suntem socotiţi necuraţi şi de căile noastre se fereşte ca de o spurcăciune. El fericeşte sfârşitul celor drepţi şi Se laudă că are pe Dumnezeu drept Tată. Deci, să vedem dacă cuvintele Lui sunt adevărate şi să cercetăm ce I se va întâmpla ieşind din această viaţă. Căci dacă Dreptul este Fiul lui Dumnezeu, atunci Dumnezeu Îl va apăra şi-L va scoate din mâna potrivnicilor Săi. Să-l cercăm cu ocări şi cu chinuri, ca să vedem cât este de blajin şi să ispitim răbdarea Lui. Să-L dăm unei morţi de ocară, căci, după vorba Lui, Dumnezeu va avea grijă de El". Acestea sunt

gândurile lor, dar ei se amăgesc, căci viclenia lor i-a orbit. Ei nu cunosc tainicele puneri la cale ale lui Dumnezeu, ei n-au nădejde în răsplata Sfinţeniei şi nu cred că sufletele curate vor avea cununa lor. Dumnezeu a zidit pe om spre nestricăciune şi l-a făcut după Chipul Fiinţei Sale; iar prin gelozia diavolului moartea a intrat în lume, şi cei ce sunt de partea lui vor ajunge să o cunoască" (a).

Văzându-ne deci, că şi noi, ca oameni neputincioşi, am fost otrăviţi de moarte în felurite chipuri prin acest păcat al satanicei zavistii, să ne arătăm fiecare rănile sale la Sfânta Mărturisire înaintea doctorului sufletesc, aşa cum am făcut, după întrebările următoare:

1. Am clevetit pe alţii?

Clevetirea este un păcat satanicesc. Ceata îngerilor de sub comanda lui Lucifer, pârau pe fraţii lor îngeri, ziua şi noaptea, înaintea lui Dumnezeu. "Şi am auzit glas mare în cer, zicând: "*Acum s-a făcut mântuirea şi puterea şi Împărăţia Dumnezeului nostru şi puterea Hristosului Lui; că s-a aruncat pârâtorul fraţilor noştri, cel ce pâra pe ei înaintea Dumnezeului nostru ziua şi noaptea"* (b).

Clevetitor, în limba veche latinească, înseamnă "diavol" (c). Deci clevetitorul se numeşte diavol, luându-şi numirea de la diavolul, căruia îi slujeşte prin felurite pâri, care a pârât pe Dumnezeu la om şi pe om la Dumnezeu, băgând vrajbă, neorânduială şi depărtare (d). Clevetitorul doi ani să se pocăiască, metanii 18 în zi...". "Cei ce sunt clevetnici şi hulitori în această lume, lua-vor Judeţul şi mânia lui Dumnezeu, ca şi aceia ce cleveteau mai-nainte pe Moise" (e).

– De vei cleveti pe fratele tău – zice Avva Or – şi te va mustra cugetul tău, du-te şi îi fă metanie şi spune-i că l-ai clevetit şi te păzeşte ca să nu mai fii batjocorit, că moarte este sufletului clevetirea (f).

Clevetitorii sunt iertaţi numai după despăgubirea celor clevetiţi de ei. Păcat greu este clevetirea şi grăirea de rău, cu care ruşinezi şi defaimi pe aproapele, şi-l vădeşti ca un om rău şi viclean, şi faci multă pagubă şi primejdie, fiindcă îi iei cinstea şi faima lui, pe care o au toţi oamenii mai scumpă decât orice lucru al lor, iar unii mai mult şi decât însăşi viaţa lor. Aceasta este de multe ori păcat de

---

(a) Înţ. Sol. 2. (b) Apc. 12, 10. (c) Vezi subînsemnarea tâlcuirii fericitului Teofilact la cap IV vers. 1, Ev. Matei. (d) Fac. 3; Iov 1, 6-22; 2. (e) Prav. Bis. Gov. glava 88; 7, 3; Despre acest păcat vezi Dr. Ath. Mironescu. „Teol Morală", pg. 701-706; Arhim I Sriban „Predici populare", pg. 150-152; can 6; Sin 2 ec; 7 Sin, 7 ec.; Sf. I Hrisostom; Efrem Sirul; „carte f. folositoare de suflet", pg. 69, ş.a. (f) „Pateric" o.c. pg. 241, 15

moarte, când grăirea de rău se face pentru o însemnată pricină şi împotriva unui om trebuincios, care era în mare cinste. O, cum de cutează unii obraznici şi grăiesc de rău pe aproapele lor, despre lucruri pe care nu le-au văzut ei cu ochii şi le publică, şi-l vădesc ca un fur, sau curvar, sau ucigaş, şi de altele ascunse, neştiind cu adevărat? O, nebuni şi nepricepuţi! Ce fel de muncă socotiţi că va afla sufletul vostru ticălos pentru acest păcat?

Aceasta vă este dragostea cea către aproapele? Nu, zice Domnul: *"Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi!"* Deci, sunteţi datori chiar pentru această mântuitoare poruncă, de veţi vedea în ceasul acela pe cineva săvârşind păcatul, să-l acoperiţi cât veţi putea, ca să se acopere şi ale voastre păcate şi ca să nu fiţi judecaţi în ziua judecăţii. Iar voi nesocotiţilor, fără să-l vedeţi îl batjocoriţi şi îl vădiţi! Datori sunteţi însă să-i întoarceţi cinstea, adică să mărturisiţi înaintea mulţimii că minciuni aţi spus despre el, din răutatea voastră; iar dacă nu veţi face aşa, nu trebuie să vă ierte duhovnicul. Fiindcă păcatele care nu-s cu putinţă să se întoarcă înapoi, adică: uciderile, curviile şi altele ca acestea, prin îngăduinţă se iartă cu canon foarte greu şi cu pocăinţă ce se cuvine; iar câte păcate sunt cu putinţă să se îndrepte şi să ajungă ca şi cum n-ar fi fost, precum: eresul, furtişagul, clevetirea şi altele ca acestea, nu trebuie să le ierte nimeni, după Sfintele canoane ale Sfinţilor Părinţi, de nu veţi întoarce cele furate, sau cinstea aceluia pe care l-aţi defăimat, şi să lăsaţi eresul (a).

Dintr-o azvârlitură, trei pălite. Aşa zice românul, când dintr-o singură mişcare, poate da trei lovituri. Aşa e şi cu clevetirea. Clevetirea este una, dar face trei pagube.

1) Răneşte pe clevetitor; 2) Răneşte pe clevetit; 3) Răneşte pe cel ce ascultă clevetirea!

După cum râul umflat adună de pe maluri toate gunoaiele şi le poartă pe valurile sale, fără să-şi dea seama că-şi murdăreşte cristalul apelor curate, tot aşa şi clevetitorul îşi murdăreşte sufletul său. De aceea Sf. Ap. Pavel spune clevetitorului: *"Tu cel ce judeci, întrucât judeci pe altul, pe tine singur te osândeşti, că aceleaşi faci"* (b).

Vezi, dragul meu, să nu păţeşti şi tu ca albina, vrând să te răzbuni pe altul, să nu-ţi zdruncini propriul tău suflet, dându-l morţii! Se

(a) „Mântuirea păcătoşilor" pg. 28-29. (b) Rom. 2, 1-9

spune că, un clevetitor, pe patul morţii, scoţându-şi limba afară din gură, muşcând-o a zis:

– Limba aceasta m-a omorât.

"Da, limba e lumea nedreptăţii – cum zice Sf. Ap. Iacob – de aceea se crede că *"iadul e pardosit cu limbi de femei"* fiindcă ele sunt mai neînfrânate la limbă. Poţi potoli foamea câinelui, dar nu poţi potoli pe clevetitor (a). Păzeşte-ţi dar limba de rău (b).

Cum se tămăduiesc clevetirile? Cuviosul Nifon sfătuind pe cei ce veneau la dânsul ca să audă cuvânt de mântuire, între altele pe care le spunea, le-a povestit şi aceasta: că într-o cetate era un om cucernic şi temător de Dumnezeu, care săvârşea multe faceri de bine celor de aproape, şi îi iubea pe toţi ca pe nişte Îngeri ai lui Dumnezeu; iar aceia, din lucrarea vicleanului, urau foarte mult pe făcătorul lor de bine şi unii îl socoteau ca pe un om cu obicei rău, iar alţii ziceau că este eretic, şi-l vorbeau de rău fără nici o sfială. El auzind acestea se bucura şi mulţumind lui Dumnezeu, zicea pentru ei această rugăciune:

– Doamne, dă milă celor ce mă urăsc, celor ce mă vorbesc de rău şi mă ocărăsc şi să nu-i pedepseşti pentru mine, nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie. Zdrobeşte pe diavolii cei răi care se ridică asupra mea şi precum nu te-ai întors de către mine, când am păcătuit, aşa să nu te întorci nici de la cei care mă ocărăsc şi mă vorbesc de rău pe mine netrebnicul robul Tău; ci întoarce-i şi mântuieşte-i cu nemărginita Mila Ta, ca să Se slăvească Preasfânt Numele Tău în veci. Amin".

Într-acest chip făcând el şi rugându-se, a scăpat de patima vorbirii de rău; iar cei ce-l ponegreau, văzând dragostea lui către dânşii, şi-au venit în simţire şi s-au îndreptat. Apoi zicea şi aceasta că aceia care doresc să afle milă de la Dumnezeu, se cuvine să se roage des şi să nu lase mintea lor să se risipească la alte lucruri, ci s-o adune şi s-o aibă în rugăciunea lor; să alerge la sfinţitele slujbe ale Sfintei Biserici şi să asculte Dumnezeieştile cuvinte cu mare luare-aminte şi cucernicie. Apoi să nu vorbească cu alţii şi să râdă, nici să citească sau să cânte cu slavă deşartă, răcnind fără rânduială; căci cu unele ca acestea în loc să milostivească pe Dumnezeu, îl mânie foarte mult.

Deci când vrea să vorbească cu cineva, din cei ce veneau la dânsul şi-l rugau să le spună vreo sfătuire folositoare de suflet, întâi le făcea metanie, zicând:

(a) Sf. Vasile c. Mare. (b) Pr. A. C. Cosma, D. Ort. a. XI, Nr. 27-28

– Iertaţi-mă, fraţilor, că eu fiind orb, voiesc să povăţuiesc pe alţii, dar sunt silit de dragostea voastră. Apoi le vorbea cu mare smerenie cuvintele cele de Dumnezeu insuflate... (a).

Credinciosul regelui clevetit. Un rege avea un vistier, care ajunsese din cioban la dregătoria aceasta distinsă. Acest vistier fu pârât la rege că fură din comorile regeşti şi că toţi banii şi toate preţioasele furate, le ţine ascunse în palatul său, într-o boltă anume făcută şi straşnic ferecată. Regele cercetă pe vistier, umblă prin palatul său şi ajunse şi la bolta cea ferecată. Porunci să i se deschidă, dar când intră, regele rămase uimit. Nu era nimic aici decât patru ziduri goale, o masă ţărănească şi un scaun de lemn. Pe masă era o bâtă, o traistă şi un fluier ciobănesc. Câmpiile verzi şi dealurile împădurite se vedeau pe fereastră. La întrebarea regelui, vistierul zise:

– Eu în tinereţe am fost cioban la oi. Tu, rege, m-ai adus la curte. De atunci în fiecare zi eu petrec câte o oră în bolta aceasta, aducându-mi aminte cu drag de starea din care am ieşit şi cânt din fluierul acesta doinele ce-am cântat odinioară, fiind la oi. Ah rege! Lasă-mă, te rog, să mă întorc încă o dată la păşunile părinţilor mei, unde eram mult mai fericit, decât aici la curtea ta!

Atunci regele se supără foarte pe clevetitorii cei răutăcioşi, îmbrăţişă pe bărbatul cel nobil, şi-l rugă să rămână şi de aici înainte în serviciul său. Tihna, nu aurul, nu bogăţii, fac fericirea între cei vii!

Clevetitorule, întoarce-ţi desagii. Zaharia trecea peste un câmp cu nişte desagi încărcaţi pe umeri. Simion îl întovărăşea. Zaharia vorbea pe drum necontenit, numai de greşelile altora, cât pentru greşelile sale, tăcea molcom. În sfârşit, îi zise Simion:

– Tu, cum se pare, ai pus toate greşelile străine în partea de dinainte a desagilor tăi, pentru ca să le ai totdeauna înaintea ochilor, spre a le putea huli; iar greşelile tale le-ai pus pe spate, ca nu cumva să le vezi. Întoarce desagii şi ai să vezi că o să-ţi fie foarte mare folosul.

Prostul pe alţii huleşte, iar cel cu minte la sine se gândeşte! (b).

2. Am şoptit la urechea altora?

Şoptitorul la urechea altuia arată vicleşugul secret. Aceasta este roada trupului şi a depărtării lui de Dumnezeu, care, ca şi alte păcate primejduieşte mântuirea sufletului său (c).

(a) V. Sf. 23 dec. (b) I.M.C. ist. 66 şi 67. (c) Rom. 1, 29-30

Gura lumii. Un morar mână cu fiul său un măgar la oraş, ca să-l vândă. Un călăreţ, cu care se întâlniră pe drum, le zise:

– Voi nu sunteţi oameni cuminţi, că lăsaţi măgarul să fugă fără povară, iar voi umblaţi pe jos; puneţi-vă careva pe el.

Fiul se urcă îndată pe măgar. Însă acum trecând pe lângă un cărăuş, acesta-i întâmpină cu cuvintele:

– Băiat prost ce eşti, dar nu ţie ruşine să mergi călare, pe când bătrânul tău tată umblă pe jos! Fiul se coborî repede şi lăsă pe tatăl său pe măgar. Acum se întâlniră cu o ţărancă, care zise:

– Ce mai tată fără de suflet! El şade în dragă voie pe măgar, şi-l lasă pe fiul său să alerge după dânsul prin noroi.

Se puse deci şi fiul lângă tatăl său pe măgar.

– Ah, bietul dobitoc! strigă un cioban, care-şi păzea oile lângă drum, trebuie să se prăpădească. Voi aveţi să omorâţi măgarul! Acum se coborâră amândoi şi fiul zise necăjit către tatăl său:

– Ce să ne facem cu măgarul, pentru ca să le fie oamenilor pe plac? Să-l ducem la târg agăţat de o rudă, sau să-l dăm pe gârlă? Dar tatăl său zise:

– Acum văd, că tuturor nu le poţi face pe voie nicicând şi că-i bun sfatul: "Fă-ţi tu trebuşoara cum se cuvine, clevetitorilor nimic nu e bine!" (a).

Uşa încuiată. Într-o seară, un vestit misionar tălmăcind ascultătorilor săi pilda celor zece fecioare, stăruia mai ales asupra cuvintelor de la sfârşit: "Şi uşa fu încuiată". În mulţimea ascultătorilor se găseau însă şi doi tineri uşuratici, care veniseră cu gândul să ia în râs Cuvântul lui Dumnezeu şi să batjocorească pe misionar. Aşa, unul din ei şopti la urechea soţului său:

– Nu e mare lucru! Dacă o uşă se închide, alta se deschide.

Care nu mică le fu mirarea, însă când misionarul, fără să fi auzit ce vorbiseră ei în şoaptă, zise:

– Se poate ca printre voi să fie şi nepăsători uşuratici sau păcătoşi, care, împotrivindu-se Cuvântului lui Dumnezeu să gândească în ei înşişi: "Ce ne pasă? Dacă o uşă se încuie, alta se descuie". Nu se înşeală aceşti batjocoritori; dar să vă spun eu care-i poarta ce se va deschide pentru ei, când poarta Cerului se va închide. E poarta prăpastiei fără fund, poarta nefericirii veşnice, poarta iadului!

(a) I.M.C. ist. 84

Cei doi tineri căutară unul la altul galbeni la faţă şi tremurând. Cine altul, decât Singur Dumnezeu, fu în stare să pună pe buzele cuvântătorului, tocmai cuvintele pe care ei le rostiseră în batjocură. Unul din acei uşuratici îşi veni în fire şi se apropie de Cel ce întotdeauna este gata să primească pe cel păcătos, care se pocăieşte. Dar celălalt? (a).

Păziţi-vă de limbile rele. Omul mânios aţâţă vrajbă. De asemenea şi omul păcătos tulbură prietenii. Aceştia, între cei împăcaţi pun clevetiri şi sfezi. Sfadă năprasnică ce varsă sânge. Pe şoptitor şi pe cel îndoit la limbă se cade a-i blestema, pentru că pe mulţi din cei împăcaţi i-au pierdut. Limba întreită a clătit şi a despărţit pe mulţi. Blestematele limbi cetăţi tari au stricat şi casele celor bogaţi le-au răsturnat. Limba întreită femei bune au izgonit din casele lor şi le-au lipsit de ostenelile lor. Cei ce vor asculta de limbile acestea blestemate, nu vor afla odihnă nici se vor sălăşlui în linişte. Mulţi au căzut de ascuţişul sabiei, dar mai mulţi au căzut prin acele blestemate limbi infernale. Fericiţi sunt cei ce s-au ascuns de către acelea şi cei ce n-au trecut în mânia lor şi cei ce n-au luat jugul lor. Jugul lor e jug de fier şi legăturile lor sunt legături de aramă. Limba rea, rea îi este şi moartea ei. Doamne fereşte-ne... să nu stăpânească pe cei credincioşi ca să nu ardă văpaia lor. Cei ce părăsesc pe Domnul vor cădea într-însele şi într-înşii se va aţâţa focul lor şi nu se va stinge. Trimite-se-va peste ei ca leul şi ca pardosul îi va pierde pe ei. Cuvintelor voastre faceţi-le jug şi cumpănă şi la gurile voastre să faceţi, binecredincioşilor creştini, uşi şi zăvoare, ca buzele voastre să nu grăiască vicleşug. Luaţi aminte ca să nu vă alunecaţi printr-însele, ca să fiţi vii aici vremelnic şi dincolo de mormânt, în lumea viitoare, veşnic (b).

3. Am făcut semne cu mâna?

„Mai rău decât ochiul (care face semne viclene) *ce s-a făcut? Pentru aceea înaintea a toată faţa lăcrimează. Să nu-ţi întinzi mâna unde el se va uita şi să nu-ţi bagi mâna cu el în blid”* (c).

4. Am zavistuit pe alţii? M-am bucurat de paguba şi necazul altora? Mi-a părut bine când a murit altul? Mi-a părut rău auzind de binele altuia, de purtarea mai bună şi de norocirea şi fericirea lui?

(a) Trad. Pr. Gr. Criveanu D. Ort. a VIII, Nr. 17-18. (b) Prol. 18 a VII-a. (c) Sirah 31, 15-16

Zavistia este un vierme neadormit, care pururea roade inima zavistnicului, îmboldindu-l a-i părea bine de răul altora şi rău de binele altora. *"Şi au mâniat* – zavistnicii – *pe Moise în tabără şi pe Aaron Sfântul Domnului. S-a deschis pământul şi a înghiţit pe Datan şi a acoperit în adunare pe Aviron. Şi s-a aprins foc în adunarea lor, văpaia a ars pe păcătoşi"* (a).

Învăţătura Sfântului Vasile pentru zavistie. Să fugim, fraţilor, de zavistie, de cursa cea drăcească, ca nu legându-ne în răutatea păcatului, în munca cea amară să ne dăm. Pentru că Domnul se împotriveşte celor mândri şi celor smeriţi le dă Dar. Deci, unde este zavistie şi pricire, acolo nu este cercetarea Darului lui Dumnezeu, ci tot lucruri de hulă şi diavoleşti gânduri. Apoi ce este mai ticălos decât zavistia? Zavistuieşte leneşul la ostenelile celui bogat şi nu se sileşte mai întâi singur la osteneală, din care este cinstea. Zavistuişte păcătosul la curăţia dreptului, dar nu voieşte ca şi el singur să se depărteze de la păcat. Zavistuieşte curvarul la întreaga înţelepciune a celui blând, ci însă nu voieşte să se asemene vieţii lui. Zavistuieşte vicleanul stăpânitor tovarăşilor săi, care aceeaşi cinste au căpătat şi nu-şi aduce aminte de Hristos, Cel ce a zis: *"Prietene, nu-ţi fac ţie strâmbătate, ia-ţi al tău şi te du, că voiesc şi celui de pe urmă să-i dau ca şi ţie; sau nu sunt Eu slobod ca să fac ce voi vrea cu ale Mele? Măcar de este ochiul tău viclean, ci însă eu sunt bun"* (b). Drept aceea, nu păşiţi înalt, ci lăsaţi zavistia, pentru că zavistia este scârbă inimii, stricăciune sufletului, uscăciune trupului, stricarea dragostei, către toţi vrajbă, despărţirea neamului, împiedicarea faptei bune, arvună a muncii, lipsire de viaţa ce va să fie, a gheenei moştenire. Deci, acestea auzindu-le, fraţilor, să nu ţinem zavistie, ci în dragoste să petrecem" (c).

Răutăţile zavistiei. "...De s-a făcut răzvrătire şi război în cer, de s-a tulburat pacea cea fericită pe care o aveau Îngerii între ei, de a căzut luceafărul în adâncimea iadului şi ca un balaur cu coada lui a tras a treia parte a stelelor celor înţelegătoare, de s-a aprins la cele dinăuntru ale pământului focul cel nestins al muncii celei veşnice; la toate acestea "zavistia" a servit. De au călcat strămoşii porunca cea dumnezeiască, de s-au izgonit din Raiul desfătării la spini şi la pălămidă, de s-a osândit Adam ca în sudoarea feţei sale să-şi mănânce

---

(a) Ps. 105, 17-19; Is. 26, 11; Iez. 35, 11-14; şi "Mântuirea păcătoşilor" o.c. pg. 115-121. (b) Mt. 20, 13-15. (c) Prolog. 10 aug.

pâinea lui şi Eva cu dureri să nască, de s-au făcut muritori cei ce au fost fără de moarte şi dacă noi nefericiţii strănepoţi am moştenit păcatul strămoşilor noştri şi împreună blestemul şi urgia Dumnezeiască, la toate a servit "zavistia". De a urât fratele fără de dreptate şi a omorât fără de omenire pe frate, de a spurcat pământul cu sânge curat, de a deschis poarta cea înfricoşată a blestemului, prin care a intrat moartea în lume, la toate acestea a servit "zavistia". Zavistia, începătoarea goanei lui Dumnezeu, învăţătoarea neascultării, născătoarea uciderii de frate, pricina morţii şi rădăcina tuturor răutăţilor.

Zavistia torturează pe zavistnici. Idra aceea otrăvitoare a poeţilor, se povesteşte că este cu şapte capete. Adică din şapte capete arunca otrava cea purtătoare de moarte. Asemenea este şi păcatul, cu şapte capete. Capul cel dintâi are mândria, al doilea iubirea de argint, al treilea lăcomia, al patrulea lenevirea, al cincilea desfrânarea, al şaselea mânia şi al şaptelea zavistia. Şi din câte şapte aruncă otrava aceea aducătoare de moarte, care omoară sufletul; însă otrava zavistiei este decât celelalte mai pierzătoare. Căci toate celelalte păcate de moarte se uită la vreun folos osebit al lor; adică, vrea cel trufaş să se mărească, vrea iubitorul de argint să se îmbogăţească, vrea lacomul să se sature, vrea leneşul să se odihnească, vrea desfrânatul să se dezmierde, vrea mâniosul să facă răsplătire; dar zavistia se uită, nu la folosul ei, ci numai la răul vecinului. Căci zavistnicul vrea numai să vadă pe cel mărit fără de cinste, pe cel bogat sărac, pe cel procopsit ticălos. "Acesta este hotarul urâciunii, a vedea din fericit ticălos, adică pe cel ce se zavistuieşte". Şi iarăşi, toate celelalte păcate de moarte aduc oarecare câştig şi bucurie celui ce le face, d. ex.: se bucură mândrul în măririle lui, se bucură iubitorul de argint în bogăţia lui, lacomul în bucatele lui, leneşul în nelucrarea lui, desfrânatul în poftele lui, mâniosul în răsplătirea ce-o face împotriva vrăjmaşului său; dar zavistia nu numai că nu aduce nici un câştig şi nici o bucurie, ci pricinuieşte chiar mâhniciune şi mai vârtos celui ce o are, aduce mâhniciune nesămuită. "Că zavistia este scârba suferită pentru buna procopsire a vecinului".

Pentru că Iacob dobândeşte binecuvântarea lui Isaac tatălui său şi cinstea naşterii celei dintâi, se scârbeşte Isav cel viclean şi caută să-l omoare. Pentru că Lia, o femeie a lui Iacob, este născătoare de copii mulţi, se scârbeşte cealaltă. Rahila cea stearpă se sfădeşte cu bărbatul

ei şi de multă mâhniciune vrea să moară: *“Dă-mi copii, iar dacă nu voi muri eu”*. Pentru că Iosif vede mai-nainte mărirea aceea pe care a rânduit-o Dumnezeu la Egipt şi tâlcuieşte fraţilor lui visurile cele tăinuitoare, se scârbesc fraţii săi cei urâtori de frate. Întâi vor să-l ucidă, însă schimbându-şi socoteala, îl aruncară într-un puţ, de acolo iarăşi scoţându-l, îl vândură, pentru ca să-l depărteze de la ochii lor. Pentru că David a ucis pe Goliat, a biruit pe cei străini de neam şi a ridicat atât de înaltă mărirea lui Israel, împăratul Saul cel nemulţumitor şi zavistnic se scârbeşte şi vrea în tot chipul să-l lipsească de viaţă. Acum aruncă suliţa într-însul adeseori, acum iarăşi îl goneşte şi-l vânează. Şi l-ar fi şi omorât, pentru ca să-şi sature tulbarea zavistiei lui cu nevinovatul sânge al aceluia, de nu l-ar fi mântuit cu minune acoperământul cel Dumnezeiesc.

Pentru că Iisus, Dumnezeu şi Om, propovăduieşte adevărul, vindecă bolnavi, iartă pe păcătoşi, se scârbesc evreii, urâtorii de Hristos cărturari, şi-L grăiesc de rău ca pe un hulitor: *“Pentru ce Acesta grăieşte aşa hule?”* Încă altă dată (şi era într-o zi de sâmbătă) vede Iisus că vine către El o femeie care cumplit se chinuia cu duhul slăbiciunii de 18 ani, încât obosită de greutatea bolii şi făcându-se gârbovă, nu mai putea să-şi ridice capul şi abia îţi ţinea sufletul în buze. O vede, i se face milă, o vindecă: *“Femeie, te-ai eliberat de boala ta”*, şi pentru că tot poporul arată bucurie şi mulţumită la minuni ca acestea ale lui Iisus Hristos: *“Se bucura pentru toate cele preamărite care se făceau de El”*, cel mai mare al soborului se aprinde de mânie, se iuţeşte, ceartă, seamănă neghini în popor, pentru ca să-l facă să-şi piardă evlavia şi cinstea: *“Şase zile sunt* (zice) *în care se cade să lucreze, într-acestea dar venind, vindecaţi-vă iar nu în ziua Sâmbetei”*. Şi oare pentru ziua Sâmbetei era vreo poruncă să nu se facă minuni? Oare pentru ziua Sâmbetei oprea legea să nu se vindece bolnavi? Ba. Cel mai mare al soborului nu grăieşte pentru râvna legii, ci grăieşte pentru zavistia ce o are către Hristos. Acesta cleveteşte lucrarea minunii căci zavistuieşte Mărirea Celui făcător de minuni. Satana e trecut din femeie în cel mai mare al soborului. Pe aceea a legat-o mai-nainte cu boala, pe acesta îl leagă acum cu zavistia. “Satana, cel ce a legat din început pe femeie, leagă acum pe cel mai mare al soborului cu zavistia şi prin gura acestuia ispiteşte minunea” (zice Teofilact).

Dar buna procopsire pe care a fost s-o dobândească Iosif, n-a fost oare bună procopsire a fraţilor lui de obşte, precum a arătat-o vremea pe urmă? Dar mărirea care-şi câştiga David, n-a fost mărire de obşte şi a lui Saul, a căruia şi pe vrăjmaş l-a biruit şi împărăţia a întărit-o? Minunile lui Iisus Hristos, nu erau oare faceri de bine chiar şi către evrei? Cu adevărat că da. Însă omul cel zavistnic nu se uită la folosul lui. "Că zavistia nu ştie să aleagă folosul", ci se uită numai la folosul vecinului pe care îl vede şi pentru care se scârbeşte. "Scârbă este zavistia către buna sporire a vecinului" şi se nevoieşte să-l întoarcă spre rău, căci în aceasta singură îşi găseşte mângâiere scârbii lui. "Dovada urâciunii este a vedea zavistnicul pe cel zavistuit din fericit un mare ticălos".

Bogatul acela, nemilostiv şi urâtor de oameni, ardea înăuntru în văpaia focului celui nestins (pentru care povesteşte Sf. Ev. Luca). Atunci, când ridicând ochii săi către cer vede în sânul lui Avraam pe Lazăr cel sărac, îl vede şi cu strigare de umilinţă, se roagă, zicând: *"Părinte Avraame, miluieşte-mă şi trimite pe Lazăr să-şi întingă numai vârful degetului său într-o picătură de apă şi să vină să răcorească puţin limba mea cea arsă"*. Iubiţi ascultători! Cererea aceasta a acestui bogat muncit, mi se pare a fi fără nici o socoteală. Pentru un om ca acela, care se ardea înăuntru în cuptorul cel întunecos, care şi pe dinafară era înconjurat de văpăi şi pe dinăuntru răsufla văpăi, cel ce era peste tot şi trupul şi sufletul în foc, ce ajutor ar fi fost pentru el atât de puţină apă, cu cât putea să atingă Lazăr vârful degetului? Toate apele izvoarelor şi ale râurilor şi ale mărilor, nu ajungeau să-l răcorească în atâtea văpăi şi el cerea atât de puţină apă? Urmează dar că el ar cere altceva şi o spune Dumnezeiescul Hrisostom: "Acesta vede pe Lazăr acela, pe care-l văzuse mai înainte sărac şi cerşetor, acum fericit, preamărit; l-a văzut mai înainte gol şi plin de răni, iar acum îmbrăcat cu cea de Dumnezeu făcută podoabă a Dumnezeieştii Lumini, în câştigarea vieţii de veci. Mai-nainte dedesubtul mesei lui, flămând, poftind să se sature din fărâmiturile care cădeau, acum în sânul lui Avraam şi sătul de Mărirea cea Dumnezeiască.

Bogatul vede şi de zavistia lui se arde mai mult decât de tot focul acela al gheenei. "De zavistie se topeşte mai vârtos decât de gheenă". Cere dar să vină Lazăr către el, precum se pare, pentru ca să vină şi Lazăr în muncă, să-i facă tovărăşie să se departeze de sânurile lui Avraam. Şi de s-ar fi întâmplat a vedea un lucru ca acesta, cu adevărat

că ar fi dobândit oarecare repaus. “De zavistie mai vârtos se topeşte decât de gheenă”. Şi pentru ca să vedeţi că aşa este, socotiţi-vă, când a auzit de la Avraam aceasta, adică cum să meargă Lazăr colo şi să-l găsească, era lucru cu neputinţă. Că zice: *“Prăpastie mare este în mijloc care opreşte trecerea”,* iarăşi zice bogatul: *“Mă rog, dar, Părinte Avraame, trimite-l pe el în casa tatălui meu”.* Ca şi când ar fi zis, de vreme ce nu se poate să-l trimiţi aici, să-l am tovarăş în iad, cel puţin trimite-l la casa mea, adică în lume, la viaţa cea de mai-nainte, la ticăloşia cea de mai-nainte, numai să fie departe, să nu se mai fericească în sânurile tale. Aşa, zic iarăşi: *“De zavistie mai vârtos se topeşte decât de gheenă”.*

Dar bogatul acesta osândit nu se cădea să se roage ca să meargă el însuşi mai vârtos în sânurile lui Avraam, decât să vină Lazăr către el în iad? Se cădea, desigur. Dar zavistnicul nu se uită la al lui folos, adică să se vadă pe sine fericit, fiind osândit. “Că zavistia nu ştie să aleagă folosul, ci se uită la răul altuia, să vadă pe cel fericit osândit. Acesta este semnul urâciunii să vadă zavistnicul pe acela pe care-l pizmuieşte, din fericit un ticălos. Vrea el mai bine să vadă pe Lazăr în iad, decât pe sine în Rai. Şi pentru ce? *“Căci zavistia este scârbă pentru buna propăşire a vecinului”.* Pentru aceea zic teologii că la cei osândiţi va fi chinul cel mai mare zavistia, adică să vadă fericirea şi mărirea lui Dumnezeu, de care ei să fie întotdeauna lipsiţi, iar cei sfinţi să se bucure în veci de dânsa. Şi de aici se va face plângerea aceea şi scrâşnirea dinţilor. Şi aceasta va fi cea mai grea muncă a muncii.

Aceasta este patima zavistnicului. Patimă, care între toate celelalte păcate, este păcat fără de bucurie şi plin de întristare. Mai vârtos este un păcat, care este împreună păcat şi muncă, căci este împreună şi greşeală şi pedeapsă la cel ce-o are. Pentru acea Teologul prea înţelepţeşte zice: Că patima aceasta decât celelalte patimi este cea mai nedreaptă şi cea mai dreaptă. Cea mai nedreaptă căci pedepseşte, pe cei buni; cea mai dreaptă căci chinuieşte pe cei ce o au. Rugina nu roade atâta pe fier, cât roade zavistia acolo unde se află. Năpârca, când se naşte, nu spintecă atâta cu unghiile pântecele maicii sale, cât roade şi spintecă inima celui zavistnic, zavistia sa. suflet grozav de chinuit şi muncit şi în această lume şi-n cealaltă viaţă. Pentru aceasta eu zic că nu se cade să dorim unui zavisnic nici în această lume altă pedeapsă, nici în cea viitoare altă osândă. Destulă pedeapsă are aici pe zavistia sa, când vede binele vecinului, destulă muncă are acolo pe zavistia sa,

să vadă mărirea celor fericiți, precum vedea bogatul mărirea lui Lazăr în sânul lui Avraam. Însă până aici aceasta este patimă dreaptă pentru că chinuiește pe cei ce-o au.

Zavistncii primejduiesc pe aproapele lor. Zavistia este nedreaptă căci pedepsește pe cei buni. Vai! Cine poate să povestească răul cel mult ce-l face? Înțelegeți-o numai dintr-o pildă din cele multe: "În cetatea cea vestită a atenienilor se afla un filosof anume Leontie, din părinți de neam bun, după lege închinător de idoli, astrolog după învățătură, prea cinstit în viață. Acesta când era să moară, toată avuția lui a lăsat-o feciorului său, care era parte bărbătească, iar unei fete a lui ce-o avea, nu i-a lăsat nimic. Întrebându-se pentru ce părăsește partea cea mai slabă și nu-i lasă măcar zestrea ei, el a răspuns: Destul este fiicei mele norocul ei. "Destul îi este norocul". Însă Atinais – așa se numea fecioara – nu s-a mulțumit cu dieta părintelui său, ci a tras în judecată pe fratele său, ca să strice dieta și să-și ia partea din avuția părintească ce i se cădea.

Au purces de la Atena la Țarigrad să ceară dreptate de la împăratul. Și era atunci împărat Teodosie cel Mic, înaintea căruia urmau să se înfățișeze. Deci, îndată cum a văzut-o sora împăratului, prea vestita Pulheria, că este o fecioară prea frumoasă la față, smerită la chip, înțeleaptă la cuvinte, cu adevărat fată de filosof și ca filosoafă, a îndrăgit-o, a primit-o cu cinste, a dăruit-o cu daruri, pe scurtă vorbă, botezând-o întâi, pentru că era de altă lege și schimbându-i numele din Atinais în Evdochia, a dat-o de femeie fratelui său, împăratul Teodosie și așa a făcut-o împărătească. Și iată că s-a împlinit cuvântul tatălui său, care a zis:

– Destul îi este norocul ei! O! Fericită și de trei ori prea fericită fecioară, întâi Atinais și acum Evdochia. Tu mai-nainte străină de neam fiind, te-ai făcut creștină. Dintr-o femeie proastă a atenienilor, te-ai hirotonisit împărăteasa Țarigradului. Tu te-ai lipsit de moștenirea părintelui tău și Dumnezeu ți-a dat o împărăție. Tu ai venit căutând zestrea ta și ai găsit un sceptru și o stemă împărătească. O! Bucură-te pentru mult binele de care te-ai învrednicit.

Iubiților ascultători, nu saltă oare inima voastră de bucurie auzind buna norocire a fecioarei acestia? Dar gătiți-vă ochii voștri la lacrimi ca să plângeți primejdia ei cea mare. O zavistie! O zavistie! Și cât ești de amară și câte pricinuiești tu la oameni! Oarecine a zavistuit buna norocire a Evdochiei și a năpăstuit-o fără dreptate către împăratul,

bărbatul ei, cum că are puţină credinţă, cinste şi dragoste ascunsă către oarecare Pavlin, bărbat foarte de cinste şi învăţat, cu care adeseori vorbea cu adevărat Evdochia, ca o învăţată ce era şi ea. Împăratul crede şi nu crede, presupune însă tace şi aşteaptă vremea ca să se încredinţeze. Până într-atâta, ascultaţi ce s-a întâmplat lucru de întâmplare, dar şi de jale.

Într-o zi i se aduse împăratului un măr, care, pentru că era foarte mare, era lucru prea ales. Împăratul îl trimite către împărăteasa Evdochia. Aceasta neştiind că a năpăstuit-o cu Pavlin, trimite mărul acesta lui Pavlin care era bolnav. Împăratul mergând să vadă pe bolnavul Pavlin vede mărul acolo, i se schimbă faţa şi i se tulbură inima. Purcede cu întristare şi cu mânie, intră la împărăteasă şi o întrebă unde este mărul? Aceasta (sau că a fost lucrarea diavolului care se bucură de cele rele, sau şi depărtarea lui Dumnezeu nu ştiu ce să zic), nu mărturiseşte adevărul, ci spune că l-a mâncat ea, ba încă adeverează cuvântul cu jurământ, jurându-se pe viaţa împăratului. A ajuns atâta. S-a întărit împăratul în prepusul său, a crezut pâra şi îndată a trimis să taie capul lui Pavlin în patul său, cel ce nu avea nici o vină, nici ştiinţă. Desparte pe Evdochia, izgonind-o de la curţile împărăteşti şi o surghiuneşte la Ierusalim. Şi iată, o curte împărătească, în care cu puţin mai înainte împărăţia, bucuria şi pacea, acum acoperită de întristare şi tulburare. Cine a făcut atâta rău? Zavistia. Iată un împărat mire tânăr, care era cu totul veselie în dragostea şi desfătarea iubitei şi dulcei sale soţii, cu totul ieşit din sine se mânia de mânia şi de amărăciunea sa. Cine a făcut atâta rău? Zavistia. Iată un ticălos Pavlin, fără dreptate omorât, care se tăvăleşte în sângele lui negreşit şi nevinovat. Cine a făcut atâta rău? Zavistia. Iată o împărăteasă despărţită de bărbatul ei, lipsită de împărăţia ei, izgonită de la scaunul ei, rănită la cinstea ei cea plină de daruri, cea cinstită, cea curată, Evdochia, să plângă în toată viaţa ei. Cine a făcut atâta rău? Zavistia. O, zavistie! O, zavistie! Şi cât eşti de amară. De câte rele te faci tu pricină la oameni! Şi cel ce are o patimă ca aceasta, este vrednic să se mai numească om? Ori să se cheme acesta creştin?

Care ochi văd mai bine? Odată s-a întrebat un înţelept, care ochi sunt aceia ce văd mai bine? Cei negri? Cei albaştri...? Ai bărbaţilor sau ai femeilor? Ai oamenilor sau ai dobitoacelor? Şi răspunsul a fost acesta:

– Ochii cei ce văd mai bine sunt aceia ai zavistnicilor. Pentru că văd şi de departe, căci văd şi lucrurile cele mai mici, ba şi pe cele ce nu sunt. Un singur lucru numai nu-l văd, binele altuia. Dar îl văd şi pe acesta însă atunci plâng şi îşi închid ochii pentru ca să nu-l mai vadă.

Ascunde-te cât vei vrea, închide-te, depărtează-te, şezi cu singurătatea în chilia ta, fugi şi la pustietate ca să fii sihastru; ochii zavistnicului te ajung oriunde şi te văd ce faci. Zavistnicul are nişte ocheane şi vede foarte departe. Care este omul acela îmbunătăţit şi aşa de sfânt, încât să nu aibă nici o greşeală măcar cât de mică? Nici unul. Numai Dumnezeu este fără de păcat şi curat de prihană. "Se atinge dar zavistia nu numai de cei mult-pătimaşi, ci şi de cei buni de vreme ce numai lui Dumnezeu este a fi fără de nici o greşeală şi nebiruit de patimă", zice teologul. Şi pe cele mai mici greşeli le văd ochii zavistnicului. Răbdare dacă le vede pe cele ce sunt, dar şi pe cele ce nu sunt?!

Un orb, pentru care ne povesteşte Sf. Ev. Marcu, s-a dus către Domnul Hristos, ca să se tămăduiască. Mântuitorul Hristos s-a atins de ochii lui şi l-a întrebat, ce vede? El a răspuns: "Văd pe oameni ca nişte copaci umblând". A! Ticălosule orb. Oamenii ţi se par ţie ca nişte copaci? Şi ce asemănare este între copaci şi oameni? Dar copacii care umblă, de vreme ce sunt înrădăcinaţi cu tărie în pământ? Rău vezi, omule, de vreme ce vezi pe cele ce nu sunt. Aşa vede zavistnicul pe oameni, ca pe nişte copaci umblând, în loc să-i vadă prea mici!

A! Creştine, acela pe care-l zavistuieşti este om şi ţie ţi se pare copac? Tu vezi cele ce nu sunt şi atunci eşti îndoit orb.

Eu am zis până acum cele ce am ştiut să zic, isprăvească dar cuvântul acesta fericitul Pavel: "*Să nu ne facem iubitori de mărire deşartă, zice el, vorbind de rău unul pe altul, unul altuia pizmuind*" (a). Să nu ne facem iubitori de mărire deşartă, ci să se cunoască fiecare însuşi pe sine, să nu vorbim de rău unul pe altul, să nu pizmuim unul altuia. "Căci (urmează tot acest Apostol vorbind nouă) de vă mâncaţi voi unul pe altul, vedeţi, nu cumva să pieriţi cu totul". Aceasta este o profeţie şi s-a împlinit la noi. Atâta mărire a neamului nostru, atâta mărire a împărăţiei noastre, ştiţi cum s-a stins? Citiţi istoriile noastre. Nu de puterea perşilor, nu de sabia agarenilor, ci din cauza zavistiei noastre. Noi ne-am stricat, căci ne-am mâncat între noi. "Unul pe altul vorbind de rău, unul pe altul zavistuind. Şi de ne înarmăm noi unii

(a) *Gal. 5, 26*

asupra altora pentru ca să ne stricăm, nu mai este trebuinţă de alt vrăjmaş, nici chiar de diavolul, căci zice Hrisostom: "De ridicăm arme unii asupra altora, nici diavolul nu mai trebuie la pierzarea noastră" (a).

Dar, pentru Dumnezeu, Căruia credem şi Care este Dumnezeul păcii şi Tatăl îndurărilor, pentru Sfânta Evanghelie pe care o ţinem şi care este testamentul dragostei, care este loc de bună întocmire şi unire, să încetăm odată noi, rămăşiţele cele ticăloase ale neamului nostru, ce am mai rămas, măcar să nu mai dăm pricină să se bucure mai mult şi să râdă de noi vrăjmaşii voştri. Filistenii au biruit cu totul pe poporul israelit şi chiar în acea zi s-a omorât şi împ. Saul şi feciorii lui. Mai mare stricăciune n-au avut altă dată israeliţii. A auzit David vătămarea cea multă a neamului său şi întorcându-se către tovarăşii lui a zis: Nu spuneţi nici descoperiţi aceasta la Ghet şi Ascalon, unde locuiau străini de neam. *"Nu povestiţi la Ghet, nici binevestiţi la ieşirea Ascalonului"*. Pentru ce? Pentru ca să nu audă ticăloşia noastră şi să se bucure vrăjmaşii noştri. *"Pentru ca să nu se veselească fetele celor străini de neam"* (b).

Fraţilor şi împreună fraţilor creştini! Ticăloşiile noastre, patimile noastre, greşelile noastre, păcatele noastre să ni le spunem, să ni le descoperim cu grăire de rău, nu *"unul pe altul grăind de rău, unul pe altul pizmuind"*. "Pentru ce? Pentru ca să nu se bucure cei străini de neam, cei văzuţi şi nevăzuţi vrăjmaşii noştri. Tăcere, milostivire, milă cu îndurare. Dar zavistia, care vorbeşte de rău, care cleveteşte, care osândeşte! Cine are o patimă ca aceasta, zic iarăşi, nu este vrednic să se numească om, ori să se cheme creştin... (c).

Neînţelegerea fiilor, durerea părinţilor. Ce dureros lucru este când copiii unor părinţi nu se pot înţelege! Ce lucru de durere poate fi o casă, unde nu se mai termină cearta, zavistia şi dezbinarea între fraţi! Ce inimă îndurerată trebuie să aibă un tată, când copiii lui trăiesc în ură şi ceartă! Dacă pe un tată pământesc îl doare acest lucru, cât de mult credeţi că-L doare pe Tatăl cel Ceresc, neînţelegerea, ura şi zavistia dintre fiii Lui de pe pământ?

Vai, ce păcat mare au faţă de Tatăl Ceresc şi faţă de sufletul lor, acei creştini, care trăiesc în zavistie şi ură (d).

(a) Cuv. 8 c. rom. (b) 2 Împ. 1, 20. (c) „Didahiile" I. Miniat, pg. 17-24. (d) Pr. I Trifa, ist. 145

5. Am zis la alții să se ducă în rușine, în temniță, în robie, în sărăcie, la diavolul, ș.a.? Am blestemat pe alții și am poftit în inima mea să li se întâmple acele blesteme?

Unii altora suntem mădulare din parte și toți la un loc formăm Trupul lui Hristos. Astfel, răul pe care îl dorim sau îl facem altora, îl vom suferi și noi, pentru că toți suntem un trup. *"De pătimește un mădular, pătimesc toate mădularele împreună; iar când se slăvește un mădular, împreună se bucură toate mădularele"* (a). Aceasta știind-o, să ne dorim, nu răul, ci binele unii altora, pentru că toți suntem Trupul Domnului Hristos și mădulare din parte (Despre aceasta vezi și "Vârtejul rătăcirilor" de autor).

Scaiul. O femeie rea de gură și care nu mai contenea din blesteme și ocări, merse la un Preot să se spovedească. Preotul o știa. Luă un scai, i-l puse în mână și-i zise să meargă într-un câmp, alăturea, și să semene una câte una grăunțele lui. Femeia se miră mult de un astfel de canon (pedeapsă), dar s-a dus. După ce isprăvi, veni din nou la Preot. Acesta îi spuse:

– Acum întoarce-te și adună toate grăunțele. Femeia ascultă dar văzu curând că era cu neputință. Tot așa e și cu vorbele. Ele zboară ca vântul. Odată spuse, nu poate să le mai pună înapoi, nici să le șteargă (b).

6. Am umblat cu vrăji, cu farmece, pentru a sparge casa aproapelui meu?

Aceștia cad în groaznică afurisenie și se fac părtași cu diavolii în osânda iadului.

7. Am dorit paguba și moartea altora?

Această dorință nu-i creștinească, ci este lumească, trupească, satanicească (c). Acest păcat, de nu se părăsește, despoaie pe suflet treptat de Darurile Dumnezeiești și prăbușește pe făptaș în prăpastia durerilor, nefericirilor, mizeriilor și în osânda iadului.

Ciudățenia păsării Nibus. O ciudată însușire are pasărea Nibus din India. Pe vreme bună și frumoasă, această pasăre stă în cuibul ei, tristă și posomorâtă. Dar îndată ce vine vremea rea, cu vânt,

(a) 1 Cor. 12, 26. (b) Trad. pr. Gr. Criveanu, D-ca Ort. a. VIII; Nr. 9-10. (c) Iac. 3, 15-16

vifor şi furtună – ea zboară din cuib voioasă, desfătându-se în văzduhul tulburat. Exact aşa e şi omul cel invidios (gelos). Se întristează când vecinului sau şi aproapelui său îi merge bine şi se bucură când îi merge rău. Invidiosul şi invidia nu poate suferi nimic de bine: nici hărnicia altuia, nici izbânda lui, nici chiar talentul ce-l are de la Dumnezeu (a).

Cererea pizmaşului. Un împărat al sciţilor având ziua onomastică, voia să facă bine celor doi curteni ai săi, pe care îi avea în mare favoare. Îi chemă la sine şi le zise:

– Cereţi ce veţi voi de la mine, dar să băgaţi de seamă, că, faţă de ceea ce va cere fiecare dintre voi, celuilalt îi voi da îndoit.

Unul din curteni era foarte bogat şi cugeta întru sine că dacă va cere bani sau altceva, celălalt curtean va primi îndoit. Astfel zise:

– Mie nu-mi trebuie nimic.

Celălalt curtean fiind pizmătăreţ şi deci invidiind averea colegului său de serviciu, zise împăratului:

– Maiestate, eu doresc să mi se scoată un ochi. Nefericitul de el credea că prin aceasta celuilalt curtean i se vor scoate amândoi ochii. Dar împăratul cu minte îi zise:

– O, dragul meu, nu-ţi pot nicidecum împlini dorinţa, căci pizma te-a orbit de amândoi ochii, aşa că nu mai am de unde să-ţi scot şi eu un ochi!

Sf. Apostol Pavel numără pizma între faptele trupului (b), spunând că pizmătăreţii nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu. Să ne ferim deci de această buruiană otrăvitoare. Să nu ne pară rău de bună-starea aproapelui, care patimă este împotriva bunătăţii şi facerii de bine ca roade ale duhului (c).

Dezbinarea a trei pizmaşi. Trei călători se întâlniră odată într-o pădure. Toţi trei plecară din satele lor în lume, căci nu puteau să rabde norocul altora. Din pădure plecară împreună şi aflară pe cale o pungă cu bani. Nu s-au putut înţelege la împărţirea banilor, căci fiecare voia toţi banii şi nu putea răbda ca ceilalţi să ia ceva. Au rămas deci lângă bani şi-i păzeau ca nu cumva să vină cineva şi să-i ia.

După două zile veni pe acolo stăpânul locului, un împărat bogat. Cei trei pizmaşi cerură ca împăratul să-i vindece de boala lor. Şi

(a) Pr. I. Trifa. ist. 537. (b) (c) Gal. 5, 20. (c) Dr. Ep. Gh. Comşa 350 ist. 240

împăratul i-a pedepsit după felul pizmei, de care erau cuprinşi. Unul nu voia să facă bine nimănui, altul nu voia ca vreun alt om să facă bine cuiva, iar al treilea nu suferea ca cineva să-i facă lui vreun bine.

Împăratul s-a mirat de ei şi le-a spus:

– Voi nu sunteţi destoinici ca să vă las banii aceştia!

Şi luând banii, împăratul îi condamnă pe toţi, după cum au meritat. Pe cel care nu putea nimănui să facă vreun bine, îl trimise în pustietate, desculţ şi fără vreo hrană sau băutură. Pe cel care nu putea căuta cu ochi buni ca omul să facă cuiva vreun bine lăsă să-l taie cu sabia, pentru că n-a meritat să trăiască pe lume, fiindcă îi plăcea numai răul. În sfârşit, pe cel care nu putea să rabde, ca omul să-i facă însuşi lui vreun bine, îl lăsă să trăiască, pentru că singur năravul lui îi era o pedeapsă şi îl trimise într-un loc al pământului său, unde se făcea cele mai multe fapte bune, însă el neputând răbda, de necaz, în curând s-a îmbolnăvit şi a murit (a).

8. Am dat altora sfaturi rele, ca să facă aşa?

Cei ce dau şi cei ce ascultă astfel de sfaturi rele cad în grele nefericiri şi-n groaznice pedepse (b). Astfel a făcut Ahitofel vicleanul şi Avesalom contra tatălui său David. Păcatul acesta i-a prăbuşit pe amândoi în pierzare (c).

„Cu cine să vorbesc şi cui să vestesc ca să audă? Căci iată, urechea lor este netăiată împrejur şi nu pot auzi; că iată, Cuvântul Domnului este de râs la ei şi nu le e deloc plăcut. De aceea sunt plin de mânia Domnului şi n-o mai pot ţine în mine; o voi vărsa deci asupra copiilor pe uliţe şi asupra adunării tinerilor şi vor fi luaţi şi bărbat şi femeie şi cel în vârstă şi cel sătul de zile. Şi casele lor vor trece la alţii; tot aşa şi ţarinile şi femeile, pentru că voi tinde mâna Mea asupra locuitorilor ţării acesteia, zice Domnul. Căci fiecare din ei, de la mic până la mare, este robit de lăcomie şi de la Prooroc până la Preot, toţi se poartă mincinos, lecuind rănile poporului Meu cu nepăsare şi zicând: "Pace!" Pace!" şi numai pace nu-i. Dar se ruşinează ei oare, când fac urâciuni? Nu, nu se ruşinează deloc, nici roşesc. De aceea vor cădea printre cei căzuţi şi în vremea cercetării Mele vor fi aruncaţi, zice Domnul" (d).

(a) O.M.P. ist. 736. (b) Lev. 20, 6-7; Ier. 14, 10-16; 7, 8-19; 11, 14; 23, 21; 27, 10-15; 29, 8-9; Iez. 13, 14-16; 14, 9-11; comp. 1 Tim. 4, 1-2; 2 Tim. 3, 1-9; Mt. 7, 15; Rom. 16, 17-18; 2 Petru 2, 1-3; 1 Ioan 1, 8-10. (c) 2 Împ. 15-18. (d) Ier. 6, 1-15

9. Am lăudat pe cei ce au făcut rău aproapelui lor?

Cei ce păcătuiesc astfel se fac părtaşi acelor fapte rele şi se arată pe sineşi că au duh vrăjmăşesc în ei.

10. Am batjocorit, calomniind (vorbit de rău) pe alţii înaintea mai multor oameni, răpindu-le astfel cinstea şi numele lor cel bun?

Acesta este un păcat strigător la cer, care se răzbună groaznic asupra celor ce-l săvârşesc. Fiecare din noi e bine a ne judeca şi prihăni păcatele noastre. Zis-a un bătrân:

– Cel ce fură, sau cel ce minte, sau cel ce face alt păcat, de multe ori, îndată după ce a săvârşit păcatul, suspină şi se prihăneşte pe sine şi vine în pocăinţă; iar cel ce are în suflet pomenire de rău, ori de stă la masă, ori de umblă, ori de doarme, ca de rugină se mănâncă. Şi păcatul totdeauna nedespărţit îl are şi rugăciunea lui se face blestem. Şi toată osteneala lui se face neprimită, măcar de-şi va vărsa şi sângele său pentru Hristos (a).

Întoarce-ţi desagii! Scrie într-un loc de la Sfânta Evanghelie despre *"bârnă"* şi *"pai"*. În firea cea veche a omului este şi aplicarea cea rea de a vedea *"paiul din ochii altora, dar bârna din ochii lui, nu"* (b).

Ispita aceasta, păcatul acesta, l-a asemănat cineva, foarte potrivit, cu un om ce duce în spate o pereche de desagi încărcaţi cu păcate. Iar aceşti desagi sunt astfel aranjaţi, că omul pune totdeauna în partea de dinainte păcatele altora, iar în partea de dinapoi: păcatele lui. Adică, vede totdeauna numai păcatele altora, iar pe ale lui nu le vede... Aşa sunt oamenii cei lumeşti. E o lege aproape generală între ei, ca să vadă şi să critice numai păcatele altora.

Dar de multe ori, ispita aceasta stăruie şi între noi, cei care căutăm mântuirea. Să luăm seama, ea încearcă să intre în Biserica (adunarea) Domnului şi trebuie să ne păzim de aceasta (c).

Să ne uităm bine la desagii aceştia cum sunt aşezaţi şi de cumva îi purtăm şi noi, tot la fel ca în chipul de faţă, să-i întoarcem, în aşa fel, ca păcatele noastre să fie în faţă, iar păcatele altora în spate şi neîncetat zi şi noapte, în tot timpul vieţii pământeşti să ne vedem scăderile şi păcatele noastre până la ultima răsuflare.

(a) „Pateric" o.c. pg. 403, 23. (b) Mt. 7,3. (c) Pr. I. Trifa ist. 580

11. După săvârşirea acestor feluri de crime, nu m-am dus iarăşi la acei oameni, înaintea cărora am ponegrit pe aproapele meu, pentru a-i întoarce cinstea şi a-i repara numele lui cel bun?

Cei care vatămă cinstea şi numele cel bun al aproapelui lor, nu se dezleagă de păcatul acesta până ce nu repară ce au stricat, retrăgându-şi calomnia lansată de ei în lume. Restituirea pagubei şi repararea stricăciunii, e canonul care tămăduieşte sufletele acestor păcătoşi. Astfel, zilnic, până în ziua Judecății universale, sunt apăsați şi osândiți. "Împacă-te cu pârâşul tău până eşti pe cale (pe calea vieții vremelnice) cu dânsul, dă-ți silința să te izbăveşti de el; ca nu cumva să te tragă la Judecător şi Judecătorul te va da temnicerului şi temnicerul te va arunca în temniță. Zic ție: nu vei ieşi de acolo până nu vei plăti şi filiarul cel mai de apoi" (a).

12. Îngreunându-mă cu păcatul mândriei, pizmei şi al urâciunii, n-am iertat pe vrăjmaşii mei când mi-au cerut iertare cu îndreptare şi umilință?

Chiar când vrăjmaşii noştri vin cu îndreptare sau cu restituirea stricăciunii şi umilință, văzându-i îndreptați, suntem datori a-i ierta şi a-i apropia cu precauție pentru viitor. "*De veți ierta oamenilor greşelile lor, ierta-va şi vouă Tatăl vostru Cel Ceresc; iar de nu veți ierta oamenilor greşelile lor, nici Tatăl vostru nu va ierta greşelile voastre*" (b).

Iartă, dar nu iartă. Sunt mulți creştini plini de viclenie, care iartă de formă, dar cu gândul rău de a lovi când vor putea pe cel ce l-au iertat. Cei ce fac astfel sunt nişte persoane negre la suflet, infernale, mult mai primejdioase decât cei care n-au iertat de loc, adică nu şi-au făcut forma. Sunt alții care fac mizerii aproapelui lor ca nişte diavoli, ba poate şi mai rău şi silesc cu forță pe cei pe care i-au necăjit, şi-i supără cu nedreptățile şi hărțuielile lor, ca să-i ierte. Asta nu-i iertare, împăcare, ci păcate strigătoare la cer, care se răzbună asupra făptaşilor.

Iertarea adevărată e mai mare ca postul. A trimis odată Sf. Epifanie către Avva Ilarion, rugându-l pe el şi zicând:

(a) Lc. 12, 58-59; Mt. 5, 23-28. (b) Mt. 6, 14-15; comp. Mt. 18, 15-16, 22; Mc. 11, 25; Lc. 6, 37-38; 17, 3-4; 23, 34; Mt. 5, 44; F. Ap. 7, 60; 3, 17; 1 Cor. 4, 12

– Vino să ne vedem mai înainte de a ne duce din trup. Şi mergând el, s-au bucurat unul cu altul. Iar mâncând ei, s-a adus o pasăre gătită. Şi luând Episcopul a dat lui Avva Ilarion şi a zis bătrânul:

– Iartă-mă, că de când am luat schima n-am mâncat junghiat. Şi i-a zis lui Episcopul:

– Aşa şi eu, de când am luat schima, n-am lăsat pe cineva să adoarmă având ceva asupra mea, nici eu n-am dormit având ceva asupra cuiva. Şi a zis lui bătrânul:

– Iartă-mă, că petrecerea ta este mai mare decât a mea.

Osândeşti pe cel căruia îi ceri iertare? Un frate oarecare avea scârbă asupra altui frate. Iar acel frate, înţelegând cum că cutare frate, are scârbă asupra lui, a mers la dânsul vrând ca să i se smerească, să-şi ceară iertare şi să se împace cu dânsul. Deci, bătând el în uşa fratelui, acela n-a vrut nicidecum să-i deschidă şi să-l primească. Atunci, dacă a văzut că nu-i deschide, s-a scârbit şi el. Şi mergând la un bătrân i-a spus pentru acel frate, jeluindu-se cum că are scârbă asupra lui şi a mers la dânsul să-şi ceară iertare şi să se împace cu dânsul şi nu l-a primit, nici i-a deschis uşa. Iar bătrânul a zis lui:

– Caută, fiule, şi-ţi ia seama, că poate ai vreun gând în inima ta, cum că tu nu eşti cu nimic vinovat, nici ai făcut lui vreun rău, ci el a făcut rău şi el este vinovat; şi aşa pe tine însuţi te îndreptezi, iar pe el îl învinovăţeşti. Deci, pentru aceea nu-i dă Dumnezeu lui îndemnare ca să-ţi deschidă şi să te primească, pentru că nu cu adevărată pocăinţă mergi la dânsul, ci cu făţărie. Ci mergi şi pune în inima ta, cum că tu ai greşit şi tu eşti vinovat, iar pe dânsul să-l îndreptezi. Şi aşa făcând, Dumnezeu îi va da lui îndemnare şi umilinţă ca să se smerească şi să se împace cu tine.

Şi i-a spus lui această povestire: "Erau doi oameni mireni în Egit, în ţinutul Alexandriei şi amândoi erau cu bună cucernicie şi cu viaţă bună. Aceştia sfătuindu-se au lăsat lumea şi s-au călugărit amândoi împreună. Şi auzind ei citindu-se cuvântul ce este scris în Sfânta Evanghelie, care zice: *"Că unii s-au scopit pe sine pentru Împărăţia Cerului"* şi râvnind acestui cuvânt al Evangheliei, s-au scopit amândoi. Şi neştiind ei puterea Dumnezeieştii Scripturi, li se părea că foarte mare bunătate au făcut cu acel lucru, că s-au scopit pe dânşii pentru Împărăţia cerului; iar Arhiepiscopul auzind de acel lucru al lor, i-a despărţit de Sf. Biserică. Dar ei răpşteau (cârteau) asupra Arhiepis-

copului, zicând că pentru oarecare pizmă şi fără dreptate i-a despărţit pe ei de Sfânta Biserică. Şi s-au sfătuit să meargă la Arhiepiscopul Ierusalimului şi să se jeluiască şi să-şi spună pricina lor şi acela îi va blagoslovi şi îi va împărtăşi iarăşi Bisericii. Deci, au mers la Arhiepiscopul Ierusalimului şi au început a se jelui pentru strâmbătatea ce le-a făcut-o lor Arhiepiscopul Alexandriei, de i-a despărţit pe ei de Sfânta Biserică, spunându-i şi pentru ce pricină i-a despărţit. Iar Arhiepiscopul Ierusalimului auzind aceasta, a zis lor:

– Şi eu vă despart pe voi. Iar ei auzind aceasta, s-au scârbit foarte şi sfătuindu-se, au zis unul către altul:

– Să mergem, frate, la Arhiepiscopul Antiohiei şi acela văzând scârba şi strâmbătatea ce tragem, nefiind vinovaţi, îşi va face milă şi ne va primi pe noi. Şi aşa au mers la arhiepiscopul Antiohiei şi i-au spus lui plângerea şi pricina lor, iar Arhiepiscopul auzind, a zis lor:

– Şi eu vă despart pe voi. Iar ei în loc de nădejdea pe care o aveau, că îi va bucura acel Arhiepiscop, au auzit ca şi de la ceilalţi zicând: "Şi eu vă despart pe voi". Şi s-au sfătuit după aceea să meargă la Roma, la Papa, zicând:

– Să mergem noi, frate, la Papa, şi el ne va primi pe noi şi ne va izbândi nouă despre toţi ceilalţi.

Şi aşa au plecat şi au mers la Roma, la Papa, şi s-au jeluit şi au spus Papii toată pricina lor şi cum toţi Arhiepiscopii, necăutându-le dreptatea şi nevinovăţia lor, fără de nici o pricină sau vină, i-au despărţit pe ei de Sfânta Biserică. Iar Papa auzind acestea, le-a zis lor:

– Şi eu vă despart pe voi. Iar ei auzind şi de la Papa tot acelaşi cuvânt, pe care îl auziseră de la ceilalţi Arhiepiscopi, se întrebau între sine, zicând:

– Ce vom face, frate, că aceştia sunt toţi uniţi la un cuvânt fiindcă ei se adună la soboare toţi la un loc şi se sfătuiesc şi se unesc să ţină toţi una şi să fie toţi într-un cuvânt; ci noi să mergem la Sfântul Epifanie Arhiepiscopul Ciprului şi să ne jeluim şi să spunem lui toată pricina noastră. Şi acela fiind om Sfânt şi Prooroc şi cunoscător, ne va cunoaşte supărarea şi nevinovăţia noastră şi scârba ce tragem fără dreptate şi ne va primi pe noi.

Şi aşa, ieşind din cetatea Romei, au plecat şi au mers la ostrovul Ciprului şi dacă s-au apropiat de cetatea unde era Sfântul Epifanie, Dumnezeu i-a descoperit lui pentru venirea celor doi călugări şi pentru lucrul şi pricina lor. Iar Sfântul Epifanie înştiinţându-se pentru

dânşii, îndată a trimis pe un cleric al său în întâmpinarea lor, ca să le spună, ca nici în cetatea lui să nu îndrăznească să intre, că nu-i primeşte. Iar ei auzind aceasta, s-au umilit cu inimile lor şi s-au smerit pe sine, vorbind unul către altul şi zicând:

– Cu adevărat, frate, noi am greşit lui Dumnezeu. Şi pentru ce dar umblăm zbuciumându-ne, vrând ca să ne îndreptăm pe noi? Fie măcar şi aşa, precum socoteam noi, adică cum că toţi fără dreptate şi fără nici o vină, unul după altul, ne-au despărţit pe noi de Sfânta Biserică, dar acesta, încă nici n-am mers la dânsul să ne jeluim şi să ne spunem pricina noastră, nici încă nu ne-a văzut pe noi, ci fiind el om Sfânt şi Prooroc cunoscător, iată că însuşi Dumnezeu i-a descoperit lui şi i-a arătat venirea noastră la dânsul şi greşeala noastră, pentru care ne-a poruncit nouă că nici în cetate să nu intrăm. Pentru aceea, frate, în zadar ne ostenim noi, umblând ca să ne îndreptăm că noi am greşit lui Dumnezeu şi Dumnezeu i-a arătat greşeala noastră. Pentru aceea nu numai faţa lui nu ne primeşte să o vedem, ci nici în cetate nu ne primeşte să intrăm.

Şi aşa au început a se umili, a plânge şi a se smeri, cunoscându-şi greşeala şi păcatul lor. Iar văzătorul de inimi Dumnezeu, văzându-i pe dânşii că şi-au cunoscut greşeala lor şi s-au umilit inimile lor şi se smeresc, căindu-se; i-a poruncit lui să trimită ca să-i cheme şi să-i primească pe ei, că şi-au recunoscut greşeala lor şi acum smerindu-se se căiesc. Şi aşa, Sfântul Epifanie a trimis de i-a chemat la sine şi cu multe cuvinte de folos i-a învăţat şi i-a mângâiat pe ei, i-a primit în Sfânta Biserică şi i-a împărtăşit pe ei cu Sfintele Taine. Apoi a scris pentru dânşii la Arhiepiscopul Alexandriei, zicând:

– Primeşte, frate, pe fiii tăi, căci cu adevărat acum s-au smerit şi s-au pocăit. Şi aşa i-a trimis pe ei la locul lor.

Această povestire spunând-o bătrânul fratelui, i-a zis:

– Iată, fiule, aceasta este cu adevărat tămăduirea sufletului, ca în toate lucrurile să ne smerim, defăimându-ne şi ocărându-ne pe noi, descoperindu-ne şi vădindu-ne înaintea lui Dumnezeu păcatele noastre, iar nu ale fratelui nostru.

Acestea auzindu-le fratele, s-a umilit cu inima şi făgăduindu-se că va face după cuvântul bătrânului s-a dus iarăşi cu smerenie la acel frate care avea scârbă asupra lui, să se roage ca să-l ierte pe el; şi bătând la uşa chiliei îndată a auzit acela şi i-a deschis. Şi mai înainte

până a se închina el şi a-şi cere iertare, acela s-a închinat lui cu smerenie, zicând:

– Iartă-mă, frate, că te-am scârbit pe tine. Şi aşa, cu dragoste şi din tot sufletul sărutându-se unul cu altul, s-a făcut mare bucurie între dânşii.

Blagosloviţi şi iertaţi. A zis unul din Părinţi:

– De te va ocărî pe tine cineva, blagosloveşte-l pe el. Şi de va primi, bine va fi amândurora; iar de nu va primi, el va lua de la Dumnezeu ocară şi tu blagoslovenie.

Petrecea odată Avva Theodor cu fraţii în schit şi mâncând ei, luau cu evlavie paharele, tăcând şi nezicând cuvântul *"iartă"*. Şi a zis Avva Thedor:

– Au pierdut călugării obiceiul cel bun, nezicând: *"Iartă"*.

Iartă-mă. Avva Colov a zis odată fratelui său celui mai mare:

– Voiesc fără de grijă să fiu, precum Îngerii sunt fără de grijă, nimic lucrând, ci nelipsit slujind lui Dumnezeu.

Şi dezbrăcându-se de haină a ieşit în pustie, unde făcând o săptămână, s-a întors către fratele său şi după ce a bătut în uşă, l-a auzit pe dânsul şi mai-nainte de a-i deschide, i-a zis:

– Tu cine eşti? Iar el a zis:

– Eu sunt Ioan, fratele tău. Şi răspunzând i-a zis lui:

– Ioan s-a făcut Înger şi nu mai este între oameni.

Iar el i se ruga, zicând:

– Eu sunt.

Şi nu i-a deschis lui, ci l-a lăsat până dimineaţa să se trudească. Iar mai pe urmă deschizându-i i-a zis:

– Om eşti şi trebuinţă ai să lucrezi ca să te hrăneşti.

Şi i-a făcut metanie, zicându-i:

– Iartă-mă.

Acesta şedea odată în Sfânta Biserică şi a suspinat, neştiind că este cineva în urma lui, dar cunoscând, i-a făcut metanie, zicând:

– Iartă-mă, Avvo, că încă nu m-am învăţat.

Lesne iertător. A fost un Patriarh în Dumnezeiasca Cetate, care atât era de milostiv şi lesne iertător celor greşiţi, că unul dintre ai casei lui a furat de la dânsul aurul şi temându-se a fugit în Tevaida Egiptului şi umblând pe acolo l-au aflat varvarii şi luându-l l-au dus la locul lor, de care lucru aflând Arhiepiscopul l-a răscumpărat cu optzeci de

galbeni. Deci venind el, l-a primit milostivul, încât ziceau unii din cetăţeni că nimic n-ar fi greşit Arhiepiscopului.

Arde pe draci. Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând:

– Ce este sporirea omului către Dumnezeu? şi a răspuns bătrânul:

– Sporirea omului este smerenia, că pe cât se pogoară cineva în smerenie, pe atât se înalţă în sporire.

A zis un bătrân:

– Dacă smerindu-te pe tine vei zice cuiva: "Iartă-mă", arzi pe draci.

Iartă-ne pe noi, stăpâne. A zis un bătrân, că smerenia poate mai mult decât toată sila şi a povestit şi un lucru ca acesta: "Au fost doi episcopi aproape unul de altul şi erau odinioară supăraţi unul asupra celuilalt. Unul din ei era bogat şi puternic, iar celălalt smerit. Şi căuta cel puternic să facă rău celuilalt. Iar cel smerit auzind aceasta, zicea către clerul său:

– Avem să-l biruim cu Darul lui Dumnezeu. Şi au zis lui clericii:

– Stăpâne, cine poate să-l biruiască pe el? Iar acela zicea:

– Răbdaţi, fiilor, şi aveţi să vedeţi Mila lui Dumnezeu.

Deci pândea el şi când avea acela un praznic de Sfinţii Mucenici, a luat pe clerul său şi a ieşit şi le-a zis lor:

– Veniţi după mine şi ori ce mă veţi vedea pe mine că fac, faceţi şi voi şi avem să-l biruim.

Deci mergând după dânsul, ziceau aceştia:

– Oare ce are să facă?

Şi după ce au venit l-au aflat făcând slujbă şi pe toată cetatea adunată acolo. Atunci Episcopul a căzut în genunchi la picioarele celui puternic, împreună cu clerul său, zicând:

– Iartă-ne pe noi, Stăpâne, robii tăi suntem!

Iar acela înspăimântându-se de ceea ce s-a făcut, umilindu-se, căci Dumnezeu schimbase inima lui, se apucă şi el de picioarele lui, zicând:

– Tu eşti Stăpân şi părinte!

Şi de atunci s-a făcut mare dragoste între dânşii. Şi zicea cel smerit către clerul său:

– Nu vă ziceam vouă, fiilor, că avem să biruim prin bunătatea lui Dumnezeu? Deci şi voi, când aveţi vrajbă către cineva, aceasta faceţi şi veţi birui cu Darul lui Dumnezeu.

Iartă-mă că mă pocăiesc. A fost un bătrân iubitor de fraţi şi plin de multă dragoste, nesocotind niciodată răul. Un frate furând nişte vase le-a dus şi le-a pus la dânsul, neştiind el nimic pentru acel

lucru. După vreo câteva zile s-au cunoscut vasele acelea şi pârât fiind bătrânul, a pus metanie, zicând:

– Iartă-mă că mă pocăiesc.

După puţin timp a venit fratele care furase vasele şi le pusese la el şi a făcut vorbă cu el şi zicea bătrânului:

– Sfinţia ta ai furat vasele?

Şi bătrânul punea metanie fratelui, zicând:

– Iartă-mă.

Încă şi altul din fraţi, de greşea cândva şi tăgăduia, el punea metanie, zicând:

– Iertaţi-mă. Atât era de cucernic şi de smerit Cuviosul, încât nici cu cuvântul n-a rănit cândva pe cineva.

Un iubitor de Hristos fiind dat la mucenicie de slujnica sa, când era dus să se săvârşească, a văzut pe slujnica lui, care îl dăduse şi-l vânduse şi scoţând inelul cel de aur pe care-l purta, i l-a dat ei, zicând:

– Mulţumescu-ţi ţie, că de acest fel de bunătăţi pricinuitoare mie te-ai făcut.

De la scaunul Sfintei Spovedanii, unul a ieşit iertat şi altul osândit. Doi fraţi locuiau deosebi în pustie. Şi a zis unul din ei celuilalt:

– Voiesc să mă duc la Avva Zinon şi să-i spun un gând.

A zis şi celălalt:

– Şi eu voiesc aceasta. Deci s-au dus amândoi împreună.

Şi luându-l pe el, fiecare deosebi şi-au spus gândurile lor. Şi unul spunându-le, a căzut înaintea bătrânului, rugându-l pe el cu multe lacrimi, ca să se roage lui Dumnezeu pentru dânsul. Şi a zis lui bătrânul:

– Mergi, nu te slăbi pe sineţi şi nu grăi de rău pe cineva şi nu te lenevi de rugăciunea ta.

Şi ducându-se fratele s-a vindecat. Iar celălalt spunându-şi gândul său către bătrân, a adăugat moale şi cu nebăgare de seamă, zicând:

– Roagă-te pentru mine, dar n-a cerut cu dinadinsul. După o vreme s-a întâmplat de s-au întâlnit unul cu altul şi a zis unul din ei:

– Când am mers noi către bătrânul, i-ai spus lui gândul pe care ziceai că voieşti să i-l spui? Iar acela a zis:

– Da, i-am spus! A întrebat iarăşi:

– Oare te-ai folosit după ce i-ai spus? Răspuns-a fratele:

– Da, m-am folosit, că pentru rugăciunile bătrânului m-a vindecat Dumnezeu. Iar celălalt a zis:

– Eu măcar că i-am mărturisit gândurile mele, totuşi, n-am simţit nici o uşurare. Zis-a lui cel ce s-a folosit:

– Dar cum te-ai rugat bătrânului? Răspuns-a acela:

– I-am zis lui: roagă-te pentru mine, că am acest gând.

Iar celălalt a zis:

– Eu mărturisindu-mă, am udat picioarele lui cu lacrimile mele, rugându-mă lui ca să ceară îndurarea lui Dumnezeu pentru mine. Şi aşa, prin rugăciunea lui m-a vindecat Dumnezeu.

Acestea ni le-a povestit nouă bătrânul, învăţându-ne că se cade celui ce roagă pe vreunul din Părinţi pentru gânduri, cu osteneală şi cu toată inima să i se roage şi atunci va dobândi. Iar cel ce se mărturiseşte cu nebăgare de seamă, s-au ispiteşte, nu numai că nu se foloseşte, ci se şi osândeşte (a).

Sfântul Apostol Iacob a iertat pe clevetitorii şi pârâşii săi, când îl duceau la moarte.... Văzând evreii că Sf. Ap. Iacob, fiul lui Zevedei, făcea multe minuni în Numele lui Iisus Hristos, s-au pornit cu mare mânie asupra lui şi au îndemnat pe împ. Irod ca să ridice prigoană asupra Bisericii lui Hristos şi pe Iacob să-l ucidă. Împăratul Irod şi-a pus mâinile ca să facă rău unora din Biserică şi a ucis cu sabia pe Iacob, fratele lui Ioan. Văzând el că aceasta a plăcut evreilor, a adăugat a prinde şi pe Petru, pe care l-a şi pus în temniţă. Evsevie Episcopul Cezareei Palestinei, scrie despre Sfântul Iacob, că pe când se osândea de Irod la moarte, un bărbat oarecare anume Iosia, unul dintre cei ce au pârât pe Apostol către Irod, văzând bărbăţia şi îndrăzneala Sfântului Iacob, nevinovăţia şi sfinţenia lui cunoscând-o şi adevărul cuvintelor celor grăite de dânsul (pentru venirea lui Mesia) înţelegându-l, a crezut în Hristos şi mărturisitor al lui Hristos deodată s-a arătat. Deci, îndată şi acela împreună cu Sf. Iacob a fost osândit la moarte. Mergând împreună la locul cel de moarte, pe un slăbănog oarecare ce zăcea lângă cale, Sf. Apostol l-a făcut sănătos. Şi când îşi găteau grumajii spre tăiere, a rugat Iosia pe Sf. Iacob, ca să-i ierte păcatul cel făcut din neştiinţă; căci a fost clevetitor asupra lui la împărat. Atunci Apostolul cuprinzându-l l-a sărutat, zicând:

– Pace ţie. Şi şi-au plecat amândoi capetele spre tăiere; şi astfel s-au sfârşit. Iar după tăiere, ucenicii Sfântului Apostol Iacob luând trupul învăţătorului lor, cu Dumnezeiască povăţuire l-au dus în Spania, unde şi până acum se dăruiesc din mormântul lui tămăduiri de boli şi

(a) „Pateric" o.c. pg. 67, 4; 346, 26; 403, 25; 88, 6; 97, 2; 102, 23; 249, 25; 351, 36-37; 366, 14; 400, 15; 401, 18; 75, 9

se săvârşesc minuni, în slava lui Hristos Dumnezeu, Cel slăvit împreună cu Tatăl şi cu Sf. Duh, de toată făptura în veci. Amin (a).

13. N-am cerut iertare de la aceia cu care am fost învrăjbit?

„De îţi vei aduce aminte – a zis un înţelept bătrân – de cel ce te-a necăjit, sau te-a necinstit, sau te-a păgubit, dator eşti să-ţi aduci aminte de el ca de un doctor trimis de Hristos şi să-l ai pe el ca pe un făcător de bine, că însuşi necazul acesta al tău, înseamnă că boleşte sufletul tău; că de nu boleai, nu pătimeai (supărare când te-a ocărât). Deci, dator eşti să mulţumeşti fratelui şi să te rogi pentru dânsul, că prin el îţi cunoşti boala ta şi să primeşti cele de la el ca pe nişte doctorii trimise ţie de la Iisus. Iar de te scârbeşti asupra fratelui, zici chiar lui Iisus:

– Nu voiesc să primesc doctoriile Tale, ci voiesc mai bine să putrezesc în rănile mele. Cel ce voieşte să se vindece de rănile sale sufleteşti, dator este să sufere cele ce se aduc de doctor, ori în ce chip ar fi. Că nici celui ce boleşte trupeşte nu-i pare bine a se tăia, sau a se arde, sau a avea curăţenie, ci şi cu greaţă îşi aduce aminte de acestea. Însă încredinţat fiind că este cu neputinţă în alt chip a se izbăvi el de boală, fără numai prin acestea, le suferă cu vitejie, mulţumind doctorului, ştiind că prin puţină greaţă se va izbăvi din îndelungata boală. Fier arzător de bolnavi al lui Iisus este cel ce te necinsteşte sau te ocărăşte, dar te izbăveşti de slava deşartă. Curăţenie a lui Iisus este cel ce îţi aduce ţie pagubă sau ocară, dar te izbăveşte de lăcomie; iar de fugi de ispită folositoare, fugi de viaţa veşnică. Căci cine a dăruit Sfântului Ştefan atâta slavă, pe care i-au pricinuit-o lui cei ce l-au împroşcat cu pietre, dacă nu răbdarea? (b).

14. N-am dat bună-ziua acelora cu care am fost învrăjbit; nici nu le-am mulţumit când ei m-au salutat?

Aceasta e o manifestare a învrăjbirii sau a ruperii prieteniei şi a legăturii dintre oameni. Creştinii de aceeaşi credinţă şi vieţuire după Dumnezeu, trebuie a păstra legătura Duhului. Numai atunci când vezi bine că cineva întoarce adevărul în minciună, dreptatea în viclenie, lumina în întuneric, Ierusalimul în babilonie, virtutea în vicii, dreapta credinţă în superstiţii şi mai ales în eresuri, stăruind a ne trage în

---

(a) V. Sf. 30 Apr. pg. 863-871. (b) Pateric. pg. 402, 22

prăpastia pierzării după el, avem dreptul a ne retrage şi a rupe legătura cu cel ce ne periclitează mântuirea.

Când însă ne stă în putinţă, trebuie a întrebuinţa noi feluritele mijloace cinstite pentru a atrage pe unii ca aceştia de pe teritoriile Satanei în Staulul Mântuitorului. Faţă de adevăraţii creştini, Mântuitorul şi urmaşii Lui, ne spun că orice slăbire sau rupere a legăturilor, să o reparăm imediat prin împăcare şi spulberarea vrajbei dintre noi. *"Auzit-aţi că s-a zis celor de demult: să nu ucizi, că cine va ucide, vinovat va fi judecăţii... Eu însă zic vouă: că tot cel ce se mânie asupra fratelui său în deşert, vinovat va fi judecăţii. Şi cine va zice fratelui său: "Raca* (prost, neghiob, nătărău, vrednic numai de scuipat...) *vinovat va fi soborului; iar cine va zice: nebunule, vinovat va fi gheenei focului. Deci, de-ţi vei aduce darul tău la altar şi acolo îţi vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta, lasă acolo darul tău, înaintea Altarului, mergi mai întâi de te împacă cu fratele tău şi atunci venind adu darul tău. Împacă-te cu pârâşul tău degrab, până eşti pe cale* (în viaţă) cu el, ca nu cumva pârâşul să te dea judecătorului şi judecătorul te va da slugii şi în temniţă vei fi aruncat. Amin zic ţie: nu vei ieşi de acolo, până nu vei da codrantul (banul) *cel mai de pe urmă... Iubiţi-vă unii pe alţii, precum şi Eu v-am iubit pe voi... Rămâneţi întru Mine şi Eu întru voi... Mâniaţi-vă şi nu greşiţi, soarele să nu apună în mânia voastră"* (a).

Faţă de cei care ne periclitează mântuirea sufletului, ni se porunceşte a ne păzi... Şi la nevoie grea a rupe chiar şi legătura cu ei: *"Păziţi-vă de aluatul* (învăţătura, sfaturile, vorbele) *fariseilor şi saducheilor... Păziţi-vă de proorocii mincinoşi, care vin la voi îmbrăcaţi în haine de oi, iar înăuntru sunt lupi răpitori... Păziţi-vă de cei care fac împerecheri şi sminteli împotriva învăţăturii, care voi v-aţi învăţat şi vă feriţi de ei. Că unii ca aceia Domnului nostru Iisus Hristos nu slujesc; ci pântecelui lor şi prin cuvinte bune* (în aparenţă) *şi prin cuvântare de bine* (linguşiri şi amestecarea cuvintelor Divine cu cuvinte vătămătoare mântuirii sufleteşti, ca bucatele bine gătite, dar cu otravă în ele), *înşală inimile celor proşti... Oricine va veni la voi şi nu va aduce învăţătura aceasta, să nu-l primiţi în casă şi să nu-i ziceţi lui: bucură-te; că cel ce îi va zice lui bucură-te, se va face părtaş faptelor lui celor rele".*

(a) Mt. 5, 21-26; Ioan 15; Efs. 4, 26; comp. Ps. 4, 4-5; Iac. 1, 19

„...Acum am scris vouă, să nu vă amestecaţi... dacă vreunul numindu-se frate, va fi curvar, sau lacom, sau răpitor, cu unul ca acela nici să mâncaţi... Nu vă înjugaţi într-alt jug cu necredincioşii; că ce împărtăşire are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împreunare are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu Veliar? Sau ce parte este credinciosului cu cel necredincios? Sau ce însoţire este Bisericii lui Dumnezeu cu idolii? Că voi sunteţi Biserica lui Dumnezeu Celui viu, precum a zis Dumnezeu: Voi locui întru ei şi voi umbla între ei şi voi fi lor Dumnezeu şi ei îmi vor fi Mie popor. Pentru aceea ieşiţi din mijlocul lor şi vă osebiţi zice Domnul şi de necurăţie să nu vă atingeţi şi Eu vă voi primi pe voi şi voi fi vouă Tată şi voi veţi fi Mie fii şi fete, zice Domnul Atotţiitorul".

„Ieşiţi dintr-însa (adică din adunarea călcătorilor de lege cu premeditare şi vrăjmăşie) norodul Meu, ca să nu vă împărtăşiţi cu păcatele ei şi ca să nu luaţi din bătăile ei...". „De omul eretic, după una şi a doua sfătuire, te fereşte; ştiind că s-a răzvrătit unul ca acela şi păcătuieşte fiind singur de sine osândit..." (a).

Căderea celui ce n-a iertat pe fratele său. Doi fraţi oarecare, în vremea goanei fiind prinşi, s-au dus ca să mărturisească adevărul şi muncindu-i i-au pus în temniţă. Dar din ispita diavolească s-a făcut între dânşii oarecare prigonire şi zădărâre. Deci, unul căindu-se, îndată a pus metanie fratelui, zicând:

– Poate să se întâmple ca mâine să ne săvârşim; să lăsăm dar vrajba ce-o avem unul asupra altuia şi să facem pace. Iar celălalt nu se pleca. A doua zi aducându-se iarăşi la divan, au fost puşi la muncă şi cel ce n-a primit pocăinţa, din cea dintâi ispitire s-a biruit. Deci i-a zis lui dregătorul:

– Pentru ce ieri atâta fiind muncit, nu te-ai plecat?

Iar el răspunzând a zis:

– Pentru că ieri aveam dragoste către fratele meu şi Darul lui Dumnezeu mă întărea; iar acum ţin pomenire de rău către dânsul şi vai, pentru aceasta m-am golit de mângâierea şi acoperământul lui Dumnezeu (b).

15. Am pândit cu viclenie şi cu gând a face rău altora?

Pândirea aceasta vicleană şi cu gânduri rele, este asemenea cu pândirea şarpelui-diavol, care zavistuind fericirea protopărinţilor

(a) Lc. 12, 1; Mt. 16, 6-12; Mc. 8, 15-21; comp. Ieş. 12, 15-13-20; Lev. 23, 5; Num. 28, 16; 1 Cor. 9, 6-8; Gal. 5, 9; Efs. 4, 21-24; Mt. 7, 15-21; Rom. 16, 17-18; 2 Ioan 1, 10-11; 1 Cor. 5, 6-13; 2 Cor. 6, 14-18; Apc. 18, 4; Tit. 3, 10-21. (b) „Pateric" pg. 401-402, 19

noştri, Adam şi Eva, a întrebuinţat toate mijloacele diabolice pentru a-i surpa din starea lor fericită. Acesta-i pomul morţii din mijlocul Raiului şi oricine mănâncă din el, moarte mănâncă. Astfel de pândiri au fost izvorul a o mulţime de sfâşieri şi ucideri. Sumedenii de suflete s-au pierdut şi se pierd prin păcatul acesta. *"Păcătosul* (zavistnicul), *după mulţimea mâniei lui nu va căuta; nu este Dumnezeu înaintea lui, spurcă-se căile lui în toată vremea; leapădă-se judecăţile tale de către faţa lui... că a zis în inima sa: nu mă voi clăti din neam în neam fără de rău. A cărui gură de blestem este plină şi de amărăciune şi de vicleşug. Sub limba lui osteneală şi durere, şade la pândă cu cei bogaţi în ascunsuri, ca să ucidă pe cel nevinovat; ochii lui spre cel sărac se uită. Pândeşte în ascuns ca leul în culcuşul său; pândeşte ca să apuce pe săracul; să apuce pe săracul când îl va trage pe el. În laţul său îl va smeri pe el; plecase-va şi va cădea când va stăpâni el pe cei săraci. Că a zis el în inima sa: Uitat-a Dumnezeu, întors-a Faţa Sa ca să nu vadă până în sfârşit. Scoală-Te, Doamne, Dumnezeul meu, înalţă-Se mâna ta, nu uita pe săracii tăi până în sfârşit"* (a).

16. Din multă zavistie, m-am umplut de patimi şi mi-am încărcat sufletul cu multe păcate?

Zavistia sau pizma se împotriveşte bunătăţii lui Dumnezeu, dragostei către aproapele şi dreptei raţiuni omeneşti. Zavistia tulbură sufletul, slăbeşte trupul, naşte multe judecăţi rău voitoare, calomnii şi felurite porniri rele şi criminale.

Ce e zavistia? Sabie cu două tăişuri este zavistia, care şi pe altul şi pe sine vatămă de moarte, ci mai întâi pe sine. Zavistia mai întâi pe a sa inimă o străpunge şi grea durere îi face şi la faţă se schimbă şi oftează. Bine mustră Sf. Vasile pe zavistnic, zicându-i: "Pentru ce suspini o, zavistnicule? Oare pentru a ta nevoie sau pentru binele străin?"

Cu adevărat, nu atâta pătimeşte zavistnicul de a sa nevoie pe cât de binele străin, pentru că văzând pe aproapele său mai bun decât pe sine şi în bună sporire şi în cinste fiind, se rupe la inimă... Pe Cain nu atât îl durea de neprimirea jertfelor sale de Dumnezeu, cât îl durea pentru buna primire a jertfelor frtelui său, şi nu pentru a sa pagubă se întrista, ci de a fratelui bună plăcere se scârbea. Deci, în loc de a se îndrepta pe sine prin chipul cel îmbunătăţit al fratelui său, el mai

(a) Ps. 9, 24-32

amar prin acela se făcea. Şi pe cât acela se topea înaintea lui Dumnezeu spre mai bine, pe atâta acesta sporea spre mai rău. Pe cât acela se suia în înălţimea milei lui Dumnezeu, pe atâta acesta se pogora în adâncul pierzării. O! cât de cumplită răutate este zavistia! Să auzim despre ce ne spun Sfinţii Părinţi: Grigore Nissis zice: "Zavistia este începutul răutăţii, maica morţii, întâia uşă a păcatului a tot răul rădăcină". Marele Vasile ne îndeamnă a fugi de ea, zicând: "Să fugim, fraţilor, de nesuferita răutate a zavistiei, pentru că este a şarpelui poruncă, a diavolului scornire, a vrăjmaşului sămânţă, a muncii arvună, a Dumnezeieştii plăceri împiedicare, cale la gheenă, de Împărăţia Cerului lipsire". Sf. Ioan Gură de Aur arată că măcar de ar fi cineva şi foarte îmbunătăţit şi de minuni făcător, iar de zavistie biruindu-se, de nici un folos nu-i sunt lui lucrurile cele bune, ci mai ales cu păcătoşii cei mari se socoteşte, zicând: "Măcar şi semne de ar face cineva, măcar şi fecioria de şi-ar păzi-o, ori şi post, ori şi culcare pe jos de ar arăta şi la Îngeri prin bunătăţi de ar ajunge, mai spurcat decât toţi va fi, având această greşeală, adică pe zavistie. Şi decât preacurvarul şi curvarul şi tâlharul şi săpătorul de morminte, mai călcător de lege este" (a).

Păsările de pământ. Se povesteşte din bătrâni că odată, pe când Iisus Hristos era copil, numai de cinci ani, stătea în pragul casei şi lucra mici păsărele din nişte lut pe care i-l dăduse olarul de peste drum. În casa de alături, era un alt copil, Iuda urâtul, cu părul roşu cu zgârieturi şi lovituri pe faţă şi pe mâini; se cunoştea numaidecât că era un copil rău şi neastâmpărat. Acum stătea liniştit şi nu se bătea cu nimeni; modela şi el tot păsărele de pământ din lutul ce-i dăduse Iisus.

Şi cum sfârşea de făcut câte o păsărică, o punea jos lângă el. Ia, nişte păsărele cum fac copiii de când e lumea asta şi pământul: cu coada scurtă, aripile mici şi stând în picioare pe o bucată de lut. Cu toate acestea, se deosebeau unele de altele. Ale lui Iuda erau prost lucrate şi nu stăteau în picioare; pe când ale lui Iisus, erau netede şi frumoase. Iar copilul Iisus cum termina de făcut o păsărică, tot mai vesel era, căci care de care erau mai frumoase şi El pe toate le privea cu dragoste.

Se însera. Soarele coborând spre asfinţit, lumina tot de sub lumina lui. Atunci Iisus vârî mâna în apă; căci îi venise în minte să-şi

(a) *"Hronograf" pg. 80-81*

zugrăvească păsărelele cu culoarea aceasta frumoasă, care făcea toate lucrurile să sclipească. Şi soarele lăsă ca lumina lui să fie prinsă de Copil. Şi Iisus, îşi vopsi păsărelele. Iar Iuda, care privea cu coada ochiului ce făcea Iisus, dădu un strigăt de mirare când le văzu aşa de frumoase. Muie şi el mâna în apă, ca să le vopsească pe ale lui, dar nu scoase decât noroi.

– Aşteaptă Iuda! Vin Eu să le vopsesc şi pe ale tale, zise Iisus.

– Nu vreau, răspunse el, sunt destul de frumoase şi aşa. Şi sculându-se îşi lovi păsărelele cu piciorul, le turti şi nu mai rămase acum decât nişte grămăjoare de lut. Şi după ce văzu isprava, se apropie şi de ale lui Iisus, care străluceau la soare ca nişte pietre nestemate. Se uită în tăcere la ele; apoi ridică piciorul şi zdrobi una. Începu să râdă cu hohote şi se pregătea să le zdrobească şi pe celelalte.

– Iudo, ce faci? Nu ştii că ele sunt vii şi pot cânta? Dar Iuda izbea mereu. Speriat, Iisus se uită în jurul Lui. Ce să facă? Iuda era mare şi voinic. Să cheme pe Mama Lui? Dar, până să vină, toate păsările vor fi moarte. Începu să plângă. Iuda turtiseră patru pui şi mai rămăseseră trei. Şi lui Iisus parcă-i fu necaz pe păsări văzându-le că se lasă zdrobite. Atunci ca să le deştepte, bătu din palme şi strigă:

– Zburaţi, zburaţi păsărelele Mele! Şi păsărelele îşi desfăcură aripile, se ridicară încet şi apoi zburară, aşezându-se sus pe acoperişul casei, unde erau la adăpost. Când Iuda văzu aceasta, se aruncă la picioarele lui Iisus, plângând şi smulgându-şi părul de durere. Sărutându-i picioarele, îl rugă să-l ierte, căci Iuda iubea pe Iisus şi se minuna de El. Mama, care de departe urmărise şi văzuse tot, veni; luă pe Iuda şi aşezându-l lângă Ea îi zise:

– Sărman copil, de ce încerci să faci lucruri, pe care nimeni nu le poate îndeplini? Cum vrei tu să fii asemenea Celui ce zugrăveşte cu lumina soarelui şi dă viaţă jucăriilor Lui de pământ? (a).

În această povestire plăsmuită din bătrâni, ni se arată tainic lucrul păstorilor buni, adevăraţilor urmaşi ai Universalului Arhipăstor etern, Iisus Hristos, care zilnic se ostenesc a forma sufletele mortificate în amestecul cu lutul patimilor, în suflete vii, însufleţindu-le şi înaripându-le prin Cuvântul Divin, prin Sfintele taine şi Duh Dumnezeiesc, să zboare la cer (b). În lucrarea aceasta apostolească sunt imitaţi, încurcaţi şi tulburaţi de lucrătorii cei răi (c). Azi vedem Chipul lui Iisus

(a) Dintr-o carte de şcoală. (b)Ioan 5, 24-30; 17, 20. (c) Filip 3, 2; Mt. 7, 15; Ioan 8, 44; Rom. 16, 17-18; 2 Cor. 11, 13-15; Gal. 1, 6-10; Apc. 16; 17; 21, 8; 22, 15

în Păstorii adevăraţi, iar chipul lui Iuda în păstorii vicleni şi mincinoşi; chipul păsărelelor îl vedem în sufletele ascultătoare şi chipul Maicii Domnului în Biserica Lui.

17. Sunt foarte: 1) duşmănos şi iubeasc aceasta? 2) Sunt nerecunoscător? 3) Iubesc a batjocori pe alţii? 4) şi mă simt satisfăcut când văd pe alţii batjocoriţi? 5) Am ură pe alţii? ţin minte răul făcut de alţii?

1) Duşmănia e o revoltă contra iubirii ce trebuie s-o avem către aproapele nostru, după porunca Dumnezeiască. Iubirea de duşmănie duce în întuneric, în groaznice primejduiri şi în moarte îndoită.

Duşmănoşii se războiesc pe sineşi. Împăratul roman Caligula, a voit să aranjeze o mare serbare publică, timpul însă îi fu împotrivă, căci toată ziua a plouat ca şi cu găleata. O ură fără de margini împotriva cerului îi cuprinse sufletul şi în nebunia lui ordonă soldaţilor să-şi încordeze arcurile lor şi să sloboadă o ploaie de săgeţi împotriva cerului. Săgeţile s-au înălţat, apoi au coborât în capetele soldaţilor, omorând mai mulţi dintre ei. Ba se zice, că una ar fi căzut şi în capul împăratului, rănindu-l grav. Ura din suflet întunecă mintea din cap, căci oare fapta împăratului Caligula n-a fost o nebunie?" (a).

Duşmănia l-a ucis îndoit. În satul X trăia un om necredincios, care nu înceta o clipă de a-şi bate joc de Dumnezeu şi de Preotul satului. Acesta avea un cal frumos, însă nărăvaş, pe care el voia să-l înveţe să lovească cu piciorul când cineva ar trece pe alături. Cel vizat spre a fi lovit de cal era chiar Preotul. Calul învăţat izbi însă pe stăpân atât de rău, încât acesta muri. Când la moartea lui se sui clopotarul în turn să tragă clopotul, funia se rupse, iar sătenii care văzuseră ce s-a întâmplat, au zis că nu e vrednic şi că să nu tragă clopotul după acel păcătos şi aşa l-au îngropat fără cinstea cuvenită (b).

Sacul cu duşmănii. – Biată femeie! Da unde mergi aşa curbată în şale, târându-ţi picioarele gemând sub povara acestui sac grozav de greu, ce-ţi zdrobeşte umerii? Ce lucru de mare preţ este în el? Nu poţi da drumul curelelor şi să răsufli puţin? Este poate pâinea copiilor tăi, sau vreo comoară de grâu, de bani ori de veşminte, pe care le duci în spinare cu atâta trudă...

(a) Din 350 pilde, ist. 339. (b) O.M.P. ist. 716

– Acest sac, ah! răspunse femeia, da, este de mare preţ... Este sacul duşmăniilor mele. Pentru nimic în lume, nu m-aş dezbrăca de ele. Colţurile şi nodurile sacului mi se înfig între umeri; duhoarea acră ce iese din el îmi face greaţă, îmi otrăveşte zilele. Sub această greutate, pe care o simt apăsându-mă copleşitor în fiecare minut, trebuie încă să lucrez, să-mi fac gustul...

– Dar taie curelele femeie şi nu te mai chinui!

– Cu ce să le tai? Capetele lor îmi intră adânc în carne!

– Taie-le cu un singur cuvânt, care este ascuţit ca briciul: "Iert". Sacul va cădea. Apoi spune-le un cuvânt minunat de vindecător: "Uit". Şi sacul va dispărea ca prin minune...

Dar femeia îşi iubeşte mai mult sacul cu stocurile de vrăjmăşii copleşitoare; şi îşi continuă drumul, gemând sub povara satanicească (a).

Fiecare din noi creştinii suntem datori a înlocui vrăjmăşia cu a iubi chiar şi pe cei care ne duşmănesc pe noi, că aşa ne porunceşte Domnul (b) şi aşa ieşim mai bine. Aşa a învăţat şi făcut Mântuitorul, precum şi toţi plăcuţii Lui, aşa să facem şi noi ca să putem progresa în bine.

Sfântul Iacob iartă pe ucigătorii săi. Sfântul Apostol Iacob cel Mic (care nu trebuie confundat cu Iacob cel Mare), a fost cel dintâi Episcop al Ierusalimului. El postea adeseori şi se ruga multă vreme în templu în genunchi, aşa că, după cum povesteşte Iosif Flaviu, pielea de pe genunchii săi se îngroşase, ca aceea a unei cămile. Pentru virtuţile sale, era numit "cel drept", şi oamenii se socoteau fericiţi dacă pe cale putea atinge marginea hainei sale. După ce a condus timp de 30 de ani Biserica din Ierusalim, fu acuzat de Sinedriu că a călcat Legile lui Moise, pentru care fu osândit să se suie în ziua de Paşti în vârful Templului şi de acolo să-şi mărturisească învăţăturile sale şi să se lepede de ele în faţa poporului. Iacob într-adevăr, se sui pe creasta Templului, dar în loc de a se lepăda de învăţătura Celui răstignit, o predică cu glas tare, încât cărturarii mâniindu-se peste măsură, se suiră până la el şi-l aruncară jos de pe creastă. Iacob se ridică cum putu pe genunchii sfărâmaţi, îşi înălţă privirea către cer şi se rugă pentru vrăjmaşii săi astfel:

– Părinte Ceresc, iartă-le lor şi călăuzeşte-i pe calea cea dreaptă la cunoştinţa adevărului.

(a) Trad. E. Vasileascu. (b) Mt. 5, 43-48; Lc. 6, 27, 35; 23, 34; F. Ap. 7, 60; Ieş. 23, 4-5; Prov. Sol. 25, 21; Rom. 12, 14-20

Dar mulţimea înfuriată îl luă ca ţintă şi începu a arunca asupra lui o grindină de pietre. În sfârşit, un om îl lovi de moarte în cap cu un par... Câţiva ani după aceea, la anul 70 pedeapsa lui Dumnezeu căzu ca plumbul asupra Ierusalimului şi iudeii toţi erau încredinţaţi că acea groaznică nefericire era pedeapsă pentru moartea pricinuită celui "drept". Şi Domnul Hristos pe Cruce S-a rugat pentru vrăjmaşii Săi. Asemenea şi întâiul Martir, Sf. Ştefan (a).

Otone I iartă pe fratele său. Împotriva împăratului Otone I, de multe ori s-a răzvrătit fratele său Enric şi totdeauna a fost biruit şi osândit la moarte, dar apoi graţiat prin mijlocirea mamei sale, Matilda. De trei ori una după alta, Enric s-a răzvrătit şi de trei ori împăratul l-a iertat, din iubire către mama sa. Când însă acest frate nerecunoscător s-a răzvrătit pentru a patra oară, împăratul n-a vrut să mai ştie de iertare. Enric însuşi de data aceasta nu mai nădăjduia graţie, dar sfătuit de mama sa, făcu o nouă încercare. Era în noaptea Crăciunului din anul 945 şi Otone I împreună cu boierii curţii sale, veniseră să asculte liturghia solemnă în catedrala din Quedimburg, când, iată, în timpul Sfintei Liturghii, după Sfintele Daruri, fratele său, deja osândit la moarte, intră în Sf. Biserică îmbrăcat ca penitent, se apropie de Sf. Altar şi se aruncă la genunchii împăratului. Acesta-l privi cu faţa aspră şi-i zise:

– De trei ori te-am iertat, dar a patra oară nu te mai iert. Până în trei zile capul tău vinovat va cădea. Tocmai în clipa aceea, Preotul care slujea, căută în Sfânta Evanghelie locul în care Petru a întrebat pe Hristos: "De câte ori trebuie să iert fratelui meu? Până de şapte ori?" şi Hristos a răspuns: "Eu îţi zic nu de şapte ori, ci de şaptezeci de ori câte şapte?" (b). Preotul citi cu glas tare pasajul acesta către împărat, care se simţi cu ochii plini de lacrimi, ridică pe fratele său căit şi nu numai că-l iertă, dar îi şi mai dădu ca dar de Crăciun, marele ducat de Bavaria. Datoria noastră de a ierta pe vrăjmaşii noştri ne e amintită ori de câte ori recităm rugăciunea: "Tatăl nostru" (c).

Dragostea de vrăjmaşi. Un rob negru din India de apus îşi căpătase încrederea stăpânului său prin purtarea lui creştinească. Când acesta odată avu nevoie de alt număr de robi, îl luă cu el la târgul unde se vindeau robii, şi-i porunci să caute el pe aceia care i-ar găsi

(a) C.T.M. Arhim. I. Scriban, pg. 515-518, vezi pe larg. Ist. Bis. Eus. o.c. pg. 54-57; V. Sf. 23 oct. (b) Mt. 18, 21-2. (c) C. T. M. Arhim. I. Scriban pg. 515-518, vezi pe larg Ist. Bis. Eus. o.c. pg. 54-57; V. Sf. 23 Oct.

mai buni. Robul căutase peste tot, când văzu între alții și pe un bătrân istovit.

– Masa (Doamne), zise el, trebuie să-l cumperi și pe acesta .

– De ce? întrebă stăpânul.

– Masa, răspunse negrul, trebuie să-l iei!

Negustorul deși nu avea mult de câștigat la acest bătrân, totuși se învoi. Nu mult după ce trecu la noul stăpân, bătrânul se îmbolnăvi greu. Piosul negru îl îngriji și-i arătă cea mai duioasă atenție, încât nu se putea ca stăpânul să nu observe aceasta.

– Ce ai tu cu bătrânul, îl întrebă stăpânul său, de îngrijești cu atâta milă de el? Este poate tatăl tău?

– Nu, Masa, a răspuns robul, nu e tatăl meu.

– Atunci îți este poate vreo rudă?

– Nu, Masa, nu mi-e nici o rudă.

– Atunci cine? Prietenul tău?

– Nu, Masa nu mi-e nici prieten!

– Atunci ce? întrebă stăpânul.

– El e vrăjmașul meu, Masa! Omul acesta m-a furat pe mine când eram copil, de la tatăl meu și de la mama mea și m-a vândut ca rob. Și, cuvântul Domnului poruncește: *"Dacă vrăjmașul tău flămânzește, dă-i să mănânce, dacă însetează dă-i să bea"* (a).

2) Nerecunoștința e un păcat urâcios înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor: *"Cel nemulțumitor părăsește în cuget pe cel ce l-a mântuit..."* (b). Astfel de nerecunoscători s-au arătat israeliții față de Dumnezeu și trimișii Lui, după ce i-a scos din robia amară a Egiptului, unde suferiseră 430 ani (c). Saul (d); Iehu (e); David (f); Iezechia (g); Nabuhodonosor, Baltazar (h); cei 9 leproși (i).

Și tu, fiule! Când marele bărbat de stat al Romei, Iuliu Cezar (+ 44 a. Hr.) printre ucigașii săi, care în senat se năpustiră asupra lui cu pumnalele scoase ca să-l străpungă, a văzut și pe "Brutus" fiul său adoptiv, și-a acoperit fața cu veșmântul său, ca să nu mai vadă atâta nerecunoștință și a strigat cu glas dureros:

– Și tu, fiule Brutus?!

(a) C.T.M. Arhim. I. Scriban pg. 515-518, vezi pe larg Ist. Bis. Eus. o.c. pg. 54-57; V. Sf. 23 Oct. (b) 2 Tim. 4, 10. (c) 2 Lege 32, 6-22; Jud. 8, 34; Neem. 9, 20-26; Is. 5, 1-7; Iez. 16, 1-39. (d) 1 Împ. 15, 17-19. (e) 3 Împ. 16, 1-4. (f) 2 Împ. 12, 7-0. (g) 2 Paral 32, 25. (h) Dan. 5, 18-31. (i) Lc. 17, 15-18

Când Mântuitorul a văzut pe ostaşi şi slugile Arhiereilor în grădina Ghetsimani, veniţi ca să-l prindă şi omoare, călăuziţi chiar de ucenicul Său, Iuda Iscarioteanul, care-L trădă prin sărutarea vicleană, a zis îndurerat:

– Iudo! prin sărutare vinzi pe Fiul Omului!

Noi creştinii suntem fii adoptivi ai lui Dumnezeu, ucenici sau urmaşi ai Mântuitorului. Oare nu cumva sunt şi printre noi nerecunoscători asemenea lui Brutus, sau ca Iuda Iscarioteanul... faţă de Dumnezeu şi Biserica Lui? Oare nu cumva sunt şi între noi purtători de nume creştinesc, ba şi de haină sfântă, care răsplătim binefacerile părinteşti ale lui Dumnezeu, ca şi aceşti nerecunoscători cu astfel de vătămări infernale???

3) Batjocorirea şi satisfacţia la vederea suferinţei celor batjocoriţi e un greu păcat, care copleşeşte sufletele păcătoşilor de felul acesta. Şi lumea e plină de batjocoritori, dar cei care sufăr batjocurile cu întreagă înţelepciune se folosesc vremelnic şi veşnic. Oamenii de nimic batjocoresc cele sfinte şi pe plăcuţii lui Dumnezeu.

Exemple: Ham batjocoreşte pe tatăl său Noe (a); Ismail pe Isaac (b); copiii din Betel pe Elisei (c); soldaţii romani cu poporul, cărturarii şi arhiereii evreieşti pe Mântuitorul (d), etc., etc.

Ocărăşte şi laudă morţii... aşa răbdând câştigi. În vremurile de demult, pe vremea pustnicilor şi sfinţilor, un om ce dorea după mântuirea sufletului, se duse la un pustnic şi îl rugă, zicând:

– Sfinte Părinte, te rog, spune-mi, cum să înţeleg cuvintele Apostolului Pavel: *“Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea s-a răstignit faţă de mine şi eu faţă de lume?”* (e). Şi i-a zis lui pustnicul:

– Du-te, dragul meu, la cimitir şi ocărăşte morţii, aşa cum vei şti tu mai urât şi pe urmă să vii iar la mine. Ducându-se omul, începu a bate mormintele cu pietre, strigând:

– Ocară vouă morţilor, mişeilor, păcătoşilor, putreziţilor, roşilor de viermi... Şi întorcându-se omul, vesti pustnicului că a făcut întocmai.

– Şi ce ţi-au grăit morţii când îi ocărai, întrebă Pustnicul.

(a) Fac. 9, 26-27. (b) Fac. 21, 8-21. (c) 4 Împ. 2, 23-24. (d) Mt. 26, 68; 27, 27-31; Mc. 15, 16-20;Lc. 23, 36; Ioan 19, 2-3; Lc. 16, 14; 23, 11; Mt. 26, 68; 27, 39-44; Mc. 15, 29-32; Lc. 22, 53-46; 23, 35. (e) Gal. 6, 14

– Nimic, răspunse omul. Şi i-a zis lui Pustnicul:

– Du-te din nou la cimitir şi îi slăveşte pe morţi aşa cum vei şti tu mai frumos. Şi ducându-se omul la cimitir începu a-i slăvi pe morţi, zicând: "Slavă vouă, morţilor, slavă vouă, drepţilor, credincioşilor, sfinţilor...". Şi întorcându-se omul, vesti că a făcut întocmai.

– Şi ce ţi-au grăit morţii când îi slăveai, întrebă pustnicul.

– Nimic, răspunse omul. Şi i-a zis lui Pustnicul:

– Du-te acum, dragul meu, acasă şi citeşte din nou cuvintele Apostolului Pavel, gândindu-te necurmat la morţii care au tăcut, când tu îi ocărai sau îi slăveai. Dacă voieşti să te mântuieşti, fă şi tu aşa... Fă-te, *"mort faţă de lume"*... nici ocările oamenilor şi nici laudele lor să nu le socoteşti...

Un creştin adevărat este *"mort faţă de lume"*; este mort faţă de ispitele ei, faţă de amăgirile ei, faţă de prigoanele ei (a).

Batjocura l-a scos din păcat. Nifon avea un prieten cu numele Nicodim, care venind şi privind cu mirare la faţa lui, s-a spăimântat, însă tăcea. Nifon i-a zis:

– Ce priveşti aşa la mine, ca la un necunoscut? Iar Nicodim a răspuns:

– Crede-mă, frate, că niciodată nu te-am văzut într-acest chip, precum te văd acum; că faţa ta este înfricoşată ca de arap. Acestea auzindu-le tânărul, s-a înfricoşat şi s-a ruşinat, acoperindu-şi faţa cu mâna, apoi s-a dus mâhnit. Şi mergând pe cale îşi zicea:

– Vai mie, păcătosul, dacă în lumea aceasta sunt negru cu sufletul şi cu trupul, dar la Judecata lui Dumnezeu cum voi fi? Cum mă voi arăta feţei lui Dumnezeu? Amar mie, pătimaşul, unde eşti acum suflete? Vai mie, ce voi face, oare mă voi putea pocăi? Căci cum voi zice lui Dumnezeu, miluieşte-mă, făcând atâtea lucruri neplăcute înaintea lui?

Acestea şi mai multe zicând în sine, a venit acasă foarte mâhnit şi necăjit şi se tulbura de gândurile cele potrivnice. Pentru că gândurile cele bune îi ziceau:

– Fă rugăciune noaptea către Dumnezeu, ca precum voieşte El, astfel să rânduiască cele pentru tine, iar cele rele îi ziceau dimpotrivă, astfel:

(a) Pr. I. Trifa 136

– De vei face rugăciune, te vei îndrăci şi vei fi tuturor de râs şi i se aducea în minte frică de la diavolul care-i tulbura sufletul foarte rău. Iar el abia întărindu-se puţin şi-a zis:

– Când umblam în desfrânare, nici un rău nu m-a întâmpinat, iar acum, când voiesc a mă ruga lui Dumnezeu, voi pătimi ceva rău? Blestemat să fii tu, necuratule şi vicleanule diavol, care îmi aduci unele ca acestea.

Făcându-se noapte, s-a sculat din pat, şi a început a plânge şi a se bate în piept, zicând:

– Cum am vieţuit, cu bună credinţă şi cu obiceiuri bune, în anii mei cei dinainte, iar acum am murit, rănindu-mă cumplit cu păcatele! Doamne Dumnezeul meu, spre Tine am nădăjduit, mântuieşte-mă, ca nu cumva diavolul să răpească ca un leu sufletul meu, nefiind cel ce izbăveşte.

Apoi stând el la rugăciune şi căutând către răsărit, iată a venit o negură întunecată, ce s-a apropiat de dânsul şi l-a aruncat în boală şi în frică peste măsură. Atunci Nifon s-a spăimântat şi zăcea în patul său, suspinând şi plângând pentru păcatele sale. Iar dimineaţa a venit în Sfânta Biserică şi ridicându-şi ochii a căutat spre icoana Preacuratei Fecioarei Maria, Născătoarea de Dumnezeu şi suspinând a zis:

– Miluieşte-mă, Apărătoarea creştinilor, ceea ce eşti cu Dar dăruită Curată, ajută-mi pentru mila Ta cea mare, căci Tu eşti nădejdea celor ce se pocăiesc. Acestea zicând, chipul Maicii lui Dumnezeu a căutat la dânsul cu faţă veselă şi blândă. Văzând Nifon această minune s-a mirat şi a început a se bucura şi a se înveseli cu inima. Apoi a zis:

– O! Adâncul iubirii de oameni a lui Dumnezeu, cât de mare este mulţimea milei Tale, Doamne, pe care o arăţi asupra celor ce greşesc înaintea ta! Pentru aceea ai făcut şi pe Preacurata Maica Ta, ca să fie rugătoare către Mărirea Ta. Apoi rugându-se mult şi sărutând cu dragoste Icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a ieşit, zicând în sine:

– Vezi, ticălosule suflet, cât ne iubeşte Dumnezeu, chiar când noi singuri fugim de la El? Iată, ne-a dat nouă spre apărare, pe Preacurata Maica Sa; iar noi chiar şi pe această Ajutătoare o trecem cu vederea. Şi astfel mângâindu-se, a preamărit pe Dumnezeu.

După aceasta i s-a arătat diavolul în vedenia somnului, în chipul unui copil, care îi era tovarăş în fărădelegi şi sta împotriva lui foarte

supărat, ca şi cum ar fi fost în mare mâhnire. Spre acela căutând Nifon, a zis:

– Pentru ce eşti aşa de mâhnit? Diavolul a răspuns:

– Iată, trei zile sunt de când ai fost la prietenul tău Nicodim şi te-ai răzvrătit; pentru aceasta mă întristez, căci nu pot suferi, să mă treci cu vederea. Nifon i-a zis:

– Şi ce întristare ai tu? Iar diavolul şi-a întors faţa şi nu i-a dat răspuns. Nifon îndată deşteptându-se, a priceput, că diavolul se întristează pentru pocăinţa lui. Deci, sculându-se degrab, a alergat la Sf. Biserică şi pironindu-şi mintea şi ochii către Icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, s-a rugat până când iarăşi a văzut-o zâmbind şi a simţit în inima sa o plăcere Dumnezeiască... (a).

4) Ura e un păcat greu care a îmbrâncit pe Cain a-şi ucide pe fratele său Abel, pe fiii lui Iacob a hotărî moartea fratelui lor Iosif, pe care l-au vândut egiptenilor ca să nu-l mai vadă niciodată, pe Saul contra lui David, pe căpeteniile iudeilor asupra Mântuitorului, pe evrei şi păgâni contra Bisericii lui Dumnezeu, ş.a.m.d.

Ura şi pizma l-a prăbuşit în pierzare. În vremurile muncitorilor când munceau şi omorau pe creştini pentru credinţa în Hristos, atunci au prins şi pe doi fraţi călugări ca să-i muncească şi i-au aruncat pe ei în temniţă până a doua zi, iar a doua zi să-i scoată, ca să-i muncească şi să-i omoare. Aceşti doi fraţi aveau vrajbă şi pizmă între dânşii. Deci fiind ei în temniţă aruncaţi, bătuţi şi munciţi, unul din ei umilindu-se cu inima sa, a zis celuilalt:

– Frate, iată, mâine ne vor scoate la judecata lor şi ne vor munci şi ne vor omorî şi vom merge către Domnul. Pentru aceea, dar, vrajba şi pizma ce a fost şi este şi acum între noi, se cade să o lăsăm, să ne împăcăm şi să ne iertăm unul pe altul acum, mai înainte de moartea noastră, ca să luăm, curaţi fiind, muncile şi moartea pentru credinţa şi dragostea lui Hristos şi aşa ne vom învrednici a lua cununile muceniceşti din mâinile lui Hristos şi vom fi primiţi în ceata mucenicilor. Şi acestea zicând, i-a făcut metanie după obiceiul călugăresc, grăind:

– Iartă-mă, frate, ca să fii şi tu iertat de mine şi de Dumnezeu. Iar acela fiind biruit de vrăjmăşeasca pizmă, n-a vrut nicidecum să-l ierte. Iar a doua zi dacă s-a făcut ziuă, i-au scos pe ei din temniţă, ca să-l taie. Deci, acela care n-a vrut să se împace şi să ierte pe fratele său,

(a) V. Sf. 23 dec. pg. 1153-1157

văzând că vor să-l taie, înspăimântându-se, s-a lepădat de Hristos, iar pe tovarăşul lui, crezând în Numele Domnului, l-au tăiat. Iar pe cel ce s-a lepădat de Hristos, l-a întrebat muncitorul, zicând:

– Pentru ce ieri nu te-ai lepădat de Hristos, ca să nu te fi muncit? Răspuns-a lui acela:

– Când am lăsat eu pe Dumnezeul meu şi nu m-am împăcat cu fratele meu, atunci şi pe mine m-a lăsat şi m-a părăsit ajutorul Lui şi rămânând gol de dânsul, m-am lepădat de Hristos.

5) Ţinerea de minte a răului suferit de la cineva, e o mare piedică în calea mântuirii creştinului. E o blestemată cursă şi cuşcă a vrăjmaşului diavol, cu care încurcă sumedenii de creştini de a-şi lua zborul la cer, pe treapta săvârşirii faptelor bune. Fiecare dintre noi creştinii suntem datori a lupta din răsputeri pentru a ne descărca din nevăzutele, dar foarte mult simţitele legături draconice ale acestui păcat.

Păcatul acesta surpă sufletele în iad. Ne-a zis nouă, Sfântul Antonie în învăţătura sa, spre folosul nostru:

– Că un an am săvârşit, rugându-mă lui Dumnezeu, ca să-mi descopere locul drepţilor şi al păcătoşilor. Iar într-o noapte m-a strigat oarecare glas de sus, zicându-mi:

– Antonie scoală şi vino. Şi ştiind eu pe cine mi se cade să ascult, am ieşit, şi uitându-mă am văzut pe oarecare ca pe un uriaş, lung, negru, urât şi înfricoşat, stând şi ajungând până la nori, având mâinile întinse în văzduh, sub care era un iezer ca o mare. Şi am văzut suflete zburând ca nişte păsări zburătoare şi câte treceau de la mâinile lungului aceluia se mântuiau şi trecând de acolo, mergeau cealaltă cale fără de grijă; iar câte erau lovite de mâinile lui, se opreau şi cădeau în iezerul cel de foc. Şi pentru cei ce zburau scrâşnea cu dinţii săi, iar pentru cei ce cădeau jos, se bucura. Şi a fost glas către mine, zicându-mi:

– Înţelege ceea ce vezi. Aceştia, pe care-i vezi că zboară în sus, sunt sufletele drepţilor, care nu s-au supus lungului aceluia şi merg în Rai. Iar cel lung ce stă, este vrăjmaşul, care apucând pe cei vinovaţi, îi opreşte şi nu-i lasă să treacă, surpându-i în iad, căci au urmat voiei lui şi au fost stăpâniţi de ţinerea în minte de rău (a).

(a) *„Pateric" pg. 253, 6; 7, 2*

Firul milostivirii. Se spune că de mult, pe la poalele munţilor, locuia pe plaiurile noastre o zgripţuroaică de babă, care multe făcute şi nefăcute înfăptuise. Pasă-mi-te o ştiau până la mari depărtări, cale de şapte sate, pentru multele-i parascovenii, aşa că cine nu dădea cu gândul, tot la vrăjile împieliţatei de babă nimerea. Iar babornița o ducea ca în sânul lui Avraam, ghiftuindu-se cu de toate bunătăţile, cu care o omeneau cele ce-i băteau pragul. De atâta huzur şi de atâta îndopăciune cu toate bunătăţile, ce nu erau de nasul ei, şi-i veneau la picioare cu nemiluita, într-o zi i-a plesnit fierea zgripţuroaicei, când îi era lumea mai dragă. Că tocmai făcuse ce făcuse şi dezbinase pe doi însurăţei.

Şi cum i-a fost veacul babei, tot aşa şi veleatul: Şapte diavoli o apucară, ducând-o în împărăţia lor. Şi cu toţi d-avalma, huştiuliuc! tocmai în fundul iadului.

– Da ce-i gălăgia asta? se răsti tartorul, de boceşte aşa mai înainte de a gusta din ceaunul cu catran şi jeregaie? Nepristan, s-o băgaţi în cazanul cu smoală clocotită, iar Sarsailă să stea de pază, gata s-o înghită şi s-o dea la fund de trei ori, după Legea Sfântă de care şi-a bătut joc o viaţă întreagă!

Cu sufletul fript de atâta dogoare, baba miorlăi o rugăciune, pe care n-o mai îngânase de când era copilă şi încă nu se dedase la blestemăţiile diavoleşti. Norocul tăgârţei drăceşti fu că tocmai în clipa aceea să treacă Maica Domnului prin dreptul porţii iadului. Şi rugăciunea bolborosită de băborniţă înduioşă pe Preasfânta Fecioară, care se milostivi s-o asculte până la capăt. Şi cum urgia diavolească se potolise din pricina închinăciunii spăşite, glasul ei stăpâni întreg cuprinsul iadului:

– Maică Precistă, mai bolborosi baba, milostiveşte-te şi spre mine, o biată păcătoasă, după cum ai iertat multe şi grele păcate ale multora.

Maica Domnului cât p-aci să poruncească unui Heruvim să se ducă şi s-o mântuiască pe babă din grelele munci ale iadului. Dar Sfântul Petru, să nu tacă din gură:

– Aşa, babo – zice Sfântul – după ce gustaşi din blidul cu foc clocotit, te-ai cuminţit... că în loc să faci bine în viaţa pământească, te-ai ţinut numai de fapte necurate. Iar baba de colo, cu lacrimi cât pumnul, zise:

– Ba am făcut şi bine preasfinte, că într-o zi a trecut o biată de femeie calică pe la mine şi rugându-mă s-o ajut, i-am dat şi eu de unde

am avut, i-a nişte fire de uriioc din cele rămăşiţe ale urzelei de război, ca să aibă cu ce să ţească primeneli la copii.

– Cu fire de uriioc să ţească! – se miră Sfântul Petru – dar bine că te-a lăsat inima şi de atâta! Ia să mă duc să cercetez... Zis şi făcut. Sfântul dete o raită prin Rai, unde nu-i fu greu să dea şi de calica aceea miluită odată de babă.

Întorcându-se la gura iadului cu un smoc de fire de uriioc, prinse a depăna firul şi a-i da drumul în adânc, spre inima pământului, unde era tartoriţa, zicându-i:

– Uite, babo, uriioc ai dat, pe fir de uriioc să te mântui. Iar vrăjitoarea când văzu firul subţire alunecând până la picioarele ei, zvâc se apucă cu nădejde de el cu amândouă mâinile. Şi prinzând inimă, începu să se urce pe fir. N-apucă însă să se caţere nici cât un stat de om, când un alt suflet căznit, o apucă de picioare rugându-se:

– Fie-ţi milă şi ia-mă şi pe mine! Dar baba, tot ţâfnoasă şi botoasă şi acolo în iad:

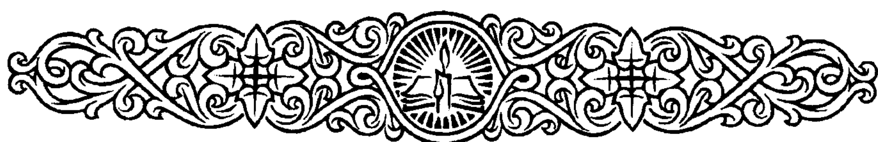
– Ia, mai du-te naibii, că de-abia mă ţine firul pe mine!... Şi zvârlind din picioare ca să scape de povară, s-a opintit prea tare şi firul slab:

– Sfârrr! s-a rupt, iar baba: hălăbuc! în cazanul cu catran fierbinte, pe toartele căruia rânjea Sarsailă, prinzând-o cu furca de fier şi dând-o la fund. Iar baba, din fundul cazanului de-acolo mai înţelese ca prin vis glasul Sfântului Petru care a zis:

– Dacă nici acolo, în împărăţia diavolului, nu ţi-a fost milă de altul... cum să-ţi fi fost milă de cineva pe pământ! Stai acolo, că bine stai! (Dintr-o carte de şcoală).

„Pacea să o urmaţi cu toţii şi sfinţenia, fără de care nimeni nu va vedea pe Domnul. Socotind ca nimeni să nu se lipsească de Darul lui Dumnezeu. Ca nu vreo rădăcină a amărăciunii odrăslind în sus, să facă sminteală şi prin aceea să se spurce mulţi” (a).

(a) Evr. 12, 14-15

RĂUTATEA ZAVISTIEI

DRAGOSTEA SFÂNTĂ ESTE VINDECAREA

18. Mi-a părut bine când un om a ucis pe altul?

Aceasta e manifestarea demonică a zavistiei... Să nu ne bucurăm de suferința, căderea sau de uciderea altora, pentru că nici noi nu știm ce ne vor aduce împrejurările viitoare și ziua de mâine. Deci *"Ajunge-i zilei răutatea ei"* (a). Cei ce păcătuiesc astfel să-și aducă aminte de pățania lui Abimeleh, care și-a ucis 70 de frați ai săi, ca să fie numai el mai mare; de răutăciosul Amon; de pilda galileenilor și a smochinului neroditor, ș.a. (b).

Bunătate de suflet. Prințesa de Villacerf, voind să-și facă operație, chemă pe unul din cei mai renumiți medici (doctori) din Paris. Acest învățat, de obicei era foarte îndemânatic în meșteșugul lui doctoricesc. Din nefericire, de data aceasta n-a cusut rana cu multă băgare de seamă și câteva zile după aceea toată mâna prințesei se umflă îngrozitor.

Trebui neapărat să-și taie mâna. Dar nici această operație nu izbuti medicului. Peste câteva zile prințesa era pe patul de moarte. Nemaiavând nici o nădejde de viață, câteva clipe înainte de a muri, chemă avocatul său și-l puse să scrie adaosul următor la testamentul deja făcut mai înainte:

„Las medicului X, care fără voia lui, a fost pricina morții mele, un venit pe viață, de două mii poli de aur. Aceasta pentru că prevăd, că întâmplarea peste care a dat, operându-mă, îl va lipsi poate de toți bolnavii (clienții) lui. Și nu vreau, ca din pricina morții mele să cadă în sărăcie".

(a) Mt. 6, 34. (b) Jud. 9; Estera 3-7; Lc. 13, 1-9

Câtă bunătate de suflet! Această povestire ne arată mai bine decât mii de vorbe, că bunătatea este adevărata mărire, ca şi adevărata frumuseţe a sufletului (a).

19. Am povestit altora greşelile aproapelui meu?

Povestirea feluritelor greşeli ale aproapelui nostru vatămă în trei părţi: 1) pe ponegritor; 2) pe ponegrit; şi 3) pe cei ce ascultă ponegririle acelea.

Dumnezeiasca Scriptură mustră şi înfierează aspru pe ponegritori, zicând: *"Gura ta a înmulţit răutate* (povestind greşelile aproapelui) *şi limba ta a împletit vicleşuguri* (prin felurite ponegriri). Şezând împotriva fratelui tău ai clevetit şi împotriva fiului maicii tale ai pus sminteală. Aceasta ai făcut şi am tăcut. Ai socotit fără de lege că voi fi ţie asemenea? Mustra-te-voi şi voi pune înaintea feţei tale păcatele tale. Înţelegeţi, dar, acestea, cei ce uitaţi pe Dumnezeu, ca nu cumva să răpească şi nu va fi cel ce izbăveşte" (b).

Vechimea acestui păcat, datează din primele veacuri ale omenirii. Aşa d.p. vedem în Sf. Scriptură cum Ham, cu fiul său Hanaan, povesteşte fraţilor săi greşeala sau slăbiciunea tatălui său Noe, când se îmbătase de vin, pentru care s-au îmbrăcat cu blestemul. Păcatul acesta a stricat multă lume. Sf. Ap. Pavel înfierând patima aceasta, zice: "Să nu fim măriţi în deşert, unii pe alţii întărâtând, unii altora pizmuind... ca nu unul să se umfle mai mult decât celălalt... Şi voi umflaţi sunteţi..." (c). Dacă o umflătură deformează faţa omului cu atât mai mult cu cât ea este mai mare şi mai urâcioasă; tot astfel prin umflăturile grăirii de rău se diformează: sufletele, credinţa şi vieţuirea celor ce grăiesc de rău, a celor grăiţi de rău şi a celor ce ascultă cu plăcere grăirea de rău, cu atât mai mult, cu cât vor fi mai săraci de cuvântul lui Dumnezeu, de credincioşia şi de vieţuirea creştinească. Aceasta cunoscând-o bine Apostolul, opreşte grăirea de rău, zicând: *"Fiecare din noi are să dea seama despre sine înaintea lui Dumnezeu. Deci să nu ne mai judecăm unii pe alţii; ci mai bine să judecaţi ca să nu faceţi nimic care să fie o piatră sau un prilej de poticnire pentru*

(a) P. U.C. ist. 13. (b) Ps. 49, 20-23; comp. Ecl. 8, 12; Fac. 42, 21; 2 Lege 29, 19-20. (c) Gal. 5, 26; 1 Cor. 4, 6; 5, 2

fraţii voştri..." (a). Aceasta e doctoria cea mai bună a tămăduirii grăitorilor de rău.

Povestirea greşelilor, pomenirea sau grăirea de rău, este tot cuvântul care nu se cutează a se grăi înaintea celui învinovăţit pe ascuns. Aceasta reiese din mai multe locuri ale Sf. Scripturi şi ale cărţilor sfinte şi morale. Un bătrân cuvios a zis, – spune Patericul – că tot graiul ce nu poate a-l grăi cineva fiind de faţă fratele sau persoana despre care se vorbeşte, grăire de rău este. Marele Vasile zice că: "Atunci când cineva spune greşeala celuilalt pentru ca pe acela să-l îndrepteze, sau pe alţii să-i facă prevăzători ca să nu cadă în acea greşeală ori în altele şi să-i folosească, este iertat, numai să se ia aminte ca să se zidească sufletele şi nu cumva să se dărâme. Cu acest scop prevăzător şi edificator scria Sf. Apostol Pavel ucenicului său Timotei: "*...Pe Imeneu şi Alexandru i-am dat Satanei ca să se înveţe să nu mai hulească*". "*Alexandru arămarul multe rele mi-a făcut, plătească-i Dumnezeu, de care şi tu te fereşte, că foarte a stat împotriva cuvintelor noastre*". Afară de aceasta – zice el – cel ce povesteşte greşeala aproapelui său altora pentru a-l vădi pe el, grăitor de rău este, măcar de ar fi şi adevărul ceea ce se spune despre el (b).

Aproape 19 sute de ani au trecut de când Apostolul a grăit cuvintele acestea de mai sus, care se citesc prin Sfintele Biserici, dar lumea parcă ar fi tot aceeaşi. Multe lucruri s-au schimbat de atunci pe harta globului pământesc. Împărăţii mari şi puternice s-au pulverizat; regate şi voievodate s-au nimicit; popoare au murit şi altele s-au născut în locul lor. Multe s-au schimbat în felul de gândire, vorbire, port şi lucrare; numai sufletul omenesc a rămas parcă acelaşi, neschimbat în cursul vremurilor, stăpânit de aceleaşi porniri pătimaşe şi măcinat de aceleaşi păcate, între care şi de grăirea de rău. La nimic parcă nu suntem noi înclinaţi mai mult, atunci când ne întâlnim câte doi, trei... decât a povesti greşelile aproapelui nostru; a-i scoate în relief greşelile retăcând calităţile lui cele bune. Pentru aceasta Apostolul se ridică şi azi în Sf. Biserică, zicându-ne: "*Să nu ne mai judecăm unii pe alţii... Să nu ne mai umflăm unii asupra altora prin grăirea de rău*", ci să ne ferim de tot ceea ce ar putea fi pentru aproapele un exemplu rău sau prilej de poticnire. Să nu uităm, că

(a) Rom. 14, 12-13. (b) 1 Tim. 1, 19-20; 2 Tim. 4, 14-15; Vasile cel Mare, Hotăr. XXV pe scurt

fiecare prin felul său de a vorbi, poate să fie un dascăl propovăduitor de adevăr şi bine obştesc, ori un semănător de cuvinte şi exemple rele. Noi, prin felul nostru de a fi, putem a deveni şi a fi nişte luminaţi edificatori de suflete... ori otrăvitori de vieţi nevinovate şi de izvoare curate.

Pentru ca noi să devenim buni şi folositori societăţii în cercul nostru de activitate creştinească, să ne întoarcem întreaga fiinţă şi activitate la Dumnezeu şi voile Lui, aşa cum floarea soarelui îşi întoarce floarea ei tot către soare. Precum firele de ederă se ajută unele pe altele a se înălţa pe pereţii caselor şi pe copaci, viţa, fasolea, cum se înalţă ele pe aracii puşi lângă dânsele, aşa şi noi, să ne unim în cugete şi-n simţiri, ca să ne suim prin Dreptarul Ortodoxiei pe scara strălucitelor virtuţi creştineşti, la Dumnezeu, Izvorul tuturor fericirilor noastre. Numai aşa făcând, vom putea deveni, a fi şi rămâne ceea ce ne numim că suntem, adică creştini. Numai aşa lumina lui Hristos luminează tuturor. *"Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceruri..."* (a).

Poveşteşti spre zidire ori spre surpare? Zis-a un bătrân: "De vrei să vorbeşti de greşeala şi păcatul vreunui frate, socoteşte că de vei crede că îl vei îndrepta pe el, sau vei folosi pe altul, atunci să grăieşti; iar în alt chip de vei vorbi, adică cu făţărie, numai ca să-l mustri şi să-i descoperi şi să-i arăţi greşeala şi păcatul lui înaintea altora, să ştii că nu o să scapi de Dumnezeiasca certare, ci şi tu singur în aceeaşi greşeală şi păcat, sau într-altul mai mare, vei cădea, părăsindu-te ajutorul lui Dumnezeu şi de alţii fiind mustrat, te vei ruşina".

Traista şi sacul cu păcatele. S-a făcut odată sobor într-un Schit pentru un frate ce a greşit. Şi Părinţii grăiau, iar Avva Pior tăcea; dar mai pe urmă sculându-se a ieşit. Şi luând un sac, l-a umplut cu nisip şi îl purta pe umerii lui. Şi punând şi într-o traistă puţin nisip, o purta dinaintea sa. Şi întrebat fiind de Părinţi, ce înseamnă aceasta, a zis:

– Acest sac, care are nisipul cel mult, sunt greşelile mele, căci multe sunt şi le-am lăsat pe ele dinapoia mea, ca să nu simt durere pentru dânsele şi să plâng şi iată, aceste mici sunt ale fratelui meu, înaintea

---

(a) Mt. 5, 16; comp. 1 Petru 4, 11; Cols. 3, 66; 1 Ioan 2, 13-21; 4, 4-6

mea şi întru acestea mă îndeletnicesc, judecându-l pe el; dar nu trebuie aşa să fac, ci mai vârtos pe ale mele să le aduc dinaintea mea şi să port grijă de dânsele şi să mă rog lui Dumnezeu ca să mi le ierte. Şi auzind Părinţii, au zis:

– Cu adevărat, aceasta este calea mântuirii (a).

Inima-i piatră de moară. "Inima omului – zicea un vestitor al Sf. Evanghelii – este ca o piatră de moară. Dacă bagi pe ea grâu – ea macină făină. Dacă o punem în slujba Domnului, ea macină "grâu" şi dă "făină". Dar dacă nu o punem în slujba aceasta; dacă nu-i dăm grâu să macine, ea umblă înainte goală şi se mistuie pe sine, şi se toceşte, ca o piatră de moară care umblă fără măciniş.

Asta-i când omul se mistuie în întristări, în supărări, în deznădejde, etc., neavând pe piatra morii grâu de credinţă, rugăciune, etc. Când inima n-are grâu de măcinat, atunci se apropie şi Satana şi bagă pe piatra morii neghina lui şi macinişului: ură, zavistie, gânduri rele, etc. Ca piatra morii, inima umblă neîncetat. Ce macină inima noastră??? (b).

PĂCATUL ZAVISTIEI

Răsplata creştinilor care luptă şi lucrează cu bună chibzuială contra acestui păcat de moarte, este foarte plăcută şi strălucită; iar a acelor care se robesc şi slugăresc cu trup şi suflet acest păcat, este copleşitor de grea, înfricoşată, torturătoare şi foarte cumplită.

Pentru că multora e aproape necunoscută, deşi groaznic de simţită, vom arăta şi aici mai pe larg despre această satanică otravă ucigătoare de suflete. "Zavistia (pizma sau invidia) e o voluntară întristare a cuiva pentru binele aproapelui său, privit ca micşorând binele său propriu.

Nu e zavistie orice întristare ce se simte la privirea binelui şi a prosperităţii altuia. Aşa d. ex. un negustor, care se întristează văzând că afacerile negustorului vecin merg mai bine ca ale sale şi se întristează nu pentru că vecinului îi merge mai bine, ci numai pentru că afacerile sale nu merg aşa de bine ca ale vecinului, nu e vinovat de zavistie, el vrea concurenţă, fără a dori vreun rău vecinului său şi concurenţa este permisă. De asemenea omul nu e vinovat de zavistie

---

(a) „Pateric", pg. 284-5, 12; 199, 3. (b) Pr. I Trifa. ist. 439

când întristarea vine din indignare, de ex. când o persoană primeşte o funcţie înaltă pentru care nu este nici vrednică nici destul de înţeleaptă, deoarece atunci întristarea provine din răul de care voim să fie scutită societatea. Prin urmare, zavistia, consistă în întristarea simţită la privirea binelui aproapelui pe care-l considerăm, ca un rău pentru noi, sau pentru interesele noastre, fiindcă micşorează însemnătatea, stima şi slava noastră.

„Zavistia, zice fericitul Augustin, este ura fericirii străine", şi Sf. I. Damaschinul, o numeşte "întristare pentru bunurile altora". Aşa că motivul zavistiei este întristarea. Zavistia atârnă aşadar de la fericirea străină, precum umbra atârnă de la lumină. De aceea zavistnicul se bucură când cineva a cărui fericire îi roade inima, cade, se înjoseşte, îşi pierde situaţia şi averea; deoarece crede că răul celui căzut este un bine pentru dânsul, adică înjosirea unuia este ridicarea sau înălţarea altuia. Zavistia nu este o pasiune primitivă care îşi are originea sa în natură, căci dobitoacele nu sunt zavistnice. Cerbul nu pizmuieşte puterea leului. Pasiunea aceasta este socială, adică ea s-a născut când oamenii constituiţi în societate s-au întristat văzând superioritatea sau fericirea cuiva. Deci provine din inferioritate şi nu dintr-o trebuinţă absolută şi de aici se stabileşte un început de rivalitate (duşmănie). Aşa d. ex. nu se zavistuiesc oamenii chiar cei mai mari ai antichităţii, nici cei dintr-o altă ţară. Un şcolar va fi zavistuit de un conşcolar, dar nu de învăţătorul său, un student de litere nu va pizmui pe un alt student de carieră militară şi liniştea lui nu va fi tulburată de slava ce-i aduce curajul arătat în război. *"Pe cel fără de minte îl ucide mânia, scrie Iov, iar pe cel rătăcit îl omoară zavistia"*, fiindcă nici o superioritate nu e plăcută, mai cu seamă oamenilor slabi, urâţi, tineri, bătrâni şi inferiori atât sufleteşte cât şi trupeşte. Aşadar, originea ordinară a zavistiei este mândria, căci numai dorul de a stăpâni pe ceilalţi, sau a străluci în societate mai mult ca ei, naşte zavistia. De fel zavistnicul este mic şi slab, sau fără putere fizică sau morală. El este bănuitor, linguşitor, mlădios şi şiret; vorbirea lui este orânduită, plină de formule blânde; privirea lui este catifelată şi pretinde la blândeţe. Dar prefacă-se cât va vrea făţarnicul, ochiul lui străluceşte de răutate şi de mânie; cuvintele lui, ascuţite şi muşcătoare, trădează starea lui sufletească; buzele lui zbârcesc şi când nu-l priviţi se uită la voi precum un tigru se uită la oameni; părul lui este neorânduit. Spălăcirea pielii îl arată că venin curge în venele sale. Pielea

decolorată, ochii adânciţi, mintea exaltată, membrele tremurătoare şi scrâşnirile dinţilor arată mânia ce tortureazǎ inima zavistnicului.

Sunt patru specii de zavistie:

Una atacă bunurile lumeşti, precum bogăţiile, onorurile, funcţiile, favorizarea conducătorilor, frumuseţea, puterile şi altele asemenea.

A doua se apucă de bunurile raţiunii, precum este priceperea, destoinicia, dibăcia în arte şi ştiinţe.

A treia încă mai rea se apucă de stima aproapelui, câştigată prin bunele sale însuşiri. Această categorie a pizmaşilor învinovăţesc pe vrăjmaşii lor de toate viciile ce se pot închipui, sunt mâhniţi când el reuşeşte şi veseli când cade.

A patra specie de zavistie şi cea mai rea din toate, este aceea care invidiază virtuţile şi Darurile Dumnezeieşti şi este păcat împotriva Sfântului Duh.

Zavistia este un păcat, care, precum scrie Sf. Ap. Pavel, exclude de la moştenirea Împărăţiei Cereşti: *"Faptele trupului arătate sunt... necurăţia, înverşunarea, slujirea idolilor, fermecătoriile... zavistiile... pizmele, uciderile... cei ce fac unele ca acestea, împărăţia lui Dumnezeu nu o vor moşteni"* (a). Şi pentru ce? Pentru că zavistia se împotriveşte bunătăţii lui Dumnezeu, dragostei către aproapele şi chiar raţiunii.

1. *Zavistia se împotriveşte bunătăţii lui Dumnezeu,* care îşi întinde Providenţa asupra tuturor fiinţelor şi mai cu seamă asupra oamenilor. *"Pe soarele Său* (Dumnezeu) *îl răsare peste cei răi şi peste cei buni, şi plouă peste cei drepţi şi peste cei nedrepţi"* (b). Darurile Dumnezeieşti au de scop să răsplătească sau să îndemne. Dar pizmaşul se împotriveşte acestei bunătăţi, fiindcă vrea totul pentru dânsul. Caracteristica pizmaşului este foarte bine reprezentată în parabola fiului risipitor şi în cea despre plata egală a celor ce au lucrat în vie.

2. *Zavistia se împotriveşte dragostei către aproapele,* care consistă în a se bucura de binele lui şi a se întrista de necazurile şi nefericirile lui. Sentimentul acesta aşa de bine-l exprimă Sf. Ap. Pavel, când scrie romanilor: *"Bucuraţi-vă cu cei ce se bucură şi plângeţi cu cei ce plâng"* (c). Domnul nostru Iisus Hristos a poruncit: *"Iubiţi pe vrăjmaşii voştri"* (d). Dar zavistnicul face chiar contrariul. Nu numai

(a) Gal. 5, 19-21, (b) Mt. 5, 45 (c) Rom. 12, 15. (d) Mt. 5, 44

că se bucură de nefericirea străinilor şi a vrăjmaşilor, ci se bucură chiar şi de aceea a rudelor, întristându-se totodată de binele lor.

3. Zavista se împotriveşte chiar raţiunii omeneşti. Într-adevăr, când vrei vreun rău cuiva, raţiunea cere ca aceasta să-ţi fi făcut cândva vreun rău oarecare chiar şi numai închipuit, dacă nu adevărat. Dar ce fel de rău i-a făcut zavistnicului omul pe care-l zavistuieşte? Nimic! Crima acestuia constă în faptul că a obţinut mai multe succese deât el. Ba ceva mai mult, raţiunea cere să nu facă nimic fără folos trupesc sau sufletesc. Aşa ambiţiosul are un folos oarecare din ambiţia lui, hoţul din furturile lui, necuratul din desfătările lui, leneşul din lenea lui; dar zavistnicul ce fel de folos va dobândi din întristarea lui? Se va putea întrista oricât de mult, dar succesul altuia nu va scădea pentru aceasta. Aşadar, zavistia este un păcat numai din răutate şi pentru aceasta îl numeşte Sfânta Scriptură păcatul diavolului (a). Şi putem zice că: nimic nu este mai rău, decât cel ce-şi pizmuieşte lui şi asta e răsplătirea răutăţii lui (b).

Dobitoacele cele sălbatice, scrie Sf. Ioan Gură de Aur, ne atacă numai când sunt silite de foame, sau când sunt provocate de noi, zavistnicii însă, din contră, şi pe binefăcătorii lor îi privesc ca pe vrăjmaşi. Admit să ne întristăm de prosperitatea altora. Necuratul poate protesta ardoarea pasiunii sale, hoţul sărăcia lui, ucigaşul mânia lui, pretexte nedrepte într-adevăr, dar pretexte; pe când zavistnicul nu poate pretexta decât numai răutatea lui şi dacă este o datorie a noastră de a iubi chiar pe vrăjmaşi, ce crimă va fi crima noastră, când urâm chiar pe prietenii noştri! Aşadar, să băgăm de seamă a nu pizmui pe nimeni, bucurându-ne cu cei ce se bucură, întristându-ne cu cei ce suferă, aducându-ne aminte că spre a fi părtaşi stării Mucenicilor, va fi destul că am compătimit suferinţele lor şi aceasta ne va umple sufletul de dragoste".

Efectele zavistiei sunt că tulbură sufletul şi slăbesc trupul zavistnicului.

1. *Zavistia tulbură sufletul.* Cu adevărat, deplorabilă este starea zavistnicului, căci neputând trăi cu oricine, crede că toată lumea îl nefericeşte şi-i întristează inima, atât inferiorii şi egalii cât şi superiorii lui. Are frică, ca inferiorii să nu se înalţe şi să devină egali cu dânsul, îl tulbură frica de egali şi încă mai mult de superiori, pe care nu-i poate

(a) Mt. 5, 44. (b) Is. Sirah. 14, 6

ajunge. Din aceasta se vede adevărul cuvintelor Sfântului Ioan Gură de Aur, că înainte de a vătăma pe ceilalți, zavistnicul se vatămă pe sine însuși și că pasiunea lui îl roade precum viermii rod lemnul ce i-a produs. Asemănându-se astfel cu nenorocitul care își mănâncă mâinile, cu acea deosebire că foamea nu-i va trece. "Potolim foamea câinelui, scrie Sf. Vasile cel Mare, dându-i de mâncare, pe când făcând bine pizmașului, îl facem mai rău, căci nesimțitor la binefacerile primite, se întristează pentru că tu ești așa de fericit că-l poți ajuta pe el".

2. *Zavistia slăbește trupul,* de aceea Sf. Scriptură o numește carie sau stricarea oaselor. Doctorul Descuret scrie: "Omul dedat acestei pasiuni începe să cadă în întristare și taciturnitate... pasiunea aceasta, eminamente concentrică, respinge sângele din periferia trupului la organele interne. Dacă concentrarea aceasta devine abitală, adică dacă afecțiunea trece din starea acută la o stare cronică, sângele totdeauna respins spre inimă și venele cele mari dilatează canalele, de unde se nasc deprimări obositoare, suspine tăiate, palpitații violente și anevrisme dese".

Păcatele care se nasc din zavistie sunt judecățile rău-voitoare, clevetirile și tot felul de fapte criminale. Cu drept cuvânt s-a pus zavistia între păcatele de căpetenie sau capitale, căci precum scrie Sfântul Grigorie: ea este premergătoarea tuturor relelor, mama morții, poarta păcatului, rădăcina tuturor viciilor, principiul durerilor noastre, izvorul tuturor calamităților, biciul naturii" (a). Acest tablou al zavistiei s-ar putea întuneca încă mai mult citând pe alți Părinți ai Bisericii, care ne arată fecunditatea răufăcătoare a acestei pasiuni:

1. *Ea este mama judecăților rău-voitoare.* Pentru zavistnic toate faptele altora sunt zugrăvite cu culori întunecoase și chiar virtuțile altora le consideră ca vicii. Spre pildă ne pot servi acei farisei, care zavistuind pe Iisus Hristos, toate faptele Lui le arătau ca rele, zicând că e nepăsător de sărbători, dacă El vindeca pe vreun bolnav în zi de Sâmbătă; îndrăcit dacă făcea minuni: prieten păcătoșilor, dacă-i căuta spre a-i mântui; înjurător de Dumnezeu, dacă răspundea la întrebările lor; și când nu mai puteau tăgădui minunile publice și evidente făcute de Dânsul, ei le atribuiau lui Beelzebub și nu puterii Dumnezeiești.

(a) Sf. Grigorie în viața lui Moise

2. *Clevetirile*. Zavistnicul nu-şi păstrează pentru sine judecata sa rău-voitoare, ci o trâmbiţează pretutindeni. Murdăreşte pe cei ce-i atinge precum melcul murdăreşte cu balele sale locul pe unde trece. El povesteşte ceea ce ştie şi ceea ce nu ştie; inventează, exagerează, face deducţiuni, râde, batjocoreşte, sfâşie în toate părţile, ascunzându-şi viciul sub aparenţa glumei, a compătimirii, ba chiar a zeului. Negreşit se întâmplă că se vorbeşte rău despre cineva, prin uşurinţă şi în mod de a trece vremea, dar cea mai mare parte de vorbiri răutăcioase se nasc din zavistie, voind a împiedica reuşita unui concurent sau a se răzbuna de succesele ce le-a dobândit.

3. *Faptele criminale de orice fel*. Nu există faptă infamă care să descurajeze pe zavistnic pentru a-şi satisface ambiţia. De la începutul lumii se constată aceasta. Omorul lui Abel de către Cain, vânzarea dreptului Iosif de către fraţii săi şi chiar Domnul Iisus Hristos din zavistie a fost predat lui Pilat, spre a fi pedepsit cu moarte, precum scrie Sf. Matei că *"pentru zavistie L-au dat pe El"*. Aşadar, zavistia murdăreşte limba, mâinile, inima, şi nu este păcat pe care să nu-l facă prin gând, prin vorbă, prin fapte; şi toate cele ce am spus până acum ajung ca să ne convingem că trebuie să ne ferim de pasiunea aceasta, s-o urâm, spre a ne depărta de dânsa sau spre a ne îndrepta, dacă din nefericire până acum ne-a stăpânit.

Remediile pentru a ne vindeca de zavistie sunt: Smerenia şi lepădarea de lucrurile lumeşti. Remedierea zavistiei este foarte grea dar posibilă. Deoarece zavistuirea se naşte din mândrie, spre a o vindeca trebuie smerenie. Sf. Apostol. Pavel ne învaţă remediul acesta când scrie către galateni: *"Să nu fim măreţi în deşert, unul pe altul întărâtând, unul altuia zavistuind"* (a). Dar cum vom întrebuinţa remediul acesta dacă nu ne vom lepăda de cele lumeşti? Căci dacă zavistuim avuţiile altora, serviciile, talentele, funcţiile şi foloasele lor, pricina este că pe acestea le preţuim mai mult decât valorează ele. Ce am crede despre un om mare, care ar zavistui jucăria unui copil? Negreşit că am zice că şi-a pierdut minţile! Acelaşi lucru se poate zice despre care dau prea mare însemnătate lucrurilor trecătoare, lucrurilor care de loc nu asigură fericirea pe care ei o aşteaptă. Sf. Scriptură numeşte pe acei oameni *"râvna răutăţii"* care *"întunecă cele bune"* (b). Neputând da omului o fericire sigură, statornică, serioasă şi

(a) Gal. 5, 26. (b) Înţ. Sol. 4, 12

adevărată, lucrurile lumeşti sunt ca nişte jucării de copii pentru zavistnic, căci când nu le are plânge spre a le căpăta; iar când le are le aruncă la o parte. De ce le caută atunci cu atâta aviditate?

În ceasul morţii, bogăţiile, onorurile, funcţiile, frumuseţea..., ni se vor arăta nevrednice de preţuirea cu care le-am valorat, ba ele ne vor procura o judecată mai aspră, căci Judecătorul ne va întreba ce folos am făcut cu Darurile Providenţei Sale, spre mărirea lui Dumnezeu? Aşadar, ele sunt mai mult o piedică decât un folos şi astfel privite ne putem lepăda mai lesne de ele şi ne vom remedia de păcatul zavistiei (a).

Virtutea care se opune zavistiei este dragostea către aproapele.

BIRUIEŞTE OTRAVA ZAVISTIEI CU DRAGOSTEA SFÂNTĂ

Minunată e puterea focului dragostei sfinte. Aceasta atacă şi mistuie puterea focului infernal al zavistiei. Însuşi Mântuitorul a arătat-o, poruncindu-ne: "*Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău, din tot sufletul, din toată inima, din tot cugetul şi din toată virtutea* (adică mai mult şi mai presus decât orice din lume) *şi pe aproapele tău ca însuţi pe tine... Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, faceţi bine celor ce vă fac vouă rău şi vă rugaţi pentru cei ce vă prigonesc şi vă necăjesc pe voi*" (b). De asemenea şi Sf. Apostoli ne sfătuiesc aceasta ca să "biruim răul cu binele" (c). Având în vedere că dragostea sfântă e cea mai puternică şi strălucită virtute, care a folosit şi foloseşte foarte mult omenirea, vom vorbi mai pe larg despre aceasta în partea a şaptea a acestei cărţi, spre a cunoaşte cât se poate mai bine şi a ne folosi de ea, pentru a birui, cu dragostea sfântă, zavistia infernală, care pustieşte multă omenire.

Invidia smulge sadul bun pe care ar trebui să-l ude şi să-l îngrijească. Sfântul Ioan Gură de Aur, vorbind pentru vestejirea sataniceştii invidii, la cuvintele Apostolului: "Părinţii sunt datori a strânge fiilor... deci şi eu cu dulceaţă voi cheltui şi mă voi cheltui şi pe mine pentru sufletele voastre... măcar că mai mult iubindu-vă pe voi, mai puţin sunt iubit de voi (d) grăieşte aşa: "Gândeşte-te tu bine câte

---

(a) Tractat de Morală creştină, o.c. pg. 112-120. (b) Mt. 22, 37-38; 5, 44-8; 22, 37-8. (c) Rom. 12, 17-21 (d) 2 Cor. 12, 15

grade sau scări are faptul acesta. Trebuia a lua de la dânşii cele de trebuinţă şi el nu lua. Acesta este primul grad sau mai bine zis întâiul succes. Al doilea că era lipsit. Al treilea că le propovăduia Evanghelia. Al patrulea că se preda pe sine lor. Al cincilea că-şi va cheltui nu numai banii, ci şi pe sine, pentru dragostea luminării şi mântuirii lor. Al şaselea că făcea acestea pentru cei ce nu-l iubeau pe dânsul atât de mult. Al şaptelea că pentru cei ce-l iubeau mult. Şi al optulea că suferea multe în această lucrare a mântuirii lor, până la legături, învolburări, întemniţări şi ură de moarte din partea celor ce-l invidiau, urzindu-i căderea şi pierzarea.

Iată, pe acesta – zice el – să-l râvnim noi. Mare păcat este, fraţilor, de a nu iubi pe aproapele; dar încă şi iubit fiind cineva, să nu iubească, desigur că este cu mult mai mare păcat. Că dacă cel ce iubeşte pe cel ce îl iubeşte, nu este fapt mai mare ca al vameşilor, apoi cel ce nici aceasta nu o are, este împreună cu fiarele sălbatice, sau mai bine-zis, chiar mai jos decât acestea. Ce spui, omule? Nu iubeşti pe cel ce te iubeşte? Şi pentru ce mai trăieşti atunci? La ce mai eşti tu folositor atunci? În ce anume lucruri? În cele politice? În cele particulare? În nimic, căci nimic în lumea aceasta nu poate fi mai netrebnic, ca omul cel ce nu ştie a iubi. Legea aceasta a iubirii au cinstit-o de multe ori până şi tâlharii, asasinii şi spărgătorii de case; ba şi cei ce se împărtăşesc numai din pâine şi din sare, s-au schimbat prefăcându-se în totul; iar tu, care nu numai din pâine şi sare te împărtăşeşti, ci şi intrărilor şi ieşirilor şi vorbelor şi faptelor, nu iubeşti? Cei ce iubesc într-un mod necinstit, iată că-şi cheltuiesc întreaga lor avere cu femeile curve; iar tu având o iubire curată şi cinstită, eşti atât de rece, atât de netrebnic şi neputincios, că chiar şi fără cheltuială nu primeşti a iubi?"

„Dar cine – zici tu – este atât de ticălos, cine este atât de sălbatic, încât să respingă şi să urască, pe cel ce-l iubeşte?" Tu faci bine că nu crezi că nu s-ar putea petrece un asemenea fapt absurd; dar dacă eu îţi voi arăta pe mulţi de acest fel, cum vom mai suferi ruşinea? Când tu de pildă vorbeşti de rău pe cel iubit; când auzindu-l pe altul vorbindu-l de rău şi nu-i iei apărarea, când el progresează tu îl invidiezi apoi atunci ce fel de dragoste ai către el, deşi nu este de ajuns de a arăta dragoste către cineva numai prin faptul de a nu-l invidia, precum nici de a-l duşmăni, sau de a-l război, ci de a ţine strâns şi de a înălţa cu laude pe cel iubit – dar cu mult mai mult când faci totul şi grăieşti spre a-l doborî, apoi atunci ce ar putea fi mai ticălos ca un

astfel de suflet? Ieri şi alaltăieri îţi era prieten şi vorbeai cu el, şi stai la masă cu el, apoi fiindcă deodată l-ai văzut progresând, ai aruncat masca prieteniei şi ţi-ai pus-o pe cea a duşmăniei, sau mai bine zis a nebuniei, fiindcă este o adevărată nebunie a te atinge de bunurile aproapelui tău. Acest fapt, este fapt de nebuni şi al câinilor turbaţi. Căci şi privirile lor sunt îndreptate cu furie asupra aproapelui, fiind asmuţiţi, aşa zicând, de invidie.

Este mai bine de a avea cineva înăuntrul său un şarpe învârtindu-se, decât de a avea invidia, fiindcă pe şarpe cel puţin îl poate vărsa dinăuntru prin doctorii, sau îl poate linişti prin mâncare, în timp ce invidia nu se rostogoleşte numai înăuntrul pântecelui, ci se cuibăreşte şi înăuntrul sufletului; şi astfel acest şarpe al patimii este greu de scos de acolo. Şarpele fiind înăuntru nu s-ar atinge câtuşi de puţin de corpul omului, dacă are mâncare – în timp ce invidia, chiar de i-ai întinde mii de mese, roade chiar sufletul, muşcându-l din toate părţile, rănindu-l şi spârcuindu-l. Şi nici o altă mângâiere nu află, prin care să se poată opri de la această nebunie, decât numai una singură; nereuşita sau neizbânda în afaceri a celui invidiat. Numai aşa se linişteşte sau mai drept vorbind, nici aşa, fiindcă dacă vede pe acesta mergându-i rău, vede în acelaşi timp pe altul mergându-i bine şi atunci aceleaşi dureri le simte din nou şi astfel, pretutindeni răni, pretutindeni dureri, căci pentru unul ca acesta nu este nimeni pe pământ pe care să nu-l vadă că-i merge bine.

Dacă exageraţia bolii acesteia, merge atât de departe, că cel cuprins de ea chiar în casă de s-ar încuia pe sine şi acolo el ar invidia pe bărbaţii cei vechi, încetaţi din viaţă. Decât de a pătimi de aceasta oamenii din lume, este desigur un lucru urâcios, însă nu atâta de grozav – dar ca boala aceasta să o aibă până şi cei scăpaţi din mijlocul tulburărilor din lume, aceasta desigur că e cel mai grozav rău.

Aş fi voit să tac; dar dacă prin tăcere s-ar putea astupa ruşinea izvorâtă din fapte, desigur că tăcerea ar fi un câştig; dar dacă chiar netăcând eu, lucrurile vor tăcea mai tare decât limba mea, atunci nici o vătămare nu poate fi din cuvintele mele, ci din contră, un folos şi un câştig oarecare (va izvorî) din biciuirea relelor acestora.

Boala aceasta, iubiţilor, s-a atins până şi de Biserică. Boala aceasta toate le-a răsturnat pe dos şi a sfâşiat trupul Bisericii; şi stăm unii contra altora, găsindu-ne înarmaţi cu invidia. De aceea mare este stricăciunea. Căci dacă clădind noi cu toţii şi este lucru de dorit de a

sta bine cei învăţaţi, dar încă atunci când noi cu toţii dărâmăm, apoi care va fi sfârşitul?

Dar ce faci, omule? Tu crezi că dărâmi pe cele ale aproapelui, fără să te gândeşti că mai-nainte de cele ale aproapelui, le dărâmi pe ale tale! Nu vezi pe grădinari şi pe agricultori, cum că toţi aleargă către un singur scop? Că unul de pildă sapă, altul răsădeşte, altul acope-ră rădăcinile, un altul udă ceea ce s-a răsădit, un altul leagă răsadul, un altul curăţă pământul de orice viermi stricători... Şi în fine, cu toţii au în vedere un singur lucru; păzirea plantei răsădite.

Dar cu invidia nu se petrece aşa; căci ceea ce eu sădesc, un altul clatină şi dezrădăcinează. Lasă cel puţin ca ceea ce am răsădit să se înţepenească bine, ca astfel să devină mai puternică decât încercarea ta de a fi smulsă. Tu prin aceasta nu smulgi lucrul meu, ci pe al tău; eu am sădit, iar tu trebuie a uda. Iar dacă tu ai clătinat planta, ai scos-o din rădăcină şi nu mai ai pentru ce s-o uzi. Dar poate că vezi pe grădinar că-i merge bine? Nu te teme, că nici eu nu sunt ceva şi nici tu. *"Nici cel ce sădeşte, nici cel ce udă este ceva; ci numai Cel ce dă creşterea"* (a). Numai al Unuia singur este lucrul acesta; al lui Dumnezeu. Aşadar, dacă tu smulgi cele răsădite, apoi te lupţi cu Dumnezeu...

Ai văzut la câte rele devenim noi înşine cauza relelor? Ai văzut cum pierdem şi împrăştiem turma? Deci, să devenim odată mădulare adevărate şi un singur trup. Cel lăudat respingă laudele ce i se aduc şi arunce-le fratelui său; iar cel ce aude laude de altul, bucură-se împreună cu cel ce laudă. Că dacă în chipul acesta ne vom purta, vom atrage spre noi şi pe Cap, iar dacă suntem dezbinaţi între noi, atunci şi noi ne vom depărta de ajutorul cel de acolo; iar dacă ajutorul de acolo se depărtează de noi, atunci trupul va fi mult vătămat, nefiind ţinut strâns bine de sus.

Deci, ca nu cumva să se întâmple aceasta, apoi alungând de la noi zavistia şi invidia şi trecând cu vederea credinţa celor mulţi, să îmbrăţişăm dragostea şi concordia. Căci numai aşa ne vom învrednici şi de bunurile prezente şi de cele viitoare. Cărora fie ca toţi să ne învrednicim, prin Harul şi filantropia Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, Se cade slava, stăpânirea şi cinstea, acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin (b).

(a) 1 Cor. 3, 7. (b) Vezi mai larg Omilia 24 şi 27 la ep. II-a către Corinteni, a Sf. Ioan Gură de Aur

Pilda fiului risipitor

Şi Iisus mai spusu-le-a:
„Doi feciori un om avea.
–“Tată, dă-mi din avuţie
Partea cuvenită mie”.
(Zise cel mic într-o zi)
El averea le-o împărţi.
Cel mai mic luatu-şi-a,
Dup-aceea, partea sa;
A plecat de lângă tată
într-o ţară depărtată;
Şi-acolo a sale-averi
Risipitu-le-a-n plăceri.

Partea-i când şi-a cheltuit,
Numai iată c-au venit
Vremi de foame peste ţară;
Lipsă el ducea, amară.
Şi la urmă... ce-a făcut?...
Se lipi de-un om avut,
Omu-l puse la moşie
Păzitor de porci să-i fie.
Cum era de-nfometat,
Roşcovele-ar fi mâncat,
Care turma le rodea;
Dar nici astea nu le-avea.
Zise deci în gândul său:
–”Câţi argaţi la tatăl meu
Din belşug au pâinea lor!...
Ş-aici eu, de foame mor!
La căminul lui-napoi
Am să plec... Şi zice-voi:
„Tată scump! greşit-am rău
Ţie şi lui Dumnezeu.
Vrednic nu-s, cât mai trăiesc,
Fiul tău să mă numesc.
Ia-mă, fii bun!... nu drept fiu...
Ci argat barem să-ţi fiu!”

Şi la tatăl său veni
Tatăl său, când îl zări,
Alergatu-i-a-nainte,
L-a cuprins la piept, fierbinte,
Şi l-a sărutat cu dor...
El grăit-a plângător:
„Tată scump! greşit-am rău
Ţie şi lui Dumnezeu!
Vrednic nu-s, cât mai trăiesc,
Fiul tău să mă numesc!”
Iară tatăl, fericit,
Slugilor a poruncit:
„Daţi-i haina cea mai bună!
Scump inel îi daţi să-şi pună
Azi în deget, ca-nainte!...
În picioare încălţăminte!
Şi viţelul gras tăiaţi!...
Să ne veselim, argaţi:
Ăst fiu, mort fu, şi-a-nviat;
„Fu pierdut, şi s-a aflat!”
Şi s-au pus pe veselie.

Cel mai mare, când să vie,
Seara, de la câmp... stă-n loc...
Când aude-n casă... joc!...
Cheamă pe-un argat în grabă:
„Ce sunt astea?” Îl întreabă.
„Fratele-ţi, care plecase,

Din străini s-antors acasă.
Taică-tău a-njunghiat
Azi viţelul îngrăşat,
„Şi petrece...mulţumit
Că feciorul i-a venit".
Auzind aşa cel mare,
Sta cuprins de supărare,
Să mai intre nu voia...
Tatăl său, rugatu-l-a.
El răspunse: "Ţi-am slujit,
„Tată, ani necontenit,
Ajutându-te la muncă,
Făr-să-ţi calc nici o poruncă.
„Şi din turma ta bogată,
Nu mi-ai dat un ied vreodată,
Să petrec pe placul meu,
Cu prietenii, şi eu...
Iar când ăst fiu îţi veni,
Care-n chefuri cheltui
Tot ce-avea... tu ai tăiat
Lui viţelul îngrăşat!"

Tatăl zise: –"Dragul meu!
Tu cu mine eşti mereu!
Câte-averi am pe pământ,
Ale tale toate sunt!
Cade-se a ne veseli
Pentru-acesta ce veni:
Că el mort fu, şi-a-nviat:
Fu pierdut, şi s-a aflat!"

P. Dulfu

Norul şi vâlceaua

Ştiţi, că prin popor există o vorbă:
Când ai şi când poţi, îţi baţi jos de toţi!
O vale armonioasă, mult încântătoare
De-un râu ce curgea prin mijlocul ei,
Avea toată vara belşug şi răcoare,
Flori mirositoare, pomi, mici copăcei.
Mai în toată ziua, o ploiţă mică
Generoasă amică, din comoara sa
Apă din belşug aici revărsa.
Furioasa vale, într-o dimineaţă;
Văzând micul nor, i-a vorbit aşa:
„Ţi-am mai spus odată, nour plin de ceaţă!
Să mă laşi în pace cu ploiţa ta;
Am destulă mană, vezi şi tu prea bine
Câte izvoraşe nasc din sânul meu

Ce tot vii ca neaga, ce cauţi la mine
Au doar, de-a ta apă, am nevoie eu?
Mergi în altă parte de-ţi varsă veninul,
Peste cele locuri , uscate şi seci,
Unde creşte numai urzica şi spinul,
Unde nu-s izvoare; ci secetă, chinul...".

Aşa-mi zici vâlcică? Rămâi sănătoasă!"
– Norul îi răspunse ceva tulburat –
„Te las fericită, măndră şi frumoasă,
Ţine minte însă, că m-ai alungat...".

Mai mult timp nu plouă, râurile secau,
A pătruns căldura până la izvor...
Iarba se usca, copacii îşi pleacă,
Trişti şi fără vlagă, vârfurile lor.
Valea umilită, acum se căieşte
Dar e prea târziu...

Ploaia alungată şi dispreţuită
Udă alte locuri, hrăneşte alt râu;
Soarele o arde, vântul o usucă
Încât pe-acea vale, fiori o apucă...

„S-a trecut cu gluma – zise-atunci vâlceaua –
Cu seninu-acesta, arzător, uscat...
Unde eşti ploiţă? surioară dragă!
Ah! Ce rău îmi pare că te-am alungat!"

I-ai dat cu piciorul, acum îi duci dorul

(Culegere din popor şi prelucrată de autor).

Baba şi diavolul

A fost o-nsoţire ce trăia a iubire,
În pace, în tihnă şi-n mare unire.
Ei nu ştiau ceartă vreodată-n viaţă,
Ci-şi da unul altuia vorbe cu dulceaţă.
În scurt, într-atâta trăiau aceştia bine
Încât de poveste erau la oricine.
Diavolul însă, care-n căsnicii coada-şi vâră,
Şi face să-nceapă-ntre ei, gâră-mâră,
Se sili p-aceştia cu neîncetare
După a sa voie să-i aducă-n stare.
Întinzând el dară cursele lui toate
Şi ca să-i supună văzând că nu poate
Căută o babă, auzind că ele
Îl întrec pe dânsul la drăcii şi rele.
Ş-a găsit pe una, Vişana anume,
Întâia drăcoaică dracilor din lume.
Se duce la dânsa, pricina îi spune
Că n-a fost putinţă pe ei a-i supune,
Zicând: „Ştii, că este un grai de când veacu,
Că-şi sparge cu vremea opincile dracu.
Ia, numai priveşte opincile mele
Că se trenţuiră în mici peticele,
Şi tot nu pot încă să bag între dânşii
O intrigă mică şi să-mi râz de dânşii;
Dacă dar poţi face mai mult decât mine,
Arată-ţi puterea, te rog, fă-mi un bine" !
Ea clăti cu capul, şi-ntre rânjitură
Îşi arătă colţii cei pociţi din gură.
Zicând: „Ei copile! vezi că e pricina,
Că nu ştii pe unde se udă găina.
Iţi trebuie încă să înveţi la şcoală,
Că deşi eşti diavol, dar ţi-e tidva goală.

O bătrână, astfel, cum mă vezi pe mine,
Nici la degetu-mi ăl mic nu te pun pe tine".
Zise el: „Se poate, pe vorba-ţi se vede,
Dar pân-nu văd cu ochii, nu-mi vine a crede".
— Ei bine, dar ce mi dai?
Că pe capul tatii nu mă duc degeaba".
— Bucuros, răspunse, pe loc voi fi gata
Să-ţi dau o pereche papuci galbeni plata".
„Nu m-aş fi dus, zise, dar cu astea toate
Merg ca să vezi numai Vişana ce poate".
Deci începu baba adesea să meargă
La acea femeie, căscioara să-i spargă.
Găsi ea mijloace s-o-mprietenească
Cu una cu alta ca să o momească.
Şi precum pescarul undiţa-şi întinde
Şi cu râmă-nşală peştele şi-l prinde.
Aşa îşi întinse planurile sale
Spre ea ca s-o tragă cu vorbe morale,
Până când văzu că prinse ea putere
Şi are mijloace ac să bage-n miere.
Aşa-ntr-o zi-ncepe femeii să-i zică:
„O! fetica mamii! cum eşti frumuşică,
Cum îţi văd purtarea, cum te văd cinstită
Şi cum eşti de blândă, cu firea tihnită.
Trăieşti încai bine şi cu bărbăţelul?
Ori ca pisicuţa (gâr-mâr) cu căţelul?
Dar să nu-ţi prea pese, că toate-şi au leacul,
Eu am meşteşuguri să-mblânzesc pe dracul!
Şi ţi-l fac să fie blândişor ca mielul
Şi să-l joci cum joacă mâţa şoricelul".
„Ni-mi trebuie, mamă, tânăra îi zise,
Soarta mea un prea bun bărbat îmi trimise,
Drag mi-a fost şi-mi este, el iar, mă iubeşte,
Şi ca noi îmi pare că altul nu trăieşte.
Cu ceva de-l supăr, îmi crede, mă iartă,

Căci maţele în om şi încă tot se ceartă.
Sunt prea mulţumită cum trăiesc în viaţă,
Numai sănătate Sfântul să trimeaţă".
„Ori şi cum, fetico, îi răspunde baba,
Când îl vei supune, altfel merge treaba,
Că usturoi dulce şi bărbat chiar moale
Nu se poate-n lume, el nu poartă poale.
Cât de bun să-ţi pară, tot ciocan îţi este,
C-aşa li-e ursita bietelor neveste:
N-ai să-ţi deschizi gura să-i dai vreo poruncă;
Că-ndată asupra-ţi ura îşi aruncă;
Numai a lui vorbă-n seamă să se ţie,
El ca untdelemnul deasupra să fie.
Să-ţi fac eu un lucru, ascultă de mine,
Să trăieşti cu dânsul încă şi mai bine.
Îl îmbrobodeşti, ştii, chiar ca pe-o muiere,
Îi pui în cap ţestu şi rabdă-n tăcere".
Tânăra acestea auzind, se pleacă,
S-asculte pe babă, ce-o-nvăţa să-i facă:
„Na ăst brici, îi zise, că-i vrajit de mine
Şi la prânz bărbatu-ţi acasă când vine,
Şi când după masă o vrea să se culce,
Tu du-te la dânsul cu firea-ţi cea dulce,
Prefă-te că îl ei, în cap a-i ucide,
Şi când vezi c-adoarme şi ochii închide
Atunci scoate briciul (vai ce amăgire)!
Şi cruciş din păru-i taie patru fire,
Şi mai către seară, firele acele
Mi le vei da mie să le pun la stele:
Apoi să vezi viaţă, să vezi fericire,
Să vezi trai atuncea şi să vezi unire!"
Proasta tinerică, briciul în sân bagă,
Dorind să se facă soţului mai dragă.
Baba pe-altă parte la bărbatu-i merge,
Din ochi îi clipeşte, îl mişcă de haină,

Se face că are să-i spună o taină.
El, vrând iar să afle ce o să-i vorbească,
Se puse să-i spună şi ea să-i şoptească.
Zicând: „Dragul mamii, of! ce te aşteaptă!
Ce nefericire ţi s-a pus în faptă!
Soţia ta astăzi, perechea-ţi iubită,
O să te răpună cu moarte cumplită:
Că ea spre un tânăr are înclinare,
Pe care-l iubeşte mai de mult îmi pare;
Şi el un brici dându-i o-nvăţă duşmanul
Ca să-ţi taie capul, astfel dându-i planul:
Astăzi când vei merge să prânzeşti acasă,
O să ia să-ţi cate, în cap după masă.
Şi viindu-i bine mâna o să-şi puie
Ca să-ţi taie gâtul şi să te răpuie.
Şi dac-a mea vorbă necrezută-ţi pare,
Prefă-te că nu ştii de nici o urmare.
Şi-i vedea cu ochii gândul cum îi este,
Să zici bogdaproste că ţi-am dat de veste".
Omul, cum aude, speriat peste fire,
Stă la îndoială, şi-n nedumerire,
Se muncea cu gândul, cum a lui soţie
Într-atât tirană asupra-i să-i fie!
Şi cum să-ndrăznească la o aşa faptă
Cu totu-mpotrivă şi neînţeleaptă?
– Nu gândeşte urma! nu gândeşte răul!
Şi acel ibovnic, al ei, nătărăul.
Cum putu s-o-nveţe ca să mă omoare!
Nu ştie că-i ocnă şi spânzurătoare?
Şi ea, ticăloasa, nu putea să-mi spuie,
Căci dragoste-n silă niciodată nu e.
Să-mi fi zis: „Eu, frate, mă duc de la tine,
Că nu eşti pe gustu-mi, n-ai nimic cu mine.
Şi-i dam voie însu-mi, să meargă în pace,
Cu el să trăiască pe unde îi place;

Pesemne păcatul şi aţa îi trage `
Amândoi viaţa în nevoi să-şi bage;
Ce zic, nici eu nu ştiu, aşa e, se vede,
„Vorba de rău, omul, prea lesne o crede”.
Deci dar mă voi duce şi mă voi preface
Că nu ştiu nimica, să văd ce se face”.
Judecând acestea se duce acasă,
Ca şi altă dată se puse la masă;
Mâncând în tăcere, şi-ntristat cu totul,
Se dete pe-o pernă, rezemându-şi cotul.
De necaz şi ciudă foc ieşea dintr-însul,
Iată şi nevasta veni lângă dânsul.
Îi apleca însă capul pe genunche:
„- Stai să văd, zicându-i, ai vreun păduche?”
Aşa el se lasă să vadă ce-o face
Şi parcă adoarme, mijind se preface.
Ea atuncia briciul, încet din sân scoate
Şi-asupră-şi porneşte urgiile toate;
Că el, cum o vede, în picioare sare,
Îi ia din mâini briciul, zicând cu strigare:
Tirană muiere, ăsta-ţi este dorul!
Asta-ţi e credinţa, ăsta ţi-e amorul?
Asta ţi-e virtutea cea nelegiuită!
Asta ţi-e morala cea afurisită!
Cum din cer nu cade fulger să te ardă,
Să te mistuiască, trăsnet să te piardă.
Cum nu se despică locul ce te ţine
Şi să te înghită de vie pe tine.
Fugi! Piei, nemilostivo! nu-mi sta înainte,
Nu-ncape-ndreptare, nu ascult cuvinte!
Du-te de trăieşte cu cine îţi place,
Dintr-această clipă pleacă de-aici, drace.
Că mi-ai voit răul, nu-ţi fac răsplatire
Bogdaproste babii, că mi-a dat de ştire!”
Ar fi vrut săraca să-l încredinţeze

Dar cine-i da ei pas, ca să se-ndrepteze;
Geaba ea acuma făcea jurăminte
Că cutare babă a scos-o din minte.
şi-a pierdut credinţa ca şi Eva Raiul,
Şi ca pân-aicea nu le-a mai fost traiul.
Care săvârşire văzându-o dracul,
S-a speriat cu totul de babă săracul;
Atât îi fu frică de acea bătrână
Încât nici papucii nu-i dete în mână.
Ci el îi întinse c-o prăjină lungă,
Ca nici răsuflarea-i la el să ajungă
Şi ca de-o aspidă să se otrăvească,
Să-l facă în lume să se pedepsească.
Iată dar minciuna ce face în lume,
D-a cărei pricină istorii sunt sume! (Anton Pann).

Căinţa omului păcătos

O Iisusul meu iubit
Tu pentru mine Te-ai jertfit
Şi Sângele Ţi-ai vărsat
Pentru a şterge al meu păcat
Astăzi eu la Tine vin
Obosit şi plin de chin
Şi Te rog, Lumina mea,
Să mă iei sub paza Ta
Căci destul purtai povara
Care este a lui Satana
Care mă trăgea în jos
Tot spre iadul întunecos!
Eu vin la Tine-ncredinţat
Căci deacum voi fi iertat,
Şi voiesc Iisusul meu
Să-ţi port şi eu jugul Tău;
Căci jugul Tău adevărat
Este prea bun de purtat
Şi iarăşi a Ta povară
O pot duce că-i uşoară.

(Din popor)

Trâmbiţa judecăţii

Auzi trâmbiţa cum sună,
Adevărul s-a înălţat,
Cete de creştini s-adună,
Ereticii au turbat.
Aduceţi Scriptura mie
Cu spada lui Dumnezeu,
Ca să tai în carne vie
Şi s-azvârl tot ce e rău.
Putred şi vătămător
Din trupul creştinilor,
Să rămână sănătos
Ca Soarele luminos.
După cum Hristos a zis
În Evanghelie stă scris
Şi mă rog lui Dumnezeu
Să-mi ajute Darul Său;
După regulă să lupt
Glasul lui în veci s-ascult;
Turma Sa să i-o conduc
S-o feresc de hoţ, de lup.
Căci aşa mi-a poruncit
Cel ce-aici m-a rânduit,
Astă pildă El mi-a dat
De Păstor adevărat.
Un Păstor bun strajă stă
Viaţa pentru oi şi-o dă;
Iară cel tocmit cu plată
Fuge când un lup se-arată.
Turma lupilor o lasă
Nu-i a lui, puţin îi pasă.
„Oile-Mi cunosc Eu bine,
Dânsele Mă ştiu pe Mine:
Cum Mă ştie Tatăl Meu
Şi cum ştiu pe Tatăl Eu.
Sunt, zice, Păstorul bun
Viaţa pentru oi Mi-o pun
Am şi alte oi departe,
Ce din turmă nu fac parte.
Aduna-le-voi aci
Glasul Meu vor auzi;
Şi-o să fie-n viitor
Doar o turmă şi-un Păstor.
Deci, de-acuma înainte
Să fim cu luare-aminte;
Tot ce-i rău să lepădăm,
Viciile să le-aruncăm.
Dragii mei, vă rog, de-acuma
Părăsiţi jocul şi crăşma.
Sufletul să vi-l spălaţi,
Păcatul vi-l lepădaţi
La Duhovnic iscusit
Ca să poţi fi folosit.
Căci puteri i-a dăruit
Sus în cer şi pe pământ.
Domnul lui i-a glăsuit
Prin acel ce l-a sfinţit
Când l-au hirotonisit:
„Ucenic al Meu iubit,
Ţie-ţi dau de azi-nainte
Cheia-mpărăţiei Sfinte;
Tot ce jos lega-vei tu
E legat şi-n cer de-acu
Ce vei dezlega aci,
Dezlegat şi-n cer va fi.
Deci dar, pentru-n suflet rău
Ce s-a-ntors la Dumnezeu,
Bucurie de nespus
Se face-ntre Îngeri sus.

Să punem întreaga noastră ființă în slujba Domnului

Doi ochi avem, ce-s un mare Dar, ca să privim cu ei la Dumnezeu
Dar trebuie abătuți să nu vadă deșertăciuni, scăpând astfel de cel rău
Dumnezeu nu vrea să vadă ochii ce privesc cu mândrie,
Ochii plini de desfrânare, de nesaț și lăcomie.
Ochii ce nu vor să vadă pe sărmanul de la poartă
Ochii care n-au zărit pe săraci loviți de soartă
Ochii care n-au vărsat lacrimi pline de căință
Ochii care-au rămas, orbi, pentru cei din suferință.
Ochii ce nu văd la ei, ceea ce văd la vecini
Ochii aprinși spre păcate, ochi zavistnici și haini.
Fericiți sunt ochii aceia ce privesc la Dumnezeu
Oglindindu-se-n cărți Sfinte și se păzesc de cel rău.
Două urechi ne-a dat Domnul, s-ascultăm Cuvântul Lui
Cei ce nu vor să-L asculte, aceia nu-s sadul Lui.
Fericiți sunt cei ce-ascultă Cuvântul lui Dumnezeu,
Și-l păzesc cu-nțelepciune, căci vor scăpa de cel rău.
Gură ca să cuvântăm, ne-a dat în dar Dumnezeu,
Pentru-a-L lăuda cu toții, grăind adevărul Său.
Fericit este tot omul, care gura-ș stăpânește
Păzindu-se a nu grăi, tot ceea ce nu zidește.
Dumnezeu ș-aleșii Lui, nici nu vor ca să audă
De-acei care grăiesc hule, cântece curvești și zburdă.
Strunele ce-au răsunat, cu păcate pân-departe,
Gurile ce-au susținut, jocuri, cuvinte deșarte;
Gurile ce-I cântă azi imne de slăvire
Dar îndată se întrec în a Lui hulire.
Guri ce jurământul strâmb, tot mereu îl spun,
Guri ce scuipă în obraz, pe cel drept și bun.
Două mâini ne-a făcut Domnul, ca să lucrăm pentru El
Dânsul ne arată clar, că nu suferă de fel
Jertfa mâinilor păgâne, mâinile însângerate,

Mâinile ce cu hrăpiri, sădesc vii, clădesc palate.
Mâini ce jefuiesc pe oameni să strângă multe averi,
Mâini ce-adună bănet mult pentru-mbuibat şi plăceri.
Mâini ce din prisosul lor, nici un dar nu fac
Mâini ce pâinea nu şi-o rup, ca să dea şi la sărac.
Mâini ce daruri dac-aduc, la Biserică vrodată,
Vor s-audă osanale, de la lumea toată.
Mâinile ce nu muncesc, mâini ce nu mângâie,
Mâini ce feţele-şi ascund sub munţi de tămâie.
Mâinile ce-s cârmuite de duh diavolesc...
...Jertfa lor cu miros greu – zice – nu vreau s-o primesc.
Două picioare ne-a dat Domnu-n, în căile Lui să umblăm
Şi-n toată viaţa noastră Locul Sfânt să-l frecventăm
. . . .
Eu-s Acelaş ieri azi şi-n veci, Domn şi Dumnezeu,
Pleacă-ţi dar urechea ta! Iată ce vreau Eu:
Vreau ca mintea ta să-ţi fie: cuib de-nţelepciune!
Vreau ca mâna ta să-ţi fie: servă-n fapte bune!
Ochii luminaţi să-ţi fie: oglinda bunătăţii,
Iar gura, după Lege: Trâmbiţa dreptăţii.
Vreau să fii cu trup şi suflet, slujitor al Meu
Luminat, devotat sfetnic, plin de zel mereu.

CUPRINS

În vremurile acestea vitrege, de lupte și masacrări înfricoșate, de grelele încercări și refugieri, când parcă balaurul apocaliptic a încolăcit tot pământul și cu otrava lui ucigătoare a mortificat sumedenii de suflete, din care pe multe le-a tras în iad; cu ajutorul milostivului Dumnezeu, am săvârșit și lucrarea de față: volumul 5 din „Oglinda Duhovnicească"...

Rugăm pe Atotțiitorul și proniatorul Dumnezeu, să dea acestei lucrări, daruri și puteri îmbelșugate de sus, ca să străbată cu rapiditate prin lumea aceasta plină de zbucium și să ducă pace multă în adâncurile ființei cititorilor și ascultătorilor ei, luminând mințile, înfrumusețând cuvintele și înnobilând lucrările și activitățile lor, spre izbăvirea tuturor de orice rele, spre binele obștesc și slava lui Dumnezeu.

Autorul

„Oglinda duhovnicească" este o lucrare cuprinsă în șase volume, ce însumează aproximativ 3.000 de pagini.

Autorul și-a dorit ca, parcurgând textul acestei lucrări, cititorul să-și privească adevăratul său chip moral, sufletesc, ca într-o oglindă, cu trăsăturile lui bune sau rele, pozitive sau negative, pentru a-și da seama de adevărata lui stare, să poată alege calea ce și-o dorește, și să știe ce-l așteaptă la sfârșitul acestei vieți.

